

Městská knihovna v Praze

Vinnetou II

Karel May

Praha

2017

e-kniha

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Vinnetou II

Karel May

Znění tohoto textu vychází z díla [Vinnetou, 2. díl](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Státní nakladatelství dětské knihy v roce 1967.

§

Text díla (Karel May: Vinnetou II), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyžívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 18. 8. 2017.

OBSAH

Old Death.....	6
1. Old Death.....	7
2. Setkání v Matagordě.....	30
3. Nové stopy.....	59
4. V Komančských lovištích	80
5. Nebezpečná hra.....	113
6. Juarez, nebo Maxmilián?	143
7. V pasti.....	170
8. Mapimi	203
9. Útok na bonanzu.....	219
Old Firehand	228
10. Harry	229
11. Old Firehand	251
12. Doupě	274
13. Lov na bobry.....	291
14. Stará láska, stará zášť	303
15. Parranohův skalp.....	320
16. Pedlar.....	336
17. Podezření a stopy	355
18. Santer!.....	368

Old Death

1. Old Death

New Orleans, hlavní město orleánské farnosti ve státě Louisiana, je nejdůležitějším obchodním střediskem celého jihu Spojených států. Leží asi sto sedmdesát kilometrů od ústí Mississippi, vklíní se jako srpek půlměsíce mezi řeku a jezero Pontchartrain a má už ve všem všudy ovzduší a ráz jižních měst. Ve starších čtvrtích, ve špinavých úzkých uličkách s domy i domky zdobenými spoustou balkónů, arkýřů a loubí se v temných, zastrčených zákoutích dost často schovává, co se štítí denního světla. S čím vším se tu člověk nesetká! Žijí tu lidé všech barev, od bělochů s kůží chorobně bílou až po ty nejtmaší negry s kůží jak nejčernější uhl. Po ulicích i v zapadlých hospůdkách vyhrávají flašinetáři, chraptí potulní zpěváci a až do ohluchnutí drásají uši kytaristé. Muži se hádají a vzrušeně po sobě pokřikují, ženské bez přestání vřeští a piští. Po chodníku vleče nějaký rozzuřený námořník za cop Číňana, pár kroků dál se rvou dva černoši jako psi, a ještě je povzbuzuje dav chechtajících se čumilů. A za rohem se mydlí dva nosiči, kteří nechali náklad nákladem a ostošest do sebe buší; třetí přiběhl, asi je chtěl usmířit, ale dokázal jen to, že ti dva se na něho vrhli společně a častují ho teď ranami, které si před chvílí rozdávali mezi sebou. A v přístavu, v němž se vedle sebe tísní desítky nejrůznějších plavidel, od nejmenších bárek až po velké nákladní lodi, se chumelí na molu další stovky lidí, pobíhajících zmateně mezi obrovskými balíky bavlny, nespočetnými sudy a bednami a nejrůznějšími vozy a vozíky. Vládne tu prostě nepopsatelný ruch a zmatek a cestovatel by přísahal, že se ocitl někde na orientálním tržišti.

Zato na kraji města najde člověk přívětivé, napolo venkovské domky, skryté v pečlivě ošetřovaných zahrádkách s růžemi, oleandry, fíkovníky, cesmínami, oranžovníky, citroníky, hrušněmi i broskvoněmi. A tady najednou najde i klid a pohodu, po které zatoužil, ohlušen a omámen ruchem města.

Také já jsem hledal v těchhle tichých koutech trochu oddychu, když jsem se ocitl tak neočekávaně v New Orleansu po víc než dvou letech od dob mých prvních učednických krůčků na Západě... Stalo se od té doby hodně věcí a prožil jsem leccos v nejrůznějších koutech zeměkoule. Santerovi, o jehož potrestání jsme tak usilovali, se podařilo zmizet, a to dokonce právě v tomto městě, a já jsem se rozloučil nejdřív se Spojenými státy a potom s americkým kontinentem vůbec. Dostal jsem se do chilského Valparaísa a odtud na ostrovy v jižních mořích, až do Číny a na východoindické pobřeží. Peněz jsem mnoho neměl – moji někdejší zaměstnavatelé nechtěli samozřejmě ani slyšet o tom, aby mi vyplatili třeba jen dolar nad stanovenou částku, a shrábli prostě peníze určené pro zbývající čtyři – už mrtvé – *surveyory* do vlastní kapsy –, a jak mi peníze docházely, ohlížel jsem se, jak se dostat co nejrychleji domů, do Evropy. Bylo to v Kalkatě, ale žádný vhodný parník po dlouhou dobu neodjížděl, a protože se naopak naskytla velmi výhodná příležitost zajet rychlou lodí do New Yorku, dal jsem – vlastně docela nečekaně, protismyslně a po zcela krátké úvaze – přednost návratu do „Nového světa“. Tiše jsem si přitom říkal, že v New Yorku se jistě něco najde, že se tam uchytím nakonec snáz než doma. A tak jsem po pěti týdnech plavby kolem mysu Dobré naděje – Suezský kanál se tenkrát teprve dostavoval – vystoupil zase po dlouhé době na půdu Spojených států.

Ze všeho nejjednodušší by bývalo bylo napsat starému příteli Henrymu do Saint Louisu a vypůjčit si od něho do začátku nějaký ten dolar – ale to se mi, upřímně řečeno, přičilo. Vypůjčit si peníze svede každý budižkničemu, říkal jsem si, ale postarat se o sebe za všech okolností *jen sám* – v tom se teprve ukáže pravý chlap. To by mi muselo už pořádně téct do bot, kdybych se měl odhodlat k něčemu takovému! A mně naštěstí do bot ještě dávno neteklo! Přišel jsem totiž na docela jednoduchý, a jak se ukázalo, blahodárny nápad: posadil jsem se za psací stůl, namočil pero, sepsal všechno, co jsem uviděl a prožil na své poslední cestě, a nabídl rukopis novínám, *New Yorker* jej otiskl, ohlas mezi čtenáři byl nemalý, a tím jsem se pro první chvíli zachránil z nepříjemné finanční tísně. Při té příle-

žitosti jsem se seznámil s jistým velmi ctihodným mužem, nějakým panem Josym Tailorem, který se mi představil jako ředitel detektivního ústavu, ostatně v tehdejší době dosti známého a vyhledávaného. Z toho, co si přečetl, a z toho, co o mně slyšel (protože – k mému podivu – i do New Yorku někdo přinesl zprávy o Old Shatterhandovi a jeho dobrodružstvích na Dalekém západě), jsem se mu nějak zalíbil, a tak mi jednoho krásného dne nabídl spolupráci. Původně jsem se nechtěl v Americe zdržet dlouho, počítal jsem stále ještě s návratem do Evropy – ale Tailorova nabídka mě lákala: hlavně vyhlídkou, že se při takovém zaměstnání dostanu hodně do styku s lidmi, že poznám lidskou povahu zase z jiné stránky. To rozhodlo. Přislíbil jsem. Dělal jsem v životě leccos a musím říci, že *tahle* práce patřila k těm nejzajímavějším a taky nejlépe placeným. Bylo to leckdy namáhavé až vysilující – Josy Tailor mi brzy začal svěřovat zvlášť zapeklité případy –, ale když se věc podařila, vypadala podle toho i odměna.

Jednoho dne si mě Tailor dal zavolat do pracovny a představil mě tam staršímu, usouzeně vyhlízejícímu muži, který prý přišel, aby s naší pomocí vyřídil jisté naléhavé rodinné záležitosti. Jeho jméno bylo v obchodních kruzích dosti známé, vzpomněl jsem si na inzeráty Ohlertova peněžního ústavu, uveřejňované v kdekterých novinách, a pochopil jsem ihned, že případ, s nímž se nám svěřil, je trapný pro něho osobně a nebezpečný pro jeho obchodní postavení.

Tenhle známý peněžník – mimochodem řečeno, rodem z Německa – měl jediného syna Williama, kterého udělal svým plnoprávným společníkem. Pětadvacetiletý mladík, dosud svobodný, měl však k velké žalosti svého otce větší smysl pro knihy básní a filozofických úvah než pro hlavní účetní knihy. Byl to snivý, věčně zahloubaný mladík, kterému chyběla schopnost rozhodnout se k nějakému činu a který se hlavně pokládal za velikého, originálního myslitele a básníka. Snad k tomu přispělo i to, že několik jeho básniček uveřejnily německé noviny vycházející v New Yorku. To by nebylo ještě to nejhorší. Jenže mladý muž připadl na myšlenku, že napíše velkou tragédii s hlavní postavou šíleného básníka. A rozhodl

se hned, že se pustí do odborných medicínských a psychiatrických studií o problémech šílenství. Zanedlouho se vžil do vymyšlené postavy tak úplně, že sám začínal být přesvědčen o vlastním šílenství. V té době se jeho otec seznámil s jakýmsi psychiatrem, prý někdejší asistentem slavných lékařů, který se právě zabýval myšlenkou zřídit velké sanatorium pro léčení duševních chorob. Co jiného mohlo napadnout znepokojeného otce než požádat psychiatra, aby jaksepatří přešetřil Williamův duševní stav? Stalo se, jak si otec přál, všechno bylo v nejlepším pořádku, vyvinulo se z toho dokonce důvěrné přátelství mezi lékařem a mladým Ohlertem. A vyvinul se z toho i docela neočekávaný konec: lékař i William jednoho krásného dne zmizeli, jako když se po nich země slehne. Začalo pátrání, starý Ohlert sháněl zprávy, kde se dalo, a k svému nesmírnému úžasu zjistil, že odborník na psychiatrii je vlastně odborníkem na podvody, že to je jeden z těch pokoutních mastičkářů, kterými se to tehdy ve Spojených státech doslova hemžilo.

Dozvěděli jsme se, že ten člověk si dával jméno Gibson, a podle popisu a údaje bydliště jsme zjistili v ústavní kartotéce, že to je naše stará známá firma, člověk, po kterém už delší dobu paseme. Dokonce jsme v kartotéce vystrachali i jeho podobenku – když jsme ji Ohlertovi ukázali, poznal „psychiatra“ okamžitě.

Tenhle Gibson, podvodník prvního řádu, se potloukal už léta po Spojených státech a Mexiku. V místě, kde dosud bydlel, o něm samozřejmě už nevěděli; Ohlertovi řekli, že zaplatil činži a odjel neznámo kam. Ale předevířem dostal Ohlert telegram od svého dobrého obchodního přítele v cincinnatské bance, oznamující, že ho navštívil William, že si vyzvedl pět tisíc dolarů a že prý cestuje do Louisvillu za nevěstou. Samozřejmě žádná nevěsta neexistovala, to byla lež jak věž, a když jsme dali jedno k druhému, vycházelo z toho, že „psychiatr“ svého nemocného krátce a dobře unesl. Ohlert byl v peněžním světě víc než znám, měl dobré jméno, a bylo jasné, že šarlatán toho hodlá docela bezostyšně využít, aby se na jeho účet lacino a rychle obohatil. Dalo se tomu zabránit jediným způsobem: co nejrychleji nemocného mladíka přivést zpátky domů.

Josy Tailor počítal od začátku docela samozřejmě s tím, že se případu ujmu. Dostal jsem od Ohlerta všemožná doporučení i plné moci a fotografii mladého Williama a odjel jsem do Cincinnati k Ohlertovu příteli. Dozvěděl jsem se, že mladý William přišel do banky osobně, doprovázen svým přítelem, z kterého se samozřejmě nevyklubal nikdo jiný než náš výtečník Gibson. William prý vypadal spokojeně, živě se bavil se svým společníkem a nic podezřelého na něm nebylo. Jen se prý nesmírně těšil do Louisvillu. V Louisvillu jsem dvojici ovšem už nezastihl: podařilo se mi jen vypátrat, že odcestovali do Saint Louisu. Tady se historie opakovala. Nebyli tam už, tentokrát zase odjeli do New Orleansu, prý parníkem po Mississippi. Měl jsem sotva čas pozdravit svého starého přítele puškaře Henryho. Přivítal mě ovšem s otevřenou náručí a za žádnou cenu mě nechtěl pustit, musel jsem mu rukoudáním slíbit, že se co nejdřív zas u něho ukážu a že se vrátím na Západ.

Jenže čas kvapil a podvodníkovi se dílo dařilo. Všude to bylo stejné: v Louisvillu, v Saint Louisu a nakonec v New Orleansu navštívil mladý William se svým společníkem otcovy obchodní partnery, pobesedoval s nimi a – vyzvedl si větší peněžní částku. Dostal jsem od Ohlerta staršího seznam obchodních přátel, mohl jsem tedy jít najisto a ostatní aspoň varovat a poprosit, aby neprodleně podali zprávu, kdyby se u nich William se svým vykutáleným lékařem snad zastavili.

Ale to bylo také všechno, co se dalo podniknout. Pro vlastní klid jsem informoval i místní policii, ačkoliv jsem nevěřil, že by mi mohla v té věci nějak zvlášť přispět na pomoc. A tak jsem vězel v babylónu neworleanských ulic a uliček, bloumal mezi proudy lidí, potil se v poledním pichlavě žhnoucím slunci a přemýšlel, co počít dál.

Když jsem tak procházel širokou, krásnou ulicí Common Street, padl mi náhodou do oka velký vývěsní štít lákající chodce na doušek pravého plzeňského piva. Představil jsem si v duchu sklenici řízného, studeného nápoje, pěkně načepovaného, s čepicí pěny, a v tom jižním vedru se mi doslova začaly sbíhat sliny. Pár hltů by opravdu přišlo k chuti!

Ve výčepu bylo nabitó. Plzeňské si zřejmě i tady získalo všeobecnou oblibu, protože mi trvalo hezkou chvíli, než jsem vůbec objevil volné místo u stolku, až někde vzadu v samém rohu. Byly tam dvě židle, jedna volná, jedna obsazená mužem, jehož zevnějšek stačil k tomu, aby každého druhého návštěvníka odradil od přisednutí. Ačkoliv pohled na toho člověka nebyl právě povzbuzující, požádal jsem ho o dovolení, jestli si mohu přisednout a vypít u stolku svou sklenici piva.

Tváří mu přelétl soucitný úsměv. Změřil si mě zkoumavým, skoro pohrdavým pohledem.

„Jestlipak máte peníze, pane?“ zeptal se.

Byl jsem tou otázkou trochu zmaten.

„Samozřejmě že mám!“ řekl jsem.

„Tolik, abyste zaplatil útratu?“

„To si myslím!“

„Well! Tak mi pro všechno na světě řekněte, proč se ptáte, jestli si můžete přisednout? Že vy nejste Američan? *Greenhorn*, co? Ale to je jasné, nemusíte mi nic vykládat – jen se tu uvelebite, klidně si dejte nohy na stůl a každému, kdo by proti tomu něco namítal, strhnete jednu za ucho.“

Musím přiznat docela po pravdě, že ten člověk na mne udělal dojem. Jeho slova byla ovšem urážlivá – měl jsem pocit, že bych je rozhodně neměl nechat jen tak, bez odpovědi. Posadil jsem se a zdvihl obočí:

„Ani jedno, ani druhé, *sir*! Ani Američan, ani *greenhorn*! A ty vtípky si vyprošuju; i když jsem mladší – na zdvořilost si potrpím!“

„*Pshaw!*“ řekl se svrchovanou lhostejností a mávl rukou, jako by odháněl dotěrnou mušku. „Snad byste se zbytečně nerozčiloval! Bylo by vám to tak jako tak na nic! Zle jsem to nemyslel – a nevím, jak byste to chtěl narafičit, abych si o vás změnil mínění. *Old Death* není z měkkého těsta, aby kvůli jedné větě honem honem obracel na čtyřáku!“

Old Death!

Tak tenhle člověk byl *Old Death*!

Slyšel jsem už o tomto známém *westmanovi*. Slyšel jsem toho dokonce tolik, že i kdyby z toho bylo pravda jen desetina, byl by to báječný chlapík, skvělý lovec, a stopař, před jakým se hluboce smeká. Vyprávělo se o něm u táborových ohňů za Mississippi, ale jeho jméno znali i při pobřeží, snad ve všech městech na Východě. Prožil léta a léta na Západě, a třebaže byl nesčetněkrát v nepředstavitelně svízelných situacích, nikdy si neodnesl ani šrám. Dokonce si pověřiví lidé šuškali cosi o tom, že je *nezranitelný*. Přitom nikdo ale nevěděl, kdo to vlastně je: Old Death, *Stará smrtka*, bylo jeho válečnické jméno, a když jsem se na něj díval, na jeho suchou, vyzáblou, kostmi doslova chrástící postavu, musel jsem uznat, že lepší přezdívku nemohl dostat.

Seděl tu teď přede mnou, hubený, nahrbený, v plandavých kožených kalhotách a v kožené lovecké košili, která se za ta dlouhá léta, co ji nosil, srazila dobře na půlku původní délky, takže přikrývala sotva předloktí. Z rukávů vyčuhovaly ruce jak hůlky a kosti a klouby na nich vystupovaly tak zřetelně, jako by byly potaženy jen proužkem kůže. A ta hlava! Z loveckého úboru vyčníval předlouhý krk, jehož obratle byste mohli spočítat po jednom, a ohryzek v hrtanu vypadal ve svrasklé, suché kůži, jako by se kývala kostička v malém pytlíku. Oči zapadlé až hluboko do důlků, lebka dokonale holá, snad bez jediného vlásku, líce strašidelně vpadlé, výrazně vyčnívající čelisti s ostrou bradou, tupý nos s ohromnými dírkami – skutečně, na téhle lebce nebylo snad ani pět lotů masa.

Nohy vypadaly zrovna tak vyzáběle, a k tomu vězely v jakýchsi dvou pouzdrech vyříznutých z jednoho kusu koňské kůže, které se jen vzdáleně a s notnou dávkou fantazie mohly nazvat botami. Ovšem ostruhy měly, dokonce s kolečky, která tu zastupovala dvě stříbrná mexická pesa.

Vedle *westmana* leželo na podlaze sedlo s úplným koňským postrojem a o něco dál stála opřena o zeď dlouhá kentucká puška, dnes už tak vzácná, když na jejich místa nastoupily účinnější zbraně – zadovky. Jinak byl *scout* ozbrojen jen Bowieovým nožem a dvěma revolvery, jejichž rukojeti bojovně trčely za pasem. Opasek, takzva-

né „zlaté prasátko“, byla jakási kožená hadice, kam se zastrkovaly peníze, potvrzenky, všelijaké drobnosti, a byl ověšen kolem dokola indiánskými skalpy, velkými asi jako kávový talířek. Starý stopař je patrně vlastnoručně odebral svým přemoženým nepřátelům.

Boardkeeper, sklepník, mi přinesl pivo. Zvedl jsem sklenici a chystal jsem se ji vyprázdnit na jeden lok, když mě lovec nečekaně znova oslovil:

„Ne tak rychle, *sir*! Nejdřív si přiťukneme! Slyšel jsem, že tam u vás za mořem se to tak dělá!“

„To máte pravdu... mezi dobrými přáteli a známými!“ řekl jsem zvolna, jako bych váhal, mám-li si přiťuknout.

„Ale co!“ zavrčel. „Jen se neupejpejte! Jednou tady spolu sedíme, nebudeme přece na sebe cenit zuby! Na zdraví! Já nejsem žádný špión ani žádný podfukář, snad to se mnou na čtvrthodinku můžete zkusit!“

To znělo trochu jinak. Přiťukl jsem si sklenicí a upil. „Souhlasím! Když říkáte, že jste Old Death, vím, že jsem se nedostal do špatné společnosti.“

„Ale! Dokonce mě znáte? Tím líp, aspoň mi to ušetří dlouhé výklady. Pojdme se radši bavit o vás – proč jste přišel do Států?“

„Proč sem lidi chodí? Zkusit, jestli mi tu nebude přát víc štěstí,“ řekl jsem, abych dal nějakou věrohodnou odpověď.

„Zase jeden! Tam v Evropě si každý myslí, že tu stačí nastavit prkenici, a už do ní nalítají modroučké dolary samy od sebe. Jednou to někomu vyjde, a noviny hned o tom popíší spousty stránek. Ale o těch stovkách a tisíčkách lidí, co v té rvačce o štěstí podlehnou a přijdou o všechno, samozřejmě ani muk. A co vy – vy už jste to svoje štěstí chytil za pačesy? Nebo jste mu aspoň na stopě?“

„No, totiž,“ utrousil jsem rozpačitě. „Snad spíš to druhé...“

„Tak vezměte oči do hrsti, ať tu stopu neztratíte! Není to tak lehké! Víte, že jsem starý, zkušený *scout*, ale drapnout štěstí se mi ještě nepodařilo – to ne! A tisíckrát už jsem myslel, že stačí natáhnout ruku, a zatím – – – *castle in the air*, jako vzdušné zámky, co si je lidi vymýšlejí.“

Old Death mávl rukou. Mluvil nějak hořce, zklamaně, díval se podmračeně před sebe na podlahu, snad očekával, že na to něco řeknu. Když jsem se neozýval, zvedl po chvíli oči a pokračoval:

„Divíte se nejspíš, že starý *scout* vzdychá jako městská slečinka? Mám něco za sebou, mladý muži! Když jsem byl ve vašich letech, taky jsem si leccos představoval a nedal na dobré rady. Dokonce jsem si myslel, že jsem kdovíco chytřejší než moje matka, která pro mne vyhlédla docela solidní životní dráhu... Dejte si pozor, aby se vám nakonec nevedlo jako mně!“

„Co tím myslíte?“

„Že jste moc měkká povaha! Je to z vás zrovna cítit! Kdyby vás uviděl nějaký indián, ty vaše pečlivě ulízané vlasy a obleček bez jediného smítka – tak leknutím natáhne brka. Víte, jak se tak na vás dívám – vy vůbec nejste typ, který by měl hledat štěstí zrovna tady...“

„To taky nemám v úmyslu!“

„Ale! A můžete být od té dobroty a prozradit mně, co vlastně jste?“

„Já jsem studoval...“

Starý *westman* se jenom útrpně pousmál – totiž domníval jsem se, že se usmál: stáhl křečovitě svaly a v jeho kostlivčím obličejí to dopadlo jako jizlivý úšklebek. Zvrátil se přitom dozadu do židle a pozoroval mě chvíli, potřásaje soucitně hlavou.

„Ale, ale, ale! To jste tedy provozoval něco ohromně záslužného. A vy si na tom samozřejmě obrovsky zakládáte! No určitě! Vidím vám to na nose! Jenže podle mých nespočetných zkušeností lidi tohohle typu mají nejmenší naději ze všech, že se na ně tady ve Státech usměje štěstí! Máte vůbec nějaké místo?“

„Mám – v New Yorku.“

„A co to je zač?“

Řekl to tak zvláštním, chápavým a současně zas útrpným hlasem, že jsem nebyl s to odmítnout odpověď. Ale pravdu jsem samozřejmě prozradit nesměl.

„Jsem ve službách jednoho peněžníka...“ odpověděl jsem vyhýbavě. „Něco tady pro něho vyřizuji.“

„Ale!“ *Westmanovo* zřejmě oblíbené slovíčko znělo tentokrát tónem jistého uznání. „Tak to jste si to namířil mnohem lepší cestou, než jsem si myslel... Hm, hm... Radím vám, držte se svého chlebo-dárce jako klíště! Nemyslete si, že se podaří každému študiózu chytit takovou příležitost! A dokonce v New Yorku! No, jestli vás poslal až sem na Jih, má k vám velkou důvěru. V tom jsem se tedy mýlil, a řeknu vám, že jsem docela rád. Tak tedy bankéř... nejspíš máte zařídit nějaké peněžní záležitosti, co?“

„Něco takového.“

Změřil si mě zas ostrým pohledem, pak se zase rozšklebil jako před chvilí:

„A já si myslím, že vím přesně, proč jste do tohoto hnízda přišel!“

„Pochybuj...“

„Nic mi do toho není,“ mínil starý *scout*, „ale snad vám můžu aspoň trochu poradit. Jestli na sobě nechcete nechat znát, že jste sem přišel někoho hledat, tak si musíte dát trochu pozor na oči! Prohlížel jste si všechny tady ve výčepu tak důkladně, že to bylo nápadné aspoň dvaceti lidem. Kromě toho, sedíte se mnou, a přitom můžete nechat oči na oknech, aby vám neutekla ani noha tam venku. Tak co, mám pravdu, hledáte někoho, nebo ne?“

„Máte pravdu, *sir*!“ přisvědčil jsem. „Potřebuju se nutně setkat s jedním člověkem, a nevím, kde bydlí.“

„Už jste se ptal po hotelích?“

„Bylo to zbytečné. Policie taky nic nezjistila.“

Kůže na obličejí se stáhla do křeče, která měla vyjadřovat přátelské pousmání. Zachechl se tiše a luskl pobaveně prsty:

„Pravý, nefalšovaný *greenhorn*! Nezlobte se kvůli tomu, ale nemohu si pomoci...“

V tom okamžiku jsem si uvědomil, že jsem mu prozradil příliš mnoho. Vzápětí se mi domněnka potvrdila.

„Tak vy jste sem přijel kvůli nějaké peněžní záležitosti, říkáte? Hledáte nějakého muže a lítáte přitom po všech hotelích, krčmách a ulicích, a k tomu vám ještě pomáhá policie? No, človíčku, to bych se nesměl jmenovat Old Death, abych nevěděl, s kým mám tu čest!“

„Totiž –,“ řekl jsem nejistě.

„... totiž s detektivem, se soukromým detektivem, který tady vyřizuje nějakou náramně trapnou rodinnou záležitost; a ta zavání hodně zblízka kriminálem.“

Ten člověk byl bystrý, doznal jsem si sám pro sebe, rozmrzele, ale stále rozhodnut nepřiznat barvu.

„Všechna čest vašemu bystrozraku, *sir*, jenže tentokrát jste střelil vedle!“

„*Well!*“ pokrčil rameny. „To je vaše věc, jestli míníte přiznat barvu, nebo ne. Ale jestli nechcete, aby vás prokoukli, nesmíte na to jít takhle dětinsky. Vždyť to je jasné jako den! Peněžní aféra, a je v tom zřejmě namočen některý člen rodiny. A je v tom přesto něco nezákonného, když vám napomáhá policie. Hádám nejspíš únos někoho z rodiny, a ten únosce drží svou oběť v moci a chce jí využít... Co na mne tak vyjeveně poulíte oči? Divíte se, jak jsem na to přišel? Podívejte se, dobrý *westman* musí umět podle pár otisků poznat jinší věci! Sesumíruje si z nich třeba cestu z Kanady až sem – a málokdy se přitom zmýlí!“

„Rozhodně máte, *sir*, obdivuhodnou fantazii!“ řekl jsem v pořádných rozpacích. Nic lepšího mě nenapadlo.

„*Pshaw!* Pro mne za mne můžete zapírat, jak chcete! Já na tom škodný nebudu. Chtěl jsem vám dát pár dobrých rad, protože se tu vyznám, jenže vy asi myslíte, že stačí sám se svou chytrostí. To je sice chvályhodné, ale jestli je to taky moudré – o tom bych si dovolil pochybovat.“

Vstal, vytáhl z kapsy starý kožený pytlík a chystal se naplatit své pivo. Teď jsem ho urazil, zamrzl jsem se v duchu, a abych to aspoň trochu spravil, řekl jsem smířlivěji:

„Někdy musí člověk vyřizovat záležitosti, s kterými se nemůže svěřit dokonce ani nejbližšímu příteli; nemyslete si, že jsem vás chtěl nějak urazit...“

„Ay, ay!“ přerušil mě a hodil peníze na stůl. „O nějakých urážkách není řeči! Prostě jste mi byl sympatický, a já to s vámi dobře myslel. To je všechno.“

„Snad se ještě uvidíme...“

„Těžko. Já dnes vyrážím nahoru do Texasu a pak dál do Mexika. Tam se asi sotva kdy dostanete – tak tedy, *farwell, sir!* Žijte blaze! A příležitostně si připomeňte, co jsem říkal o tom *greenhornovi!* Od Old Deathe se to dá přijmout, ten to nemíní jako urážku. Konečně – žádnému zelenáči neuškodí, když přestane nosit nos rovnou pánu bohu pod okny...“

Strhl ze zdi za sebou sombrero, nasadil si je na hlavu, urovnal širokou střechu a pak si hodil na záda sedlo s postrojem. Otočil se, ale udělal tak dva tři kroky a rychle se obrátil. Kývl po mně kostnatou rukou:

„Ne abyste si z toho něco dělal! Abyste věděl, já jsem taky kdysi študoval – a vím ještě dodnes moc dobře, jaký namyšlený hlupák jsem byl v těch časech! *Good bye!*“

Díval jsem se za ním, až zmizel ve dveřích. Jeho nápadná, vychrtlá postava ve mně vzbuzovala docela zvláštní pocity. Měl, jak se říká, nevymáchanou hubu, ale přitom z každého jeho slova čišela dobrota a uvážlivost a četl jsem mu zrovna na očích, jak to myslí do písmene vážně, doopravdy – a pro mne dobře. Co to však bylo všechno platno: svěřit jsem se mu se svou záležitostí nemohl, připadalo by mi to přece jen, jako bych bral ty věci na lehkou váhu. Ačkoliv na druhé straně by mi asi mohl v něčem poradit. A pokud jde o toho *greenhorna* – to už mi vůbec nedělalo těžkou hlavu. Na to jsem byl od dob Sama Hawkense víc než zvyklý. Ostatně nepokládal jsem za nutné, abych starému *scoutu* sáhodlouze vysvětloval, že už jsem tady, na Západě, byl a taky něco zažil.

Opřel jsem se lokty o stůl, položil si hlavu do dlaní a přemýšlel o tom podivném Old Deathovi. A jak jsem tak uvažoval a díval se před sebe do prázdna, otevřely se najednou dveře a v nich se objevil – Gibson.

Zůstal stát u dveří, zkoumavě přelétl pohledem celou hospodu, jednoho hosta po druhém. Rychle jsem se otočil ke stěně, aby mě nespatrił – počítal jsem s tím, že si sedne k jedinému volnému místu, k tomu, které před chvílí opustil Old Death. V duchu jsem si už pochutnával na tom, jak se zatváří, až mu položím ruku na rameno, ale zůstalo jen při představách. Ozvalo se znovu bouchnutí dveří a milý Gibson, jak jsem vzápětí zjistil, zmizel na ulici; nejspíš mě přece jen zahlédl. Hodil jsem *boardkeeperovi* peníze na stůl. Narazil si klobouk na hlavu a hnal se ven. Zhlédl jsem Gibsona ještě včas mezi zástupem lidí. Snažil se mezi ně zamíchat a co nejrychleji se ztratit – viděl jsem, že se otáčí a zahýbá do vedlejší uličky. Prodíral jsem se za ním mezi chodci, ale když jsem se dostal k uličce, zahlédl jsem už jen, jak zahýbá zase dál, za další roh. Stačil se ještě otočit a s úšklebkem mi zamávat kloboukem. Dohrálo mě to pořádně – taková drzost! Dal jsem se do běhu, pádil jsem jak blázen, lidé se po mně s pochechtáváním otáčeli, jiní se rozčilovali, jak jsem do nich vrážel – jenže mi to stejně nebylo k ničemu. Když jsem doběhl na konec uličky, jako by se po Gibsonovi slehla země: kolem mne po obou stranách dvě řady domů, proti mně skupina přepychově vyhlížejících vil, všude spousta lidí – a Gibson nikde. Zmizel.

Rozhlížel jsem se nerozhodně kolem sebe. Před holičstvím se opíral o dveře vytáhlý černocho. Měl bystré oči, napadlo mě, že si snad prchajícího muže všiml. Smekl jsem a oslovil ho, černocho se zazubil širokým, zdálo se přátelským úsměvem.

„Yes, sir!“ přisvědčil velmi živě. „Já viděl ho. On běžet rychle velice – tam běžet...“

Ukázal před sebe na konec uličky, k malé vile s vysokou, pevnou zdí a s masívními železnými vraty. Poděkoval jsem a rozběhl jsem se hned k tomu stavení. Zvonil jsem jistě pět minut, než se konečně objevil správce domu – také černocho. Mluvil se mnou přes mříže, dovnitř mě odmítl pustit. Prý se musí nejdřív zeptat pána, jestli si přeje se mnou mluvit, bez jeho souhlasu nesmí nikomu otevřít. Přeslapoval jsem tedy dalších deset minut jako na jehlách, nežli se zase objevil. Už z dálky vrtěl hlavou a mával rukama.

„Nesmět otevřít,“ oznamoval, „*massa* to zakazovat. Nesmět žádný muž vejít. Dveře zavřené pořád. Vy muset odejít okamžitě. Pán střílet na každého, kdo chtít vniknout dovnitř.“

To bylo nadělení! Stál jsem jako zmoklá slepice a nevěděl co dál. Samozřejmě, násilí by tu nic nespravilo; i kdybych se pokusil proklouznout nebo vniknout násilím, muž ve vile, ať už je to za tou zdí kdokoliv, by určitě bez nejmenšího váhání střílel. Američan v těchto věcech nezná žertů. S nikým, kdo poruší právo pána domu, nezachází v rukavičkách. Ať jsem si lámal hlavu sebevíc, nevycházelo mi nic, než že se budu muset obrátit o pomoc na policii.

Otočil jsem se a vracel se zvolna ulicí. Byl jsem už skoro na konci, když mi někdo poklepal na rameno a vzápětí mi strčil do dlaně lístek. Nějaký mladík, chlapec ještě, volal, že mi to posílá jeden můj dobrý známý.

„Známy? Odkud?“ vykřikl jsem nechápavě a mladík mi ukázal na dům přímo proti vile, kam jsem se marně domáhal vstupu. Než jsem měl čas se zeptat na něco víc, ztratil se mládenec mezi lidmi. Ani černochoch, s kterým jsem prve mluvil, už nestál před holičskou oficínou. Mrzutě jsem si v tom okamžiku uvědomil, že jsem docela prostomyslně, hloupě nalétl. Byl bych si nejradši napohlavkoval! Na tom kusu papíru, vytrženém z nějakého bloku, bylo – zřejmě v rychlosti – naškrábáno jen několik vět:

*Můj milý Mr Dutchmanne,
snad jste se neobtěžoval do Nového Orleansu kvůli mně? Aspoň to tak vypadá, když mě tak bez přestání sledujete. Ale doufám, že nejste tak padlý na hlavu, abyste si myslel, že mě dostanete? Jestli máte aspoň špetku rozumu, seberte se a vraťte se prvním vlakem zpátky do New Yorku. Můžete ode mne pozdravovat Mr Ohlerta. Dělá, co mohu, aby na mne nikdy nezapomněl, a doufám, že i vy si odnesete vzpomínku na naše setkání v Orleansu – i když se s ním asi před nikým nebudete moc chlubit!*

Gibson

Byl bych se v tom okamžiku radši neviděl. Ovšem, teď mi to bylo jasné – černoch si ze mne vystřelil, poslal mě vědomě na úplně špatnou adresu, a pan Gibson měl zatím čas, aby naškrábal tenhle lístek a poslal mi ho po náhodném poslíčkovi. Teď se mi nejspíš někde za záclonou směje a pozoruje, jak se čertím nad jeho vzkazem...

Složil jsem lístek na drobné čtverečky, zastrčil skládanku do kapsy a mrzutě jsem se táhl pryč. Mohl jsem si teď ovšem spočítat na prstech, že milý Gibson bude hledět co nejrychleji zmizet z města. A já ho měl prosím takřka na dosah ruky! Myslel jsem na svou proměškanou příležitost dnem i nocí – doslova tak, protože ještě té noci se mi zdálo, že pronásleduji Gibsona a že jsem se za ním dostal až do blázince. Byly tam stovky bláznů, všichni psali básně a tragédie o šílených básnících, a já jsem musel ty výtvary bez přestání přednášet, protože nade mnou stál Gibson s revolverem v ruce a hrozil, že mě zastřelí, jestli jen na chvíli přestanu. Četl jsem, až mi stékaly z čela čůrky potu, ale nakonec jsem to přece jen nemohl vydržet, sáhl jsem do kapsy pro kapesník a na chvíli přerušil přednes – a tu vytáhl Gibson zbraň a střelil po mně.

Bohužel, rána, kterou jsem uslyšel, byla opravdová. Převaloval jsem se na posteli sem a tam celou noc a teď – jak jsem se ve snu instinktivně bránil Gibsonově střele – jsem shodil lampu z nočního stolku. Ráno mi za ni započítali do účtu celých osm dolarů.

Úplně zpocený jsem se probudil a rozhodl se, že se musím nějak osvěžit, abych byl vůbec schopen kloudné myšlenky. Vypil jsem k snídani šálek čaje a odjel k jezeru Pontchartrain. Doufal jsem, že se řádně proplavu a po vykoupání že budu trochu svěžejší. Dvě hodiny jsem se cáchal a ráchal ve vodě a pak jsem si zašel do první hospůdky – vytrávilo mi po tom sportování pořádně. Čirou náhodou jsem tu objevil mezi haldou nejružnějších novin a časopisů krajan-ský časopis, jakých tehdy vycházelo ve Státech desítky. Ostatně tyhle *Německé noviny* vycházejí v New Orleansu, jestli se nemýlím, dodnes. Listoval jsem jimi napůl ze zvědavosti, napůl z dlouhé chvíle, a tu můj zrak padl na jakousi báseň. Měla název, který mě vůbec nelákal a který se hodil spíš k nějakému dobrodružnému příběhu

než k veršům. *Noc hrůzy!* Už jsem lhostejně otáčel list, když jsem zavadil pohledem o nejdolejší řádku, kde bývá vytištěno jméno autora. Jenže místo autora jsem si přečetl jen dvě počáteční písmena, iniciálky, při nichž mi okamžitě vytanulo jediné jméno: *W. O.!* To by přece mohl být – William Ohlert! Pokládal se přece za básníka, dokonce za znamenitého básníka! A byl tady, v New Orleansu – což když ho napadlo oblažit veřejnost nějakou rýmovačkou? Kdyby tomu tak bylo, přemýšlel jsem rychle, pak by mě těch několik veršů mohlo přivést na stopu... Musel jsem se přinutit ke klidu, abych ty verše přečetl s náležitou pozorností.

*Temná noc zemi pohlcuje,
v přívaly deště vítr duje
a hvězdu ve tmách blikající
hledá teď marně oko bdící.
Po noci temné přijde denní jas,
nechat se spánkem kolébat je čas.*

*Temná noc život pohlcuje,
smrt u dveří se potuluje,
věčnosti lkavě láká zpěv
a hrůzou v žilách tuhne krev.
Po noci temné přijde denní jas,
nechat se spánkem kolébat je čas.*

*Temná noc ducha pohlcuje,
spása zmizela v marné sloje,
had v duši seje trýzeň a žal,
rozum snad Lucifer ti vzal.
Takové noci vyvaruj se jen,
neb po ní nepřichází den.*

W. O.

Přiznávám se, že verše na mne zapůsobily. Jistě, ta báseň neměla valnou literární hodnotu, ale pro mne to byl obraz nitra zoufalého člověka, který zápasí s těžkými přeludy, s něčím, co ho drtí, čemu pomalu, ale čím dál tím beznadějněji propadá. Byl jsem dojat – a přesvědčen, že autorem tohoto výtvoru nemůže být nikdo jiný než William Ohlert.

Vydal jsem se okamžitě po stopě. Redakce i administrace časopisu sídlily ve stejné budově. Koupil jsem si v prodejně několik exemplářů čísla a dal se ohlásit u vedoucího redaktora příslušné rubriky. Zakrátko jsem si ověřil, že moje domněnky byly správné. Jistý pan William Ohlert přinesl prý včera osobně svůj básnický příspěvek a žádal velmi naléhavě, aby byl otištěn, dokonce ještě v dnešním čísle. Vedoucí rubriky k tomu prý nejevil příliš velkou ochotu, ale nedočkavý básník byl ochoten vyplatit na místě deset dolarů, jestli báseň vyjde právě v tomto čísle a jestli mu bude zaslán obtah z tiskárny. Novinář mi potvrdil, že mladý muž se choval uhlazeně, jen snad jaksi poplašeně, a že bylo nápadné, jak znovu a znovu zdůrazňoval, že psal svou báseň krví a srdcem – což je fráze, kterou tak rádi používají nenadaní i nadaní spisovatelé. Udal prý také adresu, kam mají poslat obtah ke korektuře – ukázalo se, že to je soukromý dům v nejdražší městské čtvrti.

Za dvě hodiny – když jsem trochu změnil svůj zevnějšek a když jsem si vyžádal pomoc dvou policistů – jsem zvonil u dveří s mosaznou tabulkou:

FIRST CLASS BOARDING ESTABLISHMENT FOR LADIES AND GENTLEMEN

Vrátný mě uvedl do přijímacího salóнку a tam jsem se představil asi padesátileté dámě, elegantně oblečené, jejíž hustě kudrnaté vlasy a lehce zbarvené nehty prozrazovaly nějakou tu kapku černošské krve. Ukázal jsem jí příslušné číslo novin a vysvětlil, že jako vedoucí redaktor zábavné části potřebuji velmi naléhavě hovořit s autorem veršů dnes otištěných, jednak proto, že jsem pověřen mu odevzdat

mimořádný honorář za zdařilý příspěvek, jednak proto, že počítám s dalšími a že bych si od něho docela rád hned odnesl nějakou novou práci.

Poslouchala mě soustředěně, klidně, velmi vlídně.

„Tak pan Ohlert u vás otiskl báseň? No to je krásné!“ řekla, když jsem skončil se svým výkladem. „A dokonce říkáte, že ta báseň má literární hodnotu?“

„Ovšemže, milostivá,“ odpověděl jsem, jak nejroztomileji jsem dovedl. „Líbila se celé redakci jako málokterá.“

„To jsem sama ráda. Víte, pan Ohlert na mne působil velmi dobře, jako skutečný *gentleman*, ačkoliv byl tak málomluvný a skoro s nikým se nestýkal. Vyšel jen jednou za tu celou dobu, co tu bydlil – a to jistě šel k vám s tou básní.“

„Skutečně?“ podivil jsem se. „Ale když jsme spolu mluvili, měl jsem z jeho řeči dojem, že tu zařizuje nějaké důležité finanční věci – ano, mluvil o penězích, které si potřebuje vyzvednout.“

„To je možné, ale to všechno za něho asi vyřizoval jeho tajemník.“

„Ach – Mr Ohlert má tajemníka? To tedy musí být zámožný člověk...“

„To jistě. Platil mi za ubytování velmi dobře – ale trval taky na tom, aby všechno bylo co nejlepší. Prvotřídní! Totiž on – spíš jeho tajemník, pan Clinton. Ten všechno vyřizoval a zařizoval.“

„Clinton, Clinton,“ předstíral jsem, že si vzpomínám na člověka toho jména, „ale tak mám dojem, že pana Clintona znám z Klubu. Není on z New Yorku? Znameníť společník? Obědvali jsme spolu – kdy? Včera, myslím.“

„To je možné, pan Clinton včera skutečně obědval ve městě.“

„Dokonce jsme se jeden druhému tak zalíbili, že jsme si vyměnili fotografie. Počkejte, podívám se... možná že náhodou...“

Zalovil jsem v náprsní kapse a položil před *lady* Gibsonovu fotografii.

„Ano, ano, to je pan Clinton,“ řekla, sotva uviděla podobenku. „Škoda že ho hned tak neuvidíte... a pan Ohlert vám už taky sotva dá další báseň. Oba odcestovali.“

Měl jsem co dělat, abych na sobě nedal nic znát.

„To je směla,“ vypravil jsem ze sebe. „To bylo nějak náhlé, ten odjezd, že?“

„Ovšem, ovšem. Je to taková dojemná historka. Mr Ohlert se o tom sice nikdy nezmiňoval, ale pan Clinton mi svěřil všechno pod pečeti tajemství, a já jsem pochopila. Musím vám říci, že se těším velké důvěře u svých hostů!“

„To věřím, madam. Stačí, aby s vámi člověk promluvil několik vět, a je váš.“

Lichotil jsem Ohlertově bytné naprosto beze studu, jen abych se dozvěděl, co jsem potřeboval. Okamžitě to zapůsobilo.

„Prosím vás... prostě mě to dojalo k slzám... Byla jsem tak ráda, že se tomu nešťastnému muži podařilo utéci.“

„Utéci? Ale to vypadá, jako by ho někdo pronásledoval?“

„Taky že ano!“

Zvedl jsem v nesmírném pohoršení obočí:

„Dejte pokoj, madam! Takový člověk, nadaný, skromný, ohromně duchaplný, a někdo ho pronásleduje? Jako redaktor s ním vlastně patřím do jednoho cechu – jestli jde o vážné věci, jsem ochoten pomoci. Noviny jsou přece nesmírná síla, mají vliv, to by se dalo využít. Já vím, jste vázána zřejmě slibem mlčení, ale kdoví, snad bych mohl pro ty pány hodně udělat.“

Začervenala se, vytáhla z rukávu kapesníček, ne právě nejčistší, mrkla po mně nejistě a nakonec řekla:

„Totiž, když už pánové odcestovali, je můj slib vlastně splněn... Krom toho, jde o jejich dobro, a noviny jsou dnes velmoc. Snad byste skutečně mohl pomoci tomu nešťastnému básníkovi k jeho právu.“

„Dokonce rád a ze všech sil! Musel bych ovšem znát podrobnosti.“

„Dozvíte se je,“ ujistila mě *lady* s nečekaným nadšením, „srdce mi našeptává, že jste dobrý muž, který pochopí, co je to nešťastná láska.“

„Nešťastná láska!“ pokyvoval jsem soucitně hlavou. „Ta dovede nadělat bolesti. Zvlášť při takové citlivé básnické povaze!“

„Ani nevíte, jak jste si mě těmihle slovy získal. A kdoví! Snad jste také tak trpěl...”

„Ne, ne, to ne,” spěchal jsem ji ujistit, aby ji snad nenapadlo vy-
zvídat na tomto poli.

„To jste skutečně šťastný muž! Zato já bych vám mohla vyprávět,” povzdychla. „Moje matka byla mulatka, víte? A moje láska byl syn francouzského plantážníka, tedy kreol. Měli jsme se tak rádi! Bohužel otec mého nápadníka udělal s naší láskou krátký proces. Nechtěl, aby do jeho rodiny přišla *coloured lady*, museli jsme se rozloučit... Dovedete si teď představit mé dojetí, když jsem se dozvěděla, že ten mladý básník trpí ze stejného důvodu jako já?”

„Ah... on se zamiloval do míšenky?”

„Do mulatky, pane. A jeho otec je samozřejmě proti tomu – ale kdyby jen to! On na ubohém děvčeti vylákal písemný slib, prohlášení, že se vzdává sňatku s panem Ohlertem mladším!”

„Neuvěřitelné! Vlastní otec!”

Tvářil jsem se pohoršeně a vrtěl jsem hlavou, ale spíš než nad vymyšleným krkavčím otcem Ohlertem nad tím, jak šikovně se podařilo Gibsonovi vetřít se do přízně této dámy. Asi mu mezi řečí prozradila něco ze svého osudu, a on začal chytře a pohotově hrát na její strunu. Ale hlavně, že jsem se dozvěděl aspoň něco, aspoň to, že vystupuje pod jménem Clinton.

Mulatka zatím dojatě švitořila.

„Já říkám totéž, krkavčí otec, krkavčí otec! Ale mladého pana Ohlerta ctí, že zachoval své lásce věrnost. Utekl s ní až sem a umožnil jí pobyt v dobrém penzionátu.”

„A teď jí z New Orleansu utíká?”

„Musí, musí! Pronásledovatelé jsou mu v patách! Totiž – hlavně jeden pronásledovatel,” naklonila se ke mně a důvěrně mi šeptala do ucha: „Nějaký Němec! Honí ho od města k městu se zatykačem v ruce. To víte, *detektiv*! Má ho přivléct nazpět do New Yorku. Čekám, že sem taky přijde – ale může to zkusit! Budu ho tahat za nos a nakonec ho pošlu právě na opačný konec Států, než kam mí milí hosté odjeli.”

„Copak vy toho člověka znáte?“

„Pan Clinton mi popsal tu stvůru docela přesně,“ řekla a pak jsem si poslechl popis své vlastní osoby, ne příliš lichotivý, a hned vzápětí ještě svůj povahopis. Byl jsem skutečně hrozný ničema. Barbar, nepřítel každého jemnějšího citu, prodejný agent schopný udělat za pár dolarů cokoliv, zuřivec a vypočítavý, podlý chlap, kterému by měl každý poctivý člověk na potkání dát rovnou pěstí do zubů. Rozohněná paní mi nakonec vyjevila, jak je ráda našemu setkání, protože bych jí prý mohl pomoci oklamat toho zlotřilého Ohlertova pronásledovatele. Slíbil jsem to s největším nadšením, jehož jsem byl schopen, a doprovodil jsem vlastní existenci několika nelichotivými přízvisky. Nato jsem se zeptal, kam vlastně oba *gentleman* jeli.

„Přesně to nevím,“ řekla, „zmiňovali se jen, že jedou do Texasu. Původně chtěli do Mexika, do Veracruz. Naneštěstí nejela tím směrem žádná loď a oni museli odcestovat hned. Nakonec se rozhodli jet lodí *Delfin* do Quintany.“

„Tak do Quintany? Víte to určitě?“

„Určitě – můj domovník dopravoval panu Ohlertovi zavazadla na palubu. Lodní důstojník říkal, že je to spěšná loď – staví jen v Galvestonu a v Quintaně.“

„A pan tajemník a slečna jeli s sebou?“

„To jistě. Domovník ji sice neviděl, ale nejspíš už byla v dámské kajutě. Ostatně mé služebnictvo je vedeno k tomu, aby neobtěžovalo... Ale je to jasné, přece tu pan William *nenechá* svou snoubenku! Aby se jí ještě nakonec zmocnila ta stvůra detektiv! Vážený pane, já beztoho čekám, že se u mne objeví, a potom si přijdu na své! Já mu řeknu, co si o něm myslím, rozdrťm ho jak červa a nakonec ho pošlu právě tam, kde ty ubohé lidičky nenajde,“ opakovala.

Poslouchal jsem a pokyvoval hlavou. Co jsem se mohl dozvědět, to jsem se už zřejmě dozvěděl. Teď jsem mohl klidně jít a nechat mulatku v její rajské nevědomosti. Ale přece jen se mi přičilo, aby takového ničemu jako Gibson pokládala dál za poctivce nad poctivce.

„Ano, madam,“ řekl jsem. „Ale upřímně řečeno, já velmi pochybuju, že budete mít příležitost s tím člověkem takhle zatočit.“

„Proč?“

„Myslím si totiž, že to všechno navlékne úplně jinak. Nejspíš pojedete rovnou do Quintany, aby tam chytil Williama i jeho takzvaného tajemníka.“

„Vždyť neví, že tam jeli!“

„Ale ví. Sama jste mu to řekla.“

„Já? Kdypak?“

„Teď, madam, právě teď. – Dovolíte? Malá úprava zevnějšku.“ Sundal jsem brýle a tmavou paruku – a dáma najednou uskočila stranou, jako by se před ní zjevila předpotopní příšera.

„Pro všechny svaté!“ vykřikla. „Vy nejste novinář?! Vy jste snad nakonec ten...“

„Bohužel jsem vás musel trochu oklamat, madam,“ řekl jsem. „Ale ujišťuji vás, že to bylo jen a jen proto, že vy sama jste byla oklamána už dřív. A víc! Ta historka se snoubenkou pana Ohlerta je totiž vylhaná od a do zet. Pan Clinton si dělal šašky z vašeho dobrého srdce. Ten muž se jmenuje ve skutečnosti Gibson a není žádným sekretářem, ale nebezpečným podvodníkem! Darebák toho má na svědomí tolik, že by to stačilo na hezkých pár let žaláře!“

Mulatka vyvalila oči, tiše zasténala a skácela se bezmocně do křesla.

„Ale ne... to je nemožné... vždyť byl tak milý, tak přátelský, tak... ne, ne, já tomu prostě nevěřím!“

„Madam, budete věřit, až vám řeknu, oč vlastně běží. Dovolíte, abych vás se vším seznámil?“

Když jsem jí několika slovy vylíčil skutečný stav věcí, proměnila se její náklonnost k tomu milému a přátelskému panu tajemníkovi v nejužravější hněv. Pochopila, že ji obelhal a že i já jsem nemohl udělat nic jiného, než co jsem udělal.

„Jedte za nimi! Chyťte toho drzého chlapa za límec a strčte ho rovnou za mříže,“ zvolala nakonec bojechtivě, pobouřena do hloubi duše vším, co se dozvěděla o Gibsonovi.

Jenže to se mnohem snáz řeklo, než provedlo. Žádná loď do Quintany už nejela, jediným parníkem jsem se mohl dostat nanejvýš do města Tampico. Musel jsem se nakonec rozhodnout pro rychlou plachetnici, *clipper*, který měl po poledni odplout do Galvestonu. Doufal jsem, že tam seženu nějaké spojení na Quintanu, a domluvil se hned s kapitánem, že mě vezme na palubu. Ale moje naděje se nesplnila. Jediné trochu slušnější spojení vedlo nikoliv do Quintany, nýbrž do Matagordy, ležící při ústí Východního Colorada. Zbývala mi zas jen naděje. Odtud prý – ujišťovali mě – se dostanu do Quintany opravdu snadno. Rozhodl jsem se, že tu cestu oklikou podstoupím. Mnoho radosti jsem z toho neměl, ale na vybranou nebylo – a budoucnost brzy ukázala, že jsem té okliky opravdu nemusel litovat.

2. Setkání v Matagordě

Cestování po jihu Spojených států, a zvláště Texasem, nebylo v těch dobách vůbec nic jednoduchého. Především proto, že v sousedním Mexiku zuřil krvavý boj mezi republikou a císařstvím, mezi „indiánským hrdinou“, prezidentem Spojených států mexických Benitem Juarezem a přivandrovalým a Francouzi dosazeným habsburským císařem Maxmiliánem. Většina obyvatel na jihu Států, zejména v Texasu, přála Juarezovi, ale podporovala ho také vláda ve Washingtonu, a to byl pro mnohé, kteří se kdysi postavili za bojů Severu proti Jihu na stranu secesionistických, odtrhnuvších se otrokářských států, dost pádný důvod, aby se ve svém nadšení pro hrdého, statečného republikána přinejmenším mírnili. Většina ovšem cítila, že Maxmiliánův vpád do Montezumovy země, podporovaný francouzským císařem Napoleonem III., je loupež a násilí, ale bylo i dost lidí, u kterých se ukázala přece jenom silnější nechuť k člověku, pro něhož se vyslovily nenáviděné severní státy, odpůrci otroctví. A tak se obyvatelstvo Texasu nečekaně rozdělilo ve dvě skupiny, přibližně stejně početné; jedni si na každém vynucovali, aby vystupoval proti Juarezovi, a druhí se stejnou vehemencí vymáhali, aby se naopak vyslovoval pro něho. Je docela lehké si představit, do jaké kaše se mohl za těchto okolností namočit cestovatel, k tomu cizinec, který neměl ponětí o tom, kdo právě komu a jak náruživě drží palec.

Přijeli jsme k Matagordě průlivem Paso Caballo, směrem od ploché, dodaleka se táhnoucí mořské kosy oddělující matagordskou zátoku od mexického Golfu. Musili jsme spustit kotvy na samém začátku zátoky, protože dál bylo tak mělko, že lodi s větším ponorem hrozilo s každým metrem, že najede někde na mělčinu. V moři kotvilo několik větších lodí, trojstěžníků, a jeden veliký parník, za kosou se to hemžilo menšími plavidly a dopravními čluny. Jeden z nich jsem si najal a dal se jím dopravit co nejrychleji na pevninu, abych zjistil, kdy jede nějaká loď do Quintany. Co jsem se dozvěděl, mě příliš nepotěšilo. První plavidlo, rychlý škuner, měl vyjet až za

dva dny, a už to znamenalo, že se Gibsonův náskok zvětšuje na celé čtyři dny! Nadával jsem v duchu jak špaček, ale nemohl jsem dělat nic jiného než zachovat si chladnou krev, najít si ucházející pokoj a – čekat.

Tehdejší Matagorda byla malé hnízdo, ležící na východním cípu zátoky, proti takovému Galvestonu zcela bezvýznamné. Jako všude v Texasu je tu přímořské pobřeží samá rovina, sice ne zrovna bahni-tá, ale přece jen velmi provlhlá, cestovatel si tady snadno uloví i zimnici. Hotel, kam jsem se nastěhoval, měl sice dost honosné jméno – *Strýček Sam* –, ale čest mu rozhodně nedělal; podobal se evropskému zapadáku třetího čtvrtého řádu. Pokoj připomínal spíš nuznou kajutu v podpalubí než útočiště klidu a pohodlí. Dokonce ani postel neposkytovala příliš velkou naději na odpočinek: musel jsem si vybrat – buď nechat čouhat nohy přes pelest, nebo vystrčit z lůžka hlavu.

Uložil jsem si věci do pokoje a rozhodl se, že se trochu projdu po Matagordě. Sestoupil jsem po rozvrzaných schodech, vyšel před dům a hned na rohu jsem se málem srazil s člověkem, který zahrnul do ulice tak rychle, jako by spěchal nejmíň k ohni.

„*Good heavens!*“ uslyšel jsem jeho výkřik. „To nemůžete koukat na cestu, *sir!* Ženete se jak blázen, a... a...“ Najednou se ten muž rozesmál a taky já jsem si uvědomil, koho mám vlastně před sebou. „Můj starý, dobrý známý!“ vykřikl. „*Greenfish!* Ale, ale, copak hledáme v Texasu? Dokonce v Matagordě? Snad ne mne?“

„To tedy ne, Mr Deathi!“ řekl jsem.

„Věřím, věřím,“ hlaholil vyzábělý *scout* a mně se zdálo, že přitom chrastí všemi kostmi. „Tak se mi všechno zdá, že patříte k lidem, kteří nikdy nenajdou to, co hledají. Nemáte hlad? Žízeň? Nechcete zakotvit někde u sklenice slušného piva? Matagorda je hnízdo, ale pivo se tu dostane opravdu slušné – to je taky jediné, co tu za něco stojí. Už jste se ubytoval?“

„Ano. U *Strýčka Sama*.“

„Neříkejte!“ pochechtával se pobaveně. „Já jsem tam taky rozbil svůj vlgvam! No tomu říkám náhoda – pojďte se napít na setkání,

v tomhle červnovém horku to je hotové požehnutí. Objevil jsem tady nedaleko sklípek s docela ucházející obsluhou.“

Než jsem se zmohl na odpověď, vzal mě pod paží a vlekl mě zpátky uličkou do jakési zastrčené hospůdky. Příliš mnoho lidí sem nechodilo, jedinými hosty v tom okamžiku jsme byli my dva. Posadili jsme se do ošuntělých proutěných židlí a já jsem mu nabídl cigaretu. Odmítl ji, zato vyndal z kapsy štůček tabáku, odřízl si pořádný žvanec, nejmíň tak pro pět námořníků, strčil ho celý do úst a zálibně začal žvýkat.

„A teď jsem vám k službám,“ prohlásil. „Doufám, že mi aspoň prozradíte, jaký vítr vás sem zavál? Příznivý? Nepříznivý?“

„Bohužel nepříznivý.“

„Ale, ale... tak vám se do Matagordy nechtělo?“

„Ani dost málo. Potřebuju se dostat do Quintany – jenže tam nejela žádná loď, tak jsem se vypravil sem v bláhové naději, že tady nějakou tu dopravu seženu. Jenže kde nic tu nic – první loď až za dva dny,“ řekl jsem, nijak nezakrýváje rozmrzelost.

„Musíte to nějak přenést přes srdce,“ smál se Old Death. „Jste jednou smolař, s tím se nedá nic dělat.“

„Za takovou útěchu pěkně děkuju!“

„Ale, ale, ale. Vždyť já jsem na tom zrovna tak jak vy, tak mi nebrečte! Chtěl jsem nahoru do Austinu a potom ještě výš, poohlédnout se po Riu Grande del Norte. Jenže jsem se rozhodoval tak dlouho, až jsem zmeškal. A přitom je roční doba tak příznivá! Napršely spousty vody, Colorado je hotový veletok, až do samého Austinu mohou jet parníky! A to je co říct na Colorado, s tím jeho věčně vyschlým korytem!“

„Poslyšte, vy znáte Colorado – slyšel jsem, že prý splavnosti vadí nějaká hráz nebo co?“

„Hráz? No, může se tomu snad taky říkat hráz, ale je to spíš bariéra, takový obrovský nános dřeva v řece. Je to asi osm mil odtud, proto se tady taky řeka rozvětjuje do tolika ramen. Za bariérou je řeka už volná – až k Austinu a dál. Chtěl jsem těch pár mil k bariéře přejít pěšky, ale to plzeňské pivo mi tak zatraceně zachutnalo...

zkrátka, osvěžoval jsem se tady v Matagordě až moc dlouho: když jsem přišel k přepážce, slyšel jsem jen, jak parník píská na rozloučnou. Tak jsem musel sebrat sedlo a klusat zpátky! Co se dá dělat, budu čekat až do zítřka do rána, to jede příští loď.“

„Jste na tom přesně jako já!“

„Přesně tak ne!“ V jeho tváři se objevil křečovitý úsměšek. „Já totiž nepotřebuju nikoho dopadnout a je mně úplně jedno, jestli přijedu do Austinu zítra, nebo za týden. Až na to, že bych byl měl dřív příležitost dát pár pohlavků tomu drzounovi, co si na mne dovoloval z paluby. Rošťák! Drze po mně píská, když se člověk táhne se sedlem na nábreží. *Greenfog!* Ještě jednou ho dostat do ruky, zmaluju mu hřbet! Podruhé bych se s ním nemazlil!“

„Ale, ale, ale,“ zavrtěl jsem hlavou a zaopičil se po Old Deathovi. „Snad se slavný *scout* nepral?“

„Dovolte! Old Death – a prát se?! Z mé strany to bylo jenom přátelské upozornění! No představte si, že na palubě ctihodného *Delfinu*, který mě ráčil dopravit sem do Matagordy, se vyskytl chlap, kterému byla k smíchu má postava. Docela neomaleně mi to řekl – do očí! Tak ode mne dostal menší *slap in the face*, řádný pohlaveček. Já za to nemůžu, že se hned posadil na zem! Chtěl se pak na mne vrhnout s revolverem, ale zasáhl kapitán lodi, prý se mi začal vysmívat, takže jsem jednal docela po právu. Ale měl jste vidět tu ďábelskou radost, když ten ničema viděl, že jsem zmeškal loď. A přitom vám měl s sebou společníka, na kterého bych si vsadil posledních dvacet dolarů, že to je ohromně slušný člověk. Nějak zakřiknutý, ale jinak...“

Gesto Old Deathe mělo vyjádřit beze zbytku nanejvýš uspokojivé mínění starého *scouta* o tomto druhém muži.

Něco mě napadlo:

„Poslyšte, říkáte, že byli dva a že cestovali spolu? A ten jeden že byl jako zakřiknutý?“

„Říkám vám to: koukal na svět jako kakabus. Nebo jako by neměl všech pět pohromadě.“

„Jako by neměl – –,“ vykřikl jsem okamžitě údivem i rozčilením.
„Člověče, nevíte náhodou, jak se ten člověk jmenoval?“

„Jestli si dobře vzpomínám... Clifton nebo Clinton nebo tak nějak... a ten druhý, ne, počkejte... kapitán mu říkal Mr Ohlert! Vy je znáte? Co mi tu nadskakujete na židli?“

„Muži, přáteli, kamaráde,“ křičel jsem, „vždyť já právě tyhle dva lidi hledám! To jsou oni!“

„No vidíte, a už jste je mohl mít. To je tím, že jste ke mně nebyl v New Orleansu upřímný!“

Old Death se pásl škodolibě na mém rozčilení.

„Copak jsem si to mohl dovolit?“ mínil jsem mrzutě.

„Člověk si může a má dovolit všechno, co ho dovede k cíli, když to ovšem není nějaká všivárna! Jen si přiznejte, že jste to *měl* udělat! Znáť, oč vám jde, mohl jsem už ty chlápky lapnout, nebo vám aspoň dát avízo.“

„Kdopak to mohl vědět, že se s nimi setkáte? Konečně, měli namířeno do Quintany, ne do Matagordy!“

„Povídáčky! Chtějí se dostat do Austinu!“ mávl rukou Old Death.
„Radši mi řekněte, proč po nich pasete. Třeba vám mohu nějak ještě pomoci!“

Ten muž to se mnou myslil opravdu upřímně. Bylo mi stydno při pomyslení, že mu teď mám vykládat přesně to, co jsem se snažil před několika dny tak pečlivě zatajovat. Člověk bývá vždycky trochu samolibý, a přes všechny nezdary se mi nechtělo starému *scoutovi* vyklopit všechno naráz. Nakonec však nad těmi pocity nepravého sebevědomí zvítězil docela obyčejný rozum. Vytáhl jsem mlčky obě fotografie a položil je před sebe na stůl.

„Jsou to oni?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě!“ Přisvědčil hned, ani nezaváhal. „Tohle je ten darebák a tady ten mladík... ne, řekněte, nedívá se na svět jako kaka-bus?“

Dal jsem mu za pravdu a několika slovy vylíčil celou dosavadní historii kolem mladého Williama Ohlerta a jeho únosce.

Old Death při mém vypravování jen vrtěl hlavou.

„Hm, hm,“ řekl nakonec neurčitě. „A vy myslíte, že ten mladík má opravdu o kolečko víc?“

Pokrčil jsem rameny.

„Nejsem psychiatr, ale řekl bych, že jde o duševní poruchu; jistě se to dá spravit, vždyť jinak je ten mladík normální...“

„Právě,“ zabručel *scout* a přihnul si ze své sklenice piva. „Právě proto se mi zdá nepochopitelné, že ten – jak mu říkáte? – Gibson má na něho takový neomezený vliv. Zřejmě se v něm vyzná a dovede to jaksepatří využít. No, doufejme, že se mu dostaneme na kobytku!“

„Ale kde? Vy říkáte, že chtějí do Austinu...“

„Ohlert to říkal kapitánovi na *Delfínu*.“

„Že by mluvil tak otevřeně o tom, kam mají namířeno?“

„Proč ne? Ten smutný poeta zřejmě nemá potuchy, že je někdo pronásleduje, a spoléhá ve všem všudy na Gibsona. Proč by neměl kapitánovi říkat, že se plaví do Austinu? Nebo myslíte, že mě kapitán obelhal?“

„To ne,“ mínil jsem. „To určitě ne.“

„Tak vidíte! Ale co teď? No – nezbyvá nic než čekat do zítřka. Dřív žádná loď tak jako tak nejede.“

„Jak dlouho asi trvá plavba?“

„Za nynějšího stavu vody – do pozítří.“

„To je věčnost!“

„Počítejte s tím, že oni taky nepoplavou tak rychle,“ mínil *scout*. „Parník tady najede každou chvíli na mělkou vodu, a než se zas dostane na hloubku, tak to vždycky nějakou chvíli trvá.“

„Kdybychom tak věděli, co má ten Gibson *doopravdy* za lubem,“ povzdychl jsem si od srdce.

„To je hádanka!“ šklebil se Old Death. „Tu vám nerozluští v téhle chvíli ani jasnovidec! Já si myslím, že bude chtít ještě vydírat. Jinak by sbalil peníze, které Ohlert vybral, a klidně by nechal milého básníka sedět třeba v Orleansu. Je to asi stejně pěkná suma, co nakonec sebral, dost velká na to, aby byl spokojen – darebák! Ale ať je to tak nebo tak, teď teprve se mi nechce pustit ho z očí. Jestli proti tomu nic nemáte, pokusím se vám trochu pomoci.“

„Přijímám, *sir*, přijímám s největšími díky. Takový muž jako vy už za něco vydá! A mám nepříjemný dojem, že ta záležitost nepůjde jako po másle.“

Potrásli jsme si rukama, vyprázdnili sklenice, dali si přinést každý ještě jednu a obrátili pozornost ke svému okolí. Do hospůdky totiž právě vpadlo šest mužů, napilých, jak zákon káže, a tak hlučných, že hrozili obrátit hospodu vzhůru nohama. Žádný z nich nevypadal podle tváře na něžné stvoření. Kolohnátské postavy, hrubé rysy kolem pohrdavých úst, skrovné, lehké obleky jižního střihu a za pasem nádherné zbraně – to mluvilo víc než jasně. Byli to *rowdyové*, tuláci, ozbrojení až po zuby: každý měl jeden nebo dva revolvery, pořádný tesák, pušku, obrovský bič, jakým se bili černí otroci, a na šňůře obrovského hafana, jednoho z těch divokých zvířat ušlechtilého chovu, která se v jižních státech zvlášť cvičila pro chytání uprchlých otroků.

Pobudové vtrhli dovnitř sice bez pozdravu, ale zato s náramným pokřikem. Uvelebili se na židlích, až praskaly pod jejich potácejícími se těly, drze se rozhlíželi, jako by jim od tohoto okamžiku patřil celý lokál i s majitelem, a položili si nenuceně nohy na stůl. A hned začali bušit podpatky na desku stolu – to zdvořile upozorňovali hospodského, že by se k nim měl laskavě obtěžovat. Vyděšený majitel hospůdky tu byl, než bys napočítal pět, a ukláněl se, jako by jeho podnik poctil návštěvou přinejmenším prezident Spojených států.

„Máš pivo?“ hulákali *rowdyové* jeden přes druhého. „Něco pořádného, co se dá pít, ne nějakou bídně vyvařenou břečku?“

Hostinský přisvědčoval a dušoval se, že jeho pivo je nejznamenitější nápoj na světě.

„Tak naval!“ křičel jeden z nich, nejdrzejší a nejneurvalejší. Chytil výčepního za ruku a tvrdě mu ji zkroutil. „Doufám, že nepatříš mezi abolicionisty, mezi ty ničemy ničemné, proklaté? Co?!“

„Ne – ne – ne – nejsem... kdepak já,“ koktal vyděšený hostinský.

„Tvoje štěstí! S těmi se my totiž vůbec nebavíme, ty rovnou posíláme ke všem čertům a ďáblům! Pakáz jedna! Pomáhá to Severu, negromilové, a poctivý běloch pak přijde jejich vinou o místo!“

Hostinský horlivě kýval hlavou, ale jakmile mu *rowdy* pustil ruku ze sevření, otočil se na patách a zmizel, aby své temperamentní hosty co nejrychleji obsloužil. Pootočil jsem se po tom chlapíkovi, který vedl prim, ale tomu zřejmě vadilo, že si ho vůbec někdo všímá. Obořil se na mne zhurta:

„A co ty vejráš, šklubánku! Máš snad něco proti tomu, co jsem tu říkal?!“

Neodpověděl jsem a otočil jsem se prostě zas zpátky ke stolu. Old Death se dotkl lehce mé ruky.

„Pozor na ně,“ zašeptal docela tiše, „tihle *rowdyové* jsou sebranka. Budou to nejspíš bývalí dozorcí nad otroky. Po zrušení otroctví přišli o chlebiček, a teď se dali dohromady, aby jim šly ty jejich neplechy líp od ruky. Radši dopijem a půjdem!“

„Hallo, Blythi, co si to tam ti dva špitají? Neměl bys jim domluvit?“

Rowdyům zřejmě nešlo pod vousy, že tady vůbec jsme, a popichovali svého mluvčího, který mě prve tak vlídně oslovil. Teď si tedy ten muž, řečený Blyth, vyjel i na *scouta*.

„Co tam máš za tajnosti, ty kostroune? Mluv nahlas, nebo si budeme myslet, že nás pomlouváš! Nebo ti máme otevřít zobák?“

Old Death neodpověděl, vzal sklenici, dopil a pohledem mi naznačil, abych udělal totéž. Taký *rowdyové* už byli obslouženi, ale sotva smočili rty, vyprskli pivo na podlahu a pak je začali rozlévat po celém výčepu. Jen Blyth si nechal v ruce plnou sklenici a volal na celou místnost:

„To nelejte na zem, pánové, tady ti dva se rádi napijou, těm ty splašky chutnají. Že ano, *meššúrs*?!“

Zatočil sklenicí nad hlavou a najednou vychrstl pivo přímo proti našemu stolu.

Old Death si lhostejně osušil rukávem úplně mokrou tvář. Já jsem si otíral klobouk, límec, kabát, měl jsem všechno, jako bych vylezl zpod sprchy. Popadla mě zlost, ale ovládl jsem se ještě a přinutil se mluvit docela klidně:

„Sir, rozmyslete si laskavě příště, co děláte,“ řekl jsem pevným, ale stále velmi zdvořilým tónem. „Jestli máte chuť na vtipy, prosím, ale pak si k nim vyberte někoho ze svých přátel. Nás nechte na pokoji!“

„To myslíte vážně?“ vytáhl se Blyth. „A co kdybych tak dostal chuť pokropit vás *ještě jednou*?“

„To by se vidělo!“ řekl jsem už ostřeji.

„Ho – hóóó! To by se vidělo? Co by se vidělo? No tak to musíme hned zkusit – haló, hospodo, sklenici piva!“

Blyth se naparoval jak holub na báni, ostatní kumpáni řvali nadšením a chechtali se jak pominutí. Bylo jasné, že Blyth se pokusí za každou cenu zopakovat svůj kousek.

„Proboha – nezačínejte si nic s tou cháskou!“ šeptal mi Old Death.

„Vy máte strach?“

„Vůbec ne – jen vám připomínám, že proti kulce nezmůže nic ani ten nejstatečnější chlap. A oni mají po ruce všechny zbraně, a k tomu psy!“

Ta tulácká sebranka si uvázala hafany ke stolům, zády ke mně. Zvedl jsem se, přenesl si židli o kousek dál, tak abych měl celou vykutálenou společnost po pravé ruce. Vzbudilo to výbuch smíchu.

„No, ty ses mi posadil zrovna k ruce!“ vykřikl Blyth, potáčeje se na nejistých nohou. „Snad se nakonec nechceš vzpouzet? Mládenci, dávejte pozor – pustím na něj Pluta, ten se pohrne!“

Shýbl se, uvolnil smyčku a přidržel psa nakrátko u sebe čekaje, až se objeví hostinský s pivem. Měli jsme ještě čas položit na stůl peníze a vytrazit se odtud – ale nevěřil jsem tak jako tak, že by nás teď ta čeládka nechala klidně odejít. A upřímně řečeno, šlo mi taky trochu proti srsti, brát do zaječích před podobnými typy. Nakonec, když jde do tuhého, se vždycky ukážou jako prachspostří zbabělci.

Zasunul jsem ruku do kapsy a připravil si revolver. Z těch chlapů jsem strach neměl – ale nebyl jsem si už tak jist, jestli se mi podaří vyřídit taky jejich psy. Když se objevil hostinský, viděl jsem mu přímo na očích, jak je z toho všeho nešťasten. Postavil na stůl skleni-

ce s pivem – vzal jich hned několik – a prosebně a přezdvorile se pokusil umírnit vzbouřenou náladu:

„*Gentlemen*, vaše návštěva je mi velice milá a příjemná, ale prosím vás, abyste tyto pány nechali na pokoji. Oni jsou také mými hosty!“

„Ty lotře! Ty padouchu!“ Zasypala ho učiněná sprška divokého křiku. „Ty nás chceš učit způsobům? My ti ukážeme, zač je toho loket! Jen počkej, my ti zchladíme krev!“

Než se hostinský nadál, vylili na něj obsah tří nebo čtyř sklenic, a poděšený hlasatel míru co nejrychleji zmizel z místnosti.

„A teď tamhleten tluchuba!“ křikl Blyth.

Přidržel psa levičkou na šňůře, pravou hmatl po další sklenici a vychrstl ji směrem ke mně. Jenže já jsem v té chvíli už dávno nese-děl na svém místě – odkopl jsem židli a uskočil stranou, připraven vrhnout se na svého protivníka. Ale než jsem mohl zaútočit pěsti, Blyth pustil šňůru a zařval:

„*Go on, Pluto!* Vem si ho, Pluto!“

Měl jsem právě tak dost času, abych uskočil ke zdi. Zvíře udělalo mohutný skok, tygr by se za něj nemusel stydět! Překonalo náraz vzdálenost dobrých pěti kroků. Kdybych byl zůstal na svém místě, zahryzla by se mi už ta bestie svými zuby do krku. Ale právě to, že jsem nebyl tam, kde mě čekal, ho zmátlo. Zavrčel výhružně a bez rozmyslu se po mně vrhl – a já, očekávaje útok, jsem uhnul podruhé. Pes narazil čenichem přímo na zeď. Náraz byl mocný, působil jako úder železem, a omráčené zvíře se zhroutilo k zemi. Bleskurychle jsem k němu přiskočil, chytil ho za zadní, zakroužil jím nad hlavou a kolem sebe a mrštil jím proti zdi. Ozval se dutý, křapavý zvuk – lebka praskla, roztránila se.

A teď teprve se strhl povyk! Psi začali výt, skučeli jeden přes druhého, trhali sebou, vyskakovali, do toho řvali *rowdyové*, a Blyth, vzteky bledý jak stěna, se chystal vrhnout se po mně. V té chvíli jsem najednou uslyšel jasný hlas Old Deathe. Stál vedle mne a v obou rukou držel revolvery.

„*Stop!* Tak už je toho právě dost, *boys!* Ještě krok nebo pohyb rukou, a střílím. Bez milosrdenství! Abyste věděli, s kým máte tu čest,

já jsem Old Death, jestli vám to jméno náhodou něco neříká. Obvyčejně nemívám z nikoho strach, a z vás už teprve ne. Totéž se týká tady mého přítele. Ted' si pěkně sednete ke stolu a budete v klidu a míru pít každý své pivečko. Žádná ruka mi ani nezabloudí k opasku. Ať vás to ani nenapadne – já dávám totiž pozor a *hned* střílím!”

Stáli jsme teď vedle sebe, oba se zbraněmi v ruku. Dohromady jsme měli šestnáct ran, a to úplně stačilo, kdyby se snad některý z těch *rowdyů* pokusil o nějakou hloupost. Starý stopař byl najednou jako proměněný. Jindy nahrbený hřbet se napřímil, oči se jen leskly, unavená a svraštělá tvář dostala najednou mladistvý výraz, plný energie a sebevědomí. Zato tlupa *rowdyů* jak náleží poskromněla. Brumlali si sice něco mezi sebou, zalétla k nám i nějaká ta nelichotivá poznámka, jinak se ale chovali najednou jako beránci. Zasedli klidně ke stolům, a dokonce ani Blyth se neodvážil podívat se ke svému psisku.

Stáli jsme ještě s revolvery v ruku a pozorovali, jak se všechno uklidňuje, když se neočekávaně otevřely dveře a v nich se objevil nový host – – – tentokrát indián.

Měl lovecký oděv z kůže do běla vydělané, tak čistý, že na kalhotách ani na kabátě nebylo snad ani skvrnky, ani smítka. Také legginy byly z bílé kůže a zdobily je ve švech jemné, červené trásně. Poměrně malé nohy vězely v mokasínech s perlovým vyšíváním a se zdobením z dikobrazích ostnů. Na krku mu visel medicínový váček, trojnásobný řetěz z drápů šedého medvěda, onoho obávaného dravce amerických hor, a dýmka míru, krásný, umělecky vyřezávaný předmět. Kolem boků měl indián místo pásu vzácnou saltillskou příkrývku. Za ní bylo vidět rukojeti dvou revolverů a držadlo nože. Na hlavě neměl nenadálý příchozí nic; jeho dlouhé modročerné vlasy byly stočeny v jakýsi vrkoč podobný přílbě a on si je propletl chřestýší kůží. Žádné orlí pero, žádný kmenový odznak, nic nezdobilo jeho účes, a přece musel každý na první pohled nabýt přesvědčení, že ten mladý indián je jistě náčelníkem a váženou osobností. Rysy jeho vážného, mužně krásného obličeje připomínaly rysy ušlechtilých Římanů: lícní kosti vystupovaly nepatrně vpřed;

tvář téměř bezvousá; plné rty velmi jemně a nenápadně modelované; kůže se bronzově leskla jemným světle hnědým nádechem.

Jedním slovem, stál tu Vinnetou, náčelník Apačů, můj nejlepší přítel, můj pokrevní bratr.

Na okamžik se ve dveřích zastavil. Pátravým, pronikavým pohledem přelétl celou místnost, všechny, kdo tu byli, *rowdye*, mne, Old Deathe. Jasné oči se na vteřinu střetly s mými, pak se jeho zrak odvrátil. Měl jistě dobrý důvod, proč nedal najevo, že se známe. Jen opovržlivý pohled, jímž na vteřinu utkvěl na tlupě tuláků, a sotva postřehnutelný úsměv prozradily, že pochopil přesně, oč tu šlo. Prošel kolem *rowdyů*, kteří na něho civěli s otevřenou pusou, a posadil se u stolu vedle nás.

Vinnetouova osobnost zapůsobila mocně: v té chvíli tu bylo ticho jako v kostele. A nebylo to jen tou dvouhlavňovou puškou s pažbou pobitou stříbrnými hřeby, kterou si položil na klín.

Hostinskému bylo asi ze všeho nejnápadnější náhlé ticho. Bezpochyby se domníval, že všechno je už v pořádku, když se dokonce odvážil vstříc dovnitř hlavu pootevřenými dveřmi a potom proklouznout jaksi ostýchavě k nám, mezi stoly.

Vinnetouovi přišel právě vhod. Apač zvedl lehce ruku a běžnou, dobře znějící angličtinou ho k sobě přivolal:

„Prosím sklenici piva!“

Rowdyové byli celí rozpačití, sestrčili hlavy dohromady, začali jeden druhému něco špitat, pokyvovali hlavami a přitom nespouštěli z indiána oči. Moc dobrého jejich pohledy ovšem nevěstily.

Vinnetou zatím dostal svou sklenici. Pozvedl ji, prohlédl si ji znalecky proti světlu a potom se napil.

„*Well!*“ řekl hostinskému a zálibně, mírně si mlaskl. „Máte dobré pivo. Manitou bílých mužů naučil bledé tváře mnoha věcem a umění vařit dobré pivo není na posledním místě!“

„Víte, kdo přišel?“ zašeptal mi Old Death.

„Indián,“ řekl jsem lhostejně, jako bych byl Vinnetoua v životě neviděl.

„To vím! A jaký!“ řekl s důrazem stopař.

„Vy ho znáte?“

„Osobně ne – jen podle šatů a podle té pušky! Slavná stříbrná ručnice – její koule se nemine nikdy cíle! Můžete mluvit o štěstí, že jste se setkal s apačským náčelníkem Vinnetouem. Nejslavnější indián celého Západu, *sir*! Mladý, ale všude známý!“

„Ale mluví jako *gentleman*, tak dokonalá angličtina...“

„Nedivte se! Dost často se stýká s lidmi z Východu. Ostatně nějakou dobu prý byl v zajetí u jeho kmene, u Apačů, nějaký evropský učenec. Asi s ním dobře zacházeli, aspoň se mu u nich tak zalíbilo, že tam chtěl zůstat napořád. Vzal si do hlavy, že je bude vychovávat. K mírumilovnosti, k lásce a tak dále... No, nevím, jak pořídil, u indiánů asi s hlásáním lásky k bližnímu moc nadšení nevzbudil.“

Říkal mně to potichu, ale byl přitom tak vzrušen, že tu a tam nějaké to slovo vyslovil hlasitěji. A tak Apač, sedící asi tak tři čtyři metry od nás, vyslechl všechno. Obrátil se k mému novopečenému příteli a oslovil ho hlasitě:

„Old Death se mýlí! Bílý učenec přišel k Apačům dobrovolně, nebyl nikdy jejich zajatcem, a všemu, co říkal, naslouchali synové a dcery mého kmene velmi pozorně. On miloval pravdu a nenáviděl lež a učil tomu i Vinnetoua, náčelníka Apačů. Ačkoliv nikdy nikomu neublížil, zahubila ho kulka vraha a všichni Apačové ho pak oplakávali jako bratra. Postavili mu mohylu, na které rostou duby, protože je měl rád; a on se nyní projíždí v zelených savanách věčných lovišť.“

Old Death vyvalil oči. Uviděl jsem, že se jeho tvář mihl výraz nelíčené radosti.

„To znamená... vy mě znáte, *sir*?“ vyhrkl.

„Vinnetou poznal slavného *scouta*, ačkoliv ho ještě nikdy neviděl; jeho jméno je známé až daleko k Las Animas.“

Po těch stručných slovech se zase odvrátil. Nehnul přitom ani brvou – a seděl tiše, zamyšleně, ponořen sám do sebe, do svých myšlenek.

Rowdyové Vinnetoua zřejmě neznali. Dohadovali se o něčem mezi sebou, jeden druhého rýpali loktem, potrášali hlavami, a jak to vy-

padalo, pomýšleli určitě na to, napravit si pošramocenou reputaci na indiánském příchozím. Počítali s tím, že my dva se do téhle záležitosti nebudeme míchat – podle uznávaných pravidel jsme měli při urážce, jež se nás přímo netýkala, sedět jak pěny a ničeho si nevšímat. *Měli!* Ale já, jakmile jsem viděl, že Blyth vstal a vrávoravě klopýtá k Apačovi, jsem prostě vytáhl revolver a položil si ho pěkně k ruce, přímo před sebe na stůl.

„To nebude ani třeba,“ zašeptal mi stopař. „Vinnetou je schopen vyřídit sám třeba dvakrát tolik takovýchhle hošíků.“

To už se Blyth rozkročil před Apačem a podepíral si ruce v bok.

„A co ty tady máš co pohledávat, rudá kůže! My v Matagordě žádné *indsmany* netrpíme!“

Vinnetouovi nestál chlapík ani za pohled. Zvedl sklenici, lokl si dvakrát třikrát piva a s bohorovným klidem ji zase postavil na stůl.

„Tys mě neslyšel?“ zvýšil *rowdy* hlas. „Já chci vědět, co tady tropíš! Ty se tady kolem ocanduješ, protože jsi špión – myslíš, že nám to není jasné? Jsi prašivá rudá kůže, držíš s Juarezem, s tím lotrem, protože má stejnou rudou kůži jako ty! Jako každý indián! Jenže tady jsme sami přátelé císaře Maxmiliána a každého takového rudo-kožce pověsíme! A jestli hned neprovoláš třikrát sláva císaři Maxmiliánovi, máš na krku oprátku!“

Ani teď náčelník Apačů nepromluvil jediného slova. Jeho tvář byla sám led. *Rowdyho* to pohrdání, jež dobře vyciřoval, přímo rozzuřilo. Zaťal Vinnetouovi ruce do ramen a zařval, pokoušeje se jím zatřást:

„Rozuměl jsi, pse?! Chci, abys mi odpověděl!“

„Pryč s tou rukou!“

Vinnetou mu strhl naráz obě ruce stranou a hrozivě se před ním vztyčil.

„Nedovolím, aby na mne vyl zbabělý préríjní vlk – kojot!“

To byla urážka, u indiánů dokonce nejtěžší z nejtěžších. Tohle nečisté páchnoucí zvíře je mezi nimi v obecném opovržení, a chtějí-li dát někomu najevo, že jím naprosto a dokonale pohrdají, řeknou mu – *kojote*.

Rowdy to znal: okamžitě sáhl po revolveru a divoce se rozkřikl – „Tuhle urážku mně zaplatíš! Pošlu tě do věčných lovišť, ty kůžě...“

Jenže najednou, dřív než to dořekl, se stalo cosi, co nikdo neočekával. Jediným máchnutím paže vyrazil Apač pobudovi revolver z ruky, chytil ho v pase a mrštil jím přímo do okna. Chlap proletěl sklem jak slíva a vzápětí se rozlehl místností zase ten známý řev. Ale Vinnetou jen pootočil hlavu a klidným sebejistým hlasem vykřikl:

„Chce ještě někdo vyletět oknem ven? Ať si řekne!“

Jeden z psů po něm chňapl, ale indián mu uštědřil takový kopanec, že s kňučením zalezl pod stůl. *Rowdyové* blýskali očima, ale neodvažovali se ani pohnout. A přitom – divná věc! – Vinnetou tu stál vlastně beze zbraně v ruce, sám proti pěti! Jak se tu tak rozkročil, hrdý a vzpřímený, připadal mi jako krotitel zvěře, jehož jediný pokyn stačí, aby šelmám přešla chuť útočit.

Když vyhozený Blyth vpadl zase dovnitř, crčela mu z čela a z rukou krev – střeptiny skla ho zle pořezaly. Rozhlédl se a s vytaseným nožem v ruce se vrhl proti Vinnetouovi. Apač ovšem útok očekával a s jeho bezhlavým počinem si dovedl poradit. Stačil malý pohyb stranou. Rychlým hmatem zbavil protivníka nože, pak ho znovu uchopil kolem pasu, zvedl do výšky a smýkl jím k zemi takovou silou, že chlap zůstal bezvládně ležet na podlaze, pár kroků od svého psa. Jeho kumpáni to pozorovali mlčky; žádný z nich se však neodvážil jít mu na pomoc. Byli to přece jen zbabělci!

Vinnetou se teď posadil s ledovým klidem zas ke stolu, dopil sklenici piva a přivolal hostinského. Výčepní se před chvílí zase už radši uklidil stranou, aby se do něčeho nezamíchal, a teď si užasle prohlížel malý žluťoučký valounek, který indián vylovil ze svého váčku za pasem.

„Tady máte za rozbité okno, Mr Landlorde,“ řekl Apač. „Rudí muži, jak vidíte, svou útratu platí vždycky, i když těmto *gentlemenům* nejsou dost dobří na to, aby s nimi seděli v jedné místnosti. Vinnetou, náčelník Apačů, nyní odchází – ne proto, že se bojí, ale protože se mu nelíbí taková společnost. Tito muži mají bílou pleť,

avšak Vinnetou poznal, že jejich myšlenky jsou temné. Náčelník s nimi nechce být.“

Uchopil svou pušku se stříbrnými hřeby a vyšel ven. Ani na nás se už nepodíval. Sotva vyšel, *rowdyové* se shlukli kolem hostinského jako hejno. Jejich zvědavost byla zřejmě větší než starost o kumpána, který ještě pořád ležel bez hnutí pod stolem. Hostinský ovšem jásal. „Nugget!“ vykřikoval. „nNugget nejmní za dvanáct dolarů! Takhle dobře mi ještě nikdo rozbité okno nezaplatil! A bylo už celé popraskané!“

Rowdyové zlostně a závistivě mumlali něco o rudokozcích, kteří mají plné hrsti zlata; měli teď dvojnásobný dopal na Vinnetoua a vůbec na kdekterého indiána.

„Tak co říkáte Apačovi?“ řekl Old Death, když jsme se i my octli venku. „Já lituju jenom jednoho: že se tak rychle odporoučel. Krčili se před ním ti chlapi, co? Jak hejno vrabců před sokolem! A stejně mi vrtá hlavou, kde ten Vinnetou může být. Někde tu musí mít koně, přece se sem náčelník nevydá bez koně! Ostatně – vy jste to taky neprovedl špatně! Měl jsem zpočátku trochu strach, troufnout si na takové lumpy není jen tak. Ale jak báječně jste obsloužil tu psí bestii – to mě přesvědčilo, že dlouho *greenhornem* nezůstanete! Ale počkat! Co teď? Chcete do hotelu? Tedy – mne tam hned tak nedostanete! Starý *trapper* má nejradši volné nebe nad hlavou, a dokud nemusí pod střechu, nejde. Nechcete se proběhnout ještě trochu po Matagordě? Nebo si zahrát v herně?“

„To mě neláká.“

„Úplně vám to schvaluju! Tady hraje kdekdo, muži, ženy, děti, já myslím, že i psi a kočky. A to víte, při tom moc pevně nože za opaskem nedrží! Ale počkejte – mám návrh: někde se trochu najíme a pak šup na kutě! Člověk v těchhle končinách nikdy neví, jak a kde se druhý den vyspí!“

„Tak zlé to snad není.“

„Ale ano, *sir*! Je! Tady jste v Texasu, nezapomínejte na to! A my máme namířeno do Austinu – a kdo vám ručí za to, že se tam dostaneme? Krom toho se budeme muset trochu ohlížet na to, co podnik-

ne pan Gibson: třeba si to namíří jinam, co když vystoupí někde cestou?“

„Což o to – možné to je. Jak se to ale dozvíme?“

„Zeptáme se – to je to nejjednodušší. Parničky na Coloradu si dávají načas, to není jako na Mississippi! Tady se staví u každé vesnice, a na dost dlouho, abyste se mohl poptat v kancelářích a vůbec se poohlédnout po svých záležitostech. Jenže vám nemohu zaručit v každém místě pohodlný hotel a postel.“

„Hm! To je dost nepříjemné. Vlét se takovou cestu s kufrem v ruce!“

Old Death vypukl nad mou úvahou v upřímný smích.

„Kufr!“ zahýkal pobaveně. „Vy cestujete s kufrem? Lidičky, co-pak rozumný člověk s sebou vleče bednu? Kam se s tím chcete dostat, člověče? A co v tom vůbec máte za důležitosti?“

„Šaty, prádlo, nějaký ten kus mýdla, hřeben na vlasy, kartáč, něco na převlečení...“

„Dejte pokoj s takovými hloupostmi! To dostanete všude. A kde to nedostanete, tam vám tyhle krámy stejně k ničemu nebudou. Tady se nosí košile, dokud se nerozpadne – a potom se koupí jednodušší nová. A ty vaše hřebínky a kartáče! Vždyť se to ani pro chlapa nehodí! A něco na převlek, říkáte? Prosím vás, to je romantika, to je nesmysl; možná tak ještě ve městě, nevím, ale tady?! Tady musíte koukat, abyste chytil Gibsona za šos, jak se ukáže, a to je všechno... A vůbec!“ zastavil se a prohlížel si mě od paty k hlavě. „S tím, co máte na sobě, můžete tak do divadla na operu, ale tady by vám z vaší toalety zbyly za pár dní cáry. Místo cylindru byste měl harmoniku! Rozumné slovo, *sir*! Gibson chce zmizet. Ten tady v Texasu určitě nebude chtít zůstat – já se chci vsadit, že se pokusí dostat přes hranice. Už to, že jede k Austinu! O čem jiném to svědčí než o tom, že by rád do Mexika? No! A vy se za ním vypravíte málem ve svaatebním úboru! Jestli *vy* to myslíte vážně, tak dovolte, abych se *já* co nejsrdečněji zasmál. Ha, ha, ha!“

Napadlo mě starého stopaře trochu pozlobit. Zatvářil jsem se zplihle jak zmoklá slepice a prohlížel si žalostiplně svůj úbor, jako bych se s ním loučil jen s nejtěžším srdcem.

„Ale co mám dělat?“ vzdychl jsem. „Kde teď něco vhodného seženu? A kdoví, jestli se zas zmožu na tak krásné šaty.“

Old Death mi poklepal na rameno.

„Ale, ale, ale! Hod’te to za hlavu, *sir*! Já vás zavedu k obchodníkovi a ten odkoupí váš slavný kroj a místo toho si u něj opatříte pořádný trapperský oděv! Máte nějaké peníze?“

Prisvědčil jsem.

„Tak je to v pořádku,“ řekl. „A koně! Toho si taky budete muset koupit – jenže tady na pobřeží kloudné zvíře neseženete. Každý chce spoustu peněz, a prodá vám starou herku. Tak jenom sedlo! Koně dostanete dál ve vnitrozemí od každého farmáře, sedlo ne.“

„Cože – to se mám vláčet se sedlem na zádech jako vy?“

„Jako já!“ řekl s jakýmsi zadostiučiněním. „A co má být? Stydíte se snad před lidmi? Já ne – když budu chtít, povleču si na zádech třeba pohovku, abych se na prérii pohodlně prospal. A jestli to někomu bude k smíchu, dostane ode mne jednu na nos, až se mu rozblíkají před očima všechny hvězdičky! Jen počkejte, uvidíte, jak vám přijde sedlo k dobru, jestli zjistíme, že Ohlert s Gibsonem se někde vylodili! Konečně, dělejte, jak rozumíte, jste dospělý chlap, ale jestli chcete, abych to s vámi táhl, dejte na mou radu. Hlavně se musíte rozhodnout rychle!“

Vykládal mi tady dlouze a široce své důvody, a přitom ve skutečnosti na žádné mé rozhodnutí ani nečekal. Vlekl mě prostě za rukáv ulicemi, dokud jsme se neocitli před velkým obchodem s nápisem: GENERAL STORE. Tam přede mnou otevřel dveře a vrazil mě bez okolků dovnitř, tak vehementně, že jsem div neporazil sud se slanečky, který stál hned za vchodem.

To, co následovalo, jsem ještě v životě nezažil. Především jsem zjistil, že nápis na štítě ani v nejmenším nelže. Skutečně, tady v tom obchodě, dokonce na neuvěřitelně malé ploše, bylo shromážděno *generálně* všechno, nač mohl zdejší člověk pomyslet. Dostalo se tu vše

od koňského sedla a ostruh až po bowiák a pušku nebo pořádné, vysoké holínky. Připadal jsem si v rukou sebejistého Old Deathe jako školáček, který se octl s otcem poprvé na výročním trhu a smí jen špitat svá tajná přání, přičemž tak jako tak si musí nakonec vzít to, co mu vybere neúprosný tatík. Svrběl mě několikrát jazyk, když mně – *greenhornovi* – vysvětloval, proč vybírá to či ono, ale když už jsem se jednou rozhodl, musel jsem dohrát roli nezkušeného zelenáče až do konce. Ostatně, tomu kostnatému starochovi to dělalo jen radost.

Hned v první větě dal Old Death překupníkovi na srozuměnou, že musí na účet mého budoucího nákupu odebrat moje šaty a kufr se vším, co je v něm. Obchodník se kupodivu nijak nevytácel, dal poslat pro kufr a na místě ocenil všechny věci – a to díky Old Deathovi a jeho vyřídilce docela přijatelně. Stopař ovšem vychvaloval každý kousek mé výstroje jako nejprotřelejší obchodní agent a byl ochoten se přít o centík třeba tři čtvrti hodiny. Nakonec to dohadování dopadlo k oboustranné spokojenosti a začali jsme vybírat budoucí výstroj. Lépe řečeno, začal ji vybírat Old Death, já jsem do toho příliš hovořit nesměl. Ze všeho nejdřív vybral černé kožené kalhoty a pár bytelných holínek s ostruhami jak kolečko od trakaře. K tomu přibyla brzy silná, ostře červená vlněná košile a vesta téže barvy se spoustou kapes a kapsiček. Na krk jsem si měl podle něho uvazovat černý vlněný šátek a jako pokrývku hlavy mi určil klobouk, ohromné, rozložené sombrero. Nakonec doplnil mou garderobu lovecký jelenicový kabát a silný kožený pás, dobře dvě dlaně široký, do něhož jsem si zastrkal váček na kulky, pytlík na tabák, dýmku, kompas a ještě pár maličkostí. A k tomu jsme navíc přikoupili pěknou pokrývku s otvorem pro hlavu, laso, bowiák, sedlo s uzdou a několika brašnami a ještě jeden revolver. Zbraně jsme ovšem nesměli vynechat. Ukázalo se, že starý stopař není milovníkem novinek. Všechno, co bylo novější, odsunul bez rozmyšlení a bez prohlížení stranou a sáhl skoro poslepu po ručnici, které bych si byl možná ani nevšiml. Ta rifle byla už opravdu letitá, odřená a poškrábaná, ale Old Death se nedal nevábným zevněškem mýlit.

Nabil, vyšel před krám, namířil na štít domu až někde na konci ulice a vystřelil.

„Well!“ přikývl spokojeně. „Je to ono. Má větší cenu než všechny ty krámy, kterým se dnes taky říká puška. Byla myslím v dobrých rukou a ten puškař, co ji dělal, taky rozuměl řemeslu, to se hned pozná. Teď si ještě koupíme olovo a ulejeme kulky. Radši se do toho dáme hned. Pojd'te, uděláme si doma zásobičku. Pak před námi musí padnout celé Mexiko na záda!“

Doplnil jsem potom sám nákup ještě několika drobnostmi, nad kterými se Old Death jen uškliboval, například kapesníky, a pak, když jsem se ve vedlejší místnosti převlékl, jsem se představil starému *scoutu* už jako pravý, nefalšovaný *westman*. Old Death jen zářil uspokojením, jak si mě to řádně vymustroval, otáčel mě na všechny strany, spokojeně pomrkával, a když jsme se v hotelu před pokojem loučili a přáli si pokojný odpočinek a dobrou noc, nezdržel se, aby si svůj vlastní výtvar nepochválil:

„Řeknu vám, *sir*, teď konečně vypadáte k světu: jako chlap, a ne jako vyfintěný městský mladíček! Můžete s klidem cestovat po celém Západě! To víte, Old Death taky něčemu rozumí!“

Musel jsem se přemáhat, abych zachoval klid a odklusal po boku Old Deathe s celým nákupem do našeho hotelu. Celou tu dobu – a čím dál tím netrpělivěji – jsem myslel na to, kde se asi setkám s Vinnetouem. O tom, že se s ním určitě setkám ještě tady, že si mě někde najde, jsem nepochyboval ani na chvíli. Copak se vůbec dalo předpokládat něco jiného? Copak mohl po tak dlouhé době toužit po něčem jiném než já? Že si se mnou stiskne ruku, že se obejmeme, že se podíváme jeden druhému do očí! Byl bych mu už dnes v hostinci nejradši skočil kolem krku a stiskl ho v náručí po té dlouhé době, co jsme se neviděli – a přitom jsem se musel tvářit netečně a lhostejně! Tisíc otázek mi vířilo hlavou: jak sem přišel, co hledal v Matagordě, proč se tvářil, jako by mě neznal? Jistě mu něco důležitého bránilo v tom, abychom se přivítali hned na místě. Ale předpokládal jsem, že na mne bude čekat někde nablízku – možná že nás

pozoroval, když jsme zapadli do hospůdky, že se mi přišel ukázat úmyslně...

Počkal jsem asi čtvrthodinku u sebe v pokoji a potom jsem v tichosti sešel zadním schodištěm hotelu k zahradě, která zezadu obepínala celý trakt budovy. Nemusel jsem ani příliš napínat zrak – sotva nějakých sto kroků ode mne, přitisknuta ke stromu na volném prostranství širé zahrady, rýsovala se silueta, která nemohla být ničím než jeho.

Když mě uviděl, vystoupil ze stínu a volným krokem šel dál, směrem k lesu, který začínal pár kroků odtud. Následoval jsem ho, tak vzrušen, že jsem co chvíli škobrtl ve svých nemotorných holínkách o hroudu hlíny nebo o kus kamene.

Na kraji lesa mě čekal s rozevřenou náručí.

„Šarlí – můj bratře! Milý, milý bratře! Jakou radost cítí Vinnetouovo srdce, že tě opět vidí na vlastní oči!“

Objali jsme se pevně a na chvíli nebyli mocni slova.

„A já... jak jsem šťastný, Vinnetou, že tě zas slyším, že jsme spolu.“

Ještě jednou mě Vinnetou stiskl v náručí, ale pak se už ovládl. Jeho hlas byl zas klidný, vyrovnaný, jako bychom se viděli naposled včera nebo předevčírem:

„Co přivedlo mého bratra do města Matagordy? Bude zde pracovat, nebo sem přijel proto, aby se vypravil nahoru k řece Rio Pecos?“

„Povinnost mě sem přivedla, Vinnetou. Čeká mě tady úkol – dost těžký úkol.“

„Může o něm můj bílý bratr mluvit? Byl bych rád, kdyby mi řekl, co se dalo od doby, kdy jsme se spatřili naposledy.“

Vzal mě za ruku a odvedl mě o něco hlouběji do lesa. Našel tu dva staré pařezy, posadili jsme se na nich vedle sebe, a on mě pak mlčky, jen pohledem vybídl, abych vypravoval.

Vyprávěl jsem mu o cestách po Indii a Dálném východě, o Josym Tailorovi a obou Ohlertech, a on mě poslouchal mlčky, bez přerušování. Když jsem skončil, řekl tiše:

„Můj bratr prožil mnoho, a měl i mnoho úspěchů. Vinnetou to o sobě nemůže říci.“

„Můj rudý bratr nedopadl Santera?“

Vinnetou zavrtěl hlavou.

„Manitou dopustil, aby náčelníkovi Apačů unikl. Vinnetou se pak musel vrátit k mužům svého kmene, neboť jejich mysl byla vzrušena a oni se chtěli vypravit daleko od svých lovišť, aby se účastnili bojů až v Mexiku. Slyšel můj bratr o Juarezovi, rudém prezidentovi?“

„Ano.“

„Kdo myslí, že má pravdu? On, nebo císař jménem Maxmilián?“

„Juarez.“

„Můj bratr smýšlí jako já. Prosím ho však, aby se mě nevyptával, co dělám v Matagordě. Musím mlčet i před ním, protože jsem to slíbil Juarezovi. Viděl jsem se s ním v El Pasu del Norte... Můj bratr musí pronásledovat bledé tváře, o kterých mluvil?“

„Musím.“

„Vím to,“ řekl Vinnetou vážně. „Rád bych Old Shatterhandovi pomohl, avšak povinnost, kterou jsem na sebe vzal, je vážná. Dnes tu ještě zůstávám – a zítra odjízďím lodí přes Fort Inge na Rio Grande del Norte.“

„Pojedem tedy spolu,“ zaradoval jsem se. „Chceme jet stejným směrem – bohužel ještě nevím až kam.“

„Ne!“ Vinnetou zavrtěl rychle hlavou. „Nechci, aby se můj bratr zapletl do mé záležitosti. Proto jsem se od počátku tvářil, jako bych ho neznal. Bylo to lepší také kvůli Old Deathovi.“

„Proč myslíš?“

„Víš, jak ti zde na Západě říkají? Ví, že jsi Old Shatterhand?“

„Ne.“

„Bude velice překvapen, až se dozví, ke komu se vlastně přidal. Ale já Old Shatterhanda neprozradím. Ať můj bílý bratr sám rozhodne o chvíli, kdy Old Deathovi prohlásí, s kým se starý stopař sešel. Souhlasí můj bratr s tím, že bude líp, když se ani na lodi k sobě nebudeme hlásit?“

„Ano, Vinnetou má pravdu.“

„Až můj bratr najde muže jménem Ohlert a odveze ho do New Yorku, setká se se mnou v obydlích Apačů?“

„Docela určitě!“

„Budu rád!“ řekl prostě. „Ale teď se musíme rozloučit, Šarlí. Čekají na mne.“

Povstal a podal mi ruku.

Neřekl, kdo ho čeká, a já jsem se nevyptával, jenom jsem si v duchu domýšlel, že působí jako Juarezův pověřenec. Věděl jsem, že by mi byl svěřil všechno do poslední tečky a čárky, kdyby to bylo možné. A byl jsem si jist, že mi jednou poví všechno, co jsme si nemohli říci teď v té krátké chvíli neočekávaného setkání; jednou až za ním přijedu do jeho puebla, až oba splníme své závazky. Pro mne to znamenalo co nejdřív dopadnout Gibsona. V té chvíli, když jsem tu stál a pozoroval, jak Vinnetou mizí mezi stromy, jsem si umiňoval, že to musí být hodně brzy, co nejdřív; a věřil jsem tomu už proto, že jsem spoléhal i na pomoc starého Old Deathe...

Druhého dne jsme se nalodili na *steamer*, na parník, který plul do Austinu. Jízdenky jsme si koupili jen do Colombusu, protože *scout* tvrdil, že teprve cestou zjistíme, kam vlastně má Gibson namířeno. Lístek na další jízdu prý si můžeme opatřit vždycky; a stejně prý je přesvědčen, že do Austinu ti dva nejeli.

Usadili jsme se pod střechou, na místech první třídy, a s překvapením jsme zjistili, že nejlepší místa zabrali naši staří známí – včerejší výtržníci v čele s Blythem, který také hned pokřikoval něco o dvounohých mezcích a soumarech, co vlekou sedla a co nepatří mezi *gentleman*y. Old Death zachovával božský klid, jako by ty poznámky neslyšel, a já jsem se řídil jeho příkladem. Zastrčili jsme sedla pod lavici a *scout* se pohodlně roztáhl na sedadle, vytáhl revolver a pěkně důkladně si ho prohlížel. Přesvědčil se, že je nabitý, a klidně, ale významně ho položil vedle sebe. Pochopil jsem, že je to nemá odpověď *rowdyům*, a udělal jsem totéž. Chlapi dali hlavy dohromady, šuškali si chvíli mezi sebou, ale nějaké hlasité poznámky se už neodvážili. Blyth, s čerstvými šrámy ve tváři, nás probodával

nenávistnými pohledy. Nejradši by byl na nás pustil ty jejich divoké psy...

Zvon dával právě druhé znamení k odjezdu, když se objevil další spolucestující – Vinnetou na svém nádherném, bystrém hřebci Ilčim. Přejel přes můstek až na palubu a teprve tam seskočil a odvedl zvíře na příď parníku, vyhrazenou pro čtyřnohé cestující. Posadil se tam na okraj zábradlí, zdánlivě netečný ke všemu kolem sebe, a opřel se pohodlně o pušku se stříbrnými hřeby. Ani jediným pohledem, ani jediným pohybem nedal najevo, že vzal na vědomí *rowdye*, kteří teď obrátili pozornost na něho a začali hlasitě poznámkovat a popíchnovat dotěrnými narážkami.

Zvon zazněl potřetí, dva poslední opozdilci doběhli na palubu a kola parníku začala zabírat a vířit vodu. Zdálo se, že máme před sebou dobrou, příjemnou plavbu. Bylo vlídné počasí, cestující vypadali vesměs na slušné, příjemné lidi a my jsme celý úsek z Matagordy až do Columbusu, který bychom jinak šli pěšky dva dny, zdolali hladce a bez zvláštních příhod za pár hodin. Vinnetoua jsem si – jak jsme se domluvili – vůbec nevšímal, ostatně on celou cestu seděl na svém místě na přídi a nevzdálil se od svého Ilčiho ani na krok – krom ve Whartonu, kde přinesl koni trochu vody.

V Colombusu vystoupil Old Death na břeh. Zjistil u komisionáře, že se tu žádní dva muži podobní Gibsonovi a Williamu Ohlertovi nevyloďili. Koupili jsme si tedy lístky dál, do La Grange, a obrnili se trpělivostí. Na palubě se ovšem v Colombusu něco změnilo. Několik z těch slušných cestujících sice ještě zůstalo, ale zato se na loď přihrnula tlupa asi patnácti dvaceti opilých chlapů. Začali okamžitě tropit rámus, pokřikovat, hulákat, a byli samozřejmě s otevřenou náručí přivítání partou kolem Blythe. A sotva jsme vypluli, ukázalo se, co se dá čekat od téhle společnosti. Roztáhli se po celé palubě, pošťuchovali se mezi sebou docela bez ohledu na to, jestli při tom vrazí do některého spolucestujícího, nebo ne, zabírali klidně cizí místa a povykovali na celé kolo, že si to ručně vyřídí s každým „negromilem“ a „proklatým republikánem“. Kapitán tomu přihlížel,

nezasahoval, snad si myslel, že nejlíp bude prostě si jich nevšímat, že se snad nakonec uklidní a přijdou k rozumu.

Asi po hodině plavby si ta pochybná společnost zabrala sama pro sebe restauraci. Otvíraly se láhve jedna za druhou, křik a povyk rostl úměrně k počtu vypitých sklenic, pak se začal zevnitř ozývat krom řevu i třeskot rozbíjeného skla a nakonec vyběhl nahoru ke kapitánskému můstku černý číšník, na smrt vyděšený. Zaslechl jsem, jak si stěžuje, že „hosté“ na něho vytáhli důtky a že ho chtěli chytit a pověsit někde na komíně.

Ted' už se začal tvářit povážlivě i kapitán, jinak – soudě podle kulatoučké, neamerické tváře – přímo vtělená dobrota. Tím spíš, že dole na palubě, když scházel, aby se šel na výtržníky podívat, potkal výběřčího, stejně rozrušeného jako černý chlapík. Zastavili se náhodou několik kroků od nás.

„*Capt'n!*“ volal na něho. „Tohle už nemůžeme nechat! Ti chlapi chystají nějakou všivárnu – musíte toho indiána vysadit, nebo vám ho pověsí přímo tady na lodi. Řvou tam něco o tom, že je včera přepadl a že prý vozíte Juarezovy špehouny! S těmi prý si to vyřídí taky!“

„*By Jove!*“ Kapitán třepal rozčileně rukou. „To nám byl čert dlužen! Jakkak já mám poznat Juarezovy špehouny mezi tolika lidmi!“

„To asi máme být my,“ ozval jsem se a kapitán si mě hned začal prohlížet od hlavy k patě. Na jeho tlustoučké tváři se přes všechnu vážnost okamžiku rozhostil úsměv.

„Vy? Jestli vy jste vyzvědači, tak můj parník je z perníku a já si ho dám dnes k večeři,“ zasmál se. „Poslouchejte – nemějte žádné obavy. Jak se naskytne nějaké vhodné místo, přistanu a vy si budete moci vystoupit. Ztratíte se těm ničemům pěkně z očí...“

„To bohužel nepůjde,“ řekl jsem naprosto rozhodně. „Máme totiž velice naspěch. Kdepak, nás z lodi nikdo nedostane!“

„To je nepříjemné, to je opravdu nepříjemné.“ Kapitán si hladil svůj pozhnaný podbradek a přemýšlel. „Snad na něco přijdeme... Počkejte chvíli!“

Zašel až na příď k Vinnetouovi a chvíli s ním rozmlouval. Zdálo se, že Apač s něčím nesouhlasí, vrtěl tvrdošíjně hlavou a nakonec se od velitele lodi odvrátil. Na kapitánovi bylo vidět, že je dokonale rozmrzen.

„To jsem si mohl myslet,“ řekl nám, když se vrátil. „Tvrdá hlava jako každý rudoch! Nechce ani slyšet o tom, že by se dal vysadit na břeh.“

„To je tedy ztracen; a tito dva pánové bohužel taky,“ povzdychl si ustaraně výběřčí. „Ta banda provede svou, *capt'n*, a nás pár lidí z posádky proti nim nic nezmuže. Já na to upozorňuju.“

Kapitán neodpovídal, mnul si tlustoučkou bradu a zkormoučeně se díval na plynoucí vodu. Pak se jeho dobromyslný obličej pojednou rozjasnil a on si lehce luskl prsty, jako že právě dostal znamenitý nápad. Kývl na mne a na Old Deathe.

„Počkejte, já těm secesionistům zahraju kousek! Ale musíte udělat to, co vám řeknu. Především za žádnou cenu nesmíte vzít do ruky zbraň! Strčte radši pušky pod sedadla k sedlům... nějaké násilí by všechno jen zkazilo.“

„*The devil!* Čerta starého!“ bručel Old Death. „To se máme nechat v klidu lynčovat, *sir*, a nehnout ani prstem?“

„Ale vůbec ne! Chci jen, abyste se drželi co možná zpátky – než sám zasáhnu. Nemějte strach! V pravou chvíli dostanou takovou sprchu, že na to nezapomenou! Opravdu – spolehněte se! Ale teď není čas na dlouhé výklady, ti lumpové to zřejmě chtějí rozjet!“

Kapitán se na nás povzbudivě usmál, vzal výběřčího pod paží, něco mu zašeptal a oba se pak rozběhli – kapitán k velitelskému můstku, výběřčí ke kormidelníkovi – zastavující po cestě lodníky a členy posádky. Viděl jsem, že taky něco říkají cestujícím, ale na velké pozorování nebyl čas – kolem nás se začali v kruhu shlukovat pokřikující *rowdyové* i jejich noví kumpáni. Asi v deseti minutách jsme byli obklíčeni úplně. Stačil jsem si ještě všimnout, že cestující houfně přebíhají na příď, jenže v tom okamžiku se už na nás obořil Blyth.

„Tady je ta sebranka!“ rozkřikl se na celou loď. „Vidíte je? Tohle je špión – Juarezův špión! Každý den v jiném převleku. Včera chodil po městě jako švihák a dneska jede na lodi jako *trapper*. Pověsit ho do oprátky, to se mu bude hodit k pleti! *Pryč se Severem, vyházejte všechny Yankee!*“

Blyth hulákal, až uši zaléhaly, a ostatní pokřikovali s ním a hrozili zaťatými pěstmi. Nahoře na velitelském můstku volal kapitán:

„Co se děje, *gentleman!*?! Hallóó! Na palubě chci mít klid a pořádek! Nechte ty cestující na pokoji! Mám na to předpisy!“

„Mlčte, *sir!*“ křičeli podráždění *rowdyové*. „Budete mít klid a pokoj, jen žádný strach, jen co si to vyřídíme tady s těmi pány! Nebo máte podle předpisů chránit Juarezovy špióny?“

„Juarez Nejuarez – podle předpisů dopravuju na téhle lodi každého, kdo na to má dolary. Secesionisty, neseccionisty, jak si kdo zaplatí! Hlavně když se tu budou slušně chovat. To je naše živnost, *gentlemen*, a kdo mi v tom bude bránit, toho vysadím bez řečí na břeh! Komu se to nelíbí, může si do Austinu doplavat!“

Výbuch smíchu byl jedinou odpovědí na kapitánova slova. Obstoupili nás už tak, že jsme se pomalu nemohli hnout na krok, a snažili se nás vytlačit z míst první třídy nahoru ke komínu. Tam už čile pracovali tři nebo čtyři kumpáni: na boku komínů byla železná ouška a v nich stočená lana – ohromně praktické zařízení pro věšení lidí. Stačilo opravdu jen uvolnit lana, položit oběti něžně smýčku kolem krku a dotyčného ve všem pohodlí vytáhnout vzhůru.

Old Death měl co dělat, aby zachoval klid. Každou chvíli zajel rukou k revolverům za pasem, ale vždycky nechal být zbraň zbraní a vrtěl jen nechápavě hlavou nad významnými pohledy, které k němu vysílal kapitán. „No nevím,“ hučel ke mně, „nevím, jak dlouho to ještě vydržím. Jestli se kapitán nebude činit, dojde mi trpělivost a pošlu do těch ničemů čtyřiaadvacet kuliček, jen to hvízdne. Až začnu, spustíte taky!“

„Domlouvají se!“ ječel Blyth. „Co tady vůbec mají co dělat, v našem poctivém, dobrém Texasu!? Chtějí nás prodat a zradit! Hod’te jim na krk oprátku!“

Zmatek dostupoval vrcholu. Kapitán křičel a varoval ze svého velitelského můstku, ženské na palubě pištěly a *rowdyové* zas hulákali po sobě, protože část chtěla pověsit nejdřív nás a pak Vinnetoua, kdežto druhá polovina naopak chtěla, aby nejdřív visel indián a potom my. Řvali, překřikovali jeden druhého, a nakonec se shodli na tom, že indián má viset první. Blyth poslal za Vinnetouem dva chlapy. Dopadlo to s nimi, jak jsem čekal: jednoho Apač srazil k zemi a druhého hodil jednoduše přes palubu do řeky. A v témž okamžiku vklouzl do kabiny výběrčího, pobité železným plechem, a z okna se vysunula jeho puška se stříbrnými hřeby. *Rowdyové* se hnali pod můstek a řvali na kapitána, aby spustil okamžitě člun; nás na chvíli nechali být – neměli zřejmě obavy, že bychom jim někam upláchni. Vzápětí, když dal kapitán pokyn, aby spustili záchranný člun, se nahnuli k zábradlí a povzbuzovali svého druhu, který se udržoval jakžtakž nad vodou. Kapitán využil příhodné chvíle.

„Teď prosím pozor, *meššúrs!*“ oslovil nás rychle. „Teď přijde ta sprcha. Prosím vás o trochu křiku, čím víc tím líp – ale vy zůstaňte na palubě a nevšímejte si ničeho, ať se děje, co se děje!“

Křikl rozkaz, pára silně zasyčela, loď udělala pojednou půlobrat ke břehu a šinula se přímo k mělčinám při pravém břehu. Kapitán pokynul hlavou kormidelníkovi, kormidelní kolo se otočilo, loď sebou trhla, cestující se sesypali na jednu stranu, několik jich se ocitlo dokonce na podlaze a najednou loď zůstala stát. Na palubě se ozvaly výkřiky úleku, kdekdo z cestujících nařikal, jako by se ho zmocnila smrtelná hrůza. Kde se vzal, tu se vzal, vyrazil z podpalubí lodník, hnál se přes celou palubu a s vyvalenýma očima kvílel:

„Najeli jsme na skálu! Dole je voda! Utopíme se jako krysy! *Zachraň se, kdo můžeš!*“

„Pro boha živého, je s námi amen!“ křičel do toho zmatku kapitán. „Do řeky, honem, honem, než se loď potopí!“

Hnal se jako blázen ke schůdkům, v běhu svlékal kabát a vestu, u zábradlí shodil boty a vrhl se střemhlav dolů do proudu. Nebylo tam hluboko, snad po krk, ale kapitán křičel a halekal ostošest ještě v řece, jako by sebou plácl do pětimetrové tůně.

Rowdyové a jejich přítelčkové zůstali na okamžik jako přimražení. Ale právě jen na okamžik, než je přemohla panická hrůza a touha zachránit vlastní krk. Jak byli pěkně shromážděni u zábradlí, začali skákat jeden za druhým přes ochoz do řeky; vypadalo to, jako když někdo strásá se stromu hrušky. Ani je nezarazilo, že kapitán skočit do vody první, že se před skokem napřed poctivě vysvlékl, a už vůbec si nevšimli, že v řece nezamířil ke břehu, ale kolem lodi na druhou stranu, k druhému boku. Oni ovšem plavali jinam. Jako by je užuž pohlcoval vír potápějící se lodi, všichni rovnou ke břehu. Doplavali tam už na pár metrů, když zase zazněl z paluby hlas kapitána, na kterého čekal na druhém boku lodi spuštěný provazový žebřík. Už zase stál na svém můstku a mával kapitánským kabátem jako vlajkou:

„Farewell, gentlemen! Žijte si blaze, pánové! Až zase budete mít chuť někoho věšet, pověste se sami! My zatím jedem dál, vaše věci vám nechám v La Grange – můžete si je tam vyzvednout!“

Teprve teď sebranka pochopila, jakou hru s nimi tlustřoch z kapitánského můstku sehrál. Spustili okamžitě příšerný řev, ječeli na kapitána z plných plic, aby je okamžitě vzal zpátky na palubu, slibovali mu, že ho podřežou při nejbližší příležitosti, jestli to neudělá, několik jich dokonce poslalo na loď pár ran z revolveru – ale ve strojně už spustili naplno a parník si to supěl dál svou cestou. Pobavení cestující si navzájem blahopřáli k tomu, jak krásně zahráli roli vyděšených pasažérů, a mohli se usmát. A dobromyslná kapitánova tvář zářila jak měsíc v úplňku, byl prostě nadšen, že se jeho plán vydařil do posledního puntíku. Aspoň třikrát jsme mu museli opakovat, že to byl znamenitý nápad, a on nám stále tiskl ruce a opakoval:

„Slíbil jsem vám, že se těch lotrů zbavíme, aniž byste museli použít zbraně, a taky jsem svůj slib dodržel! Ale že na tu koupel hned tak nezapomenou – co říkáte... co říkáte? To byla myšlenka, že?!“

3. Nové stopy

Když jsme přistáli v La Grange, byl už večer, a kapitán prohlásil, že dál nepojede, že stav vody je příliš nízký a ostatní prý se uvidí teprve zítra. Ať jsme chtěli, nebo nechtěli, nezbývalo nám než vystoupit. Vinnetou, jak jsem si všiml, se také vylodil – přešel s Ilčim přes můstek první ze všech a zmizel ve tmě někde mezi domy. U přístavní hráze jsme se setkali s komisionářem, zástupcem majitele lodi.

„Poslyšte, *sir*,“ hnal se k němu Old Death, „můžete nám dát informaci? Nevíte náhodou, kdy přijela poslední loď z Matagordy?“

„Předevčírem,“ zněla stručná odpověď.

„Tak? A nevíte taky náhodou, jestli všichni cestující vystoupili na břeh?“

„Do jednoho, *sir*. Ten den se totiž taky nejelo dál – teprve dnes ráno zvedl *steamer* kotvy.“

„Vy jste byl při tom?“

„Jako vždycky, vážený!“

„To byste nám tedy mohl pomoci: hledáme dva přátele, přijeli předvčerejším parníkem z Matagordy. Rádi bychom věděli, jestli pokračovali v cestě?“

„Na to je těžká odpověď,“ krčil rameny komisionář. „Jelo se ještě za šera... těžko povědět, opravdu: já vím jen tolik, že tady zůstal nějaký pan... počkejte... Clifton nebo... *Clinton!*“

„Clinton?“ vpadl jsem. Byl bych nejradši komisionáře objal. „Ale to je znamenité! Prosím vás, pojd'te ke světlu pod lucernu... Je to on?“

Vytáhl jsem fotografii a komisionář si ji chvíli prohlížel.

„To bude on,“ potvrdil nakonec. „Ten zůstal u nás ve městě.“

„Nevíte náhodou, kde se ubytoval?“ vyptával se Old Death.

„Přesně vám to neřeknu, ale podle všeho u seňora Cortesia – aspoň jeho lidi mu odnášeli zavazadla.“

„A toho znáte?“

Scout jako by se proměnil ve vyšetřujícího soudce.

„To víte! Je to obchodník – pracuje ve zbraních; nejspíš bude ve spojení s Mexikem.“

„Doufejme, že je to *gentleman*.“

„*Sir*, dneska chce být *gentlemanem* kdekdo; i když vláčí na hřbetě sedlo.“

To patřilo nám, ale komisionář se přitom usmíval, zřejmě to tak zle nemyslel. A Old Death se tvářil stále neodolatelně líbezně, ačkoliv jindy by byl už patrně vybuchl.

„Jestlipak máte v tomhle pozhnaném hnízdě, kde svítí zřejmě jen tahle jediná lampa, taky něco jako hotel? Myslím hotel, kde bychom se mohli trochu prospat beze strachu, že nás budou obtěžovat lidi, případně jiný hmyz?“

„*Jeden* tu najdete určitě,“ řekl komisionář. „Jenže jste tady asi se mnou prostáli mnoho času. Spolucestující vás určitě předběhli. Pochybuji, že se najde ještě něco volného.“

„Hromská práce!“ ulevil si stopař. „A co takhle v soukromí? Ne našel by se pokoj na jednu noc?“

„Hm... já bych vás doporučil, je tu jeden můj známý kovář z Missouri, ten občas pronajímá pokojík. Jenže to je těžká věc, *sir*; já vás neznám.“

„Já myslím, že ten váš známý to s námi může s klidem zkusit. Na lumpy doufám nevypadáme, a vůbec, víme, co se sluší a patří, pane. Jakkak se k tomu dobrému muži dostaneme?“

„Touhle dobou ho najdete nejspíš v hostinci. Kvečeru si obyčejně zaskočí na trochu piva. Šel bych s vámi, ale mám ještě nějaké řízení na lodi – a pak, stačí, když mu řeknete, že vás posílám já. Jmenuje se Lange, Mr Lange z Missouri. Půjдете odtud přímo až k tomu druhému domu a pak nalevo – hostinec pak poznáte podle světla v oknech. Najdete to snadno.“

Poděkovali jsme za ochotu, hodili si sedla zase na záda a trmáceli se podle komisionářova pokynu tmavou uličkou. Netrvalo dlouho a hostinec se nám ohlásil sám – ani ne tak světlem, jako hlukem. Z otevřených oken bylo slyšet zmatený šumot hlasů a tu a tam i bujný zpěv někoho, kdo měl už náladičku. Před vchodem visel

vývěsní štít – představoval nějaké zvíře, podobné nejspíš ještě tak obrovské želvě, jenže jen o dvou nohách a s křídly. Skvěl se tu nápis *Hawks Inn* – U sokola, a to jediné prozrazovalo, jakého tvora ta podivuhodná malba vlastně představuje.

Když jsme otevřeli dveře, vyvalil se na nás učiněný mrak štiplavého, zapáchajícího tabákového kouře. Návštěvníci museli mít zvlášť odolné plíce, když mohli v tomhle neuvěřitelném ovzduší sedět a dýchat. O tom ostatně svědčily i jejich řečnické výkony: mluvili – lépe řečeno řvali – jeden přes druhého, bez oddechu, jako by jeden druhého neposlouchal a chtěl ho jen překřičet. Museli jsme na chvíli zůstat ve dveřích, aby si oči aspoň trochu zvykly na ty převahující se, štípající chuchvalce kouře a aby vůbec dokázaly rozeznat, jak to vypadá uvnitř. Po chvíli jsme zjistili, že hostinec má vlastně místnosti dvě – jednu větší pro obyčejné hosty, druhou menší pro vzácnější návštěvníky. Bylo to zvláštní, na Ameriku neobvyklé, a dokonce pro majitele ne zrovna bezpečné: protože žádný Američan vám nepřizná, že existuje nějaký rozdíl mezi ním a jiným spoluobčanem – i kdyby to byl sám prezident.

Vpředu už místo nebylo, snažili jsme se tedy protlačit se do zadní místnosti. Nikdo si nás nevšímal. Objevili jsme dvě volné židle, zabrali si je pro sebe a hodili sedla do kouta. U stolu s námi seděli ještě dva muži, zřejmě otec a syn, pili pivo a bavili se a naším příchodem se ani v nejmenším nedávali rušit. Lhostejně o nás zavadili pohledem, pak odsedli a trochu ztlumili hlas a pokračovali v zábavě. Byli oba vysocí, statní, měli ostré rysy v tvářích a pěsti jako hrom – určité pracovali velmi tvrdě a těžce. Poctiví chlapi na první pohled, ale teď je asi potkalo něco nepříjemného, odtud to vzrušení a červené, zapálené tváře.

„Jen klidně zůstaňte sedět, kde jste seděli,“ oslovil je Old Death. „Od nás se nemáte čeho obávat, ačkoliv jsme od rána nevzali do úst. Nemohli byste nám prozradit, jestli se tu dá dostat něco na zub? Aby to příliš neobtěžovalo naše zažívací ústrojí?“

Starší z těch dvou mužů přimhouřil oko, prohlédl si *scouta* od hlavy k patě a zasmál se.

„Že byste si chtěli pochutnat zrovna na nás, to asi nepřichází v úvahu,“ řekl. „Jednak bychom se nedali, a za druhé... člověče, vy vypadáte, jako byste vypadl z oka Old Deathovi – bez urážky...“

„Old Deathovi? Kdo je ten pán?“

Můj přítel zavrtěl hlavou a vypadal přesně tak, jako by své jméno uslyšel prvně v životě.

„Nevíte? Slavný stopař a lovec, prožil za měsíc víc, než jiní prožijí za deset let. Tady můj mladý, George, měl to štěstí, že už ho jednou v životě viděl.“

Ten „mladý“ byl už pořádný mužský, nejmíň sedmadvacet, samý sval, snědý, odhodlané tahy ve tváři, byl by si to mohl rozdat s půltuctem chlapů najednou.

Old Death si jej po očku prohlížel.

„Tak? A kdypak to bylo?“ pohodil hlavou.

„Ve dvaasedesátém, v Arkansasu – krátce před bitvou u Pea Ridge. Ale copak vy o tom víte!“

„Náhodou jsem v těch dobách nebyl daleko od těch míst.“

„Opravdu? A s kým jste tenkrát držel, smím-li se ptát? Abyste rozuměl, tady u nás jsou teď takové poměry, že je vždycky lepší, když člověk ví, na čem s kým je.“

„Žádné obavy, *sir*! Pochybují, že držíte palec poraženým otrokářům, a já vám to úplně schvaluju.“

Starý se podíval vděčně na Old Deathe a pokýval hlavou.

„Však jsme to neměli tenkrát v Arkansasu lehké. Většina lidí byla proti otroctví, všichni věřili, že Arkansas se prohlásí pro Unii. Nakonec to dopadlo obráceně. Docela nečekaně. Byly pletichy... a nakonec rozhodla spodina – já k ní samozřejmě počítám i všelijaké ty jižanské plantážnické barony, co se zmocnili moci ve státě a způsobili, že v Arkansasu zastrašili kdekoho a převedli stát na stranu Jihu. Těžko se proti tomu dalo něco dělat. Kdybyste věděli, jak celá zem tehdy trpěla! Hlavně na severu. Bydlil jsem tehdy v Missouri, v Poplar Buffu, docela blízko arkansaských hranic. Můj mladý se přihlásil do armády, chtěli jít s mladými na pomoc arkansaským unionistům – jenže pro něho to nedopadlo moc dobře. Na hlídce je

překvapila přesila, a třebaže se bránili jak lvi, nakonec je přemohli a zajali.“

„Zlá věc v těch dobách,“ mínil Old Death. „Spousta zajatců tehdy přišla o život, a vůbec, s lidmi se tenkrát nezacházelo v rukavičkách. Doufám, že se k nim chovali aspoň jakžtakž slušně.“

„Bohužel... Chlapci se bili, dokonce když vystříleli všechen prach, bránili se pažbami a noži! Dovedete si představit, jak to secesionisty rozzuřilo! Chtěli za to hochy odpravit, do jednoho a bez pardonu, a nebýt Old Deathe, neseděl dnes George mezi námi.“

„Aha! Přivedl pomoc – jestli se nemýlím?“

„Mýlíte se, mýlíte! Old Death věděl, že by každá pomoc přišla s křížkem po funuse. Zajatci měli být postříleni hned druhý den! Představte si – on zasáhl sám, docela sám! Vyrval jim je z rukou! Pravý *westman*!“

„Hrom do toho – to byl husarský výkon!“

„To bych prosil! Vplížil se přímo do ležení, jako mezi indiány. Ten večer bylo naštěstí mizerné počasí, lilo jak z konve, takže strážní ohně nehořely – ale pár vojáků na stráži musel přitom přece jen zneškodnit, to dá rozum. Secesionisté měli tábor na farmě, důstojníci v obytných místnostech, mužstvo, kde se dalo. Zajatce strčili do staré lisovny cukru a čtyři ozbrojené muže k nim, každý hlídal na jednom rohu budovy. V noci chlapi najednou slyší něco šramotit nahore na střeše. Poslouchají, poslouchají, něco tam škrábe a praská – najednou *krach!* a ty staré šindele se prolomí. Dívají se, někdo tam rozšiřuje ve střeše díru, pak se souká otvorem dolů mladý peň, dost silný, aby člověk po větvích vyšplhal nahoru. Tak se taky vydrápali až nahoru na střechu. Dovedete si představit, jak užasli, když viděli ze střechy své čtyři strážce, jak tam leží dole na zemi jako pytle jeden vedle druhého? No, vypůjčili si jejich zbraně a pak následoval noční pochod k hranici – a tam se teprve dozvěděli, že je zachránil s nasazením vlastního života stopař Old Death. Ani neměli čas mu poděkovat. Zmizel v dešti ještě té noci, že prý má před sebou ještě důležitou práci. George ho ani v té tmě pořádně neviděl, pamatuje si jen, že byl dlouhý a hubený jak tyčka. Zato těch pár slov, co mu ten-

krát Old Death řekl, si pamatuje dodnes. No doufejme, že se s ním ještě někdy v životě potká, aby mu aspoň mohl pořádně poděkovat!“

„Ale dejte pokoj,“ zahuhlal Old Death a nějak se přitom celý nahrbil, „takový *scout* si na pukrlata určitě nepotrpí. Ten pomohl už víc lidem než vašemu Georgeovi... Ale když už jsme se tak dali do řeči, neznáte tu nějakého Mr Langa? Taky je z Missouri.“

Náš soused nastražil sluch.

„Mr Langa?“ protáhl. „A copak od něho chcete?“

„Posílá nás k němu komisionář. Prý tady U sokola nocleh nenajdeme, a tak nás doporučil k tomu pánovi. Tvrdil, že ho můžeme najít nejspíš tady.“

Old Death rozhodil mrzutě rukama a Georgeův otec si nás znovu tak zkoumavě prohlížel.

„To měl pravdu,“ řekl nakonec zvolna, jaksi váhavě, „poněvadž ten Lange jsem totiž já. Jak to vypadá, jste poctivý chlap, ostatně komisionář by nikomu nenaletěl, neposlal by za mnou všiváka. Ale kdopak je váš kamarád, že zatím nepromluvil ani slovo?“

„Abyste věděl,“ zatvářil se Old Death velice vážně, „to je študovaná hlava; má za sebou spoustu škol a přijel do Ameriky z druhé strany oceánu; chce se tu trochu poohlédnout a zkusit štěstí – – –“

„– a myslí, že mu tady budou lítat pečení holubi sami do pusy; inu, jako každý přistěhovalec,“ doplnil *scouta* můj soused, ale podával mi nicméně ruku. „Nezlobte se na mne za to, co říkám,“ omlouval se, „ale je lepší, když to budete vědět od začátku. V Americe člověk musí hodně a tvrdě pracovat, jestli to chce někam dotáhnout. Víc než kde jinde! No – přeju vám hodně úspěchů a vítám vás tady!“ dodal upřímně.

Podal pravici i Old Deathovi, který se jen spokojeně smál.

„Abyste byl klidný, že máte co dělat s pořádnými lidmi, dostanete na nás ještě jedno doporučení. A sice od svého syna!“

„Od George?“

„Říkal jste přece, že si váš syn pamatuje každé slovo, co mu kdysi řekl Old Death? Je to tak, mladý muži? Jestlipak si ještě pamatujete, jak to tenkrát všechno bylo?“

Mladý Lange živě přisvědčil.

„Jako dnes, *sir*! Šel jsem tehdy první, hned za stopařem, a měl jsem na ruce otevřenou střelnou ránu. Bolela jak čert, protože nebyl obvaz a rukáv si mi k ní přilepil. Jak jsme se prodírali křovím, šlehla mě nějaká větev, nebo co to bylo, a já jsem bezděky vykřikl. Old Death se po mně otočil...“

„... a řekl vám, že jste *osel oslovský*!“

„Propánakrále!“

„A když jste mu řekl, že jste zraněn na ruce, poradil vám, abyste namočil rukáv do vody, odstranil látku z rány a poranění si potom osvěžil šťávou z jitrocele. To je totiž ten nejlepší prostředek, aby rána nezhnisala.“

„No tohle! Jak to víte?“

„Vy se ještě ptáte? Vždyť jsem vám to poradil já sám!“

„A mně se hned zdálo!“ vykřikl najednou starý Lange, zatímco jeho syn vyskočil ze židle a hnál se ke *scoutovi* s rozevřenou náručí.

„Počkej!“ Otec ho strhl nazpět. „Jestli má někdo právo první položit tlapy kolem krku tomuhle statečnému člověku, tak jsem to já. A taky bych to hrozně rád udělal, hned tady na místě, kdyby... kdyby pro Old Deathe nebylo lepší nebudit tu zbytečnou pozornost.“ Ohlédl se a ztlumil trochu hlas. „Nic ve zlém, *sir*, jsem vám vděčen až za hrob, a právě proto bych nechtěl, abyste se tady do něčeho namočil. Jste známá figura, stál jste na straně Unie a párkrát jste taky šeredně zatopil secesionistům. Pro nás jste byl ovšem hrdina, ale pro ně prachsprostý vyzvědač, špión. A víte sám, jak se mají věci tady – kdyby se vás nějaký horkokrevní jižané domákli, pověsí vás bez cavyků třeba tady na lampě.“

„K tomu jsem už stejně neměl daleko,“ zahučel Old Death. „Kdybych o to byl stál, mohl jsem se dávno krásně houpat na komíně... i tady s přítelem.“

Několika slovy se zmínil o tom, jak se na nás chystala banda *rowdyů* a jak na ni kapitán lodi vyzrál. Pochechtával se tomu, ale Lange zůstával velmi vážný.

„To bylo sice od kapitána hezké, ale nakonec nebezpečné pro něho i pro vás... Co když zatím *rowdyové* dorazí? Budete je mít na krku, a to víte, že se budou chtít pomstít!“

„Žádné strachy!“ Old Death jen pohrdavě mávl rukou. „Těch pár lumpů se neleknu!“

„Kdyby šlo jen o pár lumpů!“ varoval Lange. „Ale tady v La Grange začíná být poslední dobou moc horká půda. Táhne se sem kdejaký darebák z celé země; roztahuje se to tady, a obyčejně končí ty podezřelé rejdy ranami a střelbou. A při tom zrovna nemusíme být. Jen se podívejte tamhle k výčepu – jak tam vyvádějí! Ti by se hned k vašim *rowdyům* přidali, s ohromným potěšením! Ne, ne, *sir*! My se teď pěkně zvedneme a půjdeme si trochu odpočinout – bez-toho to potřebujete po všem, co máte za sebou. Jenže na vás budu muset žádat trochu skromnosti: prodal jsem právě dům, a to víte, jak to může vypadat, když vdovec vede domácnost. No, ale lepší než tady, mezi tou zdejší sběří, to bude určitě,“ usmál se.

„Jste na domorodce nějak nabroušen,“ podotkl jsem.

„Proč? Zdejší lidi nejsou horší než kdekoliv jinde. Ale uvažte, tady ve Státech se bojovalo přednedávnem, a dole v Mexiku, tam teče krev dodnes. Proudem. A Texas je zrovna uprostřed – jak to může dopadat? Proto jsem taky prodal barák a jedu pryč. Do Mexika, k dceři. Je tam šťastně provdána, docela se na to těším.“

„A nezbláznil jste se náhodou?“ řekl Old Death. „Vykládáte, že v Mexiku teče krev proudem, a sám se tam ženete?“

„Už je to tak, *sir*! Ostatně tam, kam jedu, kolem Chihuahuy, už je po válce. Juarez žene Francouze na jih, podle mne to mají spočítáno: vypráská je ze země a Maxmilián zaplatí účet za všechny. A to já už dávno budu u zetě. Je to báječný člověk, *sir*, a dobře se mu vede. Má stříbrné doly, ale hlavně, hlavně má následníka, a ten naléhavě vzkazuje, že by se konečně rád seznámil s dědečkem. Uznáte, že dědeček musí být u vnuka, to je přece pro něho to nejlepší místo.“

Může ho učit násobilku a tak dále, nehledě k tomu, že ho čeká i docela slušné zaměstnání v zeťově podniku. A tady George u něho samozřejmě taky najde uplatnění. Vidíte, to Mexiko není tak zlé, jak se vám zdá – a vůbec, jestli chcete jet s námi, jste srdečně vítáni.“

„Hm, hm,“ brumlal Old Death. „Neříkejte to moc hlasitě, *sir*, vezmu vás za slovo! Máme totiž stejnou cestu!“

„Cože? Vy taky máte namířeno – ale to je výborné! Hotová věc! Jedeme spolu!“

Missourský kovář se očividně radoval a hned zase znovu nabízel Old Deathovi pravici.

„Počkejte, ne tak zhurta,“ smál se stopař. „Měl jsem spíš říct, že *pravděpodobně* máme stejnou cestu, ale kterým směrem pojedeme, jak to všechno přesně bude, to se teprve uvidí!“

„S vámi, *sir*, pojedu, kterým směrem budete chtít. Nakonec všechny cesty na západ vedou do Chihuahuy, a jestli se tam dostanu zítra, nebo pozítří, to nehraje takovou roli. Mezi námi: Člověk je sobecký tvor, a já dám přednost cestě se zkušeným *westmanem* a stopařem, jako jste vy, už kvůli vlastní bezpečnosti. To má dneska cenu zlata. Kdy budete vědět něco bližšího?“

„Co nejdřív, aspoň doufám,“ odpověděl Old Death. „Především musíme totiž mluvit s jistým señorem Cortesiem. Neznáte ho náhodou?“

„Jestli ho neznám! La Grange je hnízdo, tady si všechny kočky tykají, *sir*! Ten señor ode mne koupil dům!“

„Poctivec?“

„Od kosti. Jestli přísahá na Juareze, nebo na Maxmiliána, to ovšem nevím – a nakonec mě to tak dalece nezajímá, hlavně že je to řádný člověk a že splní, co řekne. Osobně si myslím, že přeje Juarezovi, vídám u něho často lidi s těžkými bednami, nakládají je na mezky a odvázejí pak náklad někam směrem na Rio Grande del Norte – no řekl bych, že posílá juarezovcům zbraně a střelivo a tu a tam taky nějaké lidi ochotné bojovat proti Francouzům. Řeknu vám, takový podnik, to je dnes odvaha sama!“

„Ukážete nám, kde bydlí?“

„V deset s ním budete moci mluvit. Měl jsem s ním na dnešek taky smlouvenou schůzku, ale zatím se záležitost vyřídila jinak – ovšem vím, že v deset bude doma, to mě měl čekat.“

„Nemluvil jste s ním náhodou taky včera?“

„Ano; někdy kolem poledne.“

„A nepamatujete se, neměl návštěvu?“

„Nějací dva muži u něho byli. Jeden mladý a druhý starší.“

„Jak se jmenovali?“ vpadl jsem nedočkavě.

„Počkejte, počkejte, snad si vzpomenu... seděli jsme asi hodinu, a za tu dobu... ano, vím; ten starší byl jistý seňor Gavilano a ten mladší se jmenoval Ohlert. A jestli se nemýlím, Cortesio se znal se seňorem Gavilanem už z dřívějšíka. Aspoň se zmiňoval, že se kdysi viděli v Mexiku.“

„Gavilano!“ protáhl Old Death. Potom se obrátil ke mně a řekl: „Ukažte ty svoje obrázky, z toho se určitě vyklube pan Gibson.“

Mr Lange poznal oba naše muže okamžitě.

„Ovšemže, *sir*,“ potvrdil bez nejmenšího zaváhání. „Tenhle muž s tím vyhublým kreolským obličejem je seňor Gavilano a tenhle druhý je Mr Ohlert. Mezi námi, dost divný člověk, vyptával se mě neustále na spoustu lidí, o kterých nemám nejmenší potuchy. Chtěl vědět něco o nějakém negru jménem Othello, pak se ptal po jakési miss Janě z Orleansu, která prý měla spor s anglickým králem, a pak zas chtěl vědět, co soudím o jisté *lady* Marii Stuartové; ta dokonce přišla při nějakém sporu o hlavu, odvolával se přitom na pány Schillera a Uhlanda, prý o těch věcech taky psali, nevím, neznám je, a vůbec, sypal na mne jedno jméno za druhým, až mi z toho klapalo v mé ubohé makovici jak ve mlýně. Určitě je to dobrá duše, totiž ten Mr Ohlert, ale tak se mi všechno zdá, že má o kolečko víc. Taký mi něco začal předcítat, prý to sám sestavil, samý rým to byl a pořád se tam mluvilo o nějaké hrůzyplné noci, dvakrát ji přerušilo laskavé jitro, potřetí ne, pral do toho liják, byla v tom mlha a krev v žilách a hvězdy a nějaký duch, který ječel, aby ho vykoupili, a čert v hlavě a nejmníh padesát hadů v srdci, no zmatek nad zmatek, věřte mi! Já

z toho měl oči navrch hlavy. A nevěděl jsem, jestli se tomu mám smát, anebo nad tím plakat.“

Přesnější popis mladého Ohlerta už nám ten prostý, dobrý muž dát nemohl. Byli jsme naší dvojici znovu na stopě, i když se Mr Gibson překřtil už potřetí. Uvědomil jsem si teprv teď, že jeho kůže má skutečně výraznou kreolsky žlutou barvu, a napadlo mě, jestli snad Gavilano není jeho pravé, skutečné jméno. Gavilano, to znamená ostříž, to se k němu skutečně hodilo! A kdoví, možná že se opravdu znal se seňorem Cortesiem z Mexika. Ovšem nejvíc mi vrtalo hlavou, jak to vlastně navléká, že ho mladý Ohlert následuje jako pejsek, kam se jenom hne, všude za ním.

„Copak má asi Mr Ohlert za lubem?“ povzdechl jsem si a Mr Lange měl hned pohotově odpověď.

„To vám mohu říci! Byl jsem z toho celý vyplašený. Prý chce psát tragédii, říkal, a prý musí napřed prožít na vlastní kůži všechno, co v ní bude! Přitom každé jeho třetí slovo se týkalo seňority Perillo, Felisy Perillo, tu prý musí s pomocí svého přítele unést.“

„Neuvěřitelná věc,“ mumlal jsem. „Doufejme jenom, že oba jsou ještě v La Grange. Ten nešťastník je schopen všeho.“

„To se mýlíte!“ Missourský kovář mě ihned vyvedl z omylu. „V La Grange nejsou, odjeli včera i se seňorem Gavilanem do Hopkinsvillu. Seňor Cortesio jim poskytl doprovod, mají prý namířeno až k Riu Grande.“

„To nám ke všemu chybělo,“ posteskl jsem si, „teď abychom sháněli co nejrychleji dva pořádné koně.“

„Ty koupíte nejlíp u seňora Cortesia,“ mínil Lange. „Mívá na prodej slušná zvířata, dvě vám jistě přenechá. Ale hned v noci se stejně nemůžete vydat na cestu, zvlášť když nevíte kudy.“

„Hlavně si musíme promluvit se seňorem Cortesiem,“ řekl Old Death. „Ostatně je deset pryč, říkal jste, že touhle dobou bude doma. Zvedneme se!“

Ukázalo se, že s naším odchodem to nebude tak jednoduchá záležitost. Vpředu, v hlavní výčepní místnosti, se totiž zatím společnost rozmnožila o nové příchozí, a to zrovna o lidi, o které jsme

v nejmenším nestáli. Asi deset z těch chlapíků vysazených na břeh stálo u pultu a bratřílo se se sklenkami v rukou s místní cháskou; zdálo se, že se znají víc než dobře. Naštěstí jsme seděli až v zadní místnosti – zatím si nás nevšimli a Lange ještě pro jistotu přivřel dveře, když od nás slyšel, o koho jde. Ostatně nemuseli jsme nic sáhodlouze líčit, ti chlapi sami vykládali na celý sál, co se přihodilo na parníku, a nešetřili barvitými přísliby, jak s námi naloží, jen co se nám dostanou na kobytku.

„Předními dveřmi nemůžeme,“ mračil se Lange, „to bychom se museli leda prostřílet.“

„Vy máte strach?“ bručel nespokojeně Old Death.

„Ani v nejmenším, jsem kovář, mám nějakou sílu v pěstech,“ řekl starý skoro uraženě, „ale proč se rvát s desateronásobnou přesilou, když se odtud můžeme dostat docela spolehlivě jinak? Vy přece taky máte před sebou vážnější věci než hospodskou pračku?“

„Svatá pravda,“ zahučel Old Death a nahrbil se v židli. „Señor Cortesio na nás čeká...“

„Vidíte! Takže my zmizíme docela pohodlně, jak se říká, po anglicku. Tímhle oknem.“

Old Death se ovšem netvářil zrovna nadšeně, připadalo mu to zřejmě přece jen trochu pod jeho důstojnost: proslulý *scout* – a má prchat oknem jako poslední zlodějíček? Ale v té chvíli sem zazněly z vedlejší místnosti hlasy a chechtot – chlapíci právě vykládali, jak si „vypůjčili“ od nějakého farmáře koně, když byli vysazeni na břeh, a přitom začali znovu hovořit i o nás, a jeden z nich utrousil vtip o soumarech, kteří s sebou vlečou věčně sedla. Následoval výbuch smíchu na náš účet a do toho nějaký hlas zavolal, že se tu přece docela nedávno objevili dva chlapíci se sedly, kdoví prý, jestli to nejsou ti, o nichž je řeč! Dál ovšem jsme neposlouchali, dál už ani Old Deathovi nezbývalo času na úvahy o scoutské důstojnosti.

„Meššúrs, máte nejvyšší čas,“ pobídl nás vzrušeně kovář, „rychle ven, sedla vám podám.“

Vyhoupl jsem se bleskurychle oknem, za mnou skočil Old Death a za námi letěla sedla. Pak vyskočili i Lange se svým synem. Přeběh-

li jsme tryskem pruh měkké půdy, nejspíš to byla zahrádka, a přeskočili plůtek právě ve chvíli, kdy z oken začali vyskakovat i ostatní hosté, co s námi seděli v místnosti. Zjistili zřejmě, oč jde, a protože byli přesvědčeni, že secesionističtí fanatici by si i na nich mohli vylít vztek, vzali radši po našem příkladu nohy na ramena.

„No, ti budou překvapeni, až zjistí, že hnízdečko je prázdné,“ smál se do hrsti Lange.

Old Death se také pochechtával, ale příliš upřímné to nebylo. Přece jen mu to připadalo víc jako útěk než jako lstivý tah.

Proběhli jsme několika uličkami a zastavili se asi po deseti minutách před dvěma budovami – jedna byla ve tmě, v druhé probleskovaly mezi okenicemi proužky světla.

„Señor Cortesio je doma,“ oznámil nám pološeptem Lange. „Tady v tom osvětleném domě bydlí. Stačí zaklepat. Až budete hotovi, vraťte se k nám – bydlíme hned tady vedle. Sedla vám vezmeme s sebou a poohlédneme se zatím po něčem k jídlu. Na shledanou!“

Zakleпали jsme u Cortesiových dveří, trvalo to však chvíli, než se uvnitř ozvalo zaštrachání a potom dost nevlídný hlas:

„Kdo je?“

„Dva přátelé,“ řekl Old Death. „Jdeme za seňorem Cortesiem.“

„Co si přát od seňor?“

Podle toho, jak se ten chlapík za dveřmi vyjadřoval, dalo se hádat na černošského domovníka.

„Obchodní záležitost!“

„Jaký obchodní záležitost? Vy napřed říct, jinak nepouštět nikoho!“

„Poslyš, příteli,“ brblal netrpělivě stopař, „řekni svému pánovi, že nás posílá Mr Lange – to snad bude stačit.“

„*Massa* Lange? To být dobrá věc. Pán vás pustit k sobě, ale teď ještě chvíli muset čekat.“

Slyšeli jsme kroky v chodbě, potom nějaký vzdálený, tlumený hovor, pak znovu kroky, až se konečně otevřely dveře. Za nimi se na nás zubil svalnatý, silný černochoz.

„Prosím jít dál. Señor říkat, že bude chtít mluvit s cizími *massa*.“

Úzkou chodbičkou v přízemí nás odvedl do jakési kancelářské místnosti s psacím pultíkem, stolem a několika židlemi kolem. U pultu postával vysoký hubený člověk s pohledem upřeným ke dveřím. Už z toho pohledu se dalo soudit, že ten muž má španělskou krev.

„*Buenas tardes,*“ odpověděl na náš zdvořilý pozdrav. „Slyšel jsem, že přicházíte od Mr Langa? Smím vědět, co vás ke mně přivádí?“

Byl jsem zvědav, s čím se Old Death vytasí – dohodli jsme se venku přede dveřmi, že jednání povede on. Usmál se na seňora sladce a čistou, zdvořilou španělštinou odpověděl:

„Zatím vám bohužel, vážený señore, nemohu dost přesně odpovědět. Oč půjde? Možná o obchod – a možná jen o důležitou informaci.“

Señor také zachovával důstojný klid.

„Dobrá – uvidíme, až se vyjádříte. Posad'te se prosím a poslužte si.“

Podal nám pouzdro s cigaretami a krabičku zápalek. Pravý Španěl – ten se bez cigarety nepustí do ničeho, a rozhovor vážného rázu bez cigarety je už vůbec nemyslitelný. Old Death by ovšem byl vždycky dal přednost hrsti pořádného žvýkácího tabáku i před tou nejlahodnější cigaretou, ale tady se mi přímo před očima proměnil ve španělského granda. Zapálil si cigaretu s dokonalým šlechtickým gestem, párkrát mocně zadýmal – a bylo po cigaretě. Mně vydržela mnohem déle.

„Musíme se vlastně omluvit, že jsme k vám vpadli tak pozdě,“ začal Old Death zešíroka, dívaje se zadumaně do dýmu své cigarety. „Možná taky, že se vám nakonec celá záležitost nebude zdát tak důležitá – ale už se stalo. Bohužel jsme vás dřív nezastihli a na zítřek jsme nechtěli návštěvu odkládat, poněvadž místní poměry... jaksi nás k tomu nelákají. Krátce a dobře, oč jde: máme namířeno do Mexika, chceme nabídnout své služby Juarezovi. To se rozumí, že něco takového nepodniká člověk nazdařbůh; když se jednou rozhodl, chce být taky dobře přijat. Vyptávali jsme se – samozřejmě tajně –, jak to zařídit, a bylo nám řečeno, že tady v La Grange má Juarez

přívržence a důvěrníky. Mezi jinými, señore, padlo i vaše jméno. Doufám, že jsme se obrátili na správnou adresu.“

Španěl pokušoval, halil se mlčky do modrého dýmu cigarety a zkoumavě si nás oba prohlížel. Zdálo se, že se mnou je spokojen, snad že jsem mu připadal mladý a silný, zato Old Death se mu zřejmě valně nezamlouval. Bezpochyby si myslel, že tenhle vyzábělý, kostmi chrastící chlapík už s nějakým tím křížkem na zádech není zrovna typ muže, který je s to přemáhat válečné útrapy.

„Než vám odpovím, chtěl bych vědět jedno: kdo vám řekl v téhle souvislosti mé jméno?“ řekl nakonec.

„Dozvěděli jsme se to na *steameru*, na parníku,“ zaprášil si Old Death, ani okem přitom nemrkl, „a když jsme potom potkali señora Langa, byli jsme prostě už přesvědčeni, že jste ten pravý. Abyste věděl: oba jsme bojovali v Severní armádě a máme vojenské zkušenosti. To nemusí být – aspoň podle našeho soudu – pro Juarezovu stranu bez půvabu.“

„Což o to; to, co říkáte, zní pěkně, señore, ale upřímně řečeno, když se tak na vás dívám – – – nevím, nevím, jestli byste vydržel trmácení a útrapy, které...“

„Ale!“ Old Death se srdečně zasmál. „Mluvíte upřímně, señore, a to mám rád. No! Snad vás líp než všechny řeči přesvědčí moje jméno. Obvykle mi říkají Old Death.“

Señor Cortesio zvedl udiveně obočí.

„Old Death?“ vykřikl. „Snad ne ten známý stopař?“

„Tak jest. Zpravidla se ani nepředstavuji. Moje kostra to udělá spolehlivě za mne.“

Señor se smál a vlídně nás vybízel, abychom si vzali ještě cigaretu.

„To je něco jiného, señore, teď už vám věřím. Chápejte, že musím být velmi opatrný – tady se za žádnou cenu nesmí rozkřiknout, že mám něco společného s Juarezem. S Old Deathem ovšem mohu mluvit otevřeně. A taky mu mohu leccos slíbit. To se rozumí, že člověk jeho ráže nebude sloužit jako ucho. A dost! Vidíte, že jste se skutečně obrátili na pravou adresu.“

„Výborně!“ Old Death zuřivě kýval hlavou, div mu všechny kosti v těle nechrastily. „Pokud jde o mého přítele, doufám, že s ním budete zacházet přesně jako se mnou. Je sice proti mně mladík, ale dotáhl to u abolicionistů až na kapitána. Miller se jmenuje, možná že jste slyšel i o něm – vyznamenal se v čele svého jezdeckého oddílu při obchvatu u Missionary Ridge. Generál Sheridan si ho prostě zamiloval, vždycky mu svěřoval ty nejobtížnější operace. V bitvě u Five Forks ve Virginii dokonce generála vysekal ze zajetí.“

Starý stopař prášil, až se stromy zelenaly, já jsem při tom střídavě červenal a bledl a seňor Cortesio po mně vrhal obdivné pohledy a jistě si myslel, že ty zapálené červené uši a tváře jsou sympatickým důkazem neobyčejné skromnosti mladého důstojníka. Však mi taky znovu potřásl rukou a honem honem pospíchal, aby vzdal náležitou čest mým poněkud imaginárním válečným zásluhám.

„Slyšel jsem o vašich činech, seňore,“ ujišťoval mě, „a mohu i vám zaručit, že dostanete hodnost, která odpovídá vašim mimořádným činům. Jsem ochoten vám ještě v této chvíli vyplatit zálohu na zakoupení potřebné výstroje.“

Viděl jsem, že Old Death hodlá nesmírně ochotně přisvědčit, a honem jsem zasáhl:

„To nebude nutné, seňore. Jediné, co teď potřebujeme, ale to opravdu nutné a právě od vás, jsou dva dobří koně.“

„S tím si nedělejte starosti,“ hlaholil dobromyslně seňor Cortesio. „Mám dvě nádherná zvířata, mohu vám je přenechat za nákupní cenu – ráno si pro ně můžete přijít do stáje. Mimochodem, člověk by málem zapomněl: máte kde přenocovat?“

„Děkujeme, jsme zaopatrzeni: seňor Lange byl tak laskav a nabídl se nám.“

„Znamenitě! Kdyby bylo nejhůř, pozval bych vás k sobě, ale moc místa nemám, u něho to budete mít pohodlnější. Formality vyřídíme teď, nebo až ráno?“

„Formality?“ ozval se Old Death. „Jaké formality bude vlastně potřeba vyřídít?“

„Kolem a kolem vzato – žádné,“ mínil señor. „Protože si neberete zálohu, stačí, když se budete hlásit u útvaru. Tam složíte slib a tam taky s vámi projednají všechno ostatní. Já vám dám jenom doporučující list, který vám zajistí příslušné vojenské hodnosti – a radši ho vystavím hned, bez odkladů. Kdybyste měli čtvrthodinku strpení... Vyřídím to opravdu rychle. Poslužte si zatím cigaretami, odpočiňte si, bavte se, budu se snažit, abych vás dlouho nezdržoval. A něco na zapití vám jistě přijde k chuti.“

Přistrčil k nám pouzdro s cigaretami a vytáhl ze stolu láhev vína i se skleničkami. Potom se lehkou úklonou omluvil a poodešel k pultu. Old Death se na mne za jeho zády rozjařeně šklebil, byl navýsost spokojen s dosavadním průběhem návštěvy. Nalil si skleničku, zálibně si prohlédl barvu vína proti světlu, pozvedl číši na zdraví hostitele a vyzunkl ji naráz až do dna. Následoval jsem jeho příkladu, ale tak spokojen jako starý *scout* jsem ani zdaleka nebyl.

„Vždyť jsme se o našich lidech nedozvěděli ani slovo,“ zašeptal jsem. Položil prst na ústa a naznačil mi posuňkem, abych byl trpělivější, že se o všechno postará.

Za čtvrt hodinky byla láhev prázdná a Old Death ještě rozjařenější než předtím. Cortesio mezitím dopsal doporučující listy a přečetl nám je a potom je před námi vlastnoručně zapečetil. Pak nám předal ještě čtyři pasové formuláře, pro každého dva, jeden, jak jsem k náramnému údivu zjistil, francouzský, podepsaný Bazainem, druhý španělský, podepsaný Juarezem. Cortesio si mého údivu povšiml, ale jenom se usmál:

„Ano, ano, señorové, můžeme vás vybavit opravdu pro všechny možné případy. Jak tu opatřujeme francouzské pasy, to je ovšem moje malé tajemství, ale hlavně, že je máte a že jsou pravé – protože člověk nikdy neví, koho může v těchhle končinách potkat, že ano? V každém případě jste tím zajištěni. Vystavuji dvojí pasy výjimečně, ale pro vás jako důstojníky je samozřejmě taková věc nezbytná. Mužstvo jde s výpravou obyčejně bez dokumentů.“

„Výborně, výborně,“ hučel si Old Death spokojeně. „Srdečný dík, seňore. Mimochodem, kdypak jste zaopatřoval vlastně poslední výpravu?“ zeptal se jakoby mimochodem.

„Včera. Třicet nováčků a dva seňorové, ovšem soukromníci – všechny jsem vedl sám do Hopkinsvillu.“

„Ale!“ Old Death své oblíbené slovíčko ze sebe přímo vyrazil. „Vy taky zaopatřujete soukromníky?“

„Ne, to ne.“ Seňor Cortesio mával odmítavě hned oběma rukama. „Z toho by byly jen samé nepříjemnosti. To byla výjimka, víte? Jeden z nich byl totiž můj známý – ostatně, napadá mě, mohli byste se k nim připojit. Když tady nemusíte už na nic čekat, zítra časně vyrazíte a můžete je dohonit před Riem Grande.“

„Kde budou přecházet?“

„Jedou směrem k průsmyku Eagle. Tam ovšem není radno se moc ukazovat, to znamená, že zamíří o něco severněji. Vyhnou se pevnůstce Fort Inge, pak přetnou mezi Riem Nueces a Riem Grande cestu ze San Antonia a Rio Grande přebrodí mezi přítoky Morelos a Moral. Je tam znamenitý brod, naši koněvodi ho výborně znají. No a potom už následuje cesta pořád na západ, přes Bayu, Cruces, Presidio San Vicente a Tabal – až přímo do Chihuahuy.“

Všechna ta místa byla pro mne a myslím i pro *scouta* španělskou vesnicí. Ale Old Death přikyvoval sebejistě hlavou a souhlasně opakoval každé jméno po seňoru Cortesiovi, jako by se tu proháněl od klukovských let a krajinu měl v malíčku.

„Tak, tak. No, to bychom je tedy měli dohonit, když říkáte, že budeme mít slušná zvířata,“ mínil. „Jen jestli ale ti pánové budou souhlasit, abychom se k nim připojili – zvlášť když s nimi jedou nějakí soukromníci?“

„S tím si nedělejte starosti. Ti budou jen rádi, že jim přibyli dva stateční chlapíci navíc. A ti dva soukromníci vám už vůbec nemusí dělat hlavu. To spíš kdybyste se setkali se sestrou seňora Gavilana; ta umí udělat mužům těžkou hlavu.“ Zasmál se pobaveně a důvěrně se k nám naklonil: „Seňor Gavilano je totiž ten známý ještě z mých

mexických let; v hlavním městě jsme spolu prožili leccos pěkného... Však to znáte..."

Old Death se pochechtával:

„No, krásná sestra, to si musím dát pozor, aby nakonec nedostala zálsuk na takového vyloženého krasavce, jako jsem já. Jakkak se jmenuje, smím-li to vědět?“

„Felisa Perillo,“ řekl Cortesio a mně bylo, jako by mě udeřil palicí do čela. „To byla přece *známá* zpěvačka a tanečnice. Ovšem ona je nevlastní sestrou seňora Gavilana... Teď jsme se dozvěděli, že se přestěhovala a žije v okolí Chihuahuy.“

„A čímpak je její pan bratr?“ zajímal se Old Death.

Odpověď, kterou dostal, byla tak neočekávaná, že starý *scout* vyvalil oči.

„Básníkem!“ řekl totiž seňor Cortesio.

„Bá-bá-básníkem?“ zakoktal se Old Death.

„Totiž... to je pouze jeho koníček, abyste rozuměli! Jinak je to zámožný člověk, má všeho dost, nemusí ho živit básničky, to jistě ne.“

„To mu tedy závidím,“ ozval jsem se. „A proč se vrací do Mexika právě v těchhle dobách?“

„To víte – koníček je koníček! Potkal se s nějakým yankeeským *gentlemanem*, ten zas píše divadelní hry, a chce teď za každou cenu poznat Mexiko a mexické umělecké kruhy. Dali se nějak dohromady a chtějí až do hlavního města – snad tam budou dokonce stavět divadlo. No! Ať je to tak nebo tak, byl jsem rád, že jsem mohl pomoci starému příteli, kterého jsem docela náhodou potkal v přístavu. Ono tady opravdu není v těchhle dnech nijak zvlášť bezpečno.“

„Čili: radíte nám, abychom byli opatrní a měli oči ve dne i v noci jako ostríži,“ řekl Old Death.

„Právě tak, seňore; tady i v celém Texasu.“

„Děkujeme za upozornění, budeme se podle něho řídit,“ řekl Old Death. „Tak – a myslím si, že jsme si pověděli všechno, co jsme si mohli povědět, a teď bychom si snad měli trochu odpočinout před tou zítřejší cestou. Je to tak?“

„Myslím, že ano, *señores*. Pro dnešek jsme určitě hotovi. A rozhodně jsem velmi rád, že jsem vás poznal – a doufám, že o vás uslyším samé dobré zprávy. U Juareze dosáhnete vysokých hodnot, o tom jsem přesvědčen jako o ničem jiném. Buďte zatím zdraví a – dobrou noc!“

Podali jsme si ruce, señor Cortesio nás vyprovodil až ke dveřím. Ještě nám pootevřenými dveřmi zamával na pozdrav, než jsme se ocitli zase sami, v temné noci. Nemohl jsem si odpustit žďuchanec do nahrbených zad starého *scouta*.

„*Sir*, co vás to, prosím vás, napadlo? Věšet tomu seňorovi na nos takové bulíky? Prášil jste, až se hory zelenaly! To snad přece nemuselo být.“

„Tomu vy nerozumíte!“ odbyl mě Old Death. „Musel jsem ho trochu nalákat, aby ho snad nenapadlo nás odmítnout!“

„Já vím! A kdybych vás byl nezarazil, tak jste od něho snad vzal i peníze. Neoprávněně!“

„Neoprávněně?“

„Nemáme přece v úmyslu...“

„Nemáme v úmyslu, nemáme v úmyslu!“ mávl rukou Old Death. „Vy snad nemáte v úmyslu – a vůbec, víte, jak to všechno dopadne? Co když nakonec budeme seňoru Juarezovi až moc platní? Třeba nás vlastní zájmy donutí, abychom se k němu přidali. Ale s těmi penězi jste měl pravdu – to se nám vyplatilo, dostali jsme místo pár mizerných dolarů doporučující listy, a ještě k tomu div ne přímou adresu pana Gibsona. Jestli zítra včas vyrazíme, určitě je musíme dohonit!“

Old Death si mnul samým potěšením ruce. Zastavili jsme se před Langovým domem a nemuseli ani klepat. Missourský kovář stál v pootevřených dveřích a už nás očekával. Zavedl nás dál, do pokoje, kde jsme si připadali, jako by nás zabednili. Všechna tři okna zakrývaly těžké, neprůhledné závěsy z pokrývek a houní.

„Ta ozdoba!“ pochechtával se Old Death.

„Tomu se nedivte, *meššúrs*,“ krčil rameny Lange. „To je to nejmenší, co tady může člověk udělat pro vlastní bezpečnost. Nikdy nevíte, jestli nezajímá nějaké zvědavé uši, co si povídáte při večeři.“

Old Death přikyvoval hlavou a uznale poklepával kováři na rameno. Mladý Lange zatím už přichystal na stůl. Upřímně řečeno, nemusel nás ani příliš pobízet – vyhládli jsme a tahle opožděná večeře nám přišla víc než vhod. Old Death se bez okolků posadil ke stolu, pobídl mě, abych si přisedl, a vrhaje pohled po našich sedlech, která stála opřena v rohu o zeď, prohlásil:

„A teď, *meššúrs*, využijte dobrodiní civilizace a pojezte jako vzdělaní lidé u prostřeného stolu. Zítra ráno si jdeme pro koně a potom – kdo ví, kdy vám zas bude dopřáno pohovět si pod střechem, a dokonce v židli a u talíře!“

A se zřejmým uspokojením, že se mu přece jen podařilo vyčenichat stopu, se pustil do jídla. A já, s chutí o nic menší, s ním.

4. V Komančských lovištích

O devět dní později projíždělo pět jezdců – čtyři běloši a jeden černoch – místy, kde se stýkají hranice dnešních texaských okresů Medina a Uvalde. Vpředu jeli běloši, vždy dva a dva, černoch uzavíral skupinu vzadu. Dvojice na čele byla k nerozeznání stejně oblečena – jenom oblek mladšího z nich vypadal zřetelně nověji a úpravněji než ušoupaný kožený kabát a odřené kalhoty staršího hubeného chlapíka po jeho pravici. V druhé dvojici poznal každý na první pohled otce a syna. I oni byli stejně oblečeni: měli vlněné šaty a na hlavě plstěné klobouky s pozeňnaně širokou střechou, poskytující osvěžující stín. Všichni ti jezdci byli dobře ozbrojeni. Dvouhlavňovými puškami, revolvery, noži. Také černoch, svalnatec první třídy, v lehkém plátěném obleku a s třpytícím se zánovním cylindrem na kučeravé kštici, měl dvouhlavňovou břízu; a k tomu ještě za pasem mačetu, onen známý dlouhý, šavlovitě zakřivený nůž, kterého se dost běžně používá v Mexiku.

Jména čtyř bělochů není těžké uhádnout: putoval tu Old Death, já, Lange a jeho syn. Černoch se jmenoval Hektor, byl to ten ostražitý domovník, který nás vpouštěl před několika dny v La Grange ke Cortesiovi, a jel s námi na výslovné přání svého pána: seňor Cortesio totiž potřeboval doručit do Chihuahuy jakousi mimořádnou důležitou depeši z Washingtonu. Byli bychom ji mohli vzít ovšem s sebou, také jsme se nabídli, ale bylo třeba okamžitě přinést zpět i odpověď, a tu jsme seňoru Cortesiovi nemohli být nic platni. Ostatně Hektor sloužil Cortesiovi už dlouhá léta a podobnou službu mu prokázal několikrát – vždycky k největší spokojenosti. Byl to velice nadaný člověk, bystrý, všímavý, pozorný, přitom přímo výtečný jezdec – zřejmě se naučil jezdit v letech, kdy působil v Mexiku na Cortesiově farmě. Seňor nás ujišťoval, že nám nebude v nejmenším na obtíž, naopak prý, a my jsme se velice brzy přesvědčili, že měl úplnou pravdu. Mne si Hektor z nějakého důvodu dokonce zvlášť oblíbil

a prokazoval mi neustále různé pozornosti: dennodenně mě přesvědčoval o své náklonnosti.

Pátráním po Gibsonových stopách jsme se na radu Old Deathe nezdržovali. Mínil, že můžeme zamířit přímo k Riu Nueces a potom k eagleskému průsmyku a že mezi řekou a průsmykem určitě někde narazíme na stopu Gibsonovy skupiny. Obával jsem se, že to bude pro naše zvířata obrovské vypětí, že snad Gibsona ani nedohoníme, ale Old Death mě docela správně upozornil na to, že oddíl budoucích mexických vojáků nemůže jet ke svému cíli rovnou za nosem, že se musí leckteré živější osadě vyhnout a tu a tam odbočit a nedat se radši vidět příliš mnoha zraky; a že tedy jejich jízda vůbec nebude tak rychlá, abychom náskok nemohli dohnat.

A skutečně: v šesti dnech jsme urazili téměř dvě stě anglických mil, docela slušný výkon, který od našich ryzáků, jež jsme si sami vybrali v La Grange, snad nikdo nečekal. Ale Old Death se ukázal jako výborný znalec koní, vybral dvě zvířata, která sice napohled nevypadala ohnivě, v nichž však přesto bezpečně poznal dobrou, krev a stejně dobrou jezdeckou školu. Teď, po pár dnech pobytu v prérii, kdy měly stále dostatek čerstvého krmiva, hodně svěžího vzduchu a neustálý pohyb, kobylinky okřály, doslova jako by je švihl čarovným proutkem. Starý *scout* z toho měl až dětinskou radost, lichotilo mu, že se ukázal tak dokonalým znalcem koňské nátury, jak se příležitostně vyjádřil.

Měli jsme za sebou San Antonio a Castroville, projeli jsme Medinou, krajem bohatým na vodu, a blížili se pomalu k oblasti, v nichž naopak začíná být každá kapka vody vzácná a které pak přecházejí v smutnou texaskou písčitou poušť. Ta nejbezútešnější se rozprostírala právě mezi řekami Rio Nueces a Rio Grande. Mířili jsme k jednomu z hlavních přítoků řeky Rio Frio, totiž k Riu Leone, odkud jsme měli v úmyslu zajet přímo k ústí Turkey Creeku do Ria Nueces. Severozápadně jsme ponechali vysokou homoli hory Leone s blízkou pevností Fort Inge, které se ovšem naše hledaná skupina musela velice obezřetně vyhnout. Také proto jsme doufali, že právě tady v okolí najdeme nějaké známky jejich pobytu.

Půda tu byla k rychlé jízdě jako stvořená. Na préríi s krásnou nízkou travičkou, ploché a rovné jako stůl, se zvířatům běželo nádherně. Vzduch byl průzračně jasný, až k obzoru jsme viděli všechno před sebou jako na dlani. Jeli jsme stále rovně jihozápadním směrem, oči upřené až daleko k horizontu, ani jsme nevěnovali valnou pozornost bližšímu okolí. Překvapilo nás proto, když uprostřed jízdy Old Death náhle přitáhl koni uzdu a ukázal směrem po naší pravici.

„*Meššúrs*, podívejte se na chvílku tamhle napravo. Co to tam může být?“

Rozeznávali jsme jen jakýsi tmavý bod, který se k nám přibližoval. Lange si stínil dlaní oči a chvíli tu záhadu pozoroval.

„Co by to mohlo být – nějaké zvíře, které se pase,“ mínil. „Snad bizon?“

„Ale, ale,“ smál se Old Death. „Tak se mi zdá, že vás oči nějak klamou. Jen se dobře podívejte – jak rychle se to k nám žene. Řekl bych, že to je od nás tak asi dvě anglické míle; to znamená, že bizon by musel být velký jako barák, aby se vám takhle jevil na tu vzdálenost. Pětkrát větší než slon! Ostatně kde by se tady vzal? Snad by to mohl být nějaký samotář nebo zaběhlý kus, ale to leda na jaře nebo na podzim. A pak, zvíře by se na pastvě nikdy tak rychle nepohybovalo! Doufám, že už to taky vidíte?“

„Pořád se mi to nezdá...“

„No – když běloši mají tak špatný zrak, zeptáme se na to Hektora. Co tomu říkáš?“

Černý chlapík stál skromně stranou, ale sledoval bedlivě, o čem se dohadujeme.

„Jezdci to být,“ odpověděl s nezvratnou jistotou v hlase. „Asi čtyři nebo pět nebo šest.“

„Výborně! Zrovna to si myslím i já,“ přikývl Old Death. „Myslíš, že to jsou indiáni?“

„O ne, *massa*! Indiáni nepřijít tak přímo všichni k nám. Indiáni se schovat napřed, aby bělocha moci tajně pozorovat, pak teprv s ním mluvit. Jet k nám jenom běloši.“

„Úplně správně, kamaráde,“ pochvaloval si Old Death Hektora. „Těší mě ohromně, že máš tak jasný rozum, rozhodně jasnější než kůži.“

„Ó, *massa*, óóó...“ Hektor ukazoval všechny své bílé zuby. Taková pochvala, a k tomu od samého Old Death! To bylo skutečně významné. Sundal dokonce uctivě svůj cylindr.

„Jestli to jsou běloši a jedou k nám, tak bychom snad měli na ně počkat,“ ozval se mladší Lange.

„Ani nás nenapadne,“ odpověděl *scout*. „Ostatně, oni nejedou přímo k nám, spíš na jih. Už nás asi zpozorovali a odhadli náš směr: chtějí si nadjet po úhlopříčce. Tak mám dojem, že to bude pátrací oddíl z Fort Inge na obhlídce. Z toho setkání velkou radost nemám.“

„Ne? A proč?“ divil se starší Lange.

„Protože se asi nedozvíme nic příjemného, vážený. Nezapomenejte, že Fort Inge leží dost daleko odtud na severozápad. A jestli velitel pevnosti vyslal pátrací oddíl až tak daleko, určitě je ve vzduchu něco podezřelého. Však nám to řeknou.“

Pokračovali jsme v jízdě stále stejnou rychlostí. Bod po naší pravici se očividně přibližoval, pak se rozdrobil do několika menších bodů a zanedlouho, asi za pět minut, bylo už jasně vidět, že se k nám blíží jezdcí v dragounských uniformách. Pak jsme zaslechli volání důstojníka, který nás vyzýval, abychom zastavili.

„Kampak máte tak naspěch?“ oslovil nás, když příklusal se svými pěti muži až těsně k naší pětici. „Pročpak jste nezůstali stát? Copak jste nás neviděli?“

„Viděli, viděli!“ protahoval unyle Old Death. „Ale nevím, proč bychom kvůli tomu měli zastavovat?“

„Vy nevíte!“ Důstojník významně zvedl obočí. „Hm... A kdopak vůbec jste? A kam jedete?“

„Jak vidíte, jsme čtyři běloši a jeden černochoch, a jedem pořád rovnou za nosem na jih: Stačí?“

„*Hang it all!*“ Důstojník se naježil. „Nemyslete si, že si tady ze mne budete dělat šoufky!“

Old Death se s převahou usmíval:

„*Pshaw!* Myslíte, že na to mám náladu? Ale jestli se moje staré oči neklamou, jsme na prérii – a ne ve škole, abyste si mohl hrát na pana učitele!“

„Držím se služebních předpisů,“ řekl důstojník pevně a odměřeně. „A žádám vás, abyste mi sdělili svá jména.“

„A když se nám to nebude zamlouvat?“

„Jak vidíte, máme zbraně. Dovedem si vynutit poslušnost!“

„Ale? Opravdu? To mě nesmírně těší, že potkávám tak energického muže, ale neradil bych vám, abyste si něco začínali! Jsme ve svobodné zemi, seržante! A rád bych se podíval na toho, kdo by si na mně chtěl něco vynucovat zbraní. Takového holomka bych roznesl jednoduše na kopytech svého koně!“

Scoutovy oči se bojovně zaleskly. Trhl uzdou, kůň se vzepřel na zadních, zvedl kopyta do výše přímo proti seržantovi, poslušen pánova pokynu. Voják strhl své zvíře stranou a užuž se chtěl rozčilovat. Ale stopař ho nepustil ke slovu.

„A to ani nemluvím o tom, že jsem dvakrát tak starý jako vy a že jsem toho prožil třikrát víc, než vy vůbec kdy prožijete. Jenom aby bylo jasno, pokud jde o ty zbraně: tyhle nože nejsou z marcipánu a nestřílíme obyčejně čokoládovými kuličkami! Po těch našich sladkostech by vám mohlo přijít špatně! Hm, říkáte, že se držíte služebních předpisů. *Well*, proti tomu nemohu nic namítat. Ale vy máte předepsáno, abyste se vyťahovali na zkušeného *westmana* a chovali se k němu jako k usmrkanci? Jsme ochotni s vámi mluvit, jeden jak druhý – ale trváme na tom, že se s námi bude jednat zdvořile!“

Seržant viditelně zrozpačitěl. Old Death na něho svým vystoupením nesporně udělal dojem. Byl to trochu jiný chlapík, než jak si ho v duchu otipoval.

„Jen se do toho rozčilení tak nenuťte!“ Důstojník najednou obrátil a zkoušel to mírně. „Já jsem přece vůbec nechtěl jednat nezdvořile.“

„Z vaší řeči jsem zatím neměl dojem zvláštní zdvořilosti!“

„Vždyť jste sám řekl, že jsme na prérii!“ mínil důstojník. „Tady nepotkáváme lidi jako v salónu nějaké *lady*, ale spoustu pochybných

existencí. A my musíme mít oči otevřené – zejména když jsme na hlídce.“

„Znamenitě! Mezi ty pochybné existence jste tedy zařadil zřejmě i nás,“ zabouřil znova starý *scout*.

„Pořádný chlap, který se nemá zač stydět, řekne své jméno kdykoliv. Opakuju jen, že se tady potlouká spousta podezřelých lidí, co mají namířeno přes hranice k Juarezovi. A těm samozřejmě není co důvěřovat.“

„To je vidět, s kým člověk mluví! Secesionista – že?“

„Ovšem! Doufám, že taky držíte palce Jihu.“

„Držím palce každému řádnému člověku. Já i tady moji přátelé. A nemáme taky samozřejmě nejmenší důvod tajit, jak nám říkají. Přicházíme z La Grange a...“

„Ah – Texasané! No, Texas držel vždycky s Jihem, tak to si budeme dobře rozumět! Vyznáváme zřejmě stejné přesvědčení!“

„... *behold!*“ vykřikl Old Death. „Vy se ale vyjadřujete vznešeně. Vyznáváme stejné přesvědčení – to bych od vás nečekal. No dobrá – chtěl jste vědět naše jména. Poslyšte, stejně by vám šla jedním uchem tam a druhým zase ven: řeknu vám jen jedno, to moje; bude to určitě stačit. Jsem totiž starý préríjní vlk a dost lidí mě podle jména zná. Říkají mi – *Old Death!*“

Zapůsobilo to okamžitě. Seržant sebou v sedle trhl. Civěl chvíli vyjeveně na *scouta*, a taky vojáci si ho začali zvědavě, ale přátelsky prohlížet. Velitel však najednou svraštil obočí.

„Old Death? Ten severský špión?“

„*Sir!*“ zaburácel starý. „Dejte si pozor! Jestli jste o mně něco slyšel, tak doufám víte, že netrpím nikomu, aby mě urážel. Já jsem obětoval pro věc Unie hodně – protože se mi zdálo, a dodneška se mi zdá, že záměry Unie jsou jediné správné. Pro tu správnou věc jsem několikrát nasadil i život, když to bylo potřeba. Ale rozhodně nejsem zvyklý, aby se tomu říkalo špiónství, to je pro mne něco úplně jiného. A jestli se mě takovým slovem odváží nazvat takový kojeneček jako vy a já ho nesrazím okamžitě k zemi, tak je to *jenom* proto, že je v mých očích – ubožák. Vaši lidi jsou snad rozumnější, zdá se

mi to aspoň. Až se vrátíte do Fort Inge, jistě budou vykládat o tom, jak jste se setkali s Old Deathem a jak jste se na něj utrhl – jako na kluka. Jestli se to dozví taky váš velitel, bude mít ohromnou radost! Já si myslím, že se neudrží a samou radostí vás sevře do náručí – tak silně, až vám popraskají všechny kosti a chrupavky ve vašem ctěném těle. Kdo velí ve Fort Ingi?”

„Major Webster,“ vysoukal ze sebe nešťastně seržant. Věděl už, že provedl hloupost. Když se velitel průzkumného oddílu setká s takovým známým lovcem, jakým byl Old Death, je to pro něho neocenitelná příležitost, aby se dozvěděl nejnovější zprávy a údaje o tom, co se děje po celém okolí. Už proto si velitelé váží lidí Old Deathova typu a důstojníci s nimi obvykle jednají jako se sobě rovnými, s nejvyšší úctou a se všemi možnými ohledy. Jenže jakou naději měl teď seržant něco se dozvědět, když se obořil na stopaře tak hrubě a neomaleně? A čím svou neomalenost mohl vysvětlit majorovi?

„Webster? Výborně! Znáám ho velice dobře – před dvěma lety sloužil jako kapitán ve Fortu Riley u Kansas City, pravda?“ dorážel zatím dál Old Death.

„Ano...”

„Tak ho ode mne pozdravujte! Pořádali jsme tenkrát spolu střelecké závody, a šlo mi to tenkrát znamenitě. Co střela, to přímo hřebík na hlavičku! Nemáte s sebou služební knížku? Napsal bych vám tam pár vět pro majora, měl by ohromnou radost, až by se dozvěděl, že jeden z jeho podřízených tituluje Old Deathe špióne!“ Seržant nevěděl už v rozpacích kudy kam. Polykal naprázdno, zajíkal se a nakonec ze sebe vypravil těžce a nešťastně:

„Ale... *sir*... to nebylo... já jsem... ujišťuji vás, že jsem to tak nemyslel... Naše služba není žádný med, *sir*... Člověk se každou chvílí rozčilí... a pak mu něco uklouzne z úst, ani to přitom tak nemyslí...”

„No vida, vida,“ řekl už mírněji Old Death. „To zní trochu zdvořileji než prve. Tak tedy řekněme, že jsme se dali do hovoru teprve teď! Jak to vypadá v pevnosti, máte dost tabáku, doutníků?”

„Bohužel... zásoby nám došly.”

„Mizerná věc! Muž bez tabáku, to je půl vojáka. Tady můj přítel má náhodou s sebou v tašce doutníky. Snad vám jich pár přenechá.“

Seržantovy oči a oči všech pěti jeho vojinů se upřely na mne: loudily už jen tím pohledem. Sáhl jsem do brašny u sedla, vytáhl hrst doutníků a rozdělil je. Hned si zapálili, byl to pro ně zřejmě po delším půstu zas jednou požitek. Důstojník – najednou rozjařený – rozkošnický pokyvoval hlavou a liboval si:

„Učiněná dýmka míru, *sir*! Konečně, proč by se nemohl kouřit taky doutník míru? Já vám řeknu, že bych se asi nemohl hněvat ani na největšího nepřítele, kdyby mi v prérii nabídl takové báječné kouření. Ale *sir*, když jsme si teď všechno vysvětlili, měli bychom si pohovořit o vážnějších věcech. Mohu se zeptat – nezahlédli jste náhodou indiány? Nebo nějaké podezřelé stopy?“

„Ani to, ani to,“ odpověděl Old Death. „Máte zprávy, že se tu někde potulují rudouškové?“

„Mohli by tu být. Ti chlapi přednedávnem vyhrabali válečnou sekýru!“

„*By Jove!*“ Stopař upřímně zaklel. „To by bylo zlé – a které kmeny dostaly ty válečnické choutky?“

„Komančové a Apači.“

„Zrovna ti! A my jedem právě po hranici jejich lovišť. Přímo mezi nimi! Tak to bývá, *meššúrs*: když se sklapnou nůžky, odskáče to obyčejně ten, kdo je mezi.“

„Měli byste si dát pozor,“ radil vážně seržant. „My jsme už požádali o posily a ve dne v noci tady pročesáváme okolí. Proto jsem byl prve tak ostrý – dokud se o někom nepřesvědčíme, že je to chlap, jak náleží, patří mezi podezřelé. Omlouvám se ještě jednou.“

„Už je to za námi!“ Old Death mávl rukou. „Ale proč se do sebe Apači a Komanči pustili? To je mi divné!“

„To je ten prokletý... promiňte, *sir*, vy o něm máte ovšem jiné mínění... prostě ta celá mela se strhla kvůli prezidentu Juarezovi. Snad víte, že se musel stáhnout před Francouzi až nahoru k El Pasu. Hnali ho přes Chihuahuu a Coahuilu až k Riu Grande a určitě by ho nakonec lapili, kdyby pan prezident ve Washingtonu nebyl tak blá-

hový a nepřekazil jim to. Vždyť už všichni byli proti Juarezovi, všichni už ho nechali plavat – dokonce ani jeho rodní indiáni o něm nechtěli ani slyšet!“

„Dobrá. A co s tím mají co dělat Apačové?“

„Ti nebyli ani pro, ani proti. Seděli klidně ve svých vesnicích, jak jim to poradil ten jejich mladý náčelník, Vinnetou, a o nic se nestarali. Jenže mezitím se podařilo Bazainovým vyslancům popíchnout Komanče proti Juarezovi – jejich oddíly přešly tajně přes hranici a začaly proti němu vystupovat.“

„Hm: chcete říct, že začali loupit, vraždit, vypalovat, ničit. To snad! Prosím vás, co mají co vystupovat Komančové až v Mexiku! Jejich loviště a sídliště jsou na této straně Ria Grande, a může jim být srdečně jedno, jestli v Mexiku vládne Juarez, nebo Maxmilián, nebo Napoleon! Ale jestli si je páni Francouzi přizvali, aby se vrhli na mírumilovné lidi, pak nemá smysl se rozhořčovat nad tím, že Komančové hledí hlavně urvat pro sebe, co se dá. Ani se nechci ptát, kdo vlastně nese za tyhle smutné věci opravdu odpovědnost!“

„A myslíte, že já si to troufám rozhodnout?“ povzdechl si důstojník. „Já tu krátce a dobře stojím před faktem, že Komand přešli hranice, udělali všechno, co se po nich chtělo, a že se přitom dostali do křížku s Apači. To je přece staré nepřátelství mezi těmihle dvěma kmeny! A oni toho využili: přepadli apačské ležení, pobili, co mělo nohy a ruce a co se bránilo, a všechno ostatní, to jest ženy, děti, koně, dobytek, stany a tak dále, odvěkli s sebou.“

„A potom?“

„Potom, *sir*? Zajatci u mučednických kůlů, jak už to mezi těmihle divochy chodí.“

„No, to není zrovna nic příjemného, dát se zaživa píchat noži, dejte pokoj. Dál si to dovedu představit. Apači si to nechtěli dát líbit, chtěli se pomstít...“

„Ti? Prosím vás, to jsou zbabělci!“ řekl seržant opovržlivě.

„Ale! To je novinka!“ Old Death zavrtěl hlavou. „Tohle, milý seržante, si může myslet jenom ten, kdo Apače vůbec nezná! Takovou urážku přece nemohli nechat jen tak? To mi nevypravujte!“

„Ne – oni začali s Komanči vyjednávat. Poslali několik bojovníků, ti se měli sejít s náčelníky Komančů, dokonce na neutrální půdě, u nás ve Fort Ingi!“

„A Komančové nepřišli?“

„Ale přišli! Pět náčelníků a dvacet bojovníků.“

„A Apači?“

„Ti byli jen tři.“

„Tři? A to říkáte, že jsou zbabělci? Tři muži, kteří museli projet přes pěkný kus nepřátelského území, aby se setkali s dvaceti svými protivníky? Nezdá se vám, seržante, že to spíš byl hrdinský kousek? Jak to dopadlo?“

„Moc dobře ne: rozkmotřili se ještě víc! Nakonec Komančové napadli Apače a dva z nich připravili o život. Třetí byl zraněn, ale přesto se mu podařilo dostat se ke koni. Vyhoupł se do sedla tak báječně, že s ním přeskočil i přes ohradu, ačkoliv byla vyšší než vzrostlý chlap. Toho už Komančové nechytli, i když se za ním hnali jak blázni.“

Old Death si podepřel ruce v bok.

„A tohle se stalo v pevnosti Unie? Před očima důstojníků Spojených států? Na neutrální půdě, kde se mělo vyjednávat? Vždyť je to vyložená věrolomnost! A teď nastal samo sebou velký údiv, jak to, že Apačové vyhrabávají válečnou sekýru! A že se dokonce obrací proti bělochům! Když jim přeci vůbec nic neudělali. Akorát že klidně přihlíželi, jak se vraždí míroví vyjednávači, že ano? Čistá věc! Hm... prosím vás, jak se k vám potom chovali Komančové?“

„Vlídne. Náčelník prohlásil, že bledé tváře jsou jeho přátelé a oni že budou bojovat jenom proti Apačům. Hned taky za nimi vyrazili.“

Old Death vrtěl hlavou, jako by si pořád nemohl srovnat v hlavě, že něco takového je vůbec možné.

„A kdy říkáte, že se to všechno zběhlo?“

„V pondělí.“

„Dnes máme pátek – před čtyřmi dny tedy. A tvrdíte, že Komančové vyrazili hned za Apači?“

„Zdrželi se v pevnosti nejvýš hodinu.“

„Já to zkrátka nechápu!“ vykřikl dopáleně Old Death. „Vy jste s nimi prostě pobesedovali a nechali je klidně odejít. Místo abyste je okamžitě zadrželi a oznámili celou záležitost do Washingtonu. Jak si to major představuje?“

„Major Webster ten den nebyl přítomen. Byl na honu, vrátil se teprve pozdě k večeru.“

„Takže mohl říci, že o ničem neví! To nejspíš, znám to. Jenže to mu v očích Apačů stejně nebude nic platné. Až se dozvědí, co se stalo, budou se mstít na každém bělochu, který jim padne do ruky!“

„Nerozčilujte se tak, *sir*!“ řekl seržant. „Nakonec to bylo pro Apače dobře, že ti Komančové zmizeli – o hodinu později by byli přišli o dalšího náčelníka!“

Old Death překvapením trhl rameny.

„O dalšího náčelníka? Jak tomu zas mám rozumět? Počkejte – vy jste řekl, že to bylo před čtyřmi dny! To by znamenalo... ano, koně měl výborného, jel mnohem rychleji než my... ano, určitě to byl asi on.“

„Vy myslíte...“

„Vinnetou!“ řekl s určitostí Old Death.

„Náhodou jste to uhádl přesně. Přijel směrem od Rio Fria snad půlhodinku po tom, co Komančové zmizeli na východě. Kupoval si v pevnosti prach, kulky, náboje do revolveru. Nevěděli jsme nejdřív vůbec, kdo to je, protože neměl žádné náčelnické odznaky, ale jeden důstojník, poručík Freeman, se při placení náhodou zmínil o tom, co se stalo.“

„A prosím vás, co na to všechno řekl Vinnetou?“

„Jen jednu větu: Mnoho bělochů bude pykat za tenhle čin a za to, že jste mu nedokázali zabránit. Poručík Freeman ho doprovázel ze skladiště až na dvůr a teprve tam Vinnetou promluvil znova. Budu poctivější než vy, řekl, než bledé tváře; oznamuju vám předem, že od této chvíle je vykopána válečná sekyra mezi Apači a bílými muži. Dali jste svobodu vrahům a tím jste ukázali, že jste nepřátelé všech Apačů. Krev, která z toho vzejde, padne na vás!“

„Ano... Vinnetou... tak nějak asi mohl mluvit Vinnetou; jako bych ho slyšel,“ zamumlal Old Death. „A váš poručík?“

„On nevěděl, s kým mluvím! Teprve když slyšel tohle, zeptal se – a dal hned rozkaz, aby se zavřela brána. Chtěl Vinnetoua zatknout a měl k tomu právo, *sir* – vlastně tu byla vyhlášena válka, že ano, a ten rudoch nebyl ani řádný vyslanec, ani vyjednávač. Ale co to bylo všechno platné, Vinnetou se vyhoupl na koně, porazil přitom několik našich lidí, co se narychlo seběhli, a rovnou přeskočil pevnostní ohradu.“

„Jeli jste ovšem za ním...“

„Zbytečně.“

„To si myslím!“ Zdálo se, že Old Death je velmi rozčilen. „Nadrobili jste si pěknou věc! Hlavně že jste pustili čerta ze řetězu! Nepochopitelné! Nechtěl bych vězet ve vaší kůži, kdyby Komančové dostali na frak! Apačové by pěkně zatočili s celou pevností! Ani jednomu z vás by nedarovali život! Ale nechme toho, stejně nemáme času nazbyt. Jinak jste tu žádnou návštěvu neměli?“

„Ani živou nohu – kromě pana Clintona, co jede do Sabinalu...“

„Kromě pana Clintona? Hm, hm... Poslouchejte mě ještě chvíli, seržante!“ řekl Old Death a začal popisovat Gibsona tak přesně, že by ho poznal i školák, který ho náhodou jednou zahlédl. Seržant hned bez váhání taky potvrdil, že to byl on – vlastně jsem mu ani nemusel ukazovat fotografii.

„Vy jste prve mluvil tak dojemně o pochybných individuích, seržante,“ ušklíbl se Old Death, „a tady vám upláchl pod rukou přímo vzorný exemplář darebáka. Prosím vás, vždyť on vůbec do žádného Sabinalu nejel! Chtěl si to tady u vás prostě oťukat, a když se dozvěděl, co potřeboval, vrátil se zase ke svým lidem. Už jste ho pak neviděli, že ne?“

„Ne, potom už se nevrátil,“ rozpačitě odpověděl seržant.

„Tak vidíte! No – nebudeme se zdržovat. Pozdravujte ode mne majora – a vyříd'te mu ode *mne*, aby si dal pozor! Udělali jste chybu, že jste se nedrželi své povinnosti. Jen aby vás to nestálo příliš mnoho krve. *Good bye, boys!*“

Starý cvrnkl prstem do klobouku, strhl koně stranou a pobídl ho ke klusu. Pozdravili jsme vojáky, kteří se už obrátili směrem na sever, a klusali za *scoutem*. Jeli jsme mlčky, beze slova, vpředu Old Death se svěšenou hlavou, neobvykle zamyšlený a zamlklý. Na západě se už sklánělo slunce k obzoru, chyběla tak slabá hodinka do tmy, ale na jihovýchodě jsme pořád ještě před sebou viděli obzor jako útlou, ostrou linku. To nebylo dobré, chtěli jsme dojet až k Riu Leone, k pásu řídkých lesíků, a ty se nám měly ohlásit výraznou temnou čarou při obzoru. Zatím po ní nebylo ani památky, a tak jsme se nutně dohadovali, že k cíli máme ještě daleko. Myslím, že Old Deathovi asi leželo v hlavě právě tohle, proto bez ustání popoháněl koně: stačilo, aby maličko zvolnil krok, a Old Death ho hned důrazně pobízel k rychlejšímu cvalu. Slunce se právě dotklo svým okrajem obzoru, když jsme konečně zpozorovali na jihovýchodě přímo před sebou docela jasně jakýsi tmavý pruh. V půdě, až dosud písečné, se tu a tam začaly objevovat trsy trávy a brzy jsme rozeznali při obzoru i skupiny stromů, zprvu řídké, pak hustší a hustší. Lákal nás pomyšlení na odpočinek v jejich stínu a také Old Deathův hlas zazněl poprvé zase trochu veseleji:

„Vidíte ty stromy, *meššúrs*? Brzy už určitě narazíme na vodu, na Rio Leone. Tábořit budeme někde při břehu.“

Netrvalo dlouho a dospěli jsme k háji rozloženému po obou březích řeky. Pod širokými korunami stromů se táhl pás hustých křovin, zřejmě tu bylo v okolní půdě dost vláhly, i když voda v širokém řečišti nepřipomínala zrovna Mississippi. Ovšem brod jsme museli hledat, a dokonce to trvalo chvíli, než jsme našli místo, kde se voda jen tak převalovala přes drobné kaménky. Sjeli jsme k řece, Old Death jel první a jeho kůň si už skoro namočil kopyta ve vodě, když mu stopař přitáhl uzdu. Smekl se ze sedla a přidřepł si ke břehu.

„*Well!*“ potřásl hlavou. „To jsem si mohl myslet! *Gentlemen*, račte si prohlédnout dno, tuhle stopu jsme ještě neměli příležitost vidět, na to byla půda příliš tvrdá.“

Slezli jsme a shlukli se kolem několika malých, okrouhlých důlků, které vedly, jak se zdálo, přímo z břehu do řeky. Old Death po nás mrkal, ale nakonec oslovil Hektora:

„Tak, Hektore, teď bych rád věděl, co říkáš tomuhle.“

Černoch se držel sice vzadu, ale stopy si prohlížel stejně důkladně a pozorně jako my.

„Dva jezdci na koni tudy projet přes proud,“ odpověděl skoro bez rozmýšlení.

„Jezdci? To víš určitě? Nebyli to divocí koně?“

„Mustangové nenosit železa,“ mínil Hektor. „A stopy taky říkat, že koně vézt velká břemeno, proto ty stopy tak hluboké. To břemeno být jezdec, ale koně jet za sebou, a ne vedle sebe. Oni taky se chtějí napít tady, než běžet na druhou stranu. Ale někdo jim to nedovolit až na druhé straně. To by samotná kůň neudělal, to jen když poslouchal uzdu. A kde být uzda, tam jet vždycky muž na koni.“

Černoch se vyjadřoval svéráznou angličtinou, ale byl bych podepsal všechno, co říkal, do puntíku.

„Docela správně!“ Taky Old Death pochvaloval černého chlapíka. „Vysvětlils to jako starý zálesák. Úplně správně! A ještě ti řeknu, že tihle dva páni měli určitě zvláštní důvody k tomu, aby se honem honem dostali na druhou stranu. Doufejme, že zjistíme proč.“

Zatímco jsme si prohlíželi stopy, naše zvířata se osvěžovala u řeky. Vzali jsme si je zase za uzdy, vyskočili do sedel a přebrodili se na druhý břeh. Vody tu bylo tak málo, že nám nesahala ani ke třmenům.

„A už to mám!“ zajásal Old Death, sotva jsme vyjeli zase na souš. Jeho bystrým očím neuniklo opravdu nic. „Podívejte se tam na tu lípu! Vidíte, jak má oloupanou kůru – přesně tak vysoko, jak vysoko může dosáhnout člověk! A tady vidíte, tady na zemi?“ Old Death ukazoval na půdu, kam někdo zastrkal řadu tenounkých kolíčků, ne větších a také ne delších než obyčejná tužka. „Dávejte pozor, *meššúrs*, něco vám teď prozradím, a možná že se vám to bude někdy hodit. Zejména si vás dovoluji upozornit na ty malé odřezky lýka, které jsou tu kolem roztroušeny! Ty kolíky prosím sloužily jako

sponky při sušení – prádla ne, to dá rozum, že si tady nikdo nebude sušit košile ani ručníky! Ale sušil se tu dlouhý pás oloupané kůry. Co se díváte, jako bych se pomátl? Víte vůbec, k čemu indiáni takovéhle pásy z lýčí používají? Příkládají je na rány! A to je docela dobrá věc, šáva z kůry ránu ochladí, a když vám obklad uschne, stáhne vám ji báječně, líp než obvaz od doktora! Dokonce se to ohromně osvědčuje i jako přimidlo při zlomenině! Takže už je vám všem doufám jasné, že tudy jeli dva indiánští jezdcí a že aspoň jeden z nich byl zraněn. A ještě něco – vidíte ty otisky, takové oválné jamky, že? Tak tam se zas povalovali koně, *gentlemen*! A to dělají právě indiánské kobyly. Sundali jim sedla a koníci si pěkně provalchovali hřbety! To je totiž nejlepší způsob, aby se zvířata dokonale osvěžila, a indiáni jej používají, vždycky když na koně čeká nějaká dlouhá, namáhavá cesta! Čili když to vezmete kolem a kolem, je nám jasné: jeli tady dva indiánští jezdcí, aspoň jeden z nich zraněný; měli tak naspěch, že se zdrželi co nejkratší dobu, jen co se osvěžili koně a jen co připravili obvaz z lýka pro zraněného. Proto ani nedovolili koním se napít: viděli na druhé straně stromy a chtěli si pospíšit, aby už měli ten obvaz z kůry. Dobrá! Tak to jsme zjistili – a teď, co z toho následuje? No, *meššúrs*, napněte taky jednou mozkové závity!“

Starý se pochechtával a koulel po nás očima. Nakrabatěl jsem přemýšlivě čelo a přihlásil se.

„Když dovolíte, *sir*, já bych to zkusil – ale ne abyste se mi vysmíval, když se hned napoprve netrefím!“

„Ani mi nenapadne!“ hlaholil Old Death. „Přece vím, co může dokázat žák, když dostane poprvé za úkol něco těžšího!“

„Řekl jste, že tudy jeli indiáni,“ začal jsem rozvážně. „Podle toho, co jsme slyšeli od seržanta, to asi sotva mohl být někdo jiný než ten Apač, co měl vyjednávat ve Fort Ingi s Komanči. Ten druhý indián, aspoň podle mého názoru, s ním nejel od začátku, ten ho teprve dohonil. Řekl bych, že to byl Vinnetou.“

„Nemáte špatný postřeh,“ zabučel starý *scout*. „Ještě něco?“

„Ano. Zřejmě se oba chtěli dostat co nejrychleji ke svým, aby je varovali. Aby jim řekli, co se stalo v pevnosti. Ale teprve tady u řeky

našli vhodné místo k ošetření rány. Udělali, co se dalo, osvěžili koně – a pak hned pokračovali v další jízdě.“

„Správně! Jsem s vámi spokojen,“ pochválil i mne Old Death. „Mám přesně týž názor. Otisky v trávě po těch dvou teď už samozřejmě neobjevíme, ale – koneckonců nás to nemusí nijak zvlášť mrzet. Nemohli jet žádným jiným směrem, než kudy jedem my, přímo na Rio Grande. A určitě po cestě přijdeme na nějakou tu známku jejich přítomnosti... To bychom tedy měli! A teď se porozhlédneme po pořádném místě, kde by se dalo tábořit.“

Zkušenému *westmanovi* stačilo mrknout okem, aby našel místočko ukryté v křoví a přitom porostlé hustou trávou, jako stvořenou pro naše vyhládlé koně. Odsedlali jsme je, přivázali navolno za lasa a vytáhli své skromné zásoby jídel. Byl jsem s tím koutkem nanejvýš spokojen, byl bych si vybral taky něco podobného – kdybych ovšem nemusel vystupovat v úloze, kterou jsem si sám přisoudil a kterou mi přisoudil napůl také Old Death, v úloze *greenhorna*. Docela mě to bavilo, a tak jsem se taky zas přesně v duchu své role začal prostomyslně vyptávat:

„Neměl bych zapálit táborový oheň?“

Old Death se jen lišácky smál:

„Jestli jsem něco takového nečekal, *sir*! To se hned pozná čtenář indiánek! Že se vám ty historky o Dalekém západě líbily?“

„Ale ano,“ řekl jsem, „jsou docela hezké. Některé.“

„Docela hezké! Až na to, že to v nich vypadá docela jinak než ve skutečnosti. Já vím, to se člověku zamlouvá – zapálí si cigaretu, lehne na pohovku, přehodí si nohu přes nohu a prožívá si dobrodružství. Ale dobře, přiznám vám, že se to hezky čte; ti pánové sice většinou ani nepříčuchli k Dalekému západu, ale musím říct, že mají docela slušný smysl pro to, jak spojit skutečnost s poezií. Jenže tady je jenom ta skutečnost, bez poezie, víte – aspoň já jsem ji nikde nenašel. Ono se to náramně hezky čte: lovci sedí kolem táborového ohně, povídají si, opékají při tom bizoní kýtičku, až se sbíhají sliny – jenže kdybychom například teď zapálili oheň, přilákáme kdejakého *indsmána* na čtyři míle okolo! A za chvíli je máme na krku!“

„Prosím vás! Čtyři míle – hodinu cesty? Kde by se tu vzali!“

„Vy nevíte, co umí vyčichat takový indiánský nos! A i kdyby na to nepřišel ten rudoch sám, začne věřit jeho kůň, a je s námi amen! Na poezii táborového ohně už doplatila spousta bělochů, ubezpečuju vás.“

„Dobře – ale my se přece nemusíme bát. Komančové tu ještě být nemohou! Než se vrátí jejich poslové a než zbudnou celý kmen, to chvíli trvá. No a Apači? Ti teprve!“

„Mluvíte jako kniha!“ ušklíbl se Old Death. „Zapomněl jste čistě na tři maličkosti: předně, že jsme na území Komančů; za druhé, že Komančové každou chvíli zajíždějí touhle cestou do Mexika; a za třetí, že je vůbec nikdo nemusí zbubnovávat, protože s válečnou výpravou dávno počítali a jsou na ni od začátku připraveni! A to je víc než pravděpodobné, protože jsou asi sotva tak hloupí, aby se vrhli na apačské vyjednávače a přitom si nespočítali, co z toho vzejde! Mezi námi – to je hloupost, že napadli Apače z nějakého rozčilení, protože se pohádali! To bylo promyšlené! Já si myslím, že na Riu Grande je Komančů dost a dost; všechno si už od začátku záměrně připravovali.“

„Vidím, že držíte Apačům palce.“

„Tak trochu. Poněvadž se jim vysloveně ukřivdilo. Ale proboha, *sir*, to neznamená, že bychom se do toho měli namočit – budeme moc rádi, když se nám podaří vyváznout se zdravou kůží. My máme svoje starosti a svůj cíl. Ostatně, z Komančů zas tak velký strach mít nemusíme, trochu se s nimi znám, nikdy jsem jim nic neudělal a jeden z těch jejich náčelníků – *Ojo-koltsa*, Bílý bobr, se dokonce se mnou trochu přátelil. Na Red Riveru ho kdysi chytila tlupa Čikasavů, skalp už mu visel na vlásku, a já se k tomu náhodou nachomýtl... no, pomohl jsem mu zkrátka! Doufám, že teď zas on pomůže, kdyby mělo k něčemu dojít. Samozřejmě, nejlíp je spoléhat na vlastní sílu a tady na to!“ Poklepal na pažbu pušky, pak se rozhlédl a tišším hlasem dodal: „Raději počítejme s tím, že jsme na nepřátelském území.“

„To znamená hlídky přes celou noc,“ řekl jsem.

„Správně!“ přisvědčil. „Budeme se střídat po hodině. Pět hodin spánku na každého, to stačí. Počkejte, budeme losovat...“

Uřízl pět různě dlouhých stébel trávy, schoval je do dlaně a dal potom všem tahat. Na mne připadla poslední hlídka.

Mezitím se už setmělo, přišla noc. Teď, dokud jsme si ještě nešli lehnout, jsme žádnou hlídku nepotřebovali, ostatně nikomu se nechtělo spát. Sesedli jsme se, zapálili si doutníky a vyprávěli si – to jest, vyprávěl hlavně Old Death, který se hned vytasil se svými nejruznějšími dobrodružstvími. Byly to napínavé příběhy, ale taky pro každého, kdo chtěl žít na Západě, poučné. Myslím, že Old Death je tak vybíral záměrně. Čas ubíhal, mohlo být jistě už jedenáct hodin, když se starý *scout* uprostřed hovoru najednou zarazil – něco vzbudilo jeho pozornost. Uvědomil jsem si v té chvíli, že jeden z našich koní si odfrkl takovým zvláštním způsobem, jako by se v tom projevovalo nějaké rozčilení nebo obava nebo něco takového. V stopařově tváři se objevil výraz soustředění.

„Ale, ale!“ zabručel. „Snad se neděje něco kolem nás? Tohle zafrknutí... tím varuje zkušený préríjní kůň obyčejně pána před cizími lidmi. *Meššúrs*, prosil bych o naprostou nenápadnost, vůbec se neohlížet a tak podobně. Mezi těmi keři je tma jak v pytli, a jestli chce odtud někdo něco vidět, musí jaksepatří napínat kukadla – a tím se obyčejně jen prozradí, protože se mu začnou blýskat, ať chce, nebo nechce. Já si zatím narazím hučku na hlavu a trošku se půjdu porozhlédnout kolem. – Pozor! *Zase!*“

Zafunění se opakovalo, zdálo se mi teď, že se ozval můj kůň. Ale jistě! Zahrabal kopyty, jako by se chtěl odtrhnout od lasa! Všichni jsme zmlkli, ale Old Death nás bleskurychle šeptem pobízel:

„*Gentlemen*, račte pokračovat v zábavě, co vás to napadá, najednou takhle oněmět! Stačí, abyste nechali rozhovoru, a už by to mohlo být někomu nápadné. Prosím vás, mluvte, ať je to, co chce, ale mluvte, mluvte jakoby nic!“

Začali jsme znova mezi sebou hovořit. Tentokrát se vmísil s tichou poznámkou Hektor:

„Já vědět, kde být ten muž. Já vidět v křoví dvě oči.“

„Nedívej se po něm!“ zašeptal rychle Old Death. „Mohl by tě taky uvidět, a to by byla chyba. Kde je?“

„Kde Hektor uvázal kůň, tam u prava, co roste divoká švestka. Docela dole u země, já i vidět dvě tečky, jak blikaly.“

„Podívám se tomu na zoubek – jenom se mi, prosím vás, dál pěkně bavte. Hlasitější hovor mi přijde zvlášť vhod. Aspoň ten pán neuslyší, kdybych při plížení náhodou šlápl na nějakou větvičku, člověk nikdy neví, jestli se tomu vyhne. Zvlášť ve tmě. Pokusím se ho obejít zezadu.“

Lange pochopil, co si přeje Old Death, a hned se na mne obrátil s prastarým vtípkem, kterému jsem se já náramně srdečně zasmál. A hned jsem odpověděl na oplátku taky vtipem, a tak jsme se chvíli častovali veselými anekdotami, včetně našeho černého přítele; ten neznámý chlapík v křoví – byl-li tam nějaký – nutně musel nabýt dojmu, že jsme ta nejbezstarostnější společnost na světě. Asi za deset minut se ozval Old Deathův hlas:

„Hallóó! Stačí, stačí, vy byste tím křikem vzbudili mrtvého! Už jdu!“

V křoví, kde měl Hektor uvázaného koně, to zašramotilo, zapraskaly větve a za chvíli se vynořil starý. Našlapoval ztěžka. Vlekl za sebou nějaké břemeno.

„Tak!“ oddechl si až u nás. „Náhodou to byla hladká záležitost. Při tom vašem rámusu by si ten indián nebyl snad ani zemětřešení!“

„Indián?“ vykřikl polekaně Lange.

„Zatím indián,“ šklebil se starý, „jestli jich je tady kolem víc, to se teprve ukáže – ale snad bychom si teď mohli udělat trochu větší ohýnek, abychom si ho prohlédli. Viděl jsem po cestě nějakou sušinu na oheň, počkejte, hned sem něco přivleču. Zatím na něj dávejte pozor!“

„Ale on se nehýbe,“ zašeptal mladý Lange. „Je po něm?“

„Kdepak, jenom je tak trošku na procházce – v limbu! Pro jistotu jsem mu ale spoutal ruce za zády – jeho vlastním řemenem. Než přijde k sobě, budu zpátky!“

Zmizel v porostu a za několik okamžiků se vrátil s uschlým stromkem, který jsme rozřezali noži na třísky. Narovnali jsme si před sebou malou hraničku, opatrně zapálili (sirky jsme měli našťestí s sebou) a za chvíli se rozhořel malý ohýnek, jen tak, abychom viděli na Old Deathovu kořist. Dřevo bylo dokonale suché, oheň tedy nedával téměř žádný kouř.

Rudoch před námi ležel se zavřenýma očima, bez hnutí, celý strnulý. Měl indiánské kalhoty s koženými třásněmi, obyčejnou loveckou košili a nejjednodušší mokašiny bez jakýchkoliv ozdob. Vlasy mu spadávaly ve dvou dlouhých, spletených pramenech po obou stranách hlavy až k ramenům. Obličej měl pomalován výraznými barvami – příčné černé pruhy vystupovaly hrozivě z žlutého podkladu. Zbraně a vůbec všechno, co měl za opaskem, mu Old Death už odebral – nebylo toho opravdu mnoho: nůž, luk, toulec s několika šípy, všechno převázáno řemenem.

„Obyčejný bojovník,“ zahučel Old Death. Byl jaksi zklamán. „Dokonce nemá ani žádné znamení, že by přemohl nějakého nepřítele. Ani skalp za pasem, ani třásně z lidských vlasů na legginech. A dokonce ani medicínový váček! To znamená, že buď ještě nemá válečnické jméno, anebo že o svou medicínu přišel. Nejspíš proto ho poslali na výzvědy – jde přitom sice o krk, ale zato se může vyznamenat a stát se zase bojovníkem se jménem... Podívejte se, *meššúrs*“ přerušil se náhle, „už se hýbe! Buďte tiše, za chvíli přijde k sobě!“

Zajatec sebou skutečně pohnul, zhluboka vzdechl a pootočil hlavu. Pak se pokusil zvednout ruku, a když zjistil, že ji má spoutanou, jeho tělo sebou trhlo v strašném úleku. Otevřel oči, pokusil se vyskočit, ale padl hned nazpět k zemi. Zvedl k nám zrak a prohlížel si nás jednoho po druhém vytřeštěnýma očima. Nakonec – jak se postavil pohledem na Old Deathovi – splynulo mu šepem i úst:

„*Koša-pehve!*“

Old Death spokojeně přikývl:

„Tak je to, synu, Koša-pehve, Stará smrtka, Old Death, což je všechno dohromady totéž, a sedí zrovna před tebou. Viděl jsi mě už někdy?“

„Synové Komančů znají dobře bojovníka tohoto jména; on již navštívil stany Komančů,“ odpověděl rudoch.

„Hm, hm. Víím, že jsi synem Komančů, poznal jsem to podle barvy ve tvé tváři, ale neznám tě: řekni mi své jméno.“

„Bojovník Komančů je ztratil a nikdy již žádné nezíská. Vypravil se pro ně na válečnou stezku, ale dostal se teď do rukou bílých tváří a propadl věčné hanbě. Rudý muž prosí bílé válečníky, aby ho přivázali ke kůlu smrti. Až jej budou mučit, neuslyší zbabělý nářek, bude se jim smát do očí a zpívat svou pohřební píseň.“

„To tedy prosíš marně, tohle ti splnit nemohu. Nejsme tví nepřátelé! Já jsem se tě zmocnil jen proto, že bylo tma, a nevěděli jsme, kdo nás pozoruje. Ale Komančové s námi žijí v přátelství, a proto nejenže nepřijdeš o život, nýbrž vykonáš ještě mnoho statečných činů a získáš tak slavné jméno, že se nepřátelé budou třást, sotva je uslyší. Jsi volný!“

Scout se sklonil, uvolnil Komančovi pouta, ale ten se ani nepohnul, zůstával ležet, jako by byl ještě spoután.

„Bojovník Komančů není volný,“ řekl dutým hlasem. „Chce zemřít! Vraž mu nůž do srdce!“

„Nemám důvod! Proč bych to měl dělat?“

„Protože jsi mě přelstil. Až se bojovník Komančů vrátí ke svému kmeni, vyženou ho všichni a budou se mu smát a řeknou: nejdřív ztratil své jméno a medicínu a potom vběhl do rukou bílých tváří. Jeho oči jsou slepé a jeho uši jsou hluché. Hlavu Komančovu zahálí hanba a nikdy už nebude nosit odznaky bojovníka!“

Indián to řekl tak zkormouceně, tak smutným hlasem, že mi ho přišlo až líto, i když jeho podivuhodná směs angličtiny prospěkovaná komančským nářečím působila chvílemi hodně komicky. Vmísil jsem se rychle do hovoru:

„Náš rudý bratr ať nehovoří o tom, že jeho hlavu zahálí hanba! Kdo by to mohl říci o člověku, kterého přemohl tak slavný bojovník, a mezi bílými tvářemi dokonce jeden z nejslavnějších, jako je Košapehve! Ani nikdo z nás, co tu sedíme, by to nemohl považovat za

hanbu! A bojovníci Komančů se to ani nedozvědí, jsou ještě příliš daleko a naše ústa zůstanou němá!”

Řekl jsem to anglicky, ne komančsky, abych si před Old Deathem zachoval zdání *greenhorna*; ostatně rudoch mi zřejmě velice dobře porozuměl.

„Může to Koša-pehve potvrdit?“ zeptal se pohotově.

„Velice rád!“ přisvědčil *scout*. „Jsem přítelem Komančů, nevím, proč bych ti neměl pomoci. Řeknu, že jsme se setkali jako přátelé! Stačí?“

„Můj slavný bratr řekl slova, z kterých se raduji. Vím, že mu smím důvěřovat. On způsobil, že se nevrátím s hanbou. Bojovník bez jména nezapomene, co pro něho bledé tváře udělaly. Zůstane jim vděčný tak dlouho, dokud jeho oči se budou dívat na slunce.“

Teprve nyní se vzpřimil. Posadil se proti nám a ulehčeně si od-dychl. Na jeho tváři, na prst tlustě pokryté válečnými barvami, ne-bylo sice znát nejmenší pohnutí, ale bylo nám víc než jasné, jaký kámen mu spadl ze srdce.

„Můj rudý bratr se přesvědčil, že to s ním myslíme dobře.“ *Scout* kul železo, dokud bylo žhavé. „Doufáme, že nám teď odpoví upřímně na naše otázky.“

„Koša-pehve ať se ptá.“

„Může mi můj bratr říci, jestli se vydal na cestu boje sám, aby si získal jméno, anebo jestli vyšli ze stanů se zbraněmi v rukách i jiní Komančové?“

„Vyšlo jich tolik, kolik je krůpějí vody v řece. Bojovníci Komančů vybojují skalpy mnoha svých nepřátel!“

„Tak? A kdo jsou ti nepřátelé?“

„Apačtí psi. Jejich puch zamořuje zemi a dosáhl až k sídlům Komančů. Oni se rozhodli, že apačské kojoty vyhladí jako vši.“

„Na tom se usnesla rada náčelníků?“ zajímal se Old Death.

„Rada starších se sešla a rozhodla, aby Komančové zničili Apače. Když se medicínmani otázali Velkého ducha, co o tom soudí, Mani-tou proti tomu nic nenamítal. Proto od lovišť Komančů až k velké řece, které bledé tváře říkají Rio Grande, spěchají zástupy našich

bojovníků. Již čtyřikrát zapadlo slunce od chvíle, kdy Komančové nosili válečnou sekýru od stanu ke stanu.“

„A můj bratr se vypravil s jednou skupinou mužů na výzvědy?“

„Ano. Táboříme nahoře nad řekou. Vyšel jsem, abych zjistil, zda je náš tábor v bezpečí, ale ucítil jsem pach koní, které náleží bledým tvářím. Vlezl jsem do křoví, protože jsem chtěl spočítat, kolik mužů se zde skrývá, avšak Koša-pehve mě našel a na krátkou dobu mě usmrtil.“

„Nemluv už o tom; jako by se to nestalo,“ řekl Old Death k nesmírnému a zcela zjevnému Komančovu potěšení. „Je vás tam u řeky hodně?“

„Desetkrát deset.“

„A kdo vás vede?“

„*Avat-vila*, Veliký medvěd,“ odpověděl Komanč.

„Hm... to je nějaký mladý náčelník. Aspoň já jsem jeho jméno nikdy neslyšel.“

„Zabil před několika měsíci šedého medvěda a přinesl jeho kůži. Jeho otec je Ojo-koltsa, kterému bledé tváře říkají Bílý bobr.“

„Bílý bobr? Ale, ale – to je můj starý přítel!“

„Jeho syn tě rád přivítá,“ mínil Komanč.

„Jak daleko je místo, kde táboří Avat-vilovi bojovníci?“

„Můj bílý bratr nepojede dále než polovinu doby, které bílí lovci říkají hodina.“

„To se nám hodí. Zajedem si k němu a požádáme ho, abychom směli být jeho hosty. Můj rudý bratr ať mě vede.“

V pěti minutách jsme byli připraveni, indián šel vpředu, odvedl nás nejdřív mezi stromy, pak na volné prostranství a dál proti proudu řeky.

Po čtvrhodince se před námi z temnoty vynořilo několik mužů. Byly to indiánské hlídky. Náš Komanč s nimi v tichosti vyměnil několik komančských slov, pak nám oznámil, že máme počkat, a sám zmizel. Chvilí trvalo, než se zas vrátil a vybídl nás, abychom ho následovali.

Bylo tma jako v pytli, obloha zatažená a nikde ani hvězdička. Museli jsme se držet jeden druhého, abychom se v té černé noci nakonec ještě neztratili. Po nějaké chvíli nás vyzval, abychom zůstali stát.

„Moji bílí bratři ať nechodí dál. Bojovníci Komančů na válečné stezce nezapalují ohně, ale rozžehnou je teď, když se přesvědčili, že nepřítel není nablízku.“

Ztratil se ve tmě zase tiše jako myš. Po chvíli před námi vyskočil z temnoty drobný plamínek, ne větší než špendlíková hlavička.

„*Punks!*“ zabručel Old Death. Rýpl do mne a tiše mi vysvětloval: „To je takové prérijní křesadlo, v podstatě dvě dřívka, jedno širší, jedno tenčí, jako klín. Na to širší se dá *punks*, ztrouchnivělé kousky dřeva a větviček; no je to vlastně troud. Do toho troudovitého prášku pak nasadíte špičku tenčího dřívka a začnete kverlat. Trouchnivina se rozpálí, za chvíli začne doutnat, vznítí se – – – jen se podívejte!“

Před námi se rozžehl plamínek a v několika málo okamžicích zaplápolal sloup ohně, živý hromadou suchého listí. Ale vzápětí zas uhasl: to Komančové položili na vyšlehnuvší plamen větev v kruhu kolem dokola tak, že jedním koncem ležely v ohništi. Indiáni nemají rádi příliš velké ohně a tímhle způsobem je tlumívají nejčastěji: stačí přistrčit, nebo naopak povytáhnout větev, a oheň se podle potřeby rozhoří nebo ztiší.

Ve chvíli, kdy plameny na vteřinu vyšlehly, jsem stačil zjistit, že jsme někde na kraji lesa, pod stromy, ze všech stran obstoupeni rudými chlapíky, ozbrojenými většinou luky a oštěpy. Jen málokdo měl pušku v ruce, zato hodně jich mělo k lukům a oštěpům navíc ještě tomahavky a nože. Celou tu dobu jsme seděli na koních; a teprve teď, když Komančové upravili oheň ke své spokojenosti, jsme dostali pokyn, abychom sesedli a přistoupili blíž. Koně nám odvedli stranou a po zbraních se neptali. Nechali nám je, ale poradit si se stovkou Komančů v pusté prérii by asi nebyla snadná věc – jistější bylo spoléhat na přátelství Old Deathe s Bílým bobrem.

U ohně seděl jediný muž. Nebyl bych dovedl určit, jestli starý, nebo mladý: jeho obličej byl pomalován stejnými barvami jako obličej našeho Komanče, ale také tak silně, že o stáří neprozrazoval vůbec nic. Vlasy spletené vysoko do vrkoče zdobilo jediné bílé orlí pero. Za opaskem měl pověšeny dva skalpy a kolem krku medicínový váček a kalumet. Přes kolena si položil pušku, starý krám tak z dvacátých třicátých let. Díval se na nás upřeně, prohlížel si jednoho po druhém, jen černocho nebral jaksi vůbec na vědomí – indiáni pro ně mají jen opovržení.

„Nosí ten svůj frňák pěkně vysoko,“ šeptl mi Old Death. „Musíme mu ukázat, že jsme z náčelnické krve, *sir*! Pojd’te se mnou!“

Zničehonic se prostě sebral a uvelebil se na zemi rovnou vedle slovnutného náčelníka, jako by se nechumelilo. My ostatní, já i oba Langové, jsme udělali totéž, jen Hektor zůstal stát opodál.

„Uff!“

Indián zlostně vykřikl, zamračil se a vyrazil ze sebe ještě jednou:

„Uff! Jak jste se mohli odvážit sednout si k náčelníkovi? Kdo vám k tomu dal právo?“

„Kdo by nám k tomu měl dávat právo?“ pokrčil samozřejmě rameny starý *scout*. „Náčelník přece vždycky sedí vedle náčelníka!“

„A ty jsi náčelník?“

„To bych prosil, já jsem nejvyšší náčelník stopařů.“

„A tohle?“ Indián ukázal na kováře.

„On je náčelník kovářů, poroučí všem, co dělají zbraně!“ zněla odpověď.

„A ten?“

Náčelníkův prst mířil na George.

„To je jeho syn, ten dělá tomahavky, které roztrhají každou lebku!“

Zdálo se, že to zatím na Komanče zapůsobilo. Tvářil se o něco přístupněji.

„Jestli je to pravda, pak je velmi zručným náčelníkem,“ podotkl a obrátil se ke mně. „A tento člověk?“

„To je velice slavný muž, ten přijel přes Velké jezero jen proto, aby se seznámil s bojovníky Komančů. Je to veliký náčelník, nej-moudřejší ve své zemi, zná všechny nejdůležitější věci a pomáhá každému, kdo bojuje proti bezpráví.“

Indián se díval na stopaře poněkud nechápavě, řekl bych málem natvrdle. Asi to přesahovalo jeho představivost. Pak opatrně namítl:

„Ty říkáš, že patří k nej-moudřejším mužům ve svém kmeni? Ale já vidím, že jeho vlasy nejsou bílé.“

„V jeho zemi bývají obyčejně i chlapci tak moudří jako tady nej-starší náčelníci,“ tvrdil s přísnou tváří Old Death a Komanč si jenom povzdychl:

„Velký duch musí velmi milovat jeho zemi... Ale synové Komančů nepotřebují ničí moudrost, oni jsou sami dost chytří a dost silní! Avat-vila si také nemyslí, že s bílým náčelníkem přišla do lovišť Komančů moudrost, neboť jinak by se byl neodvážil zkřížit jim cestu, když vyhrabali válečnou sekýru. Věděl by, že Komančové u sebe nestrpí žádnou bledou tvář, když se vydali na stezku boje!“

„To tedy asi nevíš, co prohlásili náčelníci Komančů ve Fort Ingi! Velkému bílému náčelníkovi této slavné pevnosti oznámili, že vedou válku s Apači, ale že s bledými tvářemi chtějí žít v míru a přátelství!“

„Když to náčelníci ve Fort Ingi řekli, ať to dodrží. Avat-vila však ve Fort Ingi nebyl a neslíbil nikomu nic.“

Rudoch až dosud mluvil stroze a odměřeně, zatímco Old Death se snažil o přátelský, vlídný tón. Ale teď usoudil, že je potřebí ten laskavý tón trochu změnit. Vyjel najednou docela ostře:

„Jak to mluvíš? Kdo vůbec jsi, že ses odvážíš takovým způsobem hovořit s Old Deathe? Kdo je to Avat-vila? Neslyšel jsem to jméno při žádném táborovém ohni! Nezískal jsi je snad teprve včera? Můžeš mi aspoň prozradit, kdo je tvůj otec?“

Komanč přímo strnul úžasem nad tím, co mu vmetl Old Death do tváře. Několik vteřin provrtával stopaře pohledem a potom zlostně zasyčel:

„Mám tě dát umučit?!“

„Ty mne? To si rozmyslíš!“

„Moje jméno je Avat-vila, Veliký medvěd, protože jsem zabil medvěda, a jsem náčelníkem Komančů!“

„Veliký medvěd? Opakuju ti: neslyšel jsem dosud to jméno u žádného táborového ohně! Já jsem složil prvního medvěda jako chlapec, a ty se chceš takovým jménem chlubit jako bojovník. Nebo dokonce jako náčelník? K smíchu – z drápů medvědů, které jsem *já* složil, bych si mohl udělat pět řetězů, a ještě bych ti mohl nabídnout!“

„Nevidíš skalpy za mým opaskem?“

„*Pshaw!* Kdybych sbíral skalpy svých nepřátel, mohl bych podělit tebe i všechny tvé bojovníky!“

„Víš, že Avat-vila je synem velkého náčelníka Ojo-koltsy?“

„Ale! Tak tvůj otec je Ojo-koltsa! No, to už je pro tebe o něco lepší! S Bílým bobrem jsme staří kamarádi a přátelé, kouřili jsme spolu dýmku míru a přísahali si přátelství. Platí pro nás i pro naše přátele. Co platí pro otce, platí doufám taky pro syna!“

„Mluvíš odvážně – ale myslíš, že bojovníci Komančů jsou myši, které zalezou do díry, sotva na ně štěkne pes?“

„Pes? Slyšel jsem dobře – ty nazýváš Old Deathe *psem*? V tom případě se rozluč se životem, poněvadž tě okamžitě pošlu do věčných lovišť!“

„*Uff!* Mám tu sto mužů!“

„Co z toho?“ Old Death ani nemrkl. „My, co jsme tady, vydáme za víc než za stovku. A i kdyby jich tady stálo dvě stě, tak mi nemohou zabránit, abych ti neposlal kulku rovnou do hlavy! Podívej! Tady mám dva revolvery – v každém je šest kuliček. Moji přátelé jich mají zrovna tolik. Je nás pět – prvními ranami vás pošleme šedesát k Velkému duchu. A na ostatní zbudou nože. Než by se ti tví bojovníci jen hnuli, poslali bychom jich přes polovičku na onen svět!“

Tímhle způsobem zřejmě dosud nikdo s náčelníkem nemluvil. Pět mužů proti stovce, a ještě si ta pětice dovoluje vyhrožovat! Náčelníkovi se to zdálo být prostě nepochopitelné, i usoudil, že v tom bude nejspíš nějaký háček.

„Musíš mít silnou medicínu, že se odvažuješ takhle mluvit!“ řekl.

„Dost silnou, aby to zle odnesl každý, kdo by se ke mně nechoval, jak se sluší a patří. A teď už vážně – přijmeš nás jako hosty, nebo ne?“

„Avat-vila se poradí.“

„Cože? Náčelník Komančů na válečné výpravě se musí prosit o radu? To slyším poprvé! Ale dobře, když to říkáš, budiž! Jenže my jsme náčelníci, kteří rozhodují vždycky sami za sebe, a hned. Ani nás nenapadne čekat, až se tvá rada na něčem usnese! Sedneme na koně, *gentlemen*, a pojedem!“

Obrátil se k nám, pokynul rukou a my jsme se zvedli – ovšem tak jako Old Death: s revolvery připravenými v rukou!

Velkého medvěda jako by v tom okamžiku uštkla zmije. Vymrštil se, v očích mu to blýsklo hněvem, mezi rty mu zasvítily zlověstně bílé silné zuby. Určitě se odehrával v jeho nitru krutý zápas. Samozřejmě, kdyby bylo došlo k nejhoršímu, byli bychom na stopařovu drzost doplatili vlastními krky; ovšem stejně jisté bylo, že dřív by padlo hezkých pár Komančů. To si mladý náčelník dovedl spočítat, a hlavně věděl, jak nebezpečnou zbraní je moderní revolver proti jejich těžkopádným puškám – a Old Death si ho ke všemu stále držel na mušce! Jenže – na druhé straně byl na válečné výpravě, a tam indián žádnou zbabělost nepromítá. Je to tak: nikdo není nucen se účastnit válečného tažení svého kmene, ale jak se jednou přidal – podléhá neúprosným zákonům a musí se podřídít *každému* rozkazu. Ostatně, podřizuje se bez vytáček, bez námitky, protože ukázat na výpravě zbabělost znamená být vzápětí vyloučen z kmene, propadnout všeobecnému opovržení, které ho pronásleduje všude, po celé prérii, u všech kmenů. Ani ten nejzavilejší nepřítel nechce nic mít s mužem vyloučeným z kmene pro zbabělost. Tomu zbývá jen bídný život psance v pustině, v naprostém osamocení. Anebo návrat ke kmeni – a mučení, při němž alespoň statečností v posledních hodinách u kůlu si může zajistit lepší osud ve věčných lovištích. Tohle všechno ovšem žene indiána na válečné stezce k odvaze, k síle, k síle, které jsou člověku jinak nepochopitelné.

Tušil jsem, že mladý náčelník o tomhle všem asi uvažuje – a pak také o tom, co by asi řekl otec, kdyby se dozvěděl, že jeho syn se

neovládl a odepřel otcovu příteli pohostinství; ba hůř, že s ním jednal jako s kojotem, s nejhorším nepřítelem? A přitom si jistě nebyl tak docela do puntíku jist vším, co Old Death řekl, a podezíral ho, že starý *scout* ho chce nějak doběhnout. Ale stopař znal až příliš dobře, jak indiáni uvažují. Jeho tvář nejevila nejmenší stopy rozpaků nebo obav. Naopak, tvářil se ještě rozhořčeněji než zpočátku.

„Kam chcete jet?“ ozval se konečně indián. „Vždyť ani nemáte koně! Jste obklíčení ze všech stran!“

„Jistě, jistě; jsme obklíčení,“ řekl Old Death, „ale ty jsi obklíčen s námi! Lituji Bílého bobra, kdyby se mělo něco stát! Nezahalil by svou tvář a nezpíval by pohřební písně, nýbrž by řekl: Neměl jsem syna! Ten, kterého zastřelil Old Death, byl nezkušené dítě, chlapec, který neuměl naslouchat hlasu rozumu, a obrátil se proti mým vlastním přátelům! A co by řekly stíny bojovníků, které bychom také usmrtili? Nedovolily by ti vstoupit do věčných lovišť, nýbrž by tě obvinily: To je ten, pro kterého jsme museli zemřít, poněvadž se nedovedl ovládnout! A dost už! Podívej se na mne, jak tady stojím! Nemám strach, ani co by za nehet vlezlo! Vlastně se s tebou bavím tak dlouho jen kvůli tvému otcí. Ale nemíním to natahovat donekonečna – teď se musíš rozhodnout, a rychle! A povídám ti – jedno falešné slovo, jedno hnutí ruky, a jsi ztracen. Jestli chceš boj, může začít! Okamžitě! Jsme připraveni!“

Náčelník stál nehybně jako socha. Skoro minutu trvalo – přiznám se, pro mne nekonečně dlouhou minutu –, než se konečně zase posadil, sáhl ke krku, sňal dýmku a přitlumeným hlasem nás vybídl:

„Avat-tila vykourí s bledými tvářemi dýmku míru.“

„To uděláš moc dobře! Kdo chce bojovat s Apači, nesmí si zároveň znepřátelit bledé tváře!“

Sedli jsme si zase k ohni a Veliký medvěd zahájil obřad. Nacpal dýmku *kinnikinnikem*, zapálil posvátnou směs, zase se zvedl, rozfoukal dým do čtyř světových stran a proti zemi a nebi a potom pronesl proslov, v němž asi dvacetkrát opakoval, jak si váží přátelství, míru a bílých bratrů. Nakonec předal dýmku Old Deathovi. Starý *west-man* si počínal jako zkušený herec v dobře známé roli, která ho nicméně trochu nudí – odbyl ceremoniál o poznání hbitěji a k mému

velkému ulehčení jej skončil rezolutní poznámkou, že kouří za nás za všechny. Snad to udělal kvůli Hektorovi, protože ten ovšem podle indiánských mravů kouřit nemohl – žádný rudoch by se už v životě nedotkl kalumetu, který vzal do úst černoch.

Když byla tahle mírová konference skončena, zaskočil jsem k našim koním a přinesl pár doutníků, hlavně proto, abychom aspoň trochu zahnali ohavný pach *kinnikinniku*. Kouřil ovšem jen náčelník a my; kdybychom byli nabídli některému z jiných bojovníků, utrpěla by tím nesmírně naše válečnická celebrita. Ale mladý Ojo-koltsův syn se v doutnících zřejmě vyznal – sotva jsem mu jej nabídl, rozzářila se jeho tvář pěkně do kulata a vyrazil ze sebe zvuk podobný onomu, jež jsem obvykle slýchal od těch milých zvířátek, z kterých pocházejí proslavené výtečné pražské a westfálské šunky. A najednou byl samá laskavost, vyptával se nás na cestu, kam jedeme, co v těchhle končinách hledáme – řekli byste málem, roztomilý mladý muž! Old Death mu samozřejmě prozradil jen nejnutnější, ale řekl pravdu; že chceme dohonit několik bělochů, kteří se vypravili k Riu Grande del Norte, odkud by se rádi dostali do Mexika.

„Naši bílí bratři mohou jet s námi,“ nabízel se najednou horlivě Komanč. „Vyrážíme tím směrem, jakmile najdeme stopy Apače, kterého hledáme. Uprchl z místa, kterému bílí lovci říkají Fort Inge. Naši stateční bojovníci ho zasáhli několika střelami, ale jemu se podařilo uprchnout, ačkoliv byl zraněn. Není však daleko odtud. Nemohl ujet daleko se svým zraněním. Možná že naši bílí bratři spatřili nějakou stopu?“

Bylo jasné, o kom mluví, a bylo také jasné, že dosud neví vůbec nic o Vinnetouovi. Mrkl jsem na Old Deathe, který civěl na komančského bojovníka s tím nejnevinnějším výrazem ve tváři.

„Bohužel, nic takového,“ řekl a zarmouceně potřásl hlavou. Zřejmě si pro tu malou lež nedělal nejmenší výčitky svědomí. Ani za nic by byl nechtěl uškodit apačskému náčelníkovi.

„Ten pes asi vězí někde níž – dole po proudu. Dál se ale určitě nedostal, na to byly jeho rány příliš těžké. A na této straně by se byl

setkal s našimi bojovníky, kteří tu číhali, kdyby se Apačům podařilo uprchnout z Fort Inge.“

To znělo hůře, pro Vinnetoua dokonce velice nebezpečně. Byl jsem sice přesvědčen, že Komančové nenajdou stopy u řeky, zanechali jsme tam přece i otisky svých koní, a to by je bylo dostatečně zmátlo, ale – byly tu ty nápadné věci na břehu, oloupaná kůra, spony z nalámaných větviček, a nad těmi si mohli Komanči leccos domyslit. Zatím to našťěsí dopadalo s oběma Apači dobře – jestli se tu tlupy Komančů potulovaly už čtyři dny, a Veliký medvěd přesto neměl žádnou zprávu, byl to nejlepší důkaz, že uprchlíci jsou dosud na svobodě.

Old Death ale myslel na všechno. Začal si najednou hladit nohu a usykávat přitom bolestí. A protože Veliký medvěd se na něho tázavě zahleděl, řekl na vysvětlenou:

„Až moji bratři přijdou k řece, uvidí možná strom s oloupanou kůrou. Ať je to nezmýlí – mám v noze starou ránu, občas mě zlobí, krvácí, tak jsem si udělal při řece obvaz z lýka. Znájí moji rudí bratři ten lék? Ať prosím dávají pozor! Prozradím jim velké tajemství o tom, jak se připravuje...“

„Můj bratr Koša-pehve nám nemusí nic prozrazovat. Synové Komančů vědí dobře, jak se připravuje obvaz na rány pomocí kůry a větviček,“ přerušil ho mrzutě Avat-vila.

„Ano? Pak je všechno v nejlepší pořádku a musím říci, že Komančové jsou moudří a zkušené bojovníci. Přeu jim jenom, aby nikdy nemuseli takového prostředku použít. A lituju, že nemáme společnou cestu. Moji bratři budou hledat stopy Apače, a my musíme co nejrychleji dostihnout bílé muže. Škoda že se nemůžeme zdržet.“

„Naši bratři se brzy setkají s Bílým bobrem. Jistě bude mít velkou radost, až spatří svého přítele. Avat-vila jim dá s sebou spolehlivého bojovníka, on jim ukáže cestu až k velkému náčelníkovi.“

„Jsi velmi laskav! Můžeš mi říci, kde je nyní tvůj otec? Popíšeš mi, kudy k němu pojedeme?“

„Vyjmenuju ti místa, kterými musíte projet, jako to dělají bledé tváře. Moji bílí bratři pojedou směrem za zapadajícím sluncem, až dojedou k řece Rio Nueces a potom k přítoku, který se jmenuje Tur-

key Creek, Krocaní potok. Pak budou pokračovat přes Chico Creek a přes velkou poušť až k Elm Creeku, k Jilmovému potoku. V té poušti mezi oběma vodami hlídkují oddíly Komančů a nedovolí nikomu, aby se dostal k brodu, který vede přes Rio Grande del Norte v průsmyku Eagle.“

„Heavens! Dobré nebe!“ vykřikl Old Death a hned pohotově dodal: „To je náhodou přesně cesta, kterou musíme jet i my! Můj rudý bratr mi udělal radost, že mi to řekl, opravdu! Vidím, že se s Bílým bobrem setkám velice brzy. A teď musíme jít spát...“

Náčelník nám popřál dobrou noc, a dokonce nám osobně vykázal pohodlné místo pod skupinou stromů, kam jsme si přinesli i sedla. Od okamžiku, kdy s námi vykouřil kalumet, byl jako vyměněný.

Když odešel, udělali jsme si ze sedel podhlavníky, schumlali se těsně vedle sebe a zabalili se do přikrývek. V sedlech nechybělo nic, z našich věcí se neztratila ani maličkost. Lange byl trochu nespůj, poněvadž zjistil, že se kolem nás do kruhu rozložili Komančové, a upozorňoval nás rozčileně, že jsme zase úplně obklíčeni. Ale Old Death vysvětlil, že teď si toho nesmíme vůbec všimnat. Nedůvěrou bychom je těžce urazili, protože nyní nás obklopili nikoliv z nepřátelství, ale proto, aby nám zajistili ochranu a bezpečí. Když jsme vykouřili dýmku míru, můžeme se cítit zcela bezstarostně.

„Ale stejně, budeme hledět, abychom se od nich co nejdřív dostali,“ dodal ještě šeptem. „Mám trochu strach z toho, jak to dopadne s Apači. Přejít za těchhle okolností přes Rio Grande je takřka nemožné. Bojím se, že se to nemusí povést ani takovému chlapíku, jako je Vinnetou. Tím spíš, že má s sebou zraněného člověka, a k tomu žádného mladíka. K podobným poradám, jako byla ve Fort Ingi, se vysílají přece ti nejzkušenější a nejstarší náčelníci. A jestli dostal po cestě horečku... no, však uvidíme, zatím můžeme udělat jen jednu věc: pořádně se prospat! Přeju všem dobrou noc!“

Dobrou noc!

Jemu se to řeklo, ale já jsem byl z toho, co jsem se dozvěděl, víc než jen vyveden z míry. Myslíl jsem na Vinnetoua a samými starostmi o něho jsem nemohl oka zamhouřit, a s prvním rozbřeskem jsem byl

už – anebo ještě? – vzhůru. Vzbudil jsem druhý, a ačkoliv všichni vstali docela tiše, indiáni se rovněž probudili. Když jsem si v matném jitřním světle prohlížel jejich divoce pomalované tváře, jejich podivné garderoby, nebylo mi zrovna do smíchu. Většina vězela v podivné veteši, v zašlých hadrech, špinavých a odpudivých už proto, že to muselo být hotové eldorádo pro všechen možný nepříjemný hmyz. Přitom to byli vesměs muži urostlých, silných, svalnatých postav – právě Komanči v tomhle směru nápadně vynikají nad okolní severo-americké kmeny. Nebylo divu, že jsme všichni odmítli, když k nám přišel náčelník a velkomyslně nabízel k snídani kus masa – nejspíš koniny, trochu promasírované pod sedlem. Zbývalo nám sice už jen několik porcí kýty, ale radši jsme zdvořile poděkovali. Neměli jsme nejmenší chuť na pochoutku z komančských rukou. Old Deathovi se podařil dokonce vrcholný kousek diplomatického umění, když přesvědčil Avat-vilu, že by si jen zbytečně oslaboval oddíl, kdyby s námi posílal svého bojovníka. Dlouho tomu nechťel mladý Komanč rozumět, teprve když ho Old Death upozornil, že by to vznešení bílí náčelníci nutně považovali za potupu, kdyby je měl doprovázet jen obyčejný bojovník, ten že se dává jen chlapcům a nezkušeným mužům, pochopil a ustoupil. Dostal na rozloučenou ještě jeden doutník, a pak jsme si už jen doplnili kozí měchy vodou, hodili koním na hřbety pár otepí trávy a vyrazili na další cestu. Měli jsme před sebou pruh travnaté půdy, ale ten trávník řídl a řídl a brzo se nám ztratil z očí obzor se stromy a zelení a kopyta našich koní se začala zabořovat do sypké, písčité půdy. Písek, písek a písek, a slunce, slunce a slunce... jako někde na Sahaře. A ačkoliv bylo časně po ránu, cítili jsme, jak paprsky žhnou, jak se vzduch každou vteřinu víc a víc rozpaluje.

„Musíme si pospíšet, dokud máme slunce za zády,“ pobízel nás Old Death. „Odpoledne nám bude pálit přímo do obličejů, a to se pojede mnohem hůř. Do jedenácti hodin bychom měli být u Chico Creeku – a do večera až u Elm Creeku. Pospěšme si, co ujedem teď, přijde nám ohromně vhod!“

Podíval jsem se na svoje hodinky. Ukazovaly pět hodin a několik minut.

5. Nebezpečná hra

Bylo po poledni, už hodně ke druhé hodině, slunce páliło a žhnulo a my jsme se ploužili výhni písečné pustiny. Koně sotva pletli nohama, byli udoláni žárem a hlubokým pískem, do něhož zapadali kopyty, a žízeň je trápila snad ještě víc než nás. Byli jsme za Turkey Creekem i Chico Creekem, uondaní a zemdlení, s posledním zbytkem vody, kterým jsme teď, při své poslední zastávce, napojili na Old Deathův pokyn zvířata. My sami jsme si ani neomočili rty. Stopař jednoduše prohlásil, že musíme žízeň vydržet, že se obejdeme bez vody spíš než koně, kteří nás musí vyvést z té bezútěšné písečné pustiny.

„Ostatně,“ dodal na povzbuzenou, „drželi jste se všichni statečně, vy, Mr Lange i Hektor – ani nevíte, jaký kus cesty jsme urazili. Myslil jsem, že k Elm Creeku dojedem někdy pozdě k večeru, ale půjde-li to tak dál, můžeme tam být za takové dvě hodinky. Řeknu vám upřímně, vy jste mě zvlášť překvapil; tahle jízda není med ani pro toho, kdo už na Dalekém západě něco prožil.“

Užuž jsem se chystal odpovédět – a málem bych byl vypadl z role. Tak mě už to nesnesitelné vedro ubíjelo. Jen v poslední chvíli jsem se vzpamatoval. Mávl jsem rukou, suchý, okoralý jazyk se mi sotva obracel v ústech:

„Odkoukal jsem to všechno od vás.“

„Já vím... Ale stejně, stejně...“

„A mám podobnou zkušenost... ne přímo tady odtud ovšem.“

„Hm, hm.“ Old Death pokyvoval hlavou a zkoumavě si mě prohlížel. „No dobrá, vy tajnůstkáři, nechci vám sahat do svědomí. Ostatně nemáme čas na dlouhé rozhovory. Musíme dál, odbočíme teď směrem na jih. Mám tady nablízku moc dobrého přítele, může nám prospět.“

Nasedli jsme, povzbudili osvěžená zvířata vlídným poplácáním a vydali se na další pouť. Old Death si nespokojeně brumlal:

„Stejně se divím, že tady není ani stopička. Že by Komančové pátrali někde blíž u řeky? Provedli hloupost, mohli jet přímo k Riu Grande, tam by na Apače určitě padli.“

„Nejspíš si myslí, že tohle ještě pořád mohou udělat,“ ozval se Lange. „Jestli se Vinnetou nedostal s tím zraněným přes řeku, nenapadne přece Mescalery ani ve snu, že by se tu mohli potulovat Komančové.“

„To není tak jisté, *sir*! Právě to mi dělá starost, že tu nejsou. Nevypadá to, že by slídili po okolí, spíš jako by se už někde shromáždili – a to by taky mohlo znamenat, že Apače chytili.“

„Pak by Vinnetoua...“

„... čekala ta nejhroznější smrt!“ doplnil Old Death. „Víte, co by to bylo pro Komanče? Zmocnit se nejslavnějšího náčelníka Apačů?! Ti by si ho pořádně připravili k mučednickému kůlu. Ten by nesměl umřít za hodinu, ani za den! Udělali by z toho slavnost nad slavnost... něco jako krvavě hody nebo jak se to říkává v knížkách. Ale radši o tom ani nemluvme. Já vám řeknu, kdyby to bylo pravda, udělal bych všechno na světě, abych jim toho apačského chlapíka vyrvál zase z drápů. No – ještě uvidíme, snad ten můj známý bude vědět něco o tom, jak to stojí na Riu Grande. Zůstaneme u něho na noc.“

„Jen abychom přijeli vhod! Nejste přece sám, nezapomínejte,“ ozval jsem se.

„O to se nestarejte! Říkám vám, že don Atanasio je můj přítel. Má ranč, tedy usedlost, ale dává si říkat *caballero*... Rytíř! No, snad to skutečně dotáhl některý z jeho předků na rytíře. A proto se teď jeho hospodářství jmenuje honosně *Estancia del Caballero*.“

Old Death umlkl a nám taky nebylo příliš do řeči. Pokoušeli jsme se přimět zvířata k rychlejšímu cvalu, ale nedařilo se nám to, bořili se, chudáci, do písku až po spěňáky. Ale poznenáhlu písku přece jen ubývalo, pomalu, velmi pomalu se půda stávala pevnější a někdy kolem čtvrté hodiny odpoledne jsme uviděli zas první trsy travičky. A pak jsme vyjeli na prérii, na volnou, širokou, zelenající se prérii, kde se proháněli na koních *vaqueros*, čeledínové, hlídači stád hovězí-

ho dobytka i ovcí. Teď jsme už nemuseli zvířata pobízet. Sama vycítila, kde jsou, zrychlila a my jsme zanedlouho uviděli probleskovat při obzoru cosi bílého mezi zelenými větvemi stromů.

„*Estancia del Caballero*,“ zaradoval se Old Death, „báječná pevná stavba, hotová pevnost!“

Budova, postavená ve slohu staveb *moqui* a *zuñi*, opravdu neměla daleko k pevnosti. Kolem dokola se táhla zeď, vysoká dobře jako dva dospělí muži, uprostřed s bránou, k níž vedl dřevěný most přes hluboký a široký vyschlý příkop. Vlastní stavení připomínalo kostkovou stavebnici: přízemní část jsme ovšem neviděli, ta byla kryta zdi. První poschodí ustupovalo poněkud do pozadí, kolem dokola mělo ochoz stíněný stříškou z plachet. Něco jako okna jsme – aspoň takhle z dálky – neviděli. Nad prvním poschodím se vypínalo druhé, zas v průměru o něco menší a zas s takovým ochozem kolem dokola. Stěny se ostře bělaly, stavení přímo svítilo daleko do kraje. Teprve když jsme se přiblížili až těsně k estanci, zpozorovali jsme, že v každém poschodí je řada nevelkých otvorů ve zdi, zřejmě střílen. Ty nejspíš sloužily i jako okna.

„Pěkný palác, co říkáte?“ smál se Old Death, když si všiml našich zvědavých pohledů. „A počkejte teprve uvnitř! Rád bych viděl velitele, který by si troufl dobývat tuhle pevnost!“

Dorazili jsme až k mostu a přešli k bráně, u níž visel po straně zvon velký aspoň jako lidská hlava. Old Death se k němu hned přihrnul a rozcinkal ho. Bylo to slyšet jistě na půl hodiny cesty daleko. Za okamžik se otevřela špehýrka ve vratech a v ní se nám zjevil indiánský nos a masité rty.

„Kdo tam?“ ozvalo se španělsky.

„Přátelé tvého pána,“ odpověděl Old Death. „Don Atanasio je doma?“

Nos i ústa zmizely, objevily se dvě zvědavé oči a potom se ozval radostný výkřik:

„*Señor Death!* Hned vás pustím, pojďte dál, *señores!* To bude mít pán radost, až vás ohlásím...”

Slyšeli jsme, jak zaskřípěla zástrčka, potom se otevřela vrata a my jsme vecválali dovnitř, vítání úklonami tělnatého indiána v bílém plátěném obleku. Byl to jeden z těch, kterým se tu říká *Indios fideles*, totiž pokřtění indiáni, poněvadž na rozdíl od tak zvaných „divochů“ se smířili s bělošskou civilizací a přizpůsobili se novým mravům – i novému náboženství. Zavřel bránu, znova vysekl poklonu a důstojně přešel přes dvůr a zatáhl tam u zdi za drát, který kamsi vedl po celé délce zdi.

„Máme teď čas, trochu si to tady omrkněte,“ poznamenal Old Death. „Pojďte se mnou, ten domek stojí za to.“

Teprve teď jsme si mohli prohlédnout přízemní část budovy. Stála uprostřed dvora obehnaného zdí, dosti prostorného, samozřejmě nevydlážděného, ale zarostlého trávou. Také v přízemí neměla budova žádná okna, jen ty malé střílničky – a k našemu nemalému údivu jsme na žádné straně nenašli dokonce ani dveře. Když jsme objeli na koních budovu ze všech stran, stál indián stále na témž místě. Čekal.

„U všech všudy – a kudy se vlastně dostaneme dovnitř?“ zajímal se Lange.

„To poznáte!“ odpověděl Old Death.

Na ochozu nad přízemím se objevila hlava nějakého muže. Když uviděl indiánského vrátného, zmizel za zábradlím a pak se k nám dolů spustily úzké schůdky, nebo spíš žebřík, po němž jsme zřejmě měli vystoupit do domu. Jestli jsme si v první chvíli mysleli, že v prvním poschodí najdeme vchod, pak to byl omyl. Čekal nás tam další sluha, také tak bíle oblečený, a v druhém poschodí zase další sluha, rovněž bíle oblečený, a ti spustili zas ty úzké schůdky, až jsme tímhle způsobem vystoupili docela nahoru na terasu. Měla plechovou krytinu, hustě posypanou pískem, a uprostřed čtvercový otvor, v němž ústily schody. Těmi teprve se scházelo dovnitř, do budovy.

„Tak tímhle způsobem se stavěla stará indiánská puebla už před staletími.“ Old Death viděl naše udivené obličejy a spěchal nás seznámit s prapodivnou stavbou. „Do dvora by nepřítel pronikl těžko; a kdyby se mu to podařilo – nevěděl by stejně kudy kam, protože by

se octl před barákem bez dveří. Copak – kdyby šlo jen o to, dostat se na ochoz, stačilo by samozřejmě vyskočit na hřbet koně a člověk by se nahoru vydrápal – ale zkuste to udělat, když na vás z těch pavlačí nahoře budou pálit z pušek a revolverů! Don Atanasio má asi dvacet lidí, *vaquerů* a *peonů*, a když si každý z těch lidí vezme do ruky pušku, spočítáte si na pěti prstech, že by padlo hezkých pár desítek – a co říkám desítek – pár *stovek* indiánů, než by se vyškrábali vůbec jen na zeď! Tyhle stavby se náramně osvědčily – *estanciero* byl už párkrát obklíčen, a nakonec to pokaždé dopadlo dobře.“

Z nejvyššího místa budovy byl pěkný rozhled široko do kraje. Všiml jsem si, že Elm Creek protéká nedaleko, a i napohled se mi zdálo, že má hodně vody. Proto tedy okolní půda byla tak úrodná!

Sluha nás vedl po schodech dolů, do dlouhé, úzké chodby v druhém poschodí, jen spoře osvětlené slunečním světlem z malých střílen. Po obou stranách chodby byly několikere dveře a na konci se scházelo dalšími schody dolů do přízemí. Člověk se pěkně našlapal, než se dostal z nádvoří do přízemí, ale zdejším poměrům to asi vyhovovalo. Chvíli jsme si stavbu prohlíželi – než nám sluha, který nás nechal na chvíli o samotě, oznámil, že señor *Capitán de Caballeria* nás prosí a očekává. Byli jsme na přijetí zvědaví, protože Old Death nás předem připravil na to, že naše audience bude náramně obřadná, jak si v tom Španělé a také jejich mexičtí potomci libují: „Vůbec bych se nedivil, kdyby nás přijal ve vojenské uniformě. Jako mladík sloužil u jízdy, dotáhl to na poručíka a dodnes si na tom strašně zakládá!“

Ukázalo se, že měl pravdu.

V slavnostně vyzdobené místnosti (i když to byla výzdoba už trochu omšelá a zašlá) nás očekával vysoký, hubený chlapík se sněhobílými vlasy a stejně sněhobílým knírem, v krvavě rudých jezdeckých kalhotách se zlatými lampasy, v holínkách lesknoucích se jako zrcadlo a opatřených samozřejmě ostruhami, na jejichž konci se leskla kolečka velká jak zlatá pětimarka. Modrý kabát zdobilo na prsou zlaté vyšívání, nárameníky byly také zlaté – byly by se hodily spíš ke stejnokroji generála než poručíka. Po boku se mu houpala

šavle v ocelové pochvě, rovněž s pozlacenou rukojetí. V pravé ruce držel třírohý klobouk, po krajích zlatě vyšívaný a s třpytící se přezkou, která přidržovala v jakés takés rovnováze ohromný chochol z peří. V tom přítmí – malá okénka střílen byla zastřena záclonou – mi připadalo, že jsem se ocitl na maškarním plese. Ale když jsem se podíval na tvář toho starého pána, dobromyslnou a důstojně vážnou, na jeho příjemné a dosud mladistvě zářící oči, neměl jsem to srdce, abych ho zranil třeba i nepatrným úsměvem. Srazil před námi paty, až ostruhy zařinčely, a vypjal se zpříma jak svíce.

„Dobry den, pánové. Vítám vás u sebe srdečně! Těším se z vašeho příchodu a jsem vám k službám!“ pozdravil nás tak obřadným tónem, že jsme se jen mlčky hluboce uklonili, poněvadž jsme ani kloudně nevěděli, jak se nejlíp zachovat. Old Death se naštěstí hned ujal slova.

„Děkujeme za vlídné přivítání, señor *Capitán de Caballeria*,“ řekl anglicky. „Projíždím s těmito přáteli a chtěl jsem jim dopřát té cti, aby mohli pozdravit slavného bojovníka za nezávislost Mexika. Dovolte, abych vám je představil.“

Estancierovi Old Deathova slova nesmírně lichotila. Pousmál se a blahovolně pokynul hlavou:

„Prosím vás o to, señore Deathi. I mně bude opravdu ctí, seznámím-li se s pány.“

Old Death řekl naše jména a *caballero* podal každému z nás ruku, i černému Hektorovi, a vyzval nás, abychom se posadili. Stopař se potom začal vyptávat na seňoru a seňoritu, jak se jim daří a co dělají – a *estanciero* pohotově otevřel dveře a před námi se objevily dvě dámy, obě v černém hedvábí, jako by se právě chystaly k slyšení u královského dvora. Old Death se k dámám přímo vrhl a potřásl jim rukama tak dvorně, že mi z toho šla hlava kolem. Oba Langové se pokusili o poklonu a Hektorova tvář se jen doširoka rozzářila, když zbožně šeptal:

„Ó *missis, missis*, krásná, velmi, jako z hedvábí.“

Sklonil jsem se k seňorině ruce, vzal ji za špičky prstů a lehce ji políbil. Byla tou dvorností unesena, dokonce mi nastavila ještě tvář,

aby dostala, jak se vyjádřila, *beso de cortesia* – čestné políbení. Což bylo ovšem hotové společenské vyznamenání.

Pak se ihned rozproudil živý hovor. My jsme vyprávěli o našem setkání s Komanči a doptávali se samozřejmě i po našich mužích. Donu Atanasiovi stačil jediný pohled na fotografii. Poznal je:

„Señorové, ti muži u mne včera přespalí.“

„Ale!“ řekl *scout*. „A kdypak odešli? Totiž ještě dřív: kdy vlastně přišli?“

„Přišli hodně pozdě v noci,“ vzpomínal si *estanciero*. „Jeden z mých *vaquerů* se s nimi setkal a přivedl je do estancie. Byli asi k smrti unaveni, ráno spali pěkně dlouho. Odtud pak jeli kolem poledne... jsou to snad tři hodiny, co jsou pryč!“

„Výborně! Zítřka je tedy dohoníme. Stopu najdeme, o to nemám obavy.“

„To jistě, señore, to jistě. Jedou na Rio Grande, přes brod pod průsmykem Eagle, myslím, že hodlají přejít někde mezi Rio Moralem a Las Moras. Ostatně něco bližšího se ještě dozvíme. Poslal jsem za nimi pár *vaquerů*.“

„Pročpak?“ divil se Old Death.

„Nevděk vládne světem, señore,“ prohlásil s povzdechem Atanasio. „Ukradli mi šest koní.“

„Nepovídejte!“

„Už je to tak. Jeli kolem stáda a koně se jim zřejmě zalíbili. Tak jednoduše poslali *vaquera* za mnou, namluvili mu, že jde o důležitou zprávu. Byla samozřejmě vylhaná od a do zeta, ale oni tím získali čas ke své lumpárně.“

„Ale... oni nebyli sami?“

„Ne, nebyli: jel s nimi oddíl vojáků. V civilu samozřejmě, protože doprovázejí nováčky do Mexika.“

„To vám tedy asi vaši lidi koně zpátky nepřivedou. S tolika zloďji nic nezmohou.“

„Ó – to si nemyslete! Moji chlapci vědí, jak se má zacházet puškou!“

„Hm, hm. A prosím vás, señore, a ti dva, Gibson a Ohlert: nemluvíli s vámi o svých plánech, nebo vůbec: neřekli něco víc o sobě?“

„Ani slovo! Jeden byl samý vtip a z druhého zas abyste páčil každé slovo. Já jsem jim ovšem důvěřoval, dokonce jsem je provedl celým domem. I toho zraněného indiána viděli!“

„Cože?“ Old Death málem vykřikl. „Zraněného indiána? Jak jste přišel ke zraněnému indiánovi?“

Caballero se usmíval.

„Pánové, tomu se budete divit! Ten Apač, o kterém jste se mi před chvílí zmínil, když jste mluvili o setkání s Komanči, ten je *tady* pod *mou* střechou. Je to náčelník... *Inda-nišo* se jmenuje.“

„Inda-nišo? Dobrý muž? Ale to je u Apačů velice vážená figura, señore! Starý, zkušený a ohromně mírumilovný člověk!“

„Znám, znám; ostatně si s ním budete moci promluvit. Anebo se na něj aspoň podívat, je totiž v bídém stavu. A víte, kdo mi ho sem přivedl? Vinnetou! Sám Vinnetou! Jestli vám to není známo, Vinnetou je můj dobrý přítel, vždycky se tu u mne zastavuje, když projíždí krajinou. Ten ho sem dopravil, až od Ria Leone! Jak to dokázal, když se kolem dokola potloukají Komančové, to je mi tedy záhadou – ale dokázal to! Tady už ovšem Inda-nišo musel zůstat. Ztratit takové množství krve není žádná maličkost. Je mu taky už sedmdesát!“

Old Deathova tvář svědčila o nejhlubším obdivu k tomu, co oba indiáni dokázali.

„Namouduši, hádal bych se s každým, že něco takového není možné. Od Fort Inge až sem s těžkým zraněním. Šedesát mil v sedle! To může v tomhle věku vydržet jen indián. A co Vinnetou?“

„Ani se tu nezdržel. Přijeli večer a on hned pokračoval směrem na Rio Grande. Spěchal k Apačům se zprávou o tom, co se stalo. Dal jsem mu s sebou pro všechno dva *vaquery*, abych věděl, jestli se mu podařilo přeplavit se přes řeku...“

„A dozvěděl jste se...?“ vyhrkl nedočkavě starý *scout*.

„Že to dopadlo všechno dobře; Vinnetou nejel na Rio Moral, kde se to asi hemžilo Komanči, ale dole přes Rio Grande. Samozřejmě,

tam žádný brod není, dokonce řeka je tam velmi divoká a přeplavit se přes ni je dost nebezpečná záležitost. Ale podařilo se a touhle dobou už možná Vinnetou dává Apačům pokyny – ale pojd'te, pánové, pojd'te za starým náčelníkem...”

Rozloučili jsme se s dámami a sešli dolů do přízemí, do podobné chodby, kterou jsme šli tady v druhém poschodí. Poslední dveře vlevo vedly do chladné, temné místnosti, v níž ležel starý apačský náčelník. Měl vpadlé, vyhublé tváře, odpočíval tiše a bez hnutí. Zřejmě velmi zeslábl, i když už horečka povolila. Lékař tu ovšem nebyl, kde by se také vzal v takové pustině, ale Vinnetou, tvrdil *estanciero*, se vyzná jak doktor; ještě před odjezdem Inda-niša ošetřil, přiložil na rány léčivé rostliny, obvázal je a přísně nařídil, že se s obvazem nesmí po určitou dobu ani hnout. Z toho nejhoršího je prý už starý náčelník venku, hlavně že přestál horečku...

Nechtěli jsme zraněného dlouho unavovat, a když jsme viděli, že v klidu odpočívá, vytratil jsem se ven, na chodbu. Napadlo mě, že bych se mohl jít trochu vykoupat po té vysilující jízdě, a mezi řečí jsem se o tom zmínil.

„Ale ovšem,“ souhlasil okamžitě *estanciero*. „Počkejte, pustím vás ven přímo, abyste nemusel po schodech nahoru a dolů.“

„Přímo?“ podivil jsem se. „Ale já jsem neviděl žádné dveře.“

„Ovšem ne! Dal jsem si udělat *tajný* vchod pro nejnnutnější případy; ten nikdo neobjeví,“ řekl pyšně náš hostitel. „Přece jen se může stát, že se člověk potřebuje nepozorovaně ztratit.“

U zdi stála skříň. Odsunul ji stranou a já jsem uviděl přímo před sebou maličkou branku ve zdi. Vedla rovnou na dvůr, zvenčí zakryta u vchodu hustým křovím. Don Atanasio mě vyvedl ven a ve zdi kolem estancie ukázal podobnou branku, také maskovanou skupinou keřů.

Chystal se vyjít se mnou, když se ozval u hlavní brány zvonek. Ukázalo se, že to jsou *caballero*vi lidé, pět jezdců, už napohled chlapi jak hory; ti, které *estanciero* poslal za zloději koní.

„Bohužel jsme byli neúspěšní, señore,“ hlásil zkormouceně jeden z nich. „Podle stop jsme sice byli docela blízko těm darebákům,

snad čtvrt hodinku za nimi – ale pak jsme zjistili, že se u jejich otisků objevily nové stopy, přijeli nějací jezdci od severu. Jeli jsme opatrně ještě kus cesty a pak se nám rozjasnilo; setkali se s Komanči. Bylo jich jako much – snad pět set; a proti takové přesile...” Krčil rameny.

„V pořádku, v pořádku, nemá smysl nést kůži na trh kvůli pár koním,” hladil si *estanciero* svůj bílý knír. „A jak to dopadlo s bělochy? Co Komančové? Jak se k nim chovali?”

„Nevíme, tak blízko jsme se neodvážili.”

„Hm, hm – a víte, kterým směrem odjeli?”

„K Riu Grande!”

„K Riu Grande? To je dobře. Nemusíme mít před ničím obavy. Vraťte se ke stádu, hoši!” Obrátil se ke mně. „A vy, señore, chvílku počkejte; Angelo vám přinese šaty, abyste nemusel k řece v cestovním!”

Za chvíli přišel *peon*, přes ruku bílé plátěné šaty, jaké tu zřejmě nosili všichni, a vyvedl mě před vrata. Ukázal mi nejbližší cestu k řece a řekl, abych na něho zazvonil, až se vrátím z koupání.

U řeky mi bylo prostě nádherně. Po té sluneční výhni, v které jsme se pekli od rána, bylo přímo rajským požitkem skočit do osvěžující vody a smýt ze sebe všechn pot a špínu a únavu. Ráchal a cáchal jsem se tam dobře půl hodiny, než jsem měl konečně dost a vylezl zase na břeh. V té chvíli, kdy jsem se za keři osušoval, uviděl jsem v ohybu řeky dlouhou řadu jezdců na koních. Jeli jeden po druhém, jak jezdívají indiáni...

Za několik vteřin jsem tahal za drát, div jsem nestrhl zvonek. *Peon* Angelo mi otevřel s udivenou tváří.

„Rychle ke *caballerovi*!” vyklopil jsem ze sebe udýchaně. „Indiáni se blíží k estancii!”

„Kolik?”

„Nevím přesně; snad padesát.”

Angelo se při mých slovech očividně polekal – ale když jsem vyslovil číslici, zatvářil se mnohem klidněji:

„Jenom? To není tak zlé – s padesátkou indiánů si poradíme, señore! Na takovou návštěvu jsme připraveni v každém čase. Tady

máte své věci, ale pospěšte si, musíme nahoru ke *caballerovi*. Nezapomeňte za sebou vytáhnout schůdky!“

„A co naši koně?“

„Už jsme se o ně postarali, seňore! Jsou s naším stádem, aby se mohli napást. Postroje máte v domě.“

Zajistil jsem zástrčkou vrata a pospíchal za *peonem*. Nahoře na terase jsme potkali dona Atanasia s Old Deathem. Vyklopil jsem ze sebe neočekávanou zprávu, ale bělovlasý *estanciero* se nevzrušil.

„Z kterého kmene byli?“ zeptal se jen věčně.

„Nevím, nestačil jsem si všimnout.“

„Však uvidíme! Buď k nám posílá Vinnetou Apače, aby odvezli zraněného náčelníka, anebo to je nějaký výzvědný oddíl Komančů. Možná že se nás budou vyptávat, jestli něco nevíme o Apačích. Řekneme, že o nich nemáme potuchy, a Komančové za chvíli zmizí, tak jak přišli.“

„Jen aby,“ zahučel stopař. „Poslyšte, mně se to nechce líbit; měl byste pro všechny případy zajistit obranu estancie.“

„To samozřejmě,“ řekl don Atanasio. „Račte se podívat – tamten *peon* už běží, aby podal zprávu *vaquerům*! Za deset minut budou všechna stáda pohromadě a u nich zůstanou dva chlapci jako stráž. Ostatní utvoří frontu proti rudochům – jsou k tomu docela dobře vyzbrojeni. Víte: laso v jejich rukách je ohromně nebezpečná zbraň a jejich pušky jsou o třídu lepší nežli indiánské bouchačky. A my tady v estancii jsme jako v pevnosti. Konečně, je nás tu dohromady čtrnáct, i s vámi, a rád bych viděl *Indios* co by se nám chtěli dostat na kůži! Ne, ne, seňore, ti chlapíci docela mírumilovně zazvoní, zeptají se a zas odtáhnou po svých. Jestli to vůbec jsou Komančové!“

Old Death, zdálo se, stále ještě pochyboval. Potrásal hlavou a škrábal se rozpačité po lysé lebce.

„A já bych se chtěl vsadit nevím oč, že to jsou právě oni! A bojím se, že se *vůbec* nechtějí vyptávat. Prosím vás, nač? Kdyby tu ti jejich Apači někde byli, museli by dávno narazit na jejich stopy. Kdepak, jestli ta banda jede sem k vám, pase po něčem docela jiném. A mám strach, done Atanasio, že to je ten starý Apač dole v pokojíčku!“

„Vždyť o něm nevědí!“

„Víte to jistě? Přece jste to vycinkal vašemu povedenému hostu! A ten aby něco takového neřekl Komančům! Když si je jistě chtěl naklonit! Ať se nejmenuju Old Death, jestli to dopadne jinak!“

„Hm... Pak ovšem... pak ovšem budeme bojovat,“ řekl don Atanasio pevně. „Inda-niša jim nedám, slíbil jsem to Vinnetouovi; a já jsem zvyklý dodržovat slovo.“

Old Death poplácal *estanciera* po rameni:

„To rád slyším, tak má mluvit chlap! Ale možná, že se nám z toho přece jen podaří vyklouznout bez boje. Znáám tak trochu komančského náčelníka... Ale poslyšte, neukazoval jste těm chlapům nakonec i tajné vchody?“

„To ne, seňore!“

„To je výborné. Dokud o tom rudoši nevědí, budeme mít naději. Pojďme si pro zbraně!“

Zatímco jsem se koupal, dostali moji přátelé hostinské pokoje. Každému z nás přidělili místnost, malou, ale docela pohodlnou, ovšem s ubohým výhledem: místo oken jenom ty úzké škvíry střílen. Teď, když jsem se jimi podíval ven, jsem jasně rozeznal, jak se od skupiny stromů blíží indiáni ke stavení. Jeli rychle, obklusali *estancii* ze všech stran, ale neprovázeli svou jízdu divokým křikem, jak bývá zvykem. Naopak, cválali tiše jako stíny – až mě z toho zamrazilo. *Byli* to Komančové, poznal jsem je podle válečných barev ve tvářích.

Na okamžik se zastavili u zdi, těsně u ní, takže se mi ztratili z očí. Pak se zas vynořili – byli ozbrojeni dost uboze, oštěpy, luky a šípy, jen náčelník měl přes sedlo přehozenou pušku. A několik z nich mělo ještě nějaké dlouhé tyče – myslel jsem původně, že to jsou tyče od jejich stanů.

Vyběhl jsem na chodbu a srazil se tam s Old Deathem.

„Už lezou přes ohradu!“ volal. „Přitáhli si mladé stromky místo žebříků. Honem nahoru na terasu!“

Nešlo to bohužel tak, jak si představoval. *Peoni* byli o poschodí níž, nemohli se dostat jen tak rychle nahoru, a nás zase zdržovaly

obě ženy; pověsily se nám na krk a chtěly mermomocí vědět, co se děje. Trvalo to všechno sice nejvýš dvě tři minuty, ale v takových situacích znamenají i minuty mnoho. Když jsme se dostali na terasu, přehoupl se právě první indián přes zeď a za ním vzápětí druhý, třetí a čtvrtý. A hned potom se vyšplhali po svých stromech výš, do ochozů, a zanedlouho stáli na terase proti nám. Pravda, měli jsme v ruce pušky – a přece jsme tomu nemohli zabránit: leda bychom chtěli hned od začátku prolévat krev.

„Mirte na ně!“ zahučel Old Death. „Pokusím se získat trochu času!“

Bylo tady dobře počítáno padesát indiánů. Žádný z nich zatím ani nehlesl, ale zaskočili nás dokonale. Neodvažovali se ještě blíž, zůstávali na kraji terasy a pevně svírali své luky a šípy. Oštěpy nechali vesměs dole, při tom šplhání by jim jen překážely. *Caballero* jim vyšel tři kroky vstříc a oslovil je tou divnou směsí angličtiny, španělštiny a indiánských slov, kterou se lidé tady na pomezí obvykle dorozumívají.

„Rudí mužové vstupují do mého domu, aniž se mě zeptali na dovolení? Mohou mi to vysvětlit?“

Náčelník oddílu si přehodil pušku z ruky do ruky a také postoupil o několik kroků kupředu.

„Bojovníci Komančů přišli, protože bledá tvář je jejich nepřítelem. Dnes naposled viděl bílý muž slunce.“

„Mluvíš divně. Jsem přítelem všech rudých mužů, a nevím, proč bych měl být nepřítelem právě Komančů.“

„Bledá tvář vyslovila velikou lež! V tomto domě se skrývá náčelník Apačů. Apačští psi jsou nejhoršími nepřáteli Komančů. Kdo jim poskytne přístřeší, je nepřítelem Komančů a musí zemřít.“

„*Caramba!* Hrome! Chceš mi snad poroučet, koho smím přijímat ve svém domě a koho ne?“

„Bojovníci Komančů obsadili tento dům, proto tu mohou sami poroučet. Jsou tady pány! Vydej nám Apače! Nebo ho chceš zapírat?“

„Ani nápad! Zapírá ten, kdo má strach. Ale já se nebojím, ani co by se za nehet vešlo, a říkám ti...”

„Počkat!”

Old Death zarazil proud *estancierovy* výmluvnosti.

„Neukvapujte se, seňore! Mluvit otevřeně je krásná věc, ale nesmí to znamenat sebevraždu!” varoval šepem.

„Proti našim zbraním...”

„Padli bychom do jednoho,” přerušil ho znovu Old Death šepem, naléhavěji. „Nechte to chvíli na mně, prosím.”

Don Atanasio si pohladil bílý knír, přikývl a komančského náčelníka teď oslovil stopař.

„Slova mého bratra mě naplňují úžasem. Jak přišli Komančové na myšlenku, že v této budově je ukryt Apač?”

„Víme to a to stačí!” odpověděl zamračeně a velice stroze náčelník.

„To tedy víte víc než my!”

„Lžeš.”

„Pronesl jsi slovo, za které se na Západě platí životem,” řekl klidně stopař. „Radím ti, abys je už nikdy neopakoval. Nedovolím nikomu na světě, aby mi říkal, že jsem lhář! Podívej se na naše pušky. Míří přímo na tebe – stačilo by, abych pohnul malíčkem, a padneš mrtev k zemi! Ty i tvoji muži!”

„Možná,” připustil lhostejně Komanč. „Ale ti, co by zbyli, by potom poslali všechny bledé tváře do věčných lovišť. A venku stojí ještě mnoho komančských bojovníků! Je jich víc než deset krát deset krát pět! Oni by potom srovnali tento dům se zemí!”

„Uvítali bychom je kulkami, sotva by se objevily jejich hlavy nad zdí!”

„Můj bratr má velkou hubu! A nevím, proč se mnou mluví. Je on snad majitelem tohoto domu? A má vůbec takové jméno, aby mohl mluvit s náčelníkem Komančů?”

Old Death netrpělivě máchl rukou:

„A kdo je velitel Komančů? Patří k proslulým bojovníkům nebo zasedá v radě starších? Nevidím, že by měl ve vlasech orlí pero ani

jiný odznak náčelníka. Ale já, já *jsem* náčelníkem bledých tváří! Jsem *Koša-pehve*! Řekni mi, z kterého kmene Komančů jsi, že neznáš muže, jenž vykouril dýmku míru s Ojo-koltsou, slavným náčelníkem kmene? I jeho syn Avat-vila se mnou včera rozmlouval a v noci mě jeho bojovníci střežili jako bratra! Jsem přítelem Komančů, ale nedovolím ani jim, aby mi říkali lháři! Na to odpovím příště jen kulkou!”

Mezi rudochy se ozvalo mručení. Velitel se k nim obrátil, vyměnil s nimi tiše několik slov a potom se znovu otočil ke *scoutovi*. Bylo vidět, že jeho vystoupení a jistě i jeho jméno na ně udělalo dojem. Mluvil už smířlivěji.

„Bojovníci Komančů vědí, že jsi *Koša-pehve* a že jsi přítelem Bílého bobra. Ale dnes s námi Old Death nemluví jako přítel. Proč zatajuje i on, že se tu skrývá Apač?”

„Já že něco zatajuji? Já tvrdím, že Apač tu *není*.”

„Ne. Komančové se dozvěděli od bledé tváře, kterou vzali pod svou ochranu, že Apač se zde schoval!”

„Ale! A jakpak se ta bledá tvář jmenovala?”

„Jeho jméno zní uším Komančů jako Ta-hi-ha-ho.”

„Snad Gavilano?”

„Ano, tak.”

„To tedy moji milí Komančové pěkně naletěli! Ten člověk, o kterém mluvíš, je padouch, každé jeho slovo je lež! Bojovníci Komančů budou litovat, že mu poskytl ochranu!”

„Ne. Můj bratr bude litovat, ne my! Bledá tvář Ta-hi-ha-ho nám řekla pravdu. Víme, že Vinnetou tu ukryl starého náčelníka Inda-niša a pak ujel pryč přes řeku Honobiš, které říkáte Rio Grande. Pojedeme za ním, chytíme ho a přivážeme ho ke kůlu smrti! Víme také, že Inda-nišo je zraněn na rameni a na noze, a dozvěděli jsme se také, kde ho máme hledat.”

„To budu skutečně velmi rád, když mi povíš kde.”

„Sejde se třikrát odtud dolů až do hloubky tohoto domu, do chodby, kde je mnoho dveří na pravé i na levé straně. Až otevřeme poslední dveře na levé straně, najdeme Apače, který leží a nemůže se hnout, poněvadž mu slabost ochromila tělo.”

Old Death měl co dělat, aby se i dál tvářil lhostejně a sebejistě.

„Bledá tvář lhala... V těch místech bys žádného Apače nenašel,“ protahoval.

„Dobře. Sestoupíme tedy dolů a uvidíme, kdo mluví pravdu: jestli ty, nebo bledá tvář Ta-hi-ha-ho.“

„Kdepak – z toho nebude nic!“ odmítl rázně Old Death. „Protože tenhle dům je otevřen jen přátelům na pozvání, a ne těm, kdo se sem nahnou se zbraněmi v ruce.“

„Už z toho, co říkáš, soudím, že Apač je zde. Bílý bobr nám nařídil, abychom ho přivedli, a my jeho rozkazu uposlechneme!“

„Chceš si snad vynutit vstup násilím? O tom jsme už mluvili! Říkám ti, že tímhle způsobem odmítám s vámi jednat. Vraťte se zpátky před vrata, zazvoňte, požádejte o dovolu, abyste mohli dovnitř – a pak budeme mluvit dál!“

„Koša-pehve nám dává rady, které jsou dobré pro něho, ale ne pro nás. Kdyby měl čisté svědomí, dovolil by klidně, abychom sestoupili do domu. Jestli to však Koša-pehve neudělá, zůstaneme stát zde a vyšleme posla, který přivede ještě mnohem víc Komančů. A potom nás stejně budete musit pustit.“

„I kdyby vás přišlo tisíc – ne! Ostatně, kdo ti řekl, že bychom dovolili tvému poslu, aby odtud vůbec vyjel? Stačí, aby se někdo z vás hnul, a pošlu za ním kulku. Mám Komanče rád, ale jestli se mnou chcete jednat jako s nepřítelem – prosím! Přizpůsobím se!“

Komančský velitel zrozpačitěl a začal se zase radit se svými muži. Nevěděl, co podniknout. Dostal se sice na terasu, ale v žádné výhodě teď právě nebyl, spíš naopak. Rozhodně jsme ho měli na mušce. Dohadoval se chvíli se svými lidmi, zřejmě o tom, jak na nás vyzrát, a chvíle naší nejistoty se tím pořád protahovala.

Old Death se škrábal za uchem.

„To jsme se dostali do kaše,“ cedil mezi zuby. „Jestli sem přivedou posilu, je s námi amen. Kdybychom aspoň mohli někam uklidit toho Apače!“

Dostal jsem najednou nápad.

„Co abychom ho dostali ven?“ navrhl jsem.

„Ven? Blázníte? Jak?“

„Přece tím tajným vchodem! Dveře jsou u zadní strany estancie a Komančové stojí všichni tady vpředu. Nic by nepozorovali. Pokusil bych se o to, dostat ho až do křoví v řece – tam, co jsem se koupal.“

„Hm... to není tak špatné,“ mínil Old Death. „Na to jsem nepomyslel. Ale co když nechali venku stráž?“ ▽

„To sotva. Víc než padesát jich určitě nepřijelo, a myslím, že venku nechali jen několik lidí u koní; a ti jsou vpředu u vrat. Pochybuju, že by rozestavili hlídky kolem celé estancie.“

Old Death se rozhodl rychle – neměli jsme ostatně na vybranou.

„Dobře, *sir*, zkusíme to,“ řekl. „Musíte se toho ujmout s některým z *peonů* – zařídím to, abych Komanče trochu zdržel. A nezapomeňte, že vám mohou pomoci taky dámy!“

„Výborně,“ zašeptal jsem. „Víte, co by se dalo udělat? Přestěhovat je do toho pokoje! V dámské místnosti indiánům ani nenapadne pátrat po Apačovi.“

„To je nápad,“ radoval se tiše *caballero*. „A stačí na to pár pokrývek a nějaká ta rohož z pokoje mé paní! Ať si do ní třeba na tu chvíli lehne! A toho Apače vyved'te k zátočině, je tam hustý trs petúnií, rostou po celém břehu. Když indiána položíte do loďky, nenajde ho žádný Komanč ani do smrti. A běžte, běžte!“

Za několik minut nato jsme s jedním z *peonů* (tenhle se jmenoval Pedro) přenášeli v náručí pokrývky a houpací rohože z dámského pokoje dolů do Apačovy světničky. Dámy, plné starostí a obav, jak to dopadne s nevíтанou návštěvou, s naším plánem souhlasily a ochotně se nabídly, že pomohou. Když jsme pak do jedné z pokrývek zahalovali starého apačského náčelníka, prosil nás ztichlým, zesláblým hlasem:

„Inda-nišo viděl již mnoho zim a jeho dny jsou sečteny. Bledé tváře ukázaly, že mají dobré srdce; avšak proč by se měly dát kvůli starému muži zavraždit? Ať Komančům přiznají, že tu je, ale dřív ať starého náčelníka zabijí. Inda-nišo je o to prosí.“

Samozřejmě že o něčem takovém nemohlo být ani řeči. Zabalili jsme bez dlouhého dohadování indiána do příkrývky a tajným východem ho šťastně dopravili až ven za zeď, do křoví, které nám poskytovalo výborný úkryt. Jenomže tady se najednou všechno nečekaně zamotalo. Když jsem vystrčil hlavu z křoví, abych se podíval, je-li bezpečný ten kousek cesty přes volné prostranství, kudy jsme museli projít k řece, zůstal jsem jako opařený. Pár kroků od nás dřepěl na zemi komančský bojovník, před sebou oštěp, luk a toulec se šípy. Tentokrát jsem se ve svých plánech důkladně přepočítal. Ten muž měl zjevně úkol hlídat zadní stranu estancie.

„Musíme zpátky, señore,“ šeptal mi za zády *peon*, který už taky rudocha zahlédl. „I kdybychom ho usmrtili, nevedlo by to k ničemu. Pomstili by se na nás všech.“

„Co vás napadá, usmrtit! To jistě ne! Ale nějak ho musíme odlákat!“

„To půjde ztěžka. Nehne se z místa, dokud pro něho nepřijdou!“

Peon měl pravdu. Rychle jsem se snažil najít přijatelné řešení. Nakonec mě přece něco napadlo.

„Poslyš,“ vzal jsem ho za rameno, „já teď vylezu z křoví a ukážu se mu. Budu dělat, že jsem se hrozně lekl, a dám se před ním na útěk. Poběží za mnou...“

„... nebo za vámi spíš pošle šíp!“

„Možná,“ připustil jsem. „Ale to je riziko hry.“

„Nedělejte to, señore,“ varoval mě *peon*. „Komančové střílejí lukem a šípy přesněji než puškami!“

„Poběžím k řece,“ trval jsem na svém. „Snad se mi podaří ho na něco nachytat. Musím ho prostě zneškodnit na druhém břehu řeky. Vy tady zůstaňte, vím, kde je loďka, přijedu s ní.“

Pedro mě začal přemlouvat, ale já jsem se už rozhodl, měl jsem to v hlavě přesně srovnáno. Odplízl jsem se, kryt křovím, až k rohu zdi a tam se teprve ukázal, jako bych právě vyšel z druhé strany. Komanč mě sice hned nezpozoroval, ale po několika vteřinách otočil hlavu, uviděl mě a zavolal, abych zůstal stát. Neposlechl jsem ovšem – a on hmátl po luku a zasadil šíp. Dal jsem se do běhu k řece

a několika skoky se ocitl u břehu, a ještě než mohl za mnou poslat šíp, jsem skočil do vln. Položil jsem se na záda a pozoroval soustředěně, kdy se objeví mezi keři na břehu. Přiběhl brzy, bez váhání napjal tětívu, zamířil a vypustil šíp. A v témž okamžiku jsem se já potopil a zůstal pod hladinou, pokud to jen šlo. Když jsem zas povystrčil hlavu nad vodu, uviděl jsem indiána, jak si pátravě prohlíží celou řeku – teprve teď jsem mu padl do oka. Zjistil, že jeho šíp minul cíl, že nejsem dokonce ani poraněn. Nerozmýšlel se dlouho nad ničím, ostatně nebylo nad čím se rozmyšlet; toulec nechal ležet na místě, kde hlídkoval, a luk mu už nebyl k ničemu. Odhodil ho daleko do trávy a skočil za mnou do řeky.

To bylo právě to, nač jsem čekal jako na boží smilování. Začal jsem kolem sebe divoce cákat a potápět se, jako bych polykal andělíčky, jako bych byl prašpatný plavec. Vzdálenost mezi námi se rychle zmenšovala: nechal jsem ho, aby se přiblížil, jak jen to bylo možné. Teprve potom jsem zabral a plaval směrem po proudu dolů. Držel jsem se přitom břehu a pátral po očku a bez přestání po nenápadném místě, které by se hodilo pro můj plán. Najednou mi padl do oka statný, mechem obrostlý dub kousek od břehu. Několika tempy jsem se dostal až k suché zemi, vyběhl na břeh a hnal se podél dubu dál k lesnímu houští. Tam jsem zabočil ostře zpět a vrátil se zadem až k dubu, za jehož mohutným kmenem jsem se ukryl. Přikrčen, bez dechu jsem čekal, co bude dál, doufaje, že rudoch se požene po mé stopě. Za chvíli tady byl, mokrý jak myš, hlasitě supěl a kýchal, oči neměl pro nic jiného než pro mé otisky v trávě. Hnal se jak blázen, měl jsem co dělat, abych se po něm stačil vrhnout obrovským skokem a strhnout ho celou váhou vlastního těla k zemi. Pak následoval úder do spánku: bezmocně rozhodil ruce a naráz se zhroutil.

K petúniím jsem odtud neměl daleko. Dokonce jsem našel starý rozkotaný platan, po jehož kmeni jsem se dostal zas zpátky do vody; pohodlně, a co hlavního, nepozorovaně, aniž jsem zanechal další stopy. Trvalo to samozřejmě všechno pár minut, a když jsem přivazoval znova loď ke kořenům, abych doběhl pro Pedra a dopravil

Inda-niša do člunu, byl věru nejvyšší čas. Každá vteřina mohla rozhodnout o našem osudu. Naštěstí Pedro se ukázal jako znamenitý pomocník. Donesl Apače k člunu, upravil mu jakžtakž lůžko a pak se honem vrátil. Já jsem zavezl loďku na staré místo k petúniím, pevně ji tam připoutal a pak si ještě jednou zaplavával nazpět. Pomrkvával jsem po břehu, jestli někde neuvidím svého Komanče, ale neviděl jsem nic. A neuplynula ani čtvrt hodinka a oblékal jsem si v estancii v bývalém dámském pokoji suché, čisté šaty, zatímco dámy se již kolébaly dole v Apačově světničce v rohožích.

Nahoře na terase se obě strany naštěstí pro nás ještě pořád dohodovaly. Old Death nepřestával tvrdit, že prohlídka domu je těžká, neslýchaná urážka dona Atanasia, a velitel Komančů se nepřestával prohlídky dožadovat jako jediného pádného důkazu, že hledaný náčelník skutečně v domě není.

Stačilo mrknout na Old Deathe, aby pochopil, že se nám podařilo uklidit Apače do bezpečí.

„Dobrá – když nechceš věřit slovům, tomu, co ti tu tvrdím už asi půl hodiny, vyber si pět bojovníků a přesvědč se i s nimi, že mluvím pravdu,“ řekl a zatvářil se přitom nadmíru uraženě.

Ale Komanč nebyl ještě stále spokojen.

„Proč pět?“ odpověděl novou námitkou. „Neplatí každý z nás totéž co druhý? Co smí udělat jeden, smí udělat každý. Old Death nechť nám důvěřuje – nedotkneme se v domě ničeho.“

„Jestli si myslíš, že se tím něco změní, jsi na omylu.“ Old Death krčil rameny. „Ale aby ses přesvědčil, že se nemáme před čím strachovat, stane se, jak žádáš. V tom případě ovšem musí všichni bojovníci odložit zbraně. A kdo se dotkne nějaké osoby nebo věci bez našeho dovolení, na místě bude potrestán!“

Komančové se znovu začali v hloučku radit a já jsem toho využil, abych v rychlosti stopaři pověděl, co jsem zařídil.

„Hrome, provedl jste to dobře, už v La Grange jsem poznal, že máte za ušima... Pořád mi nejde do hlavy, že byste byl tady na Západě poprvé!“ zašeptal a obrátil se honem k rudochům, kteří ústy svého náčelníka projevíli konečně souhlas se *scoutovým* návrhem

a jeho podmínkami. Odložili luky, toulce i oštěpy a vedeni Old Dea-
them a *estancierem* začali sestupovat vnitřním schodištěm dolů do
budovy. Všiml jsem si, že zatím se venku na lučině před estancí
shromáždili *vaquerové*, všichni na koních a dobře ozbrojení; vrhali
výmluvné pohledy nahoru na terasu, byli připraveni na pokyn své-
ho pána zasáhnout. Ale pokyn, to bylo za daných okolností jasné,
nepřicházel. Jejich zásah by zatím k ničemu nevedl.

Dva muži zůstali nahoře na terase, aby hlídali složené komančské
zbraně. Asi pět dalších *peonů* se rozestavilo po chodbách; pro jistotu,
kdyby náhodou došlo k rozmršce, ačkoliv se nic takového nedalo
čekat.

Bylo zřejmé, že Komančové jdou úplně najisto. Namířili si to
rovnou ke dveřím, za nimiž ještě před čtvrt nebo před půlhodinou
ležel zraněný Inda-nišo. Old Death jim je sám otevřel – a indiáni se
nedočkavě vhrnuli dovnitř.

Zarazili se hned na prahu.

„Uff!“ vyrazil ze sebe ohromeně jejich velitel, obraceje se k Old
Deathovi. „Vidím tu *squaws*!“

„Ovšem, ovšemže,“ usmíval se Old Death. „*Mne* to nepřekvapu-
je. Ty jsi přece tvrdil, že tu je schován Apač. Vlastně ta tvá bleďá tvář
ti to nakukala. Ale prosím, prohlédni si to tady, přesvědč se, jestli tě
nechceme oklamat!“

Komanč přelétl pohledem místnost a zatvářil se odmítavě.

„Bojovník Komančů nevstupuje do vigvamu žen. A jeho oko tu
Apače nevidí.“

„Můžeš se podívat i jinde,“ řekl Old Death, „jak je ti libo.“

Komanč přikývl a vydal se v čele svých bojovníků na další pro-
hlídku. Brali to důkladně, trvala celou hodinu, do některých míst-
ností se vraceli i několikrát – zejména do té první, kde podle slov *Ta-
hi-ha-ha* měli nalézt zraněného apačského náčelníka. Dokonce si vy-
žádali, aby dámy opustily místnost, a pak si ji prohlédli tak zevrub-
ně, že nakukovali dokonce pod každý cíp příkrývky. Oťukali si
i podlahu, snad si představovali, že je tu nějaký skrytý sklípek nebo

co – samozřejmě kde nic, tu nic. Teprve když tohle všechno zkusili, připustil komančský vůdce, že v estancii žádný Apač není.

„Tak vidíš!“ zasmál se Old Death. „Říkal jsem to, ale tys mně nevěřil. Mně, příteli Komančů! Až budu mluvit s Bílým bobrem, budu si mu stěžovat!“

„Můj bratr s ním chce mluvit? Může jet s námi.“

„Zatím to nejde. Můj kůň je příliš unaven, nepojedu dál dřív než zítra. A bojovníci Komančů opustí tuto krajinu již dnes.“

„Nikoli, bojovníci Komančů tu zůstanou přes noc! Slunce se už skládá k odpočinku a rudí bojovníci nemají ve zvyku jezdit za tmy. Vyrazí až při východu slunce; můj bratr bude moci jet s nimi.“

„Ano?“ řekl Old Death nepříteli nadšeně. „Ale já nejsem sám. Mám ještě čtyři společníky.“

„Bílému bobru budou vítání!“ mínil Komanč a obrátil se k *estancierovi*. „Dovolí moji bílí bratři, abychom se utábořili v blízkosti jejich domu?“

„Jistě, jistě,“ souhlasil don Atanasio. „Řekl jsem přece, jsem přítelem všech rudých mužů, pokud ke mně přicházejí v míru a pokoji. A abyste věděli, že to míním opravdu upřímně, dostanete dokonce ode mne dar. Jednu krávu ze stáda – rozdělte si hned oheň, abyste si mohli upéci trochu masa po tom celodenním běhání.“

To udělalo na indiány dojem. Jistě nikdo z nich už ani v koutku duše nepochyboval, že jejich podezření bylo naprosto liché. Dospěli k názoru, že nám ukřivdili, a najednou se začali chovat náramně přátelsky a přívětivě. Samozřejmě, měla na tom lví podíl i úcta, kterou všichni měli k Old Deathovi. Musím však říci, že už v domě se chovali vzorně, ničeho se ani nedotkli a po prohlídce okamžitě opustili estancii, dokonce dřív, než je k tomu někdo vyzval.

Ale vyhráno jsme ještě neměli; třebaže se chování Komančů změnilo tak podivuhodným způsobem, museli jsme si pořád dávat náramný pozor. V jednu chvíli se dokonce zdálo, že důvěra indiánů se znova začíná viklat. To když se vrátil omráčený strážce z lesa: viděli jsme, že přiběhl za velitelem, šaty ještě celé mokré, a že mu vzrušeně vykládá, co se mu přihodilo; už jsem si myslel, že zůstane jen při

tom, když jeho pohled náhodou zabloudil k nám, kteří jsme vyšli s Komanči před estancii. A už jsme je měli, jak se říká, na krku. Velicí Komanč se na mne obořil hlasem plným rozhorlení:

„Bledá tvář plavala před chvílí přes řeku a srazila pěští tohoto bojovníka! Může mi vysvětlit, proč to udělala?“

„Počkej, počkej, příteli,“ smál se Old Death, který hned pochopil, odkud vane vítr, když si dal od Komanče podrobně vypovědět, nač si jeho muž stěžuje. „Kdopak může tvrdit, že tenhle mladý muž měl s tvým bojovníkem něco společného? Rudí muži rozeznávají špatně obličej bělochů, to je známá věc. A konečně, kde máš zaručeno, že to byl vůbec běloch, s kterým se tvůj muž setkal?“

„Byla to bledá tvář,“ stál zarytě na svém postižený Komanč. „Viděl jsem jeho tvář, když plaval na zádech přes řeku. A měl přesně tento bílý oděv!“

„Ale? Přesně takový? Nemýlíš se? Uznej, příteli, kdyby to byl on, musel by přece mít šaty mokré, jen by z nich crčelo. Podívej se sám na sebe! A sáhni si na něho – každá nit je suchá!“

„Převlékl se v domě!“

„To je ještě lepší! A jak by se tam dostal? Vždyť přece jste měli všude své strážce! A jak by vůbec mohl vyklouznout nepozorovaně z domu, když na terase stáli vaši bojovníci? Uznej, že to přece není možné.“

Postižený indián vrtěl hlavou, nevěřil, ale ostatní nedovedl přesvědčit: opravdu, přece bylo vyloučeno, aby se někdo dostal z obklíčeného a pečlivě hlídaného domu! Nakonec Komanč přijal vysvětlení *estanciera*, který mínil, že poslední dobou řádí v okolí zloději koní, snad tedy že to byl některý z nich. To se zdálo být pravděpodobné. Jen jedna věc ovšem zůstávala záhadná – totiž že se nikde nenašla stopa, kudy ten záhadný chlapík zmizel. Velitel Komančů sice zajel až k řece, aby po ní pátral, ale v místech, která mu jeho bojovník ukázal, nenašel nic – z důvodů, které jsem dobře znal. A tak mávl nakonec nad vším rukou, hlavně proto, že se valem stmívalo, nebylo pomalu vidět nos mezi očima, a vůně pekoucího se masa ho lákala víc než vyhlídka na důkladné pročešávání křovin

podél pobřeží. Za chvíli seděl u svých Komančů, u ohně, u opékající se pečeně.

Dokonce ani nepostřehl, že právě v té chvíli jsem se s Old Deatthem vydal na procházku. Prošli jsme až k petúniím a tam se jakoby náhodou na chvíli zastavili. Starý stopař se tvářil lhostejně, jako by mi něco ukazoval mezi stromy, a přitom tiše, aby ho bylo slyšet jen právě ke křoví, oslovil našeho chráněnce:

„Old Death tu stojí s bledou tváří, která odvedla Inda-niša. Slyší starý náčelník Apačů můj hlas?“

„Ano,“ ozvalo se tiché zašeptání z křovin.

„Komančové si myslí, že Dobrý muž tu není. Odejdou časně ráno. Vydrží můj bratr tak dlouho ve člunu?“

„Ano,“ šeptal Apač. „Svěží vzduch u vody mu udělal dobře, hořečka se už nevrátí. Kdy uvidí Apač opět Old Deathe?“

„Odjíždíme s Komanči hned za úsvitu.“

„Uff! Můj bratr se chce přidat k nepřátelům Apačů?“

„To ne. Ale hledáme několik mužů a Komančové nás k nim dovedou.“

„Bledé tváře se však mohou srazit s bojovníky Apačů. Inda-nišo by rád dal totem mladému muži, který se pro něho odvážil nasadit život. Když jej ukáže apačským bojovníkům, přijmou ho jako bratra... Můj bratr Old Death je zkušený jako liška – až přijde noc, ať mi prosím přinese kus bílé kůže a nůž. Do rána bude totem pro mladého statečného lovce připraven.“

„Udělám to,“ šeptal mezi zuby Old Death. „Nepotřebuje Dobrý muž ještě něco?“

„Ne, Inda-nišo je spokojen. Ať dobrý Manitou bdí nad všemi stezkami, kudy se bude ubírat Old Death a mladý bílý bojovník!“

Celý náš rozhovor proběhl vpravdě bleskově, za dvě minuty jsme se zase procházeli dál – aniž jsme vzbudili nejmenší podezření. Old Death jen tiše poznamenal:

„Máte z pekla štěstí, mladý muži! Abyste věděl, totem je projevem nejvyšší důvěry a nejvyššího díku, ten dává rudoch bělochovi zřídka kdy. Může vám být jednou náramně na prospěch!“

„Počkejte – ale vy k němu musíte s tou kůží! Co když vás při tom Komanči chytanou?“

„Mne? Nesmysl!“ řekl krátce a jaksi pohoršeně Old Death a dál už o celé věci nemluvil. Viděl jsem, že by bylo zbytečné pokoušet se ho odradit – to by se mi podařilo, leda bych mu byl prozradil, že pokud jde o Apače, nepotřebuju vůbec žádný totem. A to jsem ovšem v téhle chvíli prozradit ještě nechtěl...

Dar jsem dostal hned ráno, při ranním rozbřesku, jak mě Old Death probudil. Smál se mi, jaké že jsem to ranní ptáče, že bych se nechal klidně ukrást kterýmkoliv bojovníkem Komančů, a přitom mi jej vtiskl do ruky. Byl to kousek kůže se zářezy na hladké straně, tak jemnými, že by si jich nezasvěcený člověk patrně vůbec nepovšiml. Musel jsem samozřejmě zas zahrát nezkušeného *greenhorna*.

„To je ten slavný totem?“ divil jsem se. „Vždyť na tom kusu kůže nevidím nic zvláštního.“

„To taky není třeba,“ odpověděl. „Hlavně že na něm něco uvidí každý Apač, kterému ho ukážete. Inda-nišo neměl barvu, ale když si kterýkoliv Apač tyhle drobné zářezy obarví, bude mu okamžitě jasné, oč jde. Pro všechny svaté, nesmíte to ale ukazovat Komančům! Hned by s vámi zatočili jako se smrtelným nepřitelem, to je vám doufám jasné! A teď se laskavě oblečte na cestu a pospěšte si dolů! Komančové vyrazí za chvíličku!“

Indiáni byli už vlastně k odjezdu přichystáni. Snídani – zbytky masa od včerejšího dne – spořádali, teď ještě zavedli koně k řece a dávali jim pít na cestu. Naštěstí všichni do jednoho šli k břehu daleko od místa, kde byl schován starý Apač. Na dvoře jsem se potkal s *estancierem* a s jeho oběma dámami, které teď už byly úplně klidné a neměly z Komančů nejmenší strach. *Vaquerové* právě přiváděli naše koně a don Atanasio si je prohlížel a vrtěl nad nimi nedůvěřivě hlavou.

„Señore, nezlobte se, ale tahle zvířata vám nenechám,“ řekl posléze Old Deathovi. „Podívejte se, vy jste můj starý přítel, a to bych si musel do smrti vyčítat, že jsem vás nechal odjet na takových una-

vených konících! Víte co? Vyměním je, a vašim přátelům také. Počkejte chvíli!”

Kývl na dva *vaquery* a zanedlouho nám přivedli pět čerstvých, polodivokých, ale výborně vyhlížejících koní. Poděkovali jsme donu Atanasiovi ze srdce a rozloučili se s ním vřelým objetím. Dámy, kterým jsme složili co nejdvořnější poklonu, si dokonce utíraly kapesníčkem slzičky.

Slunce ještě nevyšlo nad obzor, když už jsme přebrodili Elm Creek a zamířili v prudkém cvalu směrem na západ. Jeli jsme v čele v pěti, spolu s komančským náčelníkem, za námi ostatní komančští bojovníci na svých drobných, chundelatých, hubených, a přece tak vytrvalých konících. O tom, kdy a kde se spojíme s hlavním oddílem Komančů, se zatím nemluvilo. Teprve asi po hodině jízdy jsme se dozvěděli, že hlavní voj pokračoval dál ve své cestě, že Bílý bobr rozhodl nečekat na náš oddíl a na zajatého Inda-niša; podle jeho pokynů mělo deset mužů dopravit Inda-niša rovnou do hlavních komančských sídel a zbytek, čtyřicet lidí, se měl obrátit co nejrychleji k Riu Grande del Norte. Bílý bobr se dozvěděl od Gibsona, že Vinnetou uprchl přes řeku, a spočítal si na prstech, že teď vzbouří proti Komančům všechny apačské kmeny; a chtěl se tedy pochopitelně objevit před nepřitelem co nejdřív, ještě než bude hotov se všemi přípravami k obraně. Nám to bylo do jisté míry vhod, chtěli jsme zastihnout Gibsona ještě u Komančů.

Asi po dvou hodinách jízdy přes poušť Nueces, když jsme měli za sebou místo, kde se oddíl našich Komančů odpojil od hlavního voje, jsme narazili na stopy. Byly to otisky, jako když hodí šňůrou, přímé, rovné, ve svěží zelené trávě zcela zřetelné. To jasně svědčilo o tom, že Komančové zůstali naprosto nezpozorováni. Zelená a temná čára, zvěstující, že se přibližujeme na západě k lesu, nám potvrzovala, že k Riu Grande del Norte máme, co by kamenem dohodil.

„Uff!” zaradoval se velící Komanč. „Ujeli jsme dlouhou cestu a nepotkali žádnou bledou tvář! Nebude trvat dlouho a přebrodíme

se přes řeku a pak se zjevíme před apačskými psy tak nečekaně, že budou výt strachy a hrůzou.“

Ujížděli jsme ještě dost dlouho pod korunami platanů, jilmů, buků a gumovníků, než jsme dorazili k řece. Bílý bobr byl vynikajícím vůdcem. Stopa, kterou jsme se řídili, vedla přímo k brodu, jako by ji nalinkoval podle pravítka. A rovnou k místu, kde řeka Rio Grande byla sice široká, ale dost mělká, klidná, sjízdná. Jen na koláče sypké směsi písku a bahna, které vyčnívaly nad hladinu, bylo třeba dávat pozor: ty byly nebezpečné, tady se mohl leckde probořit kůň i s jezdcem. Na břehu jsme našli snadno stopy po táboření. Komančové tu strávili včerejší noc a hned ráno, jistě velice časně, se vydali na další cestu. Nemohli ovšem jet tak rychle jako my, byli předvojem a tady už začínala nepřátelská území, loviště Apačů, a bylo třeba nejvyšší obezřetnosti. Už při samém přechodu přes řeku. Stopy mluvily jasně o tom, že mu Komanči věnovali velkou pozornost; mnozí muži sesedli s koní a píd' po pídí prohlíželi brod a označovali schůdná místa větvemi zastrkanými do dna. Ulehčili tím přechod i nám, stačilo jen si hledět jejich vyznačované cesty. Přes nánosy písku a bahna rozdělující řeku vlastně v několik ramen jsme se dostali až ke břehu porostlému pásem křovin a stromů, za kterým se prostírala širá travnatá plošina a po ní zakrátko zase nedohledná písčitá rovina. V těchhle končinách mezi Riem Grande a Bolsónem de Mapimi, jako stvořených pro rejdy loupeživých hord divokých indiánů, se člověk skutečně nesetká než s pískem, s pískem a tu a tam s nějakým kaktusem. Na člověka to nedozírné písečné moře ovšem zvlášť dobře nepůsobí. Zato pro toho, kdo sleduje stopu, je tu jistá výhoda: má ji před sebou v písku jako na dlani tak jako my, když jsme sledovali otisky vedoucí směrem na západ s nepatrným odklonem k jihu. A jestli jsem v duchu počítal s tím, že do večera Komanče dostihneme, teď jsem se té naděje vzdal. Hromádky písku, jak je odhazovala kopyta pádících koní, ukazovaly zřetelně, že Komančové jeli v plném tempu. Ostatně jsem musel ta indiánská zvířata obdivovat. Ujeli jsme skoro čtyřicet mil, a nebyla na nich znát

žádná únava. Ale také naši koně, totiž ti, které nám daroval don Atanasio, se drželi statečně.

Krátce po poledni změnila stopa, kterou jsme sledovali, nečekaně směr. Co se stalo, že najednou odbočili k jihu? Z otisků bylo jasné patrné, že oddíl udělal zastávku: setkali se s lidmi, kteří tu zanechali druhou stopu, vedoucí od severu. Také Old Death seskočil z koně a pozorně si ty nové otisky prohlížel. Pak se zvedl a řekl:

„Musíme za nimi, nic jiného se nedá dělat. Bílý bobr se tady setkal s dvěma muži; myslím, že to byli indiáni a že mu přinesli nějakou důležitou zprávu, ale jakou, to nevím.“

Když také Komanč potvrdil, co starý *scout* vyčetl ze stopy, obrátili jsme koně směrem na jihozápad. Cesta trvala dlouho, až do večere, ale teď už se jelo mnohem a mnohem pomaleji. Mohli jsme jet jen mírným poklusem, chvílemi dokonce krokem. Bylo už skoro tma, stěží jsme rozeznávali stopy, a když jsme se pomalu ohlíželi po místě k odpočinku, můj kůň najednou nasál nozdrami vzduch a dlouze zarehtal. Povolil jsem mu uzdu a dal se jím vést – ostatní zvířata ho dychtivě, jaksi nedočkavě následovala. Tušil jsem, že asi někde ucítil vodu.

A za několik minut, skoro už v úplné tmě, jsme dojeli k říčce.

Po takové cestě, jakou jsme měli právě za sebou, je voda učiněným požehnáním. Člověk si nemůže prostě přát nic víc, než aby našel na noc takové příjemné místo, kde by se mohl osvěžit. Našli jsme si kouteček vhodný k utáboření, rozvalili se po zemi a popřáli koňům, aby se volně a po libosti pásli. Komančové se postarali o hlídky a my, Old Death, Langové, Hektor a já, jsme se sesedli a dohadovali se, ke kterému asi toku jsme to dorazili. Old Death po dlouhém hlasitém mudrování dospěl k přesvědčení, že to bude nejspíš Rio Morelos, které se vlévá do Ria Grande poblíž průsmyku Eagle. Byli jsme unaveni, na nějakou dlouhou zábavu nebylo ani pomyšlení, a tak jsme šli velmi brzy na kutě.

Ráno jsme si prohlédli řeku při denním světle. Byla dost široká, ale nedaleko od našeho tábořiště byl brod, kterým, jak jsme zjistili, před námi přešel i hlavní komančský voj. Přebrodili jsme se

a pověsili se znova na stopu. V poledne druhého dne nás znovu čekalo překvapení, poněvadž se opět nečekaně odklonila, tentokrát severním směrem. V dáli před námi na obzoru vystupoval pruh holého, obnaženého skalnatého pohoří. Old Death protáhl obličej, tvářil se krajně nespokojeně.

„Co tohle má, u všech čertů, zase znamenat?“ bručel si. „Já tomu Bílému bobrovi přestávám rozumět. Odvážit se do takové krajiny... víte vůbec, jaký kus země je tady před námi?“

„Bolsón de Mapimi?“ zeptal jsem se.

„Hm... Vy je znáte?“

„Jen z map.“

„To buďte rád. Tohle Mapimi, to je díra na samém konci světa: tady odtud se vždycky rozlézaly všelijaké raubířské bandy jak červi! Ale v pustinách se lumpárnám obvykle nejvíc daří – já si myslím, že i stěhování národů začalo někde v takové zatracené pustině. Tamhle nahoře už je to lepší, tam v těch roklích a údolích žijí Apači. Ale jestli *ty* chtějí Komanči přepadnout, pak je mi jich srdečně líto. Už teď. Komančů samozřejmě, protože s těmihle horskými kmeny ještě nikdo nikdy nic nesvedl. Přitom na severu jsou Apačové mezi Riem Grande a Riem Pecos a na severozápadě až po Gilu jakbysmet. Komančové lezou do pastí, a jestli zaklapne – běda jim!“

„Běda jim – a běda nám! Protože my v té pasti budeme vězeti i s nimi!“ mínil jsem.

„Z toho tak velký strach nemám,“ zavrtěl starý stopař hlavou. „Jednak jsme Apačům nic neprovedli, a potom, kdyby bylo nejhuř, můžete se vytasit se svým totemem.“

„Stejně bychom měli radši Komanče varovat.“

„Tak to zkuste, *sir*! Řekněte pitomci desetkrát, že dělá pitomost, a stejně na vás nedá. Koneckonců, já jsem to už před chvílí zkusil u náčelníka. Jen jsem tak naznačil, že si myslím to a ono – a měl jste ho slyšet! Vyjel si na mne, že má své rozkazy a že pojede po stopě Bílého bobra, ať padají třeba šindele ze střeš. Jestli se nám to prý nelíbí, můžeme si táhnout, kam chceme!“

„Hrubíán! Otevřhuba!“ ozval se Lange pohoršeně.

„To víte – Komančové nechodili do penzionátu na kurzy dobrého chování,“ zašklíbil se Old Death.

Ale ten jeho úsměv byl opravdu křečovitý a chtěný. Z toho, jak sebou neustále neposedně šil v sedle, jsem soudil, že se mu to všechno zamlouvá čím dál tím míň.

„Moc bych se divil, kdybychom se tam do něčeho nenamočili!“ bručel si pořád. „Už jsme přejeli hranice a bůhvíkam se ženeme. Sám bych rád věděl, co na nás vlastně čeká; jenže kdepak sehnat knížku, v které by si to člověk mohl přečíst...“

6. Juarez, nebo Maxmilián?

Byl jsem přesvědčen, že se mi podaří dopadnout Gibsona ještě na území Spojených států, a teď to najednou vypadalo, že se za ním poženou do Mexika, dokonce až do nejnebezpečnějších končin už tak dost divoké země. Dobrá – cesta na Chihuahuu vede přes nejsevernější výběžek divoké pouště Mapimi, ale většinou aspoň otevřenou, přehlednou krajinou. Ovšem teď, když jsme se museli obrátit na jih, čekala nás zlá, záludná, nebezpečná končina, a to na mne a vůbec na všechny sedlo jako těžká můra. Byli jsme unaveni, zmoženi, neklidni, a jak jsme pozorovali, přemáhala tělesná únava i Komanče, daleko uvyklejší na tuto krajinu. Jeli jsme ovšem od estancie dona Atanasia jako o závod, to je pravda, jenže i tak se naše zásoby rychle tenčily: Komančům došlo jejich sušené maso a my jsme měli už taky poskrovnu ze zásob, jimiž nás laskavý *estanciero* vybavil na cestu.

Půda se zvolna zdvihala, stoupali jsme výš a výše, až jsme došplhali do hor, ke skálám bez stopy života, bez kytičky, bez kouska trávy. A pak, když jsme odbočili ještě poněkud víc na jih, vjeli jsme mezi skalní soutěsky. Byl tu všude nesnesitelný sluneční žár, ještě větší než v otevřené rovině pouště. Koně se vlekli krok co krok a stopy ukazovaly, že hlavní komančský voj se táhl právě tak pomalu jako my. Co chvíli nad námi zakroužil sup a celé hodiny nás potom doprovázel, jako by se užuž nemohl dočkat, až nás přemůže únava a promění nás v jeho bezmocné oběti. Cesta byla jednotvárná, zdála se nekonečná, roklina následovala za roklinou a ani jsme nechtěli věřit očím, když se za jednou z nich začal konečně obzor zbarvovat do temna. Ale i koně sami od sebe přidali do kroku a Old Death naladil najednou taky příjemnější tvář.

„Tak teď konečně vím, kam jdeme,“ řukl se do čela. „Tudy se dostaneme někam k Riu Salado, které sem teče od Mapimi. Jestli se dali Komančové nahoru proti proudu, máme po starostech: kde je voda, tam je tráva a les a asi se tam potká i nějaká zvěř. Pánové –

popožeňme trošku kobylinky; čím dřív tam budeme, tím spíš si budou moci odpočinout. A my taky!“

Stopa zahrnula na západ. Vedla nás do dlouhé, úzké rokliny, která se po chvíli krátké jízdy rozšířila v nádherné zelené údolí s klikatícím se potůčkem uprostřed. Dopřáli jsme si malý odpočinek, hlavně koně se nemohli dosytit čerstvé vody a svěží trávy, a potom jsme se vydali dál cestou podél potoka. Tekl do kaňonu, jehož strmé stěny byly tu a tam porostlé křovinami, a nakonec nás dovedl k horskému úbočí, plnému zelené, veselé travičky – byl to učiněný hodokvas pro naše oči, oslňované celou tu dobu ostrými barvami skalisek v plném slunci.

Ted' už se ovšem stmívalo a my jsme začali hledat místo, kde se utábořit. Velitel Komančů trval na tom, že musíme zůstat v sedlech, dokud neobjevíme nějaký lesík, nebo aspoň pár stromů, a nám nezbylo než se podvolit, ačkoliv koně únavou už sotva pletli nohama. Opravdu, bylo už skoro úplně tma, když se před námi ozval tlumený výkřik, na který komančský vůdce hned a velmi radostně odpověděl.

Zastavili jsme se.

„Komančové táboří přímo před námi,“ vysvětlil Old Death. Jel s naším vůdcem vpředu a zanedlouho se k nám vrátil. „Myslel jsem podle stop, že jsou už dál, ale oni jsou opatrní. Neznají to tady, v poledne prý vyslali vyzvědače, a zatím na ně stále ještě čekají. Můžeme jít blíž – za chvíli sami uvidíte táborové ohně.“

„Copak se při takové válečné výpravě zapalují táboráky?“ řekl jsem, úmyslně hodně udiveně, abych se zas jednou ukázal před Old Deathem jako dokonalý zelenáč.

„Když to je v takovéhle krajině!“ vysvětlil shovívavě stopař. „A pak... jsou si jisti, že daleko široko není nepřítel, že je chrání vyzvědači.“

Neřekl jsem na to už nic; pobídl jsem jen koně a se mnou i oba Langové a Hektor. Na samém konci kaňonu hořelo asi deset ohňů, nízkých, tlumených, tak jak to bývá u indiánů v podobných situacích zvykem. Zdálo se mi, že jsme se octli v okrouhlé kotlině bez

stromů, obehnané kolem dokola (pokud jsem to mohl v přítomní rozeznat) sráznými stěnami. Rudoši to místo bezpochyby považovali za velmi výhodnou a bezpečnou skrýš.

Naši Komančové zajeli přímo do tábora, kdežto my jsme dostali sice zdvořilý, ale rozhodný pokyn, abychom zatím počkali na místě, že prý nás zavolají. Trvalo to hodnou chvíli, než se konečně objevil indián, který nás zavedl k ohni hořícímu právě uprostřed tábora. Seděl tu Ojo-koltsa, známý komančský náčelník, starý muž s šedivými vlasy svázanými do vrkoče a ozdobenými třemi orlími pery. Byl oblečen neokázale v mokasínech, černých plátěných kalhotách, ve vestě a v kabátě z nějaké světlejší látky. Za pasem měl pistoli a vedle sebe dvouhlavňovou pušku. Pochutnával si právě na kusu pečeného koňského masa a ta vůně, upřímně řečeno, nesmírně dráždila můj nos. Ohryzával svou porci s náramnou chutí silnými zdravými zuby, a ještě k tomu držel v pravé ruce nůž; když nás uviděl, z neznámého důvodu ho odložil ihned stranou. Vybral si k večeri opravdu příhodné místo, hned za zády měl potok, stačilo se naklonit a mohl tu svou pochoutku zapít nejčerstvější vodou.

Sotva jsme k náčelníkovi dojeli, obklopili nás ze všech stran komančští bojovníci a dva z nich vzali naše koně a odvedli je bez řečí i bez dovolení stranou. Podíval jsem se po očku po Old Deathovi, ten se však tvářil, jako by bylo všecko v nejlepším pořádku, a tak jsem se s tím mlčky smířil. Bílý bobr povstal, s ním i další dva muži, kteří seděli u ohně (asi to byli další náčelníci), a Ojo-koltsa pak po indiánském způsobu pozvedl na pozdrav pravici a s obvyklou vážnou přívětivostí nás pozdravil:

„Můj bratr Old Death připravil velké překvapení všem komančským bojovníkům. Netušili jsme, že se s ním tady setkáme. Je nám však vítán – jistě bude s námi bojovat proti apačským psům.“

Zřejmě mu záleželo na tom, abychom i my ostatní rozuměli; mluvil onou podivuhodnou jazykovou míchanicí anglicko-španělsko-indiánskou, které se tady na pomezí všeobecně používá.

„Veliký Manitou řídí kroky bílých a rudých mužů a vede je nevyzpytatelnými stezkami,“ odpověděl stejně obřadně stopař. „Šťast-

ný je bojovník, který se v pustině setká s přítelem. Bílý bobr mě uvítal – vítá také mé přátele a průvodce?”

„Tví přátelé jsou mými přáteli, a koho miluješ ty, toho miluje i Ojo-koltsa,“ odpověděl. „Nechť se tvoji druzi posadí, náčelník Komančů s nimi bude pít kouř míru z posvátné dýmky.“

Old Death se uklonil a posadil se a my jsme následovali jeho příkladu. Hektor se uvelebil v trávě několik kroků od nás a komančští předáci si vybrali místo po boku Bílého bobra. Ostatní indiáni zůstali, kde byli; vytvořili kolem nás kruh, nehybný, nepropustný, jako z kamene.

Ojo-koltsa sňal z krku kalumet, nacpal dýmku tabákem z váčku, který se mu houpal u pasu, a zapálil. Obřad, který jsme si odbyli už při setkání s jeho synem, se opakoval do posledního puntíku. S posledním kotoučem dýmu vypuštěným do čtyř světových stran a k zemi a k obloze jsme se stali přáteli Komančů.

Když mladý velitel podal zprávu o bezúspěšném pátrání na estancii, přihlásil se o slovo Old Death a doplnil Komančovo líčení – musím uznat, tak šikovně, že starého válečného vlka jistě nemohlo ani ve snu napadnout podezírat nás nebo dona Atanasia z nějaké pomoci Apačům.

Náčelník pozorně poslouchal, ale sám si dal načas, než se rozhoupal k odpovědi.

„Ojo-koltsa věří všemu, co praví jeho bílý bratr; on nemá důvod, aby Koša-pehveho podezíral, že ho chce oklamat. Ale také druhá bledá tvář nemá důvod, proč by měla namlouvat Komančům lež. Ví, že takovou lež by musil každý zaplatit životem. A bledá tvář zůstala u nás. Kdyby nás chtěla oklamat, dávno by již zmizela z ležení komančských mužů. Nemohu si o tom myslet nic jiného, než že byl jeden z vás dvou oklamán.“

Těchhle několik vět vzbudilo mou pozornost. Ten Ojo-koltsa není žádný hlupák, dovede usuzovat, a Old Death si bude muset dát pozor na každé slovíčko, pomyslel jsem si. Co kdyby nakonec náčelník Komančů napadlo zajet ještě jednou k estancii? Old Death patrně uvažoval podobně.

„To je možné, že někdo z nás byl oklamán,“ přisvědčil pohotově. „Ale rád bych viděl chlapíka, kterému by se podařilo oklamat Old Deathe. Ba ne – jestli byl někdo oklamán, pak jsem to nebyl určité já!“

„Koša-pehve ať mi tedy řekne, co si o věci myslí.“

„Myslím si, že *především* byl oklamán náčelník Komančů.“

Bílý bobr zachovával klid a důstojnost. Old Deathova poznámka ho v nejmenším nevzrušila.

„Kdo ho oklamal?“ zeptal se věčně.

„Asi ty bledé tváře, o kterých mluvil.“

„Koša-pehve se to domnívá? Pak by musil taková slova dokázat – ti muži s námi kouřili dýmku míru, a kdyby nás oklamali, musili by zemřít!“

„Tak ty jsi s nimi dokonce kouřil kalumet? Kdybych tu byl, byl bych ti to rozmluvil! A taky bych ti dokázal okamžitě, jak se klameš! Řekni mi – kdo je tvůj přítel: snad prezident Juarez?“

„Juarez se zpronevěřil barvě své kůže. Bydlí v domech bledých tváří a vede život jako ony. Ojo-koltsa jím pohrdá. Bojovníci Komančů propůjčí svou statečnost císaři, který jim za jejich služby dá zbraně, koně, pokrývky a pomůže jim, aby zničili všechny Apače.“

„Tak vidíš,“ potřásl hlavou Old Death. „A ti tví dva běloši jsou přáteli tvého největšího nepřítele. Jedou do Mexika – protože chtějí pomáhat *Juarezovi*!“

Bílý bobr si prohlížel nedůvěřivě stopaře.

„Máš pro to důkaz?“

„Zeptej se tady mých přátel. Anebo počkej! Víš přece, že Bílý otec ve Washingtonu drží s Juarezem?“

„Ojo-koltsa o tom ví dobře.“

„Dokonce dovoluje, aby se pro Juareze najímali vojáci! V městě La Grange je muž, který se jmenuje seňor Cortesio. Byli jsme u něho a setkali jsme se s těmi lidmi právě u něho. On sám nám řekl, že opatřil Juarezovi už mnoho vojáků. Dávej pozor! Ti tví běloši bydleli přímo v jeho sousedství. A zmizeli zrovna v ten den a zrovna s těmi lidmi, které seňor najal pro Juareze. Neříká ti to nic? Tobě, který tak

nenávidíš Juareze? Neuvědomuješ si ještě, že jsi vlastně kouřil dýmku míru se svými zapřísáhlými nepřáteli?“

Náčelník poslouchal Old Deathe s velikým napětím. Poslední slova mu hnula žlučí. Šterbinou víček to náhle završelo nenávistí. Pohnul se, pootevřel ústa, ale Old Death ho nepustil k slovu:

„Počkej ještě! Řeknu ti ještě víc. Ti dva muži, Juarezovi vojáci, přišli k donu Atanasiovi. Víš přece, komu přeje on? Císaři Maxmiliánovi! A dovedeš si představit, jak se lekl, když si uvědomil, jakého má právě v domě hosta – starého, zasloužilého císařského důstojníka, Francouze! Kdyby se to tihle lidé dověděli, byli by ho usmrtili. Navlékl to tedy tak, že mu natřel hlinkou obličej, aby vypadal jako indián. A když se ho zeptali, řekl, že je to nemocný rudoch. *Inda-nišo!* Rozumíš tomu?“

Bílý bobr zvedl obočí. Bylo vidět, že je zvyklán, ale opatrnost ho neopouštěla.

„Ale proč řekl právě tohle jméno?“ zahučel.

„Dost jednoduché proč. Apači přece drží s Juarezem. Předpokládal tedy, že starého bezmocného náčelníka budou tihle lidé považovat za přítele.“

„Uff!“ náčelník Komančů začal pěst. „Rozumím ti! Don Atanasio je velice chytrý muž, když přišel na takovou výmluvu... Ale kam se poděl starý císařův důstojník, když přijeli moji bojovníci na estancii? Proč se jim neukázal?“

„Nemohl se jim ukázat, poněvadž byl už pryč,“ vymýšlel si Old Death, jen se prášilo. „Don Atanasio si tu historku s Inda-nišem prostě vymyslel. A bledé tváře se ovšem domnívaly, že to, co říká, je pravda – a hned jak se s tebou setkaly, ti všechno na místě vyklopily. Proč? No to je jasné. Věděli, že držíte s Francouzi, a tak si mysleli, že si u tebe udělají dobré oko.“

Bílý bobr přikývl:

„Ojo-Koltsa ti věří, ale potřebuje mít v rukou nezvratný důkaz o tom, že bledé tváře pracují pro Juareze. Nemůže jinak ty muže potrestat, kouřil s nimi dýmku míru.“

„Říkám ti znova, že to dokážu. Nejdřív ovšem musím dvě z těch bledých tváří zajmout.“

„Proč?“

„Jsou to naši nepřátelé. Pronásledujeme je už dlouho.“

Bylo to stručné, ale bylo to to nejlepší, co mohl Old Death odpovědět. Výklady o Ohlertovi a Gibsonovi by vedly jen k nekonečnému vyptávání, a přitom ty dvě věty, a hlavně slova *jsou naši nepřátelé* komančskému náčelníku kupodivu úplně stačila. Odpověděl okamžitě:

„Tvoji nepřátelé jsou také našimi nepřáteli. Ojo-koltsa odejme bledým tvářím kouř míru a oba muže ti daruje.“

„Výborně! Víc od tebe nechci!“ Old Death byl spokojen, divže si nemnul své kostlivé ruce. „Můžeš sem dát zavolat jejich vůdce? Promluvím s ním, a přesvědčíš se hned, že to jsou Jaurezovi lidé.“

Náčelník Komančů pokynul jednomu z bojovníků, stojících v kruhu kolem nás, a když přistoupil, vydal mu potichu krátký rozkaz, jen pár slov. Za okamžik bojovník přišel s mužem vysoké statné postavy. Vypadal jako pravý Mexikánec, tvář obrostlá hustým voussem vyhlížela zarputile a bojovně.

„Co se děje?“

Mračil se, měřil si nás chladným, nepřátelským pohledem. Gibson už asi zapracoval; poznal nás a ujistil ho, že od nás nemůže čekat nic dobrého. Byl jsem docela zvědav na to, jak se Old Death z toho všeho teď vyvlékne. Ale starý stopař byl všemi mastmi mazaný. Šklíbil se docela přátelsky a vlídně, jako by právě potkal dobrého známého.

„Buďte zdrav! Mám vyřídit pozdrav od seňora Cortesia z La Grange,“ zahlaholil.

„Od seňora Cortesia?“ Napětí v mužově tváři maličko povolilo; netušil, že právě teď spolkl nebezpečnou návnadu. „Copak vy ho znáte?“

„Přirozeně že ho znám,“ mínil starý. „Přátelíme se už nějaký ten týden. Měl jsem bohužel smůlu, že jsem se opozdil. Už jsem se k vám nestačil přidat.“

„Co tím myslíte – přidat se k nám?“

„Chtěl jsem s vámi, na druhou stranu. K Juarezovi.“

Mexičanovou tváří se mihl stín hněvu:

„Señore – vy se mýlíte! Stojíme na straně Francouzů!“

„Ale převádíte dobrovolníky ze Spojených států do Mexika!“

„Pro císaře!“

„A señor Cortesio tedy... pracuje pro císaře taky?“

„Pro koho jiného?“

„Tak se mi zdá, že pro Juareze!“

„Ani nápad!“

„Jen jestli jste dobře informován!“

„Já?“ Vousáč se pohrdavě zasmál. „Jsem důstojník!“

„Juarezův?“ vpadl bleskově Old Death.

„Ano... totiž ne, ne! Člověka ještě spleťete! Říkám, že císařův, pořád to říkám!“

„Trochu jste se podřekl,“ Old Death si založil ruce na prsou a zatvářil se zcela spokojeně. „Když jste důstojník, měl byste si dávat větší pozor na jazyk! Zvláště v takovýchhle chvílích! Ale děkuji vám, stačí, co jste řekl, už se nebudu ptát na nic.“

Důstojník se chystal ještě něco dodat, ale náčelníkův pokyn rukou byl příliš výmluvný. Nezbylo mu nic než poslechnout a poroučet se.

„Co říká můj bratr teď?“ zeptal se Old Death.

„Jeho tvář mluvila jasně,“ řekl zvolna Bílý bobr. „Ale to není pro mne ještě důkazem!“

„Ale nepochybuješ snad o tom, že ten člověk je důstojník? A že je ve spojení s Cortesiem?“

„Ano.“

„A když ti tedy dokážu, že Cortesio pracuje pro Juareze?“

„To Bílému bobrovi postačí!“

„Tady je důkaz.“

Stopař sáhl do kapsy, vylovil odtud průvodní list podepsaný Juarezem a rozložil ho před náčelníkem.

„Řekl jsem svému rudému bratru, že pronásledujeme dvě bledé tváře, které navštívily seňora Cortesia. Šli jsme za nimi k seňorovi a tvářili se, že chceme také do Mexika k indiánskému prezidentu. Uvěřil nám a dal nám pas podepsaný Juarezem. Mně i mému příteli; mohl by ti ukázat tentýž dokument! Podívej se na ten papír a přečti si ho. To je důkaz, který jsi po mně žádal!“

Náčelník vzal papír mlčky, chvíli ho všelijak převracel a prohlížel a nakonec se zlostně zachechl:

„Bílý bobr se nenaučil umění bledých tváří, které dovedou mluvit papírem. Ale ví, že znamení, které tu vidí, je totem Juareze. Bílý bobr si nyní zavolá jednoho mladého bojovníka, který byl vychováván jako chlapec u bledých tváří. Ten nechá promluvit papír a vyjeví všechno, co je třeba.“

Zavolal hlasitě jakési jméno a ze zástupu k němu přiběhl mladík světlejší pleti, zřejmě míšenec; vzal z Ojo-koltsových rukou papír, přiklekl k ohni a začal pomalu a dost těžce číst, slovo od slova, avšak s náramným důrazem. Dával si před náčelníkem zřejmě záležet. Když skončil, vrátil dokument s výrazem nesmírné hrdosti nad tím, jak výborně ovládá umění bledých tváří.

„Věří teď můj rudý bratr, že ho bledé tváře obelhaly? Že jsou nepřáteli Komančů?“ řekl Old Death, pečlivě ukládaje Juarezův pas do kapsy.

„Ojo-koltsa se o tom přesvědčil,“ odpověděl Komanč. „Shromáždí přední bojovníky kmene a poradí se s nimi, co se stane dále.“

„Mohu se té porady zúčastnit také?“

„Ne! Můj bratr je moudrý, když dává radu, a statečný, když se rozhodl k činu. Avšak my ho nepotřebujeme. To, co chtěl dokázat, už dokázal. O všem ostatním rozhodnou již Komančové sami.“

„Dobrá, jak chceš,“ řekl Old Death. „Ale přece jen ještě na něco jsem se tě chtěl zeptat. Snad to nepatří k tomu, o čem jsme až dosud mluvili, ale pro nás je to velice důležité. Proč táhnou mí rudí bratři až tak daleko na jih? A proč se odvážil Bílý bobr až tak vysoko do těchto pustin?“

„Komančové chtěli jet jinou cestou, ale dozvěděli se, že Vinnetou vyrazil s početnými oddíly k Riu Conchos a zanechal zdejší vesnice Apačů bez stráží. Proto bojovníci Komančů změnili směr jízdy. Čeká je velká kořist, taková, jaké se ještě nikdy nezmocnili!“

„Hm, hm,“ Old Death potřásl hlavou. „Říkáš – Vinnetou na Riu Conchos... Odkud máš tu zprávu? Asi od těch dvou mužů, kteří se k vám přidali na sever odtud, že?“

„Mluvili o tom. Tys viděl jejich stopu?“

„Ano. Ke kterému kmeni patří?“

„Jsou to Topiové, otec a syn.“

„Jestli jsou ještě tady – mohl bych si s nimi promluvit?“

„Můj bratr může dělat, co se mu líbí!“

„Mohu promluvit i s dvěma muži, které stíháme?“

„Kdo by mu v tom mohl zabránit?“

„Mám ještě jednu prosbu – chtěl bych obejít tábor. Jsme na území nepřátel a já jsem vždycky v takovém případě nejradši, když se mohu sám přesvědčit, že je všechno, jak má být.“

„Udělej to, ačkoliv to není třeba,“ řekl indián. „Bílý bobr už všechno zařídil a před námi zkoumají krajinu zvědové. Nemusíte se ničeho obávat.“

Jistě si Old Deathe velice vážil, když se jeho slovy nejen necítil uražen, ale když dokonce blahovolně s Old Deathovou žádostí vyjádřil souhlas. Oba Komančové po jeho boku se teď zvedli, a jak nám mlčky celou tu dobu naslouchali, tak mlčky teď odcházeli, aby svolali poradu předních velitelů kmene. Ostatní muži se také rozcházeli a usazovali u ohňů. Oba Langové a Hektor dostali místo u jednoho z nich a Komančové jim nabídli tři pořádné kusy koňské pečínky. Mne chytil Old Death za ruku a vlekl mě stranou, k ohni, kde se shromáždila skupina bělochů. Důstojník nám vyšel vstříc, přivítal nás však nepřátelsky, podrážděně:

„Co to mělo všechno znamenat, *sir*? Můžete mi vysvětlit ten výsledek?“

Stopař se jen šklebil:

„To všechno vám vysvětlí Komančové – já vám jen posloužím dobrou radou: nikdy nemluvte s člověkem, jako je Old Death, nafoukaně! A zvlášť ne v tom případě, když mezi sebou schováváte zloděje koní! Mimochodem řečeno: asi vám není dost jasné, jak to s vámi vypadá. Uvědomujete si, že jsou Komančové na naší straně? Stačí, abych hnul prstem, a...“

Jeho gesto řeklo všechno. Odmlčel se, chtěl totiž dát příležitost mně, abych si vyřídil své záležitosti s Gibsonem a Ohlertem. Seděli u téhož ohně, v kruhu mezi ostatními, Ohlert celý zubožený, zchátralý, v potrhaných šatech a s vlasy divoce rozcuchanými. Propadlé tváře, oči hluboko zapadlé v obličeji – seděl tu s nepřítomným výrazem v očích, v ruce tužku a před sebou na kolenou kus papíru. Trápily ho možná zas nějaké jeho představy. Ostatně s ním jsem v téhle chvíli ani neměl co mluvit, teď mi záleželo hlavně na tom, kdo ho vylákal až sem.

„Tak jsme se konečně zase setkali, že ano, Mr Gibsone?“ začal jsem. „Doufám, že teď už to spolu vydržíme delší dobu.“

Zasmál se mi vyzývavě přímo do obličeje:

„S kým to mluvíte, *sir*? Tak se mi zdá, že si pletete jména.“

„Pochopitelně že mluví s vámi! A vy to přirozeně až moc dobře víte!“

„Pochopitelně? Přirozeně? Nevím, co je na tom přirozeného. *Hádám* jen, že mluvíte se mnou, poněvadž jste se na mne díval. Bohužel já neznám žádného *gentleman*a jménem Gibson.“

„To se vám nedivím! Kdo má tolik různých jmen, může docela lehce některé z nich zapomenout. V New Orleansu jste se jmenoval Clinton, pravda? A v La Grange zase Gavilano?“

„Teď jste náhodou vyslovil mé skutečné jméno. Jmenuju se Gavilano. Ale co z toho? Já vás neznám a nezajímá mě.“

„To věřím. A ještě radši byste byl, kdybyste i vy nezajímal mne! Ale s tím se budete muset rozloučit, *sir*. Netluču se za vámi až z New Yorku, abyste se mi pak tady jednoduše vysmál. Od téhle chvíle je konec s kličkováním – půjdete se mnou, kam vám poručím!“

„Hm!“ odfrkl už zlostně. „A co když nebudu chtít?“

„Tak vás krátce a dobře přivážu ke koni! A ten už mě poslechně! Na slovo!“ odsekl jsem ostře.

Vymrštil se ze země, vytrhl revolver z opasku a zamířil: „Člověče, ještě slovo, a pošlu k čertu vás i va...“

Víc neřekl. Old Death se najednou vynořil za ním a jediným úderem mu vyrazil zbraň z ruky. Revolver se válel až v trávě přede mnou.

„Takhle se u nás nemluví, Gibsone,“ řekl varovně *scout*. „To bychom vám museli tu vaši nevymáchanou hubu zavřít!“

Gibson se držel za paži, mnul si ji, křivil obličej bolestí a vztekle usykával:

„*Sir*, mám vám vrazit nůž do žeber? Myslíte, že se před vámi posadím na zem, protože se náhodou jmenujete Old Death?“

„Ale ne, mladíku, sedat si nemusíte vůbec nikam – ale poslouchat, *poslouchat* budete muset... A jestli řekneš ještě slovo, které mi nepůjde pod fousy, plivnu po tobě kuličkou z pušky, jen to zafičí. Tak, děťátko!“

Vtipkoval, ale říkal to přitom tak vážným hlasem, že si Gibson okamžitě domyslí, kolik uhodilo.

„Ale vždyť já vůbec nevím, co po mně chcete,“ řekl najednou nějak malomyslně. „Vy si mě určitě s někým pletete!“

„To sotva!“ zahřměl Old Death. „Ty máš tak darebáckou vizáž, že si tě žádný pořádný člověk s nikým nesplete! Konečně tady je svědek – hned vedle!“ A ukázal na Ohlerta.

„Tenhle?“ řekl Gibson. „Ten vám právě dokáže, že jste úplně vedle. Jen se ptejte prosím, já proti tomu vůbec nic nemám!“

Položil jsem mladému Ohlertovi ruku na rameno a tiše ho oslovil jménem. Zvedl hlavu, podíval se mi lhostejně a cize do očí a neodpověděl.

„Mr Ohlerte – jste přece William Ohlert – – –,“ naléhal jsem, „posílá mě za vámi otec – slyšíte?“

Jeho pohled, prázdný a bezvýrazný, na mně na okamžik utkvěl, pak se zas lhostejně odvrátil stranou.

Gibson ten výjev napjatě pozoroval. Najednou vyštěkl:

„Chceme slyšet, jak se jmenuješ! Slyšíš! Řekni to!“

Nešťastník zvedl hlavu, vrhl po Gibsonovi bázlivý pohled a polohlasně, jako dítě, které se bojí rákosky, zašeptal:

„Jmenuji se Guillelmo.“

„A co jsi?“

„Básník.“

Vpadl jsem do toho otázkou:

„Jmenujete se Ohlert? Jste z New Yorku? Máte otce?“

Začal okamžitě vrtět hlavou, rychle, překotně, jako by se obával, že vypadne z role – bylo mi jasné, že odpovídá podle jakýchsi příkazů. Jeho duševní stav se zřejmě během putování s Gibsonem podstatně zhoršil.

„Tady máte svého svědka! Slyšeli jste!“ vysmíval se Gibson. „Teď snad budete věřit, že jste se dokonale spletli! A nechte nás už laskavě na pokoji!“ Cítil se zase na koni.

Svíral jsem bezmocně ruce v pěst. Ten darebák! Jak jen tohle dokázal nastrojit! Nejraději bych mu byl... a najednou mi bleskl hlavou nápad! Málem jsem se prozradil výkřikem.

„Počkejte, ještě něco, přece ještě něco!“

Zalovil jsem v tobolce, vytáhl odtud složený list orleánských novin, a rozložil si jej před sebou. Pak jsem se zadíval na Ohlerta a začal pomalu, s důrazem předčítat jeho verše. Četl jsem pomalu, velmi zřetelně, přednášel jsem, jako bych každý z těch veršů slyšel a viděl poprvé, a doufal jsem, že snad jeho vlastní myšlenky v něm něco probudí, že ho vrátí zapomenuté skutečnosti, že mu připomenou – Williama Ohlerta. Četl jsem a pozoroval ho a zoufale si přál, aby se najednou vytrhl z té své bezmyšlenkovité zádumčivosti, aby vykřikl, vyskočil, zajásal, rozplakal se – ale on mlčel, seděl se sklopenou hlavou jako socha a nedával ani hnutím svalu znát, že mě vůbec vnímá. A já jsem začínal už třetí sloku, rozkročil jsem se a rozhazoval rukama jako špatný ochotník na jevišti:

*Temná noc ducha pohlcuje,
spása zmizela v marné sloje,
had v duši seje trýzeň a žal,
rozum snad Lucifer ti vzal.
Takové noci vyvaruj se jen,
neb po ní nepřichází den.*

A tu najednou, když už jsem se téměř vzdával vší naděje, jsem uslyšel, jak se vydral z Ohlertových úst tlumený, naříkavý výkřik. Bylo v něm něco velmi bolestného, ale současně i něco nečekaně radostného, jako by se mu v něčem nesmírně ulevilo. Vymrštil se, vrhl se ke mně, vytrhl mi noviny z rukou, pak skočil zpátky k ohni, sklonil se k plamenům a začal si horečně číst znova, polohlasem pro sebe. A za pár vteřin znovu ze sebe vyrazil výkřik tak divoký, že se rozlehl po celém údolí:

„Báseň! Napsal William Ohlert! Já jsem napsal tu báseň! Ohlert Ohlert, Ohlert! Já jsem Ohlert, ty nejsi Ohlert, to já – –“

Neměl čas dokončit větu a já jsem neměl čas dokončit úvahu, která mi okamžitě probleskla hlavou (nevydává se nakonec Gibson za Ohlerta?), protože v té chvíli se k nám z přítmí přiřítíl náčelník Komančů. Nechal poradu poradou, zapomněl dokonce na svou náčelnickou důstojnost, vrhl se prostě na Ohlerta a jednou ranou ho srazil k zemi.

„Ty pse!“ zavyl. „Chceš nás prozradit Apačům? Chceš, aby tu začal boj na život a na smrt?“

Ohlert sténal a třeštil strnule oči na zuřícího indiána. Najednou byl jeho pohled zas tak uzavřený a tupý jako předtím. Natáhl jsem ruku po novinách; nechal si je bez odporu vzít, díval se zas tak bezmyšlenkovitě do prázdna před sebe. Old Death se dotkl náčelníkova ramene.

„Nezlob se na něho,“ zaprosil tiše. „Jeho duch je zatemněn, on neví, co dělá. Ale teď už bude klidný. A když už jsi tady, prosím tě, ti dva muži, co tu sedí u ohně s ostatními bělochy, to jsou ti Topiové, o kterých jsi mluvil? Chci se jich na něco zeptat.“

„Ano, to jsou oni,“ potvrdil Ojo-koltsa, „ale musíš s nimi mluvit jazykem lovců, oni nerozumějí řeči Komančů. A dávej pozor na bělocha, jehož duše je nemocná, aby se znovu neozval. Nebo bych mu musel dát zacpat ústa.“

Bílý bobr se vracel k poradnímu ohni. Old Death se za ním díval a pak se obrátil s otázkou k topijským indiánům:

„Moji rudí bratři přicházejí z topijské vysočiny? Jsou tamější bojovníci přátelsky nakloněni synům Komančů?“

„Půjčujeme své tomahavky komančským bojovníkům,“ odpověděl starší indián zdrženlivě.

„Ale moji bratři nepřijeli směrem od svých sídlišť, nýbrž od severu, kde mají stany Apači kmenů Llaneros a Taracones.“

Zdálo se, že Old Deathova poznámka je přivedla do rozpaků. Ani jeden, ani druhý nebyli pomalováni válečnými barvami, výraz tváře je tedy prozradil. Starší chvíli váhal, potom se rozhoupal:

„Můj bratr položil otázku, kterou si mohl sám snadno zodpovědět. My jsme přece vykopali válečnou sekýru proti Apačům. Jeli jsme tedy na výzvědy – prohlédnout si jejich vesnice.“

„Ach tak! Na výzvědy! To jste vypátrali jistě důležité věci...“

„Velmi důležité! Vinnetou, největší náčelník Apačů, shromáždil bojovníky a vyrazil s nimi k Riu Conchos. Chtěli jsme to co nejdřív oznámit svým bratrům, aby si pospíšili a zaútočili na apačské vesnice. Náhodou jsme se ale setkali s bojovníky Komančů. Pojedou s námi a společně dovršíme zkázu našich nepřátel.“

„Za to vám budou Komančové vděční. Ale odkdy se Topiové odnaučili poctivosti?“

Bylo jasné, že starý scout ty dva chlapíky z něčeho podezírá; mluvil s nimi sice vlídně, ale jeho hlas měl zvláštní, mírně laskavý přízvuk; a všiml jsem si, že vždycky hovoří tímhle vlídným, vemlouvavým tónem, když se někomu chce dostat na kobyliku. Indiánům byly jeho otázky zřejmě nepohodlné. Dívali se jeden na druhého, mladší se vzdorně mračil, starší se usilovně snažil být po Old Deathově vzoru také velmi přívětivý a milý, bylo však vidět, že se mu vůbec nechce do dlouhých hovorů.

„Proč mluví můj bílý bratr o poctivosti Topiů? Má důvod, aby o ní pochyboval? Chce nás snad urážet?“

„Ale ani v nejmenším,“ vrtěl hlavou Old Death. „Jen mi je divné, že Topiové si nesedli ke svým přátelům, ke Komančům.“

„Old Death se ptá víc, než je třeba. Posadili jsme se sem náhodou.“

„Stejně je to zvláštní. Ve mně to například budí dojem, že Komančové Topii pohrdají; na to jsou jim dobří, aby se od nich dozvěděli novinky o Apačích, ale mezi sebe je nepustí!“

To bylo urážlivé. Rudoch taky okamžitě vybuchl:

„Tohle neříkej! Ještě jednu takovou větu, a musili bychom spolu bojovat! Seděli jsme po boku Komančů, ale *sami* jsme odešli k bledým tvářím. Je snad zakázáno dozvědět se od nich, co se děje v městech bílých mužů?“

„Na tom vám záleželo? Ale ne, to není zakázáno, ovšemže není. Ale poslyš, já bych byl na vašem místě obezřetnější! Tvé oči uviděly už mnoho zim, měl bys tedy vědět, co tím míním!“

„Nevím... nevím to, a měl bys mi to tedy vysvětlit,“ řekl indián.

Old Death se naklonil k topijskému bojovníku:

„Kouřili s vámi bojovníci Komančů kalumet míru? A vy, vy jste vypouštěli nosem kouř míru?“

„Ano.“

„To tedy musíte stát ve všem na straně Komančů?!“

„Myslíš, že to neuděláme?“

Stáli proti sobě naježeni jako dva krocani a dívali se jeden druhému upřeně do očí. Jako by si je chtěli navzájem vyškrábat. Pak napětí povolilo. Old Death promluvil první.

„Vidím, že máš rozum,“ řekl tiše. „Uhádl jsi mé myšlenky. Kdybych je vyslovil nahlas, byli byste oba ztraceni!“

„Uff!“ Rudoch vykřikl a sáhl rukou po noži. Teď i ten druhý, mladší, jenž vypadal jako jeho syn, vyskočil a vytasil zbraň. Ale Old Death na to odpověděl jen tím, že potřásl hlavou.

„Vím určitě, že se mezi Komanči dlouho nezdržíte. Chtěl bych ti jenom říci – až se vrátíte, odkud jste přišli, řekněte těm, kdo vás po-

slali, že jsme jejich přátelé. Old Death si váží všech rudých mužů, ať pocházejí z kteréhokoliv kmene.“

„Myslíš snad, že nepatříme k Topiům?“ uklouzlo najednou indiánovi.

„Můj rudý bratr ať si uvědomí, že vyslovil velice neopatrnou otázku!“ řekl Old Death. „Neřekl jsem, co si myslím, protože se nepovažuji za jeho nepřítele. Proč se tedy chce sám zradit? Nestojí mí bratři uprostřed pětisetnásobné smrti?“

Indiánova ruka sebou trhla, jako by užuž chtěla zasadit ránu. „Řekni tedy – kdo jsme!“ procedil mezi zuby.

Old Death se rozhlédl, chytil náhle ruku držící nůž, strhl indiána stranou, až ke mně, a zašeptal tak tiše, že jsem to i já mohl sotva zaslechnout:

„Jste Apači!“

Indián couvl, vytrhl prudce ruku z Old Deathova sevření a znovu napráhl nůž:

„Ty pse!“

Old Death se nepohnul, nepokusil se ani o náznak obrany. Díval se rozčilenému muži přímo do očí a šeptal:

„Chceš zabít Vinnetouova přítele?“

Co vlastně zadrželo tu ruku s nožem? Ten přímý, neohrožený pohled starého stopaře? Anebo to, co právě Old Death vyslovil? Nevím – těžko povědět – ale ať tak nebo tak, indiánova paže náhle sklesla a jeho tváří přeběhl výraz úcty smíšený s velkým obdivem.

„Mlč! Mlč!“ zašeptal naléhavě.

Vrhl ještě jeden pohled po Old Deathovi, otočil se a zase se posadil. Jeho tvář byla naprosto klidná, jako by se vůbec nic nepříhodilo. Uvědomil si bezpečně, že ho tento běloch prohlédl, ale přesto na sobě nedal znát ani to nejmenší. Znal Old Deathe tak dobře, že *od něho* by se prostě žádné zrady nenadál? Nebo se cítil jist z jiného důvodu? Ani teď jsem si nedovedl odpovědět na otázky, které mě napadly – viděl jsem jen, že i mladý indián, jeho syn, si klidně a rozvážně sedá, s nožem už za pasem.

Tak to tedy bylo! Tihle dva Apači se odvážili přímo do středu svých úhlavních nepřátel, odvážili se neslýchané lsti, postavili se přímo do jejich čela! Kdyby se jim podařil záměr, který jsem nejasně začínal tušit, bylo by ovšem po Komančích veta. Samozřejmě, přál jsem si vítězství Apačů, a především Vinnetouovo, ale dovedl jsem si také až příliš dobře představit tu krvavou lázeň, kdyby došlo k bratrovražednému boji obou kmenů. Koneckonců, Komančové nás přijali vlídně a bylo snad trochu i naší povinností nedopustit, aby věci došly až tak daleko. Řekl jsem si, že o tom promluvím s Old Deathem.

Porada Komančů se chýlila ke konci. Účastníci se zvedali, rozcházel se k jednotlivým ohnům, udíleli tlumené rozkazy a potom se scházeli všichni u hlavního táborového ohně. Běloši byli teď obklíčeni. Bílý bobr stál důstojně vztyčen uprostřed kruhu a naznačoval pokynem ruky, že promluví. Běloši netušili, co se bude dít, ale povstali a rozhlíželi se kolem sebe. Jen ti dva topijští muži seděli jako předtím a tvářili se, že tohle všechno se jich vůbec netýká. A ještě někdo seděl tak klidně, ba netečně – William Ohlert. Zíral stále stejně strnule na tužku, kterou držel v prstech, a přemýšlel... bůhví o čem přemýšlel...

Náčelník Komančů se ujal slova:

„Bledé tváře přišly ke Komančům a řekly jim, že jsou jejich přátelé,“ začal zeširoka. „Komančové s nimi usedli k jednomu ohni a zapálili dýmku míru a vykouřili ji s bílými muži. Co se však stalo? Bílý bobr se dozvěděl mnoho věcí, které svědčí o tom, že bledé tváře přelhalý rudé muže. Ojo-koltsa přednesl poradě zkušených náčelníků všechno, co se dozvěděl, a rokoval s nimi u poradního ohně. Slyšte, komančští muži, k čemu se vaši náčelníci rozhodli! Bledé tváře si nezasluhují!, aby zůstaly našimi přáteli. Zklamaly nás, a my proto rušíme přátelství mezi sebou a jimi, nestojí už pod naší ochranou. Od této chvíle na místo přátelství ať nastoupí nepřátelství!“

Sklonil hlavu, odmlčel se a mexický důstojník toho hned využil, aby mu vpadl do řeči:

„Někdo nás tady pomluvil!“ vykřikl zlostně. „Jestli to byli tihle čtyři chlapi, co se tu objevili, ať se veřejně a *před námi* vyjádří, co vlastně proti nám mají. Já důrazně opakuju, že jsme přáteli Komančů – zatímco tihle neznámí muži by to teprve měli dokázat. Vždyť je ani nikdo nezná! Ano, nikdo vás nezná, a za našimi zády jste nakukali náčelníkovi kdovíjaké lži! Chci slyšet, co se o nás říkalo – nedáme se odsoudit nějakou poradou, která nás ani nevyslechla! To ne! Já jsem důstojník, já tyhle muže vedu, a chci být přítomen při každém jednání, které se nás nějakým způsobem týká!“

„Kdo ti dovolil mluvit!“ zahřměl Bílý bobr a hrdě se napřímil, aby ještě zdůraznil svou náčelnickou důstojnost. „Když mluví náčelník Komančů, musí být všichni zticha! A čekat, až je náčelník vyzve, aby promluvili! Říkáš, že jsem tě nevyslechl. Mýlíš se! Vyslechl jsem tě, když s tebou mluvil Old Death! Pozorně jsem tě poslouchal, a vím teď z tvých vlastních slov, že ty i tvoji muži držíte s Juarezem! Vykládáš tu, že tyhle muže nikdo nezná. A já ti říkám, že to jsou stateční lovci a dobří bojovníci! Old Deathe, který je vede, známe už dlouho – mnohem delší dobu než vás všechny dohromady! Ale ani Old Deathe, s kterým jsme se setkali před mnoha zimami, jsme nepozvali k poradnímu ohni – poněvadž bojovníci Komančů jsou muži, a dovedou se sami správně rozhodnout. Nepotřebují, aby jim bledé tváře radily nebo něco vysvětlovaly. Ojo-koltsa svolal všechny bojovníky, aby jim oznámil, na čem se usnesla rada Komančů. Vyslechnete to v klidu jako oni a nepromluvíte k tomu ani slo – –“

„Ale vždyť jste s námi kouřili kalumet! A teď najednou s námi chcete zacházet jako s bandou prašivců,“ vybuchl zoufale důstojník.

Bílý bobr přímo zaburácel::

„Mlč, pse! Chtěl jsi nás urazit! Varuji tě, jste obklíčeni a moji bojovníci jsou připraveni se pomstít za to, jak jste nás obelhali! Ano! Oklamali jste nás, jen proto jsme vám mohli propůjčit svůj kalumet! Ale bojovníci Komančů vědí dobře, jaká je vůle Velkého ducha, a vědí také, že jste pod ochranou kalumetu. Budou s vámi jednat jako s přáteli, dokud vás chrání jeho kouř! Rudá je barva hlíny, z které je uhnětena tato dýmka. Rudá je barva světla, barva dne

a ohně, kterým se kalumet zapaluje. Když však uhasnou plameny ohně, platí mír do té doby, dokud se nerozhoří nový oheň. A až se objeví denní světlo, skončí klid a mír a závazek přátelství mezi námi. Až do té doby zůstáváte našimi hosty. Ale potom začne mezi námi a mezi vámi nepřátelství! Můžete si teď lehnout, odpočívat, spát, nikdo se vás ani nedotkne. *Ted'*! Ale jakmile začne svítat, odejdete odtud a vydáte se zpátky, odkud jste přišli. Po dobu, které říkáte deset minut, za vámi nesmí nikdo jet – avšak potom už máme právo vás pronásledovat. A budeme vás pronásledovat a vezmeme vám všechno, protože vás přemůžeme a usmrtíme a zmocníme se vašich zbraní i zásob a všeho. Jenom tam ti dva, ti tu zůstanou; kouřili sice také dýmku míru, proto se ani jim až do rána nic nestane, provinili se však na Old Deathovi, a musí zůstat jako jeho zajatci. Ať s nimi naloží, jak uzná sám za dobré. Na tom se usnesli náčelníci Komančů. Bílý bobř, nejvyšší náčelník Komančů, domluvil. *Howgh!*“

Tím jediným, uzavírajícím, neodvolatelným slovem udělal za vším tečku. Odvrátil se a od té chvíle bledé tváře pro něho již prostě neexistovaly.

Gibson se samozřejmě ozval:

„Cože? Já že tady mám zůstat? Proč? Dokonce jako, zajatec toho dědka? Nesmysl!“ chrllil ze sebe.

„Buďte zticha!“ zpražil ho nečekaně důstojník. „S tím se nedá nic dělat, když to už jednou náčelník vyhlásil. To si doufám uvědomujete tak dobře jako já. A já ty rudé chlapy znám moc dobře! Naštěstí se do rána může přihodit ještě moc věcí. A možná, že z toho nakonec vyklouzneme líp, než si myslíme. Sedněte si a čekejte!“

Sesedli se znovu na starém místě, zatímco Komančové uhasili své ohně a rozsadili se ve čtyřech řadách kolem dokola. Běloši byli úplně obklíčeni, seděli přímo uprostřed čtvernásobného kruhu Komančů, v jehož středu plápolal teď jeden jediný oheň – hlavní táborák u Bílého bobra. Old Death mě vzal pod paží a vyvedl mě ven z kruhu Komančů. Propustili nás beze všeho, Old Deathovi důvěřovali.

„Myslíte, že jsme si Gibsona pojistili, *sir*?“ řekl jsem.

„Leda by se stalo něco úplně neočekávaného.“

„Leda, leda!“ potřásl jsem hlavou. „Bohužel mám právě dojem, že něco nehraje! Slyšel jste, co uklouzlo tomu důstojníkovi? Nejrady bych si toho Gibsona sbalil pro sebe hned teď!“

„To byste tomu dal! Dýmka míru zatím pořád ještě působí, *sir*! Měl byste všechny Komanče proti sobě. Ale po svítání vám dovolí všechno; můžete si z něho udělat snídani na vidličku nebo si ho rozdrobit do polévky, podle gusta. Aspoň doufám!“

„Doufáte?“

„Ano, doufám – jestli se totiž dřív nestane něco s našimi pány Komanči. Ti dva Apači je vlákali do pěkné pasti!“

„Podle vás ti dva jsou určitě Apači?“

„Můžete mě pověsit na nejbližší větev, jestli se mýlím. Hned mi to bylo nápadné, když se mluvilo o tom, že přišli dva Topiové od Ria Conchos. To můžou pověsit na nos Komančům, ale ne starému *scoutu*, jako jsem já. A když jsem si je prohlédl zblízka, byla mi ta věc úplně jasná. Topiové jsou mírní lidé, napůl civilizovaní indiáni – a viděl jste ty dva zarputilce! Probodávali nás očima! A což když otevřeli pusy! Stačilo mi slyšet jejich výslovnost!“

„Mýlka je vyloučena?“

„Naprosto! Ten chytrák mluví o Vinnetouovi jako o *největším* náčelníku Apačů – a chce přitom někomu namluvit, že je jejich a jeho smrtelným nepřítelem!“

„Vypadá dost přesvědčivě, co říkáte, *sir*,“ řekl jsem. „Ale poslyšte, pak ti dva... klobouk dolů před nimi!“

„Vinnetou zná svoje lidi. Ví, co v nich vězí!“

„Vy si myslíte, že je poslal přímo on?“

„Vzal bych na to jed. Vzpomínáte si, co říkal don Atanasio; že se Vinnetouovi podařilo dostat se přes Rio Grande? A že by najednou byl na Riu Conchos, a dokonce se *všemi* svými bojovníky? To je zhořla nemožná věc! Jak já ho znám, udělal něco jiného; pustil se na koni rovnou na Bolsón de Mapimi, sebral tam svoje Apače a rozeslal na všechny strany vyzvědače s jediným úkolem: vlákat Komanče do pasti – do Mapimi! Komančové jsou teď určitě přesvědčeni, že Vin-

netou je u Ria Conchos a že apačské vesnice nehlídá živá duše. A zatím Vinnetou na ně tady někde číhá a je připraven je přepadnout a zničit jediným úderem!“

„To jsme tedy v kaši! Apači si o nás budou myslet, že jsme proti nim!“

„Neřekl bych,“ míní Old Death. „Ti dva vědí, že jsem je prokoukl skrz naskrz – stačilo by slovo Bílému bobru a šli by oba k mučednickému kůlu. Ale já to neudělal, a to jim stačí k důkazu, že s nimi chceme vyjít jako přátelé.“

„No dobře,“ namítl jsem, „ale pak nechápu jednu věc: s Komanči jste přece taky zadobře, tak byste je měl vlastně varovat...“

„Hm, hm,“ Old Deathovi se svraštilo čelo do vrásek. „Trefil jste hřebík na hlavičku, *sir*, to je po čertech hloupá situace. Komanči jsou zrádci, o to nic, jdou proti indiánskému prezidentu a vrhli se na Apače docela zákeřně. To by mělo být podle všech pravidel a zásad božské i lidské spravedlnosti potrestáno,“ zašklebil se a vztyčil nabádavě prst. „*Ale!* Dýmka míru je dýmka míru a její kouř nesmíme zradit – abychom nebyli bez dvou za dvacet!“

„O tom *mne* nemusíte přesvědčovat, přáteli, i když tomu proslulemu Vinnetouovi držím všechny palce!“

„Myslíte, že já ne? Ale jak to navlíknout, u všech čertů?! Apače nesmíme prozradit a s Komanči jsme bafali z kalumetu! Totiž – kdybychom měli v hrsti Gibsona a Ohlerta, bylo by všecko jasné jako den; ztratili bychom se prostě jak pára nad hrncem a nechali Apače i Komanče, ať si to vyřídí mezi sebou sami.“

„Vždyť je zítra dostaneme!“ řekl jsem.

„Říká se: kdoví jestli. Zítra taky můžeme honit s Apači a Komanči bizony po věčných lovištích.“

„Prve jste říkal, že to je hotová věc, a teď mluvíte, jako by nebezpečí bylo za dveřmi.“

„Nedal bych za to zlámanou grešli. Podívejte se, apačské vesnice už nejsou odtud tak daleko, a Vinnetou si přece nepustí nepřátele až do bytu! A za druhé – poznámka toho Mexičana taky něco napovídá, všiml jste si jí?“

„Všiml, všiml, to víte,“ zabručel jsem. „Jenže nám nezbývá než spolehnout na váš kalumet, pokud jde o Komanče. A na můj totem, pokud jde o Apače.“

„Jenže když se zrníčka dostanou mezi dva mlýnské kameny, obvykle je ty kameny rozemelou napadrť.“ Old Death rýpal nespokojeně špičkou boty do země. Pak mi kostnatýma rukama zašermoval před obličejem. „Krátko a dobře – tahle mlýnice nesmí spustit, *sir*! Trošku se poohlédneme kolem, co se pro to dá udělat. Pojděte se mnou! Ale docela nenápadně, prosím, a hlavně tiše! Už jsem v těchhle končinách jednou byl, trochu se tu vyznám.“

Kývl na mne a ztratil se mi ve tmě. Já jsem ho následoval...

Zanedlouho jsme byli moudřejší. Tak nějak jsem si to ostatně představoval. Tábor byl v malé kruhovitě kotlině, dost úzké, dala se přeběhnout z jednoho konce na druhý v pěti minutách. Východ byl stejně úzký jako soutěska, kterou jsme přišli. Tam někam ven poslali Komančové vyzvědače a sami se usadili právě uprostřed údolíčka, obklíčeného na všech stranách strmými skalnatými stěnami. Nahoru ani dolů po těch srážech nemohla zřejmě proniknout živá noha. Obešli jsme ležení, minuli strážce a vrátili se nazpět.

„Pitomci!“ hudroval Old Death. „Posadí se rovnou do pastí! A mně ke všemu vůbec nenapadá, jak se z ní dostat.“

„Jedině přemluvit Bílého bobra, aby se přestěhoval se vším všudy jinam.“

„To nemá vyhlídky,“ mínil Old Death. „To bychom mu museli vyzradit ty dva Apače, jinak s ním nic nepohne, *sir*!“

„A nemalujete si to zas moc černě? Tady v údolí jsme přece poměrně bezpečni; příchody hlídají strážce celkem slušně ozbrojení...“

„Aha! Deset mužů na jedné straně, deset na druhé, to vypadá slušně, že ano – ale nezapomínejte, že Vinnetou je všemi mastmi mazaný! Kdo ví, co si nevymyslí na Bílého bobra! Já toho chlapa Ojo-koltsu nechápu! Ti dva mu ale pověsili na nos bulíka; a co říkám bulíka – bizona jak dům!“ Povzdechl si. „Zkusím s ním promluvit, ale jestli nepořídím, budu si muset dávat setsakramentský pozor! Pojděte se mnou!“

Najednou se rozhodl a zamířil rázným krokem k náčelnickému ohni. Proti plamenům se rýsovala postava náčelníka s jeho orlími pery ve vlasech.

„Můj bílý bratr se přesvědčil, že jsme v naprostém bezpečí?“ řekl velmi přátelsky, pokyvuje přitom spokojeně hlavou.

„To právě ne,“ vyklopil bez obalu stopař. „Už dlouho jsem neviděl takovou pastičku, jako je tohle údolí.“

„Můj bratr mluví o pasti? Mýlí se velice – toto místo není past, nýbrž pevnost, poněvadž k nám dovnitř nemůže proniknout žádný nepřítel!“

Náčelníkův hlas i tvář přímo vyzařovaly bohorovnou spokojenost, dokonce hrdost.

„To nemůže – pokud se bude snažit projít ústími při vchodu do kotliny. Ale co když se spustí ze skal?“ namítl Old Death.

„To se nikomu nepovede. Stěny jsou příliš srázné a hladké! Bojovníci Komančů se o tom přesvědčili. Pokusili se dnes před večerem vyšplhat vzhůru – ani jednomu se to nepodařilo.“

„Vyšplhat možná ne – ale nepřítel se bude přece spouštět! Nezapomínej, že bojuješ s Vinnetouem!“

„Ten tu není,“ odpověděl klidně Bílý bobr. „Topiové mi o něm podali zprávu.“

„A tak!“ Old Death se tvářil, jako by o tom vážně přemýšlel. „Ale vědí to určitě? Jestli je pravda, že Vinnetou byl ve Fort Ingi, pak se snad nemohl tak rychle dostat až k Riu Conchos? Neměl by ses na to zeptat ještě jednou?“

Náčelník potřásl hlavou, ale přece jen se zarazil – zřejmě si řekl, že Old Deathova slova stojí za úvahu. Poslzeze přikývl:

„Ano, ta cesta je hodně dlouhá a mnoho času neuběhlo... Zeptám se ještě jednou Topiů, co přesně vyzvěděli.“

Pokynul nám a obrátil se směrem k ohni, kde seděli lidé z důstojníkovy průvodu. Dívali se na nás všichni podmračeně, nevlídně. Oba Langové i Hektor odpočívali opodál, nevypadali právě klidně a bezstarostně. Ohlert jako by neměl oči a uši pro nic na světě, choulil se nad svým kouskem papíru a bez přestání něco psal.

Topiové nám nevěnovali vůbec pozornost, zvedli hlavy, teprve když je Ojo-koltsa oslovil.

„Rád bych se svých rudých bratrů ještě jednou něco zeptal. Vědí docela určitě, že se...“

Bílý bobr se najednou zarazil. Tam z výšky, od temene skal, se najednou rozlehl přes celé údolí úzkostný křik ptáka a vzápětí potom táhlé, toužebné zahoukání sovy. Náčelník zvedl oči k srázné stěně a zaposlouchal se. Old Death si přejel rukou tvář. Oba nějak zvážněli, zato na Gibsonově tváři se objevil malý úsměv a jeho ruka sáhla po větvi ležící opodál a přistrčila ji prudce k ohni, až plamen vysoko vyšlehl. Natáhl se po druhé větvi, všichni běloši u ohně se na něho v té chvíli zadívali – ale podruhé už se větev do plamenů nedostala. Old Death mu ji vytrhl z ruky a odhodil ji daleko za sebe.

„Nechte toho, *sir*! Abyste nepřišel o krk!“

„Prosím vás!“ utrl se Gibson zlostně. „Tady už člověk nesmí ani přiložit do ohně!“

„To tedy ne! To jste uhádl!“ křikl Old Death. „A zvlášť když to je smluvené znamení, odpověď na soví zahoukání!“

„Smluvené znamení? Vy máte o kolečko víc?“

„Dokonce o dvě, a to jedno mám na spoušti, a ta okamžitě cvakne a pustí vám kulku rovnou do těla, jestli se ještě jednou pokusíte o něco takového!“

„Hrome – co vy si vůbec myslíte? Chcete tu poroučet?“

„To se rozumí, že chci! A s vámi udělám krátký proces – nemyslete si, že Old Death vám skočí na špek!“

„*Señores, señores* – to si skutečně musíme dát líbit?“ Důstojníkův hlas zněl nadmíru pohoršeně. Ale Old Death už držel revolvery v obou rukách a já jsem měl také připraveny prsty na spoušti. Langové a Hektor pochopili situaci ve vteřině. Mířili na ostatní, zatímco Komanči, na které křikl Ojo-koltsa hrdelním tlumeným hlasem několik rozkazů, nás obstoupili v těsném kruhu.

„Tady to vidíte!“ uchechtl se stopař. „Zatím vás ještě chrání kalumet míru, máte dokonce svoje zbraně. Ale jestli se jich jen dotknete, je úmluva zrušena a – – – víc vám snad nemusíme říkat!“

Křik ptáka a táhlé zafouknutí sovy se ozvalo znovu, jako by se snášelo doprostřed údolí přímo z temné oblohy. Viděl jsem, že Gibsonova ruka sebou bezděčně trhla, ale hned zas sklesla podél boku. Bílý bobr se znovu obrátil k oběma indiánům:

„Vědí moji bratři z kmene Topiů zcela určitě, že náčelník Apačů je za řekou Rio Conchos?“

Starší se zatvářil, jako by ho Komančova otázka urazila. Zachovával však naprostý klid. Obdivoval jsem ho v té chvíli nesmírně. „Všechno, co jsme vyzvěděli, jsme Ojo-koltsovi řekli!“

„Ať si Topiové rozmyslí, co říkají! Nemohlo dojít k omylu?“

„Topiové viděli Vinnetoua, jak táhl kolem křoví, v němž byli schováni,“ odpověděl úsečně starý.

Bílý bobr pokyvoval hlavou, položil ještě dvě nebo tři otázky a teprve pak se zdál být uspokojen. Přes všechno se mu zdálo být svědectví topijských mužů pořád dost věrohodné. Vraceli jsme se s náčelníkem k ohni všichni čtyři, vlastně pět i s Hektorem. Ojo-koltsa si toho všiml. Zastavil se a překvapeně se ptal po důvodech.

„Chceme být pohromadě, až přijde nebezpečí,“ odpověděl Old Death.

„To neprijde,“ řekl Ojo-koltsa. „Old Death ať je klidný!“

„Nejsem tak klidný jako náčelník Komančů. Slyšel jsem houkání sovy a myslím, že ten zvuk nevydával pták, nýbrž člověk!“

„Ojo-koltsa zná hlasy všech zvířat a ptáků. On pozná, když volá pták a když jeho hlasem promluví člověk.“

„Jistě, jistě – a přesto tě prosím, buď opatrný! Všiml sis přece, jak muž jménem Gibson hodil větev do ohně? Nemyslíš, že by to mohlo být znamení?“

„Old Death má stále nějaké obavy. Ale zbytečně. Jak by mohla bledá tvář dávat Apačům znamení, když se s nimi předtím nedomluvila?“

„Ty to víš *určitě*? Konečně – Gibson nemusel s nikým mluvit. Uvaž, že on mohl dávat znamení, které domluvil někdo *jiný*!“

„Zrádce? Nevěřím tomu,“ zavrtěl hlavou Bílý bobr. „A i kdyby tomu tak bylo! Naše stráže jsou připraveny a po skálách se nedostane nikdo...“

„A co když přece? Mohou použít las a postupně... slyšíš?!“

Soví zahoukání se zase neslo temnotou a tentokrát, zdálo se, ne nahoře na skaliskách, ale blíž, docela nedaleko nás.

Ojo-koltsa se neznepokojoval:

„Ano, je to sova. Zbytečně se...“

„Sova? *Heavens!* Apači – tady v údolí – slyšíš?“

Od soutěsky otvírající průchod do údolí sem zazněl hlasitý, pronikavý, úzkostný smrtelný výkřik. Zazněl jen krátce, vzápětí nato byl přehlušen divokým vytím desítek a desítek hlasů. Vzduch se zachvěl válečným křikem Apačů. U ohně, kde seděl Gibson, bylo všechno na nohou. Důstojník rozhazoval rukama, mával jimi směrem k nám a řval:

„Ti psi! Tamhle jsou! Na ně!“

„Na ně!“ ječel Gibson. „Zabte je!“

Stáli jsme naštěstí v přítmí a poskytovali jen velmi nejistý cíl. Snad proto se rozhodli nestřílet a hnali se na nás s napřaženými pažbami. Zřejmě bylo všechno přesně domluveno, každé jejich hnutí bylo pohotové, jako předem připravené. Těch třicet kroků, které nás dělily, dovolilo Old Deathovi právě jen utrousit krátkou poznámku:

„Neměl jsem pravdu?! Pánové, musíme se bránit – připravte si pušky!“

Zamířili jsme do tmy a vystřelili. Šest pušek, šest výstřelů. Někdo vykřikl a zasténal. Komančové vyskočili od ohňů a zasypali útočníky svými šípy. Všiml jsem si, že Gibson, který nejvíc řval a nejvíc pobízel k boji, se držel vzadu. Chytil za ruku Ohlerta, dřepícího dosud na zemi, a snažil se ho odvléci pryč. Víc už jsem nestačil postřehnout. Řev a ječení se přibližovaly každou vteřinu, země duněla dupotem rozvášněných bojovníků. Apači udeřili na Komanče vší silou.

7. V pasti

Hořely pouze dva ohně a jejich záře jen slabě osvětlovala nejbližší okolí, takže Apačové sotva mohli vědět, kolik mají proti sobě vlastně mužů. Komančové, překvapení nájezdem, stáli v kruhu kolem ohně, ale jak byl jednou kruh proražen, rozprchli se do všech stran. Kolem nás traskaly výstřely, svištěly šípy, leskly se nože. K tomu se přidružil řev z obou stran, změť stínů, které se navzájem napadaly, vynořovaly a zas mizely – vypadalo to, jako by před námi právě ožil obraz středověkého pekla. Ale postava muže, který mezi Komanče vrazil první, s revolverem v levé ruce a s tomahavkem v pravé, mi padla do oka nejdřív. Byl bez odznaků, ani orlí pero ve vlasech, ani válečné barvy ve tváři. V záři ohně jsem pouze na krátký okamžik zahlédl rysy jeho obličeje. Byl bych ho ovšem poznal i tak, každým pohybem se mi prozrazoval – a Bílému bobru ostatně také.

„Mám ho!“ zařval divoce. „Vinnetou je tady! Ufff! Konečně tě Ojo-koltsa dopadl!“

Komanč vyrazil mohutným skokem vpřed, vmísil se do klubka bojujících, chumel rozvášněných indiánů ho pohltit, zmizel nám z očí.

„Co teď?“ chytil jsem Old Deathe za rukáv. „Apači jsou v menšině. Jestli se nestáhnou, Komanči je rozdrť! Musíme vysekat Vinnetoua!“

„Blázne!“

Old Death mě strhl k sobě a vší mocí mi bránil, abych se nerozběhl za Ojo-koltsou a Vinnetouem.

„Nevíte, že jsme s nimi kouřili kalumet?“ syčel. „Vinnetou! Nemějte o něho strach, ten si poradí i bez vás! Slyšíte přece!“

Ano, slyšel jsem. Vinnetouův hlas se rozléhal údolím:

„Podvedli nás – všichni zpátky! *Rychle všichni zpátky!*“

Bojovníci při tom krátkém střetnutí skoro rozdupalí ohně; plameny přece jen osvětlovaly okolí natolik, že se daly rozeznávat jednotlivé postavy. Apačové se ztráceli jeden po druhém ve tmě. Vin-

netou včas odhadl, že má proti sobě příliš značnou přesilu. V duchu jsem se divil, že si předem nezjistil sílu nepřítele, to bylo proti jeho zvyku – příčinu jsem se dozvěděl brzy potom.

Komančové chtěli ustupující nepřátele pronásledovat, ale kulky Apačů hvízdaly bez přestání. Výstřely jen pršely, záludně třaskaly z tmy (rozeznával jsem mezi nimi zřetelně zvuk Vinnetouovy stříbrné ručnice), pak řídly a řídly, až ustaly docela. Bílý bobr nařídil Komančům, aby urovnali ohniště, a když se udělalo o něco jasněji, přišel za námi. Lichotilo mu, že se mu podařilo odrazit Vinnetoua.

„Apačští psi nám unikli. Ale zítra ráno půjdeme po jejich stopách a všechny je zničíme!“

„Myslíš, že se ti to podaří?“ krčil rameny Old Death.

„Ano! Určitě! Můj bílý bratr by chtěl snad pochybovat o slovech Ojo-koltsy? Upadl by do velkého omylu!“

„Jen aby neupadl do velkého omylu Bílý bobr!“ ušklíboval se stopař. „Taky jsem tě varoval, že tohle údolí může být šikovná past! A upadl jsem do omylu? Ještě jsme se odtud vlastně nedostali!“

„Jen počkej do rána. Teď chrání Apače noc, ale až bude světlo, uvidíš!“

„V tom případě bys měl okamžitě poradit svým bojovníkům, aby zbytečně nestříleli pánubohu do oken! Kdepak tady chceš najít nové železné hroty na šípy? Vystřelíte si všechny, a ráno nebudete mít nic! A co ti tví lidi u vchodu, těch deset bojovníků? Máš o nich zprávy?“

„Přišli nám na pomoc,“ řekl Ojo-koltsa.

„Tak je hezky rychle pošli zase zpátky, musí ti zajistit volný odchod!“

„Můj bratr si dělá větší starosti, než je třeba. Apači unikli soutěskou ven, ale nazpátek už se nedostanou. Nikdo se sem nemůže dostat.“

„Ale, ale!“ Old Death se očividně zlobil; byl přesvědčen, že Bílý bobr trestuhodně bere všechno na lehkou váhu. „Těch deset mužů ti tady přece není vůbec na nic – a tam u vchodu jich může být zapotřebí desetkrát víc. Dej si říct!“

Náčelník se chvíli rozmýšlel a pak dal deseti mužům pokyn, aby se vrátili na místo; bylo však jasné, že to udělal spíš z úcty k stopaři, než že by byl přesvědčen o prospěšnosti Old Deathovy rady. Ale dva výstřely, které jsme vzápětí uslyšeli, ho z toho vyvedly. Zaslechli jsme výkřik, pak sténání a divoké zaječení a potom se před námi zjevili dva z těch, které Bílý bobr vyslal k ústí do údolí. Sotva popadali dechu, když hlásili, že celý strážní oddíl uvítala smršť šípů a výstřely z pušek; několik bojovníků prý padlo, zbytek byl raněn, jen oni dva vyvázli bez pohromy.

„Tak vidíš, že jsem neupadl do omylu!“ Old Death neměl ze svého zadostiučinění radost. „Zato ty jsi upadl do pastí – a do jaké pasti! Dřepíme v tom až po uši, všichni, jak jsme tady. Hlídadí nás zepředu i zezadu.“

Sebedůvěra Bílého bobra byla najednou otřesena.

„Uff! Co mám ale dělat?“

„Především šetři silami i zbraněmi! Poslal bych tak dvacet třicet lidí k ústí rokliny, ať přes noc ohlídadí přechody! Ostatní si v klidu odpočinou a ráno budou aspoň při síle! Víc se zatím dělat nedá.“

Tentokrát poslechl Ojo-koltsa ihned. Potom dal spočítat padlé a přitom zjistil, že zmizelo deset mužů. Všichni běloši vedení důstojníkem, samozřejmě Gibson s Ohlertem a také oba nepraví Topiové.

„Hrom aby do toho!“ ulevil jsem si upřímně. „Zas nám ten lump Gibson v poslední chvíli vyklouzl!“

„To nic!“ těšil mě Old Death. „Zatím jen ztrácíme den – nic víc! Apači mě dobře znají a vy máte svůj totem – až jim ho ukážeme, bude všechno v pořádku. Zařídíme, aby nám Gibsona dali.“

„Hm! Ale co když Gibson radši hned potáhne o dům dál?“

„O tom pochybuju – museli by projít celou Mapimi docela sami a to je na pováženou. Krom toho... *sir*, slyšíte?“

Odněkud zblízka k nám zaznívalo táhlé sténání a naříkání. Podívali jsme se mlčky jeden na druhého a za chvíli jsme už stáli v klubku Komančů, kteří se skláněli nad jakýmsi zraněným mužem. Bílý bobr si ho prohlížel se svrchovanou nevraživostí. Byl to běloch,

jeden z těch, kdo seděli u ohně. Právě před okamžikem nabyl vědomí. Oštěp se mu zasekl do břicha, zřejmě ho zasáhli Komanči, když se pokoušel pomoci při přepadu Apačům. Old Death k němu přiklekl a prohlédl zběžně ránu.

„Je to zlé,“ bručel. „Člověče, řekněte pravdu, vy jste se sčuchli s Apači?“

„A... ano,“ sténal muž.

„Smluvili jste přepadení na dnešek a Gavilano měl dát znamení; že je to tak?“

„A... ano... Měl přihodit do ohně... tolikrát, kolik stovek... Komančů... tu je...“ Muž se držel za zraněné břicho a při každém slově sykal bolestí. „Vy jste... ho... přerušili, jinak by Vinnetou... napadl... tábor až zítra... Dnes má sto... mužů... a zítra mu... přijedou posily...“

„To jsem si myslel,“ vrčel Old Death. „Tak místo pěti větví stačil pan Gavilano hodit na oheň jen jednu! Ale stejně na tom nejsme o nic líp, než kdyby nás Apači napadli až zítra. Obsadili si východy a my jsme v pasti.“

„Budeme se bránit!“ vykřikl Bílý bobr, naplněn zuřivostí. „Ale tenhle zrádce bude potrestán! Zahyne bídně jako pes a vlci ve věčných lovištích ho budou štvát a bude věčně mít pěnu na jazyku!“

Dřív než jsme tomu mohli zabránit, vytasil nůž a vrazil jej zraněnému bělochu do srdce.

„Ty blázne!“ vzkypěl Old Death. „Proč to děláš! Zabíjíš zbytečně člověka!“

Náčelník nechápal:

„Ojo-koltsa nezabýjel zbytečně! Bělochova duše bude otrokyní Ojo-koltsy, až vstoupí do věčných lovišť,“ ohradil se. „Muži Komančů se teď odeberou k poradě – nebudou čekat, až na ně apačští psi udeří, nýbrž si proklestí cestu jako muži. Old Death může s nimi usednout k poradnímu ohni.“

Vypadalo to jako mimořádná pocta prokazovaná příteli, ale ve skutečnosti stál Ojo-koltsa o dobrou radu. *Scout* mu vyhověl, jenže jeho názory Komančové přijímali bez valného nadšení. Seděli jsme

s oběma Langy a s Hektorem nedaleko poradního ohně, a třebaže jsme nic neslyšeli (mluvilo se tam jen polohlasem), ze vzrušených gest indiánů i stopaře bylo jasné, že si zrovna dvakrát nerozumějí. A všechno vysvětlování, o něž se pokoušel, bylo marné. Nakonec rozzlobeně vyskočil a rozkřikl se:

„Tak si dělejte, co chcete! Ale vzpomeňte si, že jsem vás varoval včas! Ženete se do záhuby, to vám říkám, a při tom nás pět být nemusí!“

„Bledá tvář je zbabělcem, který se vyhýbá boji?“ volal uštěpačně jeden z náčelníků.

Old Death mávl rukou, jako by odháněl dotěrnou mouchu:

„Můj bratr musí napřed sám ukázat, co je zač, než se bude smět takhle ptát! Já se jmenuju Koša-pehve, a to stačí!“

Otočil se, přešel až k nám, rozzlobeně si odplivl a hodil sebou vedle nás do trávy. K poradnímu ohni Komančů se už ani nepodíval. Náčelníci seděli klidně dál, ještě se o něčem chvíli dohadovali a nakonec vstali i oni. Porada skončila.

A v tom okamžiku zazněl pojednou z protější stráně jasný, známý hlas:

„Bílý bobr ať pohlédne nahoru, sem ke mně. Prahne po něm má puška!“

Trhlo to s námi se všemi. Otočili jsme se k místům, odkud hlas zazněl. Na skále stál Vinnetou, podoben stínu na jasné ploše skaliska ozařované záblesky plamenů. Zvedl pušku, z hlavně se zablesklo jednou, podruhé – a Bílý bobr a s ním jeden z jeho náčelníků klesli k zemi.

„Tak zemřou všichni zrádci a lháři!“ zahřmělo mohutně ještě ze skály a Apač v okamžiku zmizel v temnotě.

Odehrálo se to všechno během několika vteřin a bylo to tak nečekané, tak ohromující, že Komanči ani neměli čas zvednout pušku a o něco se pokusit. Teprve teď, když se oba jejich náčelníci zhroutili k zemi, se vzpamatovali. Sebrali zbraně a jako o překot se drápali nahoru do skal, k místům, kde se jim ukázal Vinnetou. V několika málo okamžicích bylo kolem nás jako vymeteno.

„Ten Vinnetou má ale odvalu!“ vykřikl Lange.

„Jen počkejte,“ zasmál se Old Death. „To hlavní teprve přijde. Ti komančští chlapci přišli dočista o rozum... *a je to tady!*“

Ozvalo se divoké zavytí, pak výstřely z revolveru, jednou, dvakrát, pětkrát, osmkrát za sebou. A výkřiky bolesti, nárek zraněných.

„Ještě se ke všemu takhle dají vylákat, pitomci!“ zlobil se Old Death. „Rovnou do náruče Apačů. Slyšíte revolver? – to je určitě Vinnetou!“

Starému protřelému *westmanovi* bylo něco takového zřejmě docela běžné. Vypadal ledově klidně, jako by se rozvaloval v pohodlném kresle v divadle a na všechno se díval z bezpečí dobře vytopené lóže. A jako by dávno přesně věděl, jak představení nakonec dopadne. Dopadlo zatím tak, jak prorokoval: ze tmy se zanedlouho vynořili Komanči, ovšemže bez Vinnetoua. Jen několik zraněných s sebou vlekli, dva nebo tři tak těžce, že už dodýchali. Čekal jsem, že ostatní rudoši se budou snažit chovat se co možno tiše a mírně, hlavně s ohledem na zraněné a taky s ohledem na nepřátelské okolí – ale vypadalo to tu za chvíli jako v cirkuse. Rozdřáždění Komančové bzučeli kolem obětí jako vosy, kroužili kolem nich, mávali tomahavky, soptili vyhrůžky a ječeli, až uši zaléhaly.

„Místo aby udusili ohně a byli tiše jako myšky, povykují jak v hospodě,“ zlobil se Old Death. „Aby to nebyla pohřební píseň!“

„A na čem se vlastně usnesli náčelníci?“ vyptával se Lange.

„Na největší hlouposti pod sluncem! Chtějí se probít rovnou na západ!“

„Ale to se poženou přímo do náručí Apačů!“

„Co vás nemá, *sir!* Nikam se nepoženou, protože se vůbec nikam nedostanou. Oni si pořád myslí, že těch Apačů je proti nim pár! Spolehají, že co nevidět přitáhne Ojo-koltsův syn, a tak si klidně zavrou oči a bezhlavě do toho skočí: Pomstít smrt náčelníků! Stáhnout Apačům zaživa kůži s těla! Omezenci! Aspoň kdyby počkali do rána, aby věděli, kolik mají proti sobě lidí! Ale ne, o mém návrhu nechtěli ani slyšet! Konečně nám to může být srdečně jedno, my s nimi tak jako tak nepotáhne!“

„Ne?“ podivil se Lange. „Nebudou nám to ale zazlívát?“

„S tím se nedá nic dělat! Přece si kvůli nim Old Death nenechá rozbít svou váženou hlavu... Co to bylo?“

Old Death cosi zaslechl, ale Komančové tropili takový povyk, že se nedalo rozeznat, co se vlastně stalo.

„Ono jim opravdu přeskočilo!“ zuřil stopař. „Vinnetou si musí v téhle chvíli blahopřát, nic mu nemohlo přijít víc vhod než tenhle pekelný rámus! Nevypadalo to, jako by se kácely kmeny? Jestli dělá Vinnetou záseky v obou soutěskách na kraji údolí – tak to pomoz pánbu všem Komančům! Ale nakonec co! Přepadli mírumilovné vesnice, zabili zákeřně vyslance – zasluhují ohledy?“

Konečně se Komančové trochu vzpamatovali a jejich divoké vyť utichlo. Zbylí náčelníci se shoufovali, chvíli se mezi sebou radili a pak začali vydávat nové rozkazy.

„Tak se mi zdá, že chtějí vyrazit,“ mínil Old Death. „Musíme ke koním, *gentlemen*, mohlo by se taky stát, že by na ně dostali zálusk. Mr Lange, vezměte syna a Hektora a přiveďte je sem. My tady zatím počkáme. Tak se mi zdá, že si s námi chce promluvit nový náčelník!“

Měl pravdu. Nový velitel Komančů, statný zamračený indián s hustým obočím a pichlavýma očima, přešel klátivým krokem až k nám, zastavil se pár kroků před Old Deathem a jaksi mrzutě nás oslovil:

„Bledé tváře odpočívají na zemi? Bojovníci Komančů už nasedají na koně, proč se tedy také bílí lovci nechystají k odjezdu?“

„Protože nevědí, co chtějí Komančové podnikat!“ řekl *scout*.

„Chceme opustit údolí.“

„To se snadno řekne. Jenže jak? Komančům se to nepovede.“

„Je snad Old Death krkavcem, jehož hlas oznamuje neštěstí? Mí bojovníci rozdupou každého, kdo se jim postaví do cesty.“

„Já myslím, že nerozdupou vůbec nikoho,“ řekl Old Death. „Na nejvyš někdo rozdupe je. Ovšem my zůstaneme rozhodně tady.“

„Je Old Death naším přítelem?“ zvýšil hlas nový náčelník a sražil obočí. „Kouřil s námi dýmku míru? Ten, kdo se spojil

s druhým dýmem přátelství, bývá i přítelem v boji! My víme, že bledé tváře jsou udatní bojovníci. Postaví se nám do čela a povedou nás!“

„Ale, ale!“ Old Death vyskočil, přistoupil až ke Komančovi a zasmál se. „To by se vám tak hodilo! My se máme postavit do čela, abychom vám otevřeli cestu a přitom přišli o život! Můj bratr má pravdu, jsme všichni přáteli Komančů – jenže to ještě neznamená, že budeme poslouchat jejich náčelníky! A že spolkneme každou hloupost, kterou si Komanči vymyslí!“

„Až do této chvíle jsem pokládal bílé lovce za statečné muže!“

„Můžeš nás klidně dál pokládat za statečné muže. Ale ne za *ztřeštěné*! A to je rozdíl! A potom – odkdy se hosté kmene staví v čelo válečné výpravy, dokonce na místo, kde hrozí jistá smrt? Jestli má jet někdo v čele, tak to je podle mne vždycky náčelník; ten je přece nejudatnější.“

Komanč upadl viditelně do rozpaků. Přeshlápl a zamrkal; jeho plán obětovat nás ve prospěch jeho lidí nevyšel; a pak se najednou, jak mu to došlo, rozlítíl. Tón jeho řeči, ještě jakžtakž vlídný, se úplně změnil. Najednou si vyjel zostra:

„A co se stane, až Komančové odjedou? Bledé tváře se nakonec připojí k Apačům?“

„Ale co tě nemá, jak by to bylo možné! Vždyť jsi povídal, že chceš Apače do posledního muže rozdupat! Tady nebude široko daleko žádný Apač, až se do nich pustíš!“

Náčelník asi nevynikal zvláštní bystrostí. Nepochopil, jen poulič oči pohuhlával:

„Nějací ještě přijdou. Bledé tváře zde nesmějí zůstat – musejí pryč!“

„Řekl jsem právě teď, že tady zůstaneme!“

„Kdyby na tom bílí lovci trvali, museli bychom je pokládat za své nepřátele!“

„V tom případě bychom zas my museli s komančskými muži jednat jako s nepřáteli!“

„Nedáme vám koně,“ vyhodil náčelník – jak se domníval – další trumf.

„Už jsme si je vzali. Podívej se!“

Langové a Hektor přiváděli právě naše zvířata. Náčelník Komančů svraštil husté obočí. Na tváři mu vystoupila nepřátelská vráska.

„Bledé tváře se tedy už začaly připravovat. Vidím, že se z nich stali naši nepřátelé. Dám je zajmout!“

Teď zas Old Deathova tvář ztvrdla. Zachechl se a založil si ruce na prsou.

„Náčelník Komančů se mýlí. Řekl jsem už Bílému bobru, že zde zůstaneme, a když ti teď totéž bůhví po kolikáté opakuju, není na tom vůbec nic nepřátelského. Prostě děláme jen to, co jsme chtěli dělat už dávno. Nemáš nejmenší důvod k tomu, abys někoho dával zajmout.“

„Udělám to přesto,“ řekl pomalu Komanč, „jestli s námi nepojeďte a jestli se nám nepostavíte do čela!“

Scout zvedl obočí a rozhlédl se kolem sebe. Jeho tváří se mihl úšklebek. Ten věstil vždycky neklamně jedinou věc – že starý stopař přišel na nápad, jak někomu bezpečně vypálit rybník. Stáli jsme u ohně jen my dva a Komanč, ostatní rudoši byli daleko, ztratili se kdesi ve tmě, šli si už pro své koně. Old Death si kývl spokojeně hlavou, jako by dosvědčoval sám sobě, že to, co zamýšlí, je skutečně to nejlepší, a pak řekl:

„Tak ty myslíš, že Old Death se dá donutit k něčemu, co nechce udělat? Pozoruju, že mě znáš velice málo! Snad si nepředstavuješ, že mám strach před tebou nebo před tvými bojovníky? Ty mě chceš dát zajmout, a ani nepozoruješ, že jsi v mých rukou? Podívej se na tu zbraň!“

Old Death najednou bleskem vytasil své dva revolvery a zamířil je na indiánova prsa.

„Ani se nehneš! Stačí sebemenší pohyb, a máš v sobě kulku!“ zahřměl.

Komančova ruka vylétla k pasu, ale pohyb zůstal nedokončen. Ústí revolverů se dotklo indiánovy lovecké košile.

„Pryč ty ruce! Zachoval ses k nám jako vyložený nepřítel a teď za to budeš pykat! Tak je to! Polechtám tě kulkou, jestli ve všem všudy neposlechněš!“

Pomalovaná tvář komančského náčelníka se zoufale pitvořila. Pokukoval kolem sebe v blahé naději, že se objeví někdo z jeho bojovníků, ale Old Death mu nedopřál ani chvíli oddechu.

„Nepočítej s tím, že by ti tvoji lidi pomohli! I kdyby se tady někdo z nich objevil, klidně bych ti poslal tu slíbenou kulku do těla! Člověče, ty máš úplně zatemnělý mozek! Jsi obklíčen nepřáteli kolem dokola, a přitom si ještě vyrábíš další! Jako bys nevěděl, jak jsme ozbrojeni! Sto tvých bojovníků padne, než na nás vystřelí jeden šíp! A já tě znova varuju: Jestli chceš vést své lidi rovnou do záhuby, tak si to udělej! Ale na nás tvoje rozkazy neplatí!“

Indián neodpovídal. Pak se konečně rozhoupal:

„Můj bratr ať uváží, že jsem nemínil svá slova tak zle.“

„Mínil, nemínil, já dám na to, co jsem slyšel.“

„Dej pryč ten revolver a budeme zas mluvit jako přátelé.“

„To by šlo,“ řekl Old Death. „Jenomže napřed musím mít jistotu, že to myslíš poctivě. Abys mi pak zase neřekl, žes to tak nemínil!“

„Náčelníkovu slovo platí. Nevím, jakou záruku bych ti mohl dát.“

Old Death zavrtěl hlavou:

„A to já zas vím! Dáš mi svou dýmku míru!“

„Uff!“ Indiánův hlas teď prozradil opravdový, nelíčený úlek. „Rudý bojovník nikdy nikomu nedává svůj kalumet!“

„Vidíš, a já od tebe budu chtít dokonce ještě i tvou medicínu!“

Komanč se prostě zděsil.

„Uff! Uff! Uff! To je nemožné!“

„Ne navždycky, neboj se! Ve chvíli, kdy se spolu přátelsky a mírumilovně rozloučíme, dostaneš všechno v pořádku zpět.“

„Ale copak může bojovník dobrovolně vydat svou medicínu?“

„To víš, že znám vaše zvyky, příteli,“ smál se Old Death. „Já tě taky nechci připravit o blaženství ve věčných lovištích! Budu ti tu

medicínu opatrovat jako oko v hlavě – dokud se k nám budeš chovat přátelsky!“

„Ne! Jsem náčelník! Nemohu ti dát, co žádáš!“

„Lituji velice – pak mi nezbude nic jiného než zmáčknout kohoutek a připravit tě o skalp. Samozřejmě je to pro tebe smutné, budeš po smrti vést život otroka. Hm, měl bych ti vlastně popřát aspoň chvíli času na rozmyšlenou, vid’? Tak poslyš! Zvednu třikrát levou ruku – až ji zvednu potřetí, vystřelím! Ledaže by sis to přece jenom rozmyslel.“

Old Death povzdechl, pak zvolna zvedl ruku a nechal ji stejně zvolna sklesnout. Opakoval totéž ještě podruhé. Indiánovy oči vyděšeně mrkaly a jezdily zmateně sem a tam. Old Deathova ruka se už napůl zvedala potřetí, když Komanč vykřikl:

„Počkej! Řekni – vrátíš mi určité všechny mé věci, kalumet i medicínu?“

„Slibuji ti to na čestné slovo Old Deathe!“

„Koša-pehve tedy může dostat, co požaduje.“

Chtěl sáhnout po svých cennostech, ale Old Death zasáhl:

„Počkej, počkej, nech ty ruce, kde je máš! Já ti budu věřit, teprve až budu držet v ruce tvou medicínu. *Sir*, ujměte se toho!“

Když jsem Komančovi přetáhl přes hlavu jeho posvátnou výzbroj a zavěsil ji Old Deathovi na krk, stopař sklonil revolver a zatvářil se spokojeně:

„*Well!* Tak to bychom měli! Teď jsme zas přátelé a můj bratr může dělat, co chce. My tady zatím zůstaneme a uvidíme, jak dopadne boj.“

Rudochovy oči zablýskly hněvem. Ruka mu sjela k pasu, nahnátl nůž, ale nechal ho zastrčený. Zasípěl jenom:

„Bledé tváře si teď mohou být jisty, že se jim nic nestane. Ale jakmile mi Old Death vrátí kalumet a medicínu, nastane nepřátelství mezi námi a vámi a vy zemřete u mučednického kůlu!“

Zahrozil rukou, obrátil se a zmizel.

Old Death si z hrozeb nic nedělal. Spokojeně se usmíval:

„Teď to máme na nějakou dobu v suchu. Ale – *gentlemen*, já říkám, opatrnosti *nikdy* nezbývá. Tady u ohně se mi to nijak zvlášť nelíbí – pojd'te, utáboříme se kousek dál, tam vzadu v údolí, tam se nám bude líp pozorovat, co se vlastně děje. A koně bych prosil s sebou.“

Vzali jsme každý své zvíře za uzdu a šli za Old Deathem, který našel místo pod stromy, dobře kryté ze všech stran. Koně jsme uvázali na dosah ruky a pak jsme se sesedli a pozorovali, jak v opuštěném táboře plápolají ohně. Najednou jsme si uvědomili, že nás obklopuje hrozivé ticho.

„Jsem zvědav, kdy ten tanec začne,“ řekl *scout*. „Nic bych se nedivil, kdyby to bylo hodně brzo. No, bude to zase řevu! Jenže pro leckoho z těch komančských chlapíků to bude poslední – – *už je to tu!*“

Napjaté ticho náraz přerval mohutný výkřik a pak zavalila údolí změť hlasů, divokého jekotu, jako by se tudy hnalo neviditelné stádo rozdivočených zvířat a dupalo a řvalo ze všech sil. V několika okamžicích příšerný řev ještě zesílil. Skalní stěny jej opakovaly a vracely a do toho hluku třeskly i první výstřely.

„Vinnetou! To je jeho stříbrná puška,“ upozorňoval nás Old Death.

Asi po pět minut nám zaléhaly uši řevem a nářkem, přerušovaným ranami z pušek. Potom najednou na okamžik hluk ustal a pak se ozvalo na kost pronikající *iiiiiiiiiiiiiiiu* – vítězný pokřik Apačů.

„Apači porazili Komanče!“ vypískl Hektor. „Zahnat je všechny zpátky pryč!“

Volání sláblo, nastalo zase ticho, hrozivé, napjaté ticho, které nám najednou připadalo ještě strašnější než všechen ten divoký křik. V polosvětle u ohňů se objevily postavy na koních a z tmy se vynořovaly pořád další a další. Průlom se nepodařil – Komančové s sebou přivlékali zraněné, proplétali se ve zmatku kolem ohňů, byli i mrtví, nad nimiž začali znovu naříkat. Old Death sebou vrtěl a tiše láteril na ten vyložený nerozum Komančů. Aspoň že poslali několik mužů jako stráž k ústí rokle na obou stranách, mýnil, aspoň na to že přišli! Nářek nad mrtvými bojovníky neměl však tentokrát dlouhého

trvání. Zdálo se, že Komančové konečně začali myslet na záchranu: sesedli se zase k poradě a asi za půl hodiny jsme uviděli několik skupinek, které se rozptýlily do vzdálenějších koutů údolí.

„Hledají nás,“ poznamenal Old Death, „konečně jim došlo, že napáchali spoustu pitomostí, a přešla je ta jejich nafoukanost! Přijdou s prosíkem o radu!“

Netrvalo dlouho a jeden z Komančů nás objevil. Lépe řečeno prošel kolem nás a stopařovo dost nápadné zakašlání ho upozornilo, že ti, které hledá, jsou schováni někde nablízku.

„Bledé tváře jsou zde?“ začal se zbytečnou otázkou. „Mají přijít k našemu ohni!“

„Ale?“ řekl Old Death. „A kdopak tě pro nás posílá?“

„Nový náčelník Komančů,“ odpověděl muž.

„Hm. A co tam máme dělat?“

„Je svolána velká porada. Bledé tváře se jí smějí také zúčastnit.“

„Smíme se jí účastnit? To je od vás opravdu laskavé!“ zasmál se Old Death. „Najednou jsme dost chytrí k tomu, aby nás moudří Komančové vyslechli, ne? Jenže my tady zrovna odpočíváme a chystáme se ke spánku! Vyříd' to laskavě náčelníkovi!“

Komanč se díval rozpačitě, jako by nechápal, co Old Death říká, a pak začal s prosíkem. Starý *scout* měl příliš měkké srdce, než aby vydržel poslouchat jeho prosby příliš dlouho.

„Tak dobře!“ přikývl. „Jste v koncích, nevíte, jak z té kaše ven – dobrá, podusíme se vám nějak pomoci. Ale uznej, máme přiběhnout k náčelníkovi, kdy si zrovna vzpomene? Jestli chce s námi mluvit, ať sem přijde sám!“

„Je náčelníkem! To neučiní!“ zděsil se rudoch.

„Poslouchej,“ zvedl Old Death prst, „ať si to tedy rozmyslí! Já neznám ani jeho jméno – a tady každý z nás, jak tu sedí, je třikrát větší a slavnější náčelník než on!“

„On nemůže přijít, i kdyby chtěl. Je zraněn na ruce!“

„A odkdy chodí komančští bojovníci po rukách? Ale když se mu nechce, ať si sedí, kde je. Já ho nepotřebuju!“ Old Death s veškerou

rozhodností udělal tečku za dalším vysvětlováním. Rudoch už nena-
léhal, jen poznamenal:

„Komanč to vyřídí svému náčelníku.“

S těmi slovy zmizel. Za nějakou chvíli jsme ho uviděli u ohně, jak
tlumočí Old Deathův vzkaz. Vzbudil zřejmě rozruch, snad opravdu
čekali, že se honem přihneme na jejich pokyn k poradnímu ohni,
a teď se dohadovali, co dál, jestli dát přednost náčelnické důstojnos-
ti, nebo rozumné poradě se *scoutem*. Nakonec se náčelník přece jen
zvedl a vydal se k nám. Našel nás bezpečně. Jeho vyslanec mu po-
psal jistě dokonale místo, kde jsme se utábořili. Zastavil se u nás
mlčky – snad čekal, že začneme s hovorem první. Ale Old Death
dělal, jako by ho neviděl, seděl si klidně a mlčel a my ostatní s ním.

„Můj bratr se mnou chtěl mluvit,“ ozval se konečně novopečený
komančský vůdce. Všimli jsme si, že skutečně má ruku v obvazu.

„To je asi nějaký omyl,“ řekl Old Death zdvihaje obočí. „Jestli
jsem dobře rozuměl tomu, co říkal vyslanec, chtěl jsi *ty* mluvit
s námi. Proto jsi snad přišel, ne? Ostatně... nevím ani, s kým mlu-
vím. Neprozradil jsi nám ještě své jméno!“

„Všichni préríjní lovci je znají,“ odpověděl Komanč sebejistě.
„Jmenuji se Skákající jelen.“

„Toulal jsem se po všech možných a nemožných préríích, a nikdy
jsem nic o Skákavém jelenu neslyšel! Tos musel své jméno nějak tajit
před lidmi! Konečně, je to tvoje věc; aspoň že vím, kdo jsi; dovoluji
ti, aby ses k nám posadil.“

Náčelník ucouvl o krok. Jemu má někdo dovolovat, aby se posa-
dil! Bylo mu vidět na nose, co by na to byl nejraději odpověděl – ale
v téhle chvíli si prostě nic takového nemohl dovolit. Tak tedy aspoň
s náležitou důstojností spustil tělo k zemi a uvelebil se vedle *scouta*.
Ale jestli čekal, že aspoň teď začne starý *westman* rozhovor, zmýlil se
podruhé. Old Death zíral mlčky před sebe a nejevil nejmenší znám-
ky touhy po hovoru. Skákající jelen viděl, že nezbývá, než aby se
sám rozhoupal.

„Bojovníci Komančů chtějí svolat velkou poradu,“ ozval se po chvíli. „Bledé tváře by se jí měly zúčastnit, protože chceme vyslechnout, co ony radí.“

„To je zbytečné,“ odpověděl Old Death. „Myslím si, že je to *úplně* zbytečné – já jsem vám přece vysvětlil už několikrát, co si myslím, a nikdy jste se tím neřídili. Obyčejně se o tom, co řekne zkušený lovec, aspoň *uvažuje* – ale uznáš, že nemá smysl, abych mluvil jen tak do větru. Děkuju, nechci. Budu si dál myslet svoje a vy si zase dál dělejte svoje.“

„Uvážil můj bratr, že by nám jeho zkušenosti mohly velmi prospět?“

„Najednou!“ Old Death se zatvářil o něco vlídněji. „Apači vás přesvědčili o tom, že Old Death nemá v hlavě řezanku, co? Měli obsazenou soutěsku u vchodu, pravda?“

„Nemohli jsme projít, protože u východu z rokle bylo mnoho kamení, klád a větví!“

„Zamkli vás zkrátka! Porazili stromy a zatarasili východ! Já jsem je slyšel. Kdybyste nebyli tropili ten pekelný rámus a zdusili ohně, mohli jste taky slyšet, jak se na vás chystají!“

„Bojovníci Komančů musili učinit to, co usneslo shromáždění náčelníků. Teď budeme chytřejší. Řekneš nám, co si myslíš?“

„Jenže vy mě zase neposlechnete!“

„Poslechneme!“

„To se uvidí. No dobře, ještě jednou to s vámi zkusím.“

„Pojď tedy se Skákajícím jelenem k poradnímu ohni.“

„Ale kdepak, děkuju pěkně za pozvání,“ Old Death zavrtěl rozhodně hlavou. „Nejsem tak hloupý, abych ze sebe dělal terč pro apačské pušky! Copak vám to Vinnetou nedokázal dost jasně?! A potom – já nemám náladu na to, abych se hádal s deseti náčelníky a podnáčelníky. Já ti zkrátka řeknu, co vám radím, a ty si udělej nebo neudělej, co uznáš za vhodné.“

„Dobře. Mluv!“

„Poslouchej dobře!“ Old Death zvedl nabádavě prst. „Apači jsou na obou koncích údolí, při východu i při vchodu, jak chceš. Jenže

teď už prorazili a opevnili se, takže jsou vlastně i v údolí samém. Mohou začít s útokem – zleva nebo zprava, co se jim bude zdát lepší. A vy je nemůžete zatlačit zpátky. Taková je situace.“

„Je nás o hodně víc.“

„A o kolik mužů jste už zatím přišli?“ namítl Old Death.

„Velký duch povolal k sobě mnoho Komančů. Desetkrát deset jich chybí. Ztratili jsme také hodně koní.“

„Vidíš! A jestli se pokusíte opakovat to, co se vám teď nepodařilo, doplatíte na to zas, a možná hůř! Ale až přijde den, až bude světlo, rozestaví se Apači na skálách kolem údolí; vy je nebudete moci zasáhnout svými šípy, ale sami jim poskytnete nádherný terč. A Vinnetou klidně počká, až dorazí jeho posily, a pak budou mít Apači dokonce i převahu. Čeká vás smrt!“

Indián mlčel, kýval sebou nerozhodně sem a tam, než se zase ozval, teď tišším hlasem:

„To si můj bílý bratr skutečně myslí? Ať nám tedy poradí, jak bychom se mohli zachránit!“

„Zachránit se – jestlipak si uvědomuješ, co jsi tím přiznal? Že jsem měl pravdu, když jsem varoval Bílého bobra tady před tím údolím! Říkal jsem past – a vidíš, je to *dokonalá* past! Když tak o tom přemýšlím, vidím z ní jenom dvě cesty. Ta jedna je dost nejistá. Kdybyste počkali do rána, mohli byste se pokusit vyšplhat po stěnách nahoru; má to ovšem velké riziko. Apači budou mít dost času, aby se připravili. Mohou se na vás vrhnout, a vy ke všemu budete bez koní... Spíš bych vám radil něco jiného: vyjednávejte!“

„To *neuděláme!*“ zabouřil Skákající jelen. „Oni by žádali naše skalpy!“

„Tomu se ani nedivím.“ Old Deathovy hubené prsty zabubnovaly na koleno. „Dali jste jim k tomu taky báječný důvod. Přepadli jste jejich vesnice, ukradli jim majetek, odvedli ženy a děti – a ještě jste připravili o život vyjednávače. Takové věci si říkají o pomstu, a teď ji tu máte. Rád věřím, že nepočítáš s žádnou milostí od Apačů.“

Komančskému náčelníku to na chvíli vyrazilo dech.

„Ufff!“ Vzmohl se jen na tichý výkřik. „A to říkáš do očí mně, náčelníkovi Komančů, Skákajícímu jelenu?“

„To bych ti řekl, i kdybys byl sám Velký duch! Podle mne jste jednali s Apači prostě hanebně! Přece vám vůbec nic neudělali! Proč jste například připravili o život jejich vyjednávače? A proč jste vůbec vytáhli na tuhle výpravu – abyste mezi nic netušící Apače zanesli smrt a zkázu? Tak mi odpověz!“

Indiánovy oči se leskly samou zuřivostí.

„Apači jsou naši největší nepřátelé!“

„Ale prosím tě! Žili s vámi v klidu a míru, a pokud vím, neoznámili vám, že vykopávají válečnou sekyru! Ty to moc dobře víš a tvoji muži jakbysmet! Proto máš strach, že byste přišli všichni o krk! A přece... přece si myslím, že byste se tak mohli zachránit! Vinnetou není vrahoun, který by se nejradši koupal v cizí krvi. S ním se dá, pokud vím, vždycky nějak vyjít. Pošlete za ním někoho – i já sám jsem ochoten se k němu vypravit a jednat ve vaší věci.“

„Komančové raději zemrou, než by vyjednávali s Apači!“

„Jak myslíš!“ Old Death se zatvářil lhostejně. „Já jsem ti chtěl poradit. Jestli uděláš to, co říkám, nebo ne, to je jen a jen tvá věc. *Mně* je to úplně jedno.“

„Jinak nám můj bílý bratr neumí pomoci? Ne? Jeho slova mě přesvědčila, že je přítelem Apačů! Mluvil proti nám!“

„Jsem přítelem Apačů zrovna tak jako přítelem Komančů. A mimochodem: proč bych měl být nepřitelem Apačů? Neudělali mi, ani co by za nehet vlezlo – zato ty jsi mi hrozil, že nás zajmeš! Tak nevím, koho mám spíš považovat za svého přítele!“

„Máš můj kalumet a mou medicínu,“ usykl Skákající jelen mezi zuby, „proto tvá slova jsou slova Skákajícího jelena – a já ti taky proto nemohu odpovědět, jak bys zasloužil! Ale říkám ti, že tvoje rada nemá pro nás žádnou cenu. Víím, oč ti jde – chceš nás vydat Apačům. A teď už vííme, co musíme dělat! Sami to vííme!“

„Tím líp, když to víte,“ mínil klidně Old Death. „Aspoň jsme hotovi a nemusíme se dál bavit.“

„Ano! Jsme *spolu* hotovi!“ zavrčel Skákající jelen. „Ale uvědom si, že od této chvíle jsi naším nepřítelem – i když tě zatím chrání můj kalumet a moje medicína! Ale než opustíme tohle místo, budeš mi je muset vrátit – a pak tě stihne naše pomsta!“

„*Well!* Co se dá dělat! Já jsem úplně klidný! Jen jestli sis všechno dobře uvážil – – – když tak hrozíš Old Deathovi! Ale dost už o tom! Řekls, že jsme spolu hotovi, dobře, tak se seber a běž!“

„*Ufff!*“

Skákající jelen vyskočil tak bystře, že opravdu udělal čest svému jménu. Chtěl zřejmě ještě něco říci, ale rozmyslel si to, považoval za důstojnější si nás jen změřit chladným pohledem a pohrdavě a bez pozdravu nás opustit.

„Padlí na hlavu!“ rozčiloval se Old Death. „Copak nechápou, že je může zachránit jedině vyjednávání? A místo toho počítají s nějakou svou přesilou! Když mají proti sobě Vinnetoua, který sám vydá za stovku Komančů! Pane, co ten leckdy svedl se svým přítelem Old Shatterhandem, to byste nevěřili!“

Snad poprvé jsem z jeho úst zaslechl své jméno. Zatvářil jsem se jak náleží lhostejně a jen tak mimochodem jsem prohodil:

„Old Shatterhand? Copak je to za chlapíka? Stopař? *Scout?*“

„Mladík asi ve vašich letech, ovšem... no nezlobte se... docela jiný pašák než vy. Střílí jak ďábel, a když vás klepne pěstí, tak se hned poroučíte k zemi; a k tomu všemi mastmi mazaný!“

„*Ale, ale,*“ řekl jsem, jak to mívál Old Death ve zvyku, a vzápětí jsem se zarazil, protože za námi něco zašustilo a potom se ozval tičný, tlumený hlas:

„*Uff!* Opravdu se nemýlím? Old Death! Nevěděl jsem to, ale jsem rád, že ho vidím!“

Stopař sebou mrskl, sáhl po noži a vytřestil oči do tmy.

„Kdo... kdo se odvažuje...“

„Můj bratr ať klidně nechá nůž za pasem,“ ozval se onen hlas znovu, snad ještě o něco blíž. „Nechce přece zabít Vinnetoua?“

„*Behold!*“

Starému *scoutu* kudlička málem vypadla z prstů. Jeho kostnaté ruce se chvěly, když zastrkával nůž zpátky na místo. Ale to se už Apač vyloupil ze tmy, přiblížil se až docela blízko k nám a pak řekl, nedávaje vůbec najevo, že se se mnou zná:

„Náčelník Apačů neměl ani tušení, že se tu setká s Old Deathem. Jinak by s ním byl dávno promluvil.“

„Vinnetou se vystavuje velkému nebezpečí!“ zašeptal Old Death, ale zřejmě ho nesmírně blažilo, co právě apačský náčelník řekl. „Vždyť se bude muset plížit zase nazpět mezi hlídkami Komančů!“

„Ne, to nebude třeba. Vinnetou se může vrátit zpátky, protože apačští bojovníci si připravili stezku, kudy se odvážný muž dostane pomocí lasa dolů do údolí. Bledé tváře jsou přáteli Vinnetoua a on jim důvěruje. Avšak osud Komančů je zpečetěn. Dali se vlákat do pasti a z té už neuniknou.“

„Čeká je smrt?“ zašeptal Old Death.

„Sám jsi řekl Skákajícímu jelenu, že nic jiného nezasluhují. Vyslechl jsem tvůj rozhovor. Mluvil jsi jako přítel Apačů.“

„Ano, ano. Ale snad přece jen nemusí dojít ke krveprolití?“

„Komančové neuznávají, že se na nás provinili, slyšel jsi jejich náčelníka. Neuposlechnou hlasu rozumu, který by jim poradil totéž co ty. Poteče krev. Apači musí potrestat zradu, aby jim zašly myšlenky na takové podlosti, jaké spáchali ve Fort Ingi.“

„Strašné,“ šeptal si jakoby sám pro sebe Old Death. „Tím strašnější, že v tom člověk nemůže nic udělat. I kdybych šel za nimi a na kolenou je přesvědčoval...“

„... zjistil bys zase znovu, že mluvíš marně!“ doplnil Vinnetou a začal se vyptávat na kalumet a na medicínu Skákajícího jelena. Old Death mu několika slovy vysvětlil, jak k těm věcem přišel, a Vinnetou na to řekl:

„Slíbil jsi, že mu jeho posvátné věci vrátíš, musíš tedy dodržet slovo. Vrať mu je ale hned a přijď k nám i se svými přáteli. Přivítáme vás všechny rádi.“

„Hned?“ podivil se stopař.

„Ano, protože než uplynou tři hodiny, shromáždí se na vrcholcích skal víc než šest set apačských bojovníků. Budou mít mnoho pušek a jejich kulky budou hustě svištět údolím. Mohly by být nebezpečné i životu mých bratří!“

„No dobře, ale jak to narafičíme, jak se k vám dostaneme?“

„Na to se ptá Old Death?“ usmál se lehce Vinnetou.

„Hm,“ Old Death zrozpačitěl a mnul si kostnatými prsty bradu. „Vlastně ano! Zajedem na koních k ohni, tam vrazím náčelníkovi do ruky kalumet s medicínou, pak se poženeme nazpět, směrem k tvým hlídkám. Komančských stráží se zbavíme, ale co záatarasy? Jak se dostaneme přes tu barikádu z klád a větví?“

„Snadno! Musíte počkat deset minut od chvíle, kdy od vás Vinnetou odejde. Teprve potom vyjedete k ohni Komančů. Vinnetou na vás bude čekat po pravé straně soutěsky u východu z údolí.“

Řekl to úplně klidně a věcně, jako by to všechno neznamenal víc než společnou projížďku po parku s čajovým dýchánkem na závěr.

A ve vteřině zmizel ve tmě, tak nenápadně a nepostřehnutelně, jako se předtím objevil.

„To je celý Vinnetou!“ zahučel s tichým obdivem Old Death.

„Tomu říkám muž činu! Neuvěřitelné!“ horlil nadšeně starý Lange, který předtím mohl na Apačovi oči nechat.

„Dobrá, slyšeli jste všichni. Za deset minut vyrážíme, *gentlemen!* Budete dělat všechno přesně podle mne!“ řekl Old Death a zahleděl se k ohni, kde rokovali Komančové, nic netušící ani o nás, ani o svém osudu. Najednou jsme byli napjati očekáváním, zdálo se nám, že vteřiny se nekonečně vlekou, že uběhla nemožně dlouhá doba od okamžiku, kdy nás Vinnetou opustil. Oddychli jsme si všichni, když konečně dal Old Death pokyn, abychom sedli na koně, a když jsme pobídlí zvířata k té nečekané noční jízdě. Doklusali jsme dost volným krokem až k poradnímu ohni, ke kruhu komančských bojovníků, na jejichž tvářích – nebýt válečných barev – bychom jistě byli mohli číst výraz údivu.

„Co se stalo, že k nám bledé tváře přijíždějí na koních?“ Náčelník vyskočil a podezřívavě si nás přeměřil. „Ať sestoupí, nedovolíme, aby rušili vážnost porady!“

„Počkej. Už jste se rozhodli, co budete dělat?“ pokynul rukou Old Death a samozřejmě se v sedle ani nepohnul.

„Porada není u konce! A sestupte – –, nebo snad přichází Košapehve vrátit Skákajícímu jelenu medicínu a kalumet?“

„To by ode mne nebylo moc moudré! Vždyť jsi mi sliboval nepřátelství na život a na smrt, až ty své svátosti dostaneš zas do ruky!“

„Náčelník Komančů dodrží vždycky, co slíbil. Hněv jeho bojovníků vás smete se země.“

Old Death se zachechtal:

„Z toho máme tak málo strachu, že s tím nepřátelstvím začneme hned, abys věděl! Tady máš své věci – a teď zkuste, co umíte!“

Starý si strhl z krku Komančův kalumet i váček s medicínou a odhodil je daleko od sebe. V témž okamžiku ucítil jeho kůň ostruhy, vzepjal se, zaržál, přeskočil v mohutném oblouku oheň a rozrazil na druhém konci řadu ustrnulých Komančů. Černý Hektor ho následoval na svém koni první. Vrhł se vpřed, povalil náčelníka a hnál se za Old Deathem. My ostatní jsme se taky nezdržovali. Pod kopyty našich zvířat se válelo po zemi dobře dvacet Komančů. Ti ostatní zůstali údivem celí zkoprnělí. Letěli jsme po travnaté rovině jak šípy, za námi nikdo, jen nepopsatelně zuřivý pokřik Komančů se nesl vzduchem. Za pár vteřin se ozval přímo před námi známý hlas:

„Stůjte! Tady je Vinnetou!“

Strhli jsme koně rychle stranou, seskočili ze sedel. Kolem nás se vyrojili pojednou Apačové, vzali nám koně za uzdy a odváděli je pryč. Vinnetou stál mezi nimi a kýval na nás rukou. Proběhli jsme rychle až k úžině uzavírající kotlinu. V mohutném zátarasu už uvolnili místo k průjezdu, mohli jsme docela pohodlně projít, ovšem jeden po druhém.

Hned za dřevěnou bariérou se prostor rozšiřoval. Uviděli jsme před sebou jasnou záři – za okamžik se dala rozeznat malá hranice a u ní dva indiáni opékající na rožni maso. Sotva jsme se přiblížili,

zvedli se od ohně a zmizeli ve tmě. Také ostatní Apači zmizeli, jen koně nám odvedli, uvázali je nedaleko u stromů a sami potom odběhli.

Byli jsme asi někde u hlavního apačského oddílu, poněvadž opodál se pásla spousta koní, které hlídalo několik mužů se zbraněmi v rukách.

„Moji bratři ať se posadí k ohni,“ pozval nás Vinnetou. „Dal jsem jim připravit bizoní kýtu, aby se posílili. Pochutnají si dobře, než se k nim zase vrátím.“

„Ty s námi nezůstaneš?“ uklouzla Old Deathovi udivená otázka.

„Budu pryč jen chvíli,“ odpověděl s úsměvem. „Jen co dám pokyny strážím – pro případ, že by Komanči ztratili úplně hlavu a chtěli na nás znovu zaútočit.“

Old Death spokojeně přikývl a bez ostychu se posadil k ohni a zařízl si pořádný kus masa. Odkrojil si sousto, znalecky ochutnal a spokojeně zamlaskal. Pečeně byla výtečná a přišla nám všem víc než k chuti. Starý *scout* vlastně ještě vůbec nejedl a my ostatní jsme u Komančů jen tak polkli pár soust z jejich koňského masa. Pečeně se scvrkla velmi rychle.

Když se Vinnetou vrátil (byl pryč skutečně jen docela krátce), první jeho pohled platil mně. Rozuměl jsem jeho tázavému pohledu dobře: chtěl vědět, má-li se ke mně hlásit. Usmál jsem se, vztyčil jsem se a napráhl mu vstříc obě ruce:

„Můj bratr Vinnetou vidí, že jsem za ním nemusel jít až na Rio Pecos. Mé srdce se raduje z toho, že jsme se potkali už tady.“

Přes Vinnetouovu vážnou tvář přelétl malý úsměv, jeho sametové oči zajiskřily, potřásl jsme si pevně rukama. Zato Old Death vytřeštil bulvy a zalapal po vzduchu jako dítě, před kterým se najednou odehrává cosi zhola nepochopitelného.

„Co to je? Co to znamená? Vy se znáte? Copak vy dva...“

„Můj bílý bratr Old Shatterhand,“ řekl prostě nejvyšší náčelník Apačů.

„Old – Shatter – hand?“ vypísl stopař už úplně popleten. „Vážně? To jste vy? Takže! – – – to jste mě celou tu dobu vodil za nos? To jste

si nechal celou tu dobu říkat – že jste utřífous? A já jsem si hned myslel, že jste na *greenhorna* nějak moc šikovný! A vy zatím – – – no tohle! Víte, co byste zasloužil? Pár za ucho, vy – – – vy!”

Old Death brumlal a mumlal, ale bylo vidět, že mi to nemá zdaleka tak za zlé, jak se snažil tvářit.

Vinnetou mě vzal kolem ramen:

„Můj bratr Šarlí ví, že jsem musel do Fort Inge? Ví, že –“

„Vím, ano, vím,“ přerušil jsem ho rychle. „Až bude víc času, budu ti vypravovat všechno dopodrobna. Ale teď bych rád věděl především jednu věc: kde je těch deset bělochů, kteří byli u Komančů? Zmizeli z komančského tábora i s tvými bojovníky, s těmi, co se vydávali za Topie...”

„Ti už odjeli,“ odpověděl.

„Odjeli? A kam?“ vykřikl jsem.

„Do Chihuahuy, k Juarezovi.“

„Tak? A už je to dlouho?“

„Museli si pospíšet – ztratili s Komanči mnoho času a nechtěli se omeškat.“

„To nám ještě chybělo! To jsou ti dva, o kterých jsem svému bratru vyprávěl v Matagordě.“

„Uff, uff!“ Vinnetouovi uklouzl posunek vyjadřující údiv a lítost zároveň. „Kdybych to byl věděl! Ale oni tvrdili, že ztratili mnoho času a že spěchají do Chihuahuy. Vinnetou má rád Juazeze, a proto jim dal čerstvé koně a zásoby jídla a spolehlivý doprovod. Muži, které Komančové považovali za Topie, znají cestu přes Mapimi a doprovázejí je až do Chihuahuy.“

„Koně, jídlo, spolehlivý doprovod,“ opakoval jsem sklesle. „A už jsem toho Gibsona měl skoro v hrsti...”

Vinnetou se na chvíli zamyslel. Pak mi stiskl pevněji rameno.

„Můj bratr dostane Gibsona; ať se neobává, že by mu unikl,“ řekl. „Vinnetou vyřídil své záležitosti a je volný. Jakmile potrestá Komanče, sedne na koně a bude pronásledovat falešné bledé tváře spolu se svým bratrem a s Old Deathem. Budeme mít nejrychlejší zvířata a dostihneme muže jménem Gibson nejpozději v poledne druhého dne.“

Vyrušil nás apačský bojovník, který přiběhl s čerstvou zprávou:

„Komančští psi uhasili ohně a odešli od tábořiště. Chystají se nás napadnout!“

„Odražíme je jako předtím,“ odpověděl mu Vinnetou a obrátil se potom k nám: „Moji bratři ať mě následují. Ukážu jim místo, odkud všechno uvidí.“

Otočil se a my jsme se zvedli od ohně a šli za ním. Vedl nás stejným směrem, kterým jsme přišli, skoro až k zátarasu. Zastavil se tam pod jakýmsi převisem, nahmátl laso, které volně viselo dolů, a podal je Old Deathovi.

„Vyšplhejte se nahoru, až dvakrát tak vysoko, kolik měří dospělý muž. Nahoře je křoví a tam najdete pěšinku – tu, o které jsem vám už říkal. Vinnetou teď musí ke svým bojovníkům.“

„Hm, hm,“ zabručel Old Death a trhl lasem. „Po tomhle tenkém provázku se mám drápat někam nahoru do skal? Copak jsem pavíán, abych uměl tancovat mezi liánami?“ Šlehl po mně pohledem a ušklíbl se. „Ještě tak před *greenhornem* by si člověk zadal, to ano, ale když je tu Old Shatterhand... ale co! Uvidíme, pustíme se do toho, zkusíme to, jak nám to půjde!“

Byly to řečičky. Podařilo se mu vysoukat se nahoru na jeden ráz, ačkoliv to nebylo zrovna nejsnadnější. Já jsem šplhal druhý, asi stejně rychle – ostatním to šlo o něco hůř, ale dostali se nahoru všichni. Zjistili jsme, že laso je přivázáno u kmene statného stromu, kolem něhož rostly na všech stranách husté trsy křoví. Byla tma tmoucí, museli jsme před sebou rozhrnovat větve, prodírali jsme se krok za krokem a nějaký ten škrábanec jsme při tom utržili všichni. Konečně se Old Death zastavil. Dostal se k holé skále, pod kterou se rozprostíralo údolí. Zdálo se mi, jako by se nad ním vznášel tichý stín smrti hrozící desítkám a desítkám mužů, smrti neodvratné, kruté, zbytečné... Napínal jsem oči i uši, abych se orientoval, ale nepostřehl jsem nic krom tichého funění vedle sebe. To Old Death mocně nabíral vzduch do nosu.

„Pitomci!“ ulevoval si od srdce. „Že je to tak, *sir*? Tam vpravo cítím koňský zápach, jasně, klusají tam koně. Komančové chtějí k východu, prorazit. Hlavy zabedněné hranaté!“

Old Death nasával vzduch jako zvíře – ostatně čich leckterého zkušeného *westmana* si nezádá se zvířecím čichem – a rozpoznával podle zápachu, jestli se koně pohybují, nebo stojí; to není pro člověka z Divokého západu nic tak nesnadného; nad stojícím stádem tkví vždycky zápach jako hustý, nehybný povlak – člověk do něho přímo narazí nosem! Zato při pohybu všechna ta zvláštní vůně koní řídne, stává se jemnější, lehčí, jako by kolem přetékala v lehkém proudu. A starý *scoutův* nos se nedal klamat – Old Death měl doslova to, čemu se říká dobrý nos.

„Ty-či! Ted’!“ ozval se jasný hlas a skoro v témž okamžiku zarahotily dva výstřely. To byla stříbrná Vinnetouova puška. Vzápětí práskly dvě rány z revolverů, zvedl se pokřik, divoký indiánský jekot zazníval ze všech stran. Tomahavky Komančů a Apačů se jistě už srazily. Začal boj.

Čekal jsem, že ta bitka nebude trvat příliš dlouho, a skutečně: za krátko se rozhlaholilo vítězné apačské *uiuiuiuiuiui* a přehlušilo úplně dupot prchajících koní i ozvěnu pádících kroků rozprášených Komančů. Byli odraženi, stahovali se zas nazpět ke středu kotliny.

„Vždyť bych mohl prorokovat!“ zahuhlal Old Death. „Apačové míří přesně a krom toho mají nádherný cíl. V tom houfu Komančů musí zasáhnout každý šíp, každý oštěp, každá kulka. A jestli jsou Apači dost chytří, nevylezou ze svých krytů ani za nic: mají je v hrsti, ani jeden z těch bláznivých Komančů jim nemůže vyklouznout!“

Komančové, jak se zdálo, se přidrželi aspoň v něčem Old Deathovy rady: už žádný nářek, žádné kvílení nad mrtvými, po celém údolí bylo ticho jak v kostele. Dokonce ani ohně znovu nezapálili, aby o sobě nedali vědět. Chvilí jsme pozorovali planinu ponořenou dole pod námi do tmy, nedělo se tam však nic.

Pak nás vytrhl Vinnetouův hlas:

„Moji bratři mohou sejít. Dnes už se nebude bojovat.“

Apačský náčelník stál dole a čekal na nás.

„Komančové chtěli prorazit druhou stranou,“ vysvětloval. „Ale ztroskotali a ztroskotají zas. Víme o každém jejich pohybu. Apačové leží v údolí za keři a v trávě a pozorují je.“

Říkal to klidným, vyrovnaným hlasem, hlavu lehce skloněnou k pravé straně, jak měl nastražené uši, aby mu neunikl ani ten nejnepatrnější podezřelý šramot. Odváděl nás zpátky k apačským ohňům. Najednou sebou trhl, vrhl se kupředu, rovnou do světla plamene.

„Vinnetou – co to děláš?“ vykřikl jsem.

„Tam někde klopýtl kůň o kámen,“ ukázal do noční tmy. „Může to být hlídka, vyslal jsem jednoho bojovníka na výzvědy.“

Skutečně, jeho jemný sluch ho nezklamal, za okamžik příklusal jezdec. Zarazil před ohněm a seskočil. Privítal ho Apačův káravý pohled, a muž si hned uvědomil, proč ta přísnost. Způsobit takový hluk! Zatvářil se provinile, ale zůstával přitom stát zpříma, byla v tom nějaká hrdost, jako by dával najevo, že zůstává svobodným bojovníkem, i když ho teď jeho náčelník plným právem kárá.

„Přicházejí,“ oznámil stručně výsledek svého pátrání.

„Kolik koní?“

„Všechna zvířata. Nechybí nikdo. Když Vinnetou zavolá, nezůstane žádný Apač u své ženy.“

„Jak daleko jsou od nás?“

„Přijdou k ránu, hned za úsvitu.“

„Dobře. Zaved' koně k ostatním. A pak si odpočiň.“

Muž poslechl. Vinnetou se za ním díval, dokud nezmizel, pak se obrátil a posadil se mezi nás. Teď jsme museli dopodrobna vypravovat všechno, co se stalo na estancii, a také jak jsme se dostali do Mata-gordy a co všechno tomu předcházelo. Ukázal jsem mu ovšem i totem, který mi dal Inda-nišo, vyprávění nebralo konce a nikomu se nechtělo na kutě. Vinnetou ovšem většinou poslouchal, jenom tu a tam se krátce na něco zeptal nebo sám něco poznamenal. Ale byla tu tak milá, řekl bych až líbezná pohoda, že jsme najednou vlastně všichni zapomněli, že před námi v údolí leží nepřítel, že zítra, nebo možná přece ještě dnes dojde k boji. Noc zvolna slábla a na obzoru už vyplouvaly první červánky, když Vinnetou ukázal rukou na západ:

„Moji bratři ať se podívají. Bojovníci Apačů se vždy dostavují na místo boje včas. Jsou zde.“

Podíval jsem se, kam ukazoval.

Mlha se převalovala na západě jako vlny šedivého nekonečného moře a pronikala mezi hory údolí v podobě obrovských chuchvalců. Z té šedivé záplavy se pojednou vynořil jezdec na koni, za ním druhý, potom celá skupina. Jeli v řadě po pěti vedle sebe, vynořili se pak i na druhém konci té mlžné clony, bylo jich mnoho a mířili přímo k nám. Zdálo se mi, že muž v čele na okamžik zaváhal, když nás spatřil, ale rozeznal z dálky zřejmě ihned i svého náčelníka a pobídl koně naopak k rychlejšímu chodu. Rozpoznával jsem už odznaky náčelnické hodnosti, měl ve vlasech orlí pera; ani on, ani ostatní nejeli s uzdami, řídili svá zvířata jen ohlávku – a přece jejich pětičlenné řady se blížily v rychlém poklusu tak vyrovnaně a přesně, že by to sloužilo ke cti i tomu nejvycvičenějšímu jízdnímu oddílu dragounů nebo husarů. Většina jich měla střelné zbraně, to jest pušky, jen tu a tam jsem zahlédl oštěp nebo luk s toulcem.

Náčelník dojel s koněm přímo až k Vinnetouovi. Hrdelním, tlumeným hlasem mu cosi ohlásil; překotně, rychle, sám jsem nestačil postřehnout, co říká. Vinnetou přikývl, náčelník dal potom pokyn svým mužům a ti jeden po druhém sesedli. Ti, kdo neměli pušky, se ujali koní a odváděli je stranou. Ostatní se rozběhli ve vši tichosti směrem ke kotlině. Laso, po němž jsme se vyšplhali nahoru na skálu, dosud viselo ze stromu a já jsem uviděl, jak se Apačové jeden po druhém s neuvěřitelnou hbitostí vysoukávají nahoru na plošinu. Všechno to šlo tiše, bezhlučně, klapalo to naprosto přesně, jako by každé hnutí bylo už dávno předem nacvičeno.

„Moji bratři se mohou přesvědčit: stačí, aby Vinnetou dal rozkaz, a Komančové budou zničeni,“ řekl Vinnetou, když poslední Apač zmizel nahoře na skále.

„To říkám dávno,“ souhlasil Old Death. „A vůbec, všichni si to myslíme! Ale chce Vinnetou opravdu, aby se prolilo tolik lidské krve? *Indiánské* krve?“

„Zaslouží si Komanči snad lepší osud? Co dělají bílí muži, když někdo někoho připraví o život? Hledají člověka, který se provinil, a když ho pak najdou, poradí se jejich náčelníci a nechají toho muže usmrtit. Proč vyčítá Old Death Apačům, že chtějí udělat totéž?“

„V tom má Vinnetou pravdu; i my trestáme zločince, který má někoho na svědomí, třeba i smrti. Jenže tady je to přece jen jinačí – tady přijdou o život i ti, kteří třeba vůbec nebyli při tom, když Komančí přepadli vaše vesnice,“ míní Old Death.

„Oni jsou také vinni!“ řekl Vinnetou. „Nestáli snad *všichni* Komančové před kůly smrti, když mučili zajaté muže? Tam v údolí jsou páni našich žen a dětí a našeho majetku a našich koní a...“

„Ale o *všech* nemůžeš říct, že to jsou vrahové!“

„Vinnetou neví, oč jde Old Deathovi. Bílí mužové trestají hrdlem i jiné zločiny, než je vražda. Tomu, kdo ukradne koně, vezmou život, toho, kdo uloupí ženu nebo dívku, pověsí. Nespáchali muži v údolí tytéž zločiny? Máme jim snad za to dát odznak, kterému říkají bílí muži – vyznamenání?“

„To na tobě přece nikdo nechce,“ řekl Old Death. „Máš pravdu, když mluvíš o jejich zločinech; ale mohli byste jim například dát milost – a vzít si ovšem svůj majetek zpátky...“

„Koně si mohou vzít Apači zpět – ale ženy? Ty mě přemlouváš, abychom jim odpustili... radíš, jak radí běloši vždycky: k tomu, co sami *nedělají*! Daly snad bledé tváře někdy nějakému rudému muži milost? Odpustily mu nějaký čin? A vlastně *co* by měly odpouštět, *co* by měly promíjet? Běloši nám vzali zem, mnoho země, a přitom vsazují do žaláře každého, kdo jen pohne plotem nebo kdo zastřelí zvíře na jejich poli! A sami? Co udělali sami? Kde jsou naše savany a prémie, kde jsou stáda bizonů a ostatních zvířat, která nám patřila? Přišly vás do naší země zástupy, každý chlapec si přinesl pušku, aby nám mohl krást maso, které jsme potřebovali k životu! Vyrvali jste nám naši zem kus po kuse! A když jsme se bránili, řekli jste, že jsme vrazi a zločinci, a začali jste nás střílet! A ty na mně chceš, abych měl soucit s lidmi, kteří nás zákeřně napadli! Proč nemáte soucit vy s námi vy, co jste napáchali tolik zla v naší zemi! Když se vám bráníme, říkáte, že jsme lumpi a zloduš, a zatím přece neděláme nic, než že se bráníme! A to je naše právo! Co byste na to řekli, kdybychom napadli místa, kde žijete, a začali vás nutit, abyste žili jako rudí muži? Vyhladili byste nás, pobili byste nás do posledního muže

nebo byste nás nastrkali do svých blázinců! Ale tvrdíte, že rudý muž je divoch, s kterým nelze mít soucit, kterému nelze odpouštět! Prý nikdy nebude znát a vědět tolik věcí jako bledá tvář! Ale čím jiným se projevuje bledá tvář než právě tím, o čem jsem mluvil? Nutíte nás do svého náboženství, které vám nakazuje odpouštět – tak nám přece dejte pořádný příklad! Odpouštějte! Rudí mužové uctívají Velkého ducha a nebrání nikomu, aby uctíval jiného Velkého ducha, jestli ho miluje. Leccos jsme slyšeli od dobrých mužů, kteří k nám přicházeli se slovem bílého Velkého ducha, a znělo to pěkně. Ti muži byli dobří a naučili naše rodiče mnoha věcem. Pak se však stalo něco zlého: přišli jiní lidé, dobří mužové museli ustupovat i s námi, a my jsme je viděli umírat jako své bratry. A teď přicházejí zástupy bledých tváří, každý z nich mluví něco jiného, bzučí nám do uší jeden o druhém, že lže, a tvrdí, že právě bez něho se nedostaneme nikdy do věčných lovišť. A když odejdeme a nechceme už slyšet slova, kterým nerozumíme, začnou nad námi naříkat, přivolají jiné lidi, kteří proniknou do našich lovišť a seberou našim koním pastviny. A když řekneme, že to tak nemá být, že tohle nikdo nesmí dělat, dostaneme rozkaz, abychom táhli jinam... *Tak je to!* Nemohu ti odpovédět jinak, než jak ti odpovídám! Víím, že se ti to nebude líbit, ale kdybys ty byl na mém místě, mluvil bys jako já! *Howgh!*“

Tím jediným slovem udělal za vším ráznou, neodvolatelnou tečku. Odvrátil se od nás, odešel několik kroků stranou a zadíval se do prázdna. Chvilí stál, přemáhal zřejmě rozrušení, jež se ho zmocnilo. Pak se obrátil, přešel nazpět a již mírněji řekl Old Deathovi:

„Mluvil jsem se svým bílým bratrem dlouho. Ale jistě mi rozumí, protože on smýšlí spravedlivě. Jemu mohu říci: ani já netoužím po tom, aby se tady v údolí prolévala zbytečně krev. Jsem mírnější, než jak se ti snad zdálo z mých slov. Dokonce jsem doufal, že Komanči pošlou vyjednávače. Neudělali to, nemusel bych se tedy o nic pokoušet. Přesto se *chci* o něco pokusit – pošlu k nim někoho, aby s nimi promluvil.“

„Potěšil jsi mě,“ řekl Old Death. „Hrozně nerad bych odtud šel s vědomím, že se pro záchranu těch lidí neudělalo všechno, co se udělat dalo. Ale víš, že Komančové očekávají ještě posily?“

„Vinnetou to ví. Musil se přece proplížit mezi jejich oddíly, když spěchal s Inda-nišem k apačským lovištím. Ale ani sto komančských bojovníků nemůže nic změnit. Bude je čekat totéž co muže v údolí: buď se vzdají, nebo budou zničeni – do jednoho.“

„Jen aby tu nebyli dřív, než si myslíš! Napřed přece musíš vyřídit ty, co jsi obklíčil v kotlině; nebudeš bojovat na dvě fronty zároveň!“

„Vinnetou se toho nebojí. On si všechno rozmyslil a pospíší si.“

„Dobrá... a máš někoho, kdo půjde vyjednávat ke Komančům?“

„Vinnetou by mohl poslat mnoho mužů, ale kdyby snad můj bratr sám se toho chtěl ujmout, pak by to Vinnetou uvítal.“

„Proč ne, dokonce rád,“ řekl Old Death. „Vyvolám si komančského náčelníka, toho jejich Skákajícího jelena, hned teď. Řekneš mi svoje podmínky?“

„Za každého zabitého nám dají pět koní, za každého umučeného deset.“

„Není to mnoho, to ne,“ zabručel stopař. „Ovšem teď, když se stáda divokých koní den ze dne menší... kůň se shání těžko...“

„Všechnen majetek, který nám ukradli, musí vrátit,“ pokračoval Vinnetou. „Dají nám tolik mladých dívek, kolik žen a děvčat odvedli z našich vesnic. Děti vrátí všechny. Jsou to kruté požadavky?“

„Ne, nejsou,“ přiznal Old Death. „To nemůže říct nikdo, kdo zná Západ.“

„A ještě jedno: bude určeno místo, na kterém se sejdou nejvyšší náčelníci Apačů i Komančů, aby uzavřeli mír mezi oběma kmeny. Chci, aby trval nejméně třicet jar a zim.“

„Slušné podmínky! Měli by je přijmout,“ mínil *scout*. „Radil bych jim k tomu – dokonce bych jim k tomu první blahopřál. Kde by se měli náčelníci sejít?“

„Zde v tomto údolí. Taký všechno, čím mají Komančové zaplatit, nám odevzdají tady. Až do té doby zůstanou jejich bojovníci v našem zajetí.“

„To všechno se dá přijmout,“ řekl Old Death. „Jestli tedy souhlasíš, zajdu k nim.“

Přehodil si pušku přes rameno, uřízl kus větve se zeleným listím a s tímto odznakem parlamentáře prošel soutěskou do údolí. Bylo to odvážné, od Komančů sevřených v údolí a rozdrážděných nečekaným zvratem událostí se mohla čekat každá hloupost – ale Old Death si s tím nějak nedělal starosti. Za chvíli nám Vinnetou oznámil, že stopař dorazil k hlídkám obklíčených Komančů a že vyjednává o volný průchod ke Skákajícímu jelenovi.

„Old Death bude se Skákajícím jelenem hovořit dlouhou dobu,“ podotkl Vinnetou. „Moji bratři ať mě zatím následují, dám jim, co jsem už slíbil. Šarlí, ty si vezmeš mého koně.“

Vedl nás k místu, kde byli shromážděni koně. Bylo jich tu dost a dost, Apačové si přivedli i zálohu, kdyby snad bylo potřeba čerstvých neunavených běhounů. Zvířata, která jsme dostali od Vinnetoua, byla prostě nádherná. Největší radost z nás všech měl černý Hektor.

„Ó, ó, ó!“ Tančil přímo nadšením. „Hektor dostat krásného koně a jeho krásný kůň být černý jako Hektorova kůže! Oni dva se k sobě hodit báječně – ó, ó, ó!“

Museli jsme se všichni smát, jak jásá, byl nadšením zcela bez sebe a nejraději by byl asi vyskočil vraníku na hřbet a pustil se tryskem rovnou do prerie.

Jenže nás čekaly jiné starosti. Old Death se nevracel... Uplynula půlhodina, uplynuly tři čtvrti hodiny, a když se už skoro po hodině konečně zase objevil v úžině mezi zátarasy, nemusel říkat ani slovo. Jeho vážná zachmuřená tvář prozrazovala všechno. Upřímně – překvapilo mě to, domníval jsem se, že se věci srovnají, když Vinnetou projevil takovou velkomyslnost, tehdy u indiánů rozhodně neběžnou.

„Myslí si pořád, že nakonec zvítězí,“ oznámil Old Death a potráhal zklamaně rameny. „Hlupáci! Jako by měli šedý zákal.“

Vinnetou potřásl hlavou:

„Ano! Velký duch je potrestal slepotou za to, co udělali. Nechce, aby se zachránili. Řekls jim, že přišlo pět set Apačů?“

„Nevěří tomu. Vysmáli se mi do obličeje.“

„Jejich osud je zpečetěn.“

„Přechází mi po těle mráz,“ zahučel Old Death. „Tolik mužů – a v několika minutách budou sprovozeni ze světa.“

„Můj bratr má pravdu.“ Apačův hlas zněl tiše, byl to téměř šepot. „Vinnetou neví, co je to strach, ale také ho mrazí při pomyslení, že bude muset dát znamení, které přinese zbytečnou smrt tolika mužům. Stačí, abych pokynul rukou, a po celém údolí zazní smrtící výstřely pušek...“ Na okamžik se odmlčel, zdálo se mi, že hledá znovu usilovně nějaké východisko. „Zkusím s nimi promluvit sám. Bude to poslední pokus, snad jim Velký duch přece jen otevře oči. Uslyší moje slova a přesvědčí se, že jsem udělal všechno, aby nedošlo ke krveprolití. Jestli přesto zůstanou Komančové slepí, Velký duch se na mne nebude zlobit, když zvednu ruku a dám znamení k boji.“

Vyšplhal se nahoru na skálu, vztyčil se tam, aby ho všichni dole v údolí mohli vidět, a kráčel až na sám kraj ostrohu. Slyšeli jsme svištět šípů, ty mu ovšem nebyly nebezpečné, nedoletěly tak daleko. Ale potom zahřměl výstřel z pušky. Vinnetou šel dále, nevšímal si ničeho, jako by ta koule, která se rozpleskla na skalisku pár kroků od něho, neznamenal vůbec nic. Pak se zastavil a začal mluvit. Hlasitě, naléhavě, jako by domlouval. Nerozuměl jsem všemu, co říká, ale pochopil jsem, že se uprostřed řeči asi zmínil o síle svých bojovníků, protože zvedl ruku, a tu se na okamžik vztyčili všichni Apači kolem. Byl to hrozný pohled. Teď si snad museli i tvrdohlaví Komančové uvědomit, že jejich postavení je naprosto beznadějně. Vinnetou ještě pronesl pět nebo šest slov, pak se náraz přerušil a vrhl se bleskurychle k zemi. Vzápětí zarachotil další výstřel.

„Skákající jelen!“ vzrušil se Old Death. „Ještě štěstí, že Vinnetou viděl, jak nabíjí; měl dost času se skrýt. Zato teď to bude vypadat zle... Vidíte?“

Jak rychle zmizel, tak rychle se Vinnetou opět vztyčil na skále. Tentokrát už držel svou stříbrnou pušku u tváře. Mířil jen vteřinu, ne, ještě kratší dobu. Protože skoro současně jsme uslyšeli prasknutí výstřelů a dole v údolí zděšené vytí ze stovky hrdel.

„Skákající jelen doskákal,“ zahučel stopař.

Vinnetou se vztaženou rukou stál dosud na svém místě. Dlaň držel vodorovně před sebou a nebojácně a hrdě se rozhlížel. Apačové namířili ze svých úkrytů pušky do údolí. Ozvěna vrátila tu stovku výstřelů dvakrát a třikrát.

„*Meššúrs*, na tohle mé staré oči nejsou zvědavé,“ řekl tiše stopař. „Pojďte, to je příliš indiánská záležitost, než abychom u toho museli být až do konce. I když se do toho Komančové dostali vlastní vinou! Já vím, já vím, Vinnetou udělal všechno, co se dalo udělat, ale... No! Nemyslím, že by si Old Shatterhand liboval v podobném panoptiku. Pojd’me.“

Vraceli jsme se pomalu ke koním. Nebylo nám do hovoru. Třeskla ještě jedna apačská salva – a nebylo slyšet už nic než vítězný pokřik Apačů. Vzduch se přímo otrásal jekotem, vytím, výkřiky – a my jsme si až příliš jasně dovedli představit, co se děje dole v údolí.

Teprve asi po deseti minutách se objevil znova Vinnetou. Jeho obličej byl vážný, zasmušilý.

„Ve stanech Komančů bude slyšet veliký nářek,“ řekl tiše, ještě tišeji, než obvykle mluvíval při podobných vážných příležitostech. „Veliký duch rozhodl, že mnoho z komančských bojovníků se nevrátí domů. Oni sami tomu chtěli, já jsem nemohl udělat nic jiného, než co jsem udělal. Ale můj pohled se už nebude upírat k údolí smrti. Co se má stát, ať se stane, ať při tom však zůstanou jen mí bojovníci. Já budu se svými bílými bratry pokračovat hned v další cestě.“

Rozuměl jsem mu.

O půl hodiny později, zaopatření vším nutným na nebezpečnou, vysilující cestu, jsme vyrazili z tábora. Doprovázelo nás z rozhodnutí náčelníkova ještě několik Apačů. Byla to vítaná posila, ale nejvíc mě těšilo, že s námi jede Vinnetou. A že opouštím to hrozné místo, to údolí, v kterém tolik lidí přišlo o život, a zbytečně, docela zbytečně...

8. Mapimi

Poušť Mapimi leží mezi mexickými provinciemi Chihuahua a Coahuila. Ve výši víc než jedenáct set metrů nad mořem se rozprostírá jako širošířá rovina, oddělená od okolního světa ze všech stran – kromě severní – prstencem vápencových kopců. Hluboké kaňony oddělují ty skalnaté útvary od vlastní pouště, od těch širých, jen mírně zvlněných ploch bez lesů, tu a tam písčitých, zřídka po rostlých trochou travnatého porostu, anebo ještě řidčeji několika keři. Zřídka se také objeví v té nudné, pusté plošině nějaký ten kopeček, zato často tu narazí lovec na příkrou průrvu, na propadlinu, jak se žízňivá země rozštěpila vedví, a pak musí jezdec oklikou, dost velkou a nezřídka velmi namáhavou. Ovšem úplně bez vody – jak jsem se původně domníval – Mapimi není, to vůbec ne, je tu dokonce několik jezer a jezírek; v létě se jejich voda sice vypaří až téměř ke dnu, ale aspoň tolik vláhý se zachová, aby se kolem vodních nádrží zazelenaly nějaké ty nejméně náročné rostliny.

K jednomu z takových jezer, Laguně de Santa Maria, jsme tedy teď mířili. Měli jsme od onoho osudného údolí k jeho vodě dobrých šestačtyřicet anglických mil, pořádná dávka pro jezdce na jeden den, když tomu ještě předcházela noc probdělá až do rána. Cesta byla zlá, potáceli jsme se z jedné rokliny do druhé, z úžiny do úžiny, z průrvy do průrvy, skoro celý den jsme nezahlédli slunce, jen tu a tam se nám ukázalo z hloubky roklin a strží. Směr jízdy jsme přitom měnili neustále: jednou byl sluneční kotouč před námi, podruhé po našem pravém boku, potřetí nám svítil do zad, ani sám jsem už dobře nedovedl určit směr jízdy. Tak náročnou cestu jsem snad ještě nikdy nezažil.

K jezeru jsme dorazili navečer. Půda tu byla sám písek, stromů pořádku, jen sem tam nějaký ten keř, pro mne zhola neznámý. Za kalnou hladinou jezera se táhla do dálky rovina a dál na západě se zvedaly nevysoké pahorky podobné homolím, za které před krátkou dobou zapadlo slunce. Dole v kaňonech, kudy jsme předtím

projížděli, nás všechny roztřásal nesnesitelný chlad, ale tady nahoře vydechovala zahřátá země ještě stále teplo, dokonce sálala tak, že by si při tom žáru člověk snad mohl upéci koláče. Ovšem později v noci, když země už odevzdala své teplo vzduchu, bylo i tady chladno, a vlastně o to chladněji, že se k ránu rozfoukal vítr. Halili jsme se do svých příkrývek, přitahovali si je k tělu, a přesto se zimomřivě tetelili.

Pak jsme byli od časného rána znovu na cestě. Zase nás čekala jízda kaňony, zase naši koně šplhali úžlabinami a stržemi vzhůru k náhorní rovině – kdoví zda by se tu mohl vůbec jezdec odvážit, kdyby nepomohla sama příroda, kdyby tu na mnoha místech nevytvořila jakési terasy, nebo ještě spíš jakási přirozená schodiště, kudy se koně jakžtakž mohli vydrápat vzhůru. Nahoru a dolů a dolů a nahoru, skrze desítky kaňonů, mezi nimiž bylo vždy devět slepých a teprve desátý ukázal zas cestu dál, po visutých pěšinkách, kde často jezdec s koněm přecházel na půl kroku od strmého srázu (a stačilo jediné uklouznutí kopyta, aby se oba zřítili do propasti), mezi sutí valounů a balvanů, děsivou bezvodou, vyprahlou krajinou kamene – tudy vedla naše strastiplná cesta. A já jsem si bezpočtůkrát v duchu přál, abychom se konečně dostali z končin, kde na člověka rozvírala zespoda tlamu bezedná propast a shora ho drtila hrozivá obrovitá hmota skal. A kde mu nad hlavou bez přestání kroužili supi, kteří se snášeli k zemi, když se karavana jen na chvíli zastavila k odpočinku, a posedávali blízko, takřka na dosah, jako by se nemohli dočkat kořisti, v níž doufali. Doprovázeli nás svým křikem od rána do noci, stejně tak jako kojoti, ta vychrtlá, ošklivá zvířata s hnědožlutou srstí, schovávající se za výstupky skal a těšící se na tutéž hostinu jako supi.

V poledne jsme měli hlavní kaňony za sebou. Dostali jsme se už definitivně na rovinu a pobídlí jsme koně k trysku. Nejeli jsme nijak dlouho, když jsme narazili na stopu asi deseti jezdců, která směřovala k naší stopě v dost ostrém úhlu z pravé strany. Vinnetou mínil, že je to stopa těch, které hledáme, a já a Old Death jsme se k jeho soudu přiklonili. Naneštěstí stopa ukazovala jasně, že jezdci před

námi mají pěkný náskok, nejméně šest hodin: asi jeli celou noc. Očekávali zřejmě, že se za nimi pustíme, a chtěli využít času co nejvíc.

Kvečeru narazil Old Death, který jel v čele, na něco nového, nečekaného. Od jihu se nenadále připojovala k staré stopě nová, svědčící o tom, že tudy klusala skupina asi třiceti až čtyřiceti jezdců. Úplně přesně se to nedalo určit, jeli totiž po indiánském způsobu za sebou, husím pochodem. Zahnuli doleva, směrem po stopě, kterou jsme sledovali. Old Death si nad tím mrzutě pobroukával:

„To bych moc rád věděl, kdo u všech čertů jsou tihle rudoši. Apači to nejsou, a jinak... Moc dobrého od toho nečekám.“

Také Vinnetou byl vážný.

„Můj bratr má pravdu,“ prisvědčil. „Apači to být nemohou, a kromě nich žijí kolem Mapimi jen nepřátelské kmeny. Musíme se mít na pozoru!“

Netrvalo dlouho a domněnka Old Deathe se potvrdila.

„Vždyť jsem to říkal!“ huhlal a ohryzek mu jen poskakoval ve svrasklé kůži „Vidíte? Tady se setkali a kápli si nejspíš do noty. A hleďme, jeli spolu dál – ale apačský doprovod se od nich oddělil! To jsem zvědav, nač ještě přijdeme!“

Po chvíli jsme dojeli k vyvýšenině, k jakémusi náspu porostlé mu trávou a křovím. Za ním – vzácná věc! – jsme objevili malý potůček. Stopy se tady daly číst docela pohodlně – jezdci sesedli a dali svým zvířatům pít. Udělali jsme totéž a prohlédli si přitom trochu okolí. Potok tekł na jihovýchod, klikatil se před námi docela přehledně. Old Death, zastiňuje si dlaní oči, si ho prohlížel důkladně, jako by to byl zázrak přírody. Podivil jsem se tomu.

„Tak se mi zdá, že před sebou vidím prérijní vlky, *sir*,“ odpověděl Old Death „Ale rád bych věděl, proč ty potvory sedí na místě, ani se nehnou. Proč před námi neutečou? Přece žádné zvíře není tak zbabělé jako prérijní vlk.“

„Mojí bratři ať chvíli mlčí, zdá se mi, že něco slyším,“ ozval se na jednu Vinnetou.

Ne, nezdálo se mu nic, slyšeli jsme to všichni. Tam zpředu, směrem od těch dvou malých teček na obzoru, které Old Death považo-

val za vlky, se ozývalo docela zřetelně jakési naléhavé volání, sténání nebo nárek, nebo co to bylo.

„To přece křičí nějaký člověk!“ zvolal stopař. „Pojďme!“

Jako blesk vlétl do sedla. My jsme se hnali na koních hned za ním. Blížili jsme se k tomu podivnému místu tryskem a brzy jsme rozeznali dva vlky, kteří tu seděli, ale teď, když jsme byli na dohled, uháněli pryč. Dřepěli prve na náspu při břehu a dívali se odtud na vodu – co tam jen mohli mít? V příští vteřině jsme ustrnuli nad skutečností, která nám záhadu vyjasnila: uprostřed proudu čněla nehybně lidská hlava, přímo posetá spoustami much a komárů – po uších, po očích, po nose i mezi rty.

„Proboha... zachraňte mě, *señores*...“

Muž sténal, vzdychal, obracel oči v sloup.

„Člověče, co je s vámi?“ Old Death seskočil z koně a hnál se k potoku. „Vylezte ven!“

„Ne... nemohu... oni mě... zahrabali... do dna...“

„By Jove! Proboha!“ zděsil se stopař. „Zahrabali vás? A kdo?!“

„Indiáni... a běloši...“

Teprve teď jsme si uvědomili, že sem vedou stopy přímo od nedalekého napajedla pro koně.

„*Meššúrs*, jdeme na to! Škoda že nemáme nějakou lopatu nebo rýč!“

„Lopata je za mnou... zahrabaná ve dně... do písku,“ sténal muž.

„Cože? Lopata?“ divil se Old Death. „Kde se tu vzala?“

„Já jsem... *gambusino*... zlatokop... my s sebou nosíme vždycky lopatu nebo motyku...“

Old Death si tiše hvízdal a vrhl se do vody. Lopatu jsme našli lehce, dno potoka bylo písčité a nástroj nebyl zahrabán příliš hluboko. Teď jsme také zjistili, jak to vlastně s tím nešťastným mužem je: přivázali ho k oštěpu, který zabodli hluboko do dna a připoutali mu hlavu tak pevně, že jí nemohl ani pohnout. Ruce mu svázali na zádech, aby sebou nemohl hnout, nohy připoutali k oštěpu a ústa mu nechali tak na šířku dlaně nad hladinou. Byl přímo u vody, a přitom si nemohl ani loknout. Když jsme ho konečně vyprostili, padl do

mdlob. Záda měl rozbitá, jeden krvavý šrám, asi ho nejdřív zmrskali do krve.

Zanesli jsme ho až k našemu tábořišti. Po chvíli přišel k sobě. Dostal trochu najíst, obvázáli jsme mu rány a já jsem mu dal svou rezervní košili. Trochu se vzpamatoval, aspoň natolik, že byl schopen odpovídat.

„Jmenuju se Tadeo Sandia,“ začal tiše a zajímavě, „a pracoval jsem jako *gambusino* v bonanze nedaleko odtud... Je to asi tak den cesty, měl jsem tam kamaráda, Yankeeeho, jmenoval se Harton...”

„Harton?“ Old Death mu vpadl nečekaně do řeči. „A jak dál?“

„Fred.“

„Fred! Nevíte, odkud pochází? Není z New Yorku? A kolik mu je asi let?“

„V New Yorku se narodil,“ řekl *gambusino*. „A jestli se nemýlím, je mu tak k šedesáti...”

„Nezmínil se vám nikdy o rodině?“

„Říkal mi, že má syna, snad pracuje někde ve Frisku. Žena mu ale už umřela – vy ho snad znáte?“

Old Death se vyptával nějak rozčileně. Viděl jsem, že mu oči přímo hoří, na jeho propadlých tvářích vyskočily červené skvrny. Bylo vidět, že se musí násilím nutit ke klidu:

„Několikrát jsem toho muže viděl – prý žil v docela slušných poměrech. Nezmínil se vám o tom nikdy?“ řekl.

„Ano, mluvil o tom. Měl bohaté rodiče a sám se stal obchodníkem. Vypracoval se docela pěkně. Zato jeho bratr za nic nestál. Pověsil se mu prostě na krk.“

„Neříkal, jak se jmenoval?“

„Ten bratr? Edvard!“

„Souhlasí. Snad budu mít štěstí a vašeho Hartona zas jednou uvidím na vlastní oči.“

„O tom dost pochybuju; ti lotři, co mě tu zahrabali, si ho trochu půjčili – kdoví jestli ještě dýchá!“

Old Death divže nevyskočil. Všechny svaly v těle mu jen hrály. Ale přece jen dokázal zachovat klid:

„Pokračujte.“

„Sám jste mě přerušil... Tak tedy ten kupec, ten Harton: přišel o všechno jmění kvůli bratrovi. Ale představte si, on se ještě pořád v tom svém povedeném bratříčkovi zhlíží – ať padnu, jestli to není, tak jak říkám. Nějakou dobu dělal *diggera*, zlatokopa, ale nedařilo se mu, neměl nikdy štěstí. Zkusil to jako *vaquero*, taky mu pšenice nekvetla, a mezi námi *gambusiny* to vedl zase od deseti k pěti. Na tenhle život neměl prostě povahu...”

„Proč toho tedy nenechal?“ bručel stopař.

„Vám se to mluví, señore... Lidi přece často dělají věci, na které nemají povahu! Jsou tisíce, a co říkám, jsou milióny lidí, kteří nedělají, co by mohli, ale co prostě musí – protože jim nic jiného nezbyvá. A možná, že Harton k tomu měl i jiný důvod. Abyste věděl: ten jeho bratr, Edvard, ten byl taky *gambusinem*; a ten měl zas takové štěstí, jaké hned tak někoho nepotká. Co vy víte, snad si myslel, že se s tím Edvardem při tomhle způsobu života zase setká.“

„To mi nehraje,“ mumlal Old Death. „Šťastný *gambusino* má přece peněz jako želez, a vy říkáte, že ten Edvard pásl po bratrových penězích jako straka! Proč?“

„Protože rozhazoval plnýma rukama; žádný pytlík není bezedný, señore! Nakonec přišel Fred Harton do Chihuahuy, zaměstnal ho můj nynější pán. Tam jsme se seznámili a taky si navzájem nějak padli do oka – což je dost vzácná věc, *gambusinové* na sebe obyčejně umějí jen žárlit! Ale my jsme se spřátelili, dokonce jsme spolu hledali naleziště.“

„Hm... tak u svého nynějšího pána jste se seznámili. Jak se jmenuje ten señor?“

„Davis.“

„Bum! Tohle tedy... Señore, mluvíte taky anglicky?“

„Jako španělsky.“

„Pojďte se bavit laskavě anglicky, tihle dva muži španělsky neumějí, ale ohromně je bude zajímat každé vaše slovo.“

Old Death přitom ukazoval na oba Langy.

„Skutečně? A proč to?“

„Hned se to dozvíte. Poslyšte, Mr Lange, jestlipak víte, že tento muž pracuje pro jistého pana Davise v Chihuahue?“

Lange skoro vykřikl.

„Pro pana Davise? Tam je přece zaměstnán můj zeť!“

„Jenom ne tak rychle, Davisů může být celá hromada!“

„Pan Davis obchoduje se zlatými a stříbrnými nalezišti. Docela výnosná záležitost,“ ozval se Sandia.

„Tak to musí být on, Georgi!“ křičel Lange a vzrušeně potrhával svého syna za rukáv. „To musíte znát taky mého zetě, Uhlmann se jmenuje...“

„Ale jistěže ho znám. Začínal prý od píky, a teď řídí samostatně provoz dolů. Taky se mu nevede špatně. Dokonce jsem zaslechl něco o tom, že se má stát přímým podílníkem v podniku. Tak vy jste jeho tchán?“

„Ovšem, člověče, ovšem! Agnes, jeho žena, je přece má dcera!“ ujišťoval horlivě Lange, jako by o tom *gambusino* hluboce pochyboval.

„Aááá – *señora Ines*! Tak jí tady totiž říkáme. Jedete za ní?“

Lange přikyvoval, div si hlavu nevymkl.

„To máte lepší jet k bonanze, ne do Chihuahuy. Doufám, že vám zeť napsal, jaké měl báječné štěstí? Tomu říkám umět se narodit, seňore. Jede si odpočinout do hor, trochu si provětrat plíce, a přitom padne na ložisko stříbra. Kvůli tomu ho chce pan Davis do podniku, prý je ta žíla ohromně bohatá.“

„To je... to je ale... co říkáte... Georgi... slyšíš?“

Na několik minut s Langem nebyla vůbec řeč. Vyrážel nesouvislá slova, pochechtával se, tiskl nám všem ruce, prostě se radoval jako dítě. Old Death se šklíbil, jeho kostlivčí lebka se pitvořila, nikdy jsem ho ještě neviděl dělat takové grimasy. Konečně se *gambusino* dostal zas k řeči:

„S Hartonem jsme pomáhali při bonanze a pak jsme se vydali na Mapimi, trochu to tu prozkoumat. Asi tři dny jsme brousili kolem dokola, ale po rudě ani památka. Dnes dopoledne jsem se dostal tady k tomu potoku – byli jsme utrmácení až běda, moc jsme toho

v noci nenaspali, a tak jsme najednou usnuli – ani jsme nevěděli jak. A když jsme se zas probrali, stálo kolem nás hejno rudochů.“

„Z kterého kmene?“ řekl jsem.

„Čimarové,“ odpověděl Sandia. „Čimarové to byli, nějakých čtyřicet pětáctýřicet mužů, a k tomu ještě deset bělochů.“

„Ale, ale!“ ozval se stopař. „No, Čimarové jsou z těch zdejších darebáků ještě ti nejsrdnatější. A to se na vás dva ubožáky jen tak beze všeho vrhli? Copak vyhlásili bělochům nepřátelství?“

„S Čimary nikdy nikdo neví, na čem je. Zjevně se proti vám nepostaví, na to se necítí, ale že budou jednat jako normální slušní lidé, to taky od nich nesmíte čekat! Prostě nevíte nikdy, co si o nich zrovna máte myslet. Je to horší, než kdyby byli vysloveně proti vám.“

„No dobře,“ zahučel Old Death, „ale tím spíš, seňore, proč se na vás tak vrhli? Vy jste je urazili? Nebo jste jim něco udělali?“

„Čerta jsme jim udělali! Ale seňor Davis nás příliš dobře vystrojil na cestu! Měli jsme dva pěkné koně, dobré zbraně, nástroje, potravinu, krátce všechno, co v téhle odstrčené krajině člověk potřebuje jak sůl.“

„Hmhm,“ protáhl stopař. „A to je pro tyhle chlápky víc než dostatečný důvod. Znam to.“

„Ano. Oblíčili nás a začali tvrdit, že Mapimi je jejich, že jim náleží všechno, co je na ní i v ní – no a nakonec nám poručili, abychom jim vydali všechno, co máme.“

Old Death kývl hlavou: „A vy jste to udělali.“

„Já ne... Harton byl chytřejší, ten jim dal všechno, a hned, ale já jsem chytil pušku a vystřelil jsem... ne na ně, jen tak, chtěl jsem jim trochu nahnat strach. Jenže mě v pár vteřinách vzali mezi sebe a obrali mě na kůži. Myslel jsem, že se nás zastanou běloši, ale kde! Čimarové nás začali vyslýchát, a když jsme odmítli odpovídat, vzali lasa a zmrskali nás. Nakonec to Harton nevydržel a prozradil jim všechno, i o nové bonanze pana Uhlmanna. Křičel jsem na něj, aby nic neprozrazoval, ale tím jsem si jen sám uškodil. Za trest mě svázali – no a co se mnou udělali dál, to jste viděli.“

„A kde je Harton?“

„Hartona vzali s sebou – byli myslím přesvědčeni, že jim neřekl všechno, co ví. Už na odchodu mu vyhrožovali, že mu podřežou krk, jestli je nezavede do zítřka do večera k bonanze.“

Old Deathův obličej, ta holá lebka potažená kůží – dostal najednou zvláštní výraz. Tak neúprosný, nesmiřitelný pohled jsem u něho ještě neviděl.

„A vy tvrdíte, že ti lumpi jeli odtud k bonanze,“ zachraptěl.

„Určitě! Chtějí ji přepadnout! To víte, spočítali si na prstech, že tam jsou zásoby všeho možného, od jídla až po střílný prach. A k tomu ještě to stříbro!“

„*The devil*, k čertu, to je mi jasné! Běloši půjdou po stříbre a indiáni po zbraních a po takových věcech. Jak je to daleko?“

„K bonanze? Tak den jízdy, ale člověk se musí činit. Zítra večer by tam mohli být, jestli si Harton nevzal k srdci mou radu.“

„Copak jste mu radil?“

„Aby je vedl pokud možno největšími oklikami... Jestli to bude co platné,“ povzdychl si *gambusino*. „Počítal jsem totiž, že by sem náhodou mohl zabrousit někdo z bonanzy, rozumíte, pak by se snad dalo ještě něco udělat.“

Stopař zíral upřeně před sebe, někam do prázdna, a žmoulal v ústech zuřivě kus tabákového listu. Chtěl se uklidnit a soustředit. Teprve po chvíli se zas ozval a rovnou navrhl:

„Nejradši bych vyjel hned. Mohli bychom i ještě teď večer dost dlouho sledovat stopu a pak těm chlapům ukázat, zač je toho loket. Můžete mi popsat cestu tak, abych ji našel i v noci?“

„To sotva, to nedokážete,“ mínil muž a začal Old Deathovi vymlouvat jeho plán.

„Dobře, počkáme do rána,“ rozhodl Old Death. „Je nás šestnáct a máme proti sobě čtyřicet indiánů a deset bělochů. Ale řekl bych, že před nimi nemusíme mít zrovna nahnáno, *meššúrs*. Čimarové jistě nebyli ozbrojeni až po zuby?“

„Oštěpy, luky, šípy... a naše dvě pušky a revolvery,“ vypočítával pohotově *gambusino*.

„Z toho si tak moc nedělám, stejně s tím neumějí pořádně zacházet. Snad nám pomůže, že bonanzu tak dokonale znáte. Jak to tam vypadá?“

„Je to taková roklina. Zařezává se hluboko do lesa a na prostředku je trochu širší. V těch místech jsou okolní vápencová skaliska nejvyšší: a tam jsou taky hlavně ty stříbrné, měděné a olovené žíly. Jak je ta roklina dlouhá? Asi tak dvě míle... na konci je pramen a kolem dokola samý les. Stěny jsou dost strmé, jediný východ je vlastně tam, kde vytéká z údolí voda. Ovšem v té úžině neprojde vedle sebe víc, než řekneme tak tři muži.“

„Takové místo se dá hájit,“ mumlal *scout*.

„To ano,“ přisvědčoval *gambusino*. Z nejhoršího se už zotavil, reagoval velmi živě a inteligentně. „Jiný příchod tam totiž není, aspoň pro cizí lidi. Abyste rozuměl: pro domácí ano, ti nemusí až na konec k té úžině. Uprostřed se totiž pracuje, a kdyby museli lidi procházet pokaždé půl hodiny přes celé údolí... Naštěstí právě uprostřed skála nepadá srážně, ale stupňovitě. Ty stupně se trochu přitesaly, takže se tam dá dost pohodlně sejít. Výhoda! A přitom cizí člověk nic nenajde. Señor Uhlmann dal pokácet pár stromů a ty kmeny a větve všechno pěkně schovaly!“

„Ale, ale, ale!“ Stopař třepal ostošest svou kostnatou pravičkou ve vzduchu. Prudce nesouhlasil. „To bych se na to podíval, abych to nenašel. Takové schodiště jak pro barona! Na to přece *westman* přijde naráz, už podle těch zporážených stromů!“

„Jen neříkejte! Uhlmann to udělal mazaně. Abyste rozuměli! Ty stromy se neporážely jako obvykle, lidi je museli vyrvat ze země i s kořeny a potom překlomit korunami dolů ke stráni. Pařez byste nikde neviděl. Jako po vichřici – chápete? Taky se tam těch třicet lidí... vlastně víc než třicet... jaksepatří zapotilo. Strom se musel posadit na lano, pak vyvrátit, potom pomalu spustit po stěně, ale tak šikovně, aby uvázl a zakryl schodiště. To byla, señore, fuška, že lidi potili krev!“

„To rád věřím,“ zahučel Old Death. „Kolik lidí teď pracuje v bonanze?“

„Bezmála čtyřicet.“

„Tak to se ničeho nemusí bát, kdyby je přepadli. Jsou doufám v pravidelném spojení s panem Davisem?“

„Jednou za čtrnáct dní od něho přijede pár vozů s mezky a přiveze všechno, co osazenstvo potřebuje. Zpátky pak vezou rudu.“

„Příchod do údolí seňor dává hlídat?“

„V noci ano. A krom toho mají na bonanze lovce; hlavně kvůli potravě, má opatrovat čerstvou zvěřinu, ale taky kvůli bezpečnosti, to dá rozum. Tomu neujde nic!“

„A kde tam vůbec lidi bydlí? Mají nějaké baráky?“

„Uhlmann bydlí ve stanu. Po práci se u něho scházívali lidi z bonanzy, z toho vidíte, že to je pěkný kus plachty! Jinak ostatní mají v půlkruhu kolem Uhlmannova stanu baráky. Sice jen takové menší sruby z kmenů a větví, ale na přespání stačí. Zásoby a nástroje a tyhle věci jsou zvlášť, taky ve stanu.“

Old Death byl nespokojen.

„S těmi stany to není moc moudré. Když se tam večer rozsvítí, musí to být vidět na míle daleko!“

„Víte, že ne? Jednak ta místa kryjí koruny stromů, a pak přes stany je ještě natažen tmavý gumový potah.“

„A osazenstvo má dost zbraní?“

„Není to špatné. Každý dělník má dvojku a revolver a samozřejmě taky nějaký ten nůž.“

Old Death se ušklíbl:

„Čimarové to nebudou mít lehké! Ale přesto se musíme pokusit, abychom tam byli dřív než oni. A tak si myslím, abychom šli na kutě! Potřebujeme se na zítřek vyspat! *Good night, gentlemen!*“

Old Death to myslel dobře. Důkladný odpočinek před namáhavou jízdou a možná i před tvrdým bojem (k tomu mohlo klidně dojít) musel vděčně přijmout každý lovec, který byl na Západě déle než dva měsíce. A přesto jsme – ani já, ani Old Death – toho večera nemohli usnout. Já jsem civěl do prázdna před sebe a starý stopař se převaloval z boku na bok, jako by ležel na jehlách. Dokonce si co

chvíli povzdychl nebo něco nesrozumitelného zamumlal – a to mi bylo víc než divné, věděl jsem přece, že obyčejně *scout* usne, jak si lehne. Ano, vzrušilo ho setkání s *gambusinem*. Vyptával se na Hartona, jistě ho dobře znal, ale neskřývalo se za tím vším ještě něco jiného? Nedalo mi to spát, a ještě víc mi nedávala spát vyhlídka na to, že přece jen dopadnu Gibsona, snad už zítra, jestli se nestane zas něco nepředvídaného. Uplynuly asi tři hodiny, když jsem ucítil, že Old Death sebou zavrtěl a tiše se posadil. Chvíli poslouchal, jestli kolem všechno spí, potom se tiše zvedl a odkradl se podél potoka pryč. Apač na stráži mu v tom ovšem nijak nebránil, proč taky. Zůstal jsem ležet, čekal jsem čtvrthodinku, čekal jsem půlhodinku, a když se stopař nevracel ani po hodině, trochu mě to znepokojilo. Odhodil jsem pokrývku a šel ho hledat.

Zastihl jsem ho u potoka. Stál u břehu obrácen zády ke mně a díval se na měsíc. Musel být pořádně zabrán do svých myšlenek, že si ani nevšiml mého příchodu. Byl jsem snad dva kroky od něho, když zjistil, že se k němu někdo blíží; vytrhl revolver a křikl:

„*Hang it all!* Zatraceně! Co jste zač, chlape, chcete, abych vám poslal kul...“

Teprve teď si uvědomil, s kým vlastně mluví.

„To jste vy, Mr Shatterhand?! Málem jsem vám přišil kulku pod kůži! Já namouduši myslel, že se plíží nějaký cizí chlap! Proč nespíte?“

„Nemohu se nějak zabrat do spánku,“ řekl jsem. „Ten Gibson s Ohlertem...“

„Hm, to chápu... no – zítra už budete mít pokoj. Dostanete je oba, jinak ať se nejmenuju Old Death. Musíte je dostat. Už proto, že se za nimi dál nemůžu honit. Od zítřka žádné putování! Bude se sedět na místě!“

„Jak to? Chcete zůstat v bonanze?“

„Správně!“

„A co tak najednou, prosím vás?“

Podíval se po mně, ale neodpověděl. Připadalo mi, že se ptám na věci, po nichž mi nic není.

„Promiňte,“ řekl jsem. „Slyšel jsem vás mluvit ze spaní a myslel jsem si, že vás něco trápí. Ale nechci samozřejmě vyzvídat.“

Odcházel jsem rychle pryč. Ale udělal jsem jen několik kroků.

„Haló, *sir*, kam běžíte, neodcházejte!“ uslyšel jsem za sebou. Za okamžik jsem ucítil, jak mě bere pod paží. „Jste dobrý chlap, *sir*, vám se člověk může svěřit...“ Jako by se najednou zajíkal, tak těžce mu to šlo přes rty. „Řekněte mi, co si vlastně o mně myslíte? Jaký jsem... ve skutečnosti... ve svém... hm... nitru... Rozumíte: *člověk* Old Death? Co to je za chlapa?“

„Člověk Old Death?“ řekl jsem. „No, o tom vám toho moc nepovím! Snad jedno – je to poctivec od kosti.“

„Hm, hm!“ Cítil jsem, že mě jeho prsty tisknou ještě nervózněji. „To je právě ta věc – vy mě neznáte, vy mě neznáte,“ opakoval. „Vy prostě patříte k těm, co si klidně a vesele mašírujou životem, a nevědí ani...“ Mávl rukou. „Víte, *sir*, co je to zlé svědomí? Nic nevíte – to vy dokonce ani netušíte. Ale já vám povídám: vůbec nic na světě nemůže trápit tak jako špatné svědomí.“

Zhluboka si povzdechl. Neodvažoval jsem se ho vyrušit. Byl velmi vzrušen.

„Člověka to pronásleduje ve dne v noci, *sir*,“ zahučel. „A nevím vlastně, proč vám to všechno říkám. Snad že to z člověka musí jednou ven, že to nemůže věčně nosit jen sám v sobě. Anebo proto, že mi je dnes tak divně, jako bych měl...“

Znovu mávl rukou, hlas se mu třásl, přemáhal své rozechvění. Bylo to podivné – u Old Deathe bych se toho nikdy nenadál.

„Copak se to s vámi děje? Vy se něčeho bojíte?“

„Co se se mnou děje? Ano, to bych sám rád věděl, *sir*.“ Najednou se mi zadíval upřeně do očí. „Poslyšte, ten *gambusino* vám vyprávěl o Fredu Hartonovi. Chtěl bych od vás slyšet – co si myslíte o jeho bratru, o Edvardovi?“

Začínal jsem už věřit. Chvilí jsem se rozmyšlel, než jsem odpověděl.

„Nic mimořádného. Trošku lehkomyšlný mladý muž, to je všechno. Ale to už tak v životě bývá.“

„*Pshaw!* To říkáte z útrpnosti, nebo jak? Trošku lehkomyšlný mladý muž! Ten může být nebezpečnější než vyslovený dareba. Toho obyčejně poznáte na sto honů, dáte si na něj pozor, ale lehkomyšlný mladík bývá příjemný, milý, přitažlivý – a tím nebezpečnější pro ostatní! Vezměte si tisíc takových lehkomyšlníků a najdete mezi nimi tak sotva jednoho, s kterým se dá něco dělat! Právě proto s ním nic nesvedete, poněvadž všechno bere na lehkou váhu! Mluvíte do něho, a odráží se to od něho jak hrách od stěny. A přitom jsem nebyl vysloveně špatný, ne, opravdu ne, bral jsem jen všechno na tu lehkou váhu, ohromně snadno jsem se přes všechno přenášel... Řekl jsem – *já*? Ano, ano, já... poněvadž já jsem byl ten Edvard Harton!“

„Ale vaše jméno...“

„Poskvřnil jsem je,“ řekl tvrdě. „Nemám právo je užívat. Ostatně vzpomínáte si, co jsem vám řekl v New Orleansu o své matce?“

„Jistě!“

„Tak to nemusím opakovat. Matka mě vedla správnou cestou, kdybych ji byl jen poslouchal! Ale já jsem chtěl zbohatnout, chtěl jsem mít milióny, pustil jsem se do hry na burze, spekuloval jsem – a prohrál všechno: otcovy peníze, dobré obchodnické jméno, všechno... Dobrá, řekl jsem si, budu hledat zlato. Šťěstí mi přálo, našel jsem zlato, a nebylo ho málo – a zakrátko jsem byl tam, kde předtím. Celé měsíce jsem se plahočil, hledal zlato, rýžoval, a pak jsem vsadil valounek na jednu kartu nebo na jeden list a za pět minut bylo zlato v tahu. Vy nevíte, co to je, když člověk propadne hráčské vášni! Jak je pořád napjat, jak si ničí nervy. *Musí* pak hledat něco, co by ho uklidňovalo – a já jsem si to našel. Bohužel – *opium*! Stal jsem se kuřákem opia, *sir*, a jestli to se mnou šlo předtím od desíti k pěti, teď to šlo od desíti k nule! Stal se ze mne lump, lidi se mi vyhýbali, štváli na mne psy, dostal jsem se na pokraj záhuby. A tak mě potkal bratr, ten, co měl obchod ve Frisku. Podal mi pomocnou ruku, vzal mě s sebou – místo aby mě nechal radši osudu! Všechno měl udělat spíš než to, co udělal!“

Starý *scout* vzrušeně dýchal a jeho hlas jen sípěl. Tiskl mi rozčileně paži.

„Nějaký čas jsem dělal dobrotu, musel jsem. Bratr myslil, že je všechno v pořádku, svěřoval mi úkoly, dal mi v podniku postavení. A já... já místo abych byl vděčný, já jsem neodolal pokušení podruhé. Hrál jsem znova, a teď s ještě větší vášní. A s ještě větší smůlou. Pak přišlo to, co obyčejně přichází. Zpronevěřil jsem peníze, vystavil jsem si falešné směnky a záchrana už nebyla možná. Zmizel jsem prostě. Chudák bratr musel zaplatit všechny směnky, tím se z něho stal žebrák. Ani jemu nezbylo než zmizet. To jsem se dozvěděl až po letech, když jsem se zas odvážil do Friska. Prochodil jsem tenkrát celou noc po ulicích, zmocnilo se mě najednou zoufalství nad tím, co všechno jsem natropil, a jednu chvíli jsem už byl rozhodnut, že skočím z mostu do vody. Pak jsem si řekl, ne, to by bylo zbabělé, a umínil jsem si, že všechno musím napravit. Zas se stal ze mne *gambusino*, znovu jsem se k tomu vrátil a dřel jsem jak mezek a zase jsem měl štěstí – podruhé nebo bůhví po kolikáté. Chtěl jsem bratrovi co nejdřív všechno vynahradit, hledal jsem ho po čertech d'áblech. Snad tyhle věčné toulačky ze mne udělaly *celého scouta*: nechal jsem hry, nechal jsem opia – – – ne, nebudu lhát, tak docela jsem ho nemohl nechat, ale nekouřím už opium, jen občas si rozžvýkám pár lístků, docela málo, míchám to s žvýkacím tabákem... Tak, a teď o mně víte všechno a můžete do mne kopnout, plivnout po mně, jak chcete; ani slovem se neozvu; konečně nic jiného nezasloužím, je to tak.“

Pustil mou ruku, sesunul se vedle mne do trávy, opřel si lokty o kolena a schoval hlavu v dlaních. Seděl tak hezkou chvíli, mlčící kamenná socha. Potom pomalu zvedl hlavu a našel mě nejistýma očima.

„Vy – vy jste tady?“ zabreptal. „Vy mě... já se vám... nehnuším?“

„Ne, *sir*,“ řekl jsem tiše, „nevím, proč byste se mi měl hnusit. Konečně – já nemám žádné právo, abych vynášel rozsudky nad tím, co se stalo ve vašem životě. Já vím jen jedno: že jste trpěl... a že ani já sám jsem neprošel životem bez škraloupů...“

„*Sir!*“ Hlas se mu vzrušeně zachvěl. „Vy ani nevíte, *jak* nesmírně jsem trpěl, to nikdo nemůže vypovědět, věřte mi! Ale co!“ Mávl ru-

kou, „zřejmě se toho chtěl zbavit, těch zlých vzpomínek a výčitek...“
„Hlavně že zítra uvidím bratra. Víte, mám dojem, jako by mi někdo nalil čerstvou krev do žil, a přitom... ale ne, to se vás netýká, vám bych chtěl něco jiného. Vyplníte mi přání, když o ně požádám?“

„Ze srdce rád.“

„Děkuju vám. Podívejte se, vy jste se divil, že s sebou vláčím pořád své sedlo, i když se pachtím pěšky po městech. Naleju vám teď čistého vína – kdybyste rozřízl podšívku, našel byste tam vespod všechno, co schovávám pro svého bratra. Chtěl bych, abyste si tuhle větu dobře zapamatoval. *Pro bratra!*“

„Skromné přání.“

„Ne tak docela. Možná že si teprve později uvědomíte, jak vám důvěřuju, když prosím právě o to. A teď jděte, teď, prosím vás, jděte, jděte... Dobrou noc, *sir!*“

„Dobrou noc!“

Šel jsem pomalu zpátky k ležení.

Pod zmačkanou pokrývkou bylo už chladno, zachumlal jsem se, ale dlouho jsem se nemohl zahřát – a ještě déle jsem nemohl usnout. Myslím, že teprv krátce před svítáním mě zmohla únava a přišel spánek. Old Death se do té doby stále ještě nevrátil.

Uviděl jsem ho znova až ráno, když jsem se probudil, a to už seděl na koni, čilý, nedočkavý, plný spěchu – jistě už už chtěl být u svého bratra.

9. Útok na bonanzu

A znova jsme před sebou měli kaňony, znova jsme táhli nepřístupnými soutěskami a šplhali se jako kamzíci po srázích, znova jsme se zaradovali, když jsme vyčerpáni nebezpečnou jízdou před sebou uviděli travnatou rovinu s jasnými a čistými stopami Čimarů.

K polednímu nás *gambusino* Sandia zastavil. Zotavil se velmi rychle, stěžoval si sice na bolesti v zádech, ale jinak se cítil dobře a jízdu na koni (seděl na jednom zvířeti spolu s jedním apačským bojovníkem) snášel nad očekávaní výborně.

„Teď pojedem jinudy. Harton je vede oklikou, zkusil to podle mé rady. Tady vpravo,“ řekl, „to je kratší!“

„Well! Tak tedy zkratkou! Pospěšme si, *meššúrs!*“

Old Death nás pobízel bezmála každých pět minut. I kdybychom měli křídla a letěli vzduchem, nebylo by mu to snad stačilo. Upřímně řečeno, taková zázračná křidélka bychom do jednoho byli uvítali – všichni jsme toužili být už někde tam v horách, které se před námi rýsovaly jako modrý pruh na obzoru. Ale trvalo nám to celý den, než jsme – až kvečeru, když začalo zapadat slunce – spatřili první stromy a hájky na kopečcích vystupujících zvolna z ploché roviny prairie. Vjeli jsme mezi lesní porost a vystoupili dost vysoko, než lesík začal zas spadat do mělkého údolíčka. *Gambusino* nás vedl napříč svahem: nejdřív jsme sešplhali, pak zas zvolna vystoupili až na holé rameno, řídkěji zalesněné. Pak jsme proklouzli strží dolů a znova vyklusali na menší vyvýšeninu, plochou, rovnou, bez stromů, ale travnatou. Ujeli jsme sotva pár desítek kroků, když jsme hned narazili na čáru, která se táhla přes koberec zeleného trávníku, rovná, jako když hodí šňůrou.

„Stopa!“ vykřikl *gambusino*, a svezl se dokonce hned ze sedla, aby si ty otisky prohlédl.

„Na to ani nemusím z koně,“ bručel Old Death. „Takovou čáru může zanechat jen pořádná tlupa aspoň čtyřiceti jezdců. Přišli jsme pozdě.“

„Myslíte – Čimarové?“ řekl jsem.

„Jasně, sir!“

Vinnetou přikývl a seskočil taky z koně.

„Deset bledých tváří a čtyřikrát tolik rudých mužů,“ prohlásil s určitostí. „Uplynula jedna hodina od doby, kdy tudy jeli.“

„Tak, co na to říkáte, done Tadeo?“ ozval se Old Death.

Gambusino krčil rameny, ale neztrácel naději:

„A i kdyby! Pořád ještě můžeme přijít včas! Oni hned s útokem nezačnou, budou vyzvídat!“

„Jen jestli Hartona nepřinutí, aby jim všechno do puntíku popsal – pak se s žádným dlouhým pátráním nebudou zdržovat!“

„Ovšem indiáni obvykle začínají útočit za svítání.“

„Dejte pokoj s vaším svítáním!“ utrl se stopař. „Vždyť jsou s nimi taky nějakí běloši a ti se budou čerta starat o to, kdy ti indiáni obvykle začínají útočit! Ti poženou na bonanzu útokem třeba v pravé poledne! Pospěšme si, pánové, pořád to říkám!“ Nasadil koni ostruhy a vyrazil ostře do stepi.

Nedrželi jsme se stopy. Harton vedl Čimary k zadnímu příchodu k bonanze, pořád se snažil kličkovat, a my jsme chtěli proniknout dovnitř co nejdřív. Soumrak už padal, bohužel velice rychle, bylo špatně vidět. Na rovině to tak dalece nevadilo, tady i tak mohli jet koně skoro naplno. Hůř bylo, když jsme se dostali do lesa, na nerovnou půdu. Hned to šlo dolů, hned zas nahoru, větve nás bily do tváří, škrábaly nás po obličeji, kopyta v hrbolcích půdy ujížděla, koně zakopávali – nakonec jsme prostě a jednoduše seskočili a šli pěšky, v jedné ruce uzdu, v druhé odjištěný revolver. *Gambusino* šel v čele, teď jsme museli spoléhat jen a jen na něho. Na to, že nás povede nejkratší cestou, a na to, že nenarazíme na nepřátele. Oddychli jsme si, když jsme zaslechli šumění vody. Tady někde musel být příchod k bonanze.

„Teď pozor, budeme se držet po levé straně!“ upozorňoval Sandia. „Půjdem jeden za druhým, podle skály. Vpravo je voda.“

„Dobře, dobře. Ale co stráže? Tady nejsou?“

„Ještě ne, ještě se nespí.“

„To je pořádek!“ zlobil se Old Death. „V bonanze! A může si sem přijít, kdo chce! Povídám, kudy teď, señore? Je tu tma jako v pytli!“

„Pořád rovně, pořád rovně,“ ukazoval *gambusino*. „Teď se dostaneme až přímo ke stanům, tady není nic v cestě...“

Rozeznával jsem matně, že před námi leží údolí. Po levici se zvedala nějaká temná masa, to byla zřejmě skála, o které Sandia hovořil. Vpravo šuměl potok. Klestil jsem si cestu spolu s Old Deathem přímo za *gambusinem*. Ušli jsme už hezký kus cesty, když najednou Vinnetou zašeptal:

„Mezi stromy se něco hnulo!“

Zastavili jsme se a naslouchali, ale nikdo jsme nic neslyšel ani neviděl.

„To se tak zdá ve tmě,“ mínil *gambusino*. „Kdo by tady co hledal? A když – tak to bylo někde z té skalní stezky. Takže by to byl stejně někdo z bonanzy, náš člověk.“

„To nevím,“ zabručel jsem pochybovačně. Byl bych ještě chvíli čekal, kdyby záleželo na mně, ale Old Death mě už táhl dál.

„Vinnetou se mýlil,“ zašeptal ještě Sandia. Ostatně netrvalo to dlouho a uviděli jsme před sebou zář, proužek světla jakoby unikající škvírou ze stanu. Ozvaly se taky nějaké přidušené hlasy – byli jsme zřejmě na místě.

„Počkejte tady před stany na ostatní,“ obrátil se Old Death ke *gambusinovi*. „Vyjednáám zatím všechno se señorem Uhlmannem.“

Ve stanu, zdálo se, o nás nevěděli. Neslyšeli snad kopýta našich koní? Přeslechli i naše hlasy? Old Death si s tím nedělal žádné starosti, spěchal nedočkavě ke stanu, k závěsu, zpod něhož probleskovalo ven světlo. Rozhrnul jej, vklouzl dovnitř a vtom –

„Tady je máte!“ vykřikl nějaký hlas. „Nepouštějte je dál!“

Do posledního slova už práskla rána. Uviděl jsem, jak se *scout* oběma rukama křechovitě chytá závěsu a potom jak pomalu, s tichým sténáním klesá k zemi. Kolem dokola se to naježilo puškami.

„Můj bratře – – – já jsem – – – odpusť mi – – – sedlo – – – Old Shatterhand...“

Skočil jsem bleskurychle kupředu, aby se nestalo ještě další neštěstí.

„Pro všechny svaté, nestřílejte!“ křikl jsem. „Señore Uhlmanne, tady jsou vaši přátelé, je tu váš tchán se synem!“

„Pane bože, snad naši lidi?!“ ozvalo se zděšeně zevnitř. „Je to možné?“

„Musím vám všechno vysvětlit, pusťte mě dovnitř,“ křičel jsem, „půjdu do stanu třeba sám, beze zbraní! Spěchá to, prosím vás!“

„Dobrá – vejďte – ale jen sám!“

Skočil jsem dovnitř: stan byl velice prostorný, svítily tu asi tři lampy a pod nimi stály dvě desítky mužů, všichni s puškami v rukách. Jeden z nich, mladý člověk, mně vyšel vstříc. Táhl za ruku starého, vysíleného, ztrápeného muže.

„Hartone, ten chlap byl u toho?“ řekl vzrušeným hlasem mladý a ukázal puškou na mne.

„Ne, ne, nebyl,“ odpověděl starý.

Připadalo mi to strašné, neuvěřitelné.

„To je nesmysl!“ zařval jsem jako smyslů zbavený. „Nechte toho vyslýchání, nemařte čas! Jsme přátelé, přišli jsme vás varovat. Každou chvíli se tu mohou ukázat, jdou po vás! Poslyšte, tohle je Harton? Kde se tu vzal?“

„Nač to chcete vědět?“

„Nač to chci vědět! Utekl jste jim, pane Hartone? Před chvílí jste se plížil kolem nás? Ano?“ Byl jsem z toho rozčilen a zmaten. „Bože – a Vinnetou nás upozorňoval! Prosím vás – kdo vystřelil?“

„Já,“ zahučelo to z hloučku mužů.

Otřel jsem si rukou pot z čela.

„Aspoň že to nebyl bratr,“ zahučel jsem. „Tomu člověku venku máte co děkovat za záchranu!“ zvolal jsem zoufale.

Zdálo se, že mi uvěřili. Všichni se najednou nahrnuli ke vchodu, k Old Deathovi. Ležel na zemi bez hnutí, pod košilí mu červeně mokvala rána. Pravděpodobně dostal zásah přímo do srdce. Hektor se vrhl k zemi, vzal mrtvolu do náručí, odnesl ji doprostřed stanu. Položil ji, přiklekl a začal usedavě plakat. *Gambusino* se hnál

k Hartmanovi, Langové se objímali s Uhlmannem a já se snažil s Vinnetouem domluvit narychlo nějaký rozumný plán. Bylo tu mnoho zmatku a vzrušení, měl jsem co dělat, abych situaci aspoň trochu zvládl.

Harton, zdrcený Old Deathovou smrtí, mi tiskl ruku a znovu a znovu vysvětloval: „Vodil jsem Čimary za nos, tahal jsem je sem a tam. Když se setmělo, rozložili si tábor a náčelník se vypravil na výzvědy. Mne nechali stranou, u koní, nehlídal dohromady nikdo, a mně se podařilo zbavit se pout, a protože jsem znal tajný přístup, řítíl jsem se do bonanzy. Varovat, varovat! A pak – pak jsme vystřelili na prvního, kdo se objevil... Bože můj!“

Držel se za hlavu, mluvil trhaně, ruce se mu trásly rozčilením. Jako by za to mohl!

„Co se stalo, to se stalo, o tom nemluvme!“ konejšil jsem ho. „Musíme myslet na obranu. Uhlmanne, pojd'te, poradíme se co dál!“

Uhlmann zachovával dost chladnou krev. Pochopil z mých několika slov, co se chystá, a souhlasil s plánem, který jsem mu vyložil. Museli jsme se připravit na přepadení v době opravdu co nejkratší – bylo potřebí počítat i s minutami.

Koně jsme odvedli dál do údolí. Apači se schovali za stany, spolu s nimi i Uhlmannovi dělníci. K potoku jsme odvalili sud petroleje a tam ho zbavili víka. Jeden muž tu zůstal s jednoduchým a jediným úkolem: na daný pokyn vylít do petroleje láhev benzínu, zapálit a pak svrhnout hořící sud do potoka. Planoucí koláč petroleje poplave po vodě a osvětlí celé údolí.

Víc než padesát mužů bylo teď připraveno na útok. Počtem jsme si byli s Čimary a ostatními bělochy rovni, zbraní jsme však měli víc, a lepších. A měli jsme i neocenitelnou výhodu v tom, že jsme útočníka očekávali. Několik chytrých chlapíků poslal Vinnetou ke vchodu do údolí, abychom věděli, až se nepřítel objeví.

Posadil jsem se s Uhlmannem, Vinnetouem, Hartonem a oběma Langy do stanu a napjatě čekal.

Deset minut jsme tak seděli mlčky, než se objevil muž z naší hlídky se zprávou, že zadrželi dva bělochy. Přišli otevřeně, prý by si

rádi promluvili se señorem Uhlmannem – ale muž z hlídky tvrdil, že všichni mají dojem, že za těmi dvěma táhnou i ostatní. Řekli jsme, aby ty dva poslali dál, k Uhlmannovi do stanu – samozřejmě já s Vinnetouem, Langy a s Hartonem jsme se zatím uklidili za závěs do zadní části stanu.

Pánové si přispíšili. A když jsem je uviděl, měl jsem co dělat, abych po nich hned neskočil.

Před señorem Uhlmannem se totiž ukláněl – Gibson a Ohlert. Gibson se jen usmíval a mluvil, jako když ukrajuje medu. Prohlásil, že on, señor Gavilano, povoláním geograf, má eminentní zájem na průzkumu této krajiny, že už tu zkoumá delší dobu okolí a včera že se šťastnou shodou okolností setkal s jistým panem Hartonem, který prý mu prozradil, že tu je dokonce řádné obydlí, kde se zdržují civilizovaní lidé. Že ho to velice potěšilo, ne pro něho samého, ovšemže ne, ale kvůli společníkovi, který, čert ví, co se stalo, je nemocen a velice by mu prospěl nocleh v solidnějším přístřeší, než jaké poskytuje spánek pod širým nebem. A o toto přístřeší že si dovoluje právě požádat.

To jsem už nevydržel poslouchat. Rozhrnul jsem závěs, skočil přímo před Gibsona, Harton mě následoval.

„A Čimarové, vaši vážení průvodci, jsou taky nějak nemocní, Mr Gibsone?“ zahřměl jsem na Gibsona, který na mne vypoukl oči s výrazem nejvyššího údivu. „Ale vašemu přání vyhovíme, pana Ohlerta tu necháme přespat, a dokonce i potom si ho necháme a dopravíme ho do bezpečí. Ovšem vás, *master*, taky!“

Ohlert hleděl do prázdna, netečný, lhostejný, duchem nepřítomný jako vždycky. Gibsona však jako by bodl jehlou.

„Ty lotře,“ zařval vztekle, „ty zrůdo, co pronásleduješ poctivé lidi, ty se odvažuješ až sem? Tu drzost ti...“

„Stop!“ okřikl jsem ho. „Od této chvíle jsi můj zajatec!“

„Na to si počkáš!“ vyjel a rozmáchl se proti mně pažbou pušky. Očekával jsem něco takového. Uskočil jsem, odrazil pažbu ramenem, rána se svezla stranou a dřevěná pažba zasáhla Ohlerta přímo

do hlavy. Skácel se jako podřátý. V témž okamžiku se dovnitř vhrnuli ozbrojení Uhlmannovi dělníci.

„Ne! Ne! To ne!“ vykřikl jsem – bylo však už pozdě. Rána zahřměla a na Gibsonových spáncích se objevila rudá skvrna. Rozhodil rukama a klesl na zem.

„Tak to je, *sir*,“ zahučel jeden z těch mužů hněvivě, „u nás s takovými chlapy neděláme žádné ciráty!“

Neměl jsem čas odpovědět. Jako by ten výstřel byl dohodnutým znamením, najednou se strhl divoký ryk: Čimarové zahájili se svými spřeženci útok. Uhlmann na nic nečekal a hnál se ven.

V rychlosti jsem přiklekl k Ohlertovi a zběžně se podíval na zranění. Nevypadalo to naštěstí nijak katastrofálně, tepna bila, bylo jisté, že se ze všeho vylíže. Uklidnilo mě to, vyskočil jsem a řtil se na pomoc přátelům. V údolí bylo jako za bílého dne. Hořící petrolej je celé ozařoval, bojiště bylo přede mnou jako na dlani. Všude se míhaly postavy, ale měl jsem dojem, že nejhorší už mají naši lidé za sebou. Bylo to trochu jiné, než jak si to Čimarové i jejich bílí spojenci představovali! Místo na bezbranný hlouček narazili na dobře vyzbrojené muže připravené na přepadení. Mezi útočníky to vyvolalo dokonalý zmatek. Nevěděli najednou, na čem jsou, a tak v několika málo minutách vzali nohy na ramena. Hrnuli se k východu a jen tu a tam někdo z nich, obklopený přesilou, zoufale bojoval – o útěk! Myslím, že to všechno netrvalo déle než pět minut. Útok byl zlomen a všude kolem se ozýval jásot Uhlmannových dělníků.

Mne ovšem čekalo ještě několik smutných chvil. Teprve teď jsem si mohl vzít Hartona stranou, odvést ho k Old Deathovu sedlu a co možná šetrně mu povědět všechno, co jsem se dozvěděl od starého *scouta* – vlastně před několika hodinami. Plakal usedavě, když jsem mu líčil včerejší rozhovor, a chtěl slyšet Old Deathova slova čtyřikrát, pětkrát. A pak jsem mu musel ještě jednou vyprávět všechno dopodrobna od našeho seznámení v New Orleansu: hltal každé bratrovo slovo a stále plakal a plakal. Už dávno mu odpustil a měl jen jedno přání, aby se s ním ještě jednou sešel. Žel, ten jediný mrtvý, který v našem boji padl, byl právě on, a padl kulkou přítele.

Sedlo jsme rozřezali mezi čtyřma očima. Našli jsme v něm toboleku, důkladně zašitou v podšívce, nevelkou, ale plnou cenných bankovních papírů, znějících vesměs na vysoké peněžní částky. A ještě něco tam bylo, něco ještě cennějšího: úplný popis bohatého naleziště zlata v Sonoře, jež Old Death našel v dobách svého působení jako *gambusino*. Old Deathovo tělo jsme pohřbili nazítrí. Udělali jsme mu jednoduchý rov ve stínu skupiny stromů a ozdobili místo jeho posledního odpočinku křížem ze stříbrné rudy... Nejvíc ze všech plakal Hektor: ještě než odjel dál za svým posláním, se přišel rozloučit ke hrobu. Nevěděl jsem, že si *scouta* tak velmi zamiloval. Byl jsem tím opravdu dojat.

A co se stalo s Ohlertem, s nešťastným básníkem Williamem Ohlertem? První dny to s ním vypadalo nevalně, byl zcela vyčerpán, nebylo ani pomýšlení na další cestu. Nechal jsem ho odpočívat a seznamoval jsem ho zatím trochu se životem v bonanze. Uhlmann se z toho jen těšil, vždyť jsme mu vlastně přivedli oba příbuzné, a zdržoval dokonce i Vinnetoua, aby zůstal a nevracel se za svými Apači – to ovšem bylo marné. Tak marné, jako když Harton žádal mě, abych se zúčastnil jeho výpravy do Sonory. Vymluvil jsem se; dokud neodevzdám Ohlerta do otcových rukou, není to možné. Ale jednoho dne se i Ohlert zotavil natolik, že se mohl vydat aspoň na cestu do Chihuahuy. Měli jsme štěstí, že jsme dostali doporučení na bratra Benita z řádu *El Bueno Pastor*, Dobrý pastýř, který se vyznal v medicíně. Chtěl jsem, aby dal Williama trochu do pořádku, než se setká s otcem, a dopadlo to všechno nad očekávání dobře: díky péči laskavého lékaře se William Ohlert změnil k nepoznání, přímo nám rozkvetl před očima. Jako by ta strašlivá rána vyrazila z lebky všechno, co zatemňovalo jeho myšlenky. O verších a o divadle už nechtěl slyšet ani slovo, záдумčivost válem mizela a vystřídal ji spokojená pohoda, a hlavně – touha po domově, po otci. Rozpomínal se na něho dobře a toužil po něm vášnivě. Jen o jednom odmítal mluvit – a pravděpodobně si na to ani kloudně nevzpomínal – o putování s Gibsonem. Ostatně se nám nikdy nepodařilo vypátrat, jaké měl vlastně ten dare-

bák s Ohlertem záměry. A možná, že ani jeho sestra Felisa Perillo by nám nebyla dala uspokojující vysvětlení...

A tak jednoho dne, když jsme tak seděli pohromadě a povídali si, Ohlert, Harton a já, ozvalo se zaklepání na dveře a v nich se objevil starý pan Ohlert, celý ustaraný, utmáčený dlouhou cestou, a přece zářící štěstím. Padli si se synem do náruče a měli si dlouho co vypravovat. Starý Ohlert mě potom nepřestával ujišťovat, že je mi vděčen až za hrob a že pro mne udělá všechno, co budu chtít. Ale mně stačilo, že mi přivezl od Josyho Tailora souhlas s tím, že vystupuji po splnění úkolů z jeho služeb. Zase jsem byl volný. Ostatně Tailorova a Ohlertova odměna byla víc než slušná a mohl jsem si – kdybych byl chtěl – dopřát odpočinku nebo se vypravit domů. Ale Harton mi připomínal mé slovo, prý jsem přislíbil, že ho doprovodu, až bude s Ohlertem všechno uvedeno do pořádku. Tak do puntíku to sice nebylo, ale on chtěl prostě za každou cenu, abych ho doprovázel na jeho výpravě do Sonory.

Bylo by nám oběma ovšem milejší, kdybychom mohli jet ve třech.

Ano, ve třech, a není těžké hádat, na koho jsme v té chvíli s dojetím mysleli: na starého, dobrého, nešťastného Old Deathe.

Old Firehand

10. Harry

Arabové mají svého velblouda, koráb pouště, Laponci jsou nerozlučně spjati se svými soby, Eskymák se nehne na krok bez psů – a pro *westmana* je takovým nepostradatelným, věčným druhem docela obyčejný kůň. V těch nepříliš vlídných končinách Západu, kterým se právem říká *dark and bloody grounds* – temné, krvavé území – vládne divoký duch savany a rozsévá kolem sebe tolik nebezpečnosti a nástrah, že pořádný lovec se bez věrného, rychlého, vytrvalého a za všech okolností spolehlivého zvířete prostě neobejde. Lovec a kůň, to je tu vlastně jeden pojem. Lovec a kůň, to je vlastně jedna bytost, která jen v této dvojedinosti je schopna čelit všem záladnostem savany.

I já sám jsem se o tom dostatečně přesvědčil. Znovu jsem se přeplavil přes vody starého dobrého Mississippi a vypravil se do končin, kde se neúprosná civilizace chystala zasadit další smrtelnou ránu zbývajícím „rudým bratrům a sestrám“; znovu mě přijaly široké prerie a savany se svými nedohlednými travnatými dálkami, znovu jsem se trmácel mezi skalnatými horstvy po krkolomných stezkách a nepřístupných průsmycích, brousil po nejisté půdě kolem Yellowstonu, věčně hrozivě dunící a syčící. A znovu jsem polykal písek při bouři v poušti, rval se o život s hurikánem, zachraňoval se před plameny hořící prerie. Mnohokrát jsem vyvázl v poslední chvíli, často mi pomohla lest, včas a dobře vymyšlená, ale nejméně stejně často mě zachránila bystrá kopýtka mého věrného vraníka Hatátitly. Padesátkrát, ne, stokrát mě vynesl z nejhoršího nebezpečí a za tu dobu, co jsme byli spolu, jsme si zvykli jeden na druhého jako dva bratři. A jako dva bratři jsme byli ochotni položit jeden za druhého život...

Potuloval jsem se tehdy s Vinnetouem a s oddílem Apačů v horách Sierry Blanky. Trochu jsme honili, Vinnetou však zamýšlel vypravít se brzy potom k Navajům, aby dal do pořádku různice, které se vyvinuly mezi Apači a příslušníky kmene Nijoras; chtěl jsem ho

na té mírové cestě doprovázet, také Vinnetou s tím počítal, ale nakonec to dopadlo všechno jinak. Setkali jsme se totiž se skupinou mužů, Kalifornanů, kteří vezli na východ náklad zlata. Jaksepatří se vyděsili, když je zčistajasna obklopil početný houf indiánů i s náčelníkem. Když ovšem zjistili, že mají co dělat s Vinnetouem a Old Shatterhandem, uklidnili se a hned na nás naléhali, zda bychom je pro klid a bezpečí nedoprovodili – za přiměřenou odměnu – k Fort Scottu. Vůbec mě to nelákalo, nechtělo se mi totiž od Vinnetoua, jenže on sám mě začal přemlouvat, abych svým bílým krajanům tu službu prokázal, že prý ho potom stejně brzo najdu na prérii Gravel, kam musí zajet za svým starým přítelem Old Firehandem.

Old Firehand! Jak často jsem už slyšel o tomhle chlapíkovi vyprávět při táborových ohních! Říkali o něm, že je to báječný stopař, výborný lovec a vůbec jeden z nejlepších *westmanů*, kteří kdy běhali po prérijní trávě! A k tomu člověk nanejvýš spravedlivý, nesmiřitelný ke každému bezpráví a ke každé křivdě. Žil na Divokém západě dlouhý čas a teď si založil na severu malou společnost lovců kozešin. Vinnetou ho znal už léta, snad ještě jako chlapec z dob, kdy Old Firehand jezdíval k jeho otci, nebožtíku Inču-čunovi. Po smrti Inču-čunově se jejich přátelství ještě utužilo, oba si výborně rozuměli, ačkoliv je dělil tak velký rozdíl věku: vždyť Old Firehand už měl v té době padesátku za sebou.

Jedno mi však bylo divné: ačkoliv se měli rádi, Vinnetou o něm příliš často nemluvil; a všiml jsem si, že dokonce i tehdy, když na Old Firehanda přišla řeč, Vinnetou projevoval zcela mimořádnou zdrženlivost, jakýsi ostych. Ten, kdo by Apače neznal, byl by hádal, že má ten ostych hlavně *přede mnou*: jenže Vinnetou by sotva byl smýšlel tak dětinsky, tak malicherně, a já jsem si už teprve nemyslel, že by naše přátelství utrpělo, kdyby se vyjádřil příznivě o svém ještě starším příteli. Krátce a dobře, Vinnetou dával přednost mlčení a mě ani nenapadlo, abych dotěrně dorážel a vyzvídal. Vinnetou si nepřál o Old Firehandovi mluvit, a to mi stačilo. Ostatně – což bylo vlastně při mých věčných potulkách po Západě také divné – já sám jsem Old Firehanda ještě nikdy na vlastní oči neviděl. Zato tím víc, tím

upřímněji jsem se teď těšil, že poznám člověka, o němž jsem už tolik slyšel – i neslyšel...

Když jsme s těmi Kalifornňany dovezli šťastně drahocenný náklad až do Fort Scottu, pustil jsem se bez dlouhého okolkování hned dál, na sever přes Kansas a Nebrasku, přímo územím Siouxů. Vinnetou mi cestu přesně popsal, a ještě mi vysvětlil, že povede přes nově objevená petrolejová pole kolem New Venanga, jejichž majitelem je nějaký Forster. Prý si tam budu moci doplnit zásoby, otevřeli tam slušně zásobený *store*.

Podle svých výpočtů jsem se už blížil k olejovým pramenům. Věděl jsem, že New Venango leží v prérijní proláklíně – říká se jim *bluffs* –, které se obvykle zařezávají nečekaně do plošiny travnaté stepi a kterými zpravidla protéká větší či menší říčka; ta mizí beze stopy někde mezi skálami nebo se ztrácí v propustné půdě, ačkoliv někdy má dost vody i na to, aby se udržela a připojila své vody k silnějšímu toku. Zatím ovšem, ať jsem se pídil kolem sebevíc, nenašel jsem na travnaté rovině se spoustou žlutých heliantů žádnou známku toho, že by tu někde v okolí tekla třeba jen nejskromnější potůček. Kůň si nutně potřeboval odpočinout a já jsem byl také unaven dost dlouhou cestou a přál jsem si toužebně, abych už byl co nejdřív u cíle. Ostatně mi také docházelo střelivo a bez dostatečné zásoby nábojů se člověk v těchhle končinách přece jen cítí vždycky nejistě.

Už jsem se pomalu vzdával naděje, když mě najednou Hatátitlá vyburcoval k pozornosti. Pozvedl hlavu, nasál vzduch do nozder a pak si odfrkl tím zvláštním způsobem, kterým zkušený prérijní kůň oznamuje pánu, že se někde v okolí potuluje živá bytost. Udělal jsem totéž, co v tom případě dělá každý prérijní lovec: přidržel jsem uzdu a rozhlédl jsem se kolem po obzoru.

Nemusel jsem pátrat nijak dlouho. Možná že jsem to dokonce nebyl já, kdo se začal rozhlížet po okolí *první*, poněvadž ti dva muži na koních, které jsem objevil, už cválali směrem ke mně. Měli jsme k sobě dost daleko, a tak jsem sáhl po dalekohledu, abych si je nejdřív trochu prohlédl.

Pět ran do čepice! – div jsem nepustil dalekohled, když jsem ty postavičky uviděl. Hnal se ke mně chlapec, dítě, tady na prérii! Zastrčil jsem zpátky za pas revolver i nůž, které jsem si před chvílí připravil, a uvažoval, pln zvědavosti, co ten chlapec se svým průvodcem po mně budou chtít. Trochu se mi zdálo na pováženou, v jakém světle se jim předvedu. Na *gentlemana*, jak jsem se tak na sebe díval, jsem rozhodně nevypadal: holínky málem ukazovaly vnitřnosti, kožené kalhoty se jen leskly mastnotou, totiž hlavně bizoním a medvědím tukem (zvykl jsem si jako většina lovců používat kalhot místo ubrousků), kožená košile, která už s obdivuhodnou obětavostí překonala všechny možné rozměry počasí, na mně visela jak pytel, prostě jsem se klidně mohl postavit jako strašák na pole; i ten traper-ský klobouk na hlavě měl za sebou bouřliváckou dobu, tisíckrát promočen od lijáků a dokonale prouzen kouřem táboráků. Říkal jsem si, že svým zuboženým zevnějškem chlapce k smrti vyděším.

Z úvah mě vytrhl právě on:

„*Good day, sir!*“ pozdravil jasným příjemným hlasem a pozvedl na pozdrav bič. „Copak se tak prohlížíte?“

„*Your servant*, mladý muži!“ usmál jsem se. „Jen jsem se díval, jestli mám v pořádku svou drátěnou košili. Aby mě snad neprovrta-ly ty vaše pátravě pohledy!“

„To je zakázáno, dívat se na vás?“

„Ale ne, jen si myslím, že na mně nic tak mimořádného není.“ Trhl jsem uzdou, Hatátitlá zahrabal, vztyčil se na zadních, otočil se kolem své osy. „Tak tady mě máte ze všech stran, na koni, v životní velikosti. Jak se vám zamlouvám?“ dodal jsem.

„Ještě to jde!“ řekl. „Ale moc blízko k vám člověk nesmí, sice ho napadnou divné myšlenky.“

„Báječný běhoun, když nepočítám toho chlapa v sedle,“ zahlaholil v té chvíli chlapcův průvodce, který mezitím dorazil a na Hatátitlovi, jak jsem pozoroval, mohl nechat oči i s víčky. Dělal jsem, jako bych neslyšel tu urážlivou větu, a bavil jsem se dál jen s chlapcem, docela vážně, jako s dospělým. Zdál se na svůj věk neobyčejně vážný a vyzrálý.

„To se rozumí, že člověka napadnou divné myšlenky, když potká chlapa vyfintěného, jako jsem teď já. Jde jen o to, jaké, *master*. Třeba ho i napadne, že v divoké krajině člověk nemůže chodit v nažehlené košili a s puky na kalhotách!“

„V divoké krajině?“ opakoval chlapec. „Vy jste cizinec?“

„Tak úplný a dokonalý, že už celý den marně hledám číslo domu, kam se chci dostat.“

„Hm... tak víte co? Projed'te se trochu s námi, aspoň si tu naši divočinu prohlédnete.“

Vyzval mě pohledem, abych ho následoval, pak pobídl koně a vyrazil vpřed. Předváděl mi ho jako na přehlídce, od pomalého kroku až k nejrychlejšímu cvalu, zkusil s ním všechno. Přijal jsem to a Hatátitlá, ačkoliv měl za sebou perný den, se nedal zahanbit. Snad můj milý vraník vytušil, že mu jde o čest, nebo ho to začalo bavit; rozběhl se nakonec tak, že chlapcův kůň sotva stačil.

„Máte vynikajícího koně, *sir*!“ řekl, když jsme po chvíli zas zastavili. „Není na prodej?“

„Ani za milión, *master*,“ řekl jsem, zaskočen nečekanou otázkou.

„Toho *mastera* můžete vynechat.“

„Jak chcete – ale koně vám stejně neprodám. Zachránil mi život – už několikrát...“

„Má indiánskou školu,“ mínil mladík a očima koně přímo ohmatával. „Odkud ho vlastně máte?“

„Znáte Vinnetoua, náčelníka Apačů? Daroval mi ho.“

„Vinnetou?! Hm! Odpusťte, ale nevypadáte na to, že byste měl něco společného s Vinnetouem.“

„Že ne?“ řekl jsem pobaveně. „A na co tedy vypadám?“

„Na *surveyora*,“ odpověděl upřímně, „na *surveyora* nebo něco podobného. Je to totiž dost odvahy, pustit se mezi Apače, Navaje a Nijory. A ten váš vyleštěný revolver, perořízek za pasem a báječná sváteční puška a ta druhá jak kanón – to mluví za všechno. Copak se pravý *trapper* nebo *squatter* takhle vyzbrojí?“

„S něčím se vám přiznám,“ smál jsem se. „Totiž s tím, že jsem skutečně sváteční střelec. Ale ty zbraně nejsou tak špatné. Koupil

jsem je ve Front Streetu v Saint Louisu! Jestli se trochu v těchhle věcech vyznáte, tak asi budete vědět, že tam se zrovna mizerné věci neprodávají!“

„To se ukáže, teprve když člověk stiskne kohoutek! Co říkáte této pistoli?“ Sáhl do kapsy v sedle a vytáhl staříčkou zrezivělou bouchačku, která vypadala spíš jako klacek než jako zbraň.

„No! Tahle věcíčka má hezkých pár křížků na hřbetě, sto let snad, z té se určitě střílelo ještě za časů Pocahonty, té slavné náčelnické dcery z kmene Appomatoxů,“ řekl jsem. „Ale tomu, kdo s ní umí zacházet, může ještě docela slušně posloužit. Proč ne? Sám jsem viděl *trappery*, kteří stříleli z nejbídnějšího kusu železa!“

„Tak? – Dávejte pozor, řeknete mi, jestli by dokázali tohle.“

Strhl koně stranou, objel mě rychlým tryskem v kruhu, zvedl ruku, a než jsem se nadál – vypálil ránu přímo po mně. K čertu – co tohle mělo znamenat! Lekl jsem se a vzápětí jsem se rozesmál: uvědomil jsem si slabé trhnutí ve své velectěné pokrývce hlavy. A pak: žlutý květ heliantu, který ještě před chvílí zdobil můj klobouk, se válel na zemi. Nechtěl se nakonec ten mládeneček přesvědčit, jak to ve skutečnosti vypadá s tím mým svátečním střelectvím? Nechtěl mě vyprovokovat? Vyzkoušet? Ne, ne, musím mu ukázat, že tímhle se nedám rozházet!

„To svede každý slušnější lovec,“ pokrčil jsem rameny. „Ale každý nedá tak klidně všanc svůj klobouk jako já – ona v něm taky někdy vězí hlava trochu těsněji! Než začnete příště pálit, radši se pořádně podívejte, jak ten svůj prášek rozsíváte!“

„*Wherefore?* Proč?“ ozvalo se za mnou. Chlapcův průvodce nás zas dohnal na podivné herce, strašně vysoké, těžkopádné, mírně dýchavičné. Nebylo divu, že našim koním nemohla stačit. „Taková hlavička tulácká, která se potlouká po savaně, beztoho nestojí za víc než za ránu prachu!“

Chlapík byl vytáhlý hubeňour, měl krk jako brk a ostře řezané obličej. Nechal jsem jeho drzost bez povšimnutí, hlavně kvůli chlapci, který mě zajímal, i když se mi zazdalo, že si moje mlčení vykládá

úplně mylně. Jako bych snad mlčel proto, že jsem neměl co odpovědět!

Bylo to všechno podivné a nevěděl jsem, co si o tom setkání myslet – jen to mi bylo zřejmé, že někde tady v okolí je osada, jinak by se chlapec neodvážil sám na prérii... Že se v pustině zřejmě vyznal, to bylo z jeho dosavadního vystupování jasné; nejasné bylo, jak k těm svým znalostem a zkušenostem přišel. Nebylo divu, že jsem si ho prohlížel vysloveně zvědavě.

Chlapec jel teď přede mnou asi půl koňské délky, přímo v zářích zapadajícího slunce. Jeho jemné až něžné rysy v obličejí prozrazovaly jakousi předčasnou zralost a vážnost. A řekl bych dokonce – pevnost vůle, u chlapce neobvyklou. A ovšem z každého jeho pohybu se dalo vyčíst i jeho sebevědomí a jistota, u takového mláděte taky nečekaná. Jako by se svým chováním snažil každého přesvědčit o tom, že ho nesmí pokládat za dítě. Napadlo mě, že jsem už tu a tam četl o chlapcích, které *far west*, Daleký západ, prostě donutil, aby si počínali naprosto samostatně a zmužile ve věku, kdy se jiní ještě honí za čamrdou. Ten chlapec k nim možná patřil, ale přitom, jak jsem soudil z jeho dotazu po ceně koně, rozhodně nepocházel z nějakého chudého prostředí.

„Kam vlastně jedete, *sir*?“ vyrušil mě otázkou z úvah.

„Do New Venanga.“

„Ze savany?“

„Jak vidíte – ano.“

„A jste tedy *westman* – nebo snad ne?“

„Máte dost bystré oči, abyste to poznal. Nebo snad ne?“

„Ale nejste Američani“

„Mluvím tak špatně anglicky?“

„To ne – ale přízvuk vás prozrazuje. Ostatně já taky nejsem vlastně pravý Američan, taky nemluvím bez chybičky. Má matka byla indiánka z kmene Assiniboinů. Narodil jsem se v Quincourtu.“

Odtud tedy pocházely ty zvláštní rysy, které mě stále a stále přitahovaly! No ovšem, ta temná pleť s nádechem do bronzova, pronikavé oči, to byla jasně indiánská krev!

„Nechcete se laskavě porozhlédnout?“ ozval se znovu. „Vidíte ten kouř; jako by vystupoval ze země?“

„Aha, tak tady jsem konečně na místě! Že ano? Tam dole je údolí New Venango. Znáte petrolejového krále Emeryho Forstera?“

„Trochu. Můj bratr v Omaze má ženu, Emery je jejím otcem. Trochu jsem se u nich zdržel na návštěvě. Máte s ním jednání?“

„Ne. Sháním jen *store*, potřebuju si koupit nějakou tu maličkost. Ptal jsem se na Forstera jen tak, ze zájmu, je to přece známý člověk! Petrolejový král, co chcete víc!“

„A viděl jste ho už někdy?“

„Ne.“

„Ale ano!“ zasmál se mladík. „Dokonce dneska jste ho viděl! Dokonce před pěti minutami! Tamhle jede – po vašem boku. Bohužel nebyla příležitost, aby se představil ve vší obřadnosti: to víte, prerie si nepotrpí na formality!“

Chlapec snad myslel, že se začnu zvědavě otáčet po jeho průvodci nebo že se budu ohromně podívat nad tím, že petrolejový král doprovází právě jeho. Ale to mě ani ve snu nenapadlo. Klusal jsem docela nevzrušeně dál.

„Já nevím, čemu říkáte formality, ale jestli tím chcete říct, že lidi v prerii nevědí, co je úcta k člověku, tak se velmi mýlíte. Samozřejmě – neměří člověka pytlíkem dolarů. A po právu! Zkuste poslat takového petrolejového králíka s pistolí v ruce do pustiny! Nechá tam krk – přes všechny milióny! A zeptejte se některého ze slavných *westmanů*, kolik dolarů má v kapse, a budete slyšet ten hurónský smích! Je to konečně samozřejmé. V prerii se člověk cení podle toho, jak se umí vypořádat s nebezpečím. Bohatství tu ztrácí úplně smysl – co s dolarem, když se neubráníte nožem medvědu? Tak je to! Na prerii neplatí žádný dvorní ceremoniál, jak a komu a kdy máte políbit ručku – ale tím víc se vzdává úcta každému, kdo si dokáže poradit s nebezpečím.“

Chlapec mrkl po Forsterovi, potom trhl pohledem zpátky a prohlížel si mě zřejmě se zájmem i úctou. Určitě jsem mu promluvil ze srdce. Ale přesto se nemínil jen tak vzdát.

„Máte pravdu, *sir*; když mluvíte takhle všeobecně, máte určitě pravdu. Ale vsaďte se, že vám najdu klidně *trappera*, o kterém mi neřeknete, že je chudý jak kostelní myš.“

„Myslíte?“

„Slyšel jste jméno Old Firehand?“

„Samozřejmě.“

„Tak vidíte!! Ten zrovna! A co Vinnetou, kterého – říkáte mi – znáte? Ti dva znají kdekeré ložisko v horách. Mohli by vás zavést k nalezištím zlata i stříbra, ohromně bohatým, o kterých nemá nikdo ani potuchy! Samozřejmě, nikdy by si to s žádným petrolejářem nevyměnili ani za nic!“

Forster k nám v té chvíli dojel, zaslechl právě poslední chlapcovy věty. Vraštil obočí a vmísil se ihned do řeči:

„No, no, no. Doufám, Harry, že to nemá být nárážka.“

Chlapec neodpověděl. Já jsem jen pokrčil rameny:

„A co to dokazuje? Na tyhle poklady žádný petrolejář v životě nemůže přijít. A aby je využil – to je riziko, kvůli tomu nebude nastavovat svůj vzácný krk! Takže, můj mladý *master*, jen potvrzujete, co jsem tvrdil já. Lovec může tisíckrát najít kdovíjak zázračně bohaté ložisko, ale ani za všechno to bohatství neprodá svou svobodu. Ta je mu nade všecko! – A podívejte se, tak se mi zdá, že už jsme u cíle!“

Zastavili jsme se na kraji strže. Dole pod sebou jsem viděl jako na dlani skupinku domů, pár baráků, mnohem míň, než jsem očekával. Údolím, podobným pánvi uzavřené strmými stěnami, protékala říčka, která si právě uprostřed razila cestu mezi drobnějším kamením i balvany. Jinak celá plocha úzké prolákliny byla poseta těžními věžemi. Při horním toku říčky, na druhé straně břehu, stálo několik továrních budov, větší, honosnější obytné stavení a pak dál, kam oko dohlédlo, prkna, bedny, nařezané kusy dříví, hotové sudy, prázdné i zřejmě naplněné. Na samém vršku, také při toku řeky, se tyčila vrtací věž. Byla teď dokonce v plném chodu.

„Tak to je *bluff*, naše roklina!“ pokynul mladík, kterému Forster říkal Harry. „Zrovna naproti vidíte *store*, totiž obchod, krám, restau-

raci, hostinec, hotel, všechno v jednom. Sestoupíme tudy. Musíte ovšem z koně, cesta je dost příkrá. Ale sejít se dá. Zkusíte to?”

Nemusel se ani ptát, byl jsem už ze sedla dole.

„Vezměte radši koně za uzdu,” radil mi. „Je to sráz a...”

„Není třeba. Půjde za mnou sám.”

Harry pokrčil rameny, vzal své zvíře za uzdu a začal sestupovat úzkou pěšinou po srázu. Můj Hatátitlá šel za mnou klidně a samozřejmě jako dobře cvičený pes. Forster slézal poslední, dost nejistě, co chvíli mu ujela noha. Zato na chlapce bylo radost pohledět. Počínal si tak obratně a hbitě, že jsem byl jen ještě zvědavější, kdo vlastně ten mladík je. Musil být vychován na Západě, každý pohyb to prozrazoval.

Byl jsem docela rád, když dole při úpatí Forster nečekaně poznamenal, že mě i s chlapcem doprovodí až ke *storu*. Háček, který v tom vězel, se měl ukázat až později. „Chci se vás ještě po cestě zeptat na nějakou maličkost,” zabručel na vysvětlenou.

S tou maličkostí se vytasil, sotva jsme dorazili k jednoduché dřevěné chajdě, na jejíž dveře někdo napsal křídou kostrbatým písmem *Store and Boardinghouse*. Seskočil jsem z koně a přehodil uzdu přes sedlo, když mě chytil jednou rukou za rukáv a současně druhou Hatátitlu za uzdu.

„Počkejte, člověče!” řekl. „Než se rozejdeme: Chtěl bych to zvíře koupit. Co stojí?”

„Nic...” usmál jsem se. „Neprodám ho.”

„Dvě stě dolarů!”

Vyprskl jsem smíchem.

„Ne? Dvě stě padesát!” řekl okamžitě.

„Nenamáhejte se, *sir*!”

„Tři sta!”

„Říkám vám, že není na prodej,” opakoval jsem.

„Tři sta – a platím všechno, co si tady v krámu vyberete!”

„Podívejte se! Víte dobře, že lovec bez koně tady v těch končinách by byl ztracen.”

„Dobrá – přidám vám navíc k těm dolarům svého koně.”

„Za to nedochůdče nedám ani chloupek ze svého vraníka!“

„Ale já toho koně chci!“ naléhal už netrpělivě. „Líbí se mi!“

„To vám rád věřím, ale co z toho? Nemohu si pomoci! Jste příliš chudý na to, abyste si ho mohl koupit!“

„Já? Chudý?“ Vrhł po mně pohled, který mě měl zdrtit. „Copak vám neřekl, kdo jsem? V tomhle údolí vám poví každý, že Emery Forster může zaplatit tisíc takových mustangů!“

„Plaťte, plaťte, *sir*, ale tomu, kdo o to stojí! Já to nejsem! A jde-li vám o koně, obraťte se na koňského handlíře, ten vám sežene, co budete chtít. A tu uzdu kdybyste laskavě nechal na pokoji!“

„Nestydatý chlapce!“ Forster vzplanul. „Čouhá mu sláma z bot, a místo aby byl rád, že si jednou k něčemu pomůže, bude dělat drahoty! Aspoň byste se jednou dostal poctivě k penězům!“

„Forstere, pozor na jazyk!“ Zvýšil jsem varovně hlas. „Hlavička někdy nestojí člověku za víc než za ránu prachu! A já mohu v téhle měně platit na místě!“

„Oho! Myslíte si, že jste na savaně, kde si může každý vyvádět, co se mu líbí? Zapište si teda za uši, že jste ve Venangu. A tam jsem pánem *já*, tam platí *moje* slovo! A kdo se podle něho neřídí, toho přivedu k rozumu jinak. Poslední nabídka! Dostanu toho koně od vás, nebo ne?“

Možná že jiný *westman* by byl v tomhle okamžiku už sáhl po pistoli a střílel. Ale mě spíš bavilo, jak se durdil a čertil, než aby mě to rozčilovalo. A pak – chtě nechtě, jsem bral ohledy i na toho chlapce.

„Ale kdepak,“ odpověděl jsem klidně. „A nechte ho být...“

Chtěl jsem mu vytrhnout uzdu, s kterou si pořád hrál, asi se už v duchu viděl majitelem mého skvostného hřebce. Najednou ztratil všechno sebeovládání. Odstrčil mě, pěstí mě udeřil do prsou a vyhoupl se skokem do sedla.

„Tak je to, muži!“ křikl po mně. „Teď vám ukážu, kdo je to Emery Forster! Když se rozhodne, že koupí koně, koupí ho, i kdybyste tisíckrát říkal ne! Toho mého čtyřnožce si můžete vzít a nákup v krámu hradím! Pro dolary si zajedte, až se vám to bude hodit! Kupředu, Harry!“

Chlapec váhal. Sevřel uzdu pevněji v prstech, podíval se na mne, tři čtyři vteřiny vyčkával, ve tváři se mu zračilo napětí. Když jsem se ani nepohnul, mihl se jeho tváří výraz opovržení.

„Víte, co je to kojot, *sir*?“ hodil po mně otázkou.

„Ovšem,“ řekl jsem lhostejně, klidným tónem. „Zbabělý, bázlivý tvor, kterého vyděsí každé psí štěknutí.“

„Právě! Odpověděl jste přesně, a není taky divu! Protože vy sám jste – *kojot*!“

Mávl nade mnou rukou, bylo to gesto plné nepopsatelného opovržení a pohrdání, a pak se odvrátil. Chtěl vyrazit za svým průvodcem, za „pánem“ New Venanga. A tu jsem najednou ostře křikl:

„*Stop, boy!* Trošku pozor na jazýček, pro vás to platí taky! Abyste nenarazil!“

„To má být vyhrůžka?“ zavolal s pohrdáním v hlase.

„*Pshaw!*“ Ted’ zas já jsem mávl opovržlivě rukou. „Přece nebudu vyhrožovat malému chlapci! Mládenče, rozum do hrsti! Snad si vážně nemyslíš, že nechám panu Forsterovi toho koně jen o vteřinku déle, než jak uznám za vhodné?“

Chlapci blýsklo v očích.

„Tak? A kdy uznáte za vhodné si ho vzít – mohu se zeptat?“

„S tím si nemusíš dělat starosti. Chtěl jsem ti jen říci, že by sis měl dávat líp pozor na to, co a *komu* říkáš!“

Otočil jsem se k němu zády a vzápětí jsem uslyšel dusot kopyt. Harry odjížděl tryskem za Emerym Forsterem.

Bavil jsem se tím vším, poněvadž jsem věděl přesně, jak to dopadne. Bylo by stačilo, abych zapískl, a Hatátitlá by setřásl svého novopečeného pána ze hřbetu tak rychle, že by se ani nestačil divit. Ale nezahvízdil jsem – zatím byl ještě čas, a hlavně, Hatátitlá byl teď docela slušná záminka, proč zajít k Forsterovi do domu a tam se dozvědět něco víc o tom mladém chlapci.

Z krámu zatím vyšlo ven do ulice – pokud se dalo mluvit o ulici – několik mužů. Asi sledovali výměnu názorů mezi mnou a Forsterem, protože jeden z nich vzal uzdu Forsterova koně, přivázel zvíře ke sloupu a oslovil mě. Byl to nejspíš Ir, soudě aspoň podle

jeho ryšavé kšticе. A jak to vypadalo, vyprázdnil už ve výčepu nějakou tu sklenku.

„Ten kšeft vás nemusí mrzet, *sir*,“ zabreptal. „Nepřišel jste zkrátka – zvlášť jestli chcete zůstat ve Venangu.“

„To bych si dal! Vám patří tady ten proslavený kráamek?“

„Děláte si legraci? A náhodou máte pravdu, je to můj krám a je proslavený – aspoň mezi těmi, kdo umí ocenit správnou pálenku... Vy byste tady taky mohl udělat štěstí!“

„Jak to myslíte?“

„Hled'te, jestli chcete, tak tu můžete zůstat přes dnešek a zejtra a pozejtří... a vůbec. Náhodou bych potřeboval *boardkeepera*, ale někoho, kdo se hned tak nerozvzteklí, když ho nakopnou. V naší branži to škodí, když si někdo potrpí na čest a podobné hlouposti. Ale vy si dáte líbit dost, to jsem viděl. Tak co, plácnete si? Nebudejte škodnej, nebojte se!“

Zasmál jsem se. Ale jistě: nemohl jsem se chlapíkovi divit, že začal s touhle písničkou. Moc valné mínění o mně skutečně nemohl získat po tom, co vyslechl a uviděl. Ještě víc ho ale udivilo, že jsem odmítl, a nejvíc ze všeho, do třetice, a to ho úplně ohromilo, že jsem vytáhl z opasku pár zlatých dolarů a zeptal se, co stojí zboží, které chci koupit.

„Copak jste neslyšel Forstera? Všechno jde na jeho účet, nemusíte mi dávat ani centík, on zaplatí!“

„Děkuju, děkuju,“ řekl jsem ledově, „když si něco vyberu, platím sám. Nemám zapotřebí, aby za mne platil nějaký zloděj koní.“

Ir protáhl obličej, ale dojem to na něho udělalo, a značný. Začal mě obskakovat a vychvalovat své zboží a pohotově šroubovat cenu. Nakonec jsme se dohodli, koupil jsem nový trapperský oděv, potraviny na delší dobu a spoustu střeliva.

Nad údolím se zatím už snesla tma, opravdu hluboká a černá. Přehodil jsem si pytel s nákupem přes rameno a rozhodl se, že zajdu teď za Forsterem: zůstat přes noc v Irově podniku se mi nechtělo ani dost málo. A ostatně byl nejvyšší čas, abych Forsterovi vysvětlil, co si myslím o vlastnickém právu.

Pustil jsem se podle řeky a teprve teď jsem si uvědomil, co mi předtím unikalo. Všude kolem dokola byl cítit ostrý zápach petroleje, celé údolí jím bylo zřejmě nasáklé, a čím blíž k domům, tím byl zápach pronikavější. Přímou před sebou jsem rozeznal skupinu baráků. Cesta se zatáčela kolem nich, ale já jsem šel dál, směrem k rozlehlější hlavní budově, kterou jsem ve tmě matně rozeznával. Byl jsem už za záhybem cesty, když tmu najednou rozřízl jasný pruh světla, probleskl sem z verandy domu a já jsem si v tom záblesku stačil všimnout, že se tam shromáždila menší společnost. Přišel jsem blíž, k ohradě u dvorku před budovou, a tu jsem najednou uslyšel známý, tak známý zvuk! Nemohl jsem se mýlit. To za-funěl můj Hatátitlá.

Usmál jsem se tiše, bylo mi jasné, co se stalo. Hatátitlá se nikdy nedal odvést cizím člověkem do stáje, a tak ho museli nechat tady venku před verandou, aby ho měli aspoň po ruce. Kradl jsem se opatrně až k nízké zídce, do které byly zapuštěny sloupy nesoucí nad ohradou lehkou stříšku. Zjistil jsem, že už jsem docela blízko u svého koně a že jsem i blízko Harryho. Ležel opodál na visutém lehátku, snad odpočíval, zatímco vedle něho posedával jaksi nervózně a nejistě Forster. No dobrá, vyslechneme si, co ti dva mají mezi sebou, pomyslel jsem si. Opatrně jsem si sundal z ramene pytel se zásobami a tiše ho upevnil Hatátitlovi pod sedlem. Ten znamenitý hřebec nedovolil, aby mu je někdo sundal, a mně to teď přišlo báječně vhod. Pohladil jsem ho a ucítil jsem, jak se maličko zachvěl: poznal mě, ale věděl, že musí být tiše, aby mě neprozradil. Ale teď jsem musel dávat pozor na ty dva, kteří zřejmě hovořili o něčem důležitém. Chlapec se zdál být nespokojen, jeho námitky byly dost ostré a rozhodné.

„Ale ne, *dear uncle*,“ slyšel jsem jeho poněkud rozechvělý hlas, „to přece nemá smysl. Takovou zbytečnou věc! A nečestnou!“

„Ty mě budeš učit obchodovat!“ zahučel Forster „Podívej se, jak jsou ceny petroleje stlačené! A proč? Poněvadž ho proudí ze země příliš mnoho! No dobrá! Ale když si všichni my petrolejáři jeden jak druhý, řekneme, že měsíc necháme téct tu šťávu pánubohu do země,

musí se ceny dostat zas nahoru! To je jasné! A obchod zas půjde, to je taky jasné! A vůbec, dohodli jsme se na tom a každý z nás slib dodrží. Z dolního vrtu nechám všechno odtékat volně – a až se zvedne poptávka a ceny poletí nahoru, spustíme horní vrtnou věž. A zaplavíme petrolejem celé Státy! Sudů jsem dal nadělat dost, všechno poběží jako na drátku. Trhneme na tom statisíce!”

„To není poctivá hra,“ potřásl hlavou mladík. „Nelíbí se mi to, a ani to k ničemu nepovede. Copak petrolej pramení jen ve Státech? Copak nejsou jiní dodavatelé – kteří toho vašeho tahu hned využijí? Já si dokonce myslím, že i u nás je dost zásob, aby se nějakou dobu vydrželo bez nových dodávek.“

Forster se zasmál:

„Nemáš potuchy, kolik petroleje se v téhle zemi spotřebuje! A vůbec – jsi mladý, neumíš ještě věci rozebrat a posoudit!”

„To by se muselo dokázat, že neumím!” vybuchl chlapec.

„Jaképak důkazy! Copak jsi mi sám nepřiznal, jak ses mýlil v tom cizím chlapovi, v tom lovcí nebo co je to zač? To jsem si nemyslel, že budeš lidmi tohoto typu tak nadšen!”

Harry zrudl, stiskl rty, ale rychle si pospíšil s odpovědí:

„Já jsem mezi takovými lidmi vyrostl, *dear uncle*, nezapomínej na to! Možná že tihle lidi napohled nevypadají zrovna lákavě, ale já vím, že jsou hrdí a správní! A že jsem se zmýlil v posuzování toho člověka? Zpočátku se prostě zdál být jiný, než jak se potom vybarvil ve skutečnosti, to je všecko. Ale to se stává. Člověk má první dojem od vidění, a pak teprv pozná, co v kom je.“

Forsterovu odpověď jsem už neslyšel.

Rozhovor přerušila rána, hromové dunivé zaburácení. Země se zachvěla, jako by pod námi v jejím nitru něco pukalo. Zvedl jsem oči nahoru ke srázu, na jehož vrcholku stála vrtací věž. Obrovský hořící sloup, chvost ohně dobře padesát metrů vysoký, plál vzhůru jako obří pochodeň. Rozprskl se nahoře doširoka, do všech stran, pak klesl k zemi, zaplavil všechno kolem sebe a s úděsnou rychlostí se začal plazit po stěnách dolů do údolí. Trvalo to jen zlomky vteřin

a najednou to vypadalo, že vzduch je sám oheň, tekoucí stěna plamenů.

Kanawha! napadlo mě: v údolí říčky Kanawha, v Západní Virginii, tam už jsem jednou něco takového viděl. Zmocnila se mě hrůza, děs, strach – věděl jsem už příliš dobře, co mohou přinést příští minuty, ba vteřiny. Vyběhl jsem z úkrytu a vykřikl, co mi síly stačily:

„Zhasněte světla, okamžitě zhasněte všechna světla! Ve věži narazili na petrolej a od světél chytly výpary!“

Proud hořícího petroleje se s neuvěřitelnou rychlostí rozléval po stěnách, dosahoval už dolů k řece, šířil se jako záplava: najednou už šlo jenom o holé životy.

„Zachraňte se, lidi!“ křičel jsem bez ustání. „Zachraňte se, utíkejte, musíte nahoru, na vršky, než to tu všechno zachvátí oheň!“

Dál jsem se už nestaral o nic.

Vrhl jsem se k Harrymu, strhl jej k sobě a vyšvihl se – s ním v náručí – do sedla k Hatátitlovi. Chlapec se divoce bránil, nevěděl, oč jde, snažil se mi vyklouznout, vzpouzel se ze všech sil. Ale vědomí blížícího se nebezpečí zdesateronásobilo mé síly. Tiskl jsem Harryho pevně k sobě a pobízel Hatátitlu. To ani nebylo třeba. Pud sebezáchovy ho hnál sám, letěl jak s větrem o závod, pořád podél řeky dolů.

Skalní stezka, kudy jsme sestupovali do Venanga ze savany, už byla nesjízdná; hořící proud ji zasáhl, i tam se valila ohnivá řeka, syčící a prskající kolem dokola jazyky plamenů. Zbývala jen jediná možnost úniku cestou, kterou se řítíl Hatátitlá – jenže já jsem nevěděl, jestli tím směrem vůbec nějaká stezka je, jestli se neztratíme někde mezi skálami, které nás uzavrou a vydají plamenům. Sevřela mě znovu úzkost a hrůza. Tiskl jsem chlapce k sobě a volal:

„Je tu cesta? Projedeme údolím?“

Harry námahou sténal a supěl, jak se ještě pořád snažil vymanit z mé náruče:

„Ne... ne... ne! Nechte mě být, já nechci... já sám...“

Hnal jsem se dál, pozoroval jsem s rostoucí obavou, jak se údolí před námi úží, jak se srázné stěny čím dál tím víc přibližují

k břehům říčky, podél níž jsme pádili. Pro boha živého, co nás tam čeká? Ani jsem si nevšiml, že mě chlapec chopil kolem pasu, že se dere po mém opasku – až když jsem spatřil, že se v jeho ruce zaleskl nůž. *Můj nůž!*

„Co se mnou chcete udělat? Hned mě pusťte – já do vás vrazím nůž!“ vykřikl.

Strhl jsem pravicí ruku s nožem a levou rukou ho sevřel jako kleštěmi k sobě. Sténal, prskal hněvem i bolestí, a zatím nebezpečí, které hrozilo nám oběma, rostlo každou vteřinu. Žhavý proud zasáhl už skladiště, bylo slyšet, jak vybuchují sudy, rozpoutala se hotová dělostřelecká palba ran – a každá rána varovala, že nebezpečí je nám v patách, že záplava se šíří, že oheň se dál živí. Byla to hotová stěna plamenů, postupovala s úděsnou rychlostí přes celou šíři údolí za námi, vzduch žhnul, bylo k zadušení horko, měl jsem pocit, že vezím v obrovském kotli s vařící vodou, nesnesitelný žár stoupal každou vteřinu, zdálo se mi, že hořím, že všechno se ve mně začíná vařit, mé vnitřnosti, mé žíly, mé maso. Smysly mě opouštěly, a přece jsem si posledním cípkem vědomí prikazoval, že musím vydržet, že nesmím podlehnout, vzdát se únavě a hrůze, že jde o život – o můj život i o život chlapce, kterého svírám v náručí.

„Come on, Hatátitlo, rychle. Hatá – – – ry – – – spě – –“

Strašlivý žár mě dusil, nebyl jsem schopen vyslovit souvisle slovo, blábolil jsem. Ale Hatátitlá, můj výborný, znamenitý, skvělý hřebec, nepotřeboval, abych ho povzbuzoval, skutečně ne. Letěl jak šíp, hnal se neuvěřitelným tempem neznámou krajinou, uskakoval v poslední vteřině před nenadálými překážkami, zuřivě pádil cestou necestou. A necestou mnohem víc! Jak plameny blížící se záplavy osvětlovaly skalní srázy údolí, bylo jasné, že přímo z *bluffu* nahoru žádná stezka, žádný únik nevede. Jen voda – a potom snad cesta na druhé straně mohla přinést záchranu.

Stiskl jsem lehce kolena, ostatně nebyl jsem schopen je stisknout pevně, ale hřebec mně porozuměl: zafuněl, zaržál, zahrabal kopyty a pak se v příštím okamžiku vrhl do vln! Voda se kolem nás zapěníla, ošplíchla nás – a osvěžila. Nějaká vlna se nás zmocnila, smýkla

námi, opřela se do nás – a já jsem ztratil pod sebou hřebce a svalil se sražen vodou do vln! Kupředu, kupředu – znovu jsem pocítil v sobě sílu a vůli bojovat o život! Dostat se aspoň na druhou stranu. Hořící stěna se už valila za mnou, proud petroleje vytékajícího z navrtaného ložiska ji bez ustání živil, zabrala už řeku a hnala se s jejími vlnami těsně za námi. V minutě, v několika vteřinách nás musela dostihnout. Chlapec v mém náručí ztratil vědomí – ležel mi bezvládně na rameni. A já jsem zatím plaval – ne, neplaval, ale brázdil jsem hladinu přímo šílenými rozmachy, vodou prozářenou skoro až ke dnu tou pronikavou září plamenů. Znovu mě přepadl pocit strachu – tak hrozný – tak hrozný – – –

A v té chvíli největší úzkosti najednou vedle mne cosi zafunělo. Hatátitlo... můj věrný, můj statečný... kamaráde... Jsi to opravdu ty? Hatátitlo, tam je břeh... kde je sedlo... copak se nedostanu nahoru... bože, spaluje mě až do morku kostí... já nemohu... já musím... pomoz, bože můj, já... ještě jednou... snad se to podaří... Hatátitlo... pryč... ty musíš pryč... kam chceš... běž, běž, kam chceš... jen pryč odtud, z toho pekla...

Co se dalo potom, to nepovím, to už nevím; vzpomínám si jen, že jsem měl pocit, jako by se mi horkem a žářem roztékaly svaly, jako by mi očima protékal rozžhavený kov, jakoby mi plameny prošlehávaly mozkem skrz naskrz. Jazyk, naběhlý horkem, se prodíral mezi okoralými rty ven, tělo žhnulo, připadal jsem si jak houba vyschlá až na troud: někdo se jí v příštím okamžiku dotkne a ona se rozsype. Kůň pode mnou sténal, funěl, řehtal, řičel, naříkal – měl jsem pocit, že to naříká lidská bytost, které nemohu nijak pomoci. Ale běžel, běžel přesto. Šplhal se vzhůru jakýmsi srázem, skákal mezi skalisky a útesy, prodíral se trhlinami a výběžky, přeskakoval přes výspy. Držel jsem se ho pravicí kolem krku, zatímco levou jsem pořád svíral chlapce. Jen ze setrvačnosti, protože uvažovat a řídit se úvahou už jsem nebyl schopen. Ještě několik skalních útesů, ještě dva tři skalní výběžky, pak ještě poslední úsek, sto dvě stě kroků – a byli jsme opět v préríi, v široké bezpečné, požehnané préríi, a Hatátitla zůstal stát.

A já jsem se svezl bezvládně ze sedla a zůstal jsem na místě ležet, zalykaje se ještě stále žárem, který mi spaloval plíce.

Svět se se mnou točil, z dálky se ozývala země zlověstným duněním, záře plamenů jako ohnivá opona stoupala nad obzor, ale mě se to už netýkalo, já jsem tu ležel, *já jsem byl zachráněn*. Opíraje se o lokty, pomalu jsem se sunul ke koni. Třásl se a já ho uchopil kolem krku, přitiskl jsem se k němu, zabořil obličej do jeho hřívky a políbil ho – tak vroucně, jak člověk může políbit jen tu nejmilovanější, nejdražší bytost na světě.

„Hatátitlo... milý, nejmilejší... děkuju ti,“ zašeptal jsem. „Zachránil jsi mi život... nikdy... nikdy ti to nezapomenu.“

Obloha rudla a nad údolí se vyvalily chuchvalce dýmu, temného, černého, zlověstného. Tam dole počínaly právě hodiny zkázy a strašného děsu. Ale já jsem neměl čas, abych to pozoroval. Vedle mne ležel Harry, bez hnutí, nůž v křečovitě sevřené ruce, bez známek života – až jsem se ulekl, jestli mu snad ve chvíli, kdy jsem bojoval, abych s ním unikl smrtícím plamenům, nevzal divoký proud řeky život. Šaty měl promočené do poslední nitě, všechno se mu lepilo na bezvládné údy. Bledou tvář s rysy pokřivenými vyčerpávajícím zápasem ozařoval matně odlesk plamenů. Vzal jsem ho opatrně do náručí, odtrhnul mu vlasy z čela a třel vytrvale spánky. Potom jsem ho položil do trávy a vdechoval do jeho pootevřených úst...

Konečně – *konečně!* – se jeho tělo zachvělo, hrud' se začala zvedat, nejdřív docela nepatrně, pak znatelně, v jakési trhané křeči. Srdce zabušilo hlasitěji, ještě hlasitěji, z úst se vydralo hluboké zasténání. Začínal pravidelně oddechovat. Za okamžik rozevřel víčka, a když mě uviděl, jako by znovu celý ztuhl. Civěl na mne s nepopsatelným výrazem, pak se nečekaně pružně vymrštil a vykřikl:

„Kde... kde... jsem... kdo jste... co se stalo?“

„Hlavní věc, že nejste tam dole... v tom žáru. Všecko ostatní není důležité,“ řekl jsem těžce.

Zdálo se, že teprve můj hlas jej vzpamatoval. Rozhlédl se kolem sebe, a když uviděl zář nad údolím, sáhl si rukou k hrdlu.

„V tom žáru... panebože... opravdu... údolí začalo hořet... a Forster tedy...“ Při tom jménu jako by si přesněji uvědomil, co se odehrálo, jako by si připomněl najednou ty, kteří zůstali tam v tom pekle. Zahrozil mi. „*Sir* – vy jste zbabělec! Podlý kojot! Už jednou jsem vám to řekl a teď to opakuju! Mohl jste je uchránit – a místo toho jste se sebral a utekl. Jako kojot, který peláší, sotva štěkne pes! Já... já... opovrhnuji vámi! Já chci pryč... k nim... do údolí!“

Chytil jsem ho za ruku.

„Nikam!“ křikl jsem. „Co tím chcete spravit? Nemůžete nic dokázat, sám se zničíte!“

„Pusťte mě! *Sketo!*“

Vytrhl se a řítil se pryč jako zběsilý. Jak sebou prudce škubl, aby se mi vysmekl z ruky, ucítil jsem něco mezi prsty. Posunul jsem si ten předmět do dlaně a rozevřel ji. Prsten! Jak sebou prudce smýkl, sklouzl mu asi z prstu. To tedy zbylo z celé mé nadlidské námahy... Povzdechl jsem a zastrčil prstýnek do opasku. Byl bych se nejraději za chlapcem rozběhl, ale on mi zmizel někde mezi převisy, u stěny svažující se dolů do údolí. Běžet za ním? To byla marná námaha, neměl jsem ani tisícinu naděje, že bych ho mohl dostihnout. Vždyť jsem byl tak zemdlený! Sotva jsem se držel na nohou! Ne, nedalo se už opravdu nic dělat. Uvědomil jsem si najednou, že se ještě pořád třesu po celém těle. A k tomu se na mně oblek rozpadával, s každým pohybem se drolil, jako když se dotýkáte zpráchnivělého dřeva. Svlékl jsem se, setřásl jsem ty cáry a natáhl na sebe trapperský kabát a kalhoty (jaké štěstí, že nasákly vodou a že se tak uchránily před žárem) a uložil jsem se k odpočinku.

Hatátitlá ležel vedle mne. Byla tu kolem tráva, ale nevšímal si jí, byl ještě mnohem unavenější než já. A jaký div! *On* nás vyvedl, *on* nás zachránil svou vytrvalostí, svou statečností, jinak bychom byli zůstali v údolí jako ti ostatní. Co se s nimi vlastně stalo? Ta otázka mi nedoprávala klidu, pořád a pořád se vracela, nedovolovala mi usnout. Třikrát čtyřikrát jsem se té noci vypravil k samému okraji *bluffu*, abych zjistil, co se děje dole v údolí. Oheň už neměl takovou sílu, nezabíral ani tak doširoka, ale pořád ještě šla z živlu hrůza.

Ohnivý chvost dlouhý asi deset metrů dosud vysoko tryskal z návrtu. Nahoře se vždy rozprskl do kytice a v podobě tisíce jisker se potom snášel dolů. Na zemi se proměnil v planoucí stěnu vysokou jistě jako dva muži a valící se k řece, kde vsyčel do proudu a potom se hnal dál mezi skalisky. A nad řečištěm se dál líně převaloval těžký černý kouř...

Ráno se konečně oheň trochu uklidnil. Plameny šlehaly už tlumeněji a z výspy se dala přehlédnout část údolí. Byl to smutný, nesmírně skličující pohled. Krom malého domku na přívršku, kam se plameny nedostaly, zmizelo skoro všechno, co bylo v údolí. Provozní budovy, skladiště, obytné baráky, *store*, kde jsem kupoval – z toho nezbylo nic než hromádka popela. Celé to skalnaté údolí od úpatí až vysoko nahoru k temeni bylo zčernalé na popel. Jako by tu před člověkem ležela obrovitá pánev plná sazí, protože kuchař byl nepozorný a všechno, co v ní bylo, spálil na troud.

Před domkem, který jediný ušel pohromě, postávalo několik lidí, mezi nimi i Harry. Tak se mu přece podařilo se dostat někudy dolů! Cožpak o to, teď za dne to nebylo příliš nesnadné. Našel jsem dokonce i stezku, kterou jsme včera sešplhali dolů do údolí. Lidé u domku si mě všimli, snad je upozornil Harry, nevím. Jisté je, že jeden z nich zašel do domku a po chvíli se vrátil s puškou v ruce. Šel mi vstříc až k protějšmu břehu řeky, k obrovskému balvanu, který omýval proud. Vyskočil na něj a rozkřikl se:

„*Halloo!* Co tady ještě hledáte? Nemáte toho dost? Jestli do pěti vteřin nezmiznete, pošlu za vámi kulku!“

Přiložil jsem ruce k ústům:

„Jdu vám na pomoc!“ zavolal jsem.

„To známe!“ řekl tvrdě. „Tuhle pomoc!“

„A potřebuju mluvit s panem Harrym!“

„To asi půjde těžko.“

„Musím mu něco dát!“

„Nedělejte z nás hlupáky! Rád bych věděl, co takový obejda jako vy má na rozdávání. Nejdřív se ukáže jako zbabělec a potom ze msty zapálí!“

Nebyl jsem mocen odpovědi. Cože – já – já že jsem – o mně si myslí – – –

Ale on se opravdu zřejmě domníval, že tiše doznávám svůj zločin.

„Vzalo vám to dech, co?! Jen si nemyslete, že nevíme, na čem jsme! A teď seberte saky paky a zmizte – nebo ta koule už namouduši vyletí!“

Namířil na mne pušku.

„Co vás to napadlo!“ zařval jsem. „Já nejsem žádný žhář! Sami jste si to zavinili! Copak bych nasazoval vlastní život kvůli tomu chlapci, kdybych vymyslel něco takového?“

„Vytáčky, vytáčky!“ zahřměl ten chlapík. „*Všichni* se mohli zachránit – kdybyste byl chtěl. Ale místo toho se upekli, bídně uhořeli! A za to nezasloužíte nic než...“

Zarachotila rána.

Byl jsem úžasem tak strnulý, že jsem neudělal jediný pohyb, abych se uhnul z mušky – ale měl jsem štěstí, protože ten chlapík, zřejmě rozrušený, zaměřil špatně. Zasvrběly mě prsty: takhle odpovědět taky kulkou, a líp mířenou! Hlupáci! Ale ovládl jsem se a pustil to rychle z hlavy. Otočil jsem se k tomu člověku zády a vyběhl po stezce až k plošině savany. Už ani jeden pohled nazpět. Vyhoup! jsem se do sedla, popleskal Hatátitlu po šíji a pobídl ho ke klusu. Chtěl jsem být co nejdřív pryč, hodně daleko odtud. Když člověk zachrání někomu život a potom se má dočkat obvinění, že spáchal lumpárnu, ne-li zločin, nemůže udělat nic jiného. Nic jiného než beze slova sebrat čepici a odejít.

A zapomenout.

11. Old Firehand

Ke kotlině v prérii Gravel, kde jsem se měl sekat s Vinnetouem, jsem dorazil nazítří. Trvalo však ještě celý týden, než jsem mohl svému příteli stisknout ruku. Zdržel se, a já měl po těch pár dní dobrou příležitost k tomu, abych si v okolí zalovil. Že bych se byl cítil nějak osamělý nebo že bych se byl nudil, o tom se samozřejmě nedalo mluvit. Když nic jiného, bylo aspoň třeba dávat pozor na Siouxy. Potloukalo se jich tu hezkých pár tlup a já jsem ani dost málo nestál o to, aby mě vyčenichali.

Vinnetouovi jsem se o nebezpečí zmínil, sotva přijel. Ale on byl stejného názoru jako já; vydáme se za Old Firehandem, Siouxsové Nesiouxsové. Těšil jsem se na setkání se známým *westmanem*, a tak mě Vinnetouovo rozhodnutí jen blažilo.

Že to všechno ovšem nebude jen tak zhora snadné, se ukázalo hned druhý den naší společné jízdy. Narazili jsme na stopu, na indiánskou stopu, a podle toho, co jsme vyčetli, nemohlo jít o nic méně než o vyzvědače nějaké mohutnější bojové skupiny. Otisky mluvily srozumitelně: indiánův kůň byl uvázan u kůlu, okusoval kolem dokola trávu a rudoch si zatím hověl v pažitě, pohrávaje si zřejmě s toulcem. Zlomil se mu při tom šíp, a proti všem pravidlům indiánské obezřetnosti nechal jeho úlomky na místě, kde mu zrovna upadly.

„Válečný šíp!“ zjistil hned Vinnetou. „Mladý bojovník se vydal na válečnou stezku, ale nedostává se mu opatrnosti. Jinak by nenechával po sobě stopu a šíp by zahrabal.“

Vypadalo to, že mladý indiánský bojovník zde odpočíval nedávno: okraje otisků byly ještě velice ostré a podupaná stébla trávy se dosud nevzpamatovala. Jeli jsme po stopách až do večera, dokud bylo aspoň trochu vidět, i když jsme posléze sesedli z koní a sledovali stopu pěšky.

Přítomnost indiána v téhle končině, a dokonce indiána na válečném tažení, byla podle mne na pováženou. Domníval jsem se, že můžeme být asi tak den jízdy na jihovýchod od Fort Niobrary, zalo-

žené před několika lety při řece stejného jména. Byl jsem tam už kdysi, skoro celou zimu, a tak jsem se v krajině trochu vyznal. Ale co u všech všudy hledali rudoši na válečné stezce v tak bezprostřední blízkosti pevnůstky? Měli snad na ni spadeno? Nebyla by to tak výjimečná věc, podobná přepadení nebývala v těch letech vzácností. Ostatně – jaká pevnost? Obyčejně to byly, tři čtyři sruby, větší či menší dřevěná bouda či kůlna sloužící jako skladiště a kolem dokola silný palisádový plot z prken a trámů. To všechno – v nejlepším případě – na nějaké vyvýšenině, aby bylo vidět dobře do kraje na nepřitele. Zvlášť mohutný dojem takováhle *pevnost* ovšem nedělala, dokonce ani na indiány ne, i když posádky těch všelijakých Fortů bývaly, pokud jde o zbraně, téměř vždycky v převaze. Početné zpravidla nebývaly, prý aby to zbytečně nedráždilo indiány; a velitelé pevností měli i dost přísné směrnice, zdůrazňující, že se mají snažit ohleduplností a vhodným zacházením získat důvěru indiánského obyvatelstva.

V mírových dobách vypadal život kolem pevnosti všelijak, jenom ne válečnický. Okolní rudoši z nejbližších kmenů si často rozestavovali kolem Fortu stany a vedli s posádkou čilý výměnný obchod – anebo prostě žebrali. Ale přicházeli i příslušníci vzdálenějších kmenů, aby tu vyměnili své úlovky za tabák, střelivo, nástroje nebo jinou potřebnou věc.

Přímá cesta za Old Firehandem vedla vlastně dost daleko odtud, na východ od pevnosti, až přes řeku Niobrara. Mohli jsme snad nechat stopu stopou, ale jednak na Divokém západě je vždycky výhodnější vědět, koho máme kolem sebe, a za druhé – vůbec nám nemohl být lhostejný osud pevnostní posádky, jestli se tu opravdu k něčemu schylovalo. A tak jsme se rozhodli, že se na tu stopu podíváme trochu blíž.

Mezitím se už začalo smrákat, museli jsme sesednout a sledovat otisky v chůzi, vedouce přitom koně za uzdy za sebou. Otisky se nám teď zdály tak čerstvé, že zvěd, na kterého jsme podle našeho domnění narazili, opravdu nemohl mít příliš velký náskok. A protože žádný indián se na noc nevzdálí od svého tábořiště, byl bych se

klidně vsadil, že hlavní oddíl je tak říkajíc na dosah ruky. Navrhl jsem Vinnetouovi, že prozkoumám okolí, a když souhlasil, poprosil jsem ho, aby si vzal na starost koně.

Plížil jsem se velice opatrně – i když se nedalo předpokládat, že o nás indiáni něco tuší – a zanedlouho jsem objevil první neomylnou známku jejich přítomnosti: *kouř!* Docela jasný zápach hořícího dřeva mě, jak se říká, praštil přes nos. Ti rudoši se museli ale cítit jaksepatří v bezpečí, když si tak bezstarostně založili hned tři táborové ohně! Ale stejně jsem na to nedal, stejně jsem se plížil opatrně od keře ke keři, až jsem se dostal indiánům skoro za záda. Za houštinou lentiškového keře jsem je mohl pozorovat dost pohodlně. Dokonce jsem si na místě spočítal, že jich je rovná stovka.

Do jednoho byli pomalováni válečnými barvami a všichni měli zbraně; někteří jen luky a šípy, ale dost jich mělo i pušky. U kolíku v kruhu kolem tábořiště stáli přivázaní koně, mnoho koní, a i to dostatečně potvrzovalo naše nevyslovené podezření, že indiáni vyjeli za kořistí. Válečné barvy ve tvářích mi bezpečně prozradily, koho máme před sebou. Byli to muži z kmene Ponků, jedni z nejbojovnějších Siouxů.

Všiml jsem si, že stranou ohňů, ale přece jen ještě v září jejich plamenů, seděli tři důstojně se tvářící chlapíci, jistě náčelníci. Jestli se dalo něco zjistit o úmyslech Ponků, pak to bylo jediné u nich. Seděli za divokým porostem třešňového keře, kde jsem se mohl jakžtakž schovat, dokonce tak blízko, že stačilo natáhnout ruku mezi větvičkami, a byl bych se dotkl některého z nich. Štěstí mi přálo. Když jsem se připlížil, byli právě uprostřed nějaké důležité rozpravy a jeden z nich, na prst hustě pomalovaný barvou a ozdobený dvěma orlími pery, právě hlasitě projevoval svou pochybnost:

„Udělal můj bratr skutečně dobře, že opustil vigvamy a přitáhl se svými bojovníky?“

„Co tím míní náčelník Ponků?“ ptal se nechápavě druhý indián.

„Vojáků bledých tváří se zmocní podezření, až zjistí, že moji bratři zmizeli. Bylo by líp, kdyby mí rudí bratři zůstali na místě.“

„Parranoh ať uváží, že při útoku na pevnost bychom se octli mezi dvěma ohni!“

„Z toho můj bratr nemusel mít strach. Ponkové by zaútočili na bledé tváře velmi rychle; neměly by ani čas vzít zbraně do rukou. Ale teď už jejich bojovníci nebudou překvapeni, teď už jsou varováni!“

„Velký náčelník se toho obává? Může být docela klidný, bledé tváře jsou jako malé děti, které se ještě nenaučily myslet. Až slunce ponoří podruhé svou tvář do vod Niobrary, budou se houpat jejich skalpy u našich opasků. *Howgh!*“

Těch pár vět mi stačilo, dál už jsem poslouchat nemusel. Sebral jsem se tiše a přimknut k zemi vylezl jsem pomaloučku polehoučku z keře a přemýšlel už přitom, jak poslat posádce ve Fort Niobraře co nejrychleji zprávu, k čemu se Ponkové chystají.

Byla temná, černá noc, nikde ani hvězdička, měsíc byl v novu a kolem mne všude tma jako v pytli. Nebylo vidět na krok, člověka obklopovala ze všech stran nepropustná, tmavá zeď noci. Teď jsem musel být dvojnásobně opatrný, abych nezpůsobil při zpáteční cestě ani nejmenší šramot a neprozradil se náhodou na poslední chvíli. O to zdlouhavější cesta! Se smysly napjatými jsem krůček po krůčku odcouval až k místům, kde už jsem mohl, jak jsem se domníval, klidně vstát a pospíšet za Vinnetouem, který mě jistě už netrpělivě očekával.

Vybral jsem si očima keř, za kterým jsem se chtěl zvednout od země, a právě jsem se k tomu chystal, když jsem najednou zjistil, že to nebude tak snadné.

Přímo přede mnou, snad na dva tři kroky, vyskočila z tmy dvě světélka, dvě jasné zářící tečky.

Uvědomil jsem si okamžitě, co to znamená. Zatímco jsem se neslyšně plížil od ponkských ohňů, plížil se někdo jiný stejně obezřetně, stejně opatrně právě opačným směrem. Neslyšel jsem bohužel ani ten nejmenší hluk – a on neslyšel také nic. Ale tak jako já jsem uviděl jeho oči, fosforeskující, ostře se lesknoucí svým úsilím vy-

znat se v neproniknutelné tmě, tak on určitě musel uvidět moje. A pak ovšem - - -

- - - jsem nemohl svou úvahu ani dokončit: panebože, ten chlap měl ale sílu! Obrovský černý stín se na mne vrhl a přitlačil mě k zemi zády, dřív než se vůbec dalo pomyslit na obranu. Vypočítal si to s obdivuhodnou přesností: pravým kolenem mi drtil hrudník; levičkou tiskl krk, až mě obcházely mdloby; a jeho pravička svírala mé ruce jak ve svěráku. Zakolísal jsem na vteřinu - - - takhle bez boje se přece nedám vyřídit! Pokusil jsem se přitáhnout nohy úže k tělu a vymrštil jsem se a vzepřel vši silou, aby ten chlap musel aspoň trochu povolít. Ucítíl jsem, že tlak u hrdla ustal. Převalil jsem se s vypětím sil ještě na bok a - - - a začal zápas, na který ještě dnes myslím s hrůzou a s mrazením v zádech... Zápas ve tmě, kdy jsme jeden druhého neviděli, zápas, při kterém krom potlačovaného supění nikdo z nás nevydal ani hlásku z obav, aby nás výkřik neprozradil indiánům. Zápas, který byl snad ještě nelítostnější a zarputilejší a nesmlouvavější než kdysi můj boj na život a na smrt s Vinnetouem.

Když se mi podařilo vymrštit se vzhůru, pokusil jsem se uvolnit si prudkým trhnutím ještě paže. Podařilo se to, aspoň pravičku jsem si na vteřinu osvobodil a využil chvíle a jako blesk jsem sáhl do opasku po noži. Můj protivník však vytušil záměr stejně pohotově: jeho levá ruka se vymrštila proti mé pravičce s nožem, zachytila ji v pravém předloktí a stiskla ji tak prudce, přímo medvědí silou, že jsem jen tiše, tichounce zasípěl a přemožen pronikavou bolestí upustil nůž na zem.

Můj pokus připomněl protivníkovi zřejmě, že i on má s sebou nůž, že i on by se mohl pokusit mě zneškodnit loveckým tesákem. Vytasil jej proti mně, to jsem spíš vytušil, než viděl, když mi hned vzápětí uvolnil paži, šmátraje v opasku po noži. Ale proboha, to, co dokázal on, svedu přece taky! Vzepjal jsem se a stiskl ze všech sil loket jeho pravičky. Slyšel jsem přímo praskat kosti.

Ale souboj ještě pořád nebyl rozhodnut. Nůž sice pustil, na okamžik jsem měl výhodu překvapení, ale vzápětí se mu podařilo

stisknout mi hrdlo tak prudce, že jsem téměř pozbyl vědomí. Nezůstal jsem mu ani teď nic dlužen – odpověděl jsem ranou do žaludku, tak důkladnou, že sevření krku okamžitě povolilo.

Nevím, jak dlouho jsme takhle zápasili, a neuměl jsem to odhadnout, ani když bylo po všem. Ve skutečnosti nemohl celý náš noční souboj trvat déle než čtyři, nanejvýš pět minut, ale já bych byl přísahal, že uplynula celá věčnost. Najednou se ve mně vzbouřila všechna *westmanská* hrdost – právě teď, tady, proti tomuhle chlapíkovi, který se mi přinejmenším vyrovnal, a ještě spíš byl lepší a obratnější než já (vždyť většinou jsem se *já* bránil), jsem zatoužil ukázat, co ve mně vězí. Ten pocit jako by zdvojnásobil mé úsilí – sebral jsem všechny své síly, soustředil je a vyčkával na vhodný okamžik. A když se mi podařilo na vteřinu si uvolnit ruce, chytil jsem ho za krk a mocným rozmachem pravičky jsem mu zasadil ránu přímo na pravý spánek. Neměl jsem ani potuchy, jestli jsem zasáhl skutečně správné místo, pocítil jsem jen, že protivníkův stisk povolil, a zaslechl jsem tichouнке zaúpění. Pak jsem se zhluboka nadechl, vymrštil se a hodil sebou stranou, co nejdál z dosahu toho muže. Zůstal jsem na okamžik ležet jak široký, tak dlouhý. To byla snad jediná cesta k záchraně – kdoví, nakolik moje rána tím mužem otrásla! A právě! Ve zlomku následující vteřiny se ozvalo z místa, kde jsem ještě před chvílí ležel, mohutné žuchnutí – jako kdyby padlo nějaké obrovské tělo plnou váhou na zem – a pak bylo ticho, úplné, hrozné, ničím nepřerušované ticho. Slyšel jsem, jak mi tlouče srdce, jak mi buší krev ve spáncích.

Představoval jsem si usilovně, co se stalo. Tou ranou na spánek jsem bezpochyby na pět šest vteřin zbavil svého protivníka vědomí. Po úderu byl na několik málo okamžiků neschopen boje; byl otřesen; ale jak se v podivuhodně krátkém čase vzpamatoval, vrhl se na mne vší silou – to si aspoň myslel. A když zjistil, že na místě, kde jsem měl být, nikdo není, že upadl do prázdna, udělal totéž, co jsem udělal já: zůstal ležet bez pohnutí, přesvědčen, že jsem unikl a že nemá smysl hledat mě někde v černé noci.

A já? Co já? I kdybych byl měl vyhlídky na úspěch, nebyl bych se rozhodně pustil za svým neznámým protivníkem. Protože při našem duelu jsem udělal překvapující objev: jak jsem se ho snažil chytit za krk, nahnátl jsem zřetelně vousy. Vousy! Uvědomil jsem si: to znamená, že nezápasím s indiánem, jak jsem si zpočátku myslel, ale s bělochem, který má dost možná za lubem něco podobného jako já! Nechtěl si *také* prohlédnout indiánské ležení? Nepřekazil jsem mu snad jeho záměry, když jsem ho tak proti všemu očekávání objevil? A on mne?

Ležel jsem tiše, tiskl jsem se k zemi a rozvažoval jsem, co asi podnikne můj neznámý nepřítel. Bude na mne čekat na místě, kde jsme na sebe narazili? Ale ne, všechno ukazovalo na to, že to je obezřetný, zkušený chlapík, a když jsem si představil sebe sama na jeho místě, bylo mi zřejmé, co podnikne: totéž, co bych udělal já, a já bych byl spokojen, že všechno dopadlo tak, jak to zatím dopadlo, a byl bych se z bojiště uklidil v míru a pokoji, a co nejrychleji. Byl jsem v té chvíli přesvědčen, že můj protivník uvažuje naprosto stejně, a myslil jsem už na návrat, když mi najednou blesklo hlavou: nůž! Musím ještě pro nůž – kdyby ho zítra našli indiáni, bylo by zle. Ale nečeká tam na mne můj protivník, nepředpokládá, že se pro nůž vrátím? Váhal jsem, rozvažoval si všechno znova a znova, ale pro tesák jsem musel, nedalo se nic dělat. S nejvyšší opatrností jsem se plížil zpátky a trvalo mi dobře půl hodiny, než jsem se přesvědčil, že tu opravdu nikdo není, že vzduch je tak říkajíc čistý. Další půlhodinka padla na hledání – zbytečná půlhodinka, i když jsem prohledal okolí píď po pídi. Po noži se slehla zem – anebo ještě spíš: ten člověk ho našel a vzal ho s sebou i se svou vlastní zbraní.

Dobrá, nedalo se s tím teď nic dělat. Nezbylo než se vrátit konečně k Vinnetouovi. Od mého odchodu uplynuly jistě nejméně tři hodiny, byl asi jaksepatří netrpělivý – konečně, mohli mě přepadnout, mohlo se stát všelicos. Ale když jsem se před ním konečně objevil, nedal na sobě znát, že mu spadl kámen ze srdce. Vzal jsem mlčky Hatátitlu za uzdu a odváděl ho do prerie. Vinnetou se na mne jen

tázavě podíval, ale věděl, že k tomu musím mít velmi vážný důvod – vzal Ilčiho také za uzdu a šel za mnou.

Když se mi konečně zdálo, že jsme dostatečně daleko od tábora Ponků, vyšvihl jsem se do sedla a pobídl koně do klusu. Dosud jsem nepromluvil, ale Vinnetou prostě nasedl na koně a jel za mnou, jako by se všechno rozumělo samo sebou. Celé ty dvě míle, co jsme jeli, se neozval ani otázkou. Když jsme se zastavili, navlékl jsem smyčku ohlávky Hatátitlovi kolem předních – aby nezaběhl příliš daleko –, pustil ho na pastvu a posadil jsem se na zem do trávy. Oheň jsme ovšem nezapálili.

Teď teprve přišla chvíle, abych Vinnetouovi všechno vypověděl. Ani teď neprojevoval údiv, poslouchal mě se skloněnou hlavou a se zrakem pátravě upřeným do temnoty kolem nás. Jenom ve chvíli, kdy jsem mu několika slovy líčil svůj zápas s neznámým chlapíkem, se mu zaleskly oči.

„Ufff!“ řekl tiše a udiveně. „Kdyby to nevyprávěl můj bratr Šarlí, nikdy bych nebyl věřil, že je na světě bledá tvář, která dokáže vzdorovat Old Shatterhandovi.“

Seděl vedle mne, ale byla taková tma, že jsem rozeznával stěží obrysy jeho vzpřímené postavy. Zdálo se mi, že z jeho slov zaznívá jakési vzrušení. Ale přitom už víc neřekl, jako by o něčem přemýšlel. Věděl jsem, že v takových okamžicích nechce být vyrušován. Začal jsem se tedy připravovat ke spánku. A tu se najednou ozval:

„Préríjní tráva usychá v žáru slunce a dychtí po osvěžení a po vláze.“

Odmlčel se a já jsem očekával s napětím, co přijde dál. Pokračoval až po chvíli tišším hlasem:

„A jako touží préríjní tráva po kapce rosy, tak toužilo Vinnetouovo srdce po pomstě na bílém náčelníkovi, který se jmenuje Parranoh. Teď přišla chvíle, kdy Vinnetou vyrovná účty.“

Zvedl jsem hlavu.

„Bílý náčelník? Slyšel jsem dobře?“ uklouzlo mi v údivu.

„Ano,“ přisvědčil Vinnetou. „Můj bratr možná ještě nikdy neslyšel o náčelníkovi Athabasků jménem Parranoh... Nikdo neví, odkud

přišel, ale rada nejstarších náčelníků ho přijala mezi sebe, a když všechny šedivé hlavy odešly k Velkému duchu, obdržel náčelnický kalumet a stal se nejvyšším náčelníkem. Nashromáždil mnoho skalpů, avšak Zlý duch mu zatemnil mozek. Nakládal se svými bojovníky jako s černými otroky a musel uprchnout, aby si zachránil život. Od té doby zasedá v radě kmene Ponků.“

„Odkud zná můj bratr toho člověka?“

„Vinnetou s ním zkřížil svůj tomahavk. Ale běloch nezápasí čestně; když mu nestačí síly, bojuje úskokem. Teď ho však vydal Manitou do Apačových rukou. Žádná moc na světě Parranohovi nepomůže. *Howgh!*“

Vedle mne zašustila tráva, Vinnetou uléhal ke spánku. Dával tím najevo, že nemíní už o celé záležitosti mluvit. Jistě – nebylo to nutné, i tak mi bylo jasné, co se příštího dne stane... Jenže o tom, co bylo mezi Vinnetouem a Parranohem, mi teď o moc jasněji nebylo – a mně doopravdy vrtalo hlavou, jak to, že Vinnetou, jindy tak zdrženlivý a mírný, se vyjadřoval o ponkském náčelníku nenávistně.

Druhého dne ráno jsme vstali velmi časně, hned s východem slunce. Posnídali jsme pořádný kus sušeného bizoního masa a potom jsme se vydali na sever. Nemuseli jsme se ani domlouvat, věděli jsme oba stejně dobře, že ve směru, kudy pravděpodobně pojedou Ponkové, jet nesmíme. Pevnost ležela asi den jízdy od nás na severozápad, a my jsme si museli nadjet mírným obloukem, nejdříve k řece Niobrara. Dorazili jsme tam asi o poledni a pak jsme se obrátili přímo na západ. Klusali jsme hodiny a hodiny volnou prérií, krásně travnatou, jen tu a tam řídce porostlou skupinou keřů. Slunce už se sklánělo k západu, když se před námi objevila pevnůstka.

Fort Niobrara měla velmi příznivou polohu. Postavili ji na volném pahrbku, svažujícím se na severní straně srážně k řece a poskytujícím rozhled daleko široko na zbývající tři světové strany, takže posádka se nemusela bát nenadálého útoku. Ve dne stačilo, aby měla stráž otevřené oči, o přepadu nemohlo být ani řeči; ani v noci to nebylo pro nepřítel snazší, vyjímaje snad takové černé noci, jaké tu bývají, když měsíc jde na nov. I tak ale: při dobré, odhodlané, chlad-

nokrevné posádce by každý útočník musel zaplatit mnoha těžkými ztrátami, než by se mu podařilo ztéci palisády.

Podle toho, co jsem zaslechl u Ponků, posádka ovšem neměla potuchy, že se něco chystá. Náš příjezd jim tedy měl přijít víc než vhod – po naší zprávě mohli udělat útočníkům pořádnou čaru přes rozpočet.

Našli jsme si mezi křovím místočko k táboření, odkud byl dobrý rozhled do krajiny i na pevnost, a domluvili jsme se, že dovnitř zajedu se zprávou nejdřív sám.

Před dřevěnou ohradou nebyla živá duše, a když jsem se po mírném svahu dostal až k vchodu, uviděl jsem v bráně jen jednoho strážného s karabinou na rameni.

„*Good evening!* Dobrý večer,“ pozdravil jsem z dálky a přitáhl Hatátitlovi uzdu. „Kdo je tu velícím důstojníkem, příteli?“

Muž u brány si mě prohlédl od hlavy k patě, jako by mi chtěl vyčíst z očí, jestli opravdu přicházím s mírumilovnými úmysly, a pak na půl úst odpověděl:

„Plukovník Merrill.“

„Neznám; je v domě?“

„*Yes.* Jedete přímo za ním?“

„Jestli proti tomu nic nemáte. Kde ho najdu?“

„V důstojnickém baráku. Pojedete odtud...“

„Vím, vím, děkuju. Nejsem tu poprvé, vyznám se. *Good bye!*“

Projel jsem širokou, ale krátkou uličkou až k nízkému srubu, který se napohled od ostatních ani příliš neodlišoval. Seskočil jsem z koně, proběhl do těsné předsínky, odkud vedly několikery dveře napravo i nalevo. Zabušil jsem na první zprava, a sotva mě neznámý hlas pozval dál, vtrhl jsem dovnitř.

U hrubě opracovaného stolu seděli na těžkých jednoduchých židlích dva muži. Jeden z nich se zvedl – soudě podle výložek a prýmků to byl velitel. Ale mnohem víc pozornosti než on ve mně budil ten druhý. Byl to už starší člověk, překročil zřejmě vrchol mužného věku, ale jeho oči zářily bystrostí, energií a sebedůvěrou oněch lidí, kteří dokázali, že se dovedou se vším na světě vyrovnat vlastní vůlí

a silou. Dlouhý, trochu už prošedivělý vous mu sahal téměř na prsa a také prokvetlé vlasy splývaly dlouze až skoro na ramena. Každému, kdo se na toho člověka podíval, musela být na první pohled nápadná jeho mohutná, přímo obří postava. Legginy s třepením po stranách, bohatě vyšíváné a sahající sotva po kolena, měl zastrčené do vysokaček. Přes krátkou kazajku z jelenice měl navlečen lovecký kabát ze silné bizoní kůže a vespod ještě dost nápadnou vestu z měkoučké, doběla vydělané srnčí kůže. Mohutná bedra obepínal široký, přezkou vyzdobený pás (vězelo za ním několik příručních zbraní) a kolem silného krku se pohupoval řetěz z trháků šedých medvědů i hliněná dýmka míru, pěkná, i když jednoduchá umělecká práce. Švy loveckého kabátu zdobily jako obruba grizzly drápy – podle toho, co měl našito a co viselo na řetězu, jich musel složit pěknou řádku. Na hřebíku ve stěně, přímo za jeho zády, visel zřejmě jeho klobouk, úctyhodný bobří širák s nápadně širokou střechou, a dokonce s celým bobřím ocasem namísto stuhy.

V životě jsem toho člověka neviděl, a přesto jsem ho poznal hned při prvním pohledu, sotva jsem na něm utkvěl očima. Ano, *neviděl* jsem ho nikdy, ale slyšel jsem o něm snad už tisíckrát u táborových ohňů, v indiánských vigvamech na severu na březích Saskatchewanu i na jihu na pomezí Llana Estacada, mezi *trappery* i mezi vojáky. Ti všichni mluvili o něm, o jeho odvážných činech, ti všichni mi ho tisíckrát popisovali právě tak, jak jsem ho teď před sebou viděl na vlastní oči.

Jedním slovem: přede mnou neseděl nikdo jiný než – *Old Firehand*.

Sotva jsem si to uvědomil, podivil jsem se v duchu, že se s ním setkávám právě tady, když jsme ho s Vinnetouem čekali mnohem dál, až na severu, na missouruském přítoku Mankizitě. Ale ještě daleko větší údiv, ba úžas se mě zmocnil, když jsem zabloudil pohledem k jeho opasku a zjistil, že mezi jeho zbraněmi trčí rukojeť tak dobře mi známá – rukojeť mého vlastního nože!

Tak takhle to bylo! S Old Firehandem jsem tedy bojoval včera v noci ten vysilující zápas! Ted' už jsem chápal, proč jsem dopadl

tak, jak jsem dopadl. Porazit Old Firehanda v zápase – ne, podobná myšlenka mi teď, když jsem užasle civěl na jeho mohutné medvědí tělo, připadala prostě šílená. Anebo směšná. Anebo obojí zároveň.

Ale plukovník mi nedopřál času k tomu, abych se dlouho obíral svými úvahami.

„Přejete si?“

„Plukovník Merrill?“

„Yes.“

„Well – přišel jsem vás varovat. Chystá se na vás útok. Indiáni vás chtějí přepadnout.“

Plukovník se podíval po očku na *trappera*.

„Co to povídáte!“ zabručel. „Mohu se vás zeptat, jak jste na to přišel?“

„Indiáni mi to prozradili.“

„Cože? Vám? Jací indiáni?“

„Z kmene Ponkas. Vede je náčelník Parranoh.“

„A vy jste na ně kápl?“ dovtípil se. „Kde?“

„Asi tak den jízdy odtud – na jihovýchod,“ řekl jsem. Plukovník zas mrkl po Old Firehandovi a zabubnoval neklidně prsty na desku stolu. Zamyslel se.

„Well,“ řekl po chvíli, „mohl bych slyšet podrobnosti?“

„Jistě,“ souhlasil jsem a lehce se uklonil.

Několika slovy jsem pověděl, co jsem vyslechl včera v noci, ale nezmnínal jsem se přitom úmyslně ani o Vinnetouovi, ani o nočním zápase.

„Děkujeme vám, muži!“ Plukovník mi podal ruku a Old Firehand se zvedl ze židle a přešel blíž ke mně. „Vaše zprávy jsou vítané, i když nejsme tak na hlavu padlí, jak si to rudoši představují. Něco se nám už doneslo o jejich úmyslech.“

„To si myslím,“ poznamenal jsem, „přínejmenším vám muselo být nápadné, že se to najednou tady kolem pevnosti tak vyprázdnilo. Bývá tu indiánů jak smetí, a najednou ani živá noha! Mám pravdu?“

„Docela správně!“ potvrdil velitel.

„Míváte silnou posádku?“

„Teď je tu třicet mužů.“

„Proti stovce to není zrovna hodně.“

„Není to hodně, ale není to taky málo. A pak: mám pomocníka, který vydá za pár desítek indiánů, *sir*,“ usmíval se sebejistě plukovník Merrill.

„Rozumím. S Old Firehandem se může člověk pustit do boje i proti přesile.“

„Behold!“ Old Firehand se poprvé ozval. Měl hluboký, příjemný hlas. „Jak to, že mě znáte? Nepamatuju se, že bychom se někde my dva setkali.“

„Taky že ne!“ vpadl jsem mu do řeči. „Ale nejsem přece takový *greenhorn*, abych nepoznal člověka, o kterém mluví na Západě kdekdo. Jenom se divím, že se s vámi setkávám tady – my jsme vás hledali o kousek dál.“

„Kdo *my*?“

„Já a můj přítel. Zůstal zatím venku před pevností, schoval se v křoví.“

„Znám ho?“

„Jistě: je to Vinnetou, náčelník Apačů.“

„Vin – – –,“ Lovec ustoupil o krok a chytil se oběma rukama opěradla židle. Plukovník na mne jen vyvaloval oči. „Vinnetou – je tady,“ vypravil za sebe konečně po hezké chvilce Old Firehand. „Člověče, ničím jste mi nemohl udělat větší radost než tou zprávou!“

„Egad!“ Plukovník zahromoval z plných plic a zamnul si ruce. „Teď teprv nemám nejmenší obavy! S Vinnetouem a Old Firehandem rozpraším tu pakáž na všechny strany!“

„Nepředstavujete si to příliš snadně?“ zasmál jsem se.

„Pshaw!“ Old Firehand mávl rukou. „Snad nemáte strach? Když jste – ale počkat, neřekl jste nám zatím své jméno, *sir*! A jak teď o tom uvažuju... podle vzhledu... ano... ne, nemůžete být přece nikdo jiný než... než... Old Shatterhand!“

„Docela správně!“

„A ještě k tomu Old Shatterhand!“ vykřikl už úplně rozjařeně plukovník. „Takové setkání si dám líbit. Tři hvězdy Západu! To je mi milejší, než kdybych dostal prapor na posilu!“

Old Firehandovy oči se nějak rozšířily. Hnal se ke mně a uchopil svou mohutnou tlapou mou pravici a stiskl ji tak upřímně, že mi div nerozmačkal kosti.

„Old Shatterhand! Člověče, vás jsem už léta toužil poznat... opravdu, mám radost, mám radost...“

Vyprostil jsem s největším úsilím pravičku z jeho až příliš srdečného stisku.

„Jen aby!“ řekl jsem s úsměvem. „Dnes máte radost, a včera jste mi div nezakroutil krkem!“

„Já - vám? Nerozumím!“

Upadl do rozpaků, všechny rysy tváře jako by mu strnuly. Bavilo mě to, chvíli ho tak pozorovat.

„Myslíte, že přeháním?“ řekl jsem. „Mohu vám to dokázat velmi jednoduše! Máte ještě můj nůž - tamhle za opaskem!“

Tohle mu dodalo. Vyslal po mně bezmocný pohled, potom sklonil hlavu k pasu, podíval se po zbrani, jako by mu ji tam někdo tajně strčil, pak ten nůž vytáhl a položil si ho na dlaň.

„To je - - - to má být - - - to je váš nůž?“

„Mhm,“ přisvědčil jsem. „A doufám, že mi ho laskavě vrátíte, že si ho nezařadíte do své sbírky trofejí.“

„Damn it!“ zaklel tiše „Co vás to napadá! Tady máte svůj bowiák, vezměte si ho! A - - a - - odpusťte...“

„Ale nesmysl!“ Zasmál jsem se, zastrčil si tesák zpátky na místo a podal znovu Old Firehandovi ruku, takže jsem vzápětí musel zas přetrpět jeho medvědí stisk. „Co bych vám měl odpouštět! Sice jsem si včera jednu chvíli myslel, že přišla má poslední hodinka - ale řekl bych, že si nemáme co vyčítat. Ta rána pěstí taky nebyla právě projevem něžnosti.“

Old Firehand si zhluboka oddechl.

„Well - to je slovo, které rád slyším. Jak vidím, nejste netykavka, a to ctí každého pořádného chlapa!“

„To se rozumí! Včera jste mi dal pěstí do nosu, dobrá – zítra mi možná tatáž pěst zachrání život! Kdo ví!“

Old Firehand se rozchechtal, já taky a plukovník, který nerozuměl ani zbla celému rozhovoru, se na nás díval celý zkoprnělý. Teprve když jsme vysvětlili několika slovy, co se přihodilo, rozchechtal se také a smál se potom k neutišení.

„A vlastně jste to všechno zavinil vy,“ poplácal ho Old Firehand po rameni, až se mu epolety třásly. „Abyste věděl, Shatterhande, přišel jsem si do pevnosti pro trochu střelného prachu a zásob a plukovník se mi zmínil o svém podezření, pokud jde o indiány. Tak jsem se nabídl, že se vydám na výzvědy, že se pokusím vypátrat, co a jak je; no a přitom jsem narazil na vás! Na Ponky jsem pak sice neměl čas, ale stejně mi bylo jasné, že chystají nějakou všivárnu. Před dvěma hodinami jsem se vrátil a od té doby uvažujeme, jak se zařídit. Přijel jste včas a vhod!“

„Už jste se pro něco rozhodli?“ zajímal jsem se.

„Se stovkou rudých lumpů nebudeme dělat žádné cavyky. Postřílíme je.“

„Jsou to lidé, *sir*,“ řekl jsem.

„Ale chovají se jak zvířata,“ odpověděl zhurta. „Já vím, jak se na tyhle věci díváte vy, dost jsem o tom slyšel. Jenže vy jste neprožil to, co já – proto mám trochu jiné názory. A pak tuhle sběr vede Parranoh, a to je ničema, zrádce, lump, stonásobný vrah nebo jak si ho chcete pokřtít. A ten *nesmí* uklouznout. Mám nevyřízený účet, *sir*, a vysoký, v těch nevyúčtovaných položkách je krev!“

Plukovník bručel, přizvukoval Old Firehandovi s náramnou rozhodností:

„Samozřejmě, nebudem se s nimi mazlit!“

„Dobře, dobře, ale snad by bylo radno, počkat s rozhodnutím, dokud tu nebude Vinnetou, ne?“ mínil jsem.

„*Egad!* Vždyť já bych málem zapomněl! Shatterhande, já pro něho dojeďu, to mi nesmíte odmítnout, rozhodně ne! To bude překvapení! *All right!*“

Strhl svůj bobří klobouk z hřebíku a bouřlivě dupaje vyběhl ven. Díval jsem se za ním s úsměvem a představoval jsem si, jak asi bude překvapen Vinnetou, až uvidí starého přítele.

Když se oba vrátili, žádné slavnostní řeči se už nevedly. Naše čtveřice, Vinnetou, Old Firehand, plukovník a já, zahájila hned válečnou poradu, poněvadž v žádném případě nebylo radno ztrácet zbytečně čas. Plukovník navrhl docela mazaně, abychom narafičili všechno tak, jako by v pevnosti nikdo neměl potuchy o chystaném útoku. Stáhne prý i stráž před pevností, ale zato dokonale připraví posádku uvnitř. Každý dostane kromě pušky s bodákem ještě revolver a bowiák. Podle jeho mínění bylo důležité způsobit útočníkovi co největší ztráty hned při prvním pokusu. To otřese jeho sebevědomím, pak rudokožcům zajde chuť na obléhání – a vůbec na všechny podobné lotroviny.

Plán se nám dost zamlouval. Důležité bylo, abychom prvního zmatku Ponků co nejvíc využili: navrhli jsme, aby deset mužů z posádky, kteří patřili k dragounským oddílům, vyrazilo mezi rudochy hned po prvních salvách, aby je pokud možno rozprášili.

Indiáni nezahajují zpravidla útočné nájezdy před svítáním a nebylo důvodů předpokládat, že si budou počínat tentokrát jinak. Plukovník byl však velmi obezřetný a nařídil pro jistotu posádce bojovou pohotovost hned od půlnoci. Stáli připraveni za palisádami – s prsty na spouštích – na třech stranách odvrácených od řeky; na čtvrté ponechal velitel menší síly – jen pro jistotu, odtud se totiž sotva dal očekávat nepřátelský útok.

Čas nám ubíhal k nepřečkání pomalu, každá čtvrt hodinka se táhla jako hodina a zdálo se nám, že toho dne snad nikdy nevyjde slunce a nezačne nový den. Ve tmě před námi se nehnula ani myš, všechno bylo v dokonalém klidu, a přece jsme věděli, že se tu někde, a patrně hodně blízko, skrývá stovka krvežíznivých rudochů.

Ranní svítání přineslo silný opar mlhy od řeky. To se ovšem indiánům výborně hodilo, zatímco nám to ztížilo postavení – jestli byl jindy z pevnosti dobrý výhled až daleko do kraje, teď jsme dohlédli ještě tak nejvýš k horní polovině svahu, na němž byla pevnost vy-

budována. A na tom kousku půdy, ačkoli jsme si mohli oči vykukat, jsme žádného rudého bojovníka neviděli.

Konečně se dole při řece, na úpatí pahrbku, začal z šedobílého oparu rýsovat jakýsi široký, temný, neurčitý stín. Stával se zřejmější a zřejmější, začínal nabývat pevnějších obrysů a po několika okamžicích jsme mohli už rozeznat jednotlivé postavy – ano, přibližovali se Ponkové.

„*Have care!*“ zasykl ostře Old Firehand. „Pozor – a nestřílet! Teprve až řeknu!“

Stín se proměnil už zřetelně v neuspořádaný zástup postav. Ponkové si musili být svou věcí úplně jisti, když přicházeli tak neuspořádaně, v jakémsi chumlu, a ne v té široké, obkličující linii jako obvykle při podobných útocích. Ale buď jak buď, nastávala rozhodující chvíle.

Byli asi padesát metrů od nás, když se ozval klidný, ale rozhodný Old Firehandův hlas:

„*Palte!*“

Vzápětí zahřměla salva a mezi útočníky propukl zmatek. Na takové přivítání nebyli zřejmě připraveni – na okamžik zůstali stát jako přimražení, němě jen zírali k pevnosti; ale potom vzduchem zaburácel mohutný, vzteklý jekot. Siouxové se vrhli – mávajíce tomahavky nad hlavami – přímo proti palisádové ohradě.

„*Palte!*“ vykřikl Old Firehand podruhé. Výstřely znovu zarachotily a *westman* se už hnal k bráně a mával rukama: „A teď na koně – a mezi ně! Ale rychle, rychle!“

Brána se otevřela a deset dragounů se vyřítilo přímo do nejhustšího chumlu nepřátel.

Palba pokračovala. Snažil jsem se mířit tak, aby mé rány pokud možno nezabíjely, nanejvýš zraňovaly, ačkoliv pohled na rozdivočilé indiány nenechával na pochybách, jak by asi s námi naložili, kdyby... Vinnetou a Old Firehand, kteří mi stáli zpočátku po boku, zmizeli a teprve později jsem se od nich dozvěděl, že se hned po prvních ranách přehoupli přes plot a vrhli se do boje. Já jsem odhodlal medvědobijku i henryovku – byly by mi teď jen na obtíž –

a vyběhl s revolverem v ruce ven za dragouny. Asi polovina posádky se tak vyhrnula do pole, brána se potom za nimi hned zavřela a ostatní pokračovali v palbě z pušek přes palisády.

První nápor dragounů úspěšně rozkolísal řady indiánů. Ustoupili až k úpatí pahrbku, tam ovšem stál Parranoh a šikoval je znovu do útočné formace. Zřejmě si nemínil dát vyrvat vítězství z rukou, pokládal je prostě za hotovou věc. A ačkoliv utrpěli jeho lidé už ztráty, měl přece jen ještě pořád nad námi převahu. Aspoň pokud jde o počet bojovníků.

Jak jsem se hnál k Old Firehandovi a Vinnetouovi, viděl jsem všude kolem sebe už raněné i mrtvé. Old Firehand mi v těch okamžicích připomínal hrdiny dětských knih, o nichž jsem tak často četl; rozkročil se doširoka a mohutnými rozmachy svých medvědíků pěstí tepal indiány jednoho za druhým, jak mu je sem vojáci naháněli. Dlouhé, po ramena sahající vlasy mu vlály kolem hlavy jako hříva a jeho tvář vyjadřovala nejvyšší uspokojení a vítězně se šklebila.

Pásl jsem po Parranohovi, ale ten – sotva mě spatřil – dal se na rychlý ústup. Proklouzl mezi houfem bojujících Ponků, neunikl však pozornosti Vinnetouově. Apač se za ním vrhl – docela proti svým zvyklostem s divokým nenávisným pokřikem:

„Parranoh! Athabaský pes prchá před náčelníkem Apačů? Počkej! Země otevře ústa a napije se Parranohovy krve a supové roztrhají jeho tělo!“

Odhodil tomahavk daleko od sebe, vytrhl z opasku nůž a skočil bílému náčelníkovi po krku. Ale k tomu, aby zasadil smrtelnou ránu, nedošlo. Protože v témž okamžiku, kdy vykřikl, jako by projela Old Firehandovým tělem elektrická jiskra. Trhl sebou, setřásl dva tři útočící Ponky, rozrazil houfec nepřátel a skočil Vinnetouovi přímo do rány. Stačilo těch několik vteřin, aby si uvědomil, že má na dosah nepřítele, po kterém prahl tak dlouhou dobu. „Tim Finnetey!“ zařval hromovým hlasem. A stejně pronikavě: „Vinnetou – ten člověk patří mně!“

Parranoh okamžitě poznal Firehandův hlas. Strnul, ztuhl, ztvrdl – a pak, jako by se teprve teď přesvědčil, že to skutečně není přelud, že se mu nic nezdá, že proti němu doopravdy stojí i Old Firehand, vytrhl se Vinnetouovi, jehož pozornost na chvíli Firehandovým křikem ochabla, a řítil se úžasnou, nevídanou rychlostí pryč. Ten chlap musí být výborný běžec, napadlo mě, a jaksi podvědomě jsem setřásl dva indiány, kteří na mne doráželi, a hnál jsem se v patách za Vinnetouem a Old Firehandem. Nevěděl jsem vlastně, proč se za Parranohem tak zuřivě štvu, mně osobně přece nic neudělal, i když za tu lumpárnu, kterou chystal na Fort Niobraře, zasloužil po zákonech prerie kulku; ale cítil jsem, že účty, o nichž mluvili v náznamech Old Firehand a Vinnetou, byly příliš vážné, než aby směl takový chlapík beztretně upláchnout.

Měl jsem tu výhodu, že jsem si mohl Parranoha trochu nadběhnout, a byl jsem tedy o kus před oběma svými přáteli. Vinnetou byl dobrý běžec, ale takový náskok, uprostřed houfu bojujících mužů, by se byl dal stěží dohnat. A Old Firehand, ačkoliv měl všech pět pé nejlepšího préríjního lovce, byl už přece jen příliš v letech, sotva mohl se zdarem absolvovat vysilující závod na život a na smrt. Parranoh se řítíl vpřed jako smyslů zbavený, vůbec zřejmě nemyslel na to, že by si měl odměřit síly, ani se nepokoušel podle indiánských zvyklostí kličkovat v běhu sem a tam, aby si aspoň poněkud odpočinul a unavil soupeře změnou rytmu. To pro mne byla jistá výhoda, ostatně velice vítaná, když moji přátelé už zůstali kus pozadu. Když jsem uslyšel Vinnetouův hlas, zazníval z dost značné dálky: „Old Firehand ať neběží dál! Můj bílý bratr chytí tu athabaskou ropuchu! Má nohy rychlé jak bouře a nikdo mu neunikne!“

Trochu to přeháněl můj dobrý Vinnetou; měl jsem co dělat, abych záhadnému bílému náčelníkovi stačil; pořád byl mezi námi rozdíl přinejmenším dvaceti kroků. Ale když se Parranoh blížil ke skupině keřů, musel jsem ze sebe vydat všechno. Kdyby vklíčkoval do křoví, ztratil bych ho z dohledu – a hleďte ho pak někde! Můj rychlý sprint v posledních metrech ukázal, že jsem si přece jen šetřil líp síly: dostal jsem se k Parranohovi tak blízko, že jsem slyšel, jak sípe

námahou. Neměl jsem u sebe nic než dva prázdné, vystřílené revolvery a bowiák. A ten svůj nůž jsem tedy v tomhle okamžiku vytasil z opasku.

Najednou Parranoh prudce uskočil. To byl jeho plán – počítal nejspíš, že ho setrvačností přeběhnu, takže se mi dostane do zad a sám mě napadne první. Jestli si to však *takhle* představoval, přepočítal se důkladně. Ten trik jsem znal a víceméně jsem i čekal, že se o něco podobného pokusí. A tak jsem se se stejnou rychlostí vrhl stranou i já – a tu jsme se oba najednou v nejprudším běhu srazili. A on, aniž jsem to chtěl, narazil celou váhou těla přímo na můj připravený vy-tasený nůž.

Náraz byl nesmírně prudký – oba jsme se zřítili k zemi. Okamžitě jsem byl zas na nohách a postavil se do střehu, protože jsem ještě nevěděl, jestli je Parranoh zraněn, nebo co se s ním vlastně děje. Když zůstával ležet stále bez hnutí, zarýváje se křečovitě rukama do země, sklonil jsem se k němu: zdálo se mi, že života je v něm už namále. Jeho dech byl stěží slyšitelný, bylo to takové sotva znatelné chroptění.

Stál jsem nad ním najednou v těžkých rozpacích, zmocnila se mě úzkost a nejistota. Viděl jsem umírat už dost mužů, na Západě i jinde, a byl jsem nejednou svědkem jejich poslední hodinky, jejich smrtelného zápasu – vždyť často jsem tak musel prostě hájit vlastní život. Ale tahle zvláštní smrt člověka, jehož jsem vlastně vůbec neznal, na mne najednou zapůsobila až nesmyslně tíživě.

Ano, zasloužil si takový konec, ale přece jen...

Teprve Vinnetou mě vytrhl z toho podivného stavu.

„Šarlí je rychlý jako šíp a jeho nůž zasáhne jistěji než střela,“ řekl, když doběhl a uviděl bezvládně ležícího Parranoha. „Ozdobí se můj bratr skalpem náčelníka?“

Udiveně jsem se na něho podíval.

„Víš přece, že nikdy nic takového nedělám!“

„Tak si ho tedy vezmu já!“ vykřikl vzrušeně. Takovým nenávisným, krutým hlasem, jaký jsem z jeho úst dosud nikdy neslyšel. Kdybych teď napsal, že mě překvapilo, co udělal v příštím okamžiku,

ku, vystihovalo by to málo; nevystihovalo by to vůbec nic! Byl jsem prostě omráčen, doslova omráčen. Vždyť Vinnetou nikdy nic takového v mé přítomnosti neudělal! Vždyť to bylo něco, co bylo apačskému náčelníku naprosto cizí! Vždyť se sám několikrát výslovně toho barbarského zvyku zřekl! Jak silně asi musel nenávidět tohoto Tima Finneteyho, když se neovládl a odřízl mu bez nejmenší výčitky svědomí jeho kšticí! Nedovedl jsem si to v té chvíli vůbec srovnat v hlavě – a musel jsem si počkat ještě několik dní, než jsem se dozvěděl tajemství, které si Apač nechával sám pro sebe a které střežil přede všemi – i přede mnou.

Když Vinnetou odřízl skalp a očistil si zakrvavený nůž v trávě, zvedl se, aniž se na mne podíval, a vrátil se zpátky k pevnůstce. Šel jsem za ním mlčky, neodvažuje se ho zeptat na nic; ostatně mě začala najednou znepokojovat jiná věc: kde je Old Firehand?

I když běžel mnohem volněji, musel se tu už někde vynořit, toužil přece tak zuřivě po tom, aby dostal Parranoha! Za několik málo vteřin se ukázalo, že jsem se znepokojoval oprávněně. Zaslechli jsme z dálky jakési volání. Vinnetou se naráz probral:

„Old Firehand!“ vykřikl. „Uff! Musí to být on, prchající Ponkové nebudou přece k sobě přivolávat nepřítele!“

„Musíme k němu! Zaběhl nejspíš někam falešným směrem!“

Pustil jsem se tryskem bez dalších řečí rovnou na východ a Vinnetou vyrazil stejně rozhodně na sever. Všiml si toho první a v běhu zavolal:

„Kam běží můj bílý bratr? Bylo to na severu, Šarlí!“

„Ne, ne – na východě... poslouchej!“

Volání se opakovalo.

„Určitě je to na východě,“ řekl jsem, „bezpečně to rozeznávám!“

„Ne. Old Shatterhand se mýlí!“ Vinnetou se zastavil a chvíli poslouchal.

„Dobrá! Nebudeme se dohadovat! Vinnetou ať běží na sever; já poběžím tímhle směrem!“

„*Howgh!*“ odpověděl jediným slovem a hnál se mohutnými skoky dál. Utíkal jsem na druhou stranu a pokřikoval přitom bez přestání z plných plic: „Už běžím, Old Firehande, už běžím!“

Výkřik, který jsem zaslechl za chvíli, mě přesvědčil o tom, že tentokrát to byl Vinnetou, koho oklamaly smysly. Volání docela zřetelně sílilo právě v mém směru. V běhu jsem si nabil revolvery a zamířil k jednomu z křovitých trsů, odkud se zřejmě pokřik ozýval. Poblíž leželi bezvládně tři indiáni, ale za porostem se další tři sáпали na Old Firehanda, který byl zraněn a kleče se bránil – z posledních sil! Cítil jsem, jak mi po tom prudkém běhu bijí prudce tepny, a uvědomil jsem si, že je svrchovaně nebezpečné se odvážit nejistou rukou výstřelu. Jenže nic jiného jsem neměl asi na vybranou, i když chybná rána mohla poslat na onen svět toho, jemuž jsem přišel na pomoc. Musel jsem se toho odvážit! Zamířil jsem – a našťěstí tento jediný výstřel stačil. Když se první Sioux skácel, druzí vzali nohy na ramena a ztratili se v křoví. Old Firehand si držel krvácející nohu a prudce oddychoval.

„Díky bohu, *sir* – přišel jste v nejvyšší čas!“

Mávl jsem rukou a ohledával krvácející ránu.

„Jste zraněn! Je to vážné?“

„Na to neumřu,“ mínil Old Firehand, ale sykal bolestí. „Ti chlapi se na mne nemohli jinak dostat, tak sekali tomahavky po nohách. Vzali mě po stehně!“

„Podívám se na to trochu,“ navrhl jsem. „Na tomhle bývá nejnejpříjemnější ztráta krve!“

„*Well* – říkám vám, že se na to neumírá!“ Old Firehand statečně přemáhal bolest; rána jistě bolela, i když nebyla nějak zvlášť nebezpečná. „A víte, jak se to stalo? Běžel jsem za vámi a najednou se přede mnou objevilo šest rudochů – a já měl jen nůž a pěsti! Jinak bych je byl dávno vyřídil, ale takhle! No, měl jsem na kahánku, máte to u mne k dobrému! Konečně, dokázal jste, že jste Old Shatterhand!“

V té chvíli přikvapil už také Vinnetou; bez dlouhých řečí přiložil ruku k dílu; oba společně jsme Old Firehanda obvázáli a odvedli ho do pevnůstky. Bylo už vlastně po boji – bez Parranoha se proměnily

tlupy Ponků jen v ostrůvky zoufale bojujících skupinek. Plukovníkův plán zapůsobil tak, jak si představoval. Až příliš zapůsobil, myslil jsem si, když jsem na zpáteční cestě pozoroval vojáky z posádky, jak přivlékají na jedno místo mrtvé indiány. Pěšácké bodáky a šavle dragounů způsobily mezi Ponky hotový masakr. Odhadoval jsem, že jich dobrá třetina zůstala ležet mrtva; a víc než dvacet jich bylo zraněno tak těžce, že ani nemohli utéct. Až příliš krvavá lekce...

„Tak vidíte – chtěli jste za mnou, do *hide-spotu*, a zatím mě tady ošetřujete jako lazara,“ smál se druhého dne Old Firehand, když mu Vinnetou, dokonalý znalec přírodních léčebných prostředků, vysvětloval, jak je třeba ošetřovat ránu, která podle něho potřebovala asi dva týdny klidu.

„Setkali jsme se s Old Firehandem,“ odpověděl Vinnetou klidně, „a to jsme chtěli. Můj bratr Shatterhand i já zůstaneme u Firehandova lůžka. Nebudeme počítat dny, než přijedeme do *hide-spotu*.“

Trvalo to skutečně těch Vinnetouem určených čtrnáct dní. Plukovník Merrill zatím podal zprávu o přepadení do Fort Randallu a dostal posilu dvaceti mužů a rozkaz, aby zajatce poslal do Randallu, že budou postaveni před řádný soud. Ponkové se ještě nějakou dobu potulovali po okolí (vojáci zjistili při průzkumu, že odvěkli Parranohovu mrtvolu – pravděpodobně aby ji slavnostně pohřbili), zaútočit podruhé se ovšem už neodvážili.

Myslil jsem, že se v těchhle dnech poměrného klidu dozvím aspoň něco z tajemství, které obestíralo bílého náčelníka. Ale Vinnetou i Old Firehand mlčeli, ani slůvkem se o něm nezmiňovali – a já jsem samozřejmě taky s písničkou na tohle téma nezačínal. Takže po celou tu dobu, co jsme byli spolu, se kupodivu mezi námi třemi Parranohovo jméno nevyslovilo ani jednou.

12. Doupě

Bylo to na naší cestě k *hide-spotu*, k Mankizitě, dnes zvané White River, na jejíchž březích měl Old Firehand *doupě*, jak obvykle nazýval svůj lovecký srub. Ještě navečer jsme se přebrodili přes řeku Keya Paha, přítok Niobrary, a teď, když už se blížila noc, jsme vychutnávali po vytrvalé, dlouhé jízdě chvíli zaslouženého odpočinku.

Seděl jsem u táborového ohně s Old Firehandem, už uzdraveným a zase čilým, a Vinnetou se právě chystal na hlídku. Jako obyčejně se mlčky zvedl, vzal do ruky svou stříbrnou pušku a s lehkým pokynem ruky se s námi rozloučil. Seděli jsme až dosud ve trojici a Old Firehandovi se nějak nechtělo přerušit příjemný večer s Vinnetouem.

„Nezůstane můj bratr raději u ohně?“ řekl. „Stezky Arapahů těmito končinami nevedou. Tady jsme v bezpečí i bez hlídek.“

„Apačovo oko zůstává vždycky otevřené. Vinnetou nedůvěřuje noci: je to žena!“

S touhle lakonickou odpovědí zmizel apačský náčelník v temnotě a nedal ani Old Firehandovi příležitost, aby ho dál přemlouval. Tón, jakým to řekl, mě ostatně trochu překvapil. Ani nevím proč, snad jen ze žertu jsem poznamenal:

„Náš přítel nemá ženy zrovna v lásce.“

Byla krásná noc, tichá, vonící, plná hvězd; v takových řídkých chvílích pohody často člověka přímo něco nutí k důvěrnému rozhovoru, k tomu, aby se svěřil příteli s nejtajnějšími myšlenkami. A takovou chvíli si pak pamatuje léta a léta.

Old Firehand si sundal z krku dýmku, nacpal si ji a zapálil.

„Myslíte?“ řekl po chvíli zamyšleně.

„Mýlím se?“

Lovec potřásl hlavou a vypouštěl z úst malé obláčky dýmu.

„Vypadá to, že jim nemůže přijít na jméno, víd'te? A přesto byla žena, pro kterou byl ochoten se bít s celým světem. Ovšem od té doby, pravda, pro něho žádná *squaw* neexistuje.“

„Neodvedl si ji do puebla na Riu Pecos? Proč?“

„Měla ráda někoho jiného.“

„Hm, hm. Dost divné – indián se na tohle obyčejně moc neptá.“

„Ten člověk, kterého měla ráda, byl Vinnetouovým přítelem.“

„Znám ho?“

„Znáte,“ řekl s malým zaváháním. „Jmenuje se *Old Firehand*.“

Trhl jsem sebou – ne, něco takového jsem nečekal! Pravda, nej-různějších podivných osudů a vztahů znal Divoký západ desítky a stovky, patřily prostě k jeho zvláštnostem, ale že právě Vinnetou a *Old Firehand* – – –! Zvědavost mi nejspíš koukala z očí, i když jsem se samozřejmě dál neptal na nic, poněvadž *Old Firehand* se pousmál:

„Jste zvědav? To je minulost, *sir*, nechme to spát. Ne že bych vám nedůvěřoval, naopak, jen s vámi bych o těch věcech mohl mluvit, s nikým jiným na světě. Ale opravdu: nechme to spát – když jste mi tak milý.“

„Děkuji vám,“ řekl jsem tiše. Dovedl jsem si představit, co to znamenalo, když se starý, uzavřený prérijní lovec odhodlal k takovému důvěrnému tónu.

„Nechtěl jsem vyzyvat, to rozhodně ne,“ dodal jsem.

„Já vím, já vím, *sir*,“ mávl rukou. „Pojďte mluvit o něčem jiném!“

Přikývl jsem a chtěl jsem převést řeč na své budoucí plány: byl bych totiž rád strávil nějakou dobu mezi lovci kožešin a potom se vydal dál k jezerům přes Dakotu a město s divným jménem *Psí pré-rie*.

Ty krajiny jsem příliš neznal a myslil jsem si potají trochu sobecky, že *Old Firehandova* společnost je to nejprjemnější, co může cestovatele jako já v těchto končinách potkat. Sáhl jsem po větvi, abych přiživil trochu oheň, když najednou *Old Firehand* vzrušeně vyskočil a chytil mě za ruku.

„Odkud to máte?“ vyhrkl rozčileně.

„Co?“

„Ten prsten!“

Podíval jsem se na ruku – v záři plamenů se blýskal Harryho prsten opravdu nápadně. Potrásl jsem hlavou.

„To je památka na jednu z nejtěžších chvil, co jsem kdy prožil.“

„Smím se podívat?“

„Ale jistě.“

Sundal jsem prsten, on po něm rychle hmátl, přímo po něm chňapl, a pak si ho se zimničnou nedočkavostí hezkou chvílí prohlížel. Potom se rozechvělým hlasem zeptal:

„Kdo vám ho dal?“

Udiveně jsem zvedl oči: jak se chvěl, jak vzrušeně oddychoval!

„Jeden chlapec v New Venangu,“ odpověděl jsem.

„V New Venangu!“ vykřikl. „Vy jste byl u Forstera! Viděl jste Harryho? Říkal jste – památka na nejtěžší chvíli – Harry s tím měl něco společného? Co se vám stalo?“

„Nestalo se nic – díky Hatátitlovi. Jinak se mohlo stát mnoho, mohl jsem se proměnit zaživa v chutnou porci pečínky,“ řekl jsem, navlékaje si zase prsten na prst.

„Ne, mluvím vážně!“ Old Firehand najednou zpřísněl. „Velmi vážně! Musím vědět, odkud máte ten kroužek, mám na to právo – jako nikdo na světě!“

Položil jsem mu ruku na rameno:

„Uklidněte se, uklidněte! Copak jsem řekl, že si před vámi chci nechat něco pro sebe?“

„Já vím, já vím,“ Old Firehanda neopouštělo vzrušení. „Ale mám se co držet, nemyslete si! Mít ten prsten někdo jiný, byl by to pro něho ortel smrti: chápejte, *potřebuju* vědět, co se stalo, prosím vás, promluvte už konečně!“

Hořel netrpělivostí, dokonce mě chytil za rameno a tiskl mě, jako by ze mne chtěl tu historii vymáčknout. A což teprve, když jsem začal vypravovat! Oči na mě mohl nechat, ruce svíral v pěst, posedával, přísouval se blíž a blíž a co chvíli si zoufale sahal ke krku, jako by *jemu* plameny hořícího petroleje olizovaly tvář. Potom, když jsem líčil svůj a Harryho úprk před hořící záplavou, nevydržel prostě sedět: vyskočil, oči se mu rozšířily, jak přímo hltaly každý pohyb

mých rtů, zasténal – a nakonec mně úzkostlivě sevřel ruku tak, že mi ji málem rozdrtil.

„Heavens! Dobré nebe!“ Vydechl si šťastně, když jsem vylíčil, jak jsme vyšplhali srázem až nahoru, do bezpečí. „To bylo strašné! Věděl jsem, že všechno dobře dopadlo, vždyť tady sedíte přede mnou a vidím Harryho prsten, a přesto – takový strach! Vážně – jako bych nevěděl, že vám Harry dal nakonec prsten!“

„Jenže on mi ho nedal,“ zavrtěl jsem hlavou. „Já mu ho stáhl z prstu – náhodou. Harry totiž přede mnou utekl.“

„Utekl?“

„Utekl – a když jsem pak šel druhý den ráno za ním, div jsem nepřišel o krk. Byl ve společnosti nějakých lidí, kterým se podařilo vyváznout, protože měli chajdu až nahoře při vršku. A víte, co mi řekli? Že jsem jednal jako zbabělec!“

„Harry to řekl taky?“

„Harry taky,“ usmál jsem se. „Ani mě nenechali pořádně promluvit. Práskli po mně hned z pušky!“

„To je... to je celý Harry,“ zabručel Old Firehand a sklopil oči. „Ze všeho nejvíc nenávidí zbabělost. A co se vlastně stalo s Forsterem?“

„To nevím,“ pokrčil jsem rameny. „Ale krom těch lidí, které jsem viděl, nikdo myslím z toho pekla živ nevyvázl.“

„Hrozné,“ bručel Old Firehand. „Když se to tak vezme – všechno kvůli tomu, aby pár lidí vydělalo o nějaký dolar víc!“

„Mohu se vás na něco zeptat?“ ozval jsem se. „Vy jste znal Emeryho Forstera?“

„Jednou jsem byl za ním v New Venangu. Nosil ten svůj nos hezky nahoře! A na peníze byl jak čert. Se mnou ovšem jednal dost slušně, měl k tomu své důvody.“

„Tak? A vy jste se u něho setkal s Harrym?“

„S Harrym?“ opakoval, usmívaje se trochu záhadně. „Ovšem, Shatterhande, setkal jsem se u Forstera s Harrym, a v Omaze, u jeho bratra, a ještě jinde na pár místech.“

„Poslyšte, o tom chlapci bych se rád něco dozvěděl. Je to šikovný hoch!“

„Hm, hm,“ zahuhlal. „Něco vám o něm povím... časem. Teď ne, to vaše vypravování mi trochu vzalo dech, nedovedl bych se ani pořádně soustředit. A copak on vám neřekl, co v New Venangu dělá?“

„Zmínil se, že se tam chce zdržet jen načas.“

„Aha! No, hlavně že unikl tomu šílenství! Ano, ano, je šikovný, to jste správně řekl, má otcovu školu. Dovede poslat kulku na správné místo, nepříteli rovnou mezi žebra! To byste viděli!“

„A kde žije jeho otec?“

„Kde žije? Každou chvíli někde jinde, Shatterhande, ale chlap je to pořádný, to vám odpřisáhnou. Dobře se známe – třeba vám ho jednou představím.“

„To bych byl docela rád, *sir*.“

„Uvidíme. Rozhodně byste si zasloužil, aby vám řekl aspoň děkuju za to, co jste udělal pro Harryho.“

„O to nejde, *sir*, ani jsem to tak nemyslel.“

„Ale samozřejmě!“ Old Firehand mě přátelsky plácl po rameni. „Rozumíme si přeci, Shatterhande! Prsten jsem vám vrátil? Dobře... no, a já půjdu vystřídat Vinnetoua na stráž. A vy se skulte na bok a pořádně se prospěte. Ať jste ráno jako rybička! Zítřka si dáme pořádně do těla, my a naši mladíci taky,“ kývl směrem, kde stáli naši koně.

Věděl jsem, že už o Harrym nebude hovořit. Přikývl jsem, zabalil jsem se do příkrývky a zeptal se ještě:

„Ale chtěl jste zítřka dojet jen do Green Parku?“

„Ano, trochu jsem si to rozmyslil. *Good night!*“

„*Good guard!*“ zahučel jsem už zpod příkrývky. „A nezapomeňte mě probudit, k ránu vás vystřídám!“

„A dejte pokoj! Už jste pro mne udělal víc než dost, tak pro jednu mohu aspoň místo vás mít oči otevřené až do rána.“

Opravdu bych nesměl být Old Shatterhandem, ale tím nejzelenějším ze všech zelenáčů, abych nevěděl, na čem teď jsem. Jistě, bylo to

jasné jak slunce na nebi: *Old Firehand byl Harryho otcem!* Za prvé – to neobyčejné rozčilení, když jsem mluvil o neštěstí v údolí petrolejových pramenů. Za druhé – ty podivné poznámky o Harryho otci! A za třetí – ta jeho slova: Už jste pro mne udělal dost! Opravdu, bylo to jasné, i když to taky bylo to jediné, o čem jsem měl zatím jasno. Pokud jde o vztah k Vinnetouovi, o Parranoha a o nevyřízené účty mezi Firehandem, Vinnetouem a bílým náčelníkem, tápal jsem v mlhách jako předtím. Dost mě to tu noc potrápilo, pořád a pořád jsem se tím v myšlenkách zabýval a dlouho jsem nemohl usnout. Myslím, že jsem byl rozrušen přinejmenším tak jako Old Firehand.

Když jsem se ráno probudil, byl jsem u ohně sám. Bylo chladné, svěží jitro. V malém plechovém kotlíku se vařila nad ohněm voda, několik kroků dál ležel zbytek našich zásob, díl z včerejšího úlovku masa a pytlík s moukou. Uklidnil jsem se z prvního překvapení, moji přátelé nebyli jistě daleko, nejspíš někde u říčky. Vychumlal jsem se z přikrývky, protáhl tělo několika cviky a šel se omýt k vodě.

Tam stáli oba, Vinnetou i Old Firehand, zabraní do rozhovoru – snad nakonec do rozhovoru o mně? Když jsem na ně křikl, trhli sebou prudce, jako bych je přistihl při něčem podezřelém; nejistý pohled je prozradil, ale samozřejmě se ihned vzpamatovali. Začali z jiného soudku o tom, jak pěkně začíná den, jaký notný kus cesty musíme ujet. A mluvili tak ohleduplně, mile, přívětivě, řekl bych skoro něžně! Už dřív jsem si všiml, že ti dva si navzájem prokazují všemožné pozornosti, jako by chtěli pokaždé znovu dokázat, jak si jeden druhého váží. Dva sourozenci, kteří se odmalička zbožňují, se k sobě nemohli chovat líp. A teď jako by se ta vzájemná laskavá péče přenesla na mne.

Sedli jsme na koně a vyrazili. Vzduch byl stále ještě příjemně chladný, zelený obzor prerie se kolem nás rozprostíral takřka do nedozírna a odpočatým zvířatům se běželo báječně. Byla to rozkoš. Teprve k polednímu, když jsme urazili hezký díl cesty, jsme si po prvé dopřáli odpočinek a utábořili se.

Old Firehand jel prozkoumat okolí, které sám vybral k utáboření, a já jsem zatím připravoval něco pro naše vyhladovělé žaludky. Vinnetou se mi díval přes rameno a najednou mě oslovil:

„Můj bratr Šarlí je odvážný jako divoká puma a mlčenlivý jako skála.“

Udiveně jsem povytáhl obočí, ale neřekl jsem nic. Měl to být zřejmě úvod k něčemu a byl jsem zvědav, co to bude.

„Projel záplavou hořícího petroleje, a svému bratru Vinnetouovi se o tom nezmínil,“ řekl po chvilce.

„Jazyk muže se podobá noži ve střence,“ odpověděl jsem. „Je ostrý, špičatý a je líp, když je v ní schován. Nehodí se k tomu, aby si s ním člověk jen tak pohrával.“

„Můj bratr mluví velmi moudře. Ale Vinnetoua zarmucuje, když se Šarlího srdce uzavírá do sebe; potom se podobá kamenu, v jehož nitru jsou skryty zlaté žíly.“

„A náčelník Apačů otevřel své srdce bílému příteli úplně?“

„Ano. Apač mu ukázal všechna tajemství prerie. Naučil ho hledat a číst stopy a seznámil ho se vším, co musí znát velký bojovník.“

„Jistě, nepopírám: to můj rudý bratr udělal. Ale mluvil někdy o Old Firehandovi, který je blízký jeho duši, a o ženě, na kterou vzpomíná jeho srdce?“

Vinnetou sklonil hlavu a maličko jí zavrtěl:

„Apač ji miloval, ale jeho láska nebydlí v ústech. Ale proč můj bratr nevyprávěl o chlapci, kterého Hatátitlá vynesl i s ním z ohně?“

„Vinnetou by si mohl myslit, že se chlubím. A pak: nevěděl jsem, že by tě to mohlo zajímat. Ty znáš toho chlapce?“

„Vinnetou ho nosil ve svém náručí; chytal mu ryby v řece; učil ho vypouštět šíp z luku a krotit divokého mustanga; seznámil ho se všemi jazyky rudých mužů a nakonec mu daroval zbraň, jejíž koule zastřelila Ribannu, dceru Assiniboinů.“

Přešel mi najednou mráz po zádech. Zmocnila se mě jakási divná domněnka, zaháněl jsem ji, ale vracela se zas neodbytně dál a já jsem se ji neodvažoval vyjádřit slovy, ani sám pro sebe ne. Alespoň kdyby se byl právě teď nevrátil Old Firehand, kdybych alespoň ještě

chvilí mohl mluvit s Vinnetouem mezi čtyřma očima! Po celou tu dobu, co jsme pak seděli u oběda, jsem myslel na Vinnetouova slova a hledal souvislosti s tím, co mi předtím v útržcích a náznacích řekl Old Firehand. Bylo to skutečně tak, jak jsem si to představoval? Měl jsem pravdu, když jsem se domníval, že Old Firehand je otcem Harryho a že jeho matkou je ta, kterou kdysi jako dívku miloval Vinnetou? A která se přesto stala ženou bílého lovce Old Firehanda?

Po několika hodinách odpočinku jsme pokračovali v jízdě. Zvířata jako by tušila, že u cíle je očekává několikadenní odpočinek: klusala bystře, téměř bez pobízení, a už navečer, za soumraku, jsme dorazili k úpatí horského hřebene, za nímž leží údolí řeky Mankizity. Old Firehand nás vedl roklinou, která zřejmě ústila k vodě – přijížděli jsme už k cíli své dnešní etapy.

Jak jsme se prodírali mezi křovinami, zastrachalo to v jedné z těch houštin a k našemu překvapení se objevila mezi větvemi hlaveň pušky a zároveň se ozval přísný hlas:

„Smím prosit heslo, *meššúrs*?“

„Statečně!“

„A dál?“

„Mlčky!“

„Správně – hihihi!“

Tohle zasmání mi stačilo – věděl jsem, na čem jsem.

Křoví před námi se rozhrnulo, pak se z něho vynořila plstěná hučka se zprohýbanou střechou, antikvární exemplář, nad kterým by rozkoší zaplesalo srdce každého starožitníka, a nakonec se vyklubala z roští na světlo boží i bradatá, hustě zarostlá tvář, všude samý vous, z které vyzývavě trčel do světa nos prostě ohromujících rozměrů, bachratý jako okurka. Nic víc z toho obličeje nebylo vidět, krom toho nosu a krom dvou živých, chytrých očiček, která bez přestání jezdila sem a tam, jak si náramně chytrácky prohlížela nás tři příchozí.

Krom té vousaté tváře a neuvěřitelné hučky jsme z chlapíka neviděli skoro nic – vězel totiž v dlouhém starém jezdeckém kabátě,

div ho necoural po zemi, jako by to byl dědečkův župan, do něhož se z rozpustilosti nastrojil. Zpod tohohle víc než dostatečného oblečení vyčuhovaly dvě nohy, hubené na kost a křivé jak půlměsíc; vězely v legginech přímo metuzalémského stáří, ty jistě už aspoň před deseti lety musely být svému majiteli malé; vždyť na nich praskal kdejaký šev. A pokud jde o boty, jeho vysokáčky byly tak veliké, že... no, že v případě potřeby by se do nich byl vešel snad celý jejich majitel i se svou hučkou. A představíte-li si, že ten zjev měl ještě pušku, které by se byl rozumný městský člověk dotkl jen s největší opatrností, máte před sebou dokonalý obrázek prérijního lovce tehdejší doby.

Všichni tři jsme se od srdce zasmáli, když se tak před námi objevil v celé své kráse.

Old Firehand jen spráskl ruce.

„Človče, Hawkensi, snad nemáte vlčí mhu? Nebo vám přeskočilo pod vašimi čupřinami, že na mně chcete heslo?“

„O žádném přeskakování nemůže být řeči, *sir!*“ Malý lovec se pobaveně zubil nad tím, jak nás překvapil. „Pod čupřinami mé nádherné hlavičky je všechno v nejlepší pořádku, ale člověk musí dokázat, že když je na stráž, tak hlídá jaksepatří. No – a že si také sám pamatuje heslo. Vítám vás, *meššúrs!* A mám radost, mám ohromnou radost! Dokonce se můžu samou radostí zbláznit, že zas vidím slavného náčelníka Apačů, a hlavně zasloužilého *greenhorna*, který nám vyrostl na Old Shatterhanda. Jestli se nepletu, rád bych ho stiskl v náručí, hihihi...“

Skočil ke mně, podal mi obě ruce a pak mě sevřel do náručí tak ohnivě, že jeho lovecký kabát zapraskal, jako když zmáčknete prázdnou dřevěnou krabičku. Našpulil svou fousatou tvář a chystal se mi vtisknout hubičku, kteréžto poctě jsem se nenápadně, ale pohotově radši vyhnul.

„Same, příteli,“ zahlaholil jsem, „to jsem rád, že vás zas vidím. Ale nějak jste zešedivěl za tu dobu, co jsme se neviděli! Co se dá dělat, léta nikomu nezůstávají stát, že ne? A co tady děláte? Doufám, že jste prozradil Old Firehandovi, ke komu jsem chodil do školy?“

„To se rozumí, že jsem mu to prozradil. Od á až do zet!“

„A vy jste ani nemukl o tom, že se u vás potkám se svým starým dobrým Samem Hawkensem!“ obrátil jsem se vyčítavě k Old Firehandovi.

Trapper se jenom usmíval.

„Chtěl jsem vás taky něčím překvapit. Ostatně tu na vás čekají ještě nějací známí!“

„Aha! Dick Stone a Will Parker!“ hádal jsem. „To je mi jasné, bez těch se Sam Hawkens nehne na krok!“

„Tak vidíte, jak umíte hádat,“ přisvědčoval vesele Old Firehand. „Same, jak to vypadá u nás, něco nového? Kdopak je doma?“

„Všichni, *sir*,“ mrkal nadšeně svýma malýma myšíma očkama Sam Hawkens. „Bill Bulcher, Mack Fletcher a Dick Stone jeli zaopatřit nějaké maso – všechno ostatní je doma pod střechou. I malý *sir*! Už se vrátil!“

„To vím, to vím,“ řekl Old Firehand rychle. „Jinak je doufám všechno v pořádku? Nestalo se nic? Indiáni tu nebyli?“

„Děkuju za optání, *sir*, nějak si nemohu upamatovat, že bych tu byl viděl nějakého rudocha.“

„A úlovky?“

„Docela pěkné, *sir*, dokonce velmi pěkné, jestli se moc nepletu. Ale uvidíte sám, co bych vám vypravoval, hihhi... Račte pokračovat v cestě, jestli je libo. A pozor – voda je na zápraží!“

Zašklíbl se na nás přívětivě, stíkl mi ještě jednou obě ruce a zalezl si se svým neuvěřitelným kloboukem zpátky do houští. Byli jsme asi už dost blízko Firehandovu *doupěti*, a jak jsem se mohl přesvědčit z téhle malé mezihry, bylo jeho *doupě* dobře a spolehlivě střeženo; zbraněmi i samou přírodou.

Po levé straně se před námi po krátké chvíli rozevřela úzká rozsedlina ve skálách, tak úzká, že člověk mohl mezi stěnami sotva rozpažit. Nahoře byla po obou stranách porostlá hustým ostružiním jako stříškou. Po celé šíři – vlastně *úži* – té skalní rozsedliny bublal v kamenitém, tvrdém řečišti průzračně čistý potůček. Jezdec, který tu projížděl, po sobě nezanechal stopy. Stříbřité vlnky přeskakovaly

mezi kamínky a pospíchaly směrem k říčce, po jejímž břehu jsme se vyšplhali údolím vzhůru. Teď mi bylo jasné, co mínil Sam Hawken, když nás upozorňoval na vodu na zápraží.

Nějakou dobu jsme jeli stále stejným směrem, než jsme dorazili k místu, kde se najednou zdálo, že skály se kolem nás uzavřely a že se už dál nedostaneme. Před námi se tyčila srázná stěna a po obou bocích se soutěska zúžila tak, že jsem se mohl dotknout stěn lokty. Byl jsem přesvědčen, že dál neprojdeme, ale ať mi to připadalo sebevinnější, Old Firehand pokračoval v cestě dál. Potom najednou mi zmizel z očí, jako by projel stěnou přímo před námi. Totéž se stalo s Vinnetouem, který také klusal přede mnou. A když jsem se sám dostal k tomu záhadnému místu, zjistil jsem, že obrovský porost před mýma očima, ty šlahouny visící dolů nepřikrývají skalní stěnu, nýbrž tvoří jakýsi závěs, jakousi oponu, za níž pokračuje soutěska dál, snad ještě užší a velmi temná, hotový tunel.

Tunel se klikatil, několikrát se zúžil tak, že jsme drhli rameny o skalní stěny, pak se před námi objevil záblesk světla, rozsvětlilo se a my jsme vyjeli do podobné rozsedliny, která nás vedla až sem. Brzy potom se ještě rozšířila – a já jsem div nezůstal civět s otevřenou pusou.

Stáli jsme na prahu rozlehlého údolí, báječně ukrytého před celým světem. Kolem dokola nás obklopovaly neschůdné srázy skalních stěn, ale celá prostora uvnitř, lemovaná jen hustým věncem houštin, byla samá tráva, svěží, jasně zelená tráva; ten zelený koberec se táhl daleko, daleko před nás. Viděl jsem, že se tam na druhé straně popásává stádo mulů a koní. Hlídali je *trappeři* se psy, se zvířaty té zvláštní rasy vypěstované křížením s vlkem, s kterými jsem se tak často sešel u indiánských kmenů: byli to stejně výborní tahouni jako spolehliví domácí hlídači. A pak tady pobíhali i menší psi, zavalití kříženci všech možných ras, jejichž kupodivu velmi chutné maso je oblíbenou indiánskou lahůdkou.

„Tak tady je to moje slavné *doupě!*“ ozval se Old Firehand. „Není to špatné, sice žádná pevnost, ale jste tady rozhodně bezpečnější než v kterémkoliv z těch Fortů s palisádovým opevněním.“

„Tam na druhé straně je nějaký východ?“

Ukazoval jsem na protější stranu údolí.

„Je,“ přisvědčil Old Firehand, „ale asi tak velký, že se jím protáhne řekněme skunk. A po stěnách se nahoru samozřejmě nedostane nikdo – ani indiáni nemají potuchy, že tyhle skály kolem netvoří jednotlivý masív, že vlastně jen obkličují naše požehnané údolíčko.“

„Nádherné místo – to tedy opravdu! A jak jste je vlastně objevil?“

„*Racoon*, mýval, mě sem přivedl. Hnal jsem se za ním, dostal se přímo ke vchodu do údolí. Ten porost u vchodu tehdy ovšem nebyl tak hustý. No a protože se mi tu zalíbilo, tak jsem se tu hned usadil.“

„Sám?“

„Nejdřív sám – párkrát ml tohle místo zachránilo krk, když indiáni pásli po mém skalpu. Potom později jsem k sobě přibral i mládence z party. Tady si můžeme v klidu a míru shromažďovat kožešiny z úlovků a taky před zimou tu člověk najde slušný úkryt!“

Přerušilo nás prudké zahvízdnutí. Křoví kolem nás se začalo rozhrnovat a vyskakovali z něho urostlí šlachovití chlapíci v kožených jezdeckých úborech. Na dálku člověk musel poznat, čím se živí. Klusali jsme zvolna dál ke středu travnaté roviny a za chvíli jsme byli těmi lidičkami doslova obklíčeni. Všichni projevovali hroznou radost, že přijel Old Firehand, a dávali ji bez okolků hlučně najevo. Zhlédl jsem v hloučku i Willa Parkera s jeho červenou husarskou vestičkou a věčným úsměvem od ucha k uchu. Mával na mne a na Vinnetoua tak zuřivě, že to vypadalo, jako kdyby se zničehožnic zbláznil. Vypukla kolem nás vřava, nefalšovaně upřímná malá slavnost, jaká byla možná právě jen v uzavřeném, od okolního světa bezpečně chráněném údolí.

Sotva jsme sesedli, zmocnili se Old Firehanda lovci. Pochopil jsem, že pro nejbližší chvíle bude náš hostitel a přítel nucen zabývat se něčím jiným než našimi vzácnými osobami. Vinnetou to ostatně postřehl ještě dřív. Odsedlal Ilčiho, poplácal ho lehce na znamení, že se teď musí sám postarat o večeři, a se sedlem, uzdou a příkrývkou na rameni odcházel. Tak jsem tedy po jeho příkladu stáhl i já Hatá-

titlovi sedlo a postroj a šel se porozhlédnout po údolí, jak to tu vlastně vypadá zblízka.

Příroda tu pracovala ze všech sil. Jako kdyby podzemní síly vytlačily na povrch země ty kamenné masívy v podobě obrovské bubliny, která pak praskla a vytvořila dutou polokouli, zvenčí úplně nepřístupnou, podobnou propadlému kráteru nějaké vychladlé obrovité sopky. Vzduch, světlo, větry a počasí pak začaly svoje dílo: rozložily tvrdou půdu, proměnily ji v jemnou drť, kde se uchytily rostliny. A potom si tudy začaly razit cestičku jemné praménky nahromážděné vody. Pomalu se začaly prodírat mezi stěnami skal, vyhloubily si řečiště, až nakonec vytvořily ve skálách soutěsku, která nás sem dovedla.

Vybral jsem si stezku při samém kraji údolí. Klikatila se mezi křovím a po jedné straně ji lemovala vysoká skalní stěna, sklánějící se tu a tam jako mohutný převis skoro až k samé stezce. Pozoroval jsem, že nahoře ve skalní stěně je spousta otvorů zakrytých kusy kůže; zřejmě to byly sluje sloužící za skladiště kožešin, ale i jako přístřeší lovců. Žilo jich tady asi dost, víc než se nám v první chvíli zdálo.

Toulal jsem se tak už hezkou chvíli, když jsem si všiml malé terasy na vyčnívajícím skalisku. Stál tam malý srubek z několika nahrubo stesaných menších kmenů. Odtud by se asi dalo pěkně přehlédnout celé údolí, mínil jsem v duchu, a od nápadu ke skutku nebylo daleko: vysoukal jsem se hbitě po srázu nahoru – ostatně tu bylo několik šlapek, které ukazovaly, že téhle nepříliš pohodlné cesty se obvykle používá jako přístupu ke srubu.

Nebyl jsem ještě docela nahoře, když vrzly dveře a ze srubu vyklouzla postava. Ten člověk mě nepozoroval – vyšel až na kraj skály a s dlaní před očima se rozhlížel po údolí. Měl pestrou loveckou košili z dobré pevné látky, legginy ozdobené trásničkami od pasu až po kotníky, malé, úzké mokasíny se skleněnými perlami a s dikobrazím bodláčím. Kolem hlavy červený šátek, uvázaný jako turban, a kolem pasu kus pestrébarevné látky. Když se otočil, nemohl jsem uvěřit vlastním očím.

„Harry!“ vykřikl jsem. „Jste to vy?“

Vyšvihl jsem se přes poslední skalní výčnělek a rozběhl se k Harrymu. Díval se na mne nejdřív nechápavě, pak chladně, odměřeně.

„Jak vidíte, *sir*, jsem to já,“ řekl po chvíli. „Ale já bych se mohl ptát taky – a možná s ještě větším oprávněním, nezdá se vám? To bych řekl! Přinejmenším bych rád věděl, kdo vám dal právo, abyste se vetřel do našeho údolí!“

Takové uvítání jsem ovšem neočekával. Ale dobrá, koneckonců, jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Pokrčil jsem rameny a ještě odměřenějším, ještě chladnějším tónem jsem odpověděl jediným slůvkem:

„*Pshaw!*“

Pak jsem se k němu prostě otočil zády, skočil na polovyšlapanou stezku a sklouzl bleskurychle dolů.

Upřímně řečeno – rozladilo mě to. Ani ten večer při táborovém ohni jsem se příliš neúčastnil všeobecné zábavy, která se rozproudila za přítomnosti všech, kdo tady v Old Firehandově doupěti žili. Seděl jsem stranou od ohně, poslouchal víceméně mlčky, jak si lovci povídají o všelijakých svých dobrodružných zážitcích, a pozoroval tu různorodou společnost, ve které (aspoň se mi tak zdálo) mladý Harry byl uznáván za rovného všem ostatním, nesporně mnohem zkušenějším *westmanům*. Asi po půlhodince jsem se sebral a šel se podívat po Hatátitlovi, jak jsem to měl léta a léta ve zvyku. Nebe bylo jasné, na obloze černé jak samet zářily tisíce hvězd; pokojně, mírně, laskavě shlížely na zemi, kde si tak často nejvyspělejší bytosti nerozumějí a splácejí lásku pohrdáním a vrhají se na sebe v miliónech, aby jedni druhým dokázali, že mají větší nárok na život.

Přede mnou v křoví se ozvalo tichounké zafunění. Hatátitlá mě poznal, vítal mě, čekal ode mne dobrou noc. Přišel jsem k němu, pohladil ho po krku a on se ke mně něžně přitiskl a třel mi hlavu o rameno. Hladil jsem mu nozdry. Od té doby, kdy mě vynesl z té hořící petrolejové výhně, jsem k němu přilnul dvojnásob. Cítil jsem na tváři jeho lesklou hebkou srst, vnímal jsem v té chvíli na světě jen jeho – ani bych si byl neuvědomil, že je někdo blízko nás, kdyby mě

zas neupozornil tichým zafuněním. Otočil jsem hlavu a v polotmě mezi větvemi jsem uviděl Harryho pestrý šátek.

„Odpusťte, že ruším. Chtěl jsem se jen podívat... na Hatátitlu..., když mě vynesl z ohně...”

„Prosím, prosím,” řekl jsem chladně. „Tady stojí, máte ho k dispozici. Nebudu rušit svou přítomností. *Good night!*”

Obrátil jsem se, ale chlapec mi byl skokem po boku.

„*Sir!*”

Vyrazil to ze sebe těžce, s přemáháním, chvějícím se hlasem. Byl rozpačitý, na nejvyšší míru rozpačitý. Zdálo se mi, že se mu třese nejen hlas, ale i ruce, rty.

„Já jsem vás urazil!” dostal ze sebe těžce.

„Vy mne?” řekl jsem chladně. „Ale kdepak! Vy mne nikdy nemůžete urazit! S člověkem, jako jste vy, mám jen soucit.”

Chvilí to trvalo, než se sebral k odpovědi.

„Promiňte mi všechno! Byl to můj omyl.”

„Jestli vám jde o to, buďte klidný, na podobné omyly jsem u lidí zvyklý. Nic se nestalo.”

Otočil jsem se, znova mě předběhl, chytil mě za rameno.

„*Mr Shatterhand!*” Jeho hlas zněl naléhavě a zároveň tak prosebně, že jsem se chtěl nechtě zastavit. „Dozvěděl jsem se teď, kdo jste. Já – uvědomil jsem si – teprve teď – jakého bezpráví jsem se vůči vám dopustil – teď už vím – nejradši bych se neviděl! Obvinil Old Shatterhanda ještě ke všemu ze žhářství, ze zákeřně podlé msty! Ale to bylo tím, že jsem si špatně vyložil vaše slova tam v *bluffu*, pamtujete? Já – – já bych vás – – já se vám chci velmi a velmi omluvit.”

Chvilí jsem mlčel, než jsem odpověděl:

„Dobrá, Harry, přijímám. Já vím, že jste byl rozčilen; ten oheň, ta pohroma, ano, chápu to, ztratil jste hlavu; bolelo mne to – nemluvme už o tom. Tady je ruka, od této chvíle jsme přátelé.”

Chlapci spadl kámen ze srdce. Oddech si – a samou radostí povyskočil.

„Udělal jste pro mne tolik! Nebýt vás, byl by můj otec...”

„... psst, Harry, takhle ne, s tím nezačínajte,“ přerušil jsem ho rychle. „To je za námi a udělal jsem, co by na mém místě udělal každý slušný člověk. Jste syn, chápu vás, ale jste taky muž. A ten se na to musí dívat jinak.“

„Jste nespravedlivý sám k sobě, sir“ zašeptal.

„Pochopíte, až budete o něco starší.“

„Sir,“ ozval se znovu prosebně.

„Prosím?“

„Mohu vás ještě o něco poprosit?“ vydechl.

„Proč ne? Oč vám jde?“

„Abyste mi rovnou řekl, až si budete myslet, že dělám hloupost nebo něco nesprávného. Nechci, abyste zas někdy pro mne měl... jenom soucit.“

„Spolehněte se, mladý muži. Udělám to!“

Zdálo se, že ho má slova uspokojují. Oddechl si.

„Děkuju vám ze srdce. A teď pojd'te, měl byste říct našim lidem u táborového ohně dobrou noc... Já vám zatím připravím místo na spaní; ráno se má vyrazit hodně časně.“

„Ano? A kampak pojedeme?“ podivil jsem se.

„K Bee Forku, mám tam nastražené pasti. Otec mi řekl, že byste rád viděl lovce kožešin při práci. Přijímáte pozvání?“

„Rád.“

Po čtvrthodince mě zavedl do malé jeskyňky, vydlabané ve skále a vyložené ze všech stran, na stěnách, na stropě i na podlaze, vydělanými kožešinami. Ložová svíčka osvětlovala místnůstku, která vyhlížela opravdu velmi přívětivě. Vzadu u stěny byla postel, totiž široká lavice z uhlazených třesňových pňů, pokrytá rovněž vrstvou silných kůží. Několik navajských pokrývek tu bylo vyrovnáno vysoko na sobě. Opravdu – v *takovémhle* hostinském pokoji jsem ještě v životě nespál.

„Bude se vám tu dobře spát,“ řekl Harry. „Chodívají sem naši lidé, když je chytne hostec – to víte, spaní pod širým nebem...“

„A vy myslíte, že už jsem si uhnal revma?“ řekl jsem pobaveně.

Harry se začervenal a vrtěl hlavou:

„To ne, ani bych vám to nepřál. Ale tady bývá v údolí hodně vlhko a v těchhle věcech opatrnosti nezbývá. Dobrou noc.“

Zatáhl závěs nad vchodem a nechal mě o samotě. Jindy bych byl asi neodolal a po nějaké čtvrthodince bych se byl tiše vykradl ven a ustlal si po *westmanskou* někde stranou za křovím, na tvrdé zemi, protože ten, kdo si jednou zvykl spát pod širým nebem, se těžko přetěžko smiřuje s tou žalární kobkou, které civilizovaní lidé říkají příbytek, ložnice, pokoj. Ale byl jsem po minulých dnech přece jen o něco unavenější, než bývám jindy; ačkoliv jsem myslel, že si zas ustelu jako pořádný lovec, zůstal jsem nakonec tam, kam mě Harry odvedl. Dřív než jsem si vůbec stačil uvědomit, že se mi klíží víčka, byl jsem v limbu.

A spal jsem, jako když mě do vody hodí.

13. Lov na bobry

„*Poooh! Sir!* Jak dlouho se nám chcete povalovat v kanafasu? Račte natáhnout trošku údy – ale vztyk, prosím vztyk, žádný podpor ležmo! Ohromně vám to půjde k duhu! Jestli se nepletu, hihhi...“

Vyskočil jsem a rozespale si prohlížel kazimíra, který se pochechtával u závěsu mé Jjeskynní rezidence. To jsem si mohl myslet! Sam Hawkens! Vyšvihl se po *trappersku*, sehnal si kdeco – hned jsem pochopil, že jde s námi. Aspoň nebude nouze o dobrou náladu! Rozhodil jsem příkrývky a seskočil z postele.

„Hned jsem hotov, milý Same!“

„To taky doufám. Malý *sir* už je taky vzhůru.“

„Půjdete s námi k Bee Forku?“

„Už je to tak – totiž – jestli se nepletu. Přece nenechám toho mladíka, aby vlekl sám všechny saky paky!“

Vyšel jsem ven na vzduch, bylo krásně. Harry postával dole u vchodu do údolí, připraven na cestu. Sam Hawkens sebral několik pastí, které měl svázaný kusem motouzu, hodil si je přes rameno a šel za ním.

„Haló,“ volal jsem za ním. „Co koně? Zůstanou tady?“

„Ledaže by ta vaše koňská nádhera ke všemu ještě uměla klást železa nebo tahat bobříky z vody! Nedá se nic dělat, musíme si dnes trochu prohnat svaly – abychom se taky včas vrátili. Račte zčerstva dupat!“ hlaholil Sam svým obvyklým způsobem.

„Ale musím se aspoň podívat na Hatátitlu!“

„Vůbec se nemusíte na nic dívat,“ zahartusil netrpělivě. „Malý *sir* udělal už všechno za vás, jestli se nepletu.“

Ani nevěděl, jak mě tahle slova potěšila. Klusal jsem za ním a ohlížel se po Old Firehandovi – bylo mi divné, že on, zvyklý vstávat s ptáky, tu ještě není. Chtěl jsem se na to Sama zeptat, když se před námi vynořil spolu s Vinnetouem a s dalším lovcem. Brodili se přes potok a pozdravili se s námi a popřáli nám šťastnou cestu a dobrý úlovek. Vinnetou pohladil Harryho očima:

„Syn Ribannin je silný jako bojovník od břehů Gily. Jeho oči dnes uvidí mnoho bobrů a v jeho pastích uvázne tolik zvěře, že mu ruka bude klesat pod úlovkem.“

Harry, tváře zapálené očekáváním, byl v rozpacích: nevěděl kam s očima. Poděkoval Vinnetouovi úsměvem a zamával mu rukou na pozdrav. Old Firehand i náčelník Apačů se za námi dívali a kynuli nám, dokud jsme nezmizeli v soutěsce, kterou jsme sem včera přišli. Když jsme jí však prošli, obrátili jsme se na opačnou stranu a táhli podle toku až k místu, kde se říčka vlévala do Mankizity.

Všude na břehu byl hustý porost, skoro neproniknutelný. Úponky divoké révy se plazily po větvích keřů a stromků od jedné větve ke druhé, od pně ke pni, nahoru dolů. Tvořily hustý závěs, kterým se mohl člověk prodrat jen s pomocí nože. Malý Sam si to štrádoval pořád první. Se svým nákladem na zádech mi živě připomínal známou figurku tam ze Starého světa: potulného prodavače, putujícího od vesnice k vesnici s pastičkami a všelijakým drobným zbožím.

Byl tu klid a mír, ale zkušený lovec se nezapřel; každým krokem se pečlivě vyhýbal všem místům, kde by řápota mohla zanechat příliš výmluvný otisk. A jeho očička sebou jen šila sem a tam a bedlivě pozorovala, co se děje mezi bohatou zelení, přímo hýřící květenou a tak kypivou, že jsem musel myslet na nejurodnější části mississippského údolí.

„Pozor, *sir*, tady odbočujeme, tady je naše bobří stezka!“ upozornil mě po chvíli Harry, když Sam Hawkens nadzvedl v jednom místě hustou spleteninu větví a zabočil do houští. Lezl přitom skoro po čtyřech. Za zelenou záclonou, která poskytovala dobrý kryt, se tu vinul podle toku řeky uzounký vydupaný proužek půdy mezi hustou divokou spleť stromů a keřů všeho druhu. Najednou se Sam zastavil. Chytil nás oba za ruce a položil svůj ukazovák varovně a důležitě na rty. Odněkud hodně zblízka k nám zaznívalo slabounké pískání. Jako by někdo tiše naříkal.

„Jsme na místě,“ šeptal mi Harry do ucha. „Hlídky nás zvětřily – a hlásí podezření!“

Chvíli jsme vyčkávali bez hnutí, pak dal Sam pokyn a v hlubokém, ničím nerušeném tichu jsme se přeopatrně plížili vpřed.

Ocitli jsme se v zákrutu řeky, přímo před bobří osadou.

Uviděli jsme před sebou mohutnou hráz, zapuštěnou do vody a dost širokou, aby po ní mohl přejít dospělý člověk, kdyby šel opatrně a pozorně. Čtyřnozí stavitelé byli v plné práci. Na protějším břehu jsem zahlédl několik zvířat ohryzávajících příčinnivě zoubky ostrými jak nůž kmeny stromů: byly už tak nahlodané, že se musely co nejdřív zřítit do vody. Jiná skupina bobrů se činila v řece. Strkali před sebou poražené kmeny a kusy větví až k hrázi, kde je předávali pěči těch, kdo vlastně stavěli hráz. Jak obdivuhodně obratně je skládali přes sebe a pak napříč! A jak pečlivě je potom spojovali zvláštním druhem malty – jílovitou tučnou zeminou, kterou nabírali na břehu a pak připlácávali v spleteninu větví a rozhlodaných kmenů. A to všechno jen s pomocí tlap a ocasu, kterého používali jako zednické lžíce.

Byl bych se vydržel dívat na ta příčinnivá zvířata bez omrzení snad hodinu. Jenže – ať jsme se chovali sebetišeji, tak docela nezpozorováni jsme nezůstali. Teprve po chvíli jsem si všiml neobyčejně velkého bobra, který dřepěl nahoře na náspu, vůbec se neúčastnil všeobecného hemžení, ale jako dokonalý strážný se rozhlížel bez přestání kolem dokola. Zdálo se, že chlapík nastražil uši. Cosi se mu patrně nezamlouvalo, protože se napřímil, vydal ten kvílivý, nařikavý zvuk, který jsme prve zaslechli, a v příštím okamžiku se vrhl skokem pod vodu.

Ostatní ho následovali – snad ve dvou třech vteřinách zmizeli všichni do jednoho pod hladinou. Vypadalo to legračně. Najednou tolik bobřích zadků v řece a tolik ocasů, které všechny bily vodu, až vystříkovala kolem dokola! Zřejmě okamžitě věděli všichni, oč jde: objevil se nablízku největší nepřítel – *člověk*.

Poslední z bobrů zmizel v řece a my jsme upírali pohled v místa, kde se pod jedlovými větvemi začalo něco hýbat. Netrvalo to snad pět minut, když se rozhrnulo rákosí a mezi ním se objevili dva indiáni. Plížili se dolů k řece, oba ozbrojení, jeden měl přes ramena pře-

hozené ukořistěné kůže, druhý se vlekl s třemi nebo čtyřmi pastmi. Rozhlíželi se opatrně na všechny strany, jako by se báli, že mají nepřítel v patách.

„Zounds!“ Sam jen zasyčel mezi zuby. „Holomci! To si snad myslí, že přijdou tak levně k lizu? Že budou sklízet, co jsme my zaseli! Jen počkejte, rošťáci, Liddy vám hned ujasní, čím jsou ta železa a ty kožíšky!“

Pomalů přitáhl pušku a začal si ji připravovat. Dotkl jsem se jeho ramene – věděl jsem, že těch chlapů se musíme zbavit, ale byl jsem přesvědčen, že je to třeba udělat potají, a hlavně co nejtišeji. To byli přece Ponkové a podle barev bylo jasné, že se nevypravili na lesní puch, ale na válečnou stezku! Jistě zde nebyli sami a výstřel nás mohl přivést do pěkné kaše.

„Nestřílet, Same!“ zašeptal jsem. „Raději nožem! Vykopali válečnou sekýru!“

„Copak propíchnu dva náraz?“ Sam hořel touhou si vystřelit.

„Phh! Já si vezmu na starost jednoho, vy druhého. *Come on!*“

„Zatracená práce,“ klel Sam. „Sebrali čtyři z našich nejlepších pastí! Každá stojí půlčtvrta dolaru – ohromně mě potěší, jestli k těm ukradeným kůžím přidají i svoje vlastní kožichy!“

„Rychle, Same, než bude pozdě!“

Oba indiáni se vztyčili. Stáli na dosah ruky, zády k nám. Prohlíželi si něco v trávě, nejspíš objevili stopy. S nožem v zubech jsem se tichounce přisunul až k okraji křoví, za nímž jsme byli schováni. „Poslyšte, *sir*, *nechte mně ho*,“ uslyšel jsem za sebou Harryho; ale i kdybych mu byl chtěl vyhovět, bylo už pozdě. Právě v té chvíli jsem se už prudce vymrštil a zabořil nůž mezi indiánova žebra. Neopatrně zachroptěl a klesl k zemi. Bohužel, bylo to nutné: byli to Ponkové, a kdyby odhalili Old Firehandovo *doupě*, byli bychom všichni do jednoho odsouzeni k smrti.

Sam Hawkens byl se svým mužem hotov současně.

„Nechcete si pořídit jeden slušivý skalp?“ volal na mne přitlumeným hlasem.

„Dejte pokoj, Same!“ okřikl jsem ho. „Nemáme času nazbyt. Musíme je uklidit!“

Bylo svrchovaně nutné upozornit Old Firehanda a jeho lidi na indiánské nebezpečí a Sam Hawkens to věděl. Mlčky po mně mrkl a ukázal na oba Ponky. Vzali jsme je a s pomocí Harryho je odtáhli do rákosí, kde byli nejlíp ukryti – líp, než kdybychom je byli spustili do vody.

„Tak to bychom měli,“ mínil Sam Hawkens. „A teď byste se měli vrátit do *doupěte*. Já si tu zatím trochu prohlédnu stopy. Chtěl bych se dovědět něco víc, než co nám tihle dva stačili říct!“

„A nezašel byste k otci sám?“ ozval se Harry. „Čtyři oči uvidí víc než dvě, a pak, Same, s těmi pastmi a s nářadím! Opravdu! Měl byste to udělat, Same.“

„Hm, hra, *master* Harry si vzal do hlavy, že vyslídí indiánský tábor,“ šklebil se Sam Hawkens. „Prosím, prosím, ale já si myju ruce, jestli se něco stane!“

„Ne, nic se nestane,“ přerušil ho Harry. „Prozkoumáme jen okolí a hned se vrátíme. Že?“ obrátil se ke mně.

Malý *trapper* ještě hučel cosi o zbrklých nevycválaných mladících, ale Harry už dál nečekal. Vrhł se na zem a zmizel v křoví. Chtě nechtě jsem ho musel rychle následovat.

Mé počáteční obavy chlapec velice rychle rozptýlil: protahoval se mezi větvemi a houštinami s obezřetností a obratností starého lesáka. Bylo na něm vidět, že v přírodě je doma a že všechny náležitosti volného loveckého života má prostě v krvi už od malička. A kdoví, jestli nebezpečí, kterým už asi musel čelit hodně zblízka, nezbystřila jeho smysly do té míry, že se mohl přinejmenším rovnat mnohem starším, protřelejšími zálesákům.

Plížili jsme se asi hodinu, když jsme se dostali k druhé bobří přehradě. Zvířata nebylo nikde vidět – buď nás už vycítila před naším příchodem, nebo byl v okolí ještě někdo, o kom jsme zatím nevěděli.

„Tady byly naše pasti, *sir*,“ upozorňoval mě Harry. „Tam dál je ústí potoka Bee Fork, tam jsme měli namířeno původně... Ale stopy vedou jinam – vidíte je – tam k lesu, obračejí se.“

Chtěl se rozběhnout tím směrem, ale já jsem ho zadržel.

„Harry!“

Zastavil se a tázavě se na mne podíval.

„Okamžik, Harry,“ řekl jsem, „neměl byste se radši vrátit a nechat ty věci na mně?“

„Jak jste na to přišel?“

„Víte, do jakého nebezpečí se můžeme dostat?“

„Nebudou větší než ta, co jsem už musel přestát,“ řekl a jeho mladá tvář ztvrdla. „Nebo si myslíte, že se vyděším, když na mne vybafne pomalovaný obličej?“

Bylo mi jasné, že ho nepřesvědčím.

Šli jsme podél řeky, kolem nás byl lesík, jehož štíhlé kmeny se nakláněly svými korunami nad stezku a tvořily nad našimi hlavami hustou zelenou střechu. Půda tu byla měkká, pokrytá mechem, každý otisk nohy se mohl snadno zpozorovat.

Po chvíli se Harry zastavil. Místo dvou stop se před námi najednou objevily hned čtyři. Vypadalo to, že čtyři bojovníci šli pohromadě až k tomuto místu a tady se dala každá dvojice na jinou stranu. Byli zřejmě také ozbrojeni, právě jako ti, které jsme zneškodnili. Teď už to vypadalo vážně na to, že je tu velmi silný indiánský oddíl. Napadlo mě, jestli to všechno snad nějak nesouvisí s nezdařeným přepadem Fort Niobrary. Nechtějí se pomstít za krutou porážku? Bylo by to v duchu jejich přesvědčení, které přikazuje každou podobnou pohanu co nejdřív a co nejdůkladněji smýt.

„Co teď?“ Harry zaváhal. „Stopy vedou k *doupěti*; o něm se nesmí nikdo dozvědět! Rozdělíme se, nebo se vydáme tady po stopách těch čtyř?“

„Ta čtverstopa vede asi k tábořišti. Čekají teď na návrat vyzvědačů,“ mínil jsem. „Nejchytřejší bude, když si ten jejich tábor trochu prohlédnu. Hlavně abychom zjistili, kolik jich vlastně je! Pokud jde o *doupě* – máme tam hlídky a ty se už postarají!“

„Máte pravdu! Pojdme!“

Les se zdvihal do stráně svažující se k řece. Tu a tam jej přerývala hluboká kamenitá úžlabina zarostlá divokým kapradím, ostružiním

a maliním. V jedné z jejích průrev jsem zřetelně ucítil zápach kouře. Zbystrčil jsem zrak a mezi stromy jsem rozeznal v dálce tenounký proužek kouře stoupající vzhůru nad koruny stromů. Tohle nemohlo být nic jiného než táborový oheň.

„Zůstaňte chvíli stát, Harry,“ požádal jsem svého mladého přítele. „Natáhněte se tady za křovím, já si prohlédnu, co se děje kolem ohně.“

Harry už také upozoroval proužek dýmu. Byl nespokojen.

„Já nepůjdu s vámi?“

„Na to stačí jeden. Ve dvou je i nebezpečí dvojnásob velké.“

Spokojil se tím. Mlčky přikývl a schoval se do křoví, když předtím zahladil pečlivě všechny otisky. Já jsem se zatím plížil ke kraji lesa.

Dole v úžlabině posedávaly a polehávaly celé houfy rudochů. Byli doslova namačkáni jeden na druhém. Postavili stráž, ale naštěstí mě žádný z těch chlapíků neupozoroval. Ani ten, který přecházel poměrně blízko, takový mladý, jako z kovu vytesaný indián s vlasy splývajícími až k ramenům. Pokusil jsem se Ponky spočítat, ale co jsem po chvilce spatřil, mi vzalo dech. Je to vůbec možné? U ohně se ohříval bílý náčelník Parranoh neboli Tim Finnetey, jak mu říkal Old Firehand! Promnul jsem si bezděky oči, ne, nemýlil jsem se, vždyť jsem ho přece viděl v boji u Fort Niobrary dost zblízka, abych si zapamatoval jeho tvář. A přece jsem nemohl a nemohl uvěřit vlastnímu zraku: tenhle člověk měl tu nejnádhernější čupřinu! Copak jsem pozbyl smyslů? Přece mu Vinnetou uřízl skalp, dokonce si ho pověsil k opasku. Copak ten chlap vstal z mrtvých?

Stráž mě vyrušila z úvah. Urostlý bojovník se obrátil a přecházel zvolna ke mně. Musel jsem se co nejopatrněji stáhnout nazpět. Vyšlo to dobře, vrátil jsem se k Harrymu, vysvětlil mu několika slovy, co jsem viděl – že tu je celý indiánský tábor, a navrhl jsem, abychom se vrátili nazpět k místu, kde se stopy indiánů rozdělily, a pak abychom si pospíšili domů, do *doupěte*.

Nepochyboval jsem už o tom, že Ponkové přivolali posilu a že nás sledovali pravděpodobně krok za krokem, aby se na nás v pří-

hodné chvíli vrhli a pomstili se za porážku u Niobrary. Měli vlastně dost času, uvědomil jsem si; po celý ten čas, co se Old Firehand zotavoval, se mohli připravovat a shromažďovat síly. Za tu dobu se mohlo sejít a taky se sešlo hezkých pár desítek bojovníků; jen jsem pořád ještě nechápal, proč se zatím proti nám o nic nepokusili, když přece měli takovou převahu; ledaže – napadlo mě – ledaže by věděli o tajném sídle lovců kožešin a dostali zálusk zmocnit se všech najednou, mne, Vinnetoua, Old Firehanda i všech jeho mužů...

Když jsem vyprávěl v *doupěti*, co jsme objevili, byl Old Firehand – k mému údivu – radostí téměř bez sebe. Nezajímalo ho, zdálo se, hrozící nebezpečí; zajímalo ho jen jedno – že Parranoh je dosud naživu.

„Zaplaťpánbůh za tu zprávu, *sir!*“ Zamnul si radostí ruce. „Určitě jste se nepřehlédli? Nic bych si nepřál víc, než aby ten holomek tam opravdu seděl. Aspoň bych splnil, co jsem přísahal; dostal bych ho konečně do rukou!“

„Určitě jsem se nepřehlédli – jen ty vlasy mě mýlí.“

„To je to nejmenší, Shatterhande,“ mínil Old Firehand. „Podívejte se na Sama Hawkense. Je docela možné, že jste ho u Fortu nezasáhl naplno, pak ho jeho lidi našli, sebrali, a než jsem se já dal do pořádku, on zhubnoval kdejakého Ponka!“

„Ale proč už nezaútočili?“ namítl jsem.

„To vám nepovím,“ pokrčil rameny. „Ale určitě se to ještě dozvíme. Nejste unaven, *sir?*“

„Ani ne.“

„Chtěl bych se na toho člověka podívat ještě jednou sám. Nešel byste se mnou?“

„To se rozumí, že půjdu,“ řekl jsem. „Ale budeme si muset dát pozor – myslím, že indiáni budou mít oči na stopkách. Jistě už zjistili, že se jim nevrátili vyzvědači... A jestli za nimi někoho poslali, vědí možná v tuhle chvíli, na čem jsou.“

„To mně nevadí, to mně vůbec nevadí,“ opakoval Old Firehand tvrdošíjně. „Dicku, pojďte ke mně!“

Dick Stone byl samozřejmě v zástupu zvědavců, který se kolem nás schumelil, sotva jsme se vrátili z nepodařené lovecké výpravy. Včera byl venku, *sháněl maso*, jak říkávají lovci na Západě, a teprve dnes měl příležitost mě vidět. Potřásl mi srdečně rukou, divže mu nespádl z hlavy jeho podivuhodný klobouk, čepice, baret, nebo co to vlastně bylo. Byl ovšem potěšen, že si ho Old Firehand vybral, aby se vydal s ním a se mnou po stopách Ponků, kteří se asi pokusí nás přepadnout. Povyτάhl si jen kalhoty, kopl špičkou svých ohromných jezdeckých bot do země a věčně se zeptal:

„Jedeme hned? Na koních, *sir*?“

„Ne, ne, stejně bychom s nimi nemohli dál než k potoku. Hlavně si vezmete pušku, to je důležité. Ostatní tady zatím zůstanou! Bill Bulcher a Will Parker dohlédnou na všechno. Připravte se radši na nejhorší. A *caches*, skrýše na kožešiny, byste měli zamaskovat – trávou, větvemi nebo něčím podobným. Parkere, vy se o to postarejte, Harry, budeš mu k ruce.“

„Raději bych jel s vámi,“ zaprosil chlapec, ale Old Firehand o tom nechtěl ani slyšet.

„Zatím ne,“ řekl. „Taky si přijdeš na své, jen se neboj. Ale zatím ne, *my boy*.“

Vydali jsme se tedy znovu stejnou cestou, tentokrát Old Firehand, hubený Dick Stone a já. Napadlo mě, že jsem už do rána neviděl Vinnetoua, a trochu mě to znepokojilo. Nepřihodilo se mu snad něco? Nevypátrali ho Ponkové? Nepřepadli ho někde? Pořád a pořád jsem se k tomu v duchu vracel, přistihl jsem se, že myslím víc na Apače než na nebezpečí, které na nás vlastně číhalo na každém kroku. Až jsem se ulekl, když najednou zašelestily větve a před námi se objevil právě ten, na koho jsem myslel. Docela samozřejmě se k nám přidružil a na vysvětlenou řekl jedinou větu:

„Vinnetou půjde se svými přáteli za Parranohem a jeho Ponky!“

„Můj bratr ví, že se tu shromáždili Siouxové? Jak to zjistil?“

„Vinnetou sledoval svého bratra Šarlího, protože chrání i jeho i syna Ribannina. Šel za nimi a viděl, že objevili vyzvědače Ponků a potom se vydali k místům, kde se Ponkové utábořili. Parranoh má

mnoho bojovníků a jeho myšlenky jsou zlé. Vinnetou proto bílého náčelníka usmrtí.“

„Ne, to zas ne!“ Old Firehand se vzpamatoval z překvapení, také nečekal, že se mezi námi zničehonic objeví Apač. „Náčelník Apačů mi Parranoha ponechá! Musí zahynout mou rukou!“

„Vinnetou jej již jednou daroval svému příteli,“ řekl tiše, jaksi vyčítavě apačský náčelník.

„Dobrá; ale tentokrát ho jaksepatří...“

Poslední Firehandova slova jsem už valně nevnímal. Křoví za námi se nepatrně pohnulo a já jsem zahlédl záblesk dvou očí a bez rozmýšlení, instinktivně jsem se vrhl přímo mezi větve. Netušil jsem, že vlastníma rukama zmáčknu krk právě tomu, o kterém se mluvilo. A že v následujícím okamžiku se vyrojí z křoví nějakých deset indiánů, aby svému náčelníkovi pomohli z úzkých.

Boj vzplanul ve vteřině, spíš ve zlomku vteřiny. Ležel jsem na zemi a tiskl bílého indiána ze všech sil k zemi. Kolenem jsem mu drtil prsa, levicí svíral krk a pravou se bránil ruce, která na mne mířila nožem. Svíjel se pode mnou jako had, silný, svižný, obratný, ze všech sil se mě snažil setřást. Divoce bil nohama, připadal mně jako spoutaný býk, který se všemožně snaží urvat se ze řetězu a dostat se na svobodu. Zmítal sebou, trhal sebou, ale moje levá ruka mu tiskla hrdlo neúprosně. Viděl jsem, jak poulí oči, jak chroptí námahou, jak se snaží z posledního zbytku sil mě setřást. Několikrát sebou mocně hodil, ruce a nohy sebou dvakrát třikrát naprázdno zacukaly – a pak se bezvládně natáhly. Parranoh byl přemožen.

Ostatní – teprve teď jsem se mohl rozhlédnout po bojišti – byli uprostřed nejzuřivějšího zápasu. Vinnetou právě polapil jakéhosi obrovitého Ponka a tiskl ho k zemi, zuřivého a zároveň zoufalého. Dick Stone bojoval statečně s dvěma chlapy jak hora, jeden z nich krvácel po ráně do hrudi, druhý se zvedal zrovna se země, a hmataje po tomahavku, který mu vyrazil Dick z ruky, snažil se zaútočit na *trapperovy* rozkročené nohy. Přiskočil jsem, vykroutil mu tomahavk ze zápěstí a zneškodnil ho ranou jeho vlastní sekery. Old Firehand se bil jako rozzuřený býk – ale také na dvě strany. Jednoho z Ponků

omráčil, ležel už opodál, ale dva další doráželi na lovce – vlastně jen jeden, protože jednoho z nich držel Old Firehand za ruku v železném sevření a kroutil mu ji, až rudoch vyrážel tiché zarputilé steny. Dick Stone, sotva se zbavil svého muže, spěchal Firehandovi ku pomoci. Dva další indiáni nám už ukazovali paty – zjistili, že nemají naději na úspěch, a prchali radši bez zbraní, bez tomahavků, které nechali na bojišti.

„Tim Finnetey! Je to možné?!“ vykřikl hromově Old Firehand, vida bezmocně ležícího náčelníka Ponků. „*By Jove* – kdo ho měl v práci?!“

„Old Shatterhand má sílu bizona a je chytrý jako liška,“ řekl Vinnetou místo mne. „Ale my se musíme rychle vrátit. Parranohovi bojovníci budou postrádat svého velitele a brzy se tu objeví. Moji bratři ať mě následují!“

„Má pravdu!“ Dick Stone pochopil situaci. „Teď začne asi tanec, musíme se připravit!“

Old Firehand, zraněný, zakrvácený na paži, si držel pravici.

„Nejdřív zahladit stopy!“ rozhodl. „Dicku, měl byste jít první!“

„Čekám na váš pokyn, *sir*,“ vpadl mu do řeči Stone, „jen bych vás prosil, abyste mi vytáhl tady tu kudličku, někdo ji u mne zapomněl.“

Zhrozil jsem se: teprve teď jsem si všiml, že také Stone je zraněn. Nůž vězel dosud v ráně v boku, naštěstí na málo nebezpečném místě a jenom při povrchu. Pro Dicka s jeho železnou náturou to bylo stěží o něco víc než škrábnutí. Opatrně jsem zranění prohlédl, prozatímní obvaz to spravil aspoň pro první chvíli.

„A co zajatec?“ staral se Old Firehand, kterému jsem taky na místě ošetřil ránu.

„Musíme ho odnést,“ mínil jsem. „Až přijde k sobě, bude vyvádět, uvidíte!“

Dick Stone mě pochopil. Uřezával už u stromku větve. Pak roztrhl Parranohovu košili na několik pruhů, upevnil je jako popruhy mezi větve, a měli jsme po ruce slušná nouzová nosítka.

„Uděláme mu sánky, korbičku, lehátko, nebo jak tomu chce říkat! Posadíme ho do toho a uklidíme se indiánům z očí.“

Dick Stone se tvářil vítězně a sám si naložil bezvládného Parranoha.

Měl s tím dost práce, chlap byl těžký, sukovitý. Ale ještě víc práce měl Vinnetou.

S tím, aby po těch Dickových saních zahladil všechny stopy.

14. Stará láska, stará zášť

Bylo to zrána, ještě téměř za šera. Dole v údolí se převalovaly kolem keřů chuchvalce husté mlhy, ale nahoře už byl vzduch čistý a jasný. Ve skalním výběžku jsem viděl poskakovat mezi ostružiním dlaska, který se snažil přivábit svou neposednou samičku s peřím červeným jako zralá třešeň. Nějaký šedomodrý vodní pták jej chvílemi přerušoval křikem připomínajícím mňoukání kočky. Odkudsi zdola zaznívalo rozšafné kachní štěbetání. Jindy bych se byl zaposlouchal do ranního koncertu ptactva, pozoroval tiše a napjatě, jak se probouzí den a pomalu oživuje příroda, ale dnes jsem byl myšlenkami jinde. Ne, neměl jsem smysl ani pro zpěv ptáků, ani pro půvab jitra – byl jsem v duchu s těmi, které jsme poslali z *doupěte* pro pomoc.

Když se nám podařilo zmocnit se Parranoha, radili jsme se dlouho, co dál. Nakonec jsme se shodli na tom, že musíme nezbytně v co nejkratším čase požádat o zásah vojenskou posádku ve Fort Randallu. Will Parker a Dick Stone, dva staří nerozluční kamarádi, dostali koně a příkaz, aby nešetřili zvířata. Poženou-li koně bez ohledu na všechno, počítali jsme, mohou urazit vzdálenost k Fortu za dva dny. A kdyby šlo všechno podle našich představ i dál, mohla tady být pomoc ve čtyřech dnech.

„Dobrý den, *sir*! Taky nemůžete dospat?“

Na skalním výběžku stál vedle mne Harry.

„V těchhle končinách člověk nemůže být nikdy dost opatrný,“ řekl jsem a poděkoval za ranní pozdrav.

„Máte strach?“

„Ptáte se vážně?“ usmál jsem se. „Ale přesto: je nás dohromady čtyřadvacet – a proti nám bude nejmín desetkrát tolik Ponků.“

V boji muže proti muži nemáme naději. A v co se dá doufat? Že nás neobjeví a my že vydržíme, než přijde pomoc.“

„Vidíte to černěji, než jak to je ve skutečnosti. Čtyřadvacet mužů, a tak zkušených, jako jsou naši lovci, neprodá svou kůži jen tak lacině. A i kdyby rudoši vyčenichali naše *doupě*, o čemž pochybuji...“

„Já bych si tím nebyl tak jistý,“ přerušil jsem ho. „Rozzuřilo je, že dostali na frak u Niobrary, a teď jsme jim ke všemu zajali náčelníka a zneškodnili dva vyzvědače! Jako bych je zrovna viděl, jak srší hněvem! Udělají všechno, aby se nám dostali na kobylku – jak je znám.“

„Jenže – jak já je znám – jsou zbabělí! Promiňte!“ namítl Harry. „Zbrousil jsem už kolikrát jejich loviště, od Mississippi k Tichému oceánu, od Mexika až nahoru k jezerům; a vždycky se mi osvědčilo jedno: neleknout se – a necouvnout!“

Potrásal jsem hlavou a neodpovídal. Harry cítil, že nesouhlasím, nebo že přinejmenším pochybuji o jeho slovech. Usedl vedle mne na kámen, opřel se rukama o pušku a zadíval se dolů do údolí.

„A říkejte si, co chcete, *sir*,“ přerušil po chvíli mlčení, „v životě jsou nejdůležitější ty chvíle, kdy člověk musí dokázat, že je doopravdy muž – i když je třeba ještě chlapec. Kdybychom se byli včera dostali až k Bee Forku, byl bych vám něco ukázal: hrob dvou lidí, které jsem měl na světě nejradši. Pamatuju si, kdo je poslal na onen svět, moc dobře si to pamatuju – a od té doby nemohu vidět chlapa s hnědou kůží a s havraními vlasy. I když v tom hrál velkou roli lump s kůží jak bílek. Ale já prostě sahám hned po noži nebo po pušce. Stačí, abych uviděl, jak se kýve u pasu skalp, a tahle pistole, která poslala do věčných lovišť mou nejbližší bytost, začne prskat.“

Harry vytáhl z opasku pistoli. Byla to stará zbraň, zašlá, odřená, poškrábaná. Držel ji chvíli v dlani, pohrával si s ní a pak ji zase strčil zpátky.

„Nestřílíte zrovna špatně,“ řekl, „ale vsadím se, že s touhle stařešinou byste netrefil kmen hikory na patnáct kroků! A já vám z ní ustřelím list, kdy budete chtít! A když před sebou uvidím rudocha, nechám pušku puškou, vytáhnu tenhle krám a pošlu za ním kuličku – tak jak jsem to přísahal! Abych se za všechno pomstil, *sir*!“

„Tu pistoli jste dostal od Vinnetoua?“

„Vypravoval vám o tom?“

„Ano.“

„Všechno?“

„Všechno? To, co jsem právě řekl.“

„Ah tak! No ano, mám ji od něho... Ale co! Ať to víte! Ačkoliv o takových věcech by se asi nemělo moc mluvit.“

Posadil jsem se vedle něho. Díval se do údolí zamyšleně, s bolestnou vráskou kolem úst.

Pak začal vypravovat, ale docela tiše, jako by si to všechno jen opakoval sám pro sebe:

„Otec byl kdysi nadlesním, už dávno. To bylo ještě za oceánem, ve staré vlasti, než se rozhodl odejít sem, do Nového světa. Nevím, co ho sem hnalo. A možná, že by se byl nikdy k tomu kroku neodhodlal, kdyby byl tušil, že po cestě ztratí matku svého syna. Ale stalo se. Octl se v cizí zemi, bez prostředků, beze všeho. Musel se chopit první práce, která se nabízela. Odešel jako lovec na Západ a malého nechal u známé rodiny, která slíbila postarat se o dítě. Otec byl šikovný muž, dovedl se prát se životem. Netrvalo vlastně tak dlouho a jeho jméno začali vyslovovat s úctou. Stal se tím, komu se říká proslavený *westman*. Jednou ho zavedla lovecká výprava k Niobraře, mezi kmen Assiniboinů, a tam se setkal poprvé s Vinnetouem. Apač jel s Inču-čunou až z Wyomingu: chtěli si tu opatřit na horním toku Mississippi posvátnou hlínu pro kalumety svého kmene. Pozval je tehdy k sobě náčelník Tah-ša-tunga, jejich velký přítel. U něho se seznámili s jeho dcerou Ribannou, dívkou tak krásnou, jak si jen může člověk představit. Byla půvabná, byla moudrá, byla obratná, měla opravdu všechno, co si může člověk přát; moudrost, krásu, obratnost, cit. Když šla pro vodu nebo pro dřevo do ohniště, vypadalo to, jako by šla královna. Říkali o ní, že je miláčkem Velkého ducha, a kdektýr bojovník kmene snil o tom, že ji překvapí ne-bývalým úlovkem nebo nepřátelským skalpem nebo kůží medvěda nebo vím já čím, aby si ji získal. Ale nelíbila se jenom rudým bojovníkům. Taký v bílém lovcu se probudila náklonnost, ačkoliv byl o tolik starší – o tolik starší než všichni, kdo se o ni ucházeli. Vinnetou... ten byl tehdy nejmladší ze všech, skoro ještě chlapec. A jednou večer tento mladý indián přišel za bílým lovcem a řekl mu:

„Bílý muž není jako ostatní lidé jeho kmene. Z jejich úst se sype lež za lží jako zrnka obilí z nezavázaného pytle. Ale bílý lovec říkal Vinnetouovi vždycky pravdu, je jeho přítel! Vinnetou se ho chce zeptat: Miluje jeho bratr Ribannu, dceru Tah-ša-tungy?“

„Víc než všechno na světě. Víc než všechna stáda bizonů na prérii. Víc než všechny skalpy nepřátelských bojovníků.“

„Bude k ní však můj bratr vždycky dobrý? Bude ji chránit před bouřemi života?“

„Budu při ní pořád a budu ji chránit před každým nebezpečím!“

„Vinnetou zná řeč hvězd a jejich jména. Avšak hvězda jeho života zapadá a v jeho srdci se rozprostře temná noc. Chtěl odvést růži od Niobrary do svého vigvamu a položit si hlavu na její klín, až se vrátí unaven z bizoní stezky anebo až odhodí oštěp, kterým mířil na nepřitele. Avšak rudá dívka spočinula laskavě svýma očima na bílém muži a její rty vyslovují jeho jméno a chvějí se přitom. Apač odejde ze země štěstí a bude bloudit sám na březích Ria Pecos. Jeho ruka již nikdy nepohladí ženinu tvář a jeho ucha se nikdy nedotkne volání malého syna. Ale vrátí se. Až losové potáhnout skrze průsmyky, objeví se opět Vinnetou, aby se podíval, je-li Ribanna, dcera Tah-ša-tungova, šťastna.“

Pak se obrátil, ztratil se v noční tmě a ráno i se svým otcem zmizel.

Na jaře se skutečně vrátil. Ribanna, opravdu šťastná, mu ukázala dítě, chlapce narozeného sotva před několika dny. Byl jsem to já. Vzal mě do náruče a políbil mě na ústa a pak mi položil ruku na hlavičku, prý mě tak přebíral slavnostně do ochrany. Ano, zapřísáhl se, že nade mnou bude bdít, že mě bude ochraňovat, dokud bude dýchat, že jeho ruka nebude znát únavy, půjde-li o mou ochranu. Měl ze mne radost, protože jsem byl synem Ribanny, a chtěl, aby můj život byl samé slunce a samá radost.

To už je dávno... Zatím se stal z dítěte chlapec, léta ubíhala a otec zatoužil podívat se i za druhým synem, kterého nechal na Východě. Jednoho dne mě sebral a odjeli jsme tam, do civilizované země, do měst. Seznámil jsem se s bratrem, zalíbilo se mi tam a zůstal jsem.

Zůstal jsem i pak, když můj otec odjel zpátky na Západ, a myslel jsem, že zůstanu navždy. Ale brzo se ozvala láska ke všemu, v čem jsem prožil svá první léta. A tak jsem nechal civilizaci civilizací a pustil se zpátky na Západ, zpátky do našeho tábora.

Našel jsem z něho jenom trosky. Anebo přesněji řečeno – spáleniště. Bylo tu všechno tak dokonale zničeno, že jsem nenašel po nikom ani nejnepatrnější stopy – jediné *vampum*, který tu zanechal Tah-ša-tunga jako důkaz toho, co se tu stalo; jako zprávu o tom, co provedl Tim Finnetey.

Bílý lovec Tim Finnetey! Znal jsem ho, býval hostem v našem sídlišti, ucházel se kdysi taky o krásnou Tah-ša-tungovu dceru. Nevím, jak se mohl vůbec odvážit na ni pomyslet, musel vědět, že Assiniboinové ho nemají v lásce. A jak by taky mohli mít v lásce zloděje, který je několikrát okradl o ulovené kožešiny! Odmrštili ho a to v něm roznítilo bezmezný vztek a divokou touhu po pomstě.

Odešel k Černonožcům, k bojovným sousedům Assiniboinů, aby je přemluvil k válečné výpravě. Černonožci se nedali dlouho ponoukat: využili chvíle, kdy byli naši lidé na lovu, přepadli, vyloupili a spálili náš tábor; starší lidi a děti povraždili a ženy a dívky odvedli s sebou. Zůstalo po nich spáleniště, rozmetané a ohořelé trámy, popel.

Nechce se mi o tom zešíroka mluvit, *sir*. Řeknu vám v krátkosti jen tolik, že právě tehdy jsem se znovu setkal s Vinnetouem, který se vypravil přes hory pozdravit své přátele. Nalezl otce zoufalého, ale taky odhodlaného pomstít ten hrozný čin. Nezapomenu snad nikdy, jak se ti dva na sebe podívali, jak mlčky nasedli na koně a bez jediného slůvka vyrazili po stopách darebáků, kteří způsobili všechnu tu spoušť.

Zastihli jsme je u Bee Forku. Černonožci se rozložili v údolí a my jen čekali, až se setmí, abychom udeřili. Měl jsem tenkrát zůstat na stráž u koní, ale nedalo mi to prostě. Nebyl jsem s to zůstat nečinný ve chvíli, kdy se chystal útok. A tak jsem nechal koně jejich osudu a odplížil se mezi stromy až na kraj lesa. Když jsem se tam dostal, padly zrovna první rány. Byla to hrozná noc, krvavá, surová, nelí-

točná. Vřelo to kolem mne, ranění chroptěli, zuřivé výkřiky otrásaly vzduchem – klesl jsem najednou na kolena a začal se modlit. Zmocnila se mě ohromná, nepopsatelná úzkost, pádil jsem pryč ke koním, k místu své hlídky. Padl jsem tam na zem, vyčerpán, zničen, a zmocnily se mě mrákovy.

Když jsem procitl, bylo všude kolem ticho a byl už večer; byl jsem sám, po koních ani vidu; opatrně jsem se pustil k bojišti. Bylo už opuštěné, ale měsíční svit je ozařoval a vypadalo to v tom modrostříbrném světle jako obraz z těžkého snu: po zemi ležely zkrvavené mrtvoly, některé i zohavené; pak jsem uviděl ji – ležela se střelnou ranou v hrudi, s rukama svírajícíma křečovitě mou malou sestřičku, které kulka roztříštila hlavičku. Matka a sestra. Zíral jsem na ně vytřeštěnýma očima, nevím jak dlouho, snad jen pár vteřin, než se mi zatmělo a než jsem bez vlády znovu klesl k zemi.

Jak dlouho jsem tak ležel, nevím. Zdálo se mi, že přešel den a noc a zase den a zase noc – potom jsem uslyšel poblíž kroky, a když jsem zvedl hlavu, uviděl jsem – hrůza hrůzoucí! – otce a Vinnetoua, oba v poutech, v cárech, které jim zbyly z šatů, a krvácející z mnoha ran. Tak přece podlehlí přesile – a teď je odváděli pryč... jistě na potupnou smrt... Ano, odváděli, je, ale naštěstí je *neodvedli*! Protože se jim podařilo přece jen uprchnout!"

Klesl hlasem, povzdechl si zhluboka, pak se po mně otočil: „Máte ještě matku, *sir*?"

„Mám.“

„A kdyby ji někdo připravil o život?"

„Musel bych se podrobit zákonu," řekl jsem velice tiše.

„Ano. A kdyby ten zákon byl slabý? Kdyby nemohl trestat?"

„Je rozdíl mezi trestem a mezi pomstou, Harry," namítl jsem co nejjemněji. „Trest je výrazem lidské spravedlnosti, někdy možná slepé, pomalé, omylné, jak chcete, ale přece jen spravedlnosti. Ale pomsta – to je něco, co v člověku ruší všechno, oč je nebo oč by měl být lepší než zvíře.“

„Vám se to mluví, vy v sobě nemáte ani kapku indiánské krve! Ale co když se člověk sám zřekne toho, co ho odlišuje od zvířete?"

Má potom právo, aby se s ním jednalo – *jako s člověkem*? Říkám vám, *sir*, když jsem tenkrát přišel ke spáleništi a když jsem potom uviděl ty mrtvé, neměl jsem myšlenku na nic než – na pomstu! A uvažoval snad Vinnetou jinak? Jako bych ho slyšel, jak přísahá i on pomstu: Náčelník Apačů nalezl v zemi sekýru pomsty. Jeho ruka je silná, jeho noha je lehká a jeho tomahavk je ostrý. On najde Tima Finneteyho, který zabil růži Ribannu, a vezme si jeho skalp za dceru Assiniboinů.“

„Tak tedy Tim Finnetey...“

„Ano! On! Zastřelil ji hned na začátku té bitky, měl strach, že bude poražen se svými Černonožci, a Vinnetou to viděl! Bil se jako hrdina, vyrval Finneteymu zbraň a byl by ho jistě na místě ztrestal, kdyby se na něho nevrhlo asi deset těch černonožích lumpů! Chytli ho a spoutali – a nakonec mu dali do ruky starou pistoli, aby ho zsměšlili. To je právě tahleta pistole, *sir*! A střílí! A bude střílet!“

Zdola z údolí někdo ostře zahvízdal. Harry vstal, jeho tvář nabyla ostrých mužných rysů, smutek vzpomínky zmizel.

„Pojďte, pane, otec svolává lidi,“ řekl najednou zcela věcně. „Je čas podívat se na zajatce.“

Zvedl jsem se a vzal ho za ruku:

„Mohu vás o něco požádat, Harry?“

„Jestli to nebude nic nemožného, prosím.“

„Přenechte to mužům!“

Stiskl rty, zjevně se přemáhal, ale nakonec přece jen vybuchl s vášní, jaké je schopno právě mládí:

„Ne, ne! To je nemožné! Docela nemožné! Kdybyste věděl, jak jsem si vždycky přál postavit se mu tváří v tvář, jak jsem si v duchu maloval, že ho jednou dostanu! Vždyť já nechci vlastně od života nic než jen to! A když ta chvíle přišla, tak bych měl... Ne, to prostě nejde, to nemohu!“

„Jestli vám jde o trest, Harry, můžete být klidný. Trest přijde určitě – i bez vás. Jistě, Harry!“

„Vím, *sir*, ale mě nepřemluvíte, opravdu ne. Vážím si vašeho přesvědčení – a svoje si nedám vzít! Mám na ně právo!“

Podíval se mi zpříma do očí, mihl se v nich výraz zoufalé touhy, abych jej pochopil, pak se otočil a rychle odcházel. Zahleděl jsem se za ním, podivně dojat tou rozmluvou. Byl mi tak blízky – přes všechno, s čím jsem musel nesouhlasit. Šel jsem pomalu za ním, přemýšleje o tom, co prožil a co ho tak tvrdě poznamenalo na celý život.

Parranoh byl připoután ke stromu a kolem stáli v hloučku lovci a radili se o jeho dalším osudu: to jest o tom, jakou smrtí má zahynout. Sam Hawkens mezi nimi vedl prim:

„Za ty své lotroviny musí zaplatit životem, *meššúrs*, o tom se s nikým nebudu dohadovat. Jasně! Ale říkám vám radši hned, že *moje* Liddy se s ním rozhodně nezahodí!“

„Pověsíme mu smyčku na krk a bude to!“ chraptěl Bill Bulcher. „Co říkáte, *sir*?“ obrátil se k Old Firehandovi.

Lovec pozoroval zajatce nevraživými pohledy.

„Ale ne tady, ne v našem krásném údolí,“ řekl. „Ať skončí u Bee Forku, kde řádila jeho vražedná ruka. Tam jsem také přísahal... Můj bratr Vinnetou s tím souhlasí?“

„Muži z kmene Ponků přijdou, aby to překazili. Ale Vinnetou nemá z jejich šípů strach. Přenechá nepříteli svému bílému bratru.“

„A vy?“

Platilo to mně. Old Firehand si všiml, že jsem se protlačil hloučkem kupředu.

„Hlavně to vyřídíte zkrátka,“ odpověděl jsem. „To je všechno, co mohu radit. A říkám vám otevřeně, že bych kvůli tomu ničemovi nic neriskoval – i když ani já nemám z indiánů žádný strach!“

„Ne!“ vykřikl vášnivě Harry. „Musí zemřít tam, kde vraždil! Přísahal jsem to nad hrobem svých nejdražších, musím svou přísahu splnit!“

Spoutaný Parranoh stál u kmene stromu vzpřímeně a sebevědomě, ačkoliv se mu pouta zadírala hluboko do masa, a musel tedy jistě trpět bolestmi. Slyšel dobře, co se říkalo, ale nedával najevo, že by to na něho nějak zapůsobilo. V jeho tváři, vráscité, unavené, po-

znamenané stopami krutosti a vášní, se nepohnul ani sval. Pohled na obnaženou lebku, červenou od krve, zvyšoval můj tísnivý dojem.

Viděl jsem, že přání „*mladého sira*“ bude splněno, většina lovců se na věc dívala stejně jako on, a Old Firehand jistě v první řadě. Když viděl, že zas odcházím, položil mi ruku na rameno.

„Měl byste nechat těm věcem volný průběh,“ řekl mi. „Víte, Shatterhande, tady evropská měřítka neplatí, ani krásné morální zásady.“

„Nechci dělat soudce, *sir*, chraň bůh; konečně každý zločin musí být potrestán, v tom jsem s vámi zajedno. Ale nemějte mi to za zlé, k Bee Forku nepůjdu.“

„Nebudu vás ani nutit. Bude mi jen milé, když v táboře někdo dohlédne. Dáte tu pozor, že ano?“

Nečekal ani, co odpovím, volali ho totiž k zajatci. Lovci uvolnili Parranohovi pouta a zacpali mu ústa roubíkem. Vinnetou, zdálo se, váhal. Sledoval přípravy pozorně a tiše, ale když viděl, že se jich neúčastním, že stojím stranou, zašel ke mně a oslovil mě:

„Můj bratr Šarlí neodejde?“

„Vinnetou ví, jak se na ty věci dívám,“ řekl jsem. „Nepotřebuju mu nic vysvětlovat.“

„Ano...“ Vinnetou chvíli o něčem přemítal. „Můj bratr je moudrý a opatrný. Náčelník Apačů však musí jít, on musí zůstat po boku Ribannina syna. Spatří smrt Parranoha, který zavraždil dceru Assiniboinů!“

Sklonil hlavu a přidal se rychle k zástupu lovců. Věděl jsem, že v duchu se mnou souhlasí – tam však stál Harry, syn jeho dávné lásky, a on měl o něho starost.

Vzdalovali se mi z očí. Za několik minut jsem osaměl v údolí jen s několika muži, mezi nimi s Billem Bulcherem. Na toho muže se dalo spolehnout. Zavolal jsem si ho k sobě a oznámil mu, že se půjdu poohlédnout po okolí.

„Něco se vám nelíbí, *sir*?“ pochopil. „Myslím, že máte zbytečné obavy – naše strážé mají spolehlivé oči. Měl byste si radši odpočinout. Ještě budeme mít všichni dost co dělat!“

„Jak to myslíte?“

„Jak to myslím! Že ty rudé kůže taky mají oči a uši! Jistě jim neujde, že tam venku by se dalo možná něco ulovit.“

„Právě proto, Bille,“ potřásl jsem hlavou, „právě proto se chci porozhlédnout. Dlouho se nezdržím – dávejte tu zatím pozor.“

Vzal jsem si svou kulovnici a pustil se z údolí ven.

I stráž mě ujistila, že se v okolí neděje nic podezřelého, že mohu klidně zůstat. Ale já jsem si už navykl důvěřovat především svým vlastním očím a rozhodl jsem se, že prozkoumám bezprostřední okolí vstupní soutěsky. Pátral jsem v křoví poměrně krátce, když jsem u jedné skupinky keřů objevil pár zulámaných větviček. Jistěže! To mohl udělat kdokoli, třeba i my sami, když jsme tu táhli Parranoha. Chtěl jsem však být radši úzkostlivě opatrný a nepustit ze zřetele ani maličkost než něco zanedbat. Začal jsem tedy zkoumat okolí toho keře – a hle, opodál jsem objevil zcela zřetelnou stopu, kterou nemohl zanechat nikdo jiný než ležící muž. Tohle už nemohlo být od nás, to prozrazovalo, že tady někdo chtěl zůstat v skrytu a nepozorován, a hlavně neodkryt. Proč by se jinak byl namáhal, aby po sobě zahladil – třebaže neúspěšně – stopy v měkké půdě?

Byli jsme tedy pozorováni.

V první chvíli jsem nevěděl, co podniknout. Měl jsem tisíc chutí vzbouřit náš tábor, rozběhnout se za Billem Bulcherem – jenže, uvědomil jsem si, bude-li chtít nepřítel udeřit, vybere si určitě nejdřív Old Firehanda s jeho skupinou lovců. Doběhl jsem tedy jen ke stráži a vzkázal jsem po ní, nač jsem přišel, a sám jsem si pospíšil včerejší cestou k Bee Forku.

K místu, kde se vlévá Bee Fork do Mankizity, jsem dorazil poměrně brzy, i když jsem se snažil postupovat velice opatrně. Nevěděl jsem přesně, kde je to truchlivé místo určené k popravě Parranohově, a držel jsem se jednoduše stop, jež jsem objevil na kraji houštin. Říčka tu tvořila záhyb a smyčka řečiště ohraničovala mýtinu porostlou mlázím; uprostřed na volném prostranství se tyčila skupina balšámových jedlů. Lovci se pod nimi shromáždili a do-

mlouvali se ještě o něčem, zatímco zajatý Parranoh byl už upoután u jednoho z kmenů.

Kradl jsem se ve vši opatrnosti blíž a najednou – divže jsem na ni nenarazil nosem! – objevil jsem přímo před sebou, takřka na dosah ruky, snad pět šest metrů před sebou, skupinu indiánů. Byli schováni v houští a mohl jsem si domyslit, že v protějším křoví a po boku se schovávaly další skupinky. Plán se jim nabízel sám: obklíčit místo ze tří stran a zničit ty, kdo se tam usadili, anebo je nahnat do řeky.

Nesměl jsem ztrácet ani minutu – – má henryovka zarachotila, a myslím, že skutečně v nejvyšší čas. Nejdřív pochopitelně zavládl zmatek. Moji přátelé byli ohromeni, nenadáli se vůbec, že by tu v okolí mohla být živá noha. A pak ten šílený ryk, který přímo otrásl klidným lesem! Ozýval se z každého houští, indiáni se řítili ven, na mýtinu se snesla sprška šípů, v několika málo vteřinách se proměnilo dosud klidné prostranství v místo nejzuřivějšího boje.

Postavení Old Firehanda i ostatních bylo špatné. Všichni ti muži byli zkušení *trappeři*, měli už leccos v těle a dovedli se bránit jako lvi. Ale jak tak stáli uprostřed mýtiny, kryjíce si záda kmeny jedlí, byli i při největší statečnosti odsouzeni k brzké porážce. Měli proti sobě příliš velkou přesilu a poskytovali v tomhle postavení útočícím Ponkům příliš snadný cíl. Ostatně už teď, na začátku boje, utrpěl skoro každý z nich aspoň škrábnutí.

Ponkové se soustředili na to, aby především osvobodili Parranoha, Old Firehand s Vinnetouem se jim sice postavili do cesty a odráželi jednoho útočníka za druhým, jenže trvale se ubránit takové přesile jednoduše nešlo. Po několikátém nájezdu se Ponkům podařilo přerážnout Parranohova pouta – svalnatý chlap se trhnutím paží uvolnil, několika rychlými pohyby v jakési bleskové masáži si znovu prokrvil strnulé svaly, a když vytrhl jednomu ze svých bojovníků tomahavk, obořil se na Vinnetoua:

„Tady je, ten pes, ta mršina pimská! Tak pojď, Pimo, teď zaplatíš za můj skalp!“

Vinnetouem jako by projela jiskra, když uslyšel nadávku, nejhorší nadávku, jakou zde tupí Apače. Viděl jsem, že je zraněn, přesto však vyrazil proti Parranohovi. Obklopili ho hned tři další Ponkové a zatlačovali ho k okraji mýtiny. Také Old Firehand vzdoroval těžce přesile. Sam Hawkens vypadal, jako by tančil jakýsi podivný tanec – jeho sekýra se jen jen míhala. Bylo jasné, že další odpor tady na tomto místě by byl vyloženým bláznovstvím. Vrhл jsem se do jednoho z hloučků, chytil Harryho za ruku a vklekl ho k řece. Křičel jsem přitom na celé kolo, takže mě musel slyšet kdekdo z Firehandových lidí:

„Do vody! Do vody, kamarádi!“

V příští vteřině se mi už přes hlavu převalila mohutná vlna, kterou jsem rozbouřil skokem do řeky.

Řeka byla hluboká, úzká, člověk se několika tempy mohl dostat na druhou stranu. Neznamenalo to ovšem dostat se zcela do bezpečí, to ne, ale počítal jsem s tím, že by se dal přeběhnout cípek země mezi Bee Forkem a Mankizitou, pak přeplavat podruhé a ztratit se mezi stromy. Křičel jsem to po Harrym, když tu se vedle mne mihly Samovy křivé nožky. Z loveckého kabátu mu voda jen crčela a v holínkách to čvachtalo. Pádil kolem nás rovnou do vrbín.

Otočil jsem se za ním – jeho nápad byl ještě lepší – a vlekl jsem Harryho za sebou.

„Můj otec – zůstal tam!“ vzpouzel se.

„Najde si cestu!“ překřikoval jsem ho. „Stejně bychom mu nemohli pomoci!“

Prodírali jsme se vrbovým houštím, bilo nás přes obličej, chytalo nás za nohy i za ruce – trvalo dost dlouho, než jsme se prodrali konečně až k Bee Forku, někde nad tím místem, kde jsme skočili do vody. Ponkové předpokládali, že prcháme k Mankizitě, a všichni do jednoho se rozběhli tím směrem. Místo, kde byli předtím, bylo opuštěno. Teď jsme mohli pokračovat v cestě poměrně klidněji i bezpečněji. Ale Sam Hawkens. najednou váhal.

„Podívejte se – pušky!“ ukazoval mi prstem.

„Kde se tu vzaly?“ divil jsem se.

„Ti hlupáci je sem naházeli, než naskákali do vody, tak je to, hihihí,“ chichotal se. „A to se nám báječně hodí, jestli se moc nepletu!“

„Vy myslíte, že bychom mohli...“ Konečně jsem pochopil. „Ale je to nebezpečné, Same!“

„Prosím vás! Nebezpečné? Pro Sama Hawkense? To je vtip!“

Vyrazil kupředu jako gazela – trošičku přitloustlá – a několika skoky se octl u zbraní. Vrhł jsem se za ním, nic jiného nezbývalo. Sam si nahrnul pušky do náručí a házel je po několika do vody. Já jsem zatím pilně přeřezával tětiny luků. Nikdo nás nerušil, indiáni nás shledávali někde daleko odtud a jistě je ve snu nenapadlo, že by měl někdo z nás drzost se vrátit na bojiště.

„To se nám to povedlo, sir!“ hihňal se nadšeně Sam. „Tady je klid a mír, že by se tu mohly nakvartýrovat i myši. Ale jestli se nepletu, brzo začne být horko – račte si pospíšet!“

Pustili jsme se přímo cestou k Firehandovu *doupěti*, prodírali se houštím i křovím, jen abychom se dostali co nejdřív k našim. Měli jsme k táboru ještě dost daleko, když jsme zaslechli směrem od údolí několik výstřelů.

„Pospěšte si, sir!“ volal Sam Hawkens a natahoval své křivé nohy, sotva jsme mu stačili.

Tušili jsme všichni až příliš dobře, co se stalo. U Bee Forku – domýšleli jsme si – zaútočil jen jeden ponkský oddíl, ti ostatní se vypravili k údolí. Rány se opakovaly, nebylo pochyby, že naši jsou v ohni. Musili jsme jim přispět na pomoc – a to co nejdřív. Neprostopným lesem to šlo těžko; prodírali jsme se krok za krokem, volnější místa přeběhli a zase se drali mezi porostem, skákali jsme přes prohlubně, řítili se ze strání a drápali se do pahrbků. Dostali jsme se už k místu, kde jsem objevil stopu, která mě upozornila na nebezpečí hrozící Firehandovi. Dohadovali jsme se, že Ponkové jsou poschováváni někde v půloblouku kolem nás, a když jsme zaslechli, jak nám něco zašelestilo za zády v křoví, zamrazilo nás při pomýšlení, že nás indiáni objevili. Pokusili jsme se rychle ukrýt v hustém stromoví; bylo to zbytečné – ukázalo se, k naší ohromné radosti, že nás sledoval Old Firehand, Vinnetou a ještě dva z lovců. Harry byl

samozřejmě radostí bez sebe: celou cestu myslel na otce a vyčítal si, že ho opustil, ačkoliv věděl, že se nedalo dělat nic jiného. Ale teď nebyl čas na nic, ani na projev radosti nad opětným shledáním.

„Slyšeli jste taky výstřely?“ vyptával se horečně Old Firehand. „Musíme našim lidem pomoci, soutěska se dá sice hájit i proti přesile – ale čert ví, co všechno se může stát.“

„Co všechno se může stát?“ Sam Hawkens zamžoural očkama. „Nic se nemůže stát, *sir* – jestli se nepletu! Rudoši prostě odkryli naše hnízdečko a teď se poskládali kolem dokola v křovích a čekají, co se z toho jejich podniku vylíhne. Tak je to, hihhi... Naše stráž jim ukázala, jak chutná olovo, a teď leží a spekuluje. A my si dojdeme pro pár skalpů.“

„Možná že to tak je; a možná taky, že ne. To si musíme ověřit,“ mýnil Old Firehand. „Počítejme radši s tím, že budeme mít na krku další indiány, jen co se vzpamatují...“

„A ostatní naši lidi?“ ozval jsem se.

„Hm, pravda,“ Old Firehand si rozpačitě prohrábl vousy. „Každá ruka nám teď bude dobrá. Snad se tu ještě někdo objeví.“

Ted' se vmísil do hovoru i Vinnetou:

„Moji bílí bratři ať zatím počkají. Vinnetou prozkoumá okolí. Zjistí, na kterém stromě visí skalpy Ponků.“

Nečekal, co odpovíme, prostě se sebral a zmizel a my jsme chtíc nechtíc museli čekat.

Než se zas vrátil, uplynula hezká chvíle. Mezitím nás našli další dva lovci, oba také přilákáni výstřely. Napadlo je proplížit se lesem, a to je šťastně dovedlo až k nám. Byli sice zraněni, ostatně každý z nás utrpěl nějaké lehčí škrábnutí, ale bojovat mohli, a to bylo hlavní. Devět bojeschopných mužů je síla, která už něco vydá.

Zanedlouho po těch dvou se objevil Vinnetou. Podařilo se mu vypátrat Ponky a teď uvažovali s Old Firehandem o dalších plánech. Rozptýlili jsme se opatrně do široké linie za zády Ponků, kteří – jak Vinnetou zjistil – dřepěli v křoví a zřejmě si lámali hlavu tím, jak se dostat do soutěsky, odkud je už jednou zahнала střelba strážců. Našich devět výstřelů, po nichž následovaly další, jim zmátlo dokonale

hlavu. Bezpochyby si mysleli, že se jim do zad dostala přesila *trapperů*, a pro jistotu vzali nohy na ramena. Brali to kolem vchodu do soutěsky a její obránci – Bill Bulcher byl mezi nimi – je stačili ještě poplašit několika kulemi. Když uviděli úprk Ponků, bylo jim všechno zřejmé – nemohl se blížít nikdo jiný než my. Ale opatrnost zachovali i tak, a docela správně. Teprve když jsme se jim ukázali před vchodem, u těch vodních vrat, kudy protékal potok do údolí, a když jsme se dali vidět – bouřlivě nás uvítali. Stačili jsme s nimi vyměnit sotva několik vět. Najednou se totiž ozvalo silné zadunění, jako by se k nám hnalo stádo bizonů. Honem do křoví a pušky do rukou! Nevěděli jsme přesně, co se děje, a když jsme před sebou uviděli pádit stádo ne sice bizonů, ale mustangů, bezmála jsme oněměli údivem. Řítilo se stádo mustangů – ale osedlaných! A řízených jezdcem v loveckém, jehož tvář jsme málem nemohli rozpoznat – tak byla zalita řinoucí se krví. Ten člověk jistě vyvázl ze strašného postavení! Jezdec se zastavil v místě, kde stávala hlídka, vyznal se tedy dobře. Zdálo se dokonce, že ji hledá. Držel si přitom stále hlavu rukou, jak se zdálo, rovněž zraněnou, a stíral si prudce se řinoucí proud krve. Když nikoho neobjevil, pobídl koně a jel opatrně dál. V té chvíli se vedle mne ozval jako zvon jasný hlas Sama Hawkense:

„Ať mě posadí na pekáč jako husu, jestli se tu nežene Jackie Corner!“

Jezdec poznal Sama po hlase ihned, protože rozpráhl náruč, a ještě než mužíka uviděl, potěšeně se rozchechtal, přes všechna svá zranění.

„A to tedy máš pravdu – ty starý *coone*!“ zavolal. „To se ví, že se tu žene Jackie Corner! A dokonce ne sám, ale s pozhnaným zástupem lichokopytníků! Běželi jak na klusáckých závodech, to musím říct – no, někdy takový pořádný klus je ta nejchytřejší věc na světě! Ale *sir*, co to vidím? No zaplaťpánbůh, jste tady všichni! Sláva vám!“

Když nás uviděl vedle Bulchera a Sama, projevoval tak nelíčenou radost, že se tomu Old Firehand, přes všechnu vážnost situace, musel až smát.

„Provedl jste to znamenitě, Jackie! Ale jak se vám to povedlo?“

Trapper se šklebil – dost hrůzný pohled při té jeho zkrvavené tváři, kterou si stále otíral dlaní i rukávem.

„Hm, jak: jednoduše jsem si řekl, že starého Jackieho Cornera budou rudoši hledat všude jinde, jen ne ve svém vlastním mraveništi. Tak jsem se vypravil až ke *couchi*, kde měli koně. Nechali u nich dva chlapíky, to jistě ty, které už omrzelo nosit pořád skalp na hlavě. Nějak si to ale asi na poslední chvíli rozmysleli, musel jsem je kapku přemlouvat, aby mi ty koně nechali. No a přitom jsem utržil pár ran, to se stává. Řekl jsem si, že Jackie Corner připraví prostě *indsmanům* takové malé překvapení. Pak jsem herky pustil do prerie a pořádné koně vzal s sebou. Tady jsou!“

„To si dám líbit! Hochu!“ říčel nadšením Bill Bulcher.

„To bych prosil,“ vykřikl triumfálně Corner. „Když těm rudým lučičníkům seberete koně, je s nimi ámen! A hleďme, tady zrovna vidím jednoho, co se už nikdy neposadí do sedla! Proto bylo v *couchi* tak liduprázdno – oni zatím šili čertoviny! Ale *sir*, podívejte se na tohohle! Kůň jako panna! Co?! Určitě náčelníkův!“

„A my jsme, blázni, vzali náčelníka ven na vzduch, na procházku!“ zlobil se Sam Hawkens. „To byla nebetyčná pitomost, jestli se nepletu!“

Vlastně to platilo Old Firehandovi, ale ten neslyšel, stál u koně a s obdivem si ho prohlížel.

„Nádhera!“ zahučel si sám pro sebe. „Kdybych měl volit mezi ním a Hatátitlou... nevím, nevím...“

„Vinnetou umí mluvit s duší koní a ví, co je v ní skryto. On by dal přednost Hatátitlovi,“ ozval se Apač, který neodolal, aby si pěkně urostlé zvíře tady neprohlédl, a hodně důkladně.

„Dobrá, *gentlemen*, ale tady nejsme v *paddocku* na dostizích. Račte dál!“

Spadl nám opravdu kámen ze srdce. V *doupěti* jsme si teď mohli být poměrně jisti. Bylo tu dost jídla, dost střeliva a neschůdné srázy nás chránily: obléhat nás mohli Ponkové do libosti. A uhájit úzký vchod při soutěse se zdálo většině přinejmenším velmi nadějnou

záležitostí. Dokonce Old Firehand o tom byl přesvědčen a mínil, že nejhorší máme už za sebou. U ohně se znovu a znovu vyprávělo o tom, co jsme zažili, a každý si mnul ruce, jak se nám podařilo vyklouznout. Jen Vinnetou ležel opodál, u svého Ilčiho, a vypadal ustaraně. Všiml jsem si toho a zašel k němu:

„Oči mého rudého bratra jsou zamračené a na jeho čele vidím vrásky. Může mi prozradit své myšlenky?“

„Náčelník Apačů vidí, že smrt proniká úzkou bránou do kotliny a že se valí zkáza se skal. Údolí hoří požárem plamenů a vodu barví do ruda prolitá krev bojovníků. Vinnetou mluví s Velkým duchem. Bledé tváře jsou zaslepeny nenávistí a jejich moudrost ustoupila myšlenkám na pomstu. Ale Parranoh přijde a vezme skalpy mnohým bílým lovcům. Vinnetou je však připraven bojovat. Bude tančit nad hroby svých nepřátel.“

„To si myslí můj rudý bratr doopravdy?“ Bylo mi to přece jen divné. „Jak by mohli Ponkové proniknout soutěskou až sem, do tábora? Máme hlídky!“

„Můj Šarlí nemluví vážně,“ odpověděl Vinnetou s jakousi výčitkou v hlase. „Stráž může zadržet čtyři nebo pět Ponků. Ale zadrží celý oddíl, až vpadne a zaútočí naráz?“

Nepomyslel jsem na takovou možnost. Ale najednou se mi zdálo pravděpodobné, že Ponkové se pokusí o zoufalý hromadný útok, že zkusí prolomit obranu v soutěsce přesilou – i kdyby je to stálo nejtěžší oběti.

Old Firehand si tyto starosti nepřipouštěl. „Toho se neodvážím,“ řekl mi naprosto přesvědčivě. „A i kdyby... budem si umět poradit. Budem si prostě brát na mušku jednoho po druhém!“

Jenže já jsem už teď nebyl tak skálopevně přesvědčen o tom, že tahle taktika nás dovede k vítězství. A začal jsem mít z nejbližších hodin čím dál tím větší obavy.

15. Parranohův skalp

Noc byla tichá, klidná, nikde se neozýval ani hlásek, nikde se nepohnul ani lístek, jen plápolavé světlo ohňů ozařovalo ten obrázek smíru a noční pohody. Stál jsem u Hatátitly, až skoro na konci údolí a při úpatí srázných stěn, které tvořily naše ochranné hradby. Pohrával jsem si s jeho hřívou, poplácával ho po šíji – jako vždycky, než jsem šel spát. Zvykli jsme si na tu něžnost oba, končil jí každý náš den.

Hatátitlá byl nepokojný. Jak jsem ho objal a zabořil prsty do hladké hřívky, uslyšel jsem, jak si docela tichounce odfrkl. Nebezpečí? Větrí něco? Zakryl jsem mu dlaněmi nozdry – i nepatrné, sotva znatelné zafunění může v takových chvílích prozradit – a snažil jsem se rozpoznat ve tmě kolem sebe, co vlastně vzbudilo Hatátitlův neklid.

Zpočátku se mi nezdálo nikde nic podezřelého. Jenom nějaký šramot jsem zaslechl, asi jako když se valí po srázu kámen a naráží na tvrdou půdu a kmeny stromů. Chvilí jsem pozoroval sráz nad sebou. Měl jsem výhodu. Údolí bylo ve tmě, zatímco nahoře při stěnách proti jasnému nebi se daly rozeznat zřetelně alespoň obrysy věcí, předmětů, lidí. Ale nedělo se nic, a jestli se něco dělo, pak ten, kdo hluk způsobil, vyčkával.

Přitiskl jsem se k Hatátitlovi a zůstal jsem bez hnutí. Snad se prozradí – jestli tam někdo nahoře je...

A skutečně! Po nějaké chvíli se cosi odlepilo nahoře od temného pozadí a začalo se to tiše a opatrně spouštět dolů. Několik postav! Za několik minut jich byl už pořádný houfec. Šly za sebou v řadě jako husy, přecházely nahoře přes hřeben a scházely dolů za mužem, který šel v čele a který, jak se zdálo, tato místa dobře znal. Odhadl jsem v rychlosti, že jim budou stačit k sestupu tak nejvýš dvě tři minuty. Pak se dostanou dolů, ke dnu údolí, a pak...

Kdybych byl měl s sebou svou henryovku, byl bych v tom okamžiku bez váhání vystřelil. Jednak bych tím vzbouřil náš tábor, jed-

nak bych se byl mohl pokusit zneškodnit muže, který je vedl. A kdybych byl tak nečekaně zasáhl vůdce, mezi nepřáteli by bezpochyby vypukl zmatek a naši by měli dost času, aby přiběhli na pomoc. Jenže já jsem měl jen dva revolvery a ty v dané chvíli neměly nejmenší cenu. I kdybych udělal poplach, jen samotné výstřely nic neřešily. Indiáni by byli dole dřív, zejména když je vedl někdo, kdo tento sestup nepodnikal zřejmě poprvé. A ten někdo, o tom jsem nepochyboval ani na chvíli, byl Parranoh. Dobrá, ale jestli je tomu tak, mám přece jen ještě naději, blesko mi najednou hlavou. Dřív než se dostanou do údolí, budou muset obejít veliký skalní výběžek – a k tomu jsem v tomhle okamžiku já měl ještě blíže než jejich vůdce. A budu-li tam dřív než on, pak mi vběhne rovnou do rány! Neuvažoval jsem už o ničem – bylo to ostatně asi jediné východisko.

Sotva jsem udělal několik kroků, ozvaly se střelné rány. Zdálo se, že padly někde blízko soutěsky vedoucí do údolí. Ovšem, dalo se to předpokládat: obyčejný zastírací manévr, který měl odvrátit pozornost našich lidí ke vchodu – zatímco *skutečný* útok se připravoval na opačném konci, u těchto srázných stěn! Drápal jsem se všecek rozčilený dál ke skalnímu výběžku a měl jsem jej už doslova na dosah ruky. Ale v té chvíli, když jsem se právě chtěl vyhoupnout na skalní výběžek, mi najednou – nejspíš v tom rozrušení – ujela noha; kamenná drť se dala do pohybu, já jsem uklouzl, padl na tvář a řtil se mezi kamením, smýkán od výspy k výspě, od balvanu k balvanu, až hluboko zpátky dolů do údolí. A tam, otlučen, otřesen, jsem na několik okamžiků ztratil vědomí.

Když jsem zase přišel k sobě, míhaly se kolem mne ve tmě postavy rudochů. Byl jsem jako zpřerážen, ale tolik sil a pohotovosti jsem ještě měl, že jsem stačil vytrhnout revolver z opasku, vystřelit několik ran na postavy, které pobíhaly kolem, a vrhnout se k Hatátitlovi do sedla. Toho jsem jim nesměl nechat v žádném případě! A Hatátitlá, jako by rozuměl, oč jde, vyrazil k táborovému ohni. Za okamžik jsem už seskakoval, potáčeje se ještě slabostí po svém pádu.

„Indiáni se šplhají ze skal!“ křikl jsem. „Musíme do úkrytů! Do jeskyní!“

Naši se teprve sbíhali. Při prvních výstřelech se ovšem hnali rovnou k soutěsce a teprve teď spěchali zase nazpět. Jenže už bylo pozdě. Tentokrát indiáni, docela proti svým zvyklostem, udeřili okamžitě. Sledovali mě pravděpodobně a těch několik okamžiků náskoku, které jsem měl, se dávno rozplynulo. Vynořovali se všude kolem nás a útočili – útočili... A naši byli nevysvětlitelně náhlým útokem tak překvapeni, že se začali bránit, až když byli skoro úplně obklopeni.

„Tam nahoru, musíme ke skále!“ křičel jsem a snažil se rozrazit klubko, které se vytvořilo. „Aspoň si probít cestu ke stěně, abychom měli při boji krytá záda!“

Jediný Sam Hawkens, stará trapperská krev, neztratil duchapřítomnost. Stačilo mu několik vteřin, aby se přesně zorientoval v situaci. Zalezl do jedné z jeskyněk, vtáhl tam dokonce Harryho a hned se zařídil na obranu. Střídavě nabíjeli a stříleli, nejdřív nabíjel Harry a střílel Sam, pak to bylo naopak, ale v každém případě tahle dvojice rozsévala zmatek v řadách Ponků.

Byl to hrůzný, divoký, nelítostný boj – a my jsme nemohli počítat s ničím jiným než s porážkou. Ponků bylo příliš mnoho, než abychom byli s to jim s úspěchem vzdorovat. A věřit na nějaký náhlý obrat v náš prospěch bylo stejně pošetilé jako si malovat, že bychom se snad mohli probít každý na vlastní pěst. Myslím, že každý z nás se smířil s tím, že z *téhle* šlamastiky nevyvázne zdráv. Ale jen tak lehce svou kůži ovšem také nikdo nemíní prodat. Bránili jsme se ze všech sil, zuřivě i chladnokrevně, ano, s tou chladnokrevností, která tak často dávala v bitvách převahu bílým lovcům nad indiánskými bojovníky. Bojovali jsme zarputile, tiše, bez hlesu, jen tu a tam se ozval výkřik, jímž se snažil povzbudit jeden druhého v marném boji. A napůl už uhasínající oheň ozařoval temnou mihotavou září celou přední část údolí, kde se vynořovaly a zase mizely skupiny i jednotlivci bojující mezi sebou a podobající se v té chvíli neskutečným přízrakům. A údolím se nesl pokřik rozvášněných indiánů a třaskání salv z pušek i revolverů.

Několik kroků ode mne stál Old Firehand. Musel jsem se obdivovat tomu muži, přece jen už s nějakým tím křížkem na zádech, jak tu tak pevně stál, v šatech rozedraných skoro na cucky, kryt zezadu skalní stěnou, ale zbrocen už krví. Jak vzdoroval a jak se zbavoval jednoho útočníka za druhým! Supěl těžce a namáhavě, prameny šedivých vlasů mu povlávaly kolem hlavy, doširoka rozkročené nohy se přímo zaklesávaly do země. Pravice svírala těžkou sekuru, kterou se oháněl jako pírkem, v druhé třímal ostrý zahnutý nůž, kterým se bránil útokům zblízka. Byl na několika místech zraněn, stál však pevně jako sloup, žádná z těch ran ho nesrazila na kolena. Jeho vysoká pevná postava se tyčila a vzdorovala jako věž majáku v divokém příboji rozbouřeného moře.

Potom se objevil v klubku dotírajících rudochů sám Parranoh. Prodral se mezi svými bojovníky až k Firehandovi a zaječel do té bitevní vřavy:

„Konečně tě mám! Tys ještě nezapomněl na Ribannu?! Pošlu tě za ní!“

Chtěl se na něho vrhnout, udělal dva tři skoky a napřáhl tomahavk. Skočil jsem mu do rány a chytil ho za rameno, abych strhl smrtící ránu stranou. Poznal mě, bleskurychle uskočil, takže můj tomahavk, který jsem před několika okamžiky vyrval jednomu z Ponků, mu přeletěl přes hlavu.

„Ty taky?“ rozvzteklil se. „Tebe musím dostat živého! Podejte mi laso!“

Uhnul z dosahu mé pěsti jak lasička. A než jsem stačil udělat skok, abych se k němu dostal, vyšlehl oheň z jeho revolveru.

Old Firehand rozhodil ruce, nakročil křečovitě vpřed proti svému protivníku, pak zvrátil hlavu a sesunul se zvolna k zemi.

Bylo mi, jako by ta kulka zasáhla mne. Srazil jsem dva indiány, kteří se na mne v tom okamžiku začali sápat, a řítil jsem se na Parranoha. Jenže to už se houfem indiánů hadovitě propletla štíhlá postava apačského náčelníka. Hrozil rukama vztyčenýma nad hlavu, oči se mu úžily hněvem.

„Kde je athabaská ropucha? Zde stojí Vinnetou, náčelník Apačů! Pomstí smrt bílého bratra i Ribanny, dcery Assiniboinů.“

„Ty pse, ty jeden Pimo, běž ke všem čertům!“

Víc jsem už neslyšel. V těch pár vteřinách, v nichž se to odehrálo, jsem neměl oči pro nic než pro ty dva. Nemyslíl jsem na vlastní obranu a teď, když jsem si uvědomil, že přece kolem sebe mám nepřátele, bylo už pozdě. Ucítíl jsem smyčku na krku; stáhla se, pak někdo trhl, skoro současně jsem si stačil uvědomit prudký úder do hlavy a vzápětí jsem ztratil vědomí.

Když jsem přišel k sobě, byla hluboká tma a ticho. Hlava mi praskala strašlivou bolestí. V první chvíli jsem nevěděl, co se vlastně stalo, jak to, že je kolem mne tma a ticho, kdo mě udeřil do hlavy, kde se tu vlastně беру. Pomalu se mi v mysli vynořovalo všechno, co předcházelo; náš boj s Ponky, Old Firehandův hrdinný zápas, Vinnetouův zásah a potom úder pažbou do mého spánku, krvácející rány a pouta, pouta, která se mi zařezávala ostře do masa na rukách i na nohách, takže jsem nebyl s to se ani pohnout.

Zhluboka jsem si povzdychl. Myslí mi prolétla vzpomínka na rodiče, na ty dva dobré, spravedlivé staré lidi, kteří se už asi nikdy nedozvědí, kde a jak přišel jejich syn o život. Uprostřed téhle vzpomínky, která mě najednou přenesla stovky kilometrů odtud až někam daleko za druhý břeh oceánu, se mi zazdálo, jako by vedle mne někdo zakašlal.

„Hallo – je tu někdo?“ zachroptěl jsem.

„To se rozumí, *sir*,“ zavrčel dobře známý hlas. „Vy se ptáte, jako bych byl pytel vzduchu nebo co!“

„Same... vy jste... to je... Řekněte mi... kde jsme?“

„Pod střechou, *sir*!“ mínil dost mrzutě *trapper*. „Strčili nás do té kobky ve skále, do toho kožešinového skladiště!“

„A ostatní?“

„Ani se neptejte, *sir*. Old Firehand už to má, chudák, za sebou. S Billem Bulcherem je ámen a Jackie Corner se taky odporoučel do věčných lovišť. Jen vy a Apač ještě jakžtakž dýcháte. A trochu taky

master Harry. A starý Sam Hawkens, tomu taky ještě nezhasli svíčku, jestli se nepletu, hihihí!“

„Je to pravda? Tak tedy Old Firehand... A Vinnetou s Harrym jsou živi? Určitě?“

„Snad aspoň to poznám, ne?“ zavrčel mužík. „Chlapce strčili vedle nás do druhé díry, dohromady s vaším rudým přítelem. Mne k nim ani nepustili. Nedostal jsem povolení k audienci, hihihí...“ Nutil se do svých obvyklých vtípků – snad kvůli mně.

„A Vinnetou je zraněn?“

„Rána vedle rány, *sir*. Jestli se z toho vylíže, bude, chudák, jak můj starý kabát, díra na díru a samá záplata!“

„Jestli jsou jestli, Same. Bohužel! Ale jak ho zajali?“

„Tak jako vás a mne. Mlátil kolem sebe jako pohan... a on vlastně pohan je, jestli se nepletu, hihihí... prostě bylo úplně jasné, že by radši vypustil duši v boji, než aby se dal usmažit u mučednického kůlu. Ani se mu nedivím. Jenže co je platné, přesila je přesila! A co vy? Hodláte tu zůstat, nebo byste se radši podíval zas někam jinam? Já se vám přiznám, já mám ohromný zálsusk na výlet, *sir*!“

Kdyby mě nebyly bolely všechny údy, musel bych se nenapravitelnému vtipálkovi Hawkensovi zasmát. Dovedl si přece jen udržet náladu za všech okolností. Ale nakonec – taková věc není k zahoezení. Já jsem se vzmohl jen na povzdech.

„Copak choutky, o ty by nebylo, Same. Jenže choutky nám nepomůžou. Nedá se nic dělat!“

„Že se nedá nic dělat? Hm, člověče, víte, že takhle mluví *greenhorni*? No co? Ti rudoši jsou nakonec slušní lidé, moc slušní. Sebrali starému *coonovi* všecko, i pistoli, pytlíky, fajfku. To jim přijde draho, až k ní čichnou, pak teprve uvidí: smrdí jak deset skunků, hihihí! A Liddy! Jsem zvědav, který kojot si ji přehodí přes rameno. A můj nádherný klobouk, má skvostná pokrývka hlavy! Budou se divit mému skalpíku, hihihí! Jenže mě stál tři svazky kožešin. V Tekamě, vzpomínáte, vykládal jsem vám o tom jednou, jestli se nepletu. Tak vidíte, o všechno mě připravili, a nožiček mi nechali. Samíček Haw-

kensů ho má v rukávu. Ještě že si ho tam ten starý mýval schoval, když viděl, že se to tak divně zamotává!“

Samovo překvapující sdělení mi vlilo naráz krev do žil.

„Cože?! Vy máte nůž, Same? A můžete k němu?“

„Právě že ne, synu! Musel byste mi trochu pomoci!“

„Hned jsem u vás!“

Obrátil jsem se na bok a začal se s tichým úpěním převalovat k malému lovcí. Daleko jsem se však nedostal. Rozhrnul se závěs u vchodu do jeskyně a objevil se Parranoh ještě s několika svými lidmi. Zdálo se mi, že svírá něco v ruce. Blížil se k nám s úšklebkem ve tváři a nakonec mi strčil před oči skalp – ten, který mu odřízl Vinnetou.

„Dostal jsem tě, co? Teď je řada na vás!“ křikl. „A něco jsi mi dlužen, nemyslíš? Můžete se připravit – jeden jak druhý! Uvidíte, jak to chutná, když člověku naříznou kůži nožem a začnou mu ji stahovat přes uši! A dočkáte se brzo, nemějte strach – jen co se ukáže bílý den!“

Tak vida! Parranoh nechtěl dělat žádné dlouhé okolky, ačkoliv indiáni obvykle takové vítězství oslavují až po náležitém ceremoniálu, a skoro vždycky doma, ve svém sídlišti, před tváří celého kmene.

„To jsem zvědav, jak to narafičíte!“ neodpustil si štiplavou poznámku Sam Hawkens. „Hlavně jsem zvědav na tu kůži, co mi budete přetahovat přes uši! Jestli jste si nevšimli, máte už jednu v ručičkách – jestlipak se vám zamlouvá, starý Yambariko?“

„Jen se neboj, máš ještě dost a dost kůže na to, aby ti přešel smích!“ ušklíbl se Parranoh. Sklonil se k nám, prohlédl pečlivě pousta a pak si založil ruce na prsou. „To jste nečekali, že Tim Finnetey tu vaši past na myši tak dobře zná? Abyste věděli – zná ji dokonce dřív než ten pes Firehand!“

„Tak, tak. Ale mně je to stejně jedno!“ dráždil Hawkens dál Parranoha. „Já jsem stejně udělal poslední pořízení, takže se mnou nic na světě nehne. Tu paruku si můžeš nechat, bude se ti hodit, jestli se nepletu, hihhi...“

Parranoh si zlostně odplivl, kopl do ležícího Sama a vyšel zas se svými lidmi z jeskyně.

Chvilí po jeho odchodu jsme zůstali tiší jak pěna. Potom, asi po deseti minutách, aniž jsme vyměnili slovo, jsme se přivalili až těsně k sobě. Nebylo třeba se domlouvat už o ničem. Ačkoliv jsem měl ruce spoutány, podařilo se mi po delší námaze vytáhnout nůž z rukávu. Ruce se mi třásly, když jsem se pokoušel přeříznout mu pouta. Teprve na třetí pokus se to povedlo – Samovy ruce se uvolnily a potom následovalo všechno ráz na ráz. Stáli jsme v několika vteřinách na nohou a třeli si zuřivými pohyby údy, aby se nám do nich vrátila krev.

„No prosím, Same!“ Malý Hawkens se při rozcvičce rozptyloval tichou samomluvou. „Tak se mi zdá, že přece jen nejsi takový bu-dižkničemu. Už jsi tu a tam vězel v bryndě, ale ta dnešní kaše je nad všechny! A to máš teprve začátek! Teď jsem zvědav, jak se vyvlíkneš z kazajky mistra Parranoha!“

„Měli bychom se podívat, jak to vypadá venku,“ přerušil jsem jeho samomluvu.

„Jistě, jistě, to je nejdůležitější ze všeho.“

„A zbraně bychom potřebovali! Totiž já. Vy máte aspoň nůž.“

„Něco se najde,“ mínil.

Přikradli jsme se k závěsu – tvořily ho dvě velké kůže – a opatrně vyhlédli ven.

Dva indiáni vyvlékali pod Parranohovým dohledem zajatce z vedlejší sluje. Rozednívalo se už, mohli jsme přehlédnout skoro celé údolí. Nedaleko od vstupní soutěsky jsem objevil Hatátitlu; pásl se s ním i Vinnetouúv Ilči. Kdybychom se tak mohli zmocnit nějakých zbraní! Potom by se nám snad mohlo podařit dostat se nepozorovaně ke koním – a uprchnout...

Sam Hawkens se tiše uchichtl.

„Sir – vidíte?“

„Co?“

„Tam toho chlapíka, co se tak pohodlně válí v trávě.“

„Vidím, vidím.“

„A tu věcičku, co si opřel o kámen, taky vidíte?“

„Jako ve dne, Same!“

„Hihihih. Takhle položit starému *coonovi* jeho vlastní břízu rovnou pod nos! A tak se mi zdá, že tam vidím ještě jiné krámy! Klobouček! A to tam bude i pytlík s prachem a s kulkama!“

Sam se tiše smál, zatímco já jsem upřeně pozoroval Parranoha. Stál u zajatců, u Vinnetoua a Harryho, a něco jim říkal. Co, to jsem ovšem nevěděl, to jsem nemohl zaslechnout, ať jsem napínal uši sebevíc. Jen posledních pár vět, které řekl už na odchodu, jsem stačil pochytit:

„Připrav se, Pimo! Kůl se už zaráží – a za chvíli na něj narazíme tebe! – A ty, mladíku, se budeš péct hned vedle!“

Pokynul svým dvěma lidem, aby dopravili zajatce k ohni, kde se většina Ponků ohřívala, a důstojně odcházel.

Uvědomil jsem si najednou, že nám zbývají jen vteřiny, chceme-li podniknout něco k záchraně těch dvou – i své vlastní. Až je odvečou k ohni, mezi houf Ponků, potom už bude na každou pomoc pozdě.

„Same,“ zašeptal jsem a hlas se mi zimničně zachvěl, „dáte se do toho se mnou?“

„Copak já mohu vědět, když to nevíte vy? Musíte to nejdřív zkusit, jestli se nepletu. Hihihih!“

„Vy toho vpravo, já toho vlevo! Pak rychle přeříznout řemeny!“

„A pak pro Liddy, Mr Shatterhande!“

„Připraven?“

Se vzrušenou tváří jen přikývl.

„Tak do toho!“

Několika dlouhými tichými skoky jsme se dostali nepozorovaně až k Vinnetouovi a Harrymu. Sam se vrhl se svým nožem na strážce; já jsem měl těžší úkol, neměl jsem nic než holé ruce. Ale přesná a rychlá rána na spánek vykonala svoje. Druhý Ponka se sesunul bezhlasně k zemi.

Sam už přerézával pouta zajatců – byli volní, ještě než si vůbec indiáni povšimli, že se se zajatci něco děje. Pracovali jsme tiše

a přesně, jako bychom se předtím přesně dohodli o každém pohybu. Vytrhl jsem omráčenému Ponkovi z opasku revolver a pytlík se střelivem, Harry ukořistil u druhého alespoň nůž a tomahavk. Sam hmátl ihned po své Liddy.

Ostatní bylo dílem zlomků vteřin. V krajním nebezpečí jedná člověk najednou docela jinak, než jak by sám předpokládal. Daleko pohotověji, rychleji, rozhoduje se bleskově a svá rozhodnutí stejně rychle uskutečňuje. Neříká si to možná, ale v nitru ví, že jde o život, o všecko. A to ho pohání, tak jako to v té chvíli pohánělo nás: dřív než se kdo vzpamatoval, prolétli jsme kolem ohňů a dostali se až ke svým koním.

„Hatátitlo, Hatátitlo!“ vykřikl jsem a skočil hřebci do sedla a ten okamžitě z jediného stisku mých stehen pochopil, že musí zase jednou ukázat, co v něm vězí. Vyrázil jako blesk. Také Vinnetou v té chvíli už seděl v sedle svého Ilčiho a Sam Hawkens se vymrštil na hřbet toho divokého chlapíka, kterého přivlekl před několika hodinami nebožtík Jackie Corner. Jen Harry zápasil marně s hnědákem Tima Finneteyho. Vzpíral se mu a bil kolem sebe kopyty jako splašený. „Nahoru, *boy!*“ vykřikl jsem na Harryho, chytil ho za rameno a vytáhl k sobě do sedla. Hnal jsem Hatátitlu k ústí řeky, kde právě mizel Sam Hawkens, divoce pobízející hnědáka údery do slabin.

Ted' nastal rozhodující okamžik. Za námi to hřmělo divokým křikem, práskaly výstřely, svištěly šípy, ozýval se dupot koní – Ponkové na ně naskákali skutečně bleskurychle a hnali se nám zběsile v patách.

Byl jsem poslední z naší trojice a nevím, neumím říci, kudy a jak jsem se vlastně dostal úzkou soutěskou ven. Pamatuji se jen tolik, že Sama Hawkense jsem v těch pohnutých chvílích už nespatriil a Vinnetou jsem zahlédl jen letmo, jak zahýbá vpravo do údolí, kterým jsme přijeli před několika dny pod Firehandovým vedením. Otáčel se ještě po mně, potom mi však zmizel z očí a já jsem z jeho mávnutí usoudil, že máme zahrnout doprava, za ním. V té chvíli, kdy jsem trhl uzdou, abych přiměl Hatátitlu k obratu, jsem ucítil, jak Harryho tělo sebou prudce škublo. Bylo to vteřinu po tom, co se za námi

ozval jeden z posledních výstřelů. Zaryl mi křečovitě prsty do ramen – byl zraněn.

„Hatátitlo, Hatátitlo, pospěš si, milý, pospěš!“ povzbuzoval jsem hřebce a on se s námi hnal takovým tempem jako přednedávnm v New Venangu.

Pronásledoval nás vlastně už jen jediný jezdec – Parranoh na svém hnědáku – aspoň toho jediného jsem viděl. Ostatní zůstali daleko za námi. Zahlédl jsem náčelníkovu tvář jen na vteřinu! Měla ztrhané rysy, zuřivá nenávist znetvořila obličej, z každého hnutí svalu přímo sršela nenávist, vztek, touha po pomstě. Objal jsem Hatátitlu a povzbuzoval ho tiše: na něm teď zase záviselo všechno. Ne, nebál jsem se Tima Finneteyho, ovšemže ne, ale měl jsem s sebou Harryho, zraněného, a s ním bych se byl nerad pouštěl do zápasu.

Letěli jsme jak vítr. Vinnetouův Ilči před námi tepal půdu prudkými údery, až duněla jako buben pod údery palic. Hatátitlá s ním udržoval krok, ačkoliv nesl téměř dvojnásobné břemeno. Ale Parranoh nám zůstával v patách, stále jsem slyšel, jak za námi dupe jeho hnědý mustang.

„Jste zraněn, Harry?“ křikl jsem přes rameno.

„Ano. Škrábla mě kulka.“

„Je to nebezpečné?“

Teplá krev se mu řinula z rány a stékala i po mé ruce, jak mě křečovitě svíral. Neodpovídal, zatínal zuby.

„Vydržíte jízdu?“

„Doufám.“

„Držte se pevně. Napůl jsme už zachráněni.“

„Mně na tom nezáleží, *sir*,“ zasténal. „Klidně mě tu můžete nechat, překážím vám.“

„Co blázníte? Vy budete žít!“

„Nechci... otec je mrtev... a já jsem zavinil jeho smrt... Radši jsem měl zahynout s ním!“

Odmlčel se, já jsem také neodpovídal, v tom okamžiku bylo slyšet jen supění koně, dávajícího do klusu všechnu svou sílu.

„Kdybych vás byl radši poslechl,“ ozval se zase Harry. „Nemuse-lo se to stát, měli jsme Parranoha pověsit v *doupěti*.“

„Nechte toho! Co se stalo, to se stalo! Teď se musíme starat o to, co je.“

„Ne, pusťte mě, nechte mě už. Podívejte, Parranoh zůstává zpátky – snad si můžeme trochu oddechnout.“

„Zkusíme to.“

Ohlédl jsem se, povolil Hatátitlovi uzdu. Už dávno jsme nebyli při břehu řeky. Dostali jsme se na širokou rovinu, volnou a plochou, a pádili jsme rovnoběžně s okrajem hustého lesa, který nám zůstal po levé ruce. Parranoh skutečně zůstal o hodný kus pozadu. Hatátit-lá se držel skvěle: jasně předčil náčelníkova hnědého mustanga. Te-prve hodně daleko za náčelníkem se vynořovali další ponkští bojov-níci, skupina vytrvalců, kteří se nedali odradit a vytrvale nás sledo-vali přes všechn náš náskok.

Zahlédl jsem, že Vinnetou také zastavil, seskočil z hřebce, schoval se za jeho tělo a nabil pušku. Zadržel jsem Hatátitlu, pomohl Harrymu a položil ho do trávy. Nabít zbraň už jsem neměl čas, Parranoh byl příliš blízko. Sáhl jsem tedy po tomahavku.

Myslím, že Tim Finnetey viděl dobře každý náš pohyb, ale dal se v tom okamžiku nejspíš strhnout vlastní zuřivostí. Nechal koně vol-ně běžet a řítil se ke mně, mávaje nad hlavou sekyrou. Byl vzdálen deset dvanáct kroků, když zazněl výstřel z Apačovy ručnice. Nácel-ník Ponků se smekl ze sedla, rozpráhl bezmocně ruce, dopadl na zem a zůstal ležet v trávě vedle zpěněného, zpoteného, chvějícího se koně.

Vyrazili jsme k němu.

Vinnetou obrátil nohou bezvládné tělo.

„Athabaský had už nikdy nebude syčet své podlé nadávky,“ řekl klidně. „Už nikdy neřekne náčelníku Apačů Pimo. Můj bratr si mů-že vzít své zbraně.“

Ano, teď jsem si toho všiml také. Tim Finnetey je měl všechny; pušky, revolver i nůž. Vyprostil jsem je, zatímco Vinnetou uklidňo-val hnědáka. Přivázał jej napevno k Ilčimu, musili jsme zas pokračo-

vat v jízdě. Ponkové se blížili od kraje lesa a přestřelka tady na volném prostranství pro nás nebyla ani dost málo výhodná. Pomáhal jsem právě Harrymu nazpět do sedla, když se najednou po naší levici objevilo cosi neočekávaného. V ostrém dopoledním slunci se zaleskly zbraně a odznaky uniforem. Na kraji lesa vyjížděl a rozvíjel se do bojového útvaru vojenský jízdní oddíl. Dragouni – to byli dragouni z Fort Randallu! V pravý čas, a dokonce mnohem dřív, než jsme je očekávali! Náhoda nám tentokrát zahrála do ruky: Dick Stone a Will Parker je potkali na cestě, právě když se chystali na výpravu proti Ponkům po onom přepadení niobrarské pevnůstky. A protože narazili na stopy, dali se jejich směrem, tedy přímo k nám, přímo vstříc naší dvojici posílů. Tohle všechno nám samozřejmě vypravovali až později. V okamžiku, kdy se objevili, nečekaně pro nás, a ještě nečekaněji pro indiány, nebylo času na vysvětlování. Bez náčelníka bojovný duch Ponků zřetelně ochabl: když uviděli, že mezi nás a mezi ně vjel silný dragounský oddíl, obrátili po krátkém zaváhání koně a hnali se zpátky stejnou cestou, kterou nás pronásledovali.

Přiklekl jsem k Harrymu, utrl kus košile a pokoušel se ošetřit ránu. Potřeboval nutně alespoň prozatímní obvaz, aby se zastavilo krvácení.

„Udržíte se na koni, Harry?“

Usmál se, zvedl se a přešel pomalu k hnědému mustangovi. Kůň byl teď kupodivu povolnější, poměrně klidně snesl, aby si mu Harry sedl na hřbet, a poslechl pak každého jeho pokynu. Snad to bylo tím, že ho ta dlouhá jízda vyčerpala a zbavila chuti vzpouzet se novému jezdcí. Byl povolný.

„Je to lepší, *sir*,“ řekl slabým hlasem Harry. „Přestalo to krvácet, necítím teď už nic. Táhle jsou rudoši, *sir*! Na ně!“

Nemyslíl jsem, že by se měl rovnou pustit znovu do boje – ale byl bych ho asi tak jako tak marně zdržoval. Ostatně žádný boj už vlastně nenastal. Ponkové prchali zpět směrem k soutěsce, snad se tam chtěli uzavřít jako do pevnosti, narazili však přitom na nového nepřítele. Když se dostali až k vodním vratům a užuž zahýbali

k soutěsce, ozvalo se několik výstřelů z pušek, které složily ty v první řadě. A poněvadž měli dragouny v patách a nebylo pomýšlení na to, aby si bojem vynutili průchod úžinou mezi skálami, nezbylo jim nic jiného než to, co udělali: uprchnout do lesů, směrem k toku Mankizity.

A potom jsme se divili my, a možná ještě víc než oni. Nebo aspoň, abych mluvil za sebe, divil jsem se já. Snad ještě bylo slyšet dupání posledního ponkského koně, když se vynořil zeza skaliska v ústí soutěsky známý plnovous, nos jako okurka a dvě blýskající se chytrá očka.

„Jste to vy, *sir*?“ zaskřehotal potěšeně mužík a vyhodil samým nadšením pušku nad hlavu. „Požehnané moje oči, že vás zase vidí, ale pro boha živého, prozradte mi, to jste si sedl na kouli a dal se vystřelit? Kde se tu berete?“

„A kde vy se tu berete, *Same*?“ divil jsem se aspoň tak upřímně jako krivonohý *trapper*. „Vždyť jsem vás viděl vyjíždět!“

„Vyjíždět? Děkuju pěkně za takovou jízdu! *Sir*! To byla pěkná herka, kterou jsem vyfasoval! Třásla se jako prvotřídní huspenina, div mi kosti nevytřásla! A má tohle starý *coon* zapotřebí – řekněte? A když jsem viděl, jak se všichni rudoši ženou ozlomkrk ven, řekl jsem si, ty se vrátíš, Samíku Hawkensů, a obsadíš si *doupě*! A příležitostně je překvapíš! A taky že jo! Měl jste vidět ty obličejy, když jsem je začal šimrat kuličkama!“ Chlapík byl ve svém živlu, mával ručičkama a očka mu jen hrála. „Ale propánakrále, co to vidím, oni jsou tady taky naše hodné dětičky! Vilík a Diček – jestli se nepletu! No to je dobře, že jste se včas uklidili! Jinak byste už dávno byli nosome nahoru, tady nebylo vůbec nic pro *greenhorny*! A co kdyby vás picli – takové *greenhorny* jako vy bych už nikde nenašel. A neměl bych se s kým hádat!“

„Mlčíš, žabáku žabácká! Kdo má to tvoje kvákání poslouchat!“ zadupal Dick Stone svými hromotluckými jezdeckými botami a Will Parker se zatáhl sebevědomě za svou červenou vestičku a dodal jedovatě:

„Měl bys tady před námi spíš padnout na kolena a děkovat až do rána, že jsme ti přivedli na pomoc pluk. Nebýt tu včas, potil bys krev, nádhéro!“

„To si myslíš ty!“ ušklíboval se malý lovec. „Jenže Samiček Hawkensů s Old Shatterhandem a Vinnetouem dá na frak třeba všem Ponkům, co jich je na světě! Kdybychom chtěli, byli dávno všichni vyřízeni – ale musíme taky něco popřát těm vojáčkům! Pojd'te, podíváme se po našich lidech. Musíme je pohřbít...“

To bylo konečně rozumné slovo! Ostatně Vinnetou a Harry na ně ani nečekali... Byli už na místě, kde se včera bojovalo, a klečeli u Old Firehandovy mrtvolky. Chlapec plakal, zajíkal se, držel otcovu hlavu na klíně, hladil ho po jeho dlouhých šedivých vlasech. Vinnetou ohmatával puls, zkoumal rány a nakonec vítězně vyrazil:

„Uff! Není mrtev – on žije!“

To byl hotový úder!

Harry vyskočil, vykřikl, samou radostí opakoval znova a znova Vinnetouova slova a my ostatní jsme se nahrnuli kolem, abychom pomohli Old Firehandovi přivést k životu. Skutečně – po delší Vinnetouově námaze Old Firehand otevřel oči. Snad nás i poznal, alespoň Harryho, když se na něho měkce usmál. Mluvit samozřejmě nemohl, na to byl příliš vysílen. Když jsme ho s Vinnetouem znovu prohlédli, zjistili jsme, že mu kulka prošla pravou plící a druhou stranou vyletěla z těla ven. Byla to zlá rána, hlavně ztráta krve byla krajně nebezpečná. A k tomu byl Old Firehand přednedávnem zraněn u Niobary! Jiný by byl na jeho místě patrně podlehl: ale Vinnetou nás upokojil, tvrdil s určitostí, že Old Firehand zůstane naživu. Poradil, jak ránu obvázat a ošetřit, a dal ho uložit do jedné z těch skalních jeskyň tak pohodlně, jak jen to bylo možné.

Zanedlouho dojel velící důstojník se svými dragouny. Byl velmi potěšen, že se osobně seznamuje s Vinnetouem a s Old Shatterhandem (Old Firehandu znal), a slíbil, že pošle z Fortu co nejdřív nějaké léky. Trval ovšem na tom, že zraněný musí být dopraven k řádnému lékařskému ošetření do Fortu Randallu, jak se jen zotaví natolik, aby

vydržel přepravu. Souhlasili jsme nadšeně, Harry jistě nejnadšeněji ze všech.

Ale přes vítězný boj nám vůbec nebylo lehké u srdce. Tolik lidí přišlo o život! Hawkens, Parker a Stone měli zármutek největší, padlo tu tolik jejich dobrých kamarádů a přátel, sami dobří, prostí, poctiví lidé. Malý Sam prohlašoval, že příště každému Ponkovi bez milosti zakroutí krkem na potkání.

„Ale Same,“ namítl jsem, „copak nevíte, kdo je vedl? Nebyl to náhodou *běloch*?“

„Máte pravdu, *sir*,“ odpověděl nezvykle vážně. „Úplnou pravdu. A ono to tak bývá moc často, bohužel! Vlastně když o tom tak někdy přemýšlím, ptám se, jestli se indiáni nestali tím, čím jsou, jen proto, že je tam dostaly ty slavné bledé tváře!“

A já jsem k jeho slovům nemohl nic dodat. Poněvadž to, co řekl, bylo už mým dávným přesvědčením.

16. Pedlar

Uplynul čtvrtrok, ale následky střetnutí s Ponky byly ještě pořád citelné. Naděje, že se podaří zachovat Old Firehanda při životě, se sice splnila, ovšem jeho zdravotní stav se zlepšil jen pomalu: starý lesák byl pořád velmi slabý, sotva se udržel na nohou, a o přepravě do Fort Randallu nemohla být ani řeč. Musel zůstat ve svém *doupěti*, radost z toho sice neměl, zatím mu ovšem naše péče šla k duhu.

Vinnetou působil jako šéflékař, ačkoliv sám také nevyvázl bez zranění. On se však vykřesal ze všeho první; všechna jeho zranění (a bylo jich dost) se ukázala jako lehká. Těch mých několik šrámů a pohmožděnin sice bolelo jako čert, ale k smrti to taky nebylo a bolest jsem se už dávno naučil snášet zmužile, málem jako rozený indián! Sam Hawkens na tom byl od počátku z nás ze všech nejlíp – vyvázl s několika modřinami, nestály ani za řeč.

Dalo se čekat, že Old Firehand se bude muset dlouho šetřit, než se úplně zotaví. Na *westmanský* život nesměl zatím ani pomyslit – ostatně sám se obíral myšlenkou, že pak, až bude úplně zdrav, odejde i s Harrym na Východ k staršímu synovi. Počítal s tím, že prodá kožešiny, které nalovil se svými druhy, a tak si opatří dostatek peněžních prostředků k dlouhé cestě i k pobytu na Východě.

Jenže – jak to zařídit? Ve Fortu se žádný kupec pro takové množství zboží nenašel, a lopotit se po uzdravení s úlovky až bůhvíkam a bůhvíjakými cestami bylo nerozumné a prostě vůbec nemožné. A tu jsme se náhodou od jednoho z dragounů dozvěděli, že na Cedar Creeku se zdržuje *pedlar*, potulný obchodník, který skupuje kdeco a který, a to bylo hlavní, prý platí hotově v penězích. Ano, to byl náš člověk!

Dobrá – to se jednoduše řeklo, ale jak ho sem k nám dostat? Nikdo z vojáků jet nemohl, to bylo jasné, měli své přísné rozkazy, a tak to zůstávalo na někom z nás. Nakonec jsem se nabídl, že bych za *pedlarem* zajel. Upozornili mě, že se kolem Cedar Creeku potulují Siouxové z kmene Okananda, dost nebezpeční pro každého bělocha,

není-li náhodou *pedlarem*, s nimiž indiáni rádi vycházejí v dobrém, protože s nimi mohou leccos potřebného vyměnit. Neměl jsem ze Siouxů Okanandů zrovna strach, ale byl jsem rád, když mi Vinnetou navrhl, že pojede se mnou. U Old Firehanda ho už tou dobou nebylo zapotřebí, a tak jsme se dlouho nezdržovali a vyrazili – radši dřív než později. A za dva dny jsme už hnali Hatátitlu a Ilčiho podél Cedar Creeku.

Tady někde jsme měli milého *pedlara* najít. Kde mohl být? Snad někde u indiánů – a pak jsme museli být nejvýš opatrní –; nebo někde mezi bílými osadníky, kteří se teprve před několika málo lety odvážili usadit se tady na březích říčky – a pak bylo nejlíp ke dvěma třem z nich zajet. Byli jsme na cestě už skoro celý den, když jsme našli stopy po lidském osídlení. Pšeničné pole, za ním další a potom na břehu potoka vlévajícího se do řeky solidní pevný srub z pořádných, nahrubo stesaných kmenů a se zahradou pod okénky jako střílny. Kolem dokola byl obehnan mohutnou dřevěnou ohradou a opodál byla ještě další, kde se popásalo – na dost velkém prostanství – stádo koní a krav. Zajeli jsme až k ohradě, uvázali koně a začali se ohlížet, jak se dostat do domu. Najednou jsme si všimli, že z jednoho z těch okének, podobných střílnám, nás drží někdo na mušce. A nějaký hlas zhurta vykřikl:

„Stát! Tady není holubník, aby sem přiletěl a vyletěl kdy kdo chce! Povídám, vy, vy bílej, co tady hledáte? A co jste vůbec zač?“

„To nepoznáte poctivého *westmana*? Hledám *pedlara*. Říkali mi, že ho tady někde najdu.“

„Tak si ho koukejte rychle najít! Ale tady nezaclánějte!“

„Ale *sir*, přece nám aspoň řekněte, jestli jste ho tady viděl! Přece nás nevyženete, to se dělá s lumpy!“

„No právě!“

„Dovolte! Vy si myslíte, že...“

„Yes!“

„Ale proč?“

„To je má věc! A nejsem povinen vám nic vysvětlovat! Ostatně lžete, jako když tiskne!“

„V čem?“

„Vy nejste žádný *trapper*!“

„Ne?“

„Ne. Sem se totiž hned tak někdo neodvážá – to byste musel být přinejmenším někdo jako Old Firehand! A to teda nejste!“

„A když vám řeknu, že přijíždím právě od něho?“

„Od koho? Od Firehanda? Hm... A kde je?“

„V horách za Mankizitou, dva dny jízdy odtud. Neslyšel jste, že bývá v těch končinách, když loví zvěř?“

„Hm, hm. Dick Stone mi o tom jednou něco říkal.“

„Dick Stone? To je můj přítel. Kamarád.“

„Říkáte? – – – A stejně vám není co věřit! Potloukáte se tady s indiánem, copak je na to dneska doba?!“

„Byl byste rád, kdyby se s vámi posadil za stůl!“

„Ten indián? K smíchu!“

„To je Vinnetou!“

„*Vinnetou*? *Behold* – – to by ovšem – – To by mi musel ukázat nejdřív svou pušku!“

Vinnetou sundal pušku z ramene a zdvihl ji proti oknu.

„Stříbrné hřebíky!“ vykřikl ten v okně. „To by souhlasilo! Ale vy, člověče, vy máte dvě zbraně! Ted' mě něco napadlo! Je to medvědobijka?“

„Ano.“

„A ta druhá?“

„Zvláštní systém. Dělal ji puškař Henry.“

„Tak je to jasné. Vy jste Old Shatterhand!“

„To jsem.“

„Prosím vás, promiňte, to byl omyl! Pojd'te dál, já vás vítám, upřímně vás vítám.“

Hlaven v okně zmizela a *settler*, osadník, se objevil ve dveřích. Byl to starší člověk, urostlý, kostnatý, zřejmě se v životě už s leccíms popral a ničemu a nikomu se jen tak nedal. Hnal se k nám, nabízel ke stisku obě ruce, vítal nás úsměvem a zval nás do srubu, ke stolu,

na trochu jídla. Žil tu se ženou a třemi syny, ale z nich jen jeden, zavalitý mladík, byl doma. Ti dva druhí prý káceli v lese.

Dům měl vlastně jednu jedinou místnost. Na stěnách visely pušky a lovecké trofeje, vpředu v koutě stál stůl a několik židlí. U stropu se sušilo tolik uzeneho masa, že z něho i pětičlenná rodina mohla být živa několik měsíců. Nějaké ty zásoby byly jistě i v bednách, které sloužily zároveň jako špižírna a zároveň místo skříní na šaty. U krbu nad kamenným balvanem se vařila v železném kotlíku voda.

Settler nás odvedl ke stolu a jeho paní nám hned začala připravovat večeři, zatímco syn se šel postarat o zvířata. Jídlo nám přišlo docela k chuti, bylo ostatně výborně připraveno, aspoň na dané poměry, a taky jsem je hostitelce jak náleží pochválil. Než jsme se navečeřeli, vrátili se i druhí dva *settlerovi* synové. Ale stejně nikdo z jeho rodiny mnoho řečí nenadělal. Bavil se s námi hlavně starý, a hlavně se znovu a znovu omlouval.

„*Meššúrs*, musíte prominout, že jsem na vás pustil kapku bandurskou. Ale to víte, tady v těch končinách fouká vítr dost ostře: právě nedávno tu Okanandové přepadli srub. A bělochům, to říkám otevřeně, se tady nedá taky moc důvěřovat. To víte, sem se táhne pakáž, která se na Východě nesmí ani ukázat. Dovedete si spočítat, co to znamená. Tím líp, když se člověku naskytne příležitost promluvit si s takovými *gentlemany*, jako jste vy. Hm, tak tedy *pedlara* sháníte? Kvůli obchodu?“

„Ano. Chceme prodat nějaké kožešiny.“

Mluvil jsem většinou sám, Vinnetou podle svého zvyku do hovoru skoro nezasahoval.

„Tak kožešiny... A máte jich hodně?“

„Dost.“

„Chcete za ně peníze, nebo zboží?“

„Peníze. Radši peníze.“

„Máte štěstí, že jste se obrátili na pravou adresu. Tenhle *pedlar*, Braddon se jmenuje, vám zaplatí slušně. S jinými to je těžší, ale Braddon není hokynář. Má dost peněz a kožešiny mu přijdou myslím vhod.“

„To rád slyším. Je to poctivec?“

„Poctivec! Komu říkáte poctivec? *Pedlar* je obchodník, chce dělat obchody, chce vydělat. A jestli se někdo nechá vzít na hůl... Ale jinak své věci rozumí, dokonce má pět nebo šest pomocníků!“

„Dobrá. A kde ho najdem?“ zajímal jsem se.

„To se dozvíte ještě dnes večer. Nějaký Follins, jeden z jeho pomocníků, tu náhodou byl právě včera. Zařizoval něco nahoře na řece u *settlerů*. Má se vrátit a přespat u mne. Snad přijde, doufám aspoň. Měl totiž v poslední době smůlu.“

„V čem?“

„No, už asi třikrát přišel do osady a nenašel nic než hromadu popela. Indiáni, rozumíte mi? To je pro člověka jako Braddon ztráta času i peněžní ztráta – ono je nakonec i pro *pedlara* dost nebezpečné vběhnout v takové chvíli indiánům pod ruku.“

„A to se stalo někde blízko vás?“

„Podle toho, čemu říkáte blízko. Vlastně ano; tady na Západě se na to díváme jinak než na Východě. Můj nejbližší soused je devět mil odtud.“

„To je zlé. To ani nemůžete přijít jeden druhému na pomoc.“

Settler krčil rameny:

„To je pravda – ale já mám pro strach uděláno, *sir*! Na starého Copleyho si rudoši nepřijdou. Já bych si na ně sakramentsky posvítil!“

„Jste jen čtyři.“

„Pět!“ opravil mě. „Mou ženu můžete klidně počítat taky. Měl byste ji vidět, zachází s puškou jako chlap. A když tady zavřu dveře a vezmem bouchačky do rukou, nedostane se mi přes práh ani indián! I kdyby jich bouchalo na vrata dvacet! *Hallo!* To bude Rollins!“

Venku se ozval dusot koňských kopyt. Copley se rychle zvedl a vyběhl před dům. Chvilí venku s někým tlumeně rozmlouval a pak se objevil ve dveřích i s novým příchozím.

„Tak tohle je Mr Rollins, o kterém jsem vám vypravoval,“ představoval nám dalšího hosta. Byl to chlap jako hora, učiněné lamželezo. Copley se na něj lišácky usmíval a ukazoval na nás náramně

hrdě: „A to je to překvapení, které jsem vám slíbil tam venku. Abyste věděl, kdo jsou tihle dva *gentleman* – Vinnetou, náčelník Apačů, a Old Shatterhand, *trapper*, lovec... no, nemusím o nich ztrácet zbytečně moc slov. Hledají Mr Braddona, jde o obchod, chtějí prodat kožešiny.“

Rollins, člověk v prostředních letech, nás pozoroval bystrýma šedýma očima. Vypadal dost nenápadně, skoro tuctově, až na tu siláckou postavu a tvrdou, kupředu vystupující bradu, která mu dodávala bojovného vzezření. Pozdravil zdvořile a skromně, stiskl si s námi ruce a posadil se za stůl. Valnou radost ze setkání se slavnými muži – mělo-li se věřit Cropleyovým slovům – neprojevoval, dokonce se mi jednu chvíli zazdalo, že jsme mu přišli nevhod. Připadalo mi to dost divné, zvlášť když jsem uvažil, že vlastně chceme dát jeho pánu vydělat, ale řekl jsem si, že se asi mýlím. Tady na Západě dost často lidé jednají stroze a odměřeně, a vůbec proto ještě nejsou špatní.

On tedy mnoho řeči nenadělal. Snědl jen pár soust, prohodil několik vět a pak se omluvil, že se musí jít poohlédnout po svém koni. Čekal jsem, že se vrátí za okamžik, ale uplynulo dobře čtvrt hodiny, a *pedlarův* pomocník nikde. Něco mě ponoukalo k tomu, abych se šel podívat ven. Venku už svítil měsíc, byl jasný večer, Rollinsův kůň stál před domem – a Rollins nikde! Rozhlížel jsem se kolem dokola a teprve za několik okamžiků se mi objevil – vycházel totiž právě ze za rohu. Když mě uviděl, zarazil se, potom přidal do kroku a došel až ke mně.

„Procházka při měsíčku, Mr Rollinsi?“ zasmál jsem se.

„Ale ani ne, ani ne,“ zabručel nevlídně. „Tak jemnocitná duše nejsem, *sir*.“

„A já jsem si myslel, že jste šel obdivovat úplněk.“

„Bylo mi trochu nevolno, to je všecko. Asi jsem si zkazil žaludek. Takovou dobu v sedle, člověk se nemůže divit. Potřeboval jsem se z toho projít. Tak to je, *sir*.“

Řekl to nápadně jiným tónem, teď už zdvořile a laskavě. Jako by si najednou uvědomil, že až do této chvíle s námi, lépe řečeno se mnou mluvil zbytečně odměřeně. Dokonce se pokusil o úsměv.

Pak vzal koně za uzdu, odvedl ho k ohradě, kde odpočívala i naše zvířata, a vrátil se se mnou do srubu. Proč se o něho vlastně starám, napadlo mě; je přece sám svým pánem, může dělat, co se mu líbí; a nakonec nebylo proč nevěřit, že po dlouhé, vyčerpávající jízdě se ozývá nepříjemně žaludek. Znal jsem to sám z vlastní zkušenosti až moc dobře.

U stolu jsme začali mluvit o obchodech, o nynějších cenách kožesšin, o jejich zpracování, o tom, jak je nejlíp dopravovat, prostě se rozproudil odborný hovor dvou lidí, kteří našli společný zájem. Mluvil skromně, uvážlivě, hodně o věci věděl. Dokonce Vinnetoua začal zajímat – účastnil se tentokrát hovoru mnohem častěji než kdy jindy. A nakonec jsme – samozřejmě – projevili přání, aby nás zavedl co nejdřív za Mr Braddonem.

„To vám bohužel nemohu slíbit,“ odpověděl. „Já ani nevím, kde má být Mr Braddon zítra a pozítří. Sepisuju objednávky a teprve později mu je mám předat. Je to škoda, lituju. Ale snad bychom to mohli zařídit jinak. Jak dlouho trvá cesta k Mr Firehandovi?“

„Dva dny.“

„Hm, dva dny. Odedneška za týden má být Mr Braddon na Red Riveru. Co byste tomu říkali, kdybych jel teď s vámi? Měl bych dost času si prohlédnout zboží a odhadnout přibližně cenu – pak bych se vrátil k Mr Braddonovi a podal mu zprávu. Kdyby se mu to zamlouvalo, přijel by potom se mnou a obchod bychom rovnou uzavřeli. Co si o tom myslíme, *sir*?“

„Že vás chápu, jestli si chcete nejdřív zboží prohlédnout. Nikdo nekupuje rád zajíce v pytli. Ale já bych byl stejně radši, kdybychom mohli jednat s Mr Braddonem hned tady.“

„To bohužel půjde těžko. A i kdyby – pochybuji, že by se Mr Braddon sebral a jel hned s vámi. Poslal by zas určitě někoho z nás. Víte, náš podnik je o něco větší, než si představujete, šéf si nemůže dovolit ztratit dva dny a nemít jasno, jestli ten obchod vůbec má

nějakou naději. Můžete vlastně mluvit o štěstí, že jste mě tu potkal. A měl byste se vyjádřit, jestli o ten obchod vážně stojíte.“

Zdálo se mi, že na Rollinsových, či lépe Braddonových úvahách něco je, a tak jsem přisvědčil:

„Jestli máte kdy jet s námi, prosím. Nejsme proti tomu. Ale v tom případě vyrazíme hned zítra ráno.“

„Samozřejmě! Nechci taky přijít ani o den. Můžeme vyjet, jak vyjde slunce. A snad bychom si měli jít lehnout, abychom se na to dobře vyspali.“

Vstal od stolu a začal *settlerově* ženě pomáhat rozestlávat kůže a pokrývky, na nichž se ve srubech obvykle spí. Ale my jsme Cropleyho poněkud překvapili:

„Děkujeme pěkně za pozvání – ale my se radši prospíme venku pod širým nebem. Jsme radši na čerstvém vzduchu.“

„Ale Mr Shatterhande,“ divil se *settler*, „v noci vám bude venku zima, to si moc neodpočinete!“

„Bez starosti, jsme na to zvyklí.“

„A tady bývá zvlášť k ránu hodně chladno!“ domlouval i Rollins. „Zůstaňte tady, v pohodlí.“

„Děkujeme, děkujeme, už jsme se rozhodli. Jsme opravdu zvyklí.“

Chvilí nás ještě oba přemlouvali, *settler* i Rollins, a ještě ve dveřích nabízeli pohodlnou kůži s pokrývkou uvnitř, ovšem marně. Nakonec se Cropley smířil, ale ještě ve dveřích upozornil:

„Ale závoru nezastrčím. Co kdybyste se rozmysleli nebo kdybyste v noci něco potřebovali?“

„Jen si dejte závoru! V těchhle krajinách si člověk nemá nechávat dveře přes noc otevřené.“

„Jak chcete,“ mínil rozpačitě, „myslel jsem kvůli vám.“

Slyšeli jsme, jak zapadly dveře, pak zaskřípěla závora a my jsme osaměli. Měsíc stál nízko, tak nízko, že stín budovy příkrýval ohradu, ve které byli naši koně. Našli jsme si místo v polotmě, u Hatátitly a Ilčiho. Rozprostřel jsem si příkrývku vedle svého hřebce a položil si hlavu na Hatátitlovu šíji. Zvykl jsem si na tuhle živou

podušku za ta léta, a Hatátitlá nejenže to snášel – měl to dokonce rád, říkal si o to. Za několik minut už jsem spal...

Procitl jsem asi za hodinu. Kůň sebou neklidně vrtěl, zvedal hlavu a nasával vzduch. Tohle dělával, vždycky když věřil něco nezvyklého, neočekávaného. Zvedl jsem se a celý rozespálý jsem chvíli poslouchal. Hatátitlá si znovu odfrkl. Opatrně jsem se příkradl k ohradě, snažil se zahlédnout něco ve směru, kterým hřebec neustále otáčel hlavu. V přítmí jsem docela dobře mohl rozeznat postavy, které ležely přitisknuty k zemi, asi dvě stě kroků od nás. Pomalu se přibližovaly směrem ke srubu. Otočil jsem se, chtěl jsem upozornit Vinnetoua, jenže on už stál za mnou a také všechno pozoroval. Probudil se zřejmě současně se mnou.

„Rudí bojovníci,“ zašeptal.

„Okanandové?“ zeptal jsem se.

„Old Shatterhand uhodl. Musíme do srubu.“

„A koně?“

„Vezmem je s sebou. Pojď rychle! Tady ve stínu si nás Siouxové nevšimnou.“

Vrátili jsme se rychle k Hatátitlovi a Ilčimu a odváděli je tiše a opatrně ke stavení. Vinnetou se chystal tiše zaklepat na okno, když jsem si všiml, že dveře do srubu jsou pootevřené. Kývl jsem na Apače, vkradli jsme se i se zvířaty dovnitř a honem zastrčili závoru. Bez šramotu se to ovšem neobešlo. Jak závora zapadla, spáči v domě se probudili. Copley měl oči navrch hlavy.

„Proboha – co se děje? Kdo to – – – *Meššúrs*, koně ve srubu? Ah – Old Shatterhand! Jak jste se sem dostali?“

„Normálně. Dveřmi.“

„Vždyť jsem je zajistil!“

„Byly skoro dokořán.“

„*Behold!* Že bych byl tu závoru špatně zastrčil? Ale co sem vlečete koně?“

Samozřejmě že se závorou bylo večer všechno v pořádku. Byl jsem o tom přesvědčen, jako jsem byl najednou přesvědčen o tom, že Rollins má s těmi postavami u ohrady něco společného.

„Nechcem, aby nám je ukradli.“

„Ukradli? Kdo?“

„Siouxové. Okanandové. Plíží se ke srubu. Chystají se vás přepadnout.“

Cropley vytřeštil oči. Večer se sice holedbal, že se nelekne ani stovky rudochů, teď však, když byli za dveřmi, se mu málem roztrásla kolena. Nebo aspoň ruce. Rollins se mezitím také vyhrabal z pokrývek a tvářil se stejně vyjeveně. Dokonce překvapením až vykřikl.

„Tiše!“ sykl na něho Vinnetou. „Křik nám nepomůže! Musíme se poradit!“

„Poradit se? O čem?“ vybuchl Cropley. „Postřílíme je prostě a jednoduše jednoho po druhém. Svítí měsíc, vidět je nádherně, každého z těch lumpů pošleme do věčných lovišť!“

„To neuděláme,“ řekl klidně Vinnetou.

„A pročpak ne?“

„Protože Vinnetou neprolévá lidskou krev, pokud to není nezbytně nutné.“

„A tady je to nutné! Ti rudí psi musí dostat za vyučenou!“

„Můj bratr nazývá indiány rudými psy?“ přerušil ho ostře Apač. „Ať pomyslí, že Vinnetou také je indián! On zná své bratry lépe než *settler*. Jestliže rudí muži chtějí vztáhnout ruku na bledé tváře, vědí asi proč! Buď byli sami už dřív napadeni – anebo je k tomu přemluvil nějaký běloch, kterému uvěřili. Nevyprávěli jsme snad, že Ponkové přepadli Old Firehanda, protože je k tomu ponoukal *bílý* náčelník? Co když jiná bledá tvář zavinila, že Okanandové přicházejí k tvému srubu?“

Cropley byl rychle hotov s úsudkem.

„To sotva!“ vyjel.

„Ty říkáš sotva, ale náčelník Apačů už tuší, že je tomu tak, jak řekl.“

„Dobrá, dobrá, a i kdyby! Mám svaté právo poslat k čertu každého, kdo chce zaútočit na můj majetek a na mne! Ať ho k tomu někdo ponoukal, nebo ne.“

„Máš svaté právo? Řekni mi – od koho jsi koupil svou usedlost?“

„Od nikoho jsem ji nekoupil! Jsem snad blázen? Líbilo se mi tady, tak jsem se tu usadil. A jestli tady zůstanu tak dlouho, jak žádá zákon, bude půda moje.“

„Ale neptal ses Siouxů, jestli s tím souhlasí?“

„Siouxů?“

„Jim přece patřila tato země odjakživa! A ty se přesto divíš a říkáš jim rudí psi a chceš je postřílet? Zkus to – a Vinnetou ti sám vpálí okamžitě kulku do hlavy!“

Settler rozhodil rukama, začervenel se a zatěkal nejistě očima kolem sebe.

„Tak co mám dělat?“ zeptal se tiše.

„Nemusíš dělat nic – Vinnetou a Old Shatterhand budou jednat za tebe. Jestli se budeš řídit podle nich, nestane se ti nic.“

Tenhle rozhovor se odehrál v několika minutách. Stál jsem zatím u okna a pozoroval, co se děje venku – ale Okanandové nepřicházeli. Nejspíš obklíčili celý srub ze všech stran a teď se teprve pomalu přibližovali. Chtěli mít dokonalou jistotu, že nebudou překvapeni a že sami překvapí.

„Co vidí můj bratr Šarlí? Už jdou?“ obrátil se ke mně Vinnetou.

„Ne. Nevidím nikoho.“

„Budeme jednat šetrně?“

„Vinnetou ví, co si o těchto věcech myslím.“

„Ano, Šarlí. Ví také můj bratr, jak to zařídíme, aby se nemusela prolévat lidská krev?“

„Právě tak dobře to vím jako Vinnetou.“

„Máme společné myšlenky!“ řekl s uspokojením Apač. „Chytnem ho mezi dveřmi. Poví nám potom všechno, co bude třeba!“

Přikývl jsem...

Vrátili jsme se tiše ke dveřím, odjistili závoru a pootevřeli dveře, aby byly jako při našem příchodu. Úzkou škvirou jsme mohli prohlédnout ven a pozorovat, co se děje. Čas ubíhal pomalu. Uvnitř ve srubu bylo tma a ticho, nikdo snad ani nedýchal. Stál jsem za dveřmi jako z kamene, pln napětí, kdy se mi prozradí okanandský vy-

zvědač. Neprozradil se. Myslím, že jsem ho spíš vytušil tím šestým smyslem, který si vypěstuje každý *westman*, než že bych ho byl skutečně *uslyšel*. Několik vteřin potom jsem ho spatřil v přítmí před sebou. Ležel na zemi a pomalu se přisunoval k našim dveřím. Dostal se k nim až na dosah ruky, slyšel jsem zřetelně, jak prsty tiše ohmatávají desku. V té chvíli jsem dveře bleskurychle rozevřel, vrhl se po vetřelci a stiskl mu hrdlo. Byl překvapen, ale duchapřítomnost neztratil, začal se hned bránit, mlátil kolem sebe rukama nohama, vykrucoval se, jak se dalo. Tiskl jsem ho pevně, snad až moc pevně, soudě podle toho, jak namáhavě chroptěl.

„Světlo!“ zavolal jsem na *settlera*, když se mi podařilo vtáhnout chlapíka dovnitř. „Trochu si ho prohlédneme!“

Rozčilený osadník zapálil svíčku z jeleního loje a přidržel ji indiánovi u tváře. Povolil jsem pomalu stisk, držel jsem ho jen zezadu za ramena. Vinnetou překvapeně vykřikl:

„*Hnědý kůň!* Náčelník Okanandů! Old Shatterhandovi se podařil dobrý úlovek!“

Svíral jsem prve Okanandu skutečně pevně – teprve teď popadl pořádně dech. Konečně se mohl zhluboka nadechnout – a jak se nadechl, zachroptěl a současně ohromen vykřikl:

„Vinnetou! Náčelník Apačů!“

„Ano, to jsem já, nejvyšší náčelník Apačů,“ potvrdil obrádně. „Ale toho muže ještě neznáš! Slyšel jsi, jak jsem mu řekl?“

„Old Shatterhand!“

„Ano. Dokázal ti už, jak se jmenuje. Jinak by ses neoctl tady mezi námi – ubránil by ses! To se nestalo, a teď se musíš zeptat sám sebe, co s tebou uděláme? Tušíš to?“

„Moji slavní bratři propustí Hnědého koně na svobodu.“

„Ano? Jsi o tom tak pevně přesvědčen?“

„Jistě. Bojovníci okanandští nejsou nepřáteli Apačů.“

„Jste Siouxové tak jako Ponkové, kteří nás nedávno napadli. Patříte ke stejnému kmeni.“

„Ne! My s Ponky nemáme nic společného.“

„Ale prosím tě – to přece nemůžeš vykládat Vinnetouovi! Copak o něm nevíš, že je přítelem *všech* rudých mužů, ale že nenávidí každého, kdo jedná špatně, ať patří ke kterémukoliv kmeni? A ať má jakoukoli barvu kůže? A ty mi chceš namluvit, že Okanandové a Ponkové nemají nic společného, když přitom dobře vím, že jste mezi sebou uzavřeli spojenectví? S takovými výmluvami na mne nechod! Vy jste sem přišli přepadnout tyto bledé tváře. Myslíš si, že to Vinnetou a Old Shatterhand strpí?“

Okanandský náčelník se díval upřeně k zemi a mračil se.

„Od které doby si libuje náčelník Apačů v nespravedlnosti? Je proslulý po celé zemi tím, že nikdy s nikým nejednal nespravedlivě. A dnes se chce právě k Hnědému koni chovat jinak?“

„V čem vidíš mou nespravedlnost?“ řekl Vinnetou.

„Tohle je naše země!“ vyrazil ze sebe zlobně Sioux. „Každý, kdo tu chce žít, se nás musí zeptat, jestli s tím souhlasíme. Je to pravda?“

„Ovšem!“

„Tyhle bledé tváře se nás neptaly na nic!“ pokračoval indián vztekle. „Nemáme snad právo je poslat, odkud přišly?“

„Upírá ti Vinnetou to právo?“ řekl klidně a rozvázně Apač. „Musíš však vždycky myslet na to, *jak* to své právo uplatňuješ! Chceš poslat bledé tváře, odkud přišly. To musíš proto pálit, loupit, přepadat? Plížit se tajně jako zloděj do domu? Statečný muž se nebojí ukázat nepříteli tváří v tvář – Vinnetou by se styděl přijít v noci s tolika bojovníky, aby přepadl pět lidí v jediném srubu! Teď se musí všude, kam přijde, zmínit o tom, jací zbabělci jsou Okanandové. Nikdo je nemůže považovat za statečné bojovníky.“

Hnědý kůň se na Vinnetoua div nevrhl. Ale Apač si ho přeměřil takovým pohledem, že mu zašly chutě. Zamumlal mrzutě:

„Nepřepadají snad všichni rudí bojovníci své nepřátele v noci?“

„Když je nutné je přepadnout!“ řekl Vinnetou.

„Proč má rozdávat Hnědý kůň vlídná slova? Má se *doprošovat* tam, kde může *nařizovat*?“

„Neříkám, že se máš doprošovat. *Nařid*! Ale nechod’ potmě jako zloděj! Jsi pán téhle země, přijď’ a řekni, že si nepřeješ, aby se usídlili

na tvé půdě! A řekni, dokdy mají odejít. Když neposlechnou, pak jednej! Kdybys udělal tohle, buď si jist, že by Vinnetou stál na tvé straně!“

Okanandský náčelník zíral tupě do kouta a neodpovídal. Co také měl odpovědět! Už jsem ho nesvíral, stál tu volný, ale dobře věděl, že je v málo záviděníhodném postavení.

Vinnetouovou tváří přelétl úsměv:

„Hnědý kuň je přesvědčen, že ho pustíme. Co říká můj bratr Old Shatterhand?“

„Náčelník Okanandů se přepočítal. S tím, kdo přijde jako zločinec, jedná se jako se zločincem. Musí se rozloučit se životem.“

„Old Shatterhand chce Hnědého koně zavraždit?“ vyjekl Okananda.

„Jsem snad vrah? Je přece rozdíl mezi vraždou a mezi trestem smrti!“ řekl jsem.

„A náčelník Okanandů si zaslouží smrt?“

„Ano.“

„To není pravda! Jsem na půdě, která nám náleží!“

„To říkáš pořád! Ale jsi především ve vigvamu bledé tváře. Jestli je na tvém území, nebo na území někoho jiného, je v tomhle případě lhostejné. Jestli se mi někdo vloupá do bytu, zaslouží za to trest – to je podle zákonů Západu jasné. Vinnetou ti tady řekl, jak a co jsi měl správně dělat, a já s ním souhlasím do posledního písmenka. Žádný člověk na světě nám nebude mít za zlé, když tě potrestáme co nej přísněji... Ale znáš nás a víš, že proléváme krev neradi: možná že by se našla cesta, jak by sis mohl zachránit život. Zeptej se náčelníka Apačů!“

Okananda nevěděl samými rozpaky kudy kam. Prohlížel si mlčky Apače, napůl s výrazem potlačovaného vzteku a napůl s výrazem naděje, že právě od něho mu vzejde vyhlídka na záchranu. Rollinse si do té chvíle nevšiml. Ale teď se mi zdálo, že po něm vrhl nápadný pohled – – – jako by mu naznačoval očima, že by mu měl snad taky přispět na pomoc. A Rollins se také ozval:

„Náčelník Apačů jistě nebude krvežíznivý. I tady na Západě se trestá jen *skutek*, jen to, co jsi skutečně udělal. Tady se ještě konec-konců nic nestalo.“

Vinnetou se na Rollinse podíval a chladně odpověděl:

„Vinnetou i Old Shatterhand vědí, co mají dělat, nikdo jim nemusí nic připomínat. Měl bys však vědět, že muž má mluvit jen tehdy, když je to nutné.“

Proč tahle řafka? napadlo mě. Jindy by si byl Apač něčeho takového ani nevšiml. Bylo snad i jemu na Rollinsovi něco podezřelého? Neměl jsem čas dlouho rozvažovat, Vinnetou se už zase obrátil na Hnědého koně.

„Slyšel jsi Old Shatterhanda. Vinnetou si myslí totéž. Nechceme prolévat tvou krev, ale musíš nám říct pravdu. Tak pověz: proč jste sem přišli?! – Anebo chceš zapírat a lhát jako zbabělec?“

„Uff!“ vyrazil ze sebe podrážděně Sioux. „Bojovníci Okanandů nikdy nebyli zbabělci! A Hnědý kůň ti nepotřebuje nic nalhávat; *chtěli* jsme přepadnout tenhle dům!“

„A zapálit ho?“

„Ano.“

Znělo to sebevědomě.

„Co jste chtěli udělat se *settlerem*?“

„Všichni měli být potrestáni.“

„Smrtí?“

Chvilí váhal. Sklopil víčka:

„Smrtí!“

„Na to jste přišli sami?“

Okananda znovu zaváhal s odpovědí. Vinnetou se zeptal opět, ještě jasněji:

„Možná že vás někdo navedl?“

Stále žádná odpověď; ale to mlčení bylo ještě výmluvnější než jasné přiznání; aspoň v mých očích.

„Hnědý kůň zapomněl mluvit?“ pokračoval Vinnetou. „Měl by si uvědomit, že mu jde o život. Jestli si ho chce zachovat, ať všechno vysvětlí. Vinnetou se chce dozvědět, jestli se Okanandové rozhodli

přepadnout *settlera* sami, anebo jestli na to přišel, někdo, kdo nepatří ke kmeni Siouxů.“

„Ano, takový člověk se s Okanandy setkal,“ rozhoupal se konečně Hnědý kůň k vyhýbavé odpovědi.

„A kdo to je?“

„Prozradil by náčelník Apačů svého spojence?“

„Ne.“

„Nemůžeš se tedy zlobit na Hnědého koně, když ti to nepoví.“

„Nezlobím se. Ten, kdo zradí svého přítele, chová se jako prašivý pes. Náčelník Apačů po tobě nechce jméno. Řekni jen, jestli ten muž je Okananda.“

„Není.“

„Patří k jinému kmeni?“

„Ne.“

„Pak je to bledá tvář?“

„Ano.“

„Je venku – mezi tvými bojovníky?“

„Ne.“

„Vinnetou a Old Shatterhand se tedy nemýlili. V té věci mají prsty bledé tváře. Můžeme proto být k tobě mírnější. Siouxové z kmene Okanandů se rozhodli, že nebudou trpět na svém území žádné osady bledých tváří. Uznáváme jejich právo, ale neuznáváme, že by kvůli tomu směli přepadat a vraždit. Okanandové se k tomu chystali, ale protože se našťestí nic nestalo, může se Hnědý kůň dostat zas na svobodu – jestliže přistoupí na Vinnetouovy podmínky.“

„Co chceš?“ zavrčel Hnědý kůň a zamračil se.

„Dvě věci. Předně: přerušíš všechny styky s bělochem. A za druhé: budeš jednat s touto bledou tváří jménem Cropley a řekneš mu, aby zemi, na které stojí jeho srub, od tebe buď koupil, anebo aby odešel pryč. Jestli nesplní ani jedno, ani druhé, můžeš přijít se svými bojovníky a vyhnat ho.“

Hnědý kůň, kupodivu, se vykrucoval hlavně první Vinnetouově podmínce – zatímco o druhé zas nechtěl ani slyšet Cropley. Jenže náčelník Apačů si počínal jako oštěřený diplomat, který ví, že má

všechny trumfy v ruce. Okanandovi připomněl, že vlastně nastavuje vlastní krk za svého bělošského popichovače, a se *settlerem* promluvil neméně jasnou řečí:

„Myslí si bledá tvář, že může přijít, kam se jí zlíbí, vzít si půdu a s nikým o ničem nejednat? Myslí, že vezme jednoduše indiánovi zemi a bude se pak proti němu dovolávat svých zákonů? Ať se nemýlí! Vinnetou a Old Shatterhand udělali pro bledou tvář, která si postavila srub na okanandské půdě, všechno, co mohli udělat. Víc od nich žádat nemůže. Old Shatterhand a Vinnetou vykouří teď s Okanandou dýmku míru. Pak mezi nimi zavládne přátelství – jestli se bledá tvář *nechce* připojit, je to její věc. Důsledky ponese sama.“

Vinnetou to řekl s takovým klidným důrazem, že Cropleymu zašla chuť na další vytáčky. Apač ostatně ani nečekal na jeho odpověď, ale nacpal si klidně kalumet a vyzval Okanandu, aby kouřem míru zpečetil úmluvu. Hnědý kůň se už smířil s výsledkem jednání. Vykonal obřad až nápadně rychle a Vinnetou mu potom s klidným svědomím otevřel dveře: „Můj bratr se teď může vrátit nazpět ke svým bojovníkům. Vykouřil s námi posvátný kalumet a my víme, že dodrží, co jsme ujednali.“

Byli jsme o tom přesvědčeni, třebaže Cropley mružel a hudroval.

Samozřejmě že jsme se zpočátku aspoň pohledem z okna přesvědčili, jestli Hnědý kůň nemá v úmyslu se nějak ze svého slibu vykrotit. Ale ne. Vyšel ven, po několika krocích se zastavil a zahvízdl ostře na prsty. Zůstal stát v měsíční záři, chtěl zřejmě, abychom ho jasně viděli. Za okamžik se kolem něho vyrojili okanandští bojovníci jak roj včel. Tváře vyjadřovaly nejvyšší údiv nad tím, že je náčelník svolává tak nápadným způsobem, když přece ještě přednedávnem přísně nakazoval, že si musí počínat co nejopatrněji, že je třeba se vystříhat i toho nejneopatrnějšího hluku. A teď je oslovil tak hlasitě, jako by mluvil před válečnou radou starších kmene!

„Muži okanandští! Poslyšte, co vám řekne váš náčelník! Přišli jsme, abychom potrestali bledou tvář jménem Cropley za to, že se usadila na naší půdě bez našeho dovolení. Hnědý kůň se připlížil k jeho srubu, aby zvěděl, zdali bledá tvář něco tuší, a aby přinesl

zprávu svým bojovníkům. Setkal se přitom s nejslavnějšími muži prerie. S Vinnetouem, náčelníkem Apačů, a s Old Shatterhandem, proslulým lovcem. Oni ho pojali do své mocné náruče a Hnědý kůň potom s nimi jednal a vykouřil s nimi kalumet míru. Old Shatterhand a Vinnetou měli Hnědého koně ve své moci, ale nechtěli připravit okanandského náčelníka o skalp. Hnědý kůň se s nimi dohodl, že daruje život bledým tvářím, které žijí v tomto srubu, jestliže zaplatí za půdu, kterou si vzali, anebo jestliže se odtud odstěhují. Hnědý kůň to slíbil a svoje slovo dodrží. Vinnetou s Old Shatterhandem stojí u okna a poslouchají, co říkám svým bojovníkům. Mezi nimi a námi je nyní mír a přátelství. Moji bratři necht' se proto v klidu vrátí domů do svých vigvamů.“

Okanandové se asi tvářili všelijak, náčelníka ovšem poslechli na slovo. Když se sebral a zmizel v tmě, následovali ho všichni do jednoho. Byli jsme spokojeni. Vyhrnuli jsme se všichni před srub, Cropleyovi, Rollins, Vinnetou i já, a zahlédli ještě poslední indiány mizet za ohradou. Ted' už nás čekala klidná noc. Oddechli jsme si – až na Rollinse. Ten, zdálo se, Okanandům příliš nedůvěřoval, řekl nám aspoň, že se raději přesvědčí, jestli skutečně odtáhli pryč. Nezdržovali jsme se, uložili se zase u svých koní ke spánku a už se o něho nestarali. Zaspali jsme i jeho návrat.

Setkali jsme se s ním až ráno, když jsme se chystali vyrazit, jak bylo domluveno, za Old Firehandem. Byl zase tak milý a přívětivý jako včera, rozhodně milejší než Cropley, který nám popřál dobré jitro tak napůl úst, zřejmě ještě pořád přesvědčen, že jsme měli prostě rudochy krátkou cestou vyřídít! Ovšem! Ted' mu nezbyvalo nic, než aby zaplatil, nebo se sebral a odešel jinam. V duchu nás určitě obviňoval, že jsme ho do téhle kaše dostali my. Ale co by řekl sedlák z Vermontu nebo z Illinoisu, kdyby se na jeho pozemcích najednou objevil nějaký Sioux a prohlásil: „Od téhle chvíle je tento kus země můj!“? A tak jsme byli docela rádi, když jsme s poděkováním za pohostinství vyjeli na zpáteční cestu. Byli jsme přesvědčeni, že nám uběhne velmi rychle. Jeli jsme přece známou krajinou, vlastně ve svých vlastních stopách. Tím ovšem neříkám, že jsme se projížděli

jen tak bezstarostně, bez nutné dávky obezřetnosti, kterou každý *westman* projevuje už ze zvyku, i kdyby jel místy, které zná jako své boty.

Ne, v tomto směru bylo s námi všechno v pořádku. A v tom směru se také ukázalo, že ta proslavená *westmanská* opatrnost je v těchhle končinách každému, nezkušenému i zkušenému, bílému i rudému, jen a jen k dobru.

17. Podezření a stopy

Tráva byla na tom místě slehlá, a třebaže se už vzpamatovala, otisky mluvily zřetelně: někdo tudy jel, někdo si tady dopřál chvíli odpočinku, utábořil se tu, a přestože se snažil zahladit po sobě stopy, zanechal tu neklamné znamení o svém pobytu. Stáli jsme nad stopou a prohlíželi si ji tak trochu v rozpacích – a Rollins si k ní dokonce přiklekl.

„Myslíte, že je to zvířecí stopa? Anebo spíš otisk po člověku?“ ukazoval prstem.

Vinnetou neřekl ani á, ani bé.

„Moc se v tom asi nevyznáte, když se tak můžete ptát,“ ozval jsem se. „To se snad pozná na první pohled, kdo tady byl.“

„Lidé?“

„No ovšem!“

Přimhouřil nedůvěřivě oči:

„To by snad byla ta tráva víc podupaná?“

„A vy si představujete, že se na Západě najdou lidi, kteří se s potěšením poválejí v trávě, jen aby na sebe co nejvíc upozornili?“

„To ne, *sir*, ale když jedete na koni...“

Přerušil jsem ho:

„Ti lidi neměli vůbec koně!“

„Neměli koně? To by bylo podezřelé, ohromně podezřelé! V těchhle končinách bez koně.“

„To máte pravdu; ale neslyšel jste ještě nikdy, že člověk taky o koně *přijde*?“

„Slyšel, jistěže, jeden člověk určitě, ale když vy říkáte, že jich tu bylo několik? To není možné!“

Tvářil se velmi znalecky, a zřejmě neměl o věcech valného ponětí. Byl bych se s ním dál už nebavil, i kdyby nebyl zasáhl do hovoru Vinnetou.

„Víš můj bratr Šarlí, co si máme myslet o této stopě?“

„Ano.“

„Byly tu tři bledé tváře bez koní. Neměly pušky, byly ozbrojeny jen klacky. Odcházely odtud za sebou, jeden ve stopě druhého, a poslední muž se snažil zahlazovat otisky v trávě. Myslíly si, že je někdo pronásleduje.“

„Taky se mi zdá,“ přikývl jsem. „Ale že by ti muži neměli vůbec žádnou zbraň?“ zapochyboval jsem.

„Nemají ji!“ řekl s nezvratnou určitostí Vinnetou. „Odpočívali tady – a kdyby měli zbraně, zanechaly by i ony otisky v trávě.“

„Ano – a zdá se mi to přece jen divné. Tři chlapíci bez zbraní v tak nebezpečné krajině! Leda by v tom byl háček. Co jestli je někdo přepadl? A třeba i oloupil?“

„Můj bratr Šarlí to řekl. Bledé tváře si nalámaly v lese klacky a při odpočinku se o ně opíraly. Vidím tu ještě díry, jak je zabodly do země. Ti muži potřebují pomoci.“

„Vinnetou navrhuje, abychom za těmi bělochy jeli?“

„Náčelník Apačů pomůže každému, kdo to potřebuje. Neptá se na barvu kůže. Ale ať určí Old Shatterhand sám, co máme udělat. Vinnetou by rád pomohl, ale nevěří úplně stopám, které přečetl.“

„Ne?“ zeptal jsem se překvapeně. „Ale proč?“

„Poněvadž bílí muži se chovají jako obojetníci. Dali si velkou práci s vymazáváním stop, které vedou dál. Ale proč neudělali totéž na tomto místě?“

„Neměli na to možná čas. Konečně, nemusí tajit, že tady odpočívali, hlavně aby nikdo nepoznal, kam odešli.“

„Možná že je to tak, jak říká můj bratr,“ připustil Apač. „Pak ovšem ti lidé nejsou *westmani*, nýbrž nezkušení muži. Měli bychom snad za nimi zajet a pomoci jim.“

„Proč ne?“ souhlasil jsem. „Konečně, jak to vypadá, pojedeme i tak stále ve svém směru.“

Vyskočili jsme do sedel.

Rollins postával a váhal a tvářil se, že to, co chceme podniknout, je na pováženou.

„A neměli bychom je radši nechat běžet?“ řekl mrzutě „Nač nám to bude dobré, když se za nimi poženem?“

„Nám na nic,“ řekl jsem, „ale jim to může přijít vhod.“

„Jenže my přitom ztratíme spoustu času.“

„Tak spěchat zase nemůžeme, abychom klidně mávli rukou nad lidmi, kterým jde možná o život!“

Řekl jsem to asi dost ostře. Podíval se na mne překvapen, pak si něco zabručel do vousů, vyskočil na koně a pobídl ho ke klusu. Smířil se s tím, že jsme se rozhodli jet za těmi neznámými, ale po chuti mu to nebylo a dával to nepokrytě najevo. Jeho lhostejná tvář, bez stopy soucitu nebo účasti s osudem neznámých lidí, o tom svědčila výmluvně.

Otisky nás vyvedly z lesa a z křoví do otevřené savany. Byly čerstvé, ti lidé tudy šli nanejvýš před hodinou a zanedlouho jsme je museli dohonit. A skutečně: za hodinu jsme před sebou rozeznali skupinku pěšáků ve vzdálenosti asi tak jedné anglické míle. Když jsme už byli na půl cesty k nim, jeden z nich se obrátil a zřejmě velice polekaně upozornil ostatní. Na okamžik zůstali stát, strnuli, pak do nich vjel strach a rozběhli se, jako by jim šlo o život. Bylo to ovšem zbytečné – stačilo nám, abychom popohnali koně, a zakrátko jsme je dostihli.

Vypadali dost zbědovaně. Šaty samé cáry, všichni beze zbraně, dokonce ani nůž neměli při sobě, i ty své hole si museli nalámat přednedávnem. Dva z nich byli zraněni – jeden měl ruku v obvazu, druhý si omotal hlavu šátkem. A všichni se na nás dívali ustrašeně, vyděšeně, podezíravě.

„Kam se tak ženete, *meššúrs*?“ oslovil jsem je přátelským tónem, když jsme k nim dojeli. „Snad neutíkáte před námi?“

„Víme, kdo jste?“ zahučel nejistě nejstarší z nich.

„Ať to víte, nebo ne, ten úprk neměl přece žádný smysl. Nebo umíte utíkat rychleji než koně? Ne, ne, jen klid – jsme poctiví lidé, chceme se jen pozeptat, jestli náhodou nepotřebujete pomoc; našli jsme vaše stopy a zdálo se nám, že nejste zrovna nadšením bez sebe nad tím, jak se vám momentálně daří.“

„To jste tedy trefil, *sir*! Něco máme za sebou, a moc příjemné to zrovna nebylo! Jsme rádi, že jsme zachránili holé životy!“

„Copak? Nějací bílí darebáci?“

„Ne. Okanandové. Siouxové.“

„Tak Okanandové? A kdy jste se s nimi – –“

„Včera ráno. Nahoře u Cedar Creeku!“

„A jak se to stalo? Nebo se nemám radši vyptávat?“

Muž si mě prohlédl od hlavy k patě, než rozvážně odpověděl: „Proč ne, *sir*, jestli jste poctiví lidi, jak tvrdíte. V tom případě nám jistě taky řeknete svá jména.“

„Třeba hned. Tento rudý *gentleman* je Vinnetou, náčelník Apačů. Mně obyčejně říkají Old Shatterhand a třetí náš společník je Mr Rollins, *pedlar*. Jede s námi v obchodní záležitosti.“

„*Heigh-day!*“ Mužova tvář se okamžitě rozjasnila. „To rád slyším – o Vinnetouovi a Old Shatterhandovi nám už vypravovali, a samou chválu! Zaplaťpánbůh, že jsme se s vámi setkali; a jestli nám chcete pomoci, budeme vám jen vděční! Ale vždyť vy ani nevíte, kdo jsme!“ vzpomněl si a hned se představoval: „Já se jmenuju Evans a tohle je můj syn a synovec. Přicházíme od New Elmu, chtěli jsme se usídlit někde poblíž Cedar Creeku.“

„Trochu neopatrné!“ poznamenal jsem.

„Teď už to taky víme! Ale když nám to všechno malovali tak růžově! Jako by stačilo posadit se na místě a koukat, odkud vám začnou lítat ti pečení holubi do úst!“

„A indiáni? Na ty jste vůbec nepomysleli?“

„Pomysleli, pomysleli,“ povzdechl. „Jenže se nám to líčilo úplně jinak. Přišli jsme si prostě obhlédnout krajinu a vybrat si kousek pro sebe. A zatím jsme padli Okanandům rovnou do drápů.“

„Děkujte pánubohu, že jste nepřišli o krk!“

„Máte pravdu, ještě že to dopadlo takhle! Ti chlapi mluvili o kúlu smrti a podobných záležitostech! Nakonec se spokojili s tím, že nás obrali o všechno krom šatů a zahnali nás pryč! Zdálo se, že mají na starosti důležitější věci než se s námi tahat.“

„Počkejte? Jaké důležitější věci? Vy o tom něco víte?“

„Moc ne, my té jejich hatmatilce nerozumíme. Ale náčelník lámal angličtinu a zmiňoval se o nějakém *settlerovi* jménem Crowley nebo Cropley nebo tak nějak...”

„Souhlasí,” přikývl jsem. „Chtěli toho muže přepadnout. Vlastně byste mu měli děkovat za svůj život.”

„Tomu říkáte život, *sir*? Když člověk při sobě nemá dokonce ani kudlu, aby si mohl opatřit něco do žaludku? Od včerejška přežvykujeme jen kořínky a nějakou tu jahodu, a tady na prérii až ani to! Kdybyste nepřijeli, museli jsme snad zajít hladem. Já totiž doufám, že nám teď trochu pomůžete – řekněme aspoň kouskem masa?”

„To jistě! A kam vlastně máte namířeno?”

„K Fort Randallu. Máme tam rodiny.”

„Cestu znáte?”

„Ne přesně – ale směr myslím máme správný.”

„To zrovna ne!” řekl jsem. „Ale můžete s námi – máme náhodou namířeno tím směrem. Zavedeme vás. Přidáte se?”

„Když nám to dovolíte, *sir*! Hrozně rádi, to víte, jenže my nemáme koně; a když půjdeme pěšky, bude to pro vás znamenat ztrátu času!”

„S tím se nedá nic dělat. A nejdřív se posaďte a trochu si odpočíte; potřebujete především něco do žaludku!”

Rollins mým návrhem zjevně nebyl nijak nadšen. Tiše klel a nadával a brumlal si něco o zbytečné ztrátě času a o nesmyslném soucitu. Nevšímali jsme si toho prostě – ani já, ani Vinnetou – a rozložili se v trávě a nabídli třem vyhládlým prérijním poutníkům něco k snědku. Pochutnali si na flákotě masa tak, jak asi ještě nikdy v životě. Když se aspoň trochu zotavili, vrátili jsme se i s nimi k našemu původnímu směru cesty a pokračovali dál.

Ti tři byli teď nadšení, celí šťastní, konečně se cítili v bezpečí.

Ten pocit jistoty jim najednou i rozvázal jazyky. Chtěli se bavit a vyprávět – jenže ani já, ani Vinnetou jsme nikdy nepatřili mezi hovorné lidi, a *pedlarův* pomocník už teprve neměl náladu na přátelské besedy. Asi ho dopalovalo, že jsme zabili spoustu času, a tak těm třem prostě neodpovídal. Bylo mi to dost protivné, pořád

a pořád jsem se nemohl zbavit jakéhosi divného pocitu, že s tím chlapíkem není všechno v pořádku. Umínil jsem si, že si na něj musím dát větší pozor, a začal jsem ho tajně sledovat.

To, co jsem zanedlouho odhalil, mě víc než překvapilo. Zjistil jsem totiž, že milý Mr Rollins každou chvíli zabloudí očima k někomu z těch tří – a přitom že on i ti druzí uhnou rychle očima, jako by se báli, že je někdo přistihne; a přitom jako by se mezi sebou potají dorozumívali. Případlo mi to nemožné: copak se ti čtyři znali? Že by ta rozmrzelost *pedlarova* pomocníka byla jen maska? A jaký tady mohl být důvod? Proč by nás měl Rollins klamat? A jaký zájem na něčem podobném by mohl mít Evans se synem a synovcem – byli nám přece zavázáni takovým díkem!

Zvláštní věc! Ta podivuhodná shoda pocitů a myšlenek, která se mnou apačského náčelníka vždycky spojovala, se osvědčila i teď, když jsem se v duchu obíral těmihle úvahami. Vinnetou přitáhl nečekaně uzdu svému Ilčimu, seskočil a kývl na starého Evanse:

„Můj bílý bratr šel už dost dlouhou dobu pěšky. Ať si teď sedne na mého koně. Old Shatterhand půjčí jistě taky Hatátitlu bledým tvářím. Odpočinou si.“

Evans se naoko bránil, nechtěl přijmout takovou nabídku, ale nakonec povolil, a povolil zřejmě docela rád. Jeho syn dostal mého koně a synovci vlastně měl půjčit zvíře Rollins. Ale ten se tvářil, jako by se ho to netýkalo – a tak se ti dva na mém koni střídali.

Zůstali jsme s Vinnetouem trochu vzadu. Nikomu to nemohlo být zvlášť nápadné, šli jsme přece po svých a klusalo se nám těžce. Ale hlavně vybyla chvilka k nerušenému rozhovoru. Vinnetou byl kromobyčejně opatrný, ze samé obezřetnosti začal apačským nářečím:

„Můj bratr Šarlí uhodl, proč jsem ponechal koně muži, který si říká Evans?“

„Tuším to.“

„Vinnetou uviděl, že Šarlí sleduje Rollinse s podezřením v očích. Proto také otevřel oči a všiml si věci, o kterých by s ním rád promluvil.“

„Čeho si všiml Vinnetou?“

„Možná že i to už Old Shatterhand tuší!“

„Míníš snad... *obvazy*?“

„Ano! Jeden z těch mužů je prý zraněn na hlavě a druhý nosí ruku v pásce. Zranili je včera Siouxové z kmene Okanandů. Ale kdo tomu bude věřit? Snad můj bratr Old Shatterhand?“

„Hm. Tak ty se domníváš, že ti lidé nejsou vůbec zranění!“

„Určitě nejsou!“ rozhodl Apač. „Od chvíle, kdy jsme je potkali, je-li jsme dvakrát kolem vody – ale nikdo z nich se nezastavil, aby si zašel osvěžit rány! Zapomněl by to snad udělat, kdyby ho trýznil oheň v ráně? Ale jestli nejsou zranění, pak také lhali, když říkali, že byli přepadeni a oloupeni Okanandy.“ Odmlčel se a po chvíli položil ještě jednu otázku: „Sledoval je můj bratr Šarlí, když jedli?“

„Ano. Snědli toho dost.“

„Snědli toho dost,“ souhlasil Vinnetou, „ale nejedli tak hltavě jako ten, kdo se dlouhou dobu živil jen kořínky a jahodami. Řekli, že přicházejí od Cedar Creeku. Ale kdyby tomu tak bylo, museli by jet odtud na koních, abychom je *dnes* mohli potkat v těchto místech. Vinnetou se domnívá, že jsou dvě možnosti: buď mají koně, anebo nebyli na horním toku Cedar Creeku!“

Usuzoval jasně a přesně. Ta společnost se mi začala jevit čím dál podezřeleji. Ale dosud mi chyběl motiv.

„Dobře, řekněme, že sem dojeli na koních. Ale proč by to před námi měli tajit? A kam by je mohli schovat?“

„To musíme teprve vypátrat,“ řekl Vinnetou s obdivuhodným klidem a s odzbrojující samozřejmostí. „Myslí si můj bratr Šarlí, že *pedlarův* pomocník je nepřitelem mužů, kteří jdou s námi?“

„Něco se mi na tom nezdá. Řekl bych, že se nám přetvařuje.“

„Určitě! Vinnetou viděl, že se s nimi dorozumívá pohledy. Možná že k nim patří.“

„A důvod?“

„Řekl jsem, že to musíme vypátrat,“ opakoval Vinnetou.

„A před nimi mlčet?“

„Zatím ano,“ potvrdil Vinnetou.

„Proč?“

„Mohou to být poctiví lidé,“ řekl tiše Vinnetou. „Možná že mají důvody, proč před námi tají některé věci, proč nám nechtějí prozradit, kdo skutečně jsou. A i kdyby nám od nich hrozilo nebezpečí – teď ještě určitě ne! Nebo se Old Shatterhand obává, že *pedlarův* pomocník proti nám něco podnikne?“

„Vůbec ne!“

„Vinnetou si myslí totéž,“ přisvědčil spokojeně. „On chce vidět naše zásoby, aby mohl udělat s Old Firehandem dobrý obchod, proto se musí chovat přátelsky. I kdyby měl něco za lubem, mohli bychom být klidni do té doby, dokud si neprohlédne Firehandovy zásoby. Souhlasí můj bratr s tím, jak usuzuji?“

„Ano, úplně. A co ti tři?“

„Nejsou to osadníci, které přepadli Okanandové.“

„Zatím se jich nemusíme obávat. Ale potom? Myslím – až dorazíme k *doupěti*?“

„Uff!“ Vinnetou se zasmál. „Mého bratra Šarlího napadla zřejmě táž myšlenka jako náčelníka Apačů.“

„Vinnetou se tomu diví? To je nasnadě, nic jiného si člověk nakonec nemůže myslet.“

„Ano. Ti čtyři jsou všichni *pedlaři* a patří k sobě.“

Najednou jsem si cosi připomněl:

„Cropley přece včera říkal, že Braddon pracuje se třemi nebo čtyřmi pomocníky! Nejsou to nakonec Evans s těmi mladíky? V noci byli nejspíš někde v okolí *settlerova* srubu – Rollins s nimi mohl dokonce mluvit, byl přece v noci venku! Možná že uvědomil svého pána o tom, jaký obchod ho čeká, a *pedlar* i s dvěma pomocníky se k nám cestou takhle přidal!“

„To by snad bylo možné,“ mínil Vinnetou, ale četl jsem mu v očích, že skálopevně o tom přesvědčen není. „Ale přidali se s dobrými úmysly, nebo se špatnými? Co o tom soudí můj bratr?“

Chvilí jsem přemýšlel.

„Bojím se, že spíš se špatnými,“ povzdechl jsem si. „Proč by se k nám jinak přitřeli pod cizí vlajkou? To by mělo smysl jedině tehdy,

kdyby si chtěli nepozorovaně a nezávazně prohlédnout zboží a ocenit – jenže to dokáže pomocník taky! A konečně, nabízeli jsme, že zboží předvedeme i samému *pedlarovi*.”

Apač pokynul souhlasně hlavou:

„Vinnetou je přesvědčen, že ti tři se chtějí dostat s Rollinsovou pomocí k Old Firehandovi, aby si prohlédli kožešiny a pak se jich zmocnili bez placení.”

„Krádež! Anebo dokonce...”

„Ano!”

„Vypadá to tak!”

„To znamená: hlavní nebezpečí nás čeká v *doupěti*. A tam...”

„... tam se mu vyhneme docela jednoduše,” doplnil jsem. „Ty tři pošleme do Fortu k jejich rodinám! Využijeme jejich vlastní přetvářky. Rollins sám se ničeho neodváží. Ovšem nesmíme je po celou cestu ztrácet z očí – ani ve dne, ani v noci. Souhlasí Vinnetou?”

Podle Apače nebylo už o čem mluvit. Byl přesvědčen, že jsme si řekli všechno, co jsme si mohli říci. Odpověděl krátce:

„Jeden z nás smí spát. Druhý musí vždycky dávat pozor!”

Odpoledne se nám Evans nabídl, že půjde dál zas pěšky, ale my jsme odmítli a tvrdili jsme, že nejsme unaveni, že jsme zvyklí na dlouhé pěší túry, že klidně vydržíme až do večera. Počítali jsme s tím, že si zřídíme tábor někde ve volné préríi, na přehledném místě, odkud bude vidět na všechny strany, na každý podezřelý pohyb; kvečeru však začal foukat prudký vítr, přihnaly se mraky a spustil déšť; byli bychom promočeni na kost, zůstat na volné préríi, a tak jsme se uchýlili ke kraji lesíka, kde nás chránily před přívalem aspoň husté větve jehličnatých stromů. Prozíravé to zrovna nebylo – vlastně jsme přes všechny úvahy z dnešního dopoledne dali přednost pohodlí před vlastním bezpečím, a to se mohlo také nevyplatit.

Zásoby se nám ztenčily. Vzali jsme s sebou jídlo jen pro nás dva, ale naštěstí Rollins měl zásobičku, a tak to stačilo pro šest lidí na večeři. Počítali jsme s tím, že ráno se nám podaří opatřit si nějakou zvěřinu.

Spát jsme měli jít vlastně hned po večeři, ale naše společnost se k tomu nějak neměla. Bavili se ohromně živě a srdečně, ačkoliv jsme jim kladli na srdce, že na hlasitý hovor a smích si musí dát pozor! I z Rollinse se najednou vyklubal ohromně hovorný společník, vykládal o svých dobrodružstvích při nákupech a obchodních cestách, sypal historky z rukávu, řečí měl jako vody, až to v nás znova vzbudilo podezření. Není nakonec ta zábava tak srdečná a nevázaná *záměrně*? Nemá snad na nás někoho upozornit? Anebo naopak, nemá rozptýlit naši vlastní pozornost? Mrkl jsem po Vinnetouovi, a to mi stačilo, abych poznal, že myslí na totéž, nač já: Viděl jsem, že má všechny zbraně, dokonce i nůž po ruce, jako by se měl vrhnout v nejbližším okamžiku do boje. Ostře sledoval okolí – i když o tom asi nikdo z těch čtyř neměl tušení. Ale já jsem si uvědomil zcela jasně, jak Vinnetouovy oči pod sevřenými víčky (lecko by si byl pomyslel, že snad právě usíná) neustále napjatě pátrají ve tmě kolem nás.

Přestávalo pršet a také vítr slábl, teď bychom se už byli mohli klidně vrátit do prerie. Byli bychom to taky udělali ze všeho nejraději, ale – znamenalo to vyvolat námitky a snad i podezření a tomu jsme se chtěli rozhodně vyhnout. A tak jsme zůstali na místě.

Oheň jsme nezapálili. Důvodů k tomu bylo víc než dost – byli jsme přece v kraji Siouxů, ještě abychom vzbudili jejich pozornost! Poskytovalo nám to jistou výhodu. Protože jestli tu byli nějakí lidé ve spojení s našimi společníky, musili přijít od lesa, z temnoty, a potom naše oči, uvyklé na tmu, měly nespornou výhodu v tom, že bychom je spatřili včas a možná dříve než oni nás. Už proto, že jsme se usadili pod stromy tak, abychom byli obráceni tváří k lesu.

Na nebi se objevil srpek měsíce a jeho bledé matné světlo zalilo krajinu. Zábava byla v plném proudu, každou chvíli se někdo z těch čtyř na nás obrátil s otázkou, zdálo se mi čím dál tím pravděpodobnější, že se pokoušejí rozptýlit naši pozornost. Vinnetou ležel v trávě, opíral se loktem o zem a hlavu si lehce podpíral o dlaň. Najednou jsem zpozoroval, že přitáhl zvolna a tiše pravou nohu k tělu;

pokrčil ji, až v koleně svírala tupý úhel – pro boha živého, napadlo mě, snad se nechystá ke kolennímu výstřelu?

Opravdu!

V následujícím okamžiku sáhl po pušce se stříbrnými hřebíky a viděl jsem, jak si s ní zdánlivě bezmyšlenkovitě začíná pohrávat, jak ji přikládá ke svému stehnu. Snažil jsem se sledovat podle směru hlavně, kam asi míří, a tu jsem objevil, že v křoví, u čtvrtého stromu od našeho ležení, se nějak podezřele kývou větve. A mezi těmi větvičkami, stříbrně ozářenými leskem měsíce, se občas zalesklo cosi drobného; ano, docela nepochybně pár lidských očí; z křoví nás někdo pozoroval! Vinnetouova puška se zvolna pohybovala. Ještě několik málo vteřin a ústí zamíří přímo mezi ty dvě lesknoucí se tečky, zazní výstřel a – – – Pozoroval jsem napjatě Vinnetouův prst. Zvolna se položil na spoušť. Čekal jsem, že teď, teď už stiskne. Ještě chvíli, ještě několik vteřin. Ale tu Apačův ukazovák poznenáhlu povolil, oddálil se od kohoutku, zbraň sklouzla nazpět do trávy a pokrčená noha se vrátila zas nazpět do dřívější polohy. Pootočil jsem se na bok – oči v křoví zmizely.

„Chytrý chlap!“ šeptl Vinnetou apačsky.

„Zná to,“ odpověděl jsem také pošeptmu.

„Bledá tvář.“

„Ano; teď víme, že nepřítel je blízko nás.“

„Ale on poznal, že se prozradil.“

„Bude si dávat pozor!“

„Vinnetou se k němu připlíží!“

„To je nebezpečné! Uhodne tvůj záměr, jakmile se odtud hneš!“

„Pshaw!“ Vinnetou zavrtěl hlavou. „Apač se bude tvářit, jako by se šel podívat ke koním.“

„Nech radši jít mne!“

„Poněvadž to je nebezpečné? Vinnetou uviděl oči první, má první právo, aby se pokusil zmocnit se toho muže. Můj bratr ať mi pomůže, abych se mohl nenápadně vzdálit.“

Přikývl jsem, počkal jsem ještě chvílku, potom jsem si pořádně zazívl a oslovil naše společníky:

„Tak – a už dost povídání, *meššúrs*! Ráno musíme brzo vyrazit, pojďme na kutě; Mr Rollinsi, přivázal jste dobře koně?“

Rollins se zatvářil nevrle.

„Ale ano!“ zabručel.

„Ilči je dosud volný,“ ozval se Vinnetou. „Apač ho půjde uvázat do trávy, aby se mohl pást, až se ráno probudí. Mám s sebou vzít i Hatátitlu?“

„Buď tak hodný,“ řekl jsem a povzbudil náčelníka pohledem. Zvedl se líně, přehodil si přes ramena saltillskou příkrývku a zašel mezi stromy. Věděl jsem přesně, co udělá už za několik vteřin. Vrhne se k zemi a tiše se poplízí do lesa, tam ke křoví, kde se objevily dva ohníčky lidských očí. Pokrývka mu bude ovšem vadit – ale musil si ji vzít, šlo o to, aby zmátl toho chlapa v křoví. Rozhovor se přece jen ještě chvíli udržoval. Byl jsem rád i nerad. Byl jsem rád za Vinnetoua, neznámý nepřítel neuslyší kvůli hovoru, že se k němu přibližuje, a byl jsem nerad za sebe, že nebudu moci ani koutkem ucha zaslechnout, jak se Vinnetouovi daří jeho obtížný podnik. Sklopil jsem raději víčka a zatvářil se jako by mě na světě nezajímalo nic krom spánku; ale mezi štěrbinami jsem se snažil pozorovat, co se děje při kraji lesa.

Nedělo se nic. Pět minut, deset minut, čtvrt hodiny uplynulo dokonce už téměř půl hodiny – a pořád se nic nedělo. Začínal jsem mít o Vinnetoua strach. Věděl jsem ovšem, jak je těžké připlížit se nepozorovaně ke zkušenému nepříteli, jak to jde hrozně zdlouhavě, k nepřečkání pomalu – a což teprve, když ten nepřítel asi tuší, že jsme si ho všimli! Ale přece jenom – byl už tak dlouhou dobu pryč! Konečně se ozvaly kroky; mezi stromy se objevila saltillská pokrývka, asi se mu podařilo zneškodnit toho muže na místě, napadlo mě. Spadl mi kámen ze srdce. Obrátil jsem se uklidněn k našim společníkům a čekal, až se Apač posadí vedle mne do trávy a začne šepetem vypravovat. Kroky se blížily, došly až ke mně a pak jsem – – –

– – – pak jsem najednou uslyšel docela cizí hlas:

„A teď toho!“

Bleskem jsem se otočil, zahlédl znovu saltillskou příkrývku, postavu muže, která se do ní halila, uvědomil jsem si, že to není Vinnetou, ale neznámý vousatý chlap, který mi okamžitě připadal velice povědomý. Řekl jen tahle tři slova a napřáhl proti mně mocným rozmachem pažbu své pušky. Zareagoval jsem pohotově, vrhl jsem se stranou – bylo však už příliš pozdě. Rána mě zasáhla, ne sice do hlavy, ale do týla, na ještě citlivějším místě. V okamžiku jsem byl celý jako ochromen – a vzápětí mě zasáhl další úder, přímo na lebku, a já jsem ztratil vědomí.

18. Santer!

Nevěděl jsem o sobě dlouho, jistě aspoň pět nebo šest hodin, protože když jsem se zase konečně vzpamatoval a s nesmírnou námahou rozevřel víčka, těžká jak z olova, začínalo už na obloze svítat. Na chvíli jsem je udržel od sebe, ale hned mi zase sklapla – byl jsem v tom zvláštním stavu, který je něčím mezi bezvědomím, spánkem a bděním a při němž se člověku zdá, že sedí na sousední židli a že poslouchá sám sebe. Taky já jsem poslouchal, ne sebe, ale hlasy, které tu kolem o něčem hovořily. Nerozeznával jsem slova, byl to nezřetelný šum, z něhož tu a tam vyplul napovrch jeden nebo dva úlomky věty či jednotlivé slovo. Snažil jsem se rozeznat, o čem se mluví, ale nesmírně mě to namáhalo, a tak jsem zlhostejně a nechal kolem sebe proudit hovor jako šumění řeky, bez významu, bez důležitosti, beze smyslu. A pak jsem najednou zachytil těch několik nenávisných vzrušených vět, které docela zřetelně vyslovil jiný hlas, známý, zlověstný, který by mě byl dokázal probudit znovu k životu i na smrtelné posteli:

„Ten Apač, ten pes, ten lump nic nepřiznal! A ten druhý to už má odbyto – škoda že jsem mu tak důkladně nakrápl tu jeho ničemnou palici! Dostal bych z něho všecko! Poznal by teprve, co to znamená, dostat se mi do drápů!“

Jako by mi to naráz od sebe odtrhlo víčka! Rozevřel jsem doširoka oči, zahučelo mi v hlavě, zíral jsem před sebe strnule na toho, kdo vyslovil těch několik osudných vět. Měl hustý plnovous – ovšem, proto jsem ho prve nepoznal! –, ale nebylo nejmenších pochyb: byl to *Santer*, Inču-čunův a Nšo-čin vrah, ten zloduch! Chtěl jsem honem zas zavřít oči, abych neprozradil, že se mu přece jen nepodařilo tak docela mi nakrápnout palici, najednou však to bylo nemožné. Víčka mě neposlechla, třesl jsem na něho oči dál, nebyl jsem prostě s to odtrhnout pohled od svého smrtelného nepřítele, jemuž jsem stál, vlastně ležel, po tak dlouhé době zas tváří v tvář. A on už to také

zpozoroval, vyskočil a jeho obličej se přímo rozzářil d'ábelskou radostí:

„Podívejte se – on žije! *On žije!*“ zařval. „Viděli jste, jak otevřel oči! Hned se přesvědčíme!“

Skočil ke mně, vyštěkl na mne něco, a když jsem neodpovídal, chytil mě za ramena a začal mnou třást, až mi hlava drncala o kamení rozseté tady kolem na zemi.

Pohnul jsem bezděky rukama, abych se bránil – jenže na to nebylo ani pomyšlení, i kdybych nebyl tak vysílen a vyčerpán: svázali mě dokonale.

„Odpovíš mi, nebo ne?“ hulákal mi zatím do obličeje Santer. „Ty žiješ, ty jsi při vědomí, já to vím, mě neoblaťneš!“

Hlava se mi jen třepala, každý náraz mi působil nesmírnou bolest, ale k něčemu i to bylo dobré. Jak mnou klátil ze strany na stranu, pootočil mnou, a já jsem zahlédl několik kroků od sebe ležet Vinnetoua, svázaného do kozelce – v poloze, která by působila krutou bolest i žongléru, člověku z gumy! Jak dlouho asi už takhle trpěl? Můj zrak sklouzl ještě dál do křoví – tam zase ležel Evans se svým synem a synovcem. Rollinse jsem nikde neviděl.

Ale na uvažování nebyl čas. Santer mnou nepřestával cloumat a vyhrožoval:

„Ozvi se, pse jeden! Nebo tě mám naučit mluvit, mám ti polechtat jazyk nožem? Nepřej si to, radím ti dobře! Chci vědět, jestli mě poznáváš, jestli víš, kdo jsem!“

Co by mi bylo prospělo, kdybych byl zatvrzele mlčel? Naše postavení, už tak dost bezútěšné, by se jen dál zhoršilo. Musel jsem se o to pokusit – i když jsem ani vlastně nevěděl, jestli, jsem schopen ze sebe vypravit po tom otřesu kloudnou větu.

„Já... poznávám vás,“ vypravil jsem ze sebe blábolivě. „Vy jste Santer!“

„Tak! Ty mě poznáváš!“ Naklonil se znova až ke mně a smál se mi přímo do obličeje. „To jsi asi ohromně nadšenej, že mě tu vidíš – co? Báječné překvapení? Vid’?“

Mlčel jsem, na tohle se mi nechtělo odpovídat. Vytušil, že tím mlčením vyjadřuji pohrdání; sáhl po noži a nasadil mi jej na prsa.

„Hned řekneš ano, hned řekneš, že jsi ohromně nadšenej! Nebo do tebe vrazím kudlu!“

„Old Shatterhand neřekne ano, raději zemře!“ ozval se nečekaně Vinnetou. Santera to rozlítlo až k nepřičetnosti:

„Drž hubu, pse!“ zaječel. „Řekni ještě slovo, a utáhneme ti pouta, že ti popraskají všechny kosti v těle!“ Obrátil se zas ke mně: „Shatterhande, příteli, dušinko, lásko, řekni, že jsi přímo blaženej, že mě zas vidíš?“

„Ano!“ křikl jsem, jako bych byl vůbec Vinnetoua neslyšel.

„Aha – slyšíte, slyšíte ho?!“ Santer se šklebil a mával rukou, v které držel nůž. „Proslulý nepřemožitelný Old Shatterhand má srdce v kalhotách před tímhle nožíkem! Strachy se třese a radši přizná jako kluk, že je blaženej z toho, že mě zas vidí!“

Jak se to vlastně stalo? Nebyl jsem na tom po včerejší ráně do hlavy tak špatně, jak se mi zprvu zdálo? Nebo to způsobil tenhle člověk, ta stvůra, že jsem všechnu únavu a zemdlenost ze sebe se-třásl a že jsem najednou cítil, že mám v hlavě jasno, že mi mozek začíná přesně pracovat, že jsem silný, jako by mě v životě nikdo nepraštil do hlavy ranou, která mě sklátila do bezvědomí? Najednou jsem si docela přesně uvědomoval všechno nebezpečí. Kolikrát jsem se už takhle dostal do rukou svých nepřátel, kolikrát jsem tak ležel vydán všanc na milost a nemilost těm, kdo usilovali o můj život! Nebyl jsem v podobné situaci v pueblu na Riu Pecos? Jenže – nebyl jsem nakonec na Riu Pecos v daleko *lepší* postavení? Tehdy jsem měl co dělat s nelítostným protivníkem, avšak ať by to posuzoval kdokoliv a jakkoliv, s protivníkem vpravdě rytířským. Ovšem tady, tady přede mnou seděl Santer, podlý člověk, který se neštítel vraždy pro kus zlata, člověk krvelačný, bez špetky soucitu, zákeřný, schopný každé špinavosti, každé podlosti. A vůči nám jistě dvojnásobně – protože věděl až moc dobře, že si nemůže být jist životem, dokud bude po prérii jezdit Vinnetou s Old Shatterhandem.

Tak tedy žádná naděje pro nás? Opravdu ne?

A přece ve chvíli, kdy jsem si kladl pln zoufalství tyhle otázky a horečně hledal odpověď a východisko, prolétla mi najednou mozkem jiskřička nápadu. Uprostřed tmy se mi v mysli rozzářilo světélko – bylo malé, sotva viditelné, třepetal se někde v dálce, ale přece jen svítilo a slibovalo naději na záchranu.

Jakže to bylo tehdy na Nugget tsilu? Co ho dovedlo k tomu hnusnému činu? Lakota, touha po zlatě, po bohatství! To byla jeho slabá stránka, to byla jeho největší vášeň! Možná že větší než všechny ostatní – i než jeho touha nás zneškodnit, oddělat nás na místě. A to byla vějička, na kterou jsme ho snad – *snad!* – mohli chytit.

Přinutil jsem se ke klidu:

„To se silně mýlíte! Před tím vaším nožíkem se strachy vůbec netřesu. To ano jsem řekl docela kvůli něčemu jinému!“

Rozchechtal se:

„Žvaníte!“

„Ne, já jsem *skutečně* rád, že jsme se setkali.“

Řekl jsem to tak vážným hlasem, že to toho rozpáleného ničemu přece jen zarazilo.

Stáhl hrozivě husté obočí a zkoumavě si mě prohlížel:

„Člověče – ta rána do hlavy ti pomátla rozum! Ty že seš *rád?*“

„Vždyť to snad říkám dost jasně,“ odpověděl jsem.

Najednou opět vybuchl:

„Drzost, drzost! Mám tě dát svázat do kozelce jako toho apačského psa? Anebo tě mám pověsit za nohy támhle na větvi, až z tebe bude stříkat červená?“

„To neuděláte.“ Zachovával jsem pořád ledově klidný tón.

„To bych rád věděl proč!“

„Víte to stejně dobře jako já.“

„Nevím nic!“

„Ale víte! A nemyslete, že mě oblafnete! Dokonce dobře to víte! Klidně si mě pověste, já budu za pět minut na pravdě boží, a vy se nikdy už nic nedovíte!“

Hned jsem viděl, že jsem mířil dobře. Zarazil se, rozhlédl se kolem sebe, nervózně si zajel rukou do vousů. Potom, pootočen k Evansovi, zahučel:

„Mysleli jsme, že ten rošťák natáhl brčka, a on zatím ani nebyl bez sebe. Slyšel všechno! Lump! A ví, že Apač mlčel jak hrob!“

„A zase se mýlíte!“ ozval jsem se. „Byl jsem bez sebe, jenže – mám taky něco v hlavě, abych vás prokoukl!“

„Nežvaň!“ utrl se Santer. „Ty si myslíš, že od tebe něco chceme! Blbost! Anebo nám laskavě prozrad', co to je?“

„To vám právě laskavě neprozradím,“ řekl jsem. „Nejste snad dětina! Říkám vám, že jsem docela spokojen s tím, že jsme se po tak dlouhém čase zase potkali. Nejradši bych řekl – konečně, *konečně!*“

Santer třesl oči, díval se na mne jako u vytržení, pak sprostě zaklel a zase se na mne rozeřval:

„Ty šuftáku, ty ses zbláznil! Snad si nemyslíš, že tě ještě někdy pustím z ruky?“

„Kdož ví...“

„Hohohoho,“ rozchechtal se, „kdož ví, to se rozumí, vy jste přece perly Divokého západu – nic, jste hlupáci! *Hlupáci!* Slavný Vinnetou si vyšel, aby mě chytil – a jak to dopadlo?! Každý učedník by hanbou zalez pod zem jako krtek, kdyby se mu něco takového stalo! A teď myslíte, že mě přechytračíte a fouknete mi pryč? K smíchu! Přízněj aspoň: uviděli jste včera v křoví moje oči?“

Přisvědčil jsem.

„A Vinnetou chtěl střílet?“

Znovu jsem přisvědčil.

„Tak vidíš! Jenže já to upozoroval – a domyslel jsem si, že odešel za mnou, chytit mě! Příznáváš?“

„Proč ne?“

„Chtěl se ke mně připlížit, chachachacha,“ zasmál se zas chraplavě. „Pěkná pitomina! Nebetyčná! Přece musel vědět, že jsem ho upozoroval. Jenže on si myslí, právě tak jako ty, že nad něj na Západě není. A tak tady leží místo mne. No řekni, co sis myslel, když jsi uviděl, že v té saltillské příkrývce vezím *já* místo Apače?“

„Byl jsem docela spokojen.“

„To určitě! I s tou přes hlavu, cos potom dostal?! Nevykládej pohádky, spadli jste do toho jako osmiletí kluci! A teď se hledíš vykroutit! Jenže ti to nebude vůbec nic platné, aby bylo jasno! *Nemáš* naději na záchranu – ledaže bych se ustrnul. Ale to bys musel jednou taky kápnout božskou. A teď rozumně, příteli: podívej se na ty tři lidi. Ti patří ke mně, poslal jsem ti je do cesty, abych tě trochu přelstil. Co ty na to?“

„Že jste byl vždycky ničemný chlap – a tím ničemným chlapem jste zůstal dodnes“

„No dobře!“ Santer se tentokrát nerozčilil. „Podívej se – já ti už na ty tvoje urážky neřeknu ani slovo. Já budu docela klidnej. Ale až tenhle náš rozhovor bude u konce, pak ti všechno podtrhnu a spočítám. Zapiš si to za uši! Já ti klidně přiznám, že jezdím radši do stodoly nežli na pole. Ale když na nějakou pěkně naplněnou stodůlku padnu, tak to zas dělám jako kat! A moc mi nezáleží na tom, komu ta stodola říká pane. S tím už se nedá nic dělat, to si neodvykneme, dokud nebudem mít v kapsách napěchováno.“

„A kdy to bude?“

„Budeš se divit, ale možná brzo. Náhodou jsme totiž zrovna tady objevili dost slušně zásobenou stodůlku, tak si z ní trochu odsypem. Radši víc než míň, jestli proti tomu nic nemáš! Co je doma, to se počítá – a my bysme rádi napočítali co nejvíc!“

„Gratuluju předem,“ řekl jsem ironicky.

„Děkuju, děkuju,“ odpověděl stejným tónem. „To rád slyším. Protože když gratuluješ, tak to s námi jistě myslíš dobře. A taky nám trochu pomůžeš – vid’? Abychom se té stodoličce podívali na zoubek!“

Jistě ani netušil, s jakým zadostučiněním jsem přijímal jeho slova. Divže jsem si to hlasitě nepochválil – přece jenom rybička zabrala na návnadu!

„Tak vám vlastně nezbývá nic než si dojít do té báječné stodůlky a odsypat z hromádky!“

„Docela tak,“ řekl. „A ty nás tam dovedeš.“

„Hm, hm,“ protáhl jsem a tiše se v duchu zaradoval. Přece jen nevěděli nic přesného. „O tom pochybuju – já totiž o žádném takovém místě nevím.“

„Však ty si vzpomeneš! Já ti pomohu! Ukážeš nám tu skrýš, a bude po všem!“

„Dokonce skrýš!“

„Jistě, jistě,“ zabručel netrpělivě. „Skrýš, ve které jsou hromady kožešin a podobných věcíček.“

„To se tedy mýlíte. My jsme...“

„... my jsme byli u jistého muže jménem Cropley a tam jsme se sháněli po *pedlaru* Braddonovi. Jasně, ne?“

„Kdo vám to řekl?“

Zahrál jsem morální pobouření skutečně dokonale.

„Cropley.“

„Ten osel! Taky si to mohl nechat pro sebe!“

„Mohl, ale nenechal,“ ušklíbl se. „Teď snad uznáš, že vytáčky nemají smysl. Vím, že kožešiny patří Old Firehandovi, a vím i spoustu jiných věcí. Takže doufám, že bez mučení všechno vyklopíš. Věčná škoda, že jsme nelapili taky toho Rollinse, co jel s vámi...“

Zvykl jsem si dávat v podobných situacích pozor na nejnepatrnější, zdánlivě bezvýznamné maličkosti. Proto mi teď neušel Santerův pohled, kterým zabloudil do míst, kde ho Vinnetou včera večer zahlédl. Nechtěl, abych si toho pohledu všiml – ale přitom se nedokázal podívat tak nenápadně, aby mi to prostě ušlo. Co v tom křoví asi je, napadlo mě: možná něco, co se týkalo toho, o čem jsme právě mluvili, našeho záhadného společníka Rollinse? Ale ani já jsem se nesměl prozradit pohledem: přemohl jsem se, a třeba mě k tomu všechno nutkalo, ani jsem nepootočil hlavu.

„No – nic nevadí,“ ozval se znovu Santer, „Však máme dost času, abychom se všechno dozvěděli. Old Firehanda znáš?“

„Ano.“

„Vidíš! Ještěže nezapíráš!“

„*Pshaw!* Proč bych zapíral, co je pravda“

„*Well!* Tím spíš vyklopíš všechno ostatní. Tím si oba jen ulehčíte!“

„Ulehčíme si? V čem?“

„V poslední hodině,“ ušklíbl se. „No přece si nebudeme nic nahávat! Víš dobře, jak jsme si navzájem sympatičtí! Ten, kdo padne druhému do rukou, musí počítat, že je s ním konec. A poněvadž se podařilo *mně* chytit vás, je to samozřejmě *váš* konec! Ale abys věděl: chtěl jsem si na vás zgustnout, pěkně pomaličku vás umučit, abych z toho měl požitek. Ale když ty budeš mít rozum, budu já zas mít ohled.“

„Co to znamená – mít rozum?“

„To znamená, že mi řekneš, kde je Firehandova skrýš. Přesně mi popíšeš, jak se k ní dostanu nejkratší cestou. Vinnetou mi krom toho dá nějakou maličkost z toho moře zlata, co zdědil po Inču-čunovi. Doufám, že rozumíš, čemu *já* říkám maličkost!“

„Jistě, jistě! A copak nám za to nabídnete vy?“

„Kulku do hlavy,“ řekl věcně a s naprostým klidem. „Místo zdoluhavého a bolestného umírání rychlý konec. Nestojí to za to?“

„Vy jste náramně jemnocitný... Ale nemýlíte se trochu? Uvažujte: kdybychom tak horoucně toužili po rychlém a bezbolestném konci, tak vám nakukáme jednoduše, co nás napadne. Třeba že Firehandova skrýš je půl míle odtud.“

„Myslíš, že mám piliny v hlavě!“ houkl Santer. „Všechno si nejdřív ověřím, to si piš! Ale to jsou zbytečnosti! Hlavně že budeš mluvit.“

„Vždyť mluvím už teď – na rozdíl od Vinnetoua. Ten se s vámi nezahazoval, ten jistě ani neotevřel ústa. Ale nemyslete si, že dostanete ze mne něco víc! Jestli jsem se s vámi bavil, jediné proto, že jsem k tomu měl moc dobrý důvod.“

„A to jo!“ Santer se zachechtal, byl pevně přesvědčen, že nevím kudy kam. „Tak se pochlub, jaký máš důvod!“

„To se dozvíte včas!“

Až do téhle chvíle se mnou mluvil jakžtakž slušně, ale tohle ho znovu popudilo. Zašermoval mi rukama před nosem a zakoulel divoce očima.

„Ven s tím!“ zachroptěl. „Povídám!“

„Ani nápad.“

„Ty budeš mlčet?!“

„Už jsem řekl!“

„Svážem tě jako Vinnetou!“

„Udělejte to!“

„A umučím tě!“

„To se teprve nic nedozvíte!“

„Hm... Tak ty si myslíš, že bez tebe nic nenajdeme! A já ti povídám, že Old Firehanda vytáhnu z pelechu jako kotě!“

„Povídali, že mu hráli!“ Zatvářil jsem se ohromně sebevědomě. „Jestli se nevrátíme do určité doby, zmizí s kožešinami a se vším, po čem pasete. To jsme si domluvili.“

Santer stáhl obočí, zadíval se do země, pak vytáhl nůž a začal si ho hrozivě prohlížet. Jenže já jsem byl klidný. Teď už jsem byl klidný, věděl jsem, že se mi podařilo, co jsem si předsevzal – aspoň zčásti.

A teď šlo o to, abych vyhrál i druhou polovinu partie.

Namáhal se, aby nedal najevo rozpaky. Bylo jasné, že se přímo užívá touhou po Firehandově a Vinnetouově bohatství. Byl by ochoten dát tisíckrát naše životy za zlato, za kůže, byl by nás dokonce prozatím nechal běžet, kdyby se k těm věcem nemohl dostat jinak. Říkám: *prozatím!* Protože o jednom jsem si iluze nedělal: že by se snad rozhodl pustit nás na svobodu *vůbec*. Ale to *prozatím* mi stačilo. Teď jsem z dalšího průběhu věcí už neměl tak velké obavy – spíš jsem byl zvědav, jak na to půjde dál.

Po chvíli zvedl hlavu:

„Tak ty nic neřekneš?“

„Ne!“

„Bude tě to stát život!“

„Lepší rychlá smrt než dlouhé mučení.“

„Well!“ Stáhl zas obočí, v očích mu zlověstně zablýsklo. „Uvidíme, jestli máš tak necitelné údy jako Apač!“

Pokynul kumpánům rukou. Vyskočili, chopili se mě a vlekli mě k místu, kde ležel Vinnetou. Trochu mě to zarazilo – proč si nás Santer nenechá na dohled? Takovou vzácnou kořist?

Sotva se mi otázka vynořila v mysli, už mě – zdálo se mi – napadla správná odpověď. Chytete-li dva lidi, z kterých nemůžete dostat za žádnou cenu, co potřebujete vědět, strčíte je nakonec oba k sobě. Můžete vsadit sto ku jedné, že dřív nebo později se mezi sebou začnou dorozumívat právě o tom, co nechtěli prozradit. Stačí, abyste byli šikovní a vystihli chvíli. A s tím Santer beze vší pochyby počítal.

Svázali mě do kozelce jako Vinnetoua. Bylo to zlé, provazy se mi zařezávaly do kůže, až zkrvavěla, a údy jsem měl sevřené, divže mi nepraskaly. Snažil jsem se nedat najevo bolest – ostatně jsem se neustále nutil k tomu, abych pozoroval tábor našich nepřátel. To, co se tam dalo, potvrzovalo mé domněnky. Santer se přidružil ke kumpánům, chvíli tam pobyl, pak se nějak ztratil – nevěděl jsem přesně kam a jak, z našeho místa na ně nebylo dobře vidět. Byl jsem si jist, že se odplíží tajně k nám. Teď někde poslouchá a čeká, až se podřekneme.

To byla chvíle pro mne! Chvíle pro rozhovor s Vinnetouem, který by Santera v jeho úkrytu přesvědčil, že nejlíp pro jeho plány bude, když nás pod nějakou záminkou pustí na svobodu.

Přemýšlel jsem, jak to navléci. Začít hned bezprostředně jsem si netroufal – Santer se možná ještě nedoplíží až k nám na doslech, a potom: musel jsem nejdřív do věci zasvětit Vinnetoua. Chtěl jsem ho oslovit, když jsem sám uslyšel jeho tichý hlas.

„Můj bratr Šarlí ať souhlasí se vším, co teď Vinnetou řekne,“ zašeptal apačsky. „Santer se musí domnívat, že víme o skryší zlata v nejbližším okolí. Jeho lakota ho pak zbaví rozumu! Rozumí mi Old Shatterhand?“

Byl bych ho nejraději objal. Jako by mi četl myšlenky! Mimoděk jsem si vzpomněl, co říkal Inču-čuna, když jsme pili krev na bratrství.

„Připlíží se?“ zašeptal jsem.

„Ano!“ řekl Vinnetou. „Bude poslou... *křoví!* Přichází!“

Za námi zapraskala větvička, jen málo, opravdu nepatrně; ale uchu apačského náčelníka to neuniklo. Najednou zvýšil hlas a oslovil mě anglicky:

„Old Shatterhand se mýlí! Santer se nechce zmocnit jen kůží Old Firehanda!“

„Oč víc by mu šlo?“ řekl jsem stejně hlasitě, vkládaje do té důrazné otázky výraz pochyb i údivu.

„O nuggety! Jsou jen jeden den jízdy odtud.“

„Ah – ty myslíš skrýš? O té on přece neví!“ namítl jsem.

„Vinnetou se bojí, že se o ní dozvěděl. Ke kožešinám Old Firehanda by se přece mohl dostat i jinak – ale on nás předčasně přepadl: Vinnetou to považuje za důkaz, že Santer ví, kde tu jsou místa, v nichž leží zlato.“

„Kdyby to věděl, tak už se zlata dávno zmocnil!“ namítal jsem horlivě.

„On nezná přesně, kde leží – tak jako na Nugget tsilu. Tam také věděl, že na hoře je zlato, neznal však přesné místo, a ani je potom nenašel. Teď chce být chytřejší. Chce, abychom ho sami odvedli tam, kde je skrýš.“

„Toho se nikdy nedočká!“

„Ano, protože můj bratr Šarlí bude mlčet a protože také Vinnetou bude mlčet. Oba spíš snesou nejhorší muka, než aby prozradili úkryt. Vrah Inču-čuny a Nšo-či nesmí dostat ani drobeček zlata!“

„Ano, a to znamená, že to je naše poslední hodinka.“

„Vinnetou a Old Shatterhand zemřou statečně. Ani jeden z nich nehne brvou, až je bude Santer mučit. Avšak můj bratr ať neztrácí naději. Možná že dobrý Manitou, který už několikrát pomohl Vinnetouovi i jeho bílému bratru, nás vysvobodí. V té chvíli by musel Vinnetou nebo Old Shatterhand ihned odjet ke skrýši a přenést zlato jinam, na bezpečnější místo. Santerovi přeje Zlý duch, mohl by s jeho pomocí vypátrat nuggety.“

„Ale stejně!“ řekl jsem jakoby malomyslně. „I kdyby nám Manitou velmi přál – stačíme odnést zlato jen sami dva?“

„Musili bychom je zabalit do pokrývek,“ mínil Vinnetou. „A dovézt na koních do Old Firehandova *doupěte*. Ale můj bratr ať raději už mlčí – co kdyby tu byl někdo ze Santerových lidí! Nesmí se dozvědět, co je určeno jenom uším Vinnetoua a Old Shatterhanda.“

Umlkli jsme. Teď nezbývalo než čekat, jestli Santer zabere na udičku, kterou jsme mu hodili. Čekat... to se lehce řekne, ale my

jsme se nepovalovali pohodlně v trávě, ale leželi spoutáni do kozelce, s údy polámanými řezavou bolestí! A trvalo to celé čtyři hodiny, než jsme se konečně něco dozvěděli! Každou čtvrt hodinu přicházel Santer, zamračeně na nás uhodil, jestli tedy budeme mluvit, jestli jsme se už umoudřili – a pak, když nedostal ani slůvko odpovědi, zas odešel. Hra pokračovala; šlo o to, kdo vydrží déle.

Asi k polednímu to Santera zjevně už přestalo bavit. Posadil se tiše ke svým třem kumpánům a o čemsi se s nimi začal dohadovat. Po chvíli zvýšil hlas, mluvil zřetelně, zjevně chtěl, abychom ho slyšeli:

„Já myslím, že tady někde ještě bude – vždyť tady nechal koně, nemohl dojít daleko! Musíte ještě jednou prohledat okolí. A pořádně! Já zůstanu na stráži u těch dvou!“

Santer mluvil o Rollinsovi, a bylo nám oběma víc než jasné, proč mluvil tak, jak právě mluvil. Ne aby ho chytil – v takovém případě přece nekřičíme jak na lesy, aby nás bylo slyšet kdovíjak daleko; zvlášť když jsme tak pevně přesvědčeni, že hledaný se toulá někde nablízku. A ovšem, jak jsme čekali: ti tři se zvedli, sebrali zbraně – a zmizeli.

Vinnetou mi zašeptal ve své apačtině:

„Tuší můj bratr, co přijde?“

„Ano.“

„Chytnou Rollinse!“

„Ano. A přivedou ho sem. Budou předstírat, že čekali nepřítele, a najednou se ukáže, že to je Santerův známý. Rollins řekne, že nás zná...“

„... a začne za nás prosit. Santer se bude vykrucovat a potom mu vyhoví. Bude to jako hra, kterou provozují bledé tváře ve velkých domech.“

„Divadlo! Ano, ano. Santer je ten *pedlar* Braddon, to je to celé. Rollins nás vedl přímo jemu do rukou! A teď mu má pomoci k tomu, aby se Santer dostal ke skrýši zlata.“

„Můj bratr Šarlí usuzuje přesně tak jako Vinnetou. Santerovi se zatočila hlava, když uslyšel o zlatě. Kdyby byl chytrý, nechal by jít

Rollinse s námi. Od něho by se byl dozvěděl, kde je Old Firehand a kde jsme my.“

„Byl totiž moc nedočkavý! Táhl s Okanandy ke Cropleymu a tam mu o nás Rollins řekl. Jenže na Siouxy už od té chvíle nemohl spoléhat, vykouřili jsme s nimi dýmku míru, tak se tedy rozhodl, že nás přepadne na vlastní pěst. Ti tři kumpáni šli před námi a Santer jim vezl zbraně. Ale nevyšlo mu to tak, jak si představoval! Čekal, že vyzradíme Firehandovo *doupě* – a teď se chytí!“

Mluvili jsme šeptem, trhaně, jen tak mezi sevřenými rty. Santer to ani nepozoroval, ostatně seděl k nám otočen bokem, vyhlížel stále k lesu. Pak se mu mihl tváří výraz uspokojení, když se ozval výkřik a po něm druhý a třetí. Za okamžik se rozhrnulo křoví a v něm se objevili tři Santerovi kumpáni, vlekoucí Rollinse, vzpouzejícího se až běda.

„Chytili jste ho?!“ vykřikl Santer a vyskočil. „Neříkal jsem, že musí být někde blízko? Šoupněte toho mizeru tam k těm dvěma a trochu mu sáhněte na tipec!“

Najednou se chlap zarazil a zatvářil se náramně ohromeně a začal jakoby rozpačitě blekotat:

„No ne! Co to vidím! Nebo snad se *mýlím*?“

Na Rollinsově tváři se objevil stejný výraz překvapení a nenadálé radosti: vytrhl se dokonce svým hlídačům a hnal se k Santerovi jako blázen.

„Mr Santere, to jste opravdu vy? To je výborné, pak je všechno v pořádku, to se mi už nic nestane!“

„Ale – ale – samozřejmě – co by se vám taky stalo!“ Santer se na Rollinse strnule usmíval. „To by mě ani ve snu nenapadlo, že chytnu právě vás! Jak se daří? Pracujete teď u *pedlara*?“

„Ano, ano, to víte, jde mi to všelijak, jednou hůř, jednou líp. Teď právě jsem se pustil za obchodem, vypadalo to slušně, ale bohužel včera večer...“

Přerušil se, podíval se na Santera jaksi zaraženě, jako by nevěřil své vlastní myšlence. Hrál svou úlohu docela slušně, to jsem mu musel přiznat.

„Ale ne, to snad vážně ne,“ pokračoval váhavě. „Přece jste to nemohl být vy, Mr Santere?“

„Ale ano!“

„Heavens! Dobré nebe! Můj nejlepší přítel, kterému jsem dokonce kdysi zachránil život, a přepadne mě – prosím vás, já tomu nerozumím. Nač jste myslel?“

„Na nic!“ smál se Santer a snažil se vypadat velice dobromyslně. „Ani jsem na to neměl čas – práskl jste do bot tak rychle...“

„Ano, co mi zbývalo!“ Rollins se usmíval a přátelsky přitom po nás pomrkával. „Myslel jsem si, že to je to nejlepší, co může člověk udělat – a pak, viděl jsem, jak se vede těmhle dvěma *gentlemanům*, a počítal jsem s tím, že jim pomůžu později na svobodu. Zaplať-pánbůh, že se to všechno vysvětlilo, teď si oddychnu. Rozvážu je hned, vždyť to musí bolet!“

Udělal dva kroky směrem k nám, ale Santer ho zachytil a zastoupil mu cestu.

„Počkat, pane Rollinsi! To nepůjde! Ti lidé jsou mými nepřáteli na život a na smrt!“

„Ale já jsem jejich přítel!“ namítl Rollins.

„Tak? Jenže já s nimi mám bohužel nevyrovnaný účet! A to takový účet, za jaký se platí životem!“ Santer nasadil nesmírně vážnou tvář. „Kvůli čemu myslíte, že jsem se na vás... že jsem se na ně vrhl? Promiňte, nevěděl jsem, že k nim patříte.“

„By Jove!“ Rollins se rozpačitě škrábal ve vlasech. „Co s tím? Já jim musím nějak pomoci!“

„Říkám vám znova, že to jsou moji smrtelní nepřátelé. Provedli mi věc, která se neodpouští.“

„Ale vždyť to je Old Shatterhand! A Vinnetou!“

„Myslíte, že je neznám?“

Santer si hrál na neúprosného.

„To je vaše poslední slovo, Mr Santere?“

„Poslední! S těmi pány je konec.“

„A když se přimluvím?“

„To na věci nic nezmění.“

„Mr Santere – já bych se nechtěl dovolávat milosrdenství – ale uvažte – víte přece, že jsem vás vytáhl ze smrtelného nebezpečí?“

„Řekl jsem, že vám to nikdy nezapomenu, Mr Rollinsi.“

„Přesněji, řekl jste, že mi splníte *každou* prosbu.“

„Hm, to máte pravdu. To jsem řekl.“

„A když teď na vás přijdu s tou prosbou?“

„Prosím vás, nedělejte to, tentokrát ne, já bych totiž nemohl, opravdu bych nemohl... Až příště, souhlasíte?“

„To zas já nemohu udělat, Mr Santere. Mám také určité závazky. Prosím vás, pojd'te stranou, rád bych si s vámi promluvil mezi čtyřma očima.“

Rollins vzal Santera pod paží a odvedl si ho ke křoví. Chvíli tam tak spolu stáli, mávali rukama hned na tu, hned na onu stranu, dohadovali se ohromně temperamentně – i když my jsme z jejich hovoru nezaslechli jediného slova. Bylo to skutečně vyložené divadelní představení; připadali mi jako dva šermíři, kteří se snaží předvést publiku dávno dohodnutý zápas jako boj na život a na smrt. Ale hráli dobře, nakonec si potřásl rukama a Rollins přešel k nám. Od-foukl si ulehčeně a prohlásil:

„Aspoň že mi dovolil, abych vám trochu uvolnil pouta! Je s ním prácička, *meššúrs*, jak vidíte. Snad se to nakonec přece jen povede, že vyklouznete.“

Povolil nám uzly, a upřímně řečeno, bylo to po těch čtyřech hodinách příjemné; potom se vrátil zase k Santerovi. Začal znova orodovat, Santer se mračil, odporoval, pak pokyvoval hlavou a nakonec se dal Rollinsem odvést za ruku až k nám. Zastavil se a znechuceným tónem na nás zahučel:

„Přejou vám všichni čerti! Hromské dílo! Dal jsem kdysi tomuhle *gentlemanovi* vážný slib a teď kvůli němu udělám největší hloupost v životě. Chce, abych splnil, co jsem kdysi odpřisáhl; a zrovna teď a zrovna u vás! Čert aby to spral! Že já musím tomu Rollinsovi vyhovět! Ale zbraně a všechn majetek mi tu necháte!“

Pohodil hlavou a odešel stranou. Rollins čekal, že budeme radostí bez sebe, jenže my jsme mlčeli.

„To nemáte ani radost?“ houkl.

Mlčeli jsme dál jako ryby a Rollins rychle poznamenal:

„Ohromeni – že? Taková zpráva! To člověku vezme dech! Tak pojd'te, *gentlemen*, konečně zase na svobodě!“

„Pomalu, pomalu!“ Teprve teď jsem se ozval. „Nechte ty řemeny, tak jak jsou, Mr Rollinsi!“

„Cože? U všech čertů – a proč?“

„Proč? Docela jednoduchá věc: buďto všechno, nebo nic!“

„Všecko, nebo nic? Co tohle má zase znamenat?“

„Že nestojíme o to, abychom se dostali na svobodu bez zbraní a vůbec bez všeho, co nám patří.“

„Ale buďte rád, že se mi podařilo...“

„Ne, Mr Rollinsi,“ přerušil jsem ho. „O *tomhle* se nehodlám s nikým bavit! Buďto se zbraněmi, nebo vůbec ne!“

„Hrom do toho – já vás chci zachránit, a vy mi to takhle ztěžujete?“

Durdil se, vyčítal, přemlouval – a já jsem zatvrzele stál pořád na svém. Nakonec mu nezbylo než se sebrat a jít znova za Santerem. Tentokrát se společného dohadování účastnili i ostatní.

„Můj bratr udělal velice správně!“ zašeptal mi Vinnetou. „Dají nám všechno, budou počítat s tím, že jim tak jako tak neunikneme.“

Neměl jsem čas odpovédět, že jsem o tom skálopevně přesvědčen; čekal jsem jen, že Santer se bude chvíli naoko ježít, aby se neřeklo, ale on souhlasil skoro okamžitě. Dal se prostě strhnout vidinou Inču-čunova zlatého pokladu.

„Máte z pekla štěstí,“ vykřikoval. „Dal jsem slovo, a teď mi nezbývá než ho dodržet. Já vím, že se mi smějete pod fousy, moc dobře to vím! Ale můžete si zapsat za uši, že to je taky naposled – já vás zas dostanu, na to můžete vzít jed!“

Přece jen si nás chvíli mlčky prohlížel – snad aby zvýšil napětí okamžiku; jenže my jsme už dávno nebyli napjati.

„Tak poslouchejte, co se dohodlo!“ zahučel. „Zůstanete až do večera tady u stromů. Vaše věci tu necháme, ale Mr Rollins odjede se mnou a s kamarády, aby ho náhodou nenapadlo vás předčasně pustit na svobodu. Jestli se potom vrátí, aby vás zbavil pout, to je už

jeho věc. Krátce, od zítřejšího rána můžete zas jezdit volně po prérii – díky Mr Rollinsovi! Pamatujte si to! A koukejte, ať mu nezůstanete dlužni, zachránil vám krky!“

Víc jsme už nikdo nepromluvili. Santerovi kumpáni nás přivázali ke dvěma stromům stojícím blízko sebe a o kousek dál připoutali k větvím i naše koně. Věci, které nám včera sebrali, zbraně, nože, váčky s nejrůznějšími drobnostmi, naházeli na hromadu před nás. Ani se pak po nás neohlédli. Jeden po druhém se ztratili v křoví a my jsme osaměli.

Zdánlivě osaměli! Protože oběma nám bylo jasné, že ta podařená gaunerská pětice se v okolí poschovávala, aby nás mohla později sledovat. A stejně jasné nám bylo, že jim nesmíme prozradit, kde je Old Firehandovo *doupě*.

„Musíme Rollinse po cestě pozorovat,“ mínil Vinnetou. „Bude určitě nechávat potají Santerovi znamení – a my ho budeme muset včas zneškodnit! Santera pak chytíme do jeho vlastní léčky; počíháme si na něho! Souhlasí můj bratr Shatterhand?“

„Do poslední tečky. Jinak se na to nedá jít.“

„Howgh!“

Vinnetou odpověděl tímto jediným slovem. Vyjadřovalo uspokojení nad tím, jak se vyvíjí situace, a přesvědčení, že dlouho hledaný lump se mu dostane konečně do rukou.

Hodiny se vlekly k nepřekání dlouze, teprve pozdě k večeru jsme zaslechli koňský dupot. Přijížděl Rollins, aby pokračoval v komedii. Celý upachtěný si stíral pot, a když nám třesoucíma se rukama rozvazoval pouta, líčil, jak bezohledně hnal koně, aby užuž byl u nás a zprostil nás pout. Pořád a pořád zdůrazňoval, jakou mu dalo práci přemluvit Santera a jak daleko s ním musel jet, prý mnohem dál, než se původně domluvilo. Samozřejmě že jsme ani mrknutím nedali najevo, co si doopravdy myslíme; jen jsme děkovali za námahu a mluvili s uznáním o jeho obětavosti.

Dával najevo radost, když jsme navrhli, že se hned vydáme na cestu. Zeptal se starostlivě, nejsme-li příliš vyčerpaní, přitom neopomněl poznamenat, že nejlepší ze všeho by bylo co nejdřív se do-

stat k Old Firehandovi – a tak jsme za půl hodiny už seděli na koních a v stříbrném světle měsíce klusali známou cestou. Rollins se opoždoval, tvářil se unaveně, a brzy jsme se přesvědčili, co má za lubem. Tu a tam se jeho kůň vzepjal a zadupal (nechával tak v půdě velmi zřetelné stopy) a tu a tam se jezdec přitřel ke křoví a přelomil nebo utrhl nenápadně jednu dvě větvičky (ovšem: to byla směrnice pro toho, kdo jel po naší stopě). Dvakrát nebo třikrát jsme se zastavili, abychom si oddechli.

Druhý den k polednímu jsme odpočívali počtvrté – a Rollins začal jevit nepokoj, zvlášť když se naše zastávka protáhla na celé dvě hodiny. Chtěli jsme však, aby nám Santer zůstal v patách (k Old Firehandovu *doupěti* už nebylo daleko), a zdálo se nám také, že je vhodná chvíle, abychom si vyjasnili věci se svým nepravým ochráncem a průvodcem.

„*Meššúrs, meššúrs* – nač to váhání,“ staral se Rollins. „K Old Firehandovi asi nemáme daleko; měli bychom jet pokud možno na jeden zátah. Zbytečně bych se tu nezdržoval, kdoví na koho bychom tu ještě mohli narazit!“

Odpověděl mu Vinnetou, do té chvíle mlčenlivý.

„K Old Firehandovi se nesmí dostat žádný lump!“

„Žádný lump? O jakých lumpech mluví náčelník Apačů?“

Vinnetou zahřměl:

„O tobě!“

„O mně?!“ Rollins dotčeně zkrabatil čelo. „Odkdy je Vinnetou tak nespravedlivý, že mluví o svém zachránci jako o lumpovi?“

„O svém zachránci? Tak ty myslíš, že se ti povedlo oklamat Old Shatterhanda a Vinnetoua? Víme všechno! Santer je tvůj *pedlar*, tvůj Braddon, a ty jsi jeho špión. Celou cestu mu necháváš stopy, aby nás mohl sledovat. Aby se dozvěděl, kde je Firehandovo *doupě*, kde je skrýš s nuggety! A ty máš drzost mluvit o tom, že jsi nás zachránil? Nejde vám o nás, ale o zlato, o Firehandovo bohatství. Nemáme ti zůstat nic dlužni, říkal Santer. To mu splníme, a hned: hned tady na místě budeme účtovat.“

Rollins pochopil okamžitě. Vinnetou po něm napráhl ruku, on se však vysmekl jako had, skočil do sedla a zaryl nohy koni do slabin. V tu chvíli jsem však už stál u koně a držel ho za uzdu, zatímco Vinnetou se vyšvihl za ním do sedla. Rollins patrně soudil, že jsem v tom okamžiku nebezpečnější: vytrhl pistoli, namířil ji proti mně a stiskl kohoutek. Ještě štěstí, že mu Vinnetou srazil ruku! Obě rány šly mimo a k dalším se už nedostal. Úder Apačovy pěsti ho ze sedla přímo smetl. Překulil se, chtěl se ihned vymrštit, Vinnetou se však po něm hnal jako ohař. Zalehl ho tělem, povalil ho k zemi a v několika vteřinách byl Rollins svázán týmiž řemeny, kterými jsme přednedávnem byli spoutáni my. Odvlekli jsme ho ke stromu a tam jsme ho přivázali ke kmeni. Teď by nám byl jenom na obtíž, nechťeli jsme ho brát s sebou, dokud se nevyřídí věc se Santerem.

Toho jsme museli dostat, dřív než dorazí k tomuto místu. Jeli jsme kus cesty zpátky, ne přesně ve svých stopách, to by nás bylo prozradilo, ale o kus dál, rovnoběžně s naší starou stopou, až k široce rozrostlému křoví, v němž jsme se mohli schovat právě v místech, kudy vedla kolem naše původní stopa. Santer tu musil projet, a my jsme měli výtečný úkryt; dokonce i pro koně, které jsme zavedli ještě o něco dál, ještě víc stranou.

Santer měl přijet od severozápadu. Tím směrem ležela malá otevřená prerie, takže jsme mohli docela dobře pozorovat, až se budou blížit.

Nevěřili jsme, že budeme čekat tentokrát dlouho, podle našich propočtů se k nám musili dostat, než padne tma.

Seděli jsme tiše, nemluvili – k čemu taky? Rozuměli jsme si dokonale i tak a byli jsme si jisti, že Santera tentokrát máme v hrsti. Tak jsme si jen přezkoušeli zbraně, uvolnili lasa a – dívali se nedočkavě, kdy se na obzoru objeví obrys známých postav.

Uplynula čtvrt hodina, pak druhá, třetí, byla pryč už celá hodina, ale zatím se nikdo neobjevoval.

Minulo už bezmála pět čtvrtí hodiny, když se konečně na obzoru vynořil jakýsi rychle se pohybující bod; Vinnetou jej zpozoroval první a hned mě upozornil:

„Uff!“ vydechl vzrušeně. „Jede tam jezdec!“

„Ano. Jezdec, a to jeden jezdec... To je zvláštní!“

„Uff! Uff!“ Apačův údiv stoupal od vteřiny k vteřině. „Jezdec jede směrem, kterým má přijít Santer. Rozeznává můj bratr, jakou barvu má kůň?“

„Zdá si mi, že je to hnědák.“

„Vinnetouovo oko se tedy nemýlilo! Ale hnědého koně měl přece Rollins!“

„Rollins!“ vykřikl jsem, ale hned jsem zavrtěl hlavou. „To přece nemůže být Rollins, jak by se dostal z řemenů?“

Vinnetouovy oči se ostře leskly. Dýchal prudčeji a jeho bronzová pleť tmavla vzrušením.

„Počkáme, co se z toho vyklube,“ zabručel jsem.

Čekali jsme další čtvrt hodinu. Jezdec zmizel a Santer se neobjevoval.

Vinnetou se najednou rozhodl:

„Můj bratr ať zajede k místu, kde jsme spoutali Rollinse. Přinese mi odtud zprávu.“

„A co když mezitím přijedou?“

Nechtělo se mi do toho, ale na druhé straně jsem uznával, že se musíme přesvědčit, co vlastně se stalo s Rollinsem. Stiskl jsem Vinnetouovi mlčky rameno a vyběhl pro koně. V deseti minutách jsem byl na místě – a údivem jsem div nezdřevěněl. Rollins byl pryč a všude kolem jsem viděl nové stopy. Za pět minut – teď už jsem musel koně štvát – jsem stál zase v křoví vedle Vinnetoua. Zalykal jsem se vzrušením, když jsem ze sebe přímo chrлил, nač jsem přišel.

Vinnetou se vymrštil, jako by ho bodl.

„Kam utekl?“ vykřikl.

„Za Santerem. Prohlédl jsem si stopy. Sice jen zběžně, ale nedá se o tom vůbec pochybovat.“

„Uff! Jel ho varovat! A nám se vyhnul obloukem, poněvadž věděl, že chceme Santera lapit. Ale jak se dostal z pout?“

Přemýšlel jsem. ¹

„Podle otisků se dá soudit jedno – objevil se tam nějaký jezdec, který přijel od jihovýchodu, a ten ho rozbízel.“

„Od jihovýchodu? Někáký jezdec? Snad voják? Možná z Fort Randall?“

„Bohužel sotva... Byly to řápy, jako když tancuje medvěd. Bojím se, jestli to neprovedl Sam Hawkens!“

„Uff!“ Vinnetouův výkřik tentokrát prozradil, že Apač je dopálen na nejvyšší míru. „Taková věc! Ale snad ještě Santera dohoníme! Můj bratr Shatterhand ať jede se mnou!“

Vrátili jsme se ke křoví, nasedli na koně, pobídli je ostruhami a vyrazili k severozápadu, teď už přesně ve svých vlastních stopách. Vinnetou mlčel, ale v duchu jistě zuřil – že by mu Santer zase unikl? Hnali jsme se rychle, v pěti minutách jsme dorazili k préríi a tam objevili Rollinsovu stopu, jak se napojila na naši, když jsme sem přijížděli. Další tři minuty jízdy – a stáli jsme na místě, kde se Rollins srazil se Santerem. Bylo to víc než očividné: vyměnili spolu pár vět, potom se obrátili a vyrazili největší rychlostí opačným směrem. Kdyby aspoň jeli po naší společné stopě, byli bychom je mohli sledovat i teď, když už se setmělo a začínala noc. Ale oni hned po několika krocích odbočili stranou, bůhvíkam, a hledejte v noci uprostřed prerie pět chytrých chlapů, pět nebezpečných, všeho schopných chlapů! Ne, nedalo se ani pomyslit na to, abychom se za nimi pustili. Však Vinnetou o tom ani nezačal. Mlčky trhl uzdou, obrátil koně a přiměl ho ke klusu – zpátky, na jihovýchod, k Old Firehandovu *doupěti*. Teď nám nezbývalo už nic než si přát, abychom ráno našli stopy co nejzachovalejší. Ani jednomu z nás se nechtělo uvěřit, že by se nám Santer měl zase tak nešťastně vymknout.

Měsíc právě vycházel, když jsme přebrodivili Mankizitu a blížili se k rokli, k soutěsce, kterou hlídala v těchto místech stráž. Byla na místě i tentokrát a vybafla na nás víc než ostře. Když muž na hlídce zjistil, kdo jsme, začal se omlouvat:

„Nezlobte se, ale dneska musíme být dvojnásob opatrní!“

„Dvojnásob? Proč to?“

„Něco se děje. Sam Hawkens mi tady kázal jak farář!“

„Hm! Byl venku, na prérii?“

„Ano.“

„A ještě někdo s ním?“

„Pokud vím, jel sám.“

S povzdechem jsem se podíval po Vinnetouovi. Už to bylo tak, jak jsem se domýšlel.

Samozřejmě že první kroky nás vedly k Old Firehandovi. Seděl u ohně s Harrym, Samem Hawkensem a s důstojníkem fortrandallských dragounů, zabalen do příkrývky, pohublý, zimomřivý, nějak unavený. Bylo na první pohled zřejmé, že se mu přitížilo. Pozdravil nás znaveným, zastřeným hlasem:

„Zaplaťpánbů, že tu zase jste! Našli jste *pedlara*?“

„Našli a zase ztratili,“ odpověděl Vinnetou. „Můj bratr Hawkens vyjel dnes z *doupěte* na prérii?“ obrátil se ihned na *trappera*.

„Ano,“ přikývl mužík a nic netuše se usmíval.

„Ví můj bratr, co je?“

Nenadálá Vinnetouova otázka malého lovce překvapila; našpulil ústa, nezdálo se mu to nějak – a přece jen na chvíli zaváhal, než odpověděl:

„Jestli se nepletu... tak *westman*.“

„*Westman*? Ne, žádný *westman*, ale *greenhorn*! A takový *greenhorn*, jakého Vinnetou dosud nikdy neviděl a taky už hned tak neuvidí. *Howgh!*“

To bylo pro Sama zdrcující. A ještě víc ho muselo zdrtit, že jindy tak bezpříkladně klidný Apač, dopálen zřejmě na nejvyšší míru, se prostě sebral a odešel. Všichni se na mne nechápavě zadívali. Nezbýlo mi, než abych vypravoval, co se stalo – od chvíle, kdy jsme objevili Santera, až po okamžik, kdy nám s Rollinsem zase upláchl.

Co ten starý, dobrý, malý *trapper* potom vyváděl, bylo prostě přes všechnu vážnost okamžiku k popukání. Poskakoval zuřivě, chvíli na té, chvíli na oné noze, bušil se do hlavy, strhoval si paruku, dupal po ní, rval si vousy z brady, dával si nejhorská jména a nakonec se vrhl na kolena a bil čelem o zem.

„Vinnetou má pravdu!“ křičel. „Úplnou, naprostou, ryzí pravdu. Jsem ten největší *greenhorn* pod sluncem, jsem nejhoupější hlupák, až do smrti nebudu jiný!“

„Prosím vás, Same, jak se to mohlo stát?“

„Skočil jsem na lep!“ naříkal žalostně Sam. „Našel jsem toho lumpa u stromu, jestli se nepletu, a skočil mu na jeho pohádku! Prý je *pedlar* a jede k Firehandovi – ale přepadli ho prý indiáni!“

„Same!“ spráskl jsem ruce. „Stačilo se podívat na stopy a musel jste hned poznat, že po indiánech není široko daleko ani vidu ani slechu!“

„Já vím, já vím! Měl jsem prostě slabý den, jestli se nepletu... Co se dá dělat, už jsem ty jeho řemeny přerízl! To víte, když skočil na koně a horempádem pryč, pak už mi to bylo divné! Dal jsem aspoň pokyn všem strážím, aby měly oči na stopkách, kdyby se něco dělo. *Sir*, já bych si nejradši vzteky vyrval vlasy – hrom do toho, že žádné nemám! A paruku si kvůli tomu kazit nebudu! Ale zítra to napravím, zítra ráno jedu za tím lumpem, za všemi těmi rošťáky a ukážu jim, zač je toho loket! Sfouknu je jako svíčku!“

„Můj bratr Sam nepojede nikam!“ ozval se Vinnetou, který se zatím zase vrátil, už trochu uklidněný. „Náčelník Apačů pojede za Santerem sám. Moji bílí bratři musí zůstat při Old Firehandovi – možná že se Santer pokusí napadnout *doupě*! A mužů jako Sam Hawkens tu bude zapotřebí.“

Vinnetou hleděl zřejmě dát malému lovcovi utěšující náplast. Bylo mu dobráka Sama už líto.

Sam Hawkens souhlasil, ale naříkat nad svou hloupostí nepřestával. Ještě štěstí, že už bylo pozdě a že jsme se pomalu rozcházeli ke spánku – byl by vydržel bédovat snad po celý den.

Já jsem zašel ještě s Vinnetouem za našimi koňmi, zatoužili jsme oba po chvilce nerušeného hovoru mezi čtyřma očima. Vinnetou mě vzal za ruku:

„Náčelník Apačů ví, co mu chce říci bratr Šarlí. Přál by si jet s ním a pronásledovat Santera!“

„Ano,“ přiznal jsem se.

„Ale ty *nesmíš*,“ řekl Apač jemně. „Old Firehand už slábne a jeho syn je ještě velmi mladý a nezkušený. Sam Hawkens už nestačí – dřív by nebyl udělal to, co natropil dnes! Will Parker a Dick Stone nedovedou tak pohotově myslet. A vojáci tu věčně nezůstanou. Vidíš, Old Firehand tě bude potřebovat mnohem víc než já. Pojedu za Santerem sám – a ty mi dokážeš, že mě máš rád, tím, že zůstaneš tady, u mého starého přítele. Splníš Vinnetouovi, co si opravdu upřímně přeje?“

Nic pro mne nebylo tak těžké jako to, co na mně žádal v téhle chvíli. Rozloučit se s ním znovu, a zrovna teď! Vždyť jsme konec-konců měli se Santerem *oba* nevyřízený účet! Nechtělo se mi, a musel do mne ještě hezkou chvíli mluvit, nežli jsem uznal, že má pravdu, že Old Firehand mě teď potřebuje mít nablízku. Ale že Vinnetoua ráno aspoň kus cesty ještě vyprovodím, to jsem si samozřejmě vymínil...

Vyjeli jsme brzy, jitřenka ještě svítala, les byl tichý a tmavý. Klusali jsme vedle sebe mlčky, dokud jsme nedojeli k místu, odkud jsme se včera vrátili. Otisk ukazující, kam Santer odbočil, byl ještě zřetelný a ostrému zraku apačského náčelníka stačil jako vodítko další cesty dokonale.

Vinnetou se zastavil.

„Rozloučíme se,“ řekl, naklonil se v sedle až ke mně a silně mi stiskl oběma rukama pravici. „Veliký duch určil, abychom se rozešli. Odděluje nás teď, ale po čase nás zase svede dohromady: poněvadž Old Shatterhand a Vinnetou si nemohou natrvalo zůstat vzdáleni. Vinnetoua odtud vyhání nenávist, zdržuje ho tu přátelství. Láska ho zase svede s Šarlím dohromady. Vinnetou je si tím jist. *Howgh!*“

Ještě jednou mi stiskl pevně ruku, potom pobídl jasným, hlasitým výkřikem koně a v příští vteřině už letěl prérií a za ním vlály jeho dlouhé, nádherné černé vlasy.

Díval jsem se za ním dlouho – tak dlouho, dokud mi nezmizel z očí.

Dohoníš nepřítele?

A kdy tě zas uvidím, milý, milý Vinnetou?

Karel May

Vinnetou II

Edice E-knihovna

Překlad Vítězslav Kocourek

Verše přebásnila Slávka Járová

Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**

Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání

Verze 1.0 z 18. 8. 2017

ISBN 978-80-7587-149-7 (pdf)